

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

**ЗБІРНИК
РЕФЕРАТІВ,
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ
(УКРІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР ТА ДКР

№ 09'2018

Видається з квітня 2003 року

Виходить 12 разів на рік

Київ - 2018

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер. КВ №22631-12531ПР, від 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: Л.М. Миронова, Т.А. Юрченко

Періодичні видання УкрІНТЕІ:

Бюлетень реєстрації НДР та ДКР (6 випусків на рік) – містить назви розпочатих науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, які систематизовано за рубриками. Посилаючись на номер державної реєстрації, можна одержати додаткові відомості про наукову роботу, зазначену в реєстраційній картці. Номер у Каталогі Укрпошти – **23554**

Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР – періодичне видання, в якому подано інформацію щодо виконаних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, докторських та кандидатських дисертацій, які надходять до УкрІНТЕІ від наукових установ – виконавців робіт. Збірник рефератів призначено для фахівців наукових, проектних, конструкторських, технологічних установ та організацій, вищих учбових закладів. Це дозволяє вести облік робіт аналогічного напрямку та встановлювати контакти з організаціями, які виконують близькі за тематикою роботи. Перед кожним документом наведено інвентарний номер документа, який має такий вигляд 0200U000257: перші дві цифри позначають тип документа (02 – інформаційна картка зі звітом, 03 – інформаційна картка без звіту, 04 – облікова картка кандидатської дисертації, 05 – облікова картка докторської дисертації); наступні дві – рік надходження роботи до фондів УкрІНТЕІ; останні – порядковий номер документа; далі – назва теми, вид звітнього документа, назва організації – виконавця робіт, прізвище керівника робіт, реєстраційний номер теми, індекс УДК, кількісна характеристика. Реферат публікується в авторській редакції. В кінці реферату вказано умови розповсюдження. Дані відносно договірної ціни надає організація-виконавець. За інвентарним номером, наведеним у бібліографічному описі, в УкрІНТЕІ можна замовити копію потрібного документа, для одержання якого необхідно надіслати лист-замовлення, наведений в кінці збірника та перерахувати відповідну суму на наш розрахунковий рахунок.

Номер у Каталогі Укрпошти – **23683**

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.

Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р **312 572 741 97044** в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998, МФО 820172, ІПН 408149926502

Тел./факс: (044) 521-00-39; (044) 521-09-48

E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.

Тел./факс: (044) 521-00-68, тел. (044) 521-00-39.

E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

Підписано до друку 21.09.2018 р. Формат 60x84 1/8.

Ум.- друк. арк. 27,95

Обл.- вид. арк. 21.32. Тир. 40 прим.

Ціна договірна. Зам. 0209

Видавництво УкрІНТЕІ. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180

©УкрІНТЕІ, 2018

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

00 СУСПІЛЬНІ НАУКИ У ЦІЛОМУ

00.08 Суспільні науки й ідеологія

00.09.18.0001/0218U000222

Статистичний аналіз поведінки соціально-економічних систем, що функціонують в умовах кризи: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Раєвнева Олена Валентинівна. – ДР 0117U007665. УДК 303.342.

144 с.

Об'єкт дослідження - соціально - економічні системи, що функціонують в умовах кризи. Мета роботи - теоретико - прикладне та методичне забезпечення статистичного дослідження поведінки соціально - економічних систем, що функціонують в умовах кризи. Методи дослідження - системний та сценарний підходи; аналізу і синтезу, структурно - динамічний аналіз; коефіцієнтний; економіко-математичне моделювання; табличний; графічний.

02 ФІЛОСОФІЯ

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії

02.09.18.0002/0218U000564

Філософія і культура в контексті часу: Заключний звіт /Київський національний університет будівництва і архітектури; Керівник Рижко Володимир Антонович. – ДР 0115U005415. УДК УДК 130.2.

80 с.

Об'єкт дослідження - розвиток філософії і культури в історичному контексті, сучасні тенденції розвитку культури. Мета роботи - Підвищення рівня викладання філософії у ВНЗ. Методи дослідження - діалектичний, системно-аналітичний, порівняльно-історичний, герменевтичний та ін. В дослідженні здійснено аналіз процесу трансформації освіти, піддано філософському аналізу феномен культурної глобалізації вищої освіти, розглянуто проблеми "Нового гуманізму" як регулятивного ідеалу інтернаціоналізації вищої освіти. Досліджено наслідки процесу глобалізації в культурі. Досліджено функціонування концептів і концепцій як теоретичних форм смислотворення у предметно-практичній, духовно-практичній і наукових діяльностях. Проаналізовано відносини між політикою і релігією, проведено дослідження політичних структур, їх впливу на релігійні структури. Досліджено характер впливу релігійного фактору на суспільні процеси в Україні. Проведено системний аналіз методів сучасного філософського дослідження та філософської пропедевтики в вищих навчальних закладах. Результати НДР було використано у підготовці методичних вказівок, написанні монографій та наукових статей, організації "круглих столів", читанні лекцій викладачами кафедри.

02.15 Загальнофілософські проблеми

02.09.18.0003/0417U003342

Михайлов Дмитро Євгенович. Взаємозв'язок людини і техніки у сучасних філософсько-антропологічних дослідженнях: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.06.2017.

УДК 141.319.8:165.321.

194 с. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена дослідженню генези і трансформації інтерпретацій взаємозв'язку людини і техніки у сучасних філософсько-антропологічних дослідженнях. Здійснено історико-філософську реконструкцію трьох головних

етапів осмислення поняття техніки. Виділено парадигмальні трансформації поняття техніки. Продемонстровано, що філософські дослідження зв'язку техніки з сутністю людини пройшли складну концептуальну еволюцію – від відчуження (трансцендентальний етап) через розширення меж людської суб'єктивності (медіально-лінгвістичний етап) до майже цілковитого «злиття» людини і техніки (сучасний, емпіричний етап). Продемонстровано, у який спосіб переосмислення людської сутності впливало на концептуалізацію поняття техніки і навпаки, як під впливом нових способів осмислення техніки відбувалося формування актуальних антропологічних ідей. Також у дослідженні було унаочнено, як відхід від есенціальної моделі розуміння людини вплинув на становлення "медіальної антропології" техніки та «симетричної антропології». Доведено, що такий вплив було передовсім зумовлено переосмисленням зв'язку між людиною і технікою, а його головним наслідком став перехід від "статичної" до "динамічної" моделі суб'єктивності.

02.31 Філософія і методологія науки

02.09.18.0004/0417U003344

Омельчук Ігор Вікторович. Плюралістичний підхід у філософії та методології наукового пізнання: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.05.2017.

УДК 167/168:141.

224 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Робота присвячена дослідженню передумов становлення, функціонування, меж застосування та ціннісного статусу плюралістичного підходу в науковому пізнанні. Проаналізовано теоретико-методологічні засади осмислення процесу актуалізації ідеї плюралізму в науці. Відображено труднощі та неоднозначність цього процесу, реконструйовано історико-філософські та інтранаукові витoki проблеми плюралізму. Обґрунтовано науковий статус плюралістичного підходу. Проаналізовано смислове різноманіття тлумачень і специфіку вживання поняття "плюралізм" у філософсько-методологічному дискурсі. Розкрито особливості актуалізації плюралістичного підходу в межах неklasичної раціональності. Здійснено спробу плюралістичної інтерпретації принципу додатковості. Розкрито важливу роль плюралістичного підходу в новітній філософії науки. Засвідчено зв'язок плюралізму з новими темами у філософії науки та перспективи застосування плюралістичного підходу в сучасному науковому дискурсі. Виявлено кореляцію плюралізму з феноменом толерантності.

02.41 Соціальна філософія

02.09.18.0005/0417U003340

Захарчук Ольга Ігнатівна. Суспільно-історичні форми рабства: зміст та особливості прояву: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.05.2017.

УДК 1:316.3]:326(091).

193 с. – Бібліогр.: 171 назва.

Дисертаційне дослідження присвячене концептуалізації рабства як суспільно-історичного феномену у контексті визначення його особливостей в умовах сучасних суспільств. Розглядаються наукові підходи до розуміння рабства та виділяються форми рабства, такі як: класична, неklasична, постнеklasична. Наголошено, що класична та неklasична форми мають економічне підґрунтя, тоді як постнеklasичне (постіндустріальне рабство) - є результатом науково-технічних перетворень у галузі постіндустріального виробництва. У постіндустріальному суспільстві з'являються нові способи залежності, що пов'язано із розвитком інформаційних технологій та зміцненням економічної ролі кредитно-

банківського та віртуально-фіктивного капіталу: фізична залежність нівелюється психологічною, а виробнича - кредитною та споживацтвом. Зауважується, що постнекласичне рабство, яке є невідчутним і навіть здатне приносити задоволення, залишається, головним чином економічно зумовленим феноменом.

02.09.18.0006/0417U003599

Кирицький Олег Володимирович. Віртуальний вимір соціального конструювання:

Дис... к.філос.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 27.06.2017.

УДК 141.15+004.946.5(043.3).

235 с. – Бібліогр.: 222 назви.

Дисертація акцентує увагу на необхідності оновлення погляду щодо парадигми соціального конструювання на початку XXI ст. Автором встановлюються специфічні історичні властивості процесів віртуального й методик конструювання соціального, які закладали основу для оформлення сучасного стану напрямку. В роботі визначаються як філософсько-історичні, так і прагматичні причини трансформації поглядів на соціум та на методики його дослідження. Основною метою роботи є бачення необхідності максимально точного розуміння співвідношення між навколишнім середовищем, утвореною соціальною реальністю та світосприйняттям кожного індивіда. Текст підводить до висновку, що в гуманітарному знанні, а особливо в соціально-філософській галузі, почав виокремлюватися конструктивістський підхід як узагальнююча міждисциплінарна квінтесенція. Вона дозволяє більш адекватно та прогностично описувати картину соціальної дійсності.

02.51 Етика

02.09.18.0007/0218U000551

Критичне мислення як чинник розвитку обдарованості людини в сучасних трансформаціях соціокультурних цінностей:

Заключний звіт /Інститут обдарованої дитини Національної академії педагогічних наук України; Керівник Ільїн Володимир Васильович. – ДР 0115U002352. УДК 17.

44 с.

Методи дослідження – наукове фокусування на конкретному об'єкті пізнання вимагає визначення методів дослідження, зокрема загальнонаукових та філософських. В межах роботи використовуються такі загальнонаукові методи як: синергетика, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, індукція, дедукція, моделювання, ідеалізація, аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, історичний, логічний тощо. До власне філософських методів, що застосовуються можна віднести: діалектичний та метафізичний, раціоналістичний та ірраціоналістичний, матеріалістичний та ідеалістичний, праксеологічний, аксіологічний, комунікативний. Разом з тим, значущим методологічним принципом дослідження є антропологічний підхід, згідно з яким людина сама творить специфічний спосіб власної життєдіяльності, світ, в якому живе. Визначено, що критичне мислення як чинник розвитку обдарованості людини – це певна форма життя особистості, яке реалізується за допомогою міркувань і роздумів, а також створює умови для спільного існування з іншими. Водночас мислення необхідно розглядати і як форму соціального життя, що реалізується через творчість особистості. Доведено, що простором, в якому відбувається конституювання розумної форми людського мислення є культура, або, іншими словами, простір людських звернень один до одного. Його ще можна визначити як простір загальнолюдського духу, а культуру в такому ракурсі, як процес постійного відтворення звернення особистості до су-

б'єктивності інших людей, котрі так само наполегливо шукають співчуття та розуміння у осмисленому освоєнні свого життя. Робота розповсюджується за договірною ціною.

02.91 Історія філософії

02.09.18.0008/0417U003343

Гречкосій Руслан Миколайович. Концепт самореалізації особистості в філософських вченнях Ф. Ніцше та Е. Фромма: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.06.2017.

УДК 141.141:159.9:165.742.

200 с. – Бібліогр.: 234 назви.

У дисертаційному дослідженні представлені результати історико-філософського аналізу теоретико-методологічних підходів до концептуалізації ідеї самореалізації особистості Ф. Ніцше і Е. Фромма. Здійснено експлікацію основного змісту поняття самореалізації особистості у філософсько-антропологічних роботах Ф. Ніцше та Е. Фромма. На підставі критичного аналізу методологічних принципів ніцшеанської концепції надлюдини (волі до влади, елітаризму та подвійної індивідуалізації), обґрунтовано положення про необхідність теоретичної реконструкції її теоретико-методологічних засад, та застосування як одного з базових елементів в сучасних теоріях особистості. Показано, що на відміну від Ф. Ніцше, який спробував зрозуміти особистість та її самореалізацію через індивідуальне та психологічно-вольове, Е. Фромм пов'язує особистість з соціальною реальністю, аналізує, як унікальна особистісна структура вписується в конкретний тип суспільства, соціоекономічна система якого здійснює визначальний вплив на індивіда, перетворює його потреби і створює соціальні характери.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.09.18.0009/0218U000440

1. Формування анотованої хронології ключових подій і фактів фундаментальних наук: Заключний звіт /Державна установа "Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України"; Керівник Храмов Юрій Олександрович. – ДР 0117U000153. УДК 930 (92).

72 с.

Створити анотовану хронологію ключових подій і фактів фундаментальних наук (фізико-математичних, наук про Землю і космос, хімічних і біологічних) у рамках відповідної періодизації, розробленої на основі виділених революційних, проривних подій, розкрито зміст подій і фактів та їх значення для наступного розвитку цих наук, внесок українських учених, уточнити пріоритети.

03.09 Загальна історія

03.09.18.0010/0417U003493

Журавльова Людмила Віталіївна. Політика США щодо комерціалізації космічної діяльності (1989 - 2012 рр.): Дис... к.і.п. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.06.2017.

УДК 94(73):[338.23:629.786]"1989/2012"(043.3).

227 с. – Бібліогр.: 338 назв.

Дисертація присвячена вивченню комерціалізації космічної діяльності у політиці президентських адміністрацій США 1989 - 2012 рр. На основі широкої джерельної бази

встановлено провідну роль виконавчої гілки влади у процесі комерціалізації космічної діяльності США. Автором введено власне бачення сутності та змістовного наповнення поняття "комерціалізація космічної діяльності", під якою у роботі розуміється цілеспрямована політика держави з формування ринку комерційно доступних товарів і послуг в космічній галузі, у якому ініціатива і ризики підприємницької діяльності покладаються на приватних гравців.

03.09.18.0011/0218U000183

Суспільно-політичний розвиток українських земель у ІХ-XXІ ст: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Офіційський Роман Андрійович. – ДР 0115U004631. УДК 94 (477) 8/20: 323.2.

31 с.

Закономірності суспільних перетворень у переломні періоди розвитку України ІХ-XXІ ст., що мають важливе світоглядне значення. Зокрема, аграрні реформи у XIX - початку XX ст. та у радянський час; культурні новації XX-XXІ ст.; політичні трансформації ІХ-XXІ ст.; виявлені закономірності, етапи, тенденції, персоналії, котрі відіграли провідну роль у процесах

03.19 Історія окремих країн

03.09.18.0012/0417U003241

Шевченко Ореста Вікторівна. Церковна і громадсько-політична діяльність Тита Войнарівського: Дис... к.і.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 23.05.2017.

УДК 929:2Войнарівський(477)“19”.

225 с. – Бібліогр.: 454 назви.

Представлено комплексне вивчення церковної і громадсько-політичної діяльності о. Т. Войнарівського, з'ясовано погляди священика на питання об'єднання церков. Висвітлено зміст діяльності о. Т. Войнарівського в церковних організаціях: у Надзірній раді товариства "Доства", "Українському Католицькому Союзі"; в окремих економічно-господарських структурах. Досліджено його роль у спробі заснування Українського парцеляційного банку. Встановлено участь о. Т. Войнарівського у русі на захист української мови, зокрема, боротьбу за право викладання нею в школах. З'ясовано факти сприяння Т. Войнарівським розвитку культурного життя у селах, де він служив священиком. З'ясовано деталі співпраці Т. Войнарівського з Товариством вакаційних осель.

03.09.18.0013/0417U003270

Ільїн Вадим Геннадійович. Особливості післявоєнного відновлення та розвитку радянської системи охорони здоров'я в Харкові (1945–1991): історичний аспект: Дис... к.і.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 16.06.2017.

УДК 94(477.54):614“1945/1991”(043.3).

276 с.: 16 табл. – Бібліогр.: 434 назви.

Об'єкт дослідження: радянська система охорони здоров'я у період 1945–1991 рр. Мета дослідження: виявлення особливостей післявоєнного відновлення та розвитку радянської системи охорони здоров'я в Харкові протягом 1945–1991 рр. на тлі процесів, що відбувалися в суспільстві. Методи: дедукція та індукція, аналіз та синтез, діалектика; проблемно-хронологічний, історико-генетичний, історико-порівняльний, історико-системний; методи медичної статистики. Наукова новизна: у дисертації здійснено дослідження особливостей післявоєнного відновлення та розвитку радянської системи охорони здоров'я в Харкові на

тлі соціально-економічних і політичних процесів; визначено етапи та прояви екстенсивності розвитку медичної мережі Харкова, пояснено причину низького рівня матеріального забезпечення медичних працівників, встановлено причини хронічного дефіциту медичних кадрів; проаналізовано чинники, що сприяли та перешкоджали успішному вирішенню завдань охорони здоров'я, зв'язок між пріоритетними завданнями радянської влади та специфікою здійснюваних нею оздоровчих заходів; простежено еволюцію складових харківської медичної мережі, з'ясовано показники природного приросту, захворюваності та смертності харківського населення; виявлено загальні риси та особливості функціонування радянської охорони здоров'я в Харкові. Практичне значення: матеріали дослідження можуть бути використані для написання узагальнюючих праць з історії України, з історії радянської охорони здоров'я в Україні, з історичного та медичного краєзнавства, з історичної урбаністики, для розробки спеціальних курсів з історії охорони здоров'я України та Харкова в медичних і фармацевтичних вишах, а також у культурно-масовій, просвітницькій та музейно-виставковій роботі. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, музеї.

03.09.18.0014/0417U003412

Савицька Оксана Олександрівна. Повсякденне життя мешканців Чернігова в 1943–1953 рр: Дис... к.і.н. /Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка. – Захищена 27.06.2017.

УДК УДК 94(477.51-25):304.3"1943/1953".

193 с. – Бібліогр.: 1561 назв.

В дисертації, ґрунтуючись на документальних, усних, речових та зображальних джерелах, значну частину яких уперше було запроваджено до наукового обігу, комплексно досліджено повсякденне життя мешканців Чернігова у 1943–1953 рр. Схарактеризовано наслідки окупаційного періоду для Чернігова та породжені ним повсякденні проблеми. Означено особливості санітарно-епідеміологічної ситуації в місті, в контексті яких представлено відомості про стан здоров'я населення, розповсюджені хвороби, загальну епідеміологічну ситуацію та заходи для її покращення. З'ясовано рівень благоустрою Чернігова та простежено трансформації міського середовища впродовж 1943–1953 рр.

03.09.18.0015/0218U000536

Історія Степової України в усних наративах селян: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Мільчев Володимир Іванович. – ДР 0114U002654. УДК 94 (477.64).

37 с.

Об'єкт дослідження - комплекс усних наративів селян Південної України. Мета роботи - визначення напрямків формування історико-культурних образів суспільних, політичних та соціально-економічних перетворень в свідомості південноукраїнського селянства на теренах Степової України протягом XX ст. Методи дослідження - аналізу і синтезу, евристики, історико-порівняльного, історико-типологічного, ретроспективного, класифікації, зовнішньої і внутрішньої критики джерел та інших подібних. Проаналізовано представницький комплекс джерел з історії Південної України та актуалізовано репрезентативний масив усно-історичних джерел. Переосмислено роль і місце усно-історичних джерел в процесі пізнання суспільно-історичних проблематик та визначено напрямки мнемонічних потоків та образів населення південноукраїнського регіону щодо кризових явищ XX ст. Результати дослідження впроваджено у навчальний процес на кафедрі джерелознавства, історіографії та СІД - при вдосконаленні та оновленні курсу лекцій з дисциплін

"Спеціальні історичні дисципліни", "Етнологія України", "Побут населення Південної України", "Теорія і практика усної історії"; при підготовці 2 магістерських робіт, 2 кваліфікаційних робіт бакалавра. За результатами НДР підготовлено до друку 8 наукових публікацій (1 науковий збірник, 1 монографія, 3 археографічні публікації, 2 статті, 1 тези доповіді) Робота розповсюджується за договірною ціною.

03.61 Етнографія й історична антропологія

03.09.18.0016/0417U003172

Гоцціцька Тетяна Богданівна. Традиційне житлово-господарське будівництво на бойківсько-підгір'янському пограниччі в середині XIX – першій половині XX ст: Дис... к.і.н. /Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України. – Захищена 30.05.2017.

УДК 39:728.1.031.2(=1612)(477.83)"185/195".

197 с. – Бібліогр.: 309 назв.

Об'єкт: традиційна матеріальна та духовна культура бойківсько-підгір'янського пограниччя. Мета: комплексний аналіз житлово-господарського комплексу (житлових та господарських споруд, їх планувальних та конструктивних різновидів, типів та варіантів забудови селянських дворів тощо), виявлення особливостей будівельної обрядовості на теренах північно-східної частини Бойківщини та жидачівсько-самбірського (прибойківського) Підгір'я. Методи: аналіз і синтез, порівняльний (компаративний), історико-типологічний, діахронний, міждисциплінарний, польових етнографічних досліджень. Результати: вперше комплексно проаналізовано житлові та господарські споруди двору, їх планувальні схеми та конструктивні типи, типи та варіанти забудови селянських дворів, а також особливості традиційної будівельної обрядовості на теренах північно-східної частини Бойківщини та Підгір'я, з'ясовано спільні та відмінні риси традиційної будівельної культури підгірських і гірських місцевостей, проведено їх просторово-територіальну локалізацію, подано порівняльну характеристику житлово-господарських комплексів Бойківщини та при бойківського Підгір'я, їхньої обрядової складової, а також уточнено та локалізовано будівельну термінологію, удосконалено інформативну базу щодо житлово-господарського будівництва Бойківщини та Підгір'я, етнографічне районування України за маркером "народна архітектура"? виділено локальний підрайон Підгір'я. Сфера використання: при вивченні етнічної історії України, для уточнення історико-етнографічного районування як Південно-Західного історико-етнографічного регіону, так й України загалом, при створенні синтетичних праць з етнології, традиційної архітектури Карпатського регіону та суміжних територій, а також при викладанні курсу етнології, історії народної культури та підготовці спеціальних навчальних курсів, при формуванні експозиції музеїв народної архітектури, передовсім Львівського.

03.09.18.0017/0417U003218

Бех Микола Васильович. Традиції і трансформації в етнокультурі села Бехи на Житомирщині кінець XIX - перша половина XX століття: Дис... к.і.н. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 13.06.2017.

УДК 39+316.73](477.42-22) "189/195".

194 с. – Бібліогр.: 173 назви.

Дисертація є першим комплексним дослідженням локальних особливостей розвитку традиційно-побутової культури села Бехи на Житомирщині в кінці XIX - першій половині XX століття. Розглянуто ключові напрямки локальних монографічних досліджень на мікрорівні у вітчизняній

історіографії. Проаналізовано стан вивчення проблеми та висвітлено джерельну базу. Розкрито історико-географічні, соціально-політичні особливості заселення Бехів. Охарактеризовано типи житла та особливості забудови села. Досліджено функціонування і трансформації традиційних галузей господарства (землеробства, тваринництва, бджільництва, збиральництва, мистливодства та рибальства), простежено особливості харчового раціону населення Бехів. Підтверджено, що народний одяг виступав виразником ідентичності околичної шляхти, реконструйовано традиційні жіночі і чоловічі костюми. Висвітлено особливості килимового ткацтва Бехів, охарактеризовано знакові функції килимових виробів.

03.09.18.0018/0417U003219

Стішова Наталія Сергіївна. Календарні свята осіннього циклу в звичаєво-обрядовій культурі українців (XX - початок XXI століття): Дис... к.і.н. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 12.06.2017.

УДК 398.332.3(=161.2)"19/20".

242 с. – Бібліогр.: 524 назви.

Дисертація є першим у сучасній вітчизняній етнологічній науці узагальнювальним дослідженням українських календарних свят та обрядовості осіннього циклу. Проаналізовано рівень вивчення проблеми в українській і зарубіжній історіографії, стан джерельної бази. Уведено до наукового обігу значний корпус нового польового матеріалу. Розкрито структурно-функціональний склад звичаїв та обрядів осіннього циклу та їх зміни в різних етнорегіонах України впродовж XX - початку XXI ст. Виявлено локальні особливості обрядових традицій. Висвітлено взаємовплив релігійних і календарних свят та обрядів осіннього циклу, їх характерні формальні і змістові трансформації у ході відродження і побутування, а також негативні впливи, які відбулися впродовж XX - початку XXI ст.

03.09.18.0019/0417U003262

Щибря Володимир Васильович. Народний одяг Середньої Наддніпрянщини кінця XIX - початку XXI століття: локальні особливості, розвиток: Дис... к.і.н. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 14.06.2017.

УДК 391 (477.46/.53) "185/201".

189 с.: 35 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

У дисертації здійснене комплексне дослідження народного одягу Правобережжя Середньої Наддніпрянщини кінця XIX - початку XXI ст., що ґрунтується на вивченні друкованих літературних джерел та польових досліджень автора роботи. Простежено трансформації традиційного народного вбрання в середині XX - на початку XXI ст.; здійснено ґрунтовний аналіз різновидів комплексу вбрання Правобережжя Середньої Наддніпрянщини, на ґрунті типологізації уточнено класифікацію та локалізацію народного одягу, виокремлено загально регіональні, регіонально-локальні, поодинокі та спорадичні риси явища.

03.09.18.0020/0417U003263

Ярова Аліна Віталіївна. Локальні особливості традиційного житла Чернігівщини кінця XIX - першої половини XX ст: Дис... к.і.н. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 13.06.2017.

УДК 728.6(477.51) "189/195".

184 с.: 41 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

В дисертації на основі широкого кола джерел та матеріалів, зібраних в ході польових етнографічних досліджень, вперше комплексно досліджено традиційне житло сучасної території Чернігівщини кінця XIX - першої половини XX ст. Проаналізовано спільні загальноукраїнські риси народної архітектури України, притаманні житлу Чернігівщини, та його локальні особливості, характерні для певних районів області та конкретних населених пунктів. Досліджено конструктивні елементи традиційної української хати, матеріали, що використовувалися для її побудови, особливості екстер'єру та інтер'єру, систему традиційної обрядовості, пов'язану з будівництвом оселі та проживанням в ній.

03.09.18.0021/0417U003449

Кириченко Юлія Тарасівна. Концепції українського етногенезу та націогенезу в етнологічній науці другої половини XIX - початку XXI ст: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.06.2017.

УДК 930:39(477)"18/20".

280 с. – Бібліогр.: 836 назв.

У дисертації вивчено та узагальнено історіографію проблеми походження українського народу. Автор розглянув основні тенденції накопичення та розвитку історичних знань про дослідження проблем етногенезу та націогенезу представниками різних історіографічних шкіл. У дисертації здійснено систематизацію всіх наявних концепцій, що стосуються становлення українців як етнокультурної спільноти та політичної нації. Проаналізовано вплив факторів суспільно-політичного характеру на дослідження поставленої проблеми, а також виділено ключові питання історіографічного дискурсу, що пов'язані з походженням українців як етносу та їх трансформації в націю. До історіографічного аналізу залучені основні публікації з проблеми, включаючи дослідження вчених дорадянського періоду, праці радянських, діаспорних та зарубіжних науковців. У дисертації акцент робиться на історіографічному аналізі наукових праць сучасних українських дослідників, опублікованих після проголошення державної незалежності України. Виділено коло проблем, що потребують подальшого вивчення, переосмислення та наукової інтерпретації.

03.81 Допоміжні історичні дисципліни

03.09.18.0022/0417U003415

Куксенко Сергій Іванович. Взаємовідносини РПЦ з органами влади в Українській РСР у 1940 - 1960-і рр.: історіографія: Дис... к.і.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 21.06.2017.

УДК 930.1:94 (477) "1940-1960".

237 с. – Бібліогр.: 563 назви.

У дисертації досліджено особливості вивчення взаємовідносин РПЦ з органами влади в Українській РСР у 1940-1960-і рр. Охарактеризовано основні історіографічні періоди дослідження теми, проблемно-тематичні пріоритети, рівень їх наукової розробки. Використано значний масив історіографічних джерел (563 позицій), проведено їх класифікацію. Головну увагу приділено порівняльному аналізу наукових концепцій взаємовідносин Руської православної церкви і влади, розроблених різними історіографічними напрямками і школами в радянській, зарубіжній, церковній, сучасній українській і російській історіографії.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.01 Загальні питання соціології

04.09.18.0023/0218U000370

Соціальна відповідальність особистості як передумова розвитку громадянського суспільства:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Фурман Оксана Євстахіївна. – ДР 0117U003467. УДК 304.2:159.947.23. 292 с.

Об'єктом дослідження є громадянське суспільство у його персоніфікованому вимірі життєдіяльності, передумови і чинники його розвитку та інституційного становлення. Мета дослідження полягає у розкритті ідей, концептів, принципів, підходів, форм, методів, способів і засобів конструктивного становлення соціальної відповідальності особистості як передумови розвитку громадянського суспільства в сучасній суверенній Україні. Для досягнення мети і вирішення поставлених завдань під час пошукової мислєдіяльності були використані такі взаємодоповнювальні методи дослідження: аналітичного і проектного теоретизування, психологічного тестування та опитування, епістемного обґрунтування, критичного аналізу, рефлексивного синтезу, критеріального порівняння, логіко-емпіричної індукції, логіко-сислової дедуції, теоретичного і методологічного моделювання, конфігурування і типологізації, проблемно-модульного методологування, мисленнєвого і психосоціального експерименту. Найбільш суттєві результати, що містять наукову новизну, полягають у синтетичному поглибленні змісту філософських, соціологічних, психологічних та освітологічних уявлень про генезу, закономірності та механізми розвитку, умови, форми, методи, засоби і технології органічного та цілеспрямованого (спеціального) формування соціальної відповідальності у дітей, юні і дорослих у сучасних реаліях українського суспільства й у такий спосіб утвердження громадянського суспільства. Здійснено розробку і тренінгові зrealізування технології формування соціальної відповідальності у дітей, молоді, дорослих; опис та створення належних психодідактичних умов становлення відповідальної поведінки майбутніх соціальних працівників за модульно-розвивальної організації освітнього процесу. Водночас висвітлено теоретико-прикладні аспекти запровадження технологій у соціогуманітарну сферу і в професійну систему тренінгового практикування, спрямованого на формування соціальної відповідальності молоді, у тому числі й соціальних працівників і психологів.

04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси

04.09.18.0024/0218U000218

Соціокультурні трансформації інформаційного суспільства в період економіко-політичної реконструкції (глобальний і регіональний контексти): Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семе́на Кузне́ця; Керівник Кузь Олег Миколайович. – ДР 0117U007655. УДК 1:316.4.

110 с.

Об'єкт дослідження - соціополітичні та соціокультурні процеси, що відбуваються у соціумі та детермінуються діахронією гуманістичної (соціокультурної) та технологічної компонент техногуманітарного балансу суспільства ризику. Предмет дослідження - теоретичне відтворення глобальних еволюційних процесів, що відбуваються у ментальності, культурі та соціальних інституціях у фазі суспільства ризику та викликані ними трансформації інструментально-методологічного та концептуального

апарату наукової теорії. Методи дослідження - історико-системний, соціологічний (зокрема, контент-аналіз ресурсів інтернет), культурно-антропологічний. Проаналізовано головні напрями соціально-філософського осягнення політичної реальності за допомогою антропологічного підходу до політики, зокрема досліджено онтологічний вимір суб'єктності держави та умови досягнення суспільством стану гомеостазу. Визначено аксіологічну динаміку та істотний вплив ціннісних факторів на характер політичних процесів у контексті сучасного державотворення України. Досліджено онтологію, етику і епістемологію інформаційного суспільства, розглянуто проблему емпіричної обґрунтованості наукових концептів у природничих та соціогуманітарних науках на основі епістемолого-антропологічного підходу до еволюції наукового знання у фазі постакадемічної науки. Проведений аналіз культурних, ціннісних та духовних аспектів цивілізаційного розвитку, зокрема, розглянуто значення регіонального, етнічного та етнонаціонального факторів у контексті глобалізації культури. Досліджено наявні й перспективні можливості щодо визначення місця сучасного українського суспільства в глобалізаційних процесах.

04.41 Соціальні класи, спільності і групи

04.09.18.0025/0218U000754

Соціальні організації та інститути в структурі сучасного українського суспільства:

Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Петрук Наталія Кирилівна. – ДР 0114U007393. УДК 316.35(477).

78 с.

Об'єктом дослідження є соціальні організації та інститути як суспільні утворення, їх місце та роль у функціонуванні українського суспільства, в реалізації процесів європейської інтеграції. Метою роботи є розробка рекомендацій щодо реалізації потенціалу соціальних організацій та інститутів у сфері децентралізації влади в Україні, становленні органів місцевого самоврядування та правових європейських інститутів на державному та регіональному рівнях. Методи дослідження: ідеалізація, формалізація, системний аналіз, моделювання, аналіз та синтез, дедукція та індукція, узагальнення, структурно-функціональний метод. У процесі виконання роботи здійснено теоретико-філософський аналіз феноменів соціальної організації та соціального інституту; досліджено механізми впливу соціальних організацій на ефективне функціонування державних структур в Україні та Хмельницькій області; з'ясовано роль соціальних організацій у становленні правових європейських інституцій в Україні на державному та регіональному рівнях; окреслено шляхи підвищення ефективності впливу соціальних інститутів на державну політику в сфері децентралізації влади; обґрунтовано суспільні переваги різних типів соціальної організації (формальної та неформальної) у розвитку структур та комунікацій сучасного українського суспільства; розроблено методику дослідження діяльності соціальних організацій та інститутів у Хмельницькій обл.; розроблено рекомендації щодо використання потенціалу соціальних організацій та інститутів в європейському становленні органів місцевого самоврядування України; визначено фактори, що сприяють успішному використанню європейського досвіду розвитку громадянського суспільства в Україні загалом і Хмельницькій області, зокрема, В результаті НДР розроблено рекомендації щодо більш ефективного використання потенціалу соціальних організацій та інститутів у сфері децентралізації влади в Україні та Хмельницькій області, сформульовано підходи і рекомендації щодо розвитку органів місцевого самоврядування в Україні та Хмельницькій області

04.61 Соціологія особистості і поведінки

04.09.18.0026/0218U000367

Гносеолого-ноуменологічний напрям дослідження толерантності як соціокультурного явища: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Шандрук Сергій Костянтинівич. – ДР 0117U000140. УДК 316.647.5.

50 с.

Об'єктом дослідження є толерантність як гносеоноуменальний (теоретичний) конструкт, осмислення якого проєктується з онтофеноменологічного аспекту вивчення на ідеальну площину рефлексивної свідомості інтелектуальними засобами повноцінної мислєдіяльності та професійного методологування. Предмет детального вивчення становлять основні методологічні підходи до пізнання толерантності у форматі сучасного гносеологічно й ноуменологічно зорієнтованого філософського дискурсу, а відтак і їх складники - концепти, принципи, засновки, категорії і похідні нормативи проблемно-модульної мислєдіяльності. Мета дослідження: висвітлити сутність гносеолого-ноуменологічного напрямку толерантності у філософсько-психологічному дискурсі; обґрунтувати принципи, концепти, закономірності, категорії і мислєсхеми у пізнанні толерантності методологічними засобами. Методи дослідження: критичного аналізу, рефлексивного синтезу, критеріально-порівняння, логіко-емпіричної індукції, логіко-сміслової дедукції, теоретичного і методологічного моделювання, конфігурування і типологізації, проблемно-модульного методологування, мислєнневого експерименту. У результаті проведеного дослідження отримано теоретичне обґрунтування зміст: а) онтолого-феноменологічного напрямку пізнання людської толерантності у взаємодоповненні ідей, принципів, закономірностей, категорій і понять п'яти підходів: онтолого-історичного, онтогенетичного, есхатологічного, аксіологічного та вітакультурного філософсько-наукових поглядів на природу і сутність названої толерантності; б) гносеолого-ноуменологічного її пізнання у взаємодоповненні п'яти підходів: гносеологічного, епістемологічного, герменевтичного, етико-релятивістського і синергетичного. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка методологічної моделі бінарного дослідження толерантності, а саме як способу людського буття та вітакультурної форми його оприявлення у життєдіяльність людства, націй, етносів, організацій, груп та окремих осіб і як гносеолого-ноуменальної дійсності, котра присутня у площині ідеальних змістовлень суспільної та індивідуальної свідомості. Ступінь впровадження - на рівні методологічної розробки, що аргументує продуктивність взаємозалежного розвитку та опрацювання онтолого-феноменологічного і гносеолого-ноуменологічного напрямів вивчення толерантності, в межах яких змістовно посилюються як онтологічні, так і епістемологічні основоположення шляхом їх утілення у сутнісному (знаннєвому, методологічному та культуротворчому) пізнанні морально-практичних обставин людського існування і циклічно цілісно суспільного буття громадян узагалі.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.01 Загальні питання економічних наук

06.09.18.0027/0218U000334

Розробка організаційних засад та інформаційного забезпечення економічного механізму охорони та стійкого використання природних ресурсів: Заключний звіт /Житомирський державний технологічний університет; Керівник Замула Ірина Валеріївна. – ДР 0115U002546. УДК 657.22:504.62.

167 с.

Досліджено теоретичні основи інформаційного забезпечення економічного механізму охорони та стійкого використання природних ресурсів в частині впливу концепції стійкого розвитку на бухгалтерський облік, розвитку еколого-економічної думки та її впливу на бухгалтерський облік, проблем інформаційного забезпечення екологоорієнтованого управління на рівні системи бухгалтерського обліку та маркетингу у сфері охорони та стійкого використання природних ресурсів. Сформовано інформаційне забезпечення економічного механізму охорони та стійкого використання земельних та лісових ресурсів, а також охорони атмосферного повітря, та обліково-аналітичне забезпечення управління природною рентою в межах концепції стійкого розвитку. Надано пропозиції щодо контрольно-аналітичного забезпечення управління земельними ресурсами сільськогосподарського призначення та природною рентою, організаційно-методичних аспектів внутрішнього контролю операцій з лісокористування, а також пропозиції щодо управління операціями з охорони атмосферного повітря як інструменту забезпечення стійкого розвитку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09.18.0028/0218U000409

Дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України: Заключний звіт /Інститут освітньої аналітики; Керівник Ткаченко Валентина Володимирівна. – ДР 0117U003328. УДК 378.1.

84 с.

Об'єкт дослідження: державні та комунальні університети, академії, інститути України, підпорядковані Міністерству освіти і науки України, Міністерству охорони здоров'я України. Предмет дослідження: нормативні, технічні та педагогічні практики запровадження принципів академічної доброчесності державних і комунальних ЗВО України університетів, академії, інститутів, підпорядкованих МОН та МОЗ. Мета роботи: розробити методологію дослідження практик академічної доброчесності та дослідити стан запровадження академічної доброчесності в закладах вищої освіти України.

06.03 Економічні теорії

06.09.18.0029/0417U003582

Шараг Олена Сергіївна. Капіталоємність та її динаміка в трансформаційній економіці: Дис... к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 07.07.2017.

УДК 330.341.4:330.14.

195 с.: 17 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Аргументовано розуміння капіталовіддачі як елемента комплексної категорії ефективності суспільного виробництва, яка інтегрує продуктивність праці та продуктивність капіталу. Проналізовано співвідношення інвестиційних та споживчих благ та показано, що це співвідношення змінюється в залежності від типу технічного прогресу - або капіталоємного, або капіталозберігаючого. Виявлено, що в економіці України капіталоємність зростає та обґрунтовано, що основним напрямком переходу до ефективного виробництва є зміна структури суспільного виробництва в бік капіталозберігаючих галузей.

06.04 Політична економія

06.09.18.0030/0218U000310

Основний капітал у парадигмі нової індустріалізації: відтворювальний аспект : Заключний звіт /Одеський національний економічний університет;

Керівник Зверяков Михайло Іванович. – ДР 0115U000620. УДК 330.142.211:330.341.424.

226 с.

В рамках науково-дослідної роботи обґрунтовано концепцію національної економічної політики спрямованої на підвищення рівня індустріального розвитку та конкурентоспроможності економіки України з урахуванням її соціально-економічної специфіки, інституціональних особливостей та культурно-історичної спадщини, що є відповіддю на виклики нової індустріальної революції розгорнутій в світі. Доведено, що з погляду макроекономічного кругообороту, необхідно враховувати двоїсту природу ринків інвестиційних і споживчих благ як з боку пропозиції, так і з боку попиту, а саме на ринку інвестиційних благ в умовах простого відтворення пропозиція представлена обсягом товарів, відповідним виробничим потужностям цього сектору, а попит обмежений лише амортизацією основного капіталу. На ринку споживчих благ пропозиція представлена товарами двох класів - звичайні товари та високоякісні товари. Попит представлений двома класами доходів - заробітною платою (дохід від фактора "праця") та прибутком (дохід від фактору "капітал"). На основі дослідження переходу від простого відтворення до розширеного показано загострення проблеми розбалансованості натурально-речових і вартісних пропорцій сукупного товарного капіталу. Здійснено аналіз циклічного руху капіталу та показано, що в період циклічної економічної кризи питома вага вартості фонду відшкодування основного капіталу в річному товарному продукті суспільства знижується; в період циклічного підйому - зростає. Подано теоретичний аналіз кризи неоліберальної моделі глобалізації, яка призвела до процесів деіндустріалізації у багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні. Показано, що через відновлення розвитку високотехнологічних галузей реального сектору економіки відбувається зміна глобальної господарської моделі, яка дає шанс подолати негативні наслідки світової кризи. Проведено аналіз різних моделей капіталізму в умовах неоліберальної глобалізації, в тому числі в країнах, які виникли на постсоціалістичному просторі. Показано, що розв'язання суперечності, яка склалася в українській економіці, між поточними та довгостроковими завданнями є можливим на основі відтворювального підходу.

06.09 Історія економічної думки

06.09.18.0031/0218U000102

Фінансове забезпечення системи соціального захисту населення в умовах децентралізації: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Павлюк Клавдія Василівна. – ДР 0115U000946. УДК 330.861.

158 с.

Об'єкт дослідження: соціальний захист населення в Україні в контексті посилення взаємодії держави та неурядових організацій. Мета роботи: формування підходів щодо диверсифікації джерел фінансування системи соціального захисту населення в контексті посилення взаємодії держави, недержавних організацій та підприємницького сектору. Методи дослідження: системний, порівняння, комплексного аналізу. Науковий звіт містить: дослідження теоретико-методологічних засад розвитку партнерських відносин держави, підприємницьких структур, недержавних організацій у сфері соціального захисту населення в Україні; зарубіжний досвід надання соціальних послуг недержавними організаціями; дослідження соціальної відповідальності бізнесу у сфері соціального захисту населення; пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування системи соціального захисту в контексті посилення взаємодії держави та неурядових організацій. Наукова новизна дослідження полягає у формулюванні практичних рекомендацій щодо поси-

лення взаємодії держави, підприємницьких структур та недержавних організацій в напрямі підвищення ефективності системи соціального захисту населення та зменшення бюджетного навантаження в частині видатків на соціальний захист. Практична цінність роботи полягає у можливості використання результатів дослідження у практичній роботі Департаменту видатків бюджету соціальної сфери Міністерства фінансів при розробці нормативно-правових актів щодо сфери соціального захисту.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.09.18.0032/0417U003312

Березовська Катерина Ігорівна. Управління ресурсами та середовищем за допомогою надзвичайної логістики при компенсації ризикових подій: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 06.06.2017.

УДК 65.012.3: 316.422.

209 с.: 1 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертація присвячена створенню та впровадженню системи підтримки прийняття проектних рішень в процесі управління ресурсами та середовищем в проектах будівництва складних розповсюджених об'єктів за рахунок зменшення терміну та вартості усунення наслідків негативних ризикових подій. Розроблено методи та моделі для оптимізації постачання "аварійних" ресурсів при управлінні надзвичайною логістикою при ліквідації наслідків негативних ризикових подій. Розроблено моделі та методи формалізації та оптимізації проектного середовища, на тлі якого здійснюється управління надзвичайною логістикою при ліквідації наслідків негативних ризикових подій. Розроблено надзвичайну підсистему підтримки прийняття проектних рішень в управлінні ресурсами та середовищем "RILAM-L". Виконані практичні випробування результатів досліджень з позитивним техніко-економічним ефектом.

06.09.18.0033/0417U003371

Судин Юлія Анатоліївна. Облік і аналіз гудвілу підприємств: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 657.421.32.

193 с.: 21 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Об'єкт - процес формування та використання гудвілу на підприємствах харчової промисловості. Мета - поглиблення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку і аналізу гудвілу на підприємствах харчової промисловості. Методи - загальнонаукові та спеціальні: узагальнення, групування, порівняння, аналіз, синтез, індукція, дедукція, анкетування, експертний аналіз, історичний, факторний аналіз, економіко-математичний, графічний. Результати реалізовані шляхом удосконалення теорії та практики обліку і аналізу гудвілу підприємств у частині формування організаційно-методичних засад, що уможливить генерувати інформацію про невідчутні активи підприємства та ефективно ними управляти. Новизна полягає у розробці науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення бухгалтерського обліку гудвілу і методичних основ його аналізу з метою отримання інформації для формування та управління вартістю підприємства. Впроваджено у діяльність ПАТ "Дубномолоко", ПАТ "ТерА", ПрАТ "АГРО-ПРОДУКТ", ДП "Дінтер Україна Скала" ТОВ "Дінтер Україна", "Хоанон Analytics АВ", Швеція, Західного територіального управління Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у Тернопільській області, Тернопільського національного економічного

університету. Сфера використання - діяльність підприємств харчової промисловості.

06.09.18.0034/0417U003473

Рибаква Ольга Анатоліївна. Облік і контроль біологічних перетворень у птахівництві: Дис... к.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 29.06.2017.

УДК 657.1:636.08:636.5(043.3).

311 с.: 4 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертація присвячена проблемам удосконалення теоретичних та методичних засад організації і методики обліку та внутрішньогосподарського контролю біологічних перетворень у птахівництві. У роботі систематизовано й удосконалено класифікацію біологічних активів та біологічних перетворень у птахівництві. Розкрито вплив організаційно-технологічних особливостей біологічних перетворень у птахівництві на побудову бухгалтерського обліку та організацію внутрішньогосподарського контролю у птахівничих підприємствах. Уточнено об'єкти обліку та номенклатуру статей витрат на біологічні перетворення у птахівництві з урахуванням сучасних технологій виробництва продукції птахівництва. Запропоновано методику проведення калькулювання собівартості продукції птахівництва через уточнення об'єктів калькулювання, калькуляційних одиниць тощо. Розроблено організаційно-методичну модель внутрішньогосподарського контролю виробництва продукції птахівництва. Систематизовано і розроблено низку первинних облікових документів, які відображають технологічні особливості галузі та сприятимуть ефективному контролю процесу виробництва продукції птахівництва. Ці документи будуть використовуватися винятково в птахівництві. Визначено методичні підходи до формування системи операційних та зведених бюджетів біологічних перетворень у птахівництві.

06.09.18.0035/0417U003560

Манжула Світлана Петрівна. Розробка та застосування розширених технологічних моделей в економіці: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 330.4(043.3).

211 с.: 6 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

У роботі представлено метод побудови та дослідження розширених технологічних моделей типу моделі фон Неймана та їх застосування до соціально-економічної системи України. Розглянуто проблему збалансованого зростання, яку можна ефективно досліджувати за допомогою лінійних технологічних моделей. Економічна система є складною та потребує комплексного розгляду із врахуванням взаємозв'язків виробничої системи із соціальною сферою, зовнішньоекономічними відносинами тощо. Базову модель розширено на сферу відтворення трудових ресурсів та вдосконалено модель, що відображає відкриту економічну систему. У розширеній моделі додані специфічні продукти, такі як трудові ресурси, та специфічні процеси - процеси природного відтворення трудових ресурсів та освітні процеси, які надають освітні послуги та впливають на їх якість. При розширенні моделі на відкриту економіку враховані закордонні виробничі процеси та імпорتنі продукти. Побудовані розширені моделі з використанням матриці міжгалузевого балансу, статистичних даних із зайнятості та демографічної ситуації тощо. Досліджено стійкість моделей української економіки, можливість їх збалансованого розвитку за магістралю. Сформульовано та вирішено задачі пошуку оптимальних параметрів експортних та імпорتنих потоків, кінцевого споживання та досліджені параметри освітнього процесу.

06.09.18.0036/0218U000219

Формування механізму фінансової безпеки суб'єктів ринків фінансових послуг:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Внукова Наталя Миколаївна. – ДР 0117U007648. УДК 65.012:368.914.

130 с.

Об'єкт дослідження – фінансова безпека суб'єктів ринків фінансових послуг. Предмет дослідження – теоретико-методичне забезпечення формування механізму фінансової безпеки суб'єктів ринків фінансових послуг. Методи дослідження – аналіз і синтез, індукції та дедукції; спостереження і зіставлення; логічного узагальнення; системного аналізу; аналізу ієрархій; кореляційно-регресійного аналізу. Удосконалено: підхід до оцінки фінансової безпеки страхового ринку, який, на відміну від існуючих, враховує структурний склад індикаторів її рівня для страхових компаній та базується на визначенні значень середнього, медіани, моди та показника асиметричності розподілу як моніторингових інструментів ідентифікування загроз фінансовій безпеці страхового ринку. Дістало подальшого розвитку: напрями реформування системи захисту прав споживачів фінансових послуг в Україні; обґрунтування доцільності використання синергетичного підходу як теоретичного підґрунтя розбудови пруденційного регулювання страхового ринку як складної відкритої системи, відповідно до якого сам процес регулювання має бути поділений на звичайний та антикризовий, коли страховий ринок знаходиться у стані хаосу, а антикризові заходи регуляторних впливів мають обиратися і впроваджуватися державним регулятором особливо зважено і обережно та бути направленими, в першу чергу, на формування механізмів ринкової самоорганізації страхового ринку.

06.09.18.0037/0218U000408

Еколого-економічне моделювання раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Паламарчук Лариса Василівна. – ДР 0115U003704. УДК 332.36/.37:519.876.5.

240 с.

Об'єкт дослідження - процес еколого-економічного моделювання раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу. Мета дослідження - є теоретико-методологічне обґрунтування та розроблення еколого-економічних моделей для забезпечення раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу Івано-Франківської області. Методи дослідження - діалектичний - закласти теоретичний фундамент пізнання об'єкту дослідження; кластерний аналіз (кластеризація) - здійснити географічну диверсифікація соціальних, економічних та екологічних груп чинників впливу на рівень загосподарованості регіонів країни; монографічний і ретроспективний - проаналізувати досвід та особливості землекористування, виявити причинно-наслідкові зв'язки, які стали причиною еколого-економічних проблем у сфері землеустрою; факторний аналіз (прийом елімінування) - аналітично дослідити вплив факторів на економічну ефективність сучасного господарювання; картографічний синтез - дослідити, виявити, підтвердити і наочно передати стан земельних ресурсів, існуючі негативні фактори і рівень їх впливу на земельно-ресурсний потенціал та допомогти змодельовати шляхи вирішення проблем землевпорядкування; моделювання - надати форму плануванню дій для досягнення раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу; прогнозування і планування - розробити Програму підвищення екологічної стабільності та Стратегію господарського розвитку Івано-Франківської області. Зна-

чення отриманих результатів полягає в розробці на основі еколого-економічного моделювання шляхів раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу та планування розвитку землеустрою. Розроблено нормативні еколого-економічні моделі раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу Івано-Франківської області. Здійснено районування території Придністровського Покуття (на прикладі Городенківського району Івано-Франківської області). Обґрунтовано комплекс заходів, спрямованих на вирішення найважливіших проблем раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу закарстованих територій Галузь застосування - Застосування зазначених підходів можливе через місцеві органи земельних ресурсів та виконавців документації із землеустрою, наповнюючи державний земельний кадастр України достовірною та актуальною земельно-кадастровою інформацією. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09.18.0038/0218U000454

Механізми формування та удосконалення систем управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах суспільно-політичних трансформацій в Україні:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Університет менеджменту освіти" Національної академії педагогічних наук України; Керівник Алейнікова Олена Володимирівна. – ДР 0115U004183. УДК 330.42:658.51:351/354.

48 с.

Нинішня економічно-політично-соціальна криза показала наявність серйозних проблем в організації державної влади країни. Фактично державна влада виявилася неспроможною як до більш-менш скоординованих дій в умовах кризи, так і до розробки зрозумілої програми нейтралізації кризових явищ. Безпорадність уряду, неспроможність до консолідованих дій в екстремальних умовах та стратегічна нездатність сформувати пріоритети державної політики багато в чому стали наслідками того, що впродовж значного часу відкладалося реформування системи управління.

06.39 Наука управління економікою

06.09.18.0039/0218U000769

Фундаментальні засади реалізації сучасної моделі економічної політики:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Козюк Віктор Валерійович. – ДР 0112U008452. УДК 338.22.01.

424 с.

Економічна політика держави є процесом реалізації її економічних функцій шляхом різноманітних державних заходів впливу на економічні процеси для досягнення конкретних цілей. Економічна політика завжди постає перед проблемою вибору пріоритетів. Цей вибір зумовлюється впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів, орієнтацією економічної політики на певні економічні доктрини та теорії, економічні інтереси певних соціально-економічних груп населення. В зв'язку з цим постають питання, які пов'язані із формуванням та функціонуванням дієвої економічної політики. Об'єктом дослідження виступає економічна політика як сукупність заходів, спрямованих на впорядкування руху економічних процесів, здійснення впливу на них чи безпосереднє визначення їхніх результатів. Предмет дослідження - чинники, механізми та проблеми становлення економічної політики України. Метою науково-дослідної роботи є вдосконалення теоретичних і практичних фундаментальних засад сучасної моделі економічної політики в умовах глобалізації економічних процесів як на макро- так і на мікрорівнях. Найбільш суттєві результати, що містять наукову

новизну, полягають у поглибленні теоретичних та прикладних аспектів забезпечення сталого розвитку економічної політики держави, розробці основних напрямів ефективного функціонування усіх сегментів ринкових відносин. За результатами проведеного дослідження розроблені науково-обґрунтовані рекомендації та методики, які впроваджені у діяльність банку "Львів".

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.09.18.0040/0417U003209

Андріяш Микола Михайлович. Трансформація податкових систем східноєвропейських країн в умовах асоціації з ЄС (на прикладі України, Грузії та Молдови): Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.05.2017.

УДК 339.924:336.22.

205 с.: 15 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 332 назви.

У дисертації узагальнено концептуальні засади розвитку податкових систем країн ЄС та визначено ключові тенденції оподаткування у 2010–2015 рр. Надано оцінку перспективам створення фіскального союзу. Запропоновано дослідження шляхів поглиблення економічної інтеграції до ЄС у форматі групи східноєвропейських країн, що підписали Угоду про асоціацію, – Україна, Грузія та Молдова через призму гармонізації податкових систем із європейськими підходами та принципами. Систематизовано детермінанти податкової трансформації асоційованих із ЄС країн у контексті реалізації євроінтеграційної стратегії. Експериментальним шляхом обрано механізм оптимізації податкової системи України. Виявлено внутрішні інституційні дисбаланси та надано рекомендації з удосконалення податкового адміністрування в Україні відповідно до Угоди про асоціацію.

06.09.18.0041/0417U003210

Суровцев Олександр Олександрович. Вплив соціальних мереж на систему маркетингових комунікацій міжнародних компаній (МК): Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.05.2017.

УДК 339.9:658.114-027.543]:077:658.8 (043.3/5).

194 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

У дисертації з'ясовано економічний зміст соціальних мереж як каналу та інструменту маркетингових комунікацій, а також їх генеза. Визначено роль та місце соціальних мереж у системі маркетингових комунікацій міжнародних компаній. Проведено диференціацію та визначено поліваріантність соціальних мереж у структурі комунікаційних інструментів міжнародних компаній. Виявлено інноваційну спрямованість соціальних мереж як засобу реалізації комунікаційної політики МК, досліджено процес трансформації взаємозв'язку соціальних мереж та традиційних інструментів маркетингових комунікацій МК. Надано рекомендації щодо посилення конкурентоспроможності МК як визначального показника ефективності впливу соціальних мереж, зокрема шляхом розробки програму збуту через соціальні мережі. Досліджено ефективність соціальних мереж у комунікативній діяльності МК; розроблено економіко-математичну модель дослідження ефективності соціального медіа-маркетингу (далі – СММ), що показує співвідношення віддачі від фінансування (витрат) на формування контенту у соціальних мережах і таргетованої реклами в соціальних мережах та ефективності таких засобів соціальних комунікацій.

06.09.18.0042/0417U003220

Юшко Ігор Олегович. Розвиток організаційних моделей транснаціонального фінансового бізнесу: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 08.06.2017.

УДК 339.732/727.

168 с.: 34 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню проблем розвитку організаційних моделей транснаціонального фінансового бізнесу в умовах глобальної нестабільності. Ідентифіковано фінансовий фактор еволюції господарських систем, узагальнено теоретичні засади фінансової глобалізації, проаналізовано суб'єктну диспозицію глобального фінансового ринку та механізм глобального регулювання фінансових потоків. Здійснено аналітичну оцінку транснаціоналізації у фінансовій сфері глобальної економіки, масштабів і організаційної динаміки фінансових транснаціональних корпорацій. Визначено чинники впливу на формування конкурентоспроможних організаційних моделей транснаціональних банків, насамперед процесів консолідації через стратегії міжнародних злиттів та поглинань і стратегічних альянсів. З урахуванням трендів глобальної інформатизації розроблено організаційний дизайн транснаціональних банків, запропоновано інтелектуальні технології організаційного моделювання, обґрунтовано концепції організаційної екології у корпоративному менеджменті.

06.09.18.0043/0417U003402

Войчак Микола Анатолійович. Глобальний імператив розвитку високотехнологічного промислового експорту: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 20.06.2017.

УДК 339.92:339 (137; 519.862).

205 с.: 32 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 335 назв.

Дисертація присвячена закономірностям розвитку високотехнологічного промислового експорту. У дисертації обґрунтовано теоретичні засади формування парадигми техноглобалізму, розкрито еволюцію технологічних укладів та особливості промислового розвитку. Виявлено критерії високотехнологічного виробництва та фактори його розвитку. Визначено методичні підходи до оцінки розвитку високотехнологічного промислового експорту. На основі узагальнення теорії та практики управління високотехнологічним промисловим експортом у системі світової економіки протягом останніх десятиліть, аналіз масштабів і структурної динаміки поставок на світові ринки продукції високотехнологічних секторів індустрії провідних країн запропоновано моделі управління цим видом міжнародного бізнесу. Систематизовано процедурні практики державного регулювання виробництва та експорту промислових високотехнологічних товарів у розвинутих країнах. У дисертації показано ключові напрями і пріоритети інтенсифікації виробництва та експорту високотехнологічної продукції підприємствами України, визначено корпоративний потенціал експортування виробів з високою наукоємністю та доданою вартістю. Систематизовано механізми державної підтримки високотехнологічного виробництва та експорту в Україні.

06.09.18.0044/0417U003403

Панчук Лариса Володимирівна. Аналіз діяльності транснаціональних корпорацій з метою упередження банкрутства: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 20.06.2017.

УДК 330.341.1:669.

194 с.: 9 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації з удосконалення науково-методичних засад фінансового аналізу діяльності транснаціональних корпорацій з метою запобігання їх банкрутства у сучасних глобально-нестабільних умовах. Узагальнено методологічні підходи до визначення ТНК, а саме тих, що відповідають сучасному етапу економічної глобалізації. Визначені організаційно-економічні особливості інституту банкрутства, методика і інструментарій аналізу діяльності ТНК в умовах диверсифікації сфер їхньої діяльності та економічної нестабільності. Проаналізовано методи ідентифікації фінансової неспроможності транснаціональних корпорацій, а також можливостей застосування до них існуючих моделей аналізу фінансово-господарської діяльності з метою упередження банкрутства. Розроблено рекомендації щодо удосконалення організації проведення комплексного аналізу діяльності транснаціональних корпорацій з метою запобігання банкрутства з урахуванням специфіки їх фінансово-економічної структури.

06.09.18.0045/0417U003451

Чентуков Ілля Юрійович. Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобальної регіоналізації: Дис... к.е.н. /Маріупольський державний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 339.924(043.3).

184 с.: 32 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Об'єкт дослідження: інтеграційні процеси в умовах глобальної регіоналізації. Мета: розвиток теоретико-методологічних основ дослідження інтеграційних процесів на глобальному та регіональному рівнях і на цій основі розробка науково-практичних рекомендацій щодо поширення інтеграційної співпраці в умовах глобальної регіоналізації. Методи дослідження: метод діалектичного пізнання, методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, історико-логічні методи, факторний аналіз, економіко-математичний аналіз та моделювання, методи компаративного аналізу, систематизації та узагальнення. Наукова новизна: удосконалено концептуальні засади дослідження глобальної регіоналізації; визначено глобальні ознаки процесів регіоналізації у системі сучасного світового господарства; визначено характер та тенденції розвитку процесів регіоналізації та глобалізації; розроблено методичний інструментарій комплексної оцінки розвитку процесів регіональної інтеграції; систематизовано моделі інтеграційної співпраці та запропоновано напрями розвитку регіонального співробітництва; розвинуто понятійно-категоріальний апарат дослідження глобальної регіоналізації у частині визначення поняття "глобальна регіоналізація". Результати дослідження впроваджено в практичну діяльність Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України, Департаменту економіки Донецької обласної державної адміністрації, Департаменту економіки та структурних реформ Маріупольської міської ради, Відділення в місті Маріуполь Донецької торгово-промислової палати, товариства з додатковою відповідальністю "Транспрогрес"; в навчальний процес Маріупольського державного університету. Сфера використання: міжгалузева.

06.09.18.0046/0417U003452

Кошель Вікторія Олегівна. Розвиток європейського ринку послуг промислового туризму: Дис... к.е.н. /Маріупольський державний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 379.85:338.48(4)-043.8.

187 с.: 29 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 244 назви.

Об'єкт дослідження: розвиток світового ринку послуг промислового туризму. Мета: поглиблення теоретико-

методичних основ дослідження європейського ринку послуг промислового туризму та розробка науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення процесу інтеграції України до європейського ринку послуг промислового туризму. Методи дослідження: діалектичний метод пізнання, системний підхід, методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, абстракції, методи історичного, абстрактно-логічного, статистичного та структурного аналізу, моделювання. Наукова новизна: обґрунтовано організаційну структуру світового ринку послуг промислового туризму; систематизовано та уточнено фактори, що впливають на розвиток світового ринку послуг промислового туризму; розвинуто категоріально-понятійний апарат дослідження міжнародного туризму в частині визначення поняття "міжнародний промисловий туризм"; запропоновано періодизацію інституціонально-організаційного забезпечення розвитку світового та європейського промислового туризму; розроблено науково-методичний підхід щодо оцінки розвитку світового та європейського ринків послуг промислового туризму; запропоновано модель розвитку ринку послуг промислового туризму України в умовах євроінтеграції. Результати дослідження впроваджено в практичну діяльність Управління з гуманітарних питань Краматорської міської ради, Запорізької торгово-промислової палати, ДП "Максіматур" (м. Київ), туристичного агентства "SOK-Travel" (м. Київ); в навчальний процес Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Сфера використання: міжгалузева.

06.09.18.0047/0417U003458

Чичина Ольга Андріївна. Енергетичні ресурси як чинник розвитку світового господарства: Дис... к.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 30.06.2017.

УДК 339.9:620.91.

221 с.: 22 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертація присвячена поглибленню теоретико-методичних засад дослідження впливу енергетичних ресурсів на розвиток світового господарства та розробці науково-практичних рекомендацій щодо формування глобальної енергетичної безпеки та механізму забезпечення енергетичної безпеки країни в контексті її адаптації до світового енергетичного простору. Визначено тенденції використання енергетичних ресурсів України в умовах глобалізації; ідентифіковано стратегічні пріоритети реформування енергетичної політики України; запропоновано механізм забезпечення енергетичної безпеки країни в контексті її адаптації до світового енергетичного простору.

06.09.18.0048/0218U000355

Бенчмаркінг процесів регіонального розвитку Польщі, Словаччини, Болгарії та України: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Савельєв Євген Васильович. – ДР 0115U002336. УДК 339.138:332.1.

495 с.

Об'єктом дослідження є процеси регіонального розвитку в постсоціалістичних країнах. Мета - виділення кращого досвіду організації регіонального управління країн Польщі, Словаччини, Болгарії і обґрунтування шляхів імплементації в Україні. Методи дослідження - історико-логічний; наукового узагальнення; метод системного підходу; індукції, дедукції, порівняння, систематизації; аналізу і синтезу; діалектичний метод, інституційний метод, метод єдності теорії і практики; структурно-динамічного аналізу; аналогії; метод кластерного аналізу, кореляційно-регресивного аналізу; економіко-статистичні методи. Результати та їх новизна - розроблена теоретико-методологічна концептуалізація

бенчмаркінгу зовнішнього і внутрішнього середовища регіонального розвитку. Визначено понятійний апарат в системі регіональних проблем. Досліджено природу регіональних управління і місцевого самоврядування. Сформовано детермінанти зовнішньої і внутрішньої середовища регіонального розвитку в країнах ЄС. Визначено нові реалії формування регіонального розвитку в глобальній економіці. За методикою бенчмаркінгу проаналізовані теоретичні основи регіональної економіки та соціально-економічні механізми зростання ролі регіонів в побудові інноваційної економіки в Україні. Визначено роль глобальних логістичних мереж у розвитку регіонів. Розроблено напрями формування інноваційних регіональних кластерів організації виробництва. Досліджено вплив факторів регіонального розвитку на зміцнення економічної бази і підвищення конкурентоспроможності регіонів. Запропоновано механізми активізації розвитку регіонів України з урахуванням зарубіжного досвіду, зокрема Польщі, Словаччини і Болгарії. Проаналізовано особливості здійснення реформ територіально-адміністративного управління в країнах

06.09.18.0049/0218U000535

Міжнародні відносини та політичний розвиток зарубіжних країн: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Фролов Микола Олександрович. – ДР 0114U002651. УДК 94:327 (4/9) "19/20".

128 с.

Об'єкт дослідження: міжнародні відносини на сучасному етапі та особливості розвитку зарубіжних країн. Мета проекту полягає у створенні засобами теорій модернізації та історичної компаративістики концептуальної моделі міжнародних процесів та світової політики, європейської політики та європейської інтеграції, дослідженні історії розвитку зарубіжних країн та місця України у постбіполярній системі міжнародних відносин. У результаті НДР створено концептуальну модель головних рис і тенденцій політичного розвитку провідних держав світу та особливостей розвитку регіонів на сучасному етапі в умовах глобалізації суспільства й інтеграції країн. Проаналізовано питання щодо кризи цінностей європейської цивілізації в умовах глобальних військово-політичних протистоянь та варіанти її подолання та історичну спадщину Реформації як компонента політики пам'яті європейських держав у ХХІ ст. Особливу увагу приділено аналізу досвіду України у міжнародному співробітництві з питань подолання наслідків техногенних аварій, подолання "ментальних" кордонів та стереотипів та ролі мас-медіа у їх формуванні. Результати НДР впроваджено у навчальний процес на кафедрі всесвітньої історії та міжнародних відносин Запорізького національного університету шляхом оновлення курсів лекцій з дисциплін: "Новітня історія Європи та Північної Америки", "Історія середніх віків та раннього нового часу", "Конфліктологія та теорія переговорів", "Внутрішньополітичний розвиток країн світу", "Політична глобалістика", "Міжнародна інтеграція та глобалізація", "Зовнішня політика країн регіону", "Етнодемографічна та соціальна структура країн регіону", "Національна ідеологія та політичні еліти країн регіону", "Проблеми національної та регіональної безпеки", "Зовнішня політика країн регіону", "Дипломатичний протокол та етикет", "Культура, мистецтво та ЗМІ країн регіону". Отримані внаслідок реалізації проекту результати лягли в основу трьох кандидатських дисертацій (Шимкевич К.О. Участь міжурядових та громадських організацій у подоланні наслідків воєнних злочинів у країнах колишньої Югославії (1991-2008 рр.) : дис.... канд. іст. наук : 07.00.02 - всесвітня історія / Шимкевич Катерина Олександрівна. - Київ, 2016. - 298 с.; Звягіна О. М. Зовнішня політика Ко-

ролівства Польського у Центральній-Східній Європі в умовах міждинастичного суперництва Ягеллонів і Габсбургів у 1507-1548 рр." : дис.... канд. іст. наук : 07.00.02 - всесвітня історія (рекомендовано до захісту); Корочанська А.О. "Ідея єдиної Європи Р. Куденхове-Калергі в європейській суспільно-політичній думці у 1920-ті - 1930-ті рр." : дис.... канд. іст. наук : 07.00.02 - всесвітня історія (рекомендовано до захісту); Результати НДР будуть корисними для працівників органів державної влади і місцевого самоврядування, зокрема з питань євроінтеграції, політичної та адміністративної реформи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09.18.0050/0218U000543

Науково-технологічний розвиток корпоративної економіки на основі паритету цивільної та військової продукції та інформаційної безпеки: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Сазонець Ольга Миколаївна. – ДР 0115U003048. УДК 336.6:504:33.

359 с.

Об'єкт дослідження - процес науково-технологічного розвитку корпоративної економіки, що базується на паритеті цивільної та військової продукції та інформаційної безпеки. Мета роботи - розробка методики вирішення проблеми науково-технологічного розвитку корпоративної економіки в країні та застосування її для впровадження в компаніях, що виготовляють цивільну та військову продукцію з використанням основних принципів інформаційної безпеки. Методи дослідження: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, узагальнення та конкретизації, принцип єдності історичного і логічного, метод кореляційно-регресійного аналізу, метод дисперсійного аналізу.

06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи

06.09.18.0051/0218U000089

Управління інституційними змінами в системі державних фінансів: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Єфименко Тетяна Іванівна. – ДР 0115U000933.

УДК 330.341.2:336.

237 с.

Об'єкт дослідження - траєкторія розвитку інституційного механізму координації реформ у сфері державних фінансів та тенденції реалізації принципів відкритості, прозорості і суспільної довіри до інститутів системи управління державними фінансами. Мета роботи - обґрунтування механізмів забезпечення координації реформ системи державних фінансів, оцінка рівня суспільної довіри до інститутів державних фінансів України та аналіз стану їх прозорості і відкритості. Методи дослідження - системний підхід, методи формальної логіки, аналізу і синтезу, аналогії й порівняльного аналізу, якісних і кількісних порівнянь, статистичної вибірки та аналізу. Результати дослідження та їх новизна: обґрунтовано інституційні механізми забезпечення прозорості та суспільної довіри в управлінні державними фінансами. Ступінь упровадження - Звіт про науково-дослідну роботу, щоквартальні аналітичні записки, використані департаментом Міністерства фінансів України, Виконавчим комітетом Чернівецької міської ради, Чернівецьким національним університетом імені Ю. Федьковича. Взаємозв'язок з іншими роботами - теорії державних фінансів, державного

та місцевих бюджетів. Рекомендації з використання результатів роботи - комплекс заходів з реалізації інституційних механізмів координації реформ у сфері державних фінансів з метою досягнення кращої якості сектору загального державного управління та підвищення рівня суспільної довіри до фінансових інститутів, забезпечення прозорості й відкритості в ході роботи інституту державних фінансів. Галузь застосування - Міністерство фінансів України. Економічна ефективність - підвищення ефективності й продуктивності використання бюджетних коштів, децентралізація бюджетної системи, перегляд боргової політики держави та досягнення макрофінансової стійкості, в тому числі за рахунок ефективної роботи механізму прозорості й відкритості інституту державних фінансів. Значущість роботи та висновків - пропозиції і рекомендації з питань прийняття якісних управлінських рішень, щодо інституційного механізму координації реформ у сфері державних фінансів, націлені на забезпечення стійкості фінансових операцій сектору загального державного управління.

06.09.18.0052/0218U000237

Управління інноваційно-інвестиційною та логістичною діяльністю підприємств промисловості: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Ястремська Олена Миколаївна. – ДР 0117U007659. УДК 330.341-658.8.

321 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління інноваційно-інвестиційною та логістичною діяльністю підприємств промисловості. Мета роботи - узагальнення теоретичних основ управління інноваційно-інвестиційною та логістичною діяльністю підприємств промисловості, обґрунтування теоретико-методичних положень щодо ефективного управління інноваційно-інвестиційною та логістичною діяльністю підприємств промисловості. Методи дослідження -таксономічний та кластерний аналіз; економіко-математичне моделювання; імітаційне моделювання індукція та дедукція, аналіз і синтез; системний, логічний та історичний підходи; графічний. Досліджено теоретичні підходи та обґрунтовано методичні рекомендації щодо формування системи управління інноваційно-інвестиційною та логістичною діяльністю підприємств промисловості; забезпечення розвитку промислових підприємств на основі формування стратегій; теоретичні основи і підходи до формування виробничих систем управління високотехнологічними підприємствами; стимулювання виробництва якісної продукції виробничо-технологічного призначення; організації логістичної діяльності на підприємстві; оптимізації логістичних мереж; Оцінювання готовності підприємства до впровадження контролінгу, його роль в управлінні інноваційною діяльністю та інноваційним розвитком підприємства; забезпечення ефективності логістичної діяльності підприємств.

06.09.18.0053/0218U000298

Управління інституційними змінами в системі державних фінансів: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Єфименко Тетяна Іванівна. – ДР 0115U000933. УДК 330.341.2:336.

237 с.

Об'єкт дослідження - траєкторія розвитку інституційного механізму координації реформ у сфері державних фінансів та тенденції реалізації принципів відкритості, прозорості і суспільної довіри до інститутів системи управління державними фінансами. Мета роботи - обґрунтування механізмів забезпечення координації реформ системи державних фінансів, оцінка рівня суспільної довіри до інститутів

державних фінансів України та аналіз стану їх прозорості і відкритості. Методи дослідження - системний підхід, методи формальної логіки, аналізу і синтезу, аналогії й порівняльного аналізу, якісних і кількісних порівнянь, статистичної вибірки та аналізу. Результати дослідження та їх новизна: обґрунтовано інституційні механізми забезпечення прозорості та суспільної довіри в управлінні державними фінансами. Ступінь упровадження - Звіт про науково-дослідну роботу, щоквартальні аналітичні записки, використані департаментом Міністерство фінансів України, Виконавчим комітетом Чернівецької міської ради, Чернівецьким національним університетом імені Ю. Федьковича. Взаємозв'язок з іншими роботами - теорії державних фінансів, державного та місцевих бюджетів. Рекомендації з використання результатів роботи - комплекс заходів з реалізації інституційних механізмів координації реформ у сфері державних фінансів з метою досягнення кращої якості сектору загального державного управління та підвищення рівня суспільної довіри до фінансових інститутів, забезпечення прозорості й відкритості в ході роботи інституту державних фінансів. Галузь застосування - Міністерство фінансів України. Економічна ефективність - підвищення ефективності й продуктивності використання бюджетних коштів, децентралізація бюджетної системи, перегляд боргової політики держави та досягнення макрофінансової стійкості, в тому числі за рахунок ефективної роботи механізму прозорості й відкритості інституту державних фінансів. Значущість роботи та висновків - пропозиції і рекомендації з питань прийняття якісних управлінських рішень, щодо інституційного механізму координації реформ у сфері державних фінансів, націлені на забезпечення стійкості фінансових операцій сектору загального державного управління.

06.09.18.0054/0218U000308

Створення інфраструктури підтримки інноваційних розробок на регіональному рівні:

Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Янковий Олександр Григорович. – ДР 0116U000750. УДК 330.3:330.341.1:338.49.

236 с.

У науково-дослідній роботі сформовано теоретико-методологічні засади створення інфраструктури підтримки інноваційних розробок на регіональному рівні. Зокрема, розглянуто сучасний стан та методологічні підходи до формування регіональної інноваційної інфраструктури. Надано поняття та класифіковано складові інфраструктури підтримки інноваційних розробок; проаналізовано світовий досвід створення інноваційної інфраструктури. Досліджено теоретичні положення формування механізму інфраструктурно-го забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарського комплексу регіону та запропоновано методичний підхід до створення регіонального інноваційного терміналу в рамках регіональної інноваційної системи. Розглянуто особливості управління інноваційним розвитком на рівні регіону. Зокрема, розроблено об'ємну матрицю реструктуризації регіонального господарського комплексу на основі формування нового техніко-технологічного базису. Запропоновано заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності України у трансформаційний період та надано рекомендації щодо створення сприятливого середовища для реструктуризації регіонів на основі інноваційної діяльності. Обґрунтовано стратегічний підхід до процесу організації регіонального виробництва, що задовольняв би критеріям, вимогам і закономірностям системного розвитку інновацій. Запропоновано науково-методичний інструментарій створення інфраструктури підтримки інноваційних розробок на регіональному рівні. Надано обґрунтування доцільності застосування мережевих форм забезпечення інноваційної інфраструктури

тури регіону. Досліджено сутність технологічних парків як локальних територіальних утворень, визначено їх місце та роль в економіці регіону, проаналізовано світовий досвід їх створення та особливості функціонування в Україні. Розглянуто сутність кластерного підходу до формування регіонального господарського комплексу; сутність кластерів як нових організаційно-правових форм у регіональному господарському комплексі; питання підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на основі кластеризації. Розроблено методичні рекомендації щодо визначення потенціалу створення в регіоні інноваційних кластерів.

06.09.18.0055/0218U000313

Проект "Стратегії економічного та соціального розвитку м. Чорноморська на період до 2025 року" (ДК 021:2015 73300000-5 - Проектування та виконання НДДКР): Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Ковальов Анатолій Іванович. – ДР 0118U000075. УДК 338.1:316.42(477.74).

71 с.

Для виконання науково-дослідної роботи були зроблені узагальнюючі висновки стосовно стану соціально-економічного розвитку міста на основі проведеного аналізу. Були визначені основні сильні та слабкі сторони м. Чорноморська, проаналізовані можливості його подальшого розвитку та основні загрози. Встановлена місія міста, яка визначила м. Чорноморськ як "Місто позитивних змін", розроблені пріоритетні напрямки розвитку території. Визначені основні елементи механізму реалізації Стратегії та запропонована система моніторингу для її реалізації.

06.09.18.0056/0218U000533

Чинники і тренди економічного зростання в Україні: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Гець Валерій Михайлович. – ДР 0114U0004160. УДК 338.1:330.35(477).

417 с.

Системно розкрито та формалізовано специфіку взаємодії основних фундаментальних чинників прискорення зростання в економіці України у розрізі основних макросекторів економіки (реальний, бюджетний, грошово-кредитний, зовнішньоекономічний) за сучасних волатильних умов розвитку світової і вітчизняної економіки, на базі яких з використанням розроблених комплексних інтегрованих моделей економічного розвитку, орієнтованих на практичну реалізацію в умовах нестабільної економічної кон'юнктури, та модельного інструментарію оперативного тестування ситуаційних змін (ризик-факторів) макросередовища, здійснено оцінку трендів економічного зростання і виконано сценарне прогнозування основних макроекономічних показників України на період до 2020 (2035) рр. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09.18.0057/0218U000748

Загальні та локальні механізми реконструктивного розвитку економіки: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Гриценко Андрій Андрійович. – ДР 0117U0002825. УДК 330.34.014:338.1.

234 с.

Звіт про науково-дослідну роботу: 234 с., вступ, 9 розділів, висновки і рекомендації, перелік джерел посилання, 6 рис., 17 табл., 137 джерел. Об'єкт дослідження: структурна динаміка соціально-економічної системи України у співвідношенні з глобальними економічними тенденціями.

Мета дослідження: обґрунтування системних змін у діючому господарському механізмі з метою перетворення його у механізм реконструктивного розвитку економіки, що відповідає вимогам інтровертності, інклюзивності та інноваційності. Методи дослідження: логіко-історична методологія у поєднанні із структурно-функціональним аналізом, векторним підходом та прикладним аналізом аграрної, транспортної, фінансово-інвестиційної економічної політики. Результати та їхня новизна: В роботі обґрунтовано необхідні зміни у діючому господарському механізмі з метою перетворення його у механізм реконструктивного розвитку економіки на принципах інтровертності, інклюзивності, інноваційності. На основі запропонованого загального алгоритму механізму реконструктивного розвитку економіки, який зв'язує формування попиту і пропозиції в єдиний скоординований з монетарною і фінансовою політикою процес, в роботі розкрито особливості специфікації локальних механізмів соціально-економічного розвитку в окремих сферах та на різних рівнях діяльності, зокрема щодо поєднання аграрного і сільського розвитку, вирішення проблем харчування населення, фінансування розвитку транспортної галузі та інфраструктури. В рамках ретроспективного дослідження економічних реформ в Україні розкрито їхню історичну логіку як способу зміни механізмів розвитку господарства. З'ясовано особливості взаємозв'язку економічних та політичних трансформацій на шляху до реконструктивного економічного розвитку та доведено необхідність переходу від пануючого універсалізму в економічній політиці до еволюційно-інституційної парадигми управління економічним розвитком. На цій основі розкрито особливості характеру співвідношення ринку і держави у забезпеченні успішності реформ; визначено функціональний розподіл повноважень, намірів і дій основних суспільних суб'єктів в цьому процесі та роль інститутів в забезпеченні взаємозв'язку політичних та економічних трансформацій. На основі оцінки динаміки і структури капітальних видатків Державного та місцевих бюджетів України як основних джерел фінансування економічного розвитку, здійснено міжнародні порівняння обсягів державного інвестування в країнах з перехідною економікою, узагальнено основні недоліки та слабкі місця діючої в Україні системи планування, відбору, фінансування і контролю інвестиційних проектів, що здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету, визначено механізми вдосконалення системи планування, відбору та реалізації інвестиційних проектів у державному секторі економіки. Ступінь впровадження: використано в законотворчому процесі Комітетом Верховної Ради України з економічної політики, Комітетом Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності; в роботі Спільки економістів України. Галузь використання: економічна політика держави і регіонів у законодавчому, нормативно-правовому та інституційному забезпеченні.

06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес

06.09.18.0058/0218U000705

Вплив науково-виробничої діяльності Кіровоградської сільськогосподарської дослідної станції на розвиток агропромислового комплексу регіону на різних історичних етапах: Заклучний звіт /Кіровоградська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Томашина Г.П. – ДР 0117U000611. УДК 63.001.8.

81 с.

Розроблено науково-практичні аспекти впливу діяльності Кіровоградської сільськогосподарської дослідної станції на розвиток агропромислового комплексу регіону на різних

історичних етапах

06.09.18.0059/0218U000771

Управління організацією на засадах транс-формаційного менеджменту: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Мазур Володимир Степанович. – ДР 0112U008456. УДК 65.012.32.

69 с.

Об'єкт дослідження - процес функціонування промислового підприємства в результаті трансформаційного менеджменту. Метою роботи дослідження теоретичної моделі управління організацією на засадах трансформаційного менеджменту та розробка моделі розвитку підприємства за концепцією трансформаційного менеджменту. Методами дослідження є теоретичне та історичне узагальнення, групування і порівняння, спостереження, формалізація, аналіз, синтез економіко-математичні та кореляційні методи. В результаті виконаного дослідження отримані такі результати: уточнено сутність поняття "трансформації", яку пропонується розглядати як необхідний засіб подолання кризового стану організації, тобто як єдина умова подальшого існування та розвитку; для підвищення ефективності системи управління організаційними змінами підприємства запропоновано шляхи вдосконалення соціальних методів управління ОСП "Корпорація Ватра". Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності підприємств.

06.56 Суспільно-економічна структура

06.09.18.0060/0218U000309

Розробка та імплементація мобілізаційного сценарію збалансованого розвитку регіонів в умовах децентралізації: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Ковальов Анатолій Іванович. – ДР 0116U000752. УДК 334.012.74:332.122:330.3.

234 с.

У науково-дослідній роботі узагальнено теоретичні аспекти забезпечення збалансованого розвитку адміністративно-територіальних утворень держави. Розглянуто методологічні засади сценарного планування збалансованого розвитку територіальних соціально-економічних систем в умовах децентралізації. Сформульовано концептуальні методологічні підходи забезпечення збалансованого розвитку регіону за допомогою інструментарію сценарного планування. Наукова і науково-прикладна новизна полягає в поглибленні: теоретичних положень про роль та місце стратегічного планування збалансованого розвитку регіонів у публічному управлінні; концептуальних положень стратегічного управління збалансованим розвитком регіонів в умовах децентралізації; методологічних положень стратегічного планування збалансованого розвитку регіонів; організаційно-методологічного підходу до стратегічного планування збалансованого розвитку регіонів на демократичних засадах із залученням агентств регіонального розвитку; механізму реалізації програмно-прогнозного регулювання збалансованого розвитку регіону; наукового підходу до формування інструментарію забезпечення збалансованого розвитку регіону на основі модернізаційного сценарію; інституційного забезпечення планування збалансованого розвитку регіону; методичних засад комплексного інтегрального оцінювання рівня збалансованого розвитку регіону за результатами або прогнозом результатів реалізації стратегій, програм, планів. Практична значимість одержаних результатів полягає у можливості використання сформованих положень та рекомендацій у практичній діяльності органів державної влади та

місцевого самоврядування з метою підвищення дієвості державного управління економікою.

06.09.18.0061/0218U000768

Перспективи розвитку фінансів суб'єктів господарювання та фінансового ринку в умовах глобальних транс-формацій: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Кнейслер Ольга Володимирівна. – ДР 0112U008451. УДК 658.14.

220 с.

Об'єкт дослідження - процес формування і розвитку ринку фінансових послуг України. Мета роботи - теоретичне обґрунтування процесів формування і розвитку ринку фінансових послуг та вироблення на цій основі пропозицій щодо вдосконалення цих процесів в Україні. Методи дослідження - теоретичного та історичного узагальнення, групування і порівняння для систематизації теоретичних концепцій з метою уточнення основних понять; спостереження, формалізації, аналізу, синтезу для дослідження основних тенденцій розвитку ринку фінансових послуг; аналізу та синтезу, індукції і дедукції, економіко-математичні, кореляційні для визначення рівня впливу ринку фінансових послуг на соціально-економічний розвиток країни. Обґрунтовано теоретичні і прикладні засади формування та еволюції ринку фінансових послуг, ідентифіковано основні проблеми та окреслено вектори розвитку ринку страхових послуг, особливу увагу приділено інноваціям у діяльності суб'єктів господарювання та необхідності модернізації банківської діяльності у контексті трансформації фінансових послуг. Узагальненим науковим результатом роботи є формулювання теоретичних і практичних висновків та пропозицій, які можуть бути використані при розробці стратегічних програм розвитку ринку фінансових послуг в Україні. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами у сфері проведення економічних досліджень.

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.09.18.0062/0218U000302

Дослідження змісту і форм розвитку економічних відносин в національній економіці на прикладі України: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Зверяков Михайло Іванович. – ДР 0113U000654. УДК 330.52:338(477). 202 с.

В рамках науково-дослідної роботи показано, що погіршення соціально-економічної ситуації в Україні вимагає переходу до нової моделі економічної політики. Визначено, що головним елементом цієї політики повинна стати система стратегічного цілепокладання. Розробка програми стратегічного прогнозування повинна включати коротко-середньо- і довгострокові етапи. На основі визначення синтезу системності та інверсійності визначено те, що матричні інверсії лежать в основі виробничих, а значить і соціально-економічних систем, виконуючи одночасно системотворчу, функціональну і трансформативну роль. Зроблено висновок, що синтез інверсійності (що впливає на структуру, функціонування і розвиток, внутрішню інтегрованість економічних утворень) і системності вимагає уточнення понять "система" і "розвиток". Обґрунтовано, що розвиток товарних відносин в сучасній економіці характеризується перетвореними формами. Роль даних нових форм двояка: з одного боку, це здатність вирішувати специфічні внутрішні протиріччя економічної системи епохи пізнього капіталізму, а з іншого - здатність створювати імпульси руху і функціону-

вання економічної системи поза процесом трансформації. На основі аналізу трансформації фінансового капіталу в сучасних умовах показано, що ця категорія включає дві складові: 1) факт концентрації та монополізації основних сфер економічної діяльності; 2) об'єднання під впливом невеликої групи осіб контролю над дійсним капіталом і над рухом позичкового капіталу. Визначено, що під впливом глобалізаційних тенденцій спостерігається і спостерігатиметься у подальшому посилення ролі фіктивної частки капіталу у визначенні напрямів та тенденцій економічного розвитку. Збільшується і збільшуватиметься у подальшому її вплив на формування пропорцій реального сектору та зростатиме її домінування.

06.09.18.0063/0218U000608

Відтворювальна динаміка економічних систем: інститути та діяльність: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Гриценко Андрій Андрійович. – ДР 0114U004679. УДК 330.31.

241 с.

Об'єкт дослідження: відтворювальна динаміка економічних систем. Мета дослідження: теоретичне відображення відтворювальної динаміки в аспекті взаємозв'язку інститутів та економічної діяльності та розроблення підходів до подолання соціально-економічних та інституційних суперечностей відтворювальної динаміки економічної системи України. Методи дослідження: логіко-історична методологія у поєднанні із структурно-функціональним аналізом, інституціональний та еволюційний підходи, моделювання циклічної динаміки, системний та економіко-статистичний методи. Результати та їхня новизна: розроблено теорію реконструктивного типу відтворювальної динаміки в аспекті взаємозв'язку інститутів та економічної діяльності, розкрито особливості відтворювальної динаміки сучасної економіки, визначено основні напрями подолання деформацій у розвитку вітчизняної соціально-економічної системи та забезпечення стійкої відтворювальної динаміки. Показано, що в сучасних умовах розпочинається процес формування реконструктивного типу відтворення, в якому: 1) поєднуються просте, звужене і розширене відтворення різних складових економічної системи, 2) якісні перетворення домінують над кількісними і змінюються міра та критерії соціально-економічного розвитку, 3) з'являється потенційна можливість використання негативних форм економічної динаміки - кризи, депресії і деструктивного зростання - для якісної перебудови структури економічної системи. Розкрито сучасні особливості циклічного характеру відтворювальної динаміки. Обґрунтовано існування в Україні модифікованого трансформаційною кризою економічного циклу та циклічної складової політико-економічних процесів. Запропоновано загальну модель макроекономічної динаміки (економічного циклу) - модель кумулятивної недосконалості ринків, яка може бути застосована в умовах України. Обґрунтовано, що кризи мають розглядатися не лише як серйозні порушення економічної рівноваги та стабільності економічного зростання, але насамперед як іманентна властивість циклічного і хвилеподібного розвитку та необхідний спосіб оновлення інституційної структури суспільства та економіки. Обґрунтовано, що для гармонізації взаємозв'язку інститутів та економічної діяльності у відтворювальній динаміці, що розгортається в Україні, необхідно вибудувати інституційний комплекс, який би був здатним поєднати натурально-господарські, товарно-ринкові та інформаційно-мережеві відносини у здійсненні економічної діяльності суб'єктами господарювання. Встановлено, що корекція траєкторії соціально-економічного розвитку України повинна здійснюватися на основі врахування такого критерію успі-

шності реформ як попит на інновації з боку суб'єктів господарювання. Показано, що підґрунтям усталеного розвитку національної економіки за умов глобальних ринкових трансформацій інверсійного типу є ефективне реформування суспільного сектору економіки, спрямоване на становлення ринку суспільних товарів як компенсаційного інституту десоціалізації економічних відносин, що забезпечує ефективну трансформацію людського потенціалу у людський капітал. Ступінь впровадження: використано в законотворчому процесі Комітетом Верховної Ради України з економічної політики, Комітетом Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності, в діяльності Міністерства соціальної політики України. Галузь застосування: економічна політика держави і регіонів у законодавчому, нормативно-правовому та інституційному забезпеченні.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.09.18.0064/0218U000217

Фінансове забезпечення розвитку регіону та підприємництва: проблеми і перспективи: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Журавльова Ірина Вікторівна. – ДР 0117U007667. УДК 332.12:336.6.

371 с.

Об'єкт дослідження - процес організації фінансового забезпечення фінансового розвитку регіону та формування механізмів фінансового розвитку підприємств. Мета роботи - наукове обґрунтування теоретико-методичних положень та розробка методичних і практичних рекомендацій щодо організації фінансового забезпечення фінансового розвитку регіону та формування механізмів фінансового розвитку підприємств. Методи дослідження - логічного узагальнення; аналізу та синтезу, групування, порівняння; табличний, графічний та коефіцієнтний методи; системний аналіз; формалізації; статистичний; графічний метод; метод експертних оцінок; метод факторного аналізу; метод кластерного аналізу; метод кореляційно-регресійного аналізу.

06.09.18.0065/0218U000326

Створення та розвиток бізнес-інкубаторів регіонального та міжрегіонального типів:

Заклучний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник Фінагіна Олеся Валентинівна. – ДР 0115U000719. УДК 332.1:334.7.

715 с.

1. Здійснено апробацію підходів до оцінки якості ділового середовища в регіонах України; 2. Сформовано концепцію створення бізнес-інкубаторів регіонального та міжрегіонального типів та побудовано їх модель на основі реалізації концепції кластерного розвитку; 3. Розроблено модель управління бізнес-інкубатором регіонального та міжрегіонального типів та визначено стратегічні напрями їх розвитку.

06.09.18.0066/0218U000368

Розробка Стратегії розвитку Скалатської об'єднаної територіальної громади:

Заклучний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Желюк Тетяна Леонтівна. – ДР 0117U003463. УДК 332.14.

152 с.

Об'єкт дослідження - процеси та соціально-економічне середовище розвитку Скалатської об'єднаної територіальної громади Підволочиського району Тернопільської області. Мета роботи - розроблення стратегічних бізнес-ініціатив в рамках реалізації Стратегії розвитку Скалатської об'єднаної

територіальної громади Підволочиського району Тернопільської області. Методи дослідження - узагальнення, аналіз, групування і порівняння для обґрунтування перспективних напрямів діяльності громади; причинно-наслідкового зв'язку для ідентифікації особливостей та тенденцій розвитку населених пунктів громади; статистичні для визначення ефективності використання потенціалу громади; експертні, локальний маркетинг для оцінки середовища та визначення стратегічних орієнтирів розвитку громади; SWOT - аналіз для аналізу середовища розвитку громади, ідентифікації її сильних і слабких сторін, можливостей і загроз; морфологічного аналізу для обґрунтування стратегічних бізнес-ініціатив та напрямів їх реалізації. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка стратегічних бізнес-ініціатив та механізму їх реалізації в рамках реалізації Стратегії розвитку Скалатської об'єднаної територіальної громади Підволочиського району Тернопільської області. Ступінь впровадження - розроблені стратегічні бізнес-ініціативи взяті за основу реалізації стратегічної, інноваційної політики, бюджетування розвитку території, міжсекторного партнерства. Запропоновані науково-практичні підходи можуть бути використані органами місцевого самоврядування при реалізації стратегій розвитку територіальних громад.

06.09.18.0067/0218U000693

Наукові засади вирішення проблем землеустрою сільських територій на основі геоінформаційно-картографічного моделювання параметрів землекористування: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Ковальчук Іван Платонович., – ДР 0113U003829. УДК 332.334.4:631.1.

184 с.

Об'єкт дослідження – процес землеустрою сільських територій України, базований на основі геоінформаційно-картографічного моделювання параметрів емлекористування, соціально-економічного, медико-географічного і демографічного стану сільської місцевості. Мета дослідження – розробка теоретико-методологічних засад емлеустрою сільських територій для упорядкування ринкових земельних відносин, що складаються в Україні внаслідок аграрної та земельної реформ, покращення демографічної, соціальної та медико-географічної ситуації, базованому на основі використання сучасних методів геоінформаційно-картографічного моделювання параметрів соціально-економічного та екологічного розвитку агросфери. Методи дослідження – у роботі застосовувалися сучасні підходи і технології геоінформаційно-картографічного моделювання стану земельних ресурсів та їх господарського використання; методи історико-географічних порівнянь; математико-статистичного опрацювання даних про наявні земельні ресурси, характер їх використання та існуючі проблеми; методи прогнозування змін стану землекористувань, змін чисельності населення та медико-географічної ситуації в сільській місцевості тощо. У ході виконання НДР використовувалися наступні методи досліджень: збору, аналізу та узагальнення статистичної, фондової, картографічної інформації, даних ДЗЗ про земельні ресурси і землекористування, працересурсний та економічний потенціал сільської місцевості, ефективність виробництва сільськогосподарської продукції, соціальні та господарські проблеми села; ореляційного, факторного і кластерного аналізу; економічного аналізу; геоінформаційно-картографічного моделювання; землепорядного проектування; абстрактно-логічного та математико-статистичного аналізу; опитування та анкетування, групування та районування, конструктивно-географічного прогнозування тощо. Дослідження базувалися

на існуючих в Україні, Європейському Союзі і світі підходах до вирішення проблем землеустрою сільських територій, територіального планування, розвитку сільських поселень, управління сільським землекористуванням, оптимізації соціального стану та життєдіяльності сільського населення. Визначено спектр найгостріших проблем сільських територій - соціальних, економічних, екологічних, землепорядних. Отримані результати впроваджено у ДУ "Інститут охорони ґрунтів України" та реалізовано у вигляді магістерських праць і в кандидатських та докторських дисертаціях. Ідеї роботи використано у процесі реалізації земельної реформи в Україні. Вони можуть також використовуватися як методична база при постановці подібних досліджень в інших регіонах України та в освітньому процесі - при підготовці фахівців для сфери землеустрою, кадастру, моніторингу та охорони земель. Наукові дослідження виконувались у рамках Програми заходів щодо інтеграції НДР і науково-інноваційної діяльності НУБіП України у напрямку сталого розвитку сільських територій, агропромислового виробництва, охорони природних ресурсів, ефективного використання та безпеки сільськогосподарської й харчової продукції, відповідності національним і міжнародним стандартам на 2011-2015 рр. та Програми соціально-економічного розвитку села на 2016-2017 рр. Застосування зазначених наукових підходів можливе у сфері Державного управління земельними ресурсами в економічній та соціальній галузі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09.18.0068/0218U000765

Модернізація механізмів реалізації регіональної структурної політики: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Мельник Алла Федорівна. – ДР 0112U007883. УДК 332.12.

467 с.

Об'єктом дослідження є процеси функціонування та розвитку регіональних економік як складних структурованих систем. Метою роботи є напрацювання теоретико-методологічних засад та вироблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо модернізації механізмів реалізації регіональної структурної політики, зорієнтованих на формування оптимальних структур економік регіонів, з врахуванням реалізації завдань адміністративно-територіальної реформи в Україні та процесів функціональної регіоналізації. Методи дослідження: формальної логіки - для аналізу, узагальнення, відбору і систематизації матеріалу; теоретичного та історичного узагальнення - для обґрунтування теоретичних положень модернізації механізмів структурної політики; системного аналізу, узагальнення - для дослідження структури економіки регіонів та чинників її трансформації, ідентифікації структурних дисбалансів; спостереження, порівняльного, морфологічного аналізу - для оцінки дієвості механізмів реалізації регіональної структурної політики та визначення підходів щодо їх удосконалення; аналіз, гіпотетико-дедуктивний метод - для вироблення і обґрунтування засад модернізації механізмів реалізації регіональної структурної політики. Результати та їх новизна - обґрунтовано теоретико-методологічні засади модернізації механізмів регіональної структурної політики; здійснено аналіз структури економік регіонів й ідентифіковано структурні дисбаланси та причини, що їх зумовили; здійснено оцінку структурних перетворень та механізмів структурування окремих секторів економіки регіонів; здійснено оцінку дієвості механізмів регіональної структурної політики; окреслено концепцію та вироблено рекомендації щодо модернізації механізмів реалізації регіональної структурної політики. Запропоновано принципово новий підхід до обґрунтування модернізації механізмів реалізації регіональної полі-

тики, що базується на системному врахуванні викликів та вимог ендо- та екзогенних чинників структурування економіки регіонів, забезпеченні стратегічних цілей структурування регіональних економік на основі досягнення синергії та компліментарності функціональних механізмів структурного удосконалення по вертикалі й горизонталі. Отримані результати апробовані й доведені до рівня конкретних методичних і практичних рекомендацій і знайшли використання у діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Вироблені рекомендації можуть скласти методологічне підґрунтя вирішення структурних проблем економіки регіонів та її окремих складових.

06.71 Галузева структура економіки. Галузе-ві і спеціальні економічні науки

06.09.18.0069/0417U003359

Яворська Вікторія Вікторівна. Розвиток підприємництва у сільськогосподарських підприємствах: Дис... к.е.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 13.05.2017.

УДК 330.34:338.22:338.43.

204 с.: 27 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

У роботі досліджено теоретико-методологічні та науково-прикладні аспекти розвитку підприємництва у сільськогосподарських підприємствах. Удосконалено наукові підходи до класифікації сільськогосподарських підприємств за рівнем економічної ефективності діяльності та соціальної відповідальності. Обґрунтовано методологічні засади розвитку підприємництва в сільському господарстві. Здійснено аналіз аграрного підприємництва, тенденції та перспективи його розвитку в Івано-Франківській області в районно-зональному розрізі та за організаційно-правовими ознаками. З використанням запропонованої методики визначено економічну ефективність сільськогосподарських підприємств області. Запропоновано заходи з удосконалення механізму формування і реалізації стратегій розвитку підприємництва у сільськогосподарських підприємствах. Розроблено пропозиції щодо активізації розвитку підприємництва в сільському господарстві на основі реалізації концепції "потрійної спіралі".

06.09.18.0070/0417U003360

Вислободська Галина Петрівна. Розвиток виробничих послуг у сільському господарстві: Дис... к.е.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 13.06.2017.

УДК 330.123.6:631.3.

213 с.: 37 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 189 назв.

У дисертаційній роботі розглянуто сутність та значення виробничих послуг у сільському господарстві, їх класифікацію. Охарактеризовано передумови формування та розвитку ринку виробничих послуг у сільському господарстві. Проаналізовано стан ринку виробничих сільськогосподарських послуг Львівської області, дано оцінку ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств на цьому ринку. Сформульовані пропозиції щодо удосконалення діяльності сільськогосподарських підприємств на ринку виробничих послуг, зокрема у контексті формування концептуальних засад подальшої організації діяльності, інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств у сфері послуг. Запропоновано методику планування діяльності сільськогосподарських підприємств на ринку виробничих послуг та методику формування цін на механізовані виробничі сільськогосподарські послуги. Обґрунтовано заходи з легалізації тіньового ринку виробничих сільськогосподарських послуг.

06.09.18.0071/0417U003364

Попович Андрій Анатолійович. Удосконалення рентного механізму управління сільськогосподарським землекористуванням:

Дис... к.е.н. /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 347.464 : 631.15 : 332.3.

240 с.: 20 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

У дисертаційній роботі систематизовано та удосконалено концептуальні положення теорії земельної ренти. Сформульовано теоретико-методичні основи функціонування рентного механізму управління сільськогосподарським землекористуванням. Встановлено роль екологічних чинників в утворенні земельної ренти. Обґрунтовано залежність раціонального використання земель сільськогосподарського призначення від стану рентних відносин. Здійснено оцінку показників сталості землекористування в Україні. Розроблено на основі гедоністичного методу альтернативну модель оцінки вартості земель сільськогосподарського призначення в Україні. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності функціонування інструментів рентного механізму управління сільськогосподарським землекористуванням.

06.09.18.0072/0417U003365

Савенко Богдан Васильович. Еколого-економічні засади збалансованого використання альтернативних джерел енергії:

Дис... к.е.н. /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України. – Захищена 30.06.2017.

УДК 502.33 : 620.97.

215 с.: 25 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертації досліджено теоретичні підходи до еколого-економічного забезпечення збалансованого використання альтернативних джерел енергії та обґрунтовано концептуальні положення розвитку цього процесу. Виявлено еколого-економічні переваги і суперечності у сфері використання альтернативних джерел енергії. Проаналізовано та узагальнено світовий досвід розвитку альтернативної енергетики. Здійснено еколого-економічний аналіз сучасного стану та ефективності використання альтернативних джерел енергії. Визначено та систематизовано чинники впливу на розвиток альтернативної енергетики. Удосконалено еколого-економічний інструментарій механізмів збалансованого розвитку альтернативної енергетики. Удосконалено науково-методичні підходи до оцінки ефективності використання потенціалу альтернативних джерел енергії. Обґрунтовано напрями регулювання та економічного стимулювання збалансованого використання альтернативних джерел енергії.

06.09.18.0073/0417U003366

Бадзян Володимир Володимирович. Еколого-економічний механізм збалансованого використання лісогосподарських земель: Дис... к.е.н. /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 332.36 : 630*91.

222 с.: 12 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методичні засади збалансованого використання земель лісогосподарського призначення. Уточнено сутність понять "збалансоване використання земель", "збалансоване використання земель лісогосподарського призначення" в контексті лісогосподарування. Здійснено аналіз світового досвіду збалансованого використання земель в лісовому господарстві. Обґрунтовано

принципи формування еколого-економічного механізму збалансованого використання лісгосподарських земель. Визначено індикатори та критерії забезпечення збалансованого використання земель лісгосподарського призначення. Здійснено еколого-економічну оцінку ефективності використання земель лісгосподарського призначення в регіоні. Оцінено збитки від незбалансованого використання лісгосподарських земель. Запропоновано напрями удосконалення організаційно-правової складової збалансованого використання земель лісгосподарського призначення. Удосконалено еколого-економічний механізм збалансованого використання земель лісгосподарського призначення.

06.09.18.0074/0417U003427

Полтавець Анатолій Миколайович. Еколого-економічна оцінка рекреаційного потенціалу землекористування: Дис... к.е.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 26.06.2017.

УДК 332.33:504.

246 с.: 27 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз теоретичних та практичних засад рекреаційної діяльності як форми природокористування. Розкрито зміст понять "землі рекреаційного призначення" і "рекреаційні території". Проаналізовано організаційно-правові передумови охорони земель рекреаційного призначення. Вказано на доцільність розподілу рекреаційної діяльності за тривалістю, масштабом, характером організації, сезонністю, місцем організації, характером залучених рекреаційних ресурсів, віковою характеристикою та кількістю учасників. Зазначено, що методично рекреаційне природокористування слід розглядати як єдність процесів організації рекреації населення з використанням природних ресурсів і умов, передбачення змін стану навколишнього природного середовища під впливом рекреаційної діяльності, задоволення потреб населення у природних рекреаційних ресурсах і відновлення робочої сили. Розкрито наукові засади регулювання рекреаційного навантаження на природно-територіальні комплекси. Досліджено організацію рекреаційних територій, їх функціональне районування і зонування. Розроблено класифікацію земель за рекреаційною придатністю та функціональними видами рекреації. Установлено, що одним із найважливіших методів управління рекреаційним навантаженням є принцип функціонального районування і зонування території, під яким розуміють проектування територіального балансу потреб людини, з одного боку, та можливостей природи – з іншого. Розглянуто еколого-економічну оцінку рекреаційного потенціалу регіону. Сформовано систему землеохоронних заходів на землях рекреаційного призначення. Розраховано еколого-економічну ефективність удосконалення рекреаційного землекористування регіону. Вказано, що рекреаційний потенціал Київської області зосереджений наземлекористуваннях практично всіх категорій земель, однак найбільш сприятливі умови для рекреації формуються на землях рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного, природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного і лісгосподарського призначення та водного фонду.

06.09.18.0075/0417U003504

Редько Михайло Сергійович. Стратегічна реструктуризація аграрних підприємств в умовах глобалізації: Дис... к.е.н. /Вінницький національний аграрний університет. – Захищена 23.06.2017.

УДК [65.011.8:631.1]:116.32.

181 с.: 21 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертаційна робота присвячена визначенню сутності, змісту та сукупності механізмів здійснення стратегічної ре-

структуризації аграрних підприємств в умовах глобалізації. Це стосується визначення самого поняття "стратегічна реструктуризація аграрних підприємств" як економічної категорії та процесу економічного відтворення в системі АПК, а також необхідності доповнення існуючої методології дослідження за рахунок уточнення значень і дії економічних законів, закономірностей, принципів, методів та чинників обґрунтування самих процесів реструктуризації в аграрних економічних системах. З іншої сторони існує, нагальна потреба поліпшення змістовних характеристик складових механізмів здійснення заходів реструктуризації, визначення пріоритетів і стратегій її проведення. Зазначена проблематика відповідає змісту наукових досліджень Вінницького національного аграрного університету і є складовою частиною їх змістових узагальнень. В рамках визначеної мети в роботі вирішено ряд наступних наукових завдань: обґрунтовано сукупність та зміст стратегічної реструктуризації підприємств АПК виходячи із реалій розвитку аграрної економіки; удосконалено існуючу методологію дослідження стратегічної реструктуризації за рахунок визначення змісту закономірностей, наукових принципів, методів та факторів впливу на її організацію; запропоновано методичні підходи стосовно оцінки ефективності здійснення реструктуризації та результативності реструктуризаційних дій з боку органів управління.

06.09.18.0076/0417U003509

Смоленніков Денис Олегович. Організаційно-економічне забезпечення соціально-екологічної відповідальності підприємств теплоенергетики: Дис... к.е.н. /Сумський державний університет. – Захищена 03.07.2017.

УДК 502.171:620.9:334.716(043.5).

228 с.: 40 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Об'єкт дослідження: система організаційно-економічного забезпечення соціально-екологічної відповідальності підприємств теплоенергетики. Мета дослідження: вдосконалення теоретичних положень та науково-методичних підходів до формування системи організаційно-економічного забезпечення соціально-екологічної відповідальності підприємств. Методи дослідження та апаратура: аналіз, синтез, логічне узагальнення, метод кореляційно-регресійного аналізу, метод головних компонент, метод детермінованого комплексного оцінювання, лінійна нормалізація, системний аналіз, програмні продукти Microsoft Excel 2016 та Stata 13. Теоретичні та практичні результати: основні положення дисертації доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які можуть бути використані в практичній діяльності під час розроблення системи організаційно-економічного забезпечення соціально-екологічної відповідальності підприємств теплоенергетики. Новизна: запропоновано науково-методичний підхід до оцінювання можливостей підприємств щодо впровадження соціально-екологічної відповідальності; удосконалено науково-методичні засади оцінювання рівня впровадження екологічних та соціальних ініціатив; удосконалено методичний інструментарій для вибору стратегій соціально-екологічної відповідальності підприємств. Ступінь впровадження: розробки та практичні рекомендації впроваджені в діяльність Університету Санкт-Галлену (Швейцарія), Охтирської теплоелектроцентралі (ТОВ "Брокенергія"), Управління житлово-комунального господарства Сумської обласної державної адміністрації, Управління галузей виробничої сфери, екології та енергозбереження Департаменту фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, в навчальний процес Сумського державного університету. Сфера (галузь) використання: економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.

06.09.18.0077/0218U000305

Регулювання економіко-інституціональних умов формування доходів населення регіону: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Куліков Юрій Миколайович. – ДР 0115U000625. УДК 338.242.42.

387 с.

У дослідженні удосконалено теоретико-методологічні і науково-методичні засади розподільчих відносин, їх використання у регулюючому впливі на економіко-інституціональні умови формування доходів населення в сучасних неоліберальних перетвореннях ринкових відносин в Україні з визначенням пропозицій щодо напрямів удосконалення політики доходів населення регіону.

06.09.18.0078/0218U000311

Кон'юнктурний супровід та імплементація стратегії просування наукових розробок та промислової продукції на експорт: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Карпов Володимир Анатолійович. – ДР 0116U000752. УДК 338.45.002.6:339.S64:001.892.

250 с.

У дослідженні розроблені теоретичні основи інноваційної діяльності в країні. Визначені основні тренди розвитку сучасної світової економіки та конкурентоспроможність України на глобальному ринку за основними показниками Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum); проведено секторальний аналіз конкурентоспроможності. Досліджено ринок інтелектуальної власності та на її основі запропоновані заходи з розвитку та реалізації експортного потенціалу України. Зроблено висновок щодо переорієнтації економіки країни в умовах глобалізації на світовий високотехнологічний ринок, у можливостях розвитку якого Україна має високий потенціал. Сформовано механізм реалізації інноваційної стратегії в Україні. Досліджено пріоритетні напрямки інноваційної стратегії, особливо в високотехнологічному секторі, складові та сценарії просування наукомісткої продукції на зовнішній ринок на основі концепції інтегрованих маркетингових комунікацій. Детально розглянуто стратегія комерціалізації і просування інновацій технологічного типу. Таким чином аргументовано створення Міжрегіональних Центрів кон'юнктурних досліджень та просування інноваційної продукції на зовнішні та внутрішні ринки - як сучасних інституціональних одиниць у просуванні наукових розробок українських розробників і виробників на експорт. Розроблені методичні рекомендації по просуванню проектів комерціалізації технологій та методичні рекомендації з проведення технологічного аудиту. Обґрунтовано проект створення центрів просування наукових розробок і промислової продукції на зовнішні та внутрішні ринки на базі інноваційних університетів та механізм функціонування підтримки інноваційних проектів: оцінки інвестиційної, фінансово-економічної привабливості. Створено алгоритм координації кон'юнктурного супроводу інноваційної продукції. Запропоновані методичні рекомендації з формування банку даних стосовно інноваційних наукових розробок вітчизняних науковців та виробників для просування їх на експорт. Для коректування прогнозу динаміки економічних показників розвитку інноваційного кон'юнктурного супроводу інноваційної продукції запропоновано математичну модель циклічності попиту на експортну продукцію України. Вона дає можливість врахувати притаманну економіці циклічність інноваційного розвитку.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.09.18.0079/0417U003240

Наїста Андрій Сергійович. Управління фінансовими ризиками у міжнародному кредитуванні: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 25.05.2017.

УДК 330.131.7:336.77.

202 с.: 20 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливої науково-прикладної проблеми обґрунтування теоретичних засад і визначення напрямів удосконалення управління фінансовими ризиками у міжнародному кредитуванні України. Для вирішення цієї проблеми було визначено теоретико-методичні основи системного дослідження сутності управління фінансовими ризиками та їх ролі у забезпеченні фінансової безпеки країни. Систематизовано фінансові ризики (ринковий, ліквідності, кредитний, операційний тощо) в контексті міжнародного кредитування країни. З метою підвищення якості управлінських рішень та обґрунтування стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку України запропоновано алгоритм оцінки ефективності управління фінансовими ризиками у міжнародному кредитуванні.

06.09.18.0080/0417U003531

Швець Ольга Вікторівна. Контроль та способи мінімізації кредитного ризику банку: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи". – Захищена 26.06.2017.

УДК 336.77:330.131.7.

170 с.: 15 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертаційну роботу присвячено поглибленню теоретичних засад, розкриттю методичних підходів та розробленню практичних рекомендацій з удосконалення контролю та способів мінімізації кредитного ризику банку. Охарактеризовано понятійно-категоріальний апарат управління кредитним ризиком, а саме: "кредитний ризик", "контроль кредитного ризику банку", доповнено функції контролю, а також поглиблено класифікацію методів мінімізації кредитного ризику. Проведено кількісну оцінку рівня кредитних ризиків банківського сектору України, охарактеризовано особливості використання методів мінімізації кредитного ризику в різних групах банків та результати їх впливу на рівень проблемної заборгованості. Обґрунтовано комплексний науково-методичний підхід до оцінювання якості контролю кредитного ризику банку. Запропоновано методичні підходи щодо формування аналітичного забезпечення контролю та мінімізації кредитного ризику банків на основі обґрунтування підходів до функціонування системи збору, обробки, зберігання та аналізу інформації про позичальників та моделі фінансово-інформаційної взаємодії її суб'єктів.

06.09.18.0081/0417U003552

Параниця Надія Володимирівна. Взаємодія банківського та реального секторів економіки в сучасних умовах: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 336.76 (477) (043.5).

247 с.: 22 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливого науково-практичного завдання щодо вдосконалення взаємодії банківського та реального секторів у напрямку розвитку національної економіки. Проаналізовано теоретичні основи банківського і реального секторів економіки та сутності їх взаємодії в сучасних умовах. Визначено наукові підходи, які

розкривають розуміння та сутність вихідних понять механізму взаємодії банківського і реального секторів та його реалізації. Ідентифіковано необхідні функції та принципи з регулювання взаємодії банківського і реального секторів економіки за основними напрямками. Систематизовано зарубіжний досвід визначення ролі взаємодії банківського та реального секторів на розвиток економіки.

06.09.18.0082/0417U003554

Синоверський Роман Любомирович. Мікрокредитування малого бізнесу в Україні:

Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 336.71.

218 с.: 22 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація присвячена визначенню напрямів удосконалення мікрокредитування малого бізнесу в Україні. У ході дослідження вивчено теоретичні, практичні та організаційні питання мікрокредитування малого бізнесу, розглянуто світовий досвід підтримки малого бізнесу на основі мікрокредитування. У результаті проведеного дослідження запропоновані заходи щодо удосконалення мікрокредитування, рекомендовано альтернативні підходи при виборі інструментів держави у напрямку розвитку малого бізнесу. Удосконалено теоретичні підходи до структурування складових механізму мікрокредитування в частині виокремлення його основних елементів та ефективне функціонування яких в єдиній системі сприятиме досягненню поставлених цілей розвитку малого бізнесу.

06.09.18.0083/0417U003569

Гордєєва Дар'я Валеріївна. Валютні ресурси у врівноваженні платіжного балансу України:

Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи". – Захищена 27.06.2017.

УДК [336.743: 339.72.053] (477).

279 с.: 10 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 264 назви.

У дисертації розвинуто теоретичні засади, розроблено науково-методичні підходи та практичні рекомендації щодо забезпечення економіки валютними ресурсами для врівноваження платіжного балансу. Розвинуто розуміння валютних ресурсів економіки та вдосконалено науковий підхід до їх структуризації. Уточнено трактування поняття "рівновага платіжного балансу" крізь призму руху валютних ресурсів. Удосконалено науково-методичний підхід до відбору найбільш ефективних інструментів урівноваження платіжного балансу залежно від типу дисбалансу, що базується на систематизації підходів до його врівноваження залежно від виду аналізованого балансу, типів рівноваги платіжного балансу та економічних змінних, що підлягають регулюванню залежно від способу виміру їх у часі. Для визначення забезпеченості валютними ресурсами економіки України проведено комплексний аналіз платіжного балансу, визначено основні фактори, що впливають на незбалансованість потоків валютних ресурсів. Визначено роль міжнародних резервів як найбільшого зовнішнього активу органів грошово-кредитного регулювання та сектора загальнодержавного управління у процесі врівноваження платіжного балансу, проаналізовано джерела їх формування, напрямки використання, визначено мету їх накопичення та альтернативну вартість. Запропоновано розмежовувати поняття достатнього та оптимального обсягів міжнародних резервів залежно від інструментів їх збереження та методології розрахунку даного обсягу, обґрунтовано ступінь забезпеченості ними національної економіки. Проаналізовано особливості формування та використання валютних ресурсів недержавного сектора в умовах доларизації. Розроблено методичні засади забезпечення врівноваженості платіжного балансу в умовах макрофінан-

сової нестабільності, що враховують наявність структурних диспропорцій економіки та наслідки проциклічності потоків капіталу. На основі науково-методичного підходу до оцінювання впливу релевантних чинників на рівновагу платіжного балансу обґрунтовані пропозиції щодо запровадження заходів економічної політики його урівноваження. Удосконалено науково-методичний підхід до управління міжнародними резервами на основі комплексного оцінювання їх достатності. Результати дисертаційного дослідження використані у діяльності Департаменту відкритих ринків Національного банку України, Департаменту розвитку інновацій та інтелектуальної власності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та у в навчальному процесі Інституту банківських технологій та бізнесу ДВНЗ "Університет банківської справи".

06.09.18.0084/0417U003580

Курдидик Назар Іванович. Банківські запозичення на ринку капіталів:

Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 27.06.2017.

УДК 336.717:336.761:336.77.067.22 (043.3).

195 с.: 41 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню теоретичних, методичних та практичних засад управління банківськими запозиченнями на ринках капіталів. У дисертаційній роботі запропоновано новий підхід до структуризації фінансового ринку, з урахуванням мотиву виходу учасників на ринок. Структуризовано функції ринку капіталів, виділено основні та додаткові функції, що є по своїй суті підфункціями, які належать до груп основних функцій. Встановлено зв'язок між банківськими запозиченнями на ринку капіталів та динамікою показників ефективності використання банківських ресурсів. Встановлено період, протягом якого ефект від банківських запозичень проявляється максимально. Виявлено зв'язок між темпами банківських запозичень на зовнішніх ринках капіталів та ризиком настанням фінансово-економічних криз. Структуровано види державної політики щодо регулювання зовнішніх банківських запозичень. Запропоновано інструменти державного регулювання зовнішніх банківських запозичень на ринку капіталів. Запропоновано алгоритм розрахунку попиту банку на зовнішні позикові ресурси. Запропоновано інструменти сигналізування про ризик настання фінансово-економічних криз.

06.09.18.0085/0218U000090

Стабілізація фінансів державних корпорацій України в умовах євроінтеграційних процесів:

Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Іванецька Ольга Михайлівна. – ДР 0115U000934. УДК 336.221.4.

191 с.

Об'єкт дослідження механізми забезпечення прозорості державних фінансів. Предмет дослідження формування правил прозорості фінансів державних корпорацій. Мета роботи - розроблення пропозицій щодо підвищення рівня підзвітності і прозорості фінансів державних корпорацій України для забезпечення суспільної довіри з урахуванням досвіду країн ЄС. Методи дослідження: аналізу та синтезу; компаративного аналізу; історичний метод; функціональних спостережень; економіко-математичні методи; логіко-структурні методи. Результати та їх новизна: - розкрито та охарактеризовано зв'язок між прозорістю державних фінансів, транспарентністю фінансів державних підприємств та рівнем фіскальної прозорості; - узагальнено передумови забезпечення прозорості фінансів суб'єктів господарювання державного сектору економіки; - визначено форми залучення громадськості до здійснення моніторингу діяль-

ності державних підприємств; - обґрунтовано напрями підвищення рівня прозорості фінансів державних корпорацій на макро- і мікрорівні; - узагальнено теоретичні підходи та практичні заходи щодо дотримання державними підприємствами принципів корпоративної соціальної відповідальності у країнах ЄС та Україні; - встановлено особливості підготовки і розкриття фінансової та нефінансової звітності держпідприємств у країнах ЄС та Україні; - розроблено рекомендації щодо змісту та процедур розкриття нефінансової звітності державними корпораціями України; - запропоновано підходи до управління процесами оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю держпідприємств, а також до складання та розкриття звіту про фіскальні ризики; - обґрунтовано пропозиції щодо впровадження обов'язкового звітування про платежі державі підприємствами добувної та лісозаготівельної галузей України; - розроблено підхід до оцінювання стабілізаційного ефекту від здійснення суспільного моніторингу фінансів держпідприємств. Результати наукового дослідження можуть бути використані при розробці пропозицій щодо підвищення рівня прозорості фінансів державних корпорацій в Україні.

06.09.18.0086/0218U000091

Модернізація інституціональної структури міжнародних фінансів у контексті реалізації національних стратегій розвитку системи управління державними фінансами:

Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Котляревський Ярослав Вікторович. – ДР 0112U000935. УДК 336.221.4.

213 с.

Об'єкт дослідження - процеси модернізації інституціональної структури міжнародних фінансів з урахуванням перспективних напрямів удосконалення стратегії реформування системи управління державними фінансами в Україні. Мета роботи полягає у дослідженні шляхів посилення координації стратегій реформування системи управління державними фінансами з обґрунтуванням шляхів впровадження кращого міжнародного досвіду, забезпечення інтеграції до міжнародного фінансового простору та удосконалення антикризового регулювання національної фінансової системи. Методи дослідження: аналіз, синтез, системний підхід, індукція, дедукція, порівняння, систематизація, статистичний метод, графічний метод. Отримано наступні результати: досліджено структурні та системні аспекти модернізації інституціональної структури міжнародних фінансів, зокрема проаналізовано глобальні виклики координації у інституціональній системі міжнародних фінансів, сформульовано теоретико-методологічні засади реформування національних систем управління державними фінансами в контексті трансформації міжнародних фінансів, визначено напрями можливого впливу розвитку цифрової економіки на процеси координації у міжнародних фінансах, систематизовано тенденції дигіталізації функцій світових грошей та особливості регулювання у сфері інноваційно-інформаційних фінансових технологій; досліджено та обґрунтовано перспективні напрями модернізації положень національної стратегії реформування системи управління державними фінансами в контексті розвитку міжнародних фінансів, зокрема в частині удосконалення координації залучення іноземного капіталу як чинника модернізації стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, проаналізовано та узагальнено перспективні напрями модернізації положень національної стратегії реформування системи управління державними фінансами в контексті трансформації інститутів розвитку міжнародних фінансів. Ступінь впровадження - аналітичні записки з висновками і

пропозиціями, представлені Департаменту співробітництва з міжнародними організаціями Міністерства фінансів України для використання в практичній роботі.

06.09.18.0087/0218U000092

Удосконалення регулювання у сфері державних фінансів: підтримка стійкості та адаптація до структурних змін економіки в умовах євроінтеграційних процесів:

Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Кудряшов Василь Павлович. – ДР 0115U000936. УДК 336.012.24.

274 с.

Об'єкт дослідження - бюджетна політика підтримки стійкості державних фінансів та економічного розвитку. Мета роботи - оцінка управління доходами, видатками та фінансуванням державного бюджету України та обґрунтування заходів його удосконалення (з урахуванням досвіду держав-членів ЄС). Методи дослідження - системний підхід, методи формальної логіки, аналізу і синтезу, аналогії і порівняльного аналізу. Результати дослідження та їх новизна - визначено механізми бюджетної підтримки стійкості державних фінансів та економічного зростання в Україні. Ступінь впровадження - Звіт про науково-дослідну роботу, шоквартальні аналітичні записки, використані департаментом МФУ. Взаємозв'язок з іншими роботами - теорії державних фінансів, державного та місцевих бюджетів, державного і гарантованого боргу. Рекомендації з використання результатів роботи - обґрунтовано механізми раціоналізації доходів, видатків та фінансування державного бюджету Галузь застосування - Міністерство фінансів України. Економічна ефективність - обмеження фіскальних ризиків, підвищення темпів економічного зростання та забезпечення стійкості державних фінансів. Значущість роботи та висновки - підвищення якості управління ресурсами державного бюджету, спрямованого на відновлення стійкості державних фінансів та підтримки економічного зростання в Україні, прогнозування можливих його впливів на розвиток фіскального сектору у середньостроковому періоді.

06.09.18.0088/0218U000093

Місцеві фінанси та міжбюджетні відносини в контексті соціально-економічних перетворень:

Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Мельник Віктор Павлович. – ДР 0115U000937. УДК 336.02.

197 с.

Ефективність функціонування місцевих фінансових інститутів на проміжному етапі реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади залишається незадовільною. Вирішення цієї проблеми має забезпечити нові системні підходи до стимулювання об'єднаних територіальних громад, прозорі підходи до визначення обсягів капітальних трансфертів місцевим бюджетам, а також інструменти вирівнювання диференціації фіскальних можливостей територіальних громад. Мета полягає у дослідженні теоретичних засад, визначенні практичних підходів до удосконалення алгоритму фінансової підтримки місцевих бюджетів, запровадження стандартів якості суспільних послуг в бюджетний процес на місцевому рівні для підвищення якості планових показників видатків місцевих бюджетів, забезпечення взаємозв'язку бюджетних показників та результативних показників бюджетних програм. Галузь застосування - Міністерство фінансів України

06.09.18.0089/0218U000096

Забезпечення фінансової стійкості банків

з державним капіталом як складова антикризового регулювання у сфері державних фінансів: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Любич Олександр Олексійович. – ДР 0115U000940. УДК 336.717.

216 с.

Мета роботи: підвищення фінансової стабільності та стійкості банків з державним капіталом. Об'єкт дослідження: діяльність українських банків з державним капіталом у ключових сегментах бізнесу. Предметом дослідження є регулювання діяльності банків з державним капіталом з метою забезпечення максимального ефекту для економічного зростання в умовах нестабільного бізнес-середовища. Методи дослідження: сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, включаючи логіко-діалектичний, методи аналізу, синтезу та порівняльного аналізу, метод системного аналізу. Результати дослідження та їх новизна: 1) пропозиції та рекомендації щодо удосконалення механізмів державного регулювання системно важливих державних банків, в т. ч. запровадження спеціальних економічних нормативів та інших регулятивних вимог; 2) обґрунтування шляхів залучення стратегічних інвесторів до капіталу націоналізованих банків; 3) пропозиції щодо системного підходу до управління стратегічним ризиком в державних банках. Практичне значення: завдяки більше ефективному управлінню державними банками забезпечується віддача державних інвестицій у банківський сектор, удосконалення системи корпоративного управління та ризик-менеджменту, для збільшення дохідності державного бюджету та зниження видатків держави на забезпечення капіталізації банків. Галузь застосування. Результати НДР будуть використані: при підготовці нормативних актів та програмних документів Міністерства фінансів України; у практичній роботі Департаменту фінансової політики Міністерства фінансів України та розробці інноваційних механізмів антикризового регулювання у сфері управління державними фінансами; науковими дослідниками для розробки методичного забезпечення контролю фінансової стабільності українських банків.

06.09.18.0090/0218U000101

Формування стратегії управління державним боргом: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Башко Василь Йосипович. – ДР 0115U000945. УДК 336.27.

113 с.

Об'єкт дослідження - стратегія управління державним боргом. Предмет дослідження - макроекономічні ризики в сфері управління державним боргом. Мета роботи - надання пропозицій щодо методики оцінки основних макроекономічних ризиків у сфері управління державним боргом. Методи дослідження - загальнонаукові емпіричні (статистичний опис) та теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція, пояснення, класифікація). Результати дослідження та їх новизна - актуальні для України підходи до оцінки макроекономічних та фінансових ризиків та/або їх граничних значень з метою забезпечення процесу прийняття рішень при формуванні стратегії управління державним боргом. Ступінь упровадження - Звіт про науково-дослідну роботу, щоквартальні аналітичні записки, використані департаментом МФУ. Взаємозв'язок з іншими роботами - теорії валютних курсів, економічного циклу, державного і гарантованого боргу. Рекомендації з використання результатів роботи - обґрунтовано підходи до оцінки макроекономічних ризиків, які необхідно враховувати при формуванні стратегії управління боргом. Галузь застосування - фіскальна та боргова політика. Економічна ефективність - підвищення ефе-

ктивності державних запозичень які будуть здійснюватися в обсягах необхідних для згладжування економічних циклів і проведення структурних реформ на умовах щодо структури запозичень, що здатні забезпечити мінімально можливі витрати (з урахуванням ризиків) на їх погашення й обслуговування та вчасне виконання зобов'язань держави перед кредиторами. Значущість роботи та висновки - підвищення якості прийняття рішень при формуванні стратегії управління державним на основі оцінки основних показників макроекономічних та фінансових ризиків та/або їх граничних значень.

06.09.18.0091/0218U000228

Пріоритетні напрямки реформування фінансового контролю в Україні: концептуальні засади та практика реалізації: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Дікань Лариса Василівна. – ДР 0117U007658. УДК 336.1.07.

123 с.

Об'єкт дослідження - система фінансового контролю. Предмет дослідження - проблемні питання формування концептуальних засад фінансового контролю та практики їх реалізації в Україні. Методи дослідження - аналіз, синтез та причинно-наслідкового зв'язку, логічного та теоретичного узагальнення, кластерний аналіз, графічний метод, графоаналітичний і порівняльний методи, системний підхід.

06.09.18.0092/0218U000240

Оптимізація методів і технологій управління грошовими потоками в системі фінансового менеджменту: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Колодзєв Олег Миколайович. – ДР 0117U007240. УДК 336.74:005.915.

155 с.

Мета дослідження - обґрунтування теоретичних положень, розроблення науково-методичного забезпечення та практичного інструментарію застосування сучасних методів і технологій управління грошовими потоками в системі фінансового менеджменту економічних суб'єктів. Об'єкт дослідження - система фінансового менеджменту економічних суб'єктів. Предмет дослідження - теоретичні положення, методичні підходи, практичні рекомендації щодо удосконалення методів і технологій управління грошовими потоками в системі фінансового менеджменту економічних суб'єктів. Методи дослідження: аналіз та синтез, індукція та дедукція - для визначення напрямів розвитку системи фінансового менеджменту банку; компаративний аналіз - для зіставлення показників діяльності банків; кластерний аналіз - для здійснення розподілу банків; таксономічний аналіз - для розрахунку узагальнених показників фінансової стійкості банків; метод "центру ваги" - для формування складу стратегічних фінансових індикаторів банку; метод шкалювання за правилом "трьох сигм" - для визначення якісних рівнів показників фінансової стійкості банків; метод оболонкового аналізу даних (DEA) - для вибору банку-еталона при бенчмаркінговому порівнянні.

06.09.18.0093/0218U000304

Перспективи та напрямки розвитку обліку та оподаткування за галузями економіки в умовах глобалізації: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Кузіна Руслана Віліївна. – ДР 0116U007213. УДК 330.3:657:336.221.

202 с.

Науково-дослідна робота полягає в обґрунтуванні теоретичних основ та наданні практичних рекомендацій щодо

вдосконалення системи оптимізації бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах різних галузей економіки.

06.09.18.0094/0218U000317

Механізм оподаткування виробників сільськогосподарської продукції: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Волохова Ірина Семенівна. – ДР 0118U000072. УДК 336.226.58 с.

Обґрунтовано необхідність посилення контролю за використанням найманої праці на сезонному виробництві; доведено зобов'язання платників податку сплачувати в обов'язковому порядку ресурсні платежі (земельний податок та плату за воду); запропоновано запровадження оподаткування операцій з реалізації підприємствами аграрної галузі молока і м'яса в живій вазі переробним підприємствам податком на додану вартість за ставкою 0 %; обґрунтовано запровадження прогресивної шкали ставок податку з доходів фізичних осіб тощо. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.09.18.0095/0218U000318

Організація взаємовідносин ТОВ "Енергоімпекс" з банками: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Кузнецова Людмила Вікторівна. – ДР 0117U002962. УДК 336.71:658.8.130 с.

Основним науковим результатом дослідження є розробка і обґрунтування нових теоретичних і методичних положень, в комплексі тих, що визначають формування маркетингової стратегії в банках.

06.09.18.0096/0218U000319

Поліпшення діяльності складського господарства та служби управління персоналом як важливих складових системи менеджменту якості ТОВ "Чорноморенергоспецмонтаж" відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2008: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Траченко Людмила Анатоліївна. – ДР 0113U008157. УДК 65.018:658.78.36 с.

Умови розвитку ринкових відносин та постійної конкуренції на ринку виробництва продукції та надання послуг потребують миттєвого прийняття управлінських рішень. У зв'язку з цим виникає потреба у достовірній інформації фінансового стану підприємства, виявлення недоліків у прийнятті управлінських рішень з метою застосування оперативних заходів щодо усунення негативних факторів.

06.09.18.0097/0218U000410

Удосконалення системи національних освітніх індикаторів ефективності та якості загальної середньої освіти: Заключний звіт /Інститут освітньої аналітики; Керівник Титаренко Наталія Володимирівна. – ДР 0117U003331. УДК 336.83 с.

Об'єкт дослідження: навчально-виховний процес в загальній середній освіті. Предмет дослідження: показники ефективності та якості навчально-виховного процесу в загальній середній освіті. Мета: удосконалення переліку національних освітніх індикаторів ефективності та якості загальної середньої освіти та методології їх обчислення й опрацювання методичних підходів до візуалізації освітніх індикаторів. Результати роботи будуть використані при удосконаленні форм статистичної галузевої звітності та розробці про-

грамних документів для Міністерства освіти і науки України.

06.09.18.0098/0218U000411

Обґрунтування показників розподілу освітньої субвенції в Україні: Заключний звіт /Інститут освітньої аналітики; Керівник Литвинчук Андрій Олександрович. – ДР 0117U003332. УДК 336.1 (5); 336.1:352.89 с.

У роботі досліджено питання державного регулювання розподілу освітньої субвенції в Україні; досліджено проблеми фінансування загальної середньої освіти місцевими бюджетами; проаналізовано основні показники для розрахунку формули розподілу освітньої субвенції; ідентифіковано основні показники для розрахунку формули розподілу освітньої субвенції; здійснено оцінку можливостей використання зарубіжного досвіду застосування субвенцій та дотацій на освіту; визначено усереднені нормативи кількості навчальних годин та заробітної плати вчителів для розрахунку формули розподілу субвенції.

06.09.18.0099/0218U000763

Нові реалії формування інвестиційних потоків на світових ринках: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Сохацька Олена Миколаївна. – ДР 0114U006474. УДК 339.727.22.132 с.

Об'єкт дослідження - процес формування інвестиційних потоків на світових ринках. Метою роботи є теоретичне обґрунтування процесів формування інвестиційних потоків на світових фінансових ринках та вироблення на цій основі пропозицій щодо вдосконалення цих процесів в Україні. Методами дослідження є теоретичне та історичне узагальнення, групування і порівняння, спостереження, формалізація, аналіз, синтез економіко-математичні та кореляційні методи. В результаті виконаного дослідження отримані такі результати: визначено вплив Четвертої промислової революції на кардинальну зміну напрямів інвестиційних потоків, виокремлено нові реалії формування інвестиційних потоків на світових ринках і в Україні. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо використання досвіду інвестування в інновації Індустрії 4.0 в Україні. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами у сфері проведення економічних досліджень.

06.09.18.0100/0218U000770

Розвиток ринку банківських послуг: проблеми та напрями удосконалення: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Луців Богдан Любомирович. – ДР 0112U008450. УДК 336.717.216 с.

Об'єкт дослідження - діяльність банківських установ на ринку банківських послуг. Метою роботи є розробка теоретичних основ і практичних рекомендацій щодо розвитку ринку банківських послуг в сучасних умовах. Методами дослідження є метод групування, порівняння та узагальнення економічних показників, метод системного оцінювання, метод аналізу і синтезу, метод групування, порівняння і економічних показників, абстрактно-логічний метод, методи економіко-математичного моделювання. В результаті виконаного дослідження отримані такі результати: удосконалено діяльність банків на депозитному та кредитному ринках в умовах подолання наслідків фінансової кризи; узагальнено науково-методичні підходи до здійснення фінансового

інжинірингу інвестиційних продуктів в банківських установах; запропоновано методіку визначення собівартості банківських послуг в умовах оптимізації фінансових результатів діяльності банків; запропоновано інноваційні інструменти маркетингової діяльності банків; розроблено стратегії управління активами і пасивами банківських установ в умовах невизначеності на фінансових ринках.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.09.18.0101/0417U003183

Остапок Борис Ярославович. Ефективність розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства: Дис... к.е.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 27.05.2017.

УДК 338.47:656.2.

250 с.: 17 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Об'єкт - процеси забезпечення ефективності залізничного транспорту в системі національного господарства. Мета - розроблення теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту в сучасній системі національного господарства України в контексті реалізації завдань відродження економічного потенціалу вітчизняної економіки. Методи - групування, узагальнення та системного аналізу, порівняльного аналізу, синтезу і графічні, функціонального аналізу, абстрактно-логічний методи та метод експертних оцінок. Новизна - удосконалено: організаційно-методичний підхід до забезпечення розвитку залізничного транспорту; теоретико-методичні основи стратегічного планування розвитку залізничного транспорту; підходи до визначення ефективності розвитку залізничного транспорту; теоретичні аспекти формування стратегії управління персоналом підприємств залізничного транспорту; набули подальшого розвитку: концептуальні положення ефективного управління розвитком залізничного транспорту; систематизація факторів розвитку залізничного транспорту; система корпоративного управління залізничним транспортом за рахунок впровадження видів корпоративного контролю. Результати - розроблено теоретико-методичні положення і практичні рекомендації щодо забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства України. Впроваджено - на підприємствах залізничного транспорту. Галузь - залізничний транспорт.

06.09.18.0102/0417U003184

Глазкова Анна Сергіївна. Формування інтеграційних процесів розвитку залізничного транспорту України: Дис... к.е.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 26.05.2017.

УДК 656.2:334.012.82.

228 с.: 17 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертаційна робота присвячена узагальненню та розвитку теоретичних підходів і методичних положень щодо формування інтеграційних процесів розвитку залізничного транспорту в умовах модернізації виробничо-транспортного комплексу України. Визначено основи інтеграційного процесу розвитку залізничного транспорту як учасника транспортно-індустріального парку, встановлено місію, мету і завдання, принципи діяльності і алгоритм взаємодії учасників, що стало базисом для розроблення концепції розбудови транспортно-індустріальних парків. Запропоновано доповнене розуміння змісту економічної категорії "транспортно-промисловий комплекс", що, на відміну від існуючих, враховує специфіку організаційно-управлінських

технологій інноваційної модернізації економіки. Аргументовано поетапний розрахунок відповідного інтегрального показника за інноваційною, логістичною та маркетинговою компонентами, відповідно до цього обрані заходи щодо забезпечення інтеграційного розвитку залізничного транспорту. Систематизовані чинники мотивації інтеграційного процесу розвитку залізничного транспорту, що враховують вплив чинників модернізації транспортно-логістичної інфраструктури і промисловості на інноваційні перетворення в залізничній галузі. Подано перспективні організаційні форми співпраці вітчизняних підприємств промисловості і залізничного транспорту. Удосконалено організаційно-управлінську структуру процесу забезпечення взаємодії залізничного транспорту і промислових підприємств, а також модель стратегії інтеграційного розвитку залізничного транспорту. Запропоновано підхід до формування стратегії інтеграційного процесу розвитку залізничного транспорту, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на розрахунку міжгалузевого балансу і визначенні ефектів від співробітництва, що дає змогу оптимізувати процеси взаємодії залізничного транспорту з підприємствами інших галузей промисловості.

06.09.18.0103/0417U003239

Лаптії Тетяна Миколаївна. Формування солідарно-регулятивної системи відносин держави та малого підприємництва: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 26.05.2017.

УДК 330.34:338.242.

245 с.: 41 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Дисертація присвячена теоретико-методичним і практичним аспектам формування солідарно-регулятивної системи відносин держави та малого підприємництва. У результаті визначення змістовних характеристик процесу взаємодії держави та суб'єктів малого підприємництва, вдосконалено науковий підхід до формування солідарно-регулятивної системи їх відносин. Обґрунтовано, що орієнтація лише на регулятивні відносини не сприятиме розвитку малого підприємництва і для формування ефективної системи відносин між державою та малим бізнесом необхідно надавати пріоритет солідарної складової їх взаємодії. Розкрито соціально-економічний зміст партнерських відносин між державою та суб'єктами малого підприємництва.

06.09.18.0104/0417U003399

Го Цзяфей. Управління корпоративним сектором в умовах трансформаційних змін економіки (на прикладі підприємств з державними корпоративними правами): Дис... к.е.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 30.06.2017.

УДК 338.2:351.711.

271 с.: 31 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Об'єкт - процеси управління корпоративним сектором в умовах трансформаційних змін економіки. Мета - розроблення теоретичних і методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування інструментарію забезпечення ефективності управління корпоративним сектором економіки в умовах трансформаційних змін у контексті створення базису інноваційного зростання в Україні. Методи - логічного аналізу та узагальнення, порівняльного аналізу, синтезу і графічні; історико-логічного аналізу; експертний і розрахунково-аналітичний; математичного моделювання; системний. Новизна - удосконалено теоретичні основи управління корпоративним сектором економіки, - періодизацію розвитку української системи управління корпоративним сектором економіки, організаційно-економічні заса-

ди управління корпоративним сектором на основі адаптивних технологій; набули подальшого розвитку теоретичні засади формування ефективної системи управління корпоративним сектором України на основі імплементації закордонного досвіду, концептуальні положення щодо управління корпоративним сектором, інформаційно-аналітичне забезпечення ідентифікації проблем корпоративного управління, теоретико-методичні положення щодо формування моделі управління розвитком корпоративної соціальної відповідальності. Результати - розроблено теоретико-методичні положення і практичні рекомендації щодо забезпечення ефективного управління корпоративним сектором економіки в умовах трансформаційних змін. Впроваджено - на підприємствах з корпоративними правами держави. Галузь - національна економіка.

06.09.18.0105/0417U003408

Прудивус Лілія Валеріївна. Розвиток державної підтримки підприємництва у сільськогосподарському виробництві: Дис... к.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". - Захищена 04.07.2017.

УДК 351.712.4:338.432(477).

205 с.: 6 табл., 44 іл. - Бібліогр.: 191 назва.

У дисертації розкрито зміст, місце та завдання державної підтримки підприємництва у сільськогосподарському виробництві як складової державного регулювання економіки. Визначено стан і тенденції розвитку підприємництва у сільськогосподарському виробництві. Оцінено рівень державної підтримки підприємництва через бюджетні програми та спеціальні режими й механізми оподаткування в сільському господарстві України. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення механізму державної підтримки підприємництва в галузі сільського господарства на засадах стійкості доходів товаровиробників. Запропоновано концептуальні засади активізації розвитку державної підтримки підприємництва у сільськогосподарському виробництві та розроблено пропозиції щодо вдосконалення організаційного порядку надання державної підтримки підприємництва та визначення її ефективності, зокрема запропоновано модель визначення ефективності державної підтримки підприємництва в сільськогосподарському виробництві та виробництві продукту п шляхом визначення відповідного коефіцієнта.

06.09.18.0106/0417U003553

Штирхун Христина Ігорівна. Державне регулювання ринку органічної продукції в Україні: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. - Захищена 30.06.2017.

УДК 338.242.4:339.187:631.147(477).

223 с.: 18 табл., 35 іл. - Бібліогр.: 222 назви.

У ході дослідження розглянуто особливості виробництва органічної продукції як основної складової ринку органічної продукції. Наведено теоретичні підходи до вдосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку органічної продукції. Запропоновано науково-методичний підхід до оцінки рівня ефективності ринку органічної продукції, який ґрунтується на індексній оцінці трьох його складових - економічній, соціальній та екологічній. Вдосконалено методичні підходи до організації взаємодії суб'єктів інституціональної підтримки ринку органічної продукції. Проаналізовано тенденції розвитку ринку органічної продукції в Україні та проведено ранжування областей за рівнем інфраструктурно-логістичного забезпечення ринку органічної продукції. Визначено рівень ефективності функціонування ринку органічної продукції в Україні та європейських країнах.

06.09.18.0107/0218U000073

Підготовка пропозицій та рекомендацій щодо розв'язання основних проблем соціально-го розвитку за результатами моніторингу та оцінювання показників гідної праці, визначених за методологією Міжнародної організації праці: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Скрипник Олена Петрівна. - ДР 0117U002590. УДК 314.17:331.5.

158 с.

Об'єкт дослідження - вітчизняні та міжнародні: законодавство, нормативно-правова база, статистичні дані щодо гідної праці та соціально-економічного розвитку (документи МОП, Програма гідної праці МОП для України на 2016-2019 роки, Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, законодавство окремих країн). Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.09.18.0108/0218U000074

Дослідження механізмів регулювання оплати праці працівників залежно від складності та умов виконуваної роботи на підприємствах позабюджетної сфери, інтереси яких не були представлені суб'єктами сторін колективних угод: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Скрипник Олена Петрівна. - ДР 0117U002591. УДК 314.17:331.5.

115 с.

Об'єкт дослідження - законодавча та нормативно-правова база у сфері оплати праці (Конвенції і рекомендації МОП, закони України, постанови Кабінету Міністрів України, галузеві угоди, законодавство окремих країн щодо оплати праці). Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.09.18.0109/0218U000306

Трансформаційні процеси у податковій системі України: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Баранова Вікторія Глібівна. - ДР 0112U007707. УДК 336.22.001.73(477). 384 с.

У науково-дослідній роботі розроблено теоретичні положення і науково-практичні рекомендації щодо реформування податкової системи України. Досліджено особливості реформування податкової системи; визначено ключові проблеми податкової системи України та шляхи їх усунення; встановлено стратегічні імперативи податкової системи в контексті її реформування. Здійснено фрагментарний аналіз механізму дії регулюючої функції податку на прибуток підприємств; визначено фіскальну ефективність податку на прибуток підприємств; проаналізовано зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та запропоновані напрями його адаптації до вітчизняної практики. Проведено оцінку впливу оподаткування зовнішньоекономічної діяльності на фіскальну достатність Державного бюджету України.

06.09.18.0110/0218U000615

Соціально-економічні імперативи розвитку ринку праці: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Близнюк Вікторія Валеріївна. - ДР 0114U004416. УДК 331.5.

196 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічні імперативи ринку праці. Мета роботи полягає у визначенні імперати-

вів розвитку ринку праці, що дозволяє виявити практичні механізми їх реалізації за умов економічної невизначеності. Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, методи системного та порівняльного аналізу; економіко-математичного моделювання; теоретико-логічного аналізу; наукового обґрунтування та прогнозування, графічний метод та ін. На основі запропонованої авторської класифікації ознак та ключових імперативів розвитку національного ринку праці обґрунтовано, що найвпливовішими імперативами за змістом є: трансформація інститутів ринку праці та забезпечення його збалансованої динаміки в умовах зовнішніх та внутрішніх деструктивних впливів; необхідність підвищення якості і зміни структури зайнятості відповідно до сучасних соціально-економічних трендів; трансформація ціннісних орієнтирів у співвідношенні сфер зайнятості та вільного часу. Вперше здійснено оцінку рівнів та напрямів змін професійних та освітніх характеристик зайнятих у взаємозв'язку із структурною перебудовою економіки країни за допомогою методу декомпозиції, що дозволило встановити та довести автономність цих процесів та обґрунтувати характер виявлених розходжень між освітньо-кваліфікаційними рівнями працівників та робочих місць. Однією з основних причин виявлено дефіцит пропозиції робочих місць, які вимагають третинної освіти, що доводить необхідність поступового подолання тренду примітивізації економіки шляхом удосконалення інституційного середовища в цілому і інститутів ринку праці зокрема. Доведено, що зростання агрегованої продуктивності праці в економіці України буде залежати не лише від удосконалення технологій чи організації виробництва товарів та послуг (тобто внутрішньогалузевої компоненти), а й від структурних зрушень у зайнятості населення в напрямі від низько- до високопродуктивних видів діяльності. Обґрунтовано, що неконтрольоване розширення неформального сектору, не буде сприяти підвищенню агрегованої продуктивності праці, а відтак і розвитку економіки. Звідси, інституційне середовище, в якому будуть стимули до створення продуктивних та вибуття неефективних робочих місць, а також до звуження економічної активності за межами офіційного сегменту об'єктивно сприятиме економічному зростанню країни.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.09.18.0111/0417U003559

Зачоса Оксана Дмитрівна. Управління розвитком людського капіталу в умовах формування економіки знань: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 331.522.4:37.014.54(043.3).

239 с.: 32 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

На основі аналізу теоретичних основ розвитку людського капіталу в умовах формування економіки знань запропоновано вдосконалення понятійного апарату та узагальнено відомі підходи оцінки розвитку людського капіталу. Досліджено основні компоненти та виявлені тенденції розвитку людського капіталу в умовах економіки знань. Визначено науково-методичні підходи щодо його розвитку. Проаналізовано стан розвитку людського капіталу Подільського регіону та його розвитку. Розроблено структурно-логічну модель соціально-економічного механізму розвитку людського капіталу, яка відображає взаємообумовлений характер розвитку людського капіталу та інфраструктури території на основі знанневої системи принципів, методів, інструментів та важелів різного спрямування; складових економічного, інституційного, соціального та мотиваційного забезпечення, які активно впливатимуть на розвиток території, регіонів та країни.

06.09.18.0112/0218U000589

Механізми підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу в системі забезпечення соціально-економічних ефектів інтеграції України до ЄС: Зключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Нижник Віктор Михайлович. – ДР 0115U000223. УДК 331.522.4:339.94.

845 с.

Об'єктом дослідження є процеси формування механізмів підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу України на основі комплексного підходу до ефективного управління соціально-демографічним та освітньо-кваліфікаційним потенціалом, забезпечення ефективного функціонування ринку праці, регулювання міграційних процесів, здійснення соціального захисту населення, підвищення якості трудового потенціалу, забезпечення конкурентних переваг виробничих економічних систем на внутрішньому та зовнішньому ринках за умов розвитку євроінтеграції. Метою науково-дослідної роботи є розробка теоретичних положень і методичних основ формування механізмів підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу на основі комплексної реалізації ефективної соціально-економічної політики для стимулювання активізації процесу інтеграції України до ЄС. При виконанні науково-дослідної роботи використовувались традиційні та спеціальні методи дослідження, серед яких: історико-логічний, регресійно-кореляційний та стохастичний аналізи, системний аналіз, методи економіко-математичного моделювання. За результатами науково-дослідної роботи здійснено оцінку ключових чинників та напрямів розвитку людського потенціалу в контексті забезпечення соціально-економічних ефектів інтеграції України до ЄС; розроблено методичні та практичні рекомендації підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу на основі комплексного удосконалення законодавчого та інституційного забезпечення соціально-економічної політики у напрямі активізації євроінтеграційного процесу. Цінність дослідження полягає у перспективному впровадженні його результатів у законодавство та у розробку механізмів впровадження запропонованих інструментів і заходів соціально-економічної політики виконавчими органами влади: при розробці нормативно-правових актів; міністерствами та відомствами при розробці розпорядчих документів та інших підзаконних актів; регіональними та місцевими органами виконавчої влади при розробці планів роботи на подальші роки, впровадженні управлінських та координуючих рішень; підприємствами при формуванні заходів з управління персоналом; у роботі профспілок та громадських організацій.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.09.18.0113/0518U000200

Малюта Людмила Ярославівна. Інституційні детермінанти організаційного забезпечення економічної безпеки підприємств в контексті їх інноваційно-технологічного розвитку: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 25.07.2018.

УДК 330.658:005.7:65.012.8.

586 с.: 45 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 393 назви.

Об'єктом дослідження є організаційні процеси забезпечення економічної безпеки підприємств в контексті їх інноваційно-технологічного розвитку та інституційні детермінанти економічної безпеки підприємств машинобудування. Метою дисертаційної роботи є систематизація та розробка науково-методологічних, методичних та прикладних

засад організаційного забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств з урахуванням чинників їх інституційного середовища. Методологія дослідження побудована на основі синтезу загальної теорії систем, теорії економічного розвитку, економічного аналізу, безпекознавства та інноватики. Вирішення поставлених завдань і досягнення мети дисертаційної роботи обумовлює використання наступних наукових методів дослідження: історичного, діалектичного та гносеологічного аналізу; наукової абстракції; аналізу і синтезу; системного аналізу та системного підходу; монографічного обстеження та узагальнення; формалізації та систематизації; економіко-статистичного, фінансового й порівняльного аналізу; графічного; анкетування; експертного опитування; абстрактно-логічного; структурного, функціонального, адаптивного та інтеграційного підходів. Теоретичне значення одержаних результатів полягає у системному дослідженні сучасних напрацювань у науковій сфері щодо реалізації механізму формування ефективної системи забезпечення економічної безпеки підприємств, а також у вирішенні практичних питань, пов'язаних із особливостями формування стратегій розвитку сучасних суб'єктів господарювання. Розвиток інституційної парадигми забезпечення економічної безпеки дав змогу поглибити теорію та розширити змістовне її наповнення із врахуванням сучасних реалій та обґрунтувати адаптивно-трансформаційні заходи її імплементації в умовах євроінтеграційних процесів та проведення активних соціально-економічних реформ й антикорупційної політики в контексті ланцюга "державно-громадськість-підприємництво". Практичне значення одержаних результатів полягає у широких можливостях використання машинобудівними підприємствами, організаціями та органами державного управління й місцевого самоврядування наукових розробок та практичних рекомендацій при формуванні заходів та стратегії забезпечення економічної безпеки у контексті їх розвитку. Наукова новизна одержаних результатів полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні та вирішенні важливої наукової проблеми щодо формування інституційних детермінант організаційного забезпечення економічної безпеки підприємств у контексті їх інноваційно-технологічного розвитку. Сформовані у дисертаційній роботі науково-методологічні положення та практичні рекомендації пройшли апробацію на підприємствах машинобудівної галузі, в органах місцевого самоврядування та використані у навчальному процесі ВНЗ.

06.09.18.0114/0417U003232

Сазонова Світлана Володимирівна. Організаційно-економічний механізм надання загальнодоступних послуг телекомунікаційними підприємствами: Дис... к.е.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 19.09.2017.

УДК 338.46:621.39.

253 с.: 28 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 299 назв.

У роботі з'ясовано сутність організаційно-економічного механізму (ОЕМ) надання загальнодоступних послуг телекомунікаційними підприємствами. Уточнено складові ОЕМ, особливості та оцінено їх пріоритетність для телекомунікаційних підприємств з позиції надання загальнодоступних послуг (ЗдП). Визначено критерії та систему показників оцінки ОЕМ надання ЗдП телекомунікаційних послуг. Ідентифіковано атрибути зовнішнього середовища функціонування ОЕМ. Охарактеризовано стан та виявлено тенденції розвитку ОЕМ надання ЗдП телекомунікаційними підприємствами. Здійснено діагностику ОЕМ та розроблено рекомендації щодо гармонізації ОЕМ надання ЗдП телекомунікаційними підприємствами. Запропоновано напрями модернізації державного регулювання діяльності роботи телекомунікаційних підприємств при наданні ЗдП. Обґрунтовано модель реалі-

зації ОЕМ надання ЗдП телекомунікаційними підприємствами з використанням державно-приватного партнерства.

06.09.18.0115/0417U003320

Ващенко Валерія Вадимівна. Управління процесом рекрутингу персоналу промислових підприємств: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 09.06.2017.

УДК 331.108.3:334.716 (043.3).

208 с.: 24 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Об'єктом дослідження є процеси рекрутингу персоналу сучасного промислового підприємства. Мета - формування ефективного механізму процесу рекрутингу персоналу на промисловому підприємстві. Методи дослідження: структурно-логічний аналіз; загальнонаукові методи аналізу й синтезу; статистичний аналіз; графічний метод; системно-структурний і порівняльний аналіз. Основні наукові результати полягають у наступному: вперше запропоновано методологічний підхід до організації процесу найму персоналу на промисловому підприємстві; удосконалено: механізм процесу рекрутингу персоналу промислового підприємства; організаційний підхід до здійснення процесу рекрутингу персоналу на промисловому підприємстві; методичний підхід до організації набору та адаптації персоналу на промисловому підприємстві; процес підбору персоналу шляхом створення регламенту; дістало подальшого розвитку: визначення поняття "рекрутинг"; методичний підхід до комплексної оцінки ефективності процесу найму персоналу; визначення особливостей процесу управління персоналом на промислових підприємствах. Практична значущість роботи визначається запровадженням її результатів у діяльність промислових підприємств.

06.09.18.0116/0417U003321

Заїка Юлія Андріївна. Управління економічною поведінкою промислових підприємств: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 09.06.2017.

УДК 334.716 (043.3).

227 с.: 19 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Об'єктом дослідження є процеси управління економічною поведінкою промислових підприємств. Мета - розробка теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо управління економічною поведінкою промислових підприємств та оцінки його ефективності. Методи дослідження - ретроспективного аналізу; системного аналізу; статистичного аналізу; наукової абстракції; економічного моделювання; процесного моделювання і експертних оцінок; математичного моделювання; абстрактно-логічний підхід. Основні наукові результати полягають у наступному: удосконалено: поняття економічної поведінки підприємства; класифікацію факторів впливу на економічну поведінку промислових підприємств; концептуальну модель управління економічною поведінкою промислового підприємства; інформаційне забезпечення процесів управління економічною поведінкою. Дістало подальшого розвитку: систематизація теорій; обґрунтування порядку моделювання економічної поведінки промислового підприємства; організаційне забезпечення процесів управління економічною поведінкою промислового підприємства як системи; обґрунтування інструментарію оцінки ефективності та якості управління економічною поведінкою промислового підприємства. Практична значущість роботи визначається запровадженням її результатів у діяльність промислових підприємств.

06.09.18.0117/0417U003337

Жукова Олена Юріївна. Застосування ін-

новаційного аутсорсингу в управлінні мультисервісним інжиніринговим підприємством у суднобудуванні: Дис... к.е.н. /ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищена 08.06.2017.

УДК 005.336.3:378.

239 с.: 34 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

Сформульовано пропозиції щодо застосування інноваційного аутсорсингу у якості ефективного засобу посилення конкурентних переваг вітчизняних інжинірингових підприємств. Визначено сутність аутсорсингу. Здійснено класифікацію, проаналізовано різновиди та особливості його застосування, з урахуванням виявленого вектору розвитку світового суднобудування. З використанням результатів аналітичного огляду інжинірингового бізнесу, розроблено: модель застосування інноваційного аутсорсингу, систему планових рішень, які наближають його імплементацію. Вдосконалено механізм управління якістю інжинірингових продуктів з прив'язкою до особливостей інноваційного аутсорсингу у суднобудуванні. Запропоновано засоби гармонізації економічних взаємин його учасників з використанням технології бюджетування. Результати досліджень пройшли апробацію на ряді проектно-конструкторських організацій в країні та за її межами.

06.09.18.0118/0417U003361

Яценко Богдан Ігорович. Інноваційне управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств: Дис... к.е.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 27.06.2017.

УДК 621.002:658.5.012(043.5).

254 с.: 38 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Об'єкт - процес інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств. Мета - наукове обґрунтування теоретико-методичних положень та розроблення практичних рекомендацій щодо інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств. Методи - методи порівняльного аналізу, структурно-декомпозиційного та семантичного аналізу; метод логічного, історичного та системного підходів, методи узагальнення, порівняння, аналізу і синтезу; графічний метод; метод системно-структурного аналізу; метод таксономії; метод кластеризації; метод ієрархії та попарних порівнянь; матричні методи. Результати - удосконалено: дослідження процесу інноваційного управління конкурентним статусом підприємств шляхом уточнення змісту таких понять, як "інновації", "інноваційне управління", "конкуренція", "конкурентний статус"; методичний підхід до оцінки конкурентного статусу машинобудівних підприємств; методика визначення двоїстісно-діагонального впливу інноваційних методів управління на формування конкурентного статусу машинобудівних підприємств; набули подальшого розвитку: механізм інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств; алгоритм інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств; науково-практичний підхід щодо прийняття рішень з інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств; Упроваджено - на промислових підприємствах. Галузь - машинобудування.

06.09.18.0119/0417U003362

Бушман Тетяна Сергіївна. Формування та забезпечення кадрової безпеки машинобудівних підприємств: Дис... к.е.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 27.06.2017.

УДК 621.002:658.108(043.5).

256 с.: 30 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Об'єкт - процес формування і забезпечення кадрової безпеки на машинобудівному підприємстві. Мета - наукове обґрунтування теоретичних положень, розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування та забезпечення кадрової безпеки машинобудівних підприємств. Методи - аналізу і синтезу, індукції і дедукції, систематизації; логічного узагальнення і порівняння; морфологічного аналізу; економіко-статистичного аналізу; формалізації; класифікаційно-аналітичний; таксономічного аналізу; матричного позиціонування; моделювання бізнес-процесів з використанням AllFusion Process Modeler (BPwin); експертних оцінок; нечітких множин. Результати - удосконалено: методичний підхід до визначення рівня формування та забезпечення кадрової безпеки підприємств; методичний підхід до оцінки умов формування і забезпечення кадрової безпеки машинобудівних підприємств; концептуальні положення формування і забезпечення кадрової безпеки; модель вибору однієї з оптимальних стратегій забезпечення кадрової безпеки підприємства (підтримки, посилення, модифікації). Набуло подальшого розвитку: понятійний апарат дослідження; класифікація кадрових ризиків. Упроваджено - на промислових підприємствах. Галузь - машинобудування.

06.09.18.0120/0417U003367

Світлична Вікторія Леонідівна. Розвиток кадрового потенціалу промислового підприємства за умов економіки знань: Дис... к.е.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 22.06.2017.

УДК 658:334.716.001.76 (043.3/5).

225 с.: 36 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Об'єкт - процес розвитку кадрового потенціалу промислового підприємства в умовах економіки знань; мета - розробка теоретичних та методичних положень і рекомендацій щодо розвитку кадрового потенціалу підприємства на основі інтелектуалізації виробничого і управлінського процесів; методи - діалектичний метод пізнання та спостереження, системного аналізу і синтезу, систематизації та узагальнення, порівняльного аналізу, анкетування, експертних оцінок, організаційного проектування, економіко-статистичні методи; новизна - обґрунтування і розробка науково-методичних підходів до розвитку кадрового потенціалу промислового підприємства за умов економіки знань; результати - розроблені підходи для прискорення інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств, що дозволяє об'єктивно оцінювати ефективність розвитку їх кадрового потенціалу; введено - ПрАТ "Одесавінпром" (довідка № 131к від 23.09.2014 р.), ТОВ "Промислово-торгова компанія "Шабо" (довідка № 422к від 14.10.2014 р.), в навчальному процесі Одеського національного політехнічного університету (довідка № 2653/05-06 від 16.11.2016 р.).

06.09.18.0121/0417U003400

Обруч Ганна Володимирівна. Забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств України:

Дис... к.е.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 30.06.2017.

УДК 656.078.8:629.48.

265 с.: 19 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 214 назв.

Об'єкт - процес забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств. Мета - удосконалення теоретичних положень і розроблення практичних рекомендацій щодо забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств України як основи реалізації інноваційно-технологічних змін на залізничному транспорті країни. Методи - групування, морфологічного аналізу, фінансово-економічного і стати-

стичного аналізу, логіко-аналітичний, логіко-діалектичний, абстрактно-логічний, графоаналітичний. Новизна - удосконалено: механізм фінансового забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств; організаційно-компонентно-функціональну модель формування міжгалузевого інноваційно-інтегрованого середовища реалізації проєктів розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств; концептуальні положення забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств; набули подальшого розвитку: теоретичний базис забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств; класифікація факторів забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств за функціональною ознакою; методичний підхід до оцінки рівня розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств у межах інноваційно-інтегрованого транспортно-виробничого кластера. Результати - удосконалено теоретичні положення і розроблено практичні рекомендації щодо забезпечення розвитку потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств України. Впроваджено - на підприємствах залізничного транспорту та вагонобудування. Галузь - вагонобудування.

06.09.18.0122/0417U003474

Огневий Віталій Олександрович. Формування напрямів трансформаційних змін на підприємствах автомобільного транспорту:

Дис... к.е.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 27.06.2017.

УДК 338.47:656.13.

231 с.: 23 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці науково-методичних положень і практичних рекомендацій щодо впровадження трансформаційних змін на автотранспортних підприємствах в умовах динамічного зовнішнього середовища. Досліджено та систематизовано передумови трансформаційних змін на вітчизняних підприємствах. Обґрунтовано систему критеріїв визначення ефективності варіантів стратегій трансформаційних змін, яка містить в собі показники економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Запропоновано методичний підхід до вибору пріоритетних напрямів трансформаційних змін автотранспортних підприємств, який базується на методі адитивної оптимізації. Розроблено алгоритм та програмне забезпечення необхідне для визначення оптимального напрямку, стратегій та варіантів трансформаційних змін для АТП з врахуванням багатокритеріальної природи задачі в умовах невизначеності.

06.09.18.0123/0417U003500

Чернецька Ольга Василівна. Управління інвестиційною привабливістю підприємств машинобудування:

Дис... к.е.н. /ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищена 27.06.2017.

УДК 336.6:669.

280 с.: 34 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

В дисертаційній роботі розглянуто основні концептуальні підходи до визначення сутності інвестиційної привабливості підприємства вітчизняними та зарубіжними науковцями і сформульована власна наукова позиція щодо трактування її сутності, розроблено класифікацію видів інвестиційної привабливості машинобудівного підприємства, розглянуто та удосконалено методологічні принципи управління інвестиційною привабливістю машинобудівного підприємства, критично розглянуто та доповнено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості машинобудів-

ного підприємства; здійснено експрес-аналіз інвестиційної привабливості машинобудування України, проведено аналіз інвестиційної привабливості підприємств машинобудування за коефіцієнтною методикою та здійснено інтегральну оцінку інвестиційної привабливості. В дисертації обґрунтовані новітні підходи щодо управління інвестиційною привабливістю машинобудівних підприємств, а саме: визначено порядок формування стратегії управління інвестиційною привабливістю машинобудівних підприємств та побудована система його інформаційного забезпечення. Доведено актуальність, важливість та необхідність використання саме вартісно-орієнтованого підходу до управління інвестиційною привабливістю машинобудівних підприємств в контексті чого запропоновані відповідні моделі управління інвестиційною привабливістю підприємств машинобудування, що базуються на вартісно-орієнтованому підході до управління.

06.09.18.0124/0417U003511

Дащенко Наталя Миколаївна. Інвестиційне забезпечення технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств:

Дис... к.е.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 22.06.2017.

УДК 658.152:658.589(043.3/5).

228 с.: 47 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

1.1. Об'єкт - процес інвестиційного забезпечення технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств; мета - розроблення та обґрунтування теоретичного базису інвестиційного забезпечення технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств, методичних підходів і рекомендацій щодо формування його організаційно-економічного механізму; методи - систематизації, абстрактно-логічного аналізу, емпіричного дослідження, класифікаційно-аналітичний, статистичний та порівняльний аналіз, інструментів аналізу Microsoft Excel, експертних оцінок, кореляційний аналіз, діалектичний, порівняльний, системний, структурно-логічний, економіко-статистичний, логічний методи; новизна - розроблення та обґрунтування теоретичного базису та методичних підходів до формування організаційно-економічного механізму інвестиційного забезпечення технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств, здатного підвищити результативність інвестиційної діяльності промислового підприємства; результати - розроблено наукові методично завершені рекомендації щодо удосконалення організаційно-економічного механізму технологічного оновлення інноваційно-орієнтованих промислових підприємств і застосування його інструментів в інноваційній стратегії підприємства, які підвищують його результативність; впроваджено - рекомендації та методика розрахунку технологічної конкурентоспроможності підприємств: ПрАТ "ВО "СТАЛЬКАНАТ-СІЛУР" (довідка № 01/324 від 17.05.2016 р.), ТОВ "Мікрон" (довідка б/н від 29.09.2016 р.), НТА "Підйомні споруди" (довідка №ПС-44 від 21.09.2016 р.), у науково-дослідницької діяльності Одеського національного політехнічного університету (акт про використання результатів від 30.09.2016 р.), у навчальний процес Одеського національного політехнічного університету (акт впровадження від 05.09.2016 р.).

06.09.18.0125/0417U003561

Волянська-Савчук Леся Вікторівна. Формування та розвиток корпоративної культури на підприємствах машинобудування:

Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 331.108:[334.722:658:621](477)(043.3).

256 с.: 58 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

У дисертаційній роботі розроблено теоретичні положення, методичні підходи і практичні рекомендації щодо формування та розвитку корпоративної культури на підприємствах машинобудування. Досліджена і надана сутнісна характеристика поняття "корпоративна культура"; досліджена еволюція поглядів на розвиток корпоративної культури в її історичній ретроспективі. Досліджено науково-теоретичні підходи до формування та розвитку корпоративної культури на підприємстві. Проаналізовано і досліджено основні тенденції розвитку діяльності підприємств машинобудування. Досліджено сучасний стан корпоративної культури на підприємствах машинобудування. Проаналізовано вплив корпоративної культури на мотивацію персоналу на підприємствах машинобудування. Розроблено методичні рекомендації щодо оцінювання рівня корпоративної культури на підприємствах машинобудування, діагностовано рівень корпоративної культури та обґрунтовано її розвиток на підприємствах машинобудування. Виявлено залежність стану мотивації персоналу від рівня корпоративної культури на підприємстві.

06.09.18.0126/0417U003562

Постова Валентина Вікторівна. Формування системи стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємств машинобудування: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 658.152:65.011:621(043.3).

247 с.: 13 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Дисертацію присвячено формуванню теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо стратегічного управління інноваційною діяльністю на підприємствах машинобудівної галузі із врахуванням сучасних ринкових вимог та стану вітчизняної економіки. Досліджено змістовне наповнення понять інновації, інноваційна діяльність; охарактеризовано функціонування інституційної системи державної підтримки інноваційної діяльності; розкрито особливості сучасної концепції формування системи стратегічного управління інноваційною діяльністю. Проведено аналіз стану підприємств машинобудування та якості управління їх інноваційною діяльністю, із врахуванням усіх зовнішніх та внутрішніх чинників впливу на інноваційні процеси. Побудовано структурну та функціональну моделі системи стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємств машинобудування, які удосконалюють функціональні призначення та взаємозв'язок підсистем менеджменту. Запропонований алгоритм оцінювання стану та результативності стратегічного управління інноваційною діяльністю на машинобудівному підприємстві; представлено систему базових показників для моніторингу інноваційної діяльності підприємств машинобудування.

06.09.18.0127/0417U003563

Базалійська Наталія Петрівна. Управління персоналом машинобудівного підприємства на засадах контролінгу трудової поведінки: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 331.108:[621:65.012.7](477)(043.3).

256 с.: 26 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

У дисертаційній роботі розроблено теоретичні, науково-методичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення системи управління персоналом підприємства на засадах контролінгу трудової поведінки. Узагальнено теоретичні основи формування змісту трудової поведінки персоналу з врахуванням властивостей складових її елементів.

Проаналізовано поведінкові особливості управління персоналом на вітчизняних машинобудівних підприємствах. Проведено оцінку стану управління трудовою поведінкою на основі визначення індивідуалізованих результатів трудової діяльності персоналу. За результатами дослідження закордонного досвіду управління трудовою поведінкою запропоновано перспективи застосування у вітчизняній системі управління персоналом прогресивних методів планування, оцінювання та контролю трудової діяльності. Обґрунтовано науково-теоретичні підходи до проведення діагностики трудової поведінки. Розроблено науково-методичні основи моніторингу трудової поведінки, спрямованого на забезпечення ефективного управління персоналом. Сформовано науково-практичні рекомендації визначення впливу трудової поведінки на результати діяльності підприємства.

06.09.18.0128/0417U003579

Солов'янчик Альона Володимирівна. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг (за матеріалами підприємств ринку туристичних послуг України): Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 29.06.2017.

УДК 005.21:658:338.48:005.332.4 (043.3).

186 с.: 35 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Дисертацію присвячено поглибленню теоретичних і обґрунтуванню методичних підходів до оцінювання та розробці комплексних підходів до стратегічного управління конкурентоспроможності підприємств сфери послуг. У роботі розглянуто понятійно-категоріальний апарат теорії конкурентоспроможності та виокремлено результативний, структурно-функціональний і ситуаційно-поведінковий підходи до визначення конкурентоспроможності підприємства. Виділено загальні та специфічні ознаки стратегічного управління для підприємств сфери послуг, удосконалили методичний інструментарій оцінювання конкурентоспроможності підприємств та адаптовано його до особливостей ринку туристичних послуг України. Здійснено діагностику підприємств ринку туристичних послуг України, проведена сегментація цільового ринку та визначенні основні його тенденції й перспективи подальшого розвитку. Ідентифіковані чинники впливу на конкурентоспроможність основних суб'єктів цільового ринку. Обґрунтована циклічна модель стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємств ринку туристичних послуг, яка ґрунтується на таксономічному аналізі цільових показників та дозволяє розробити стратегію управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства шляхом розгляду стратегічних альтернатив та формалізації стратегічної карти з фокусуванням на очікувані показники модифікованого комплексу маркетингу.

06.09.18.0129/0218U000098

Наукове забезпечення розвитку системи бухгалтерського обліку у державному секторі України: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Ловінська Людмила Геннадіївна. – ДР 0115U000942. УДК 657.1.

217 с.

Об'єкт дослідження - система бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів державного сектору економіки України. Мета роботи - наукове обґрунтування та розробка рекомендацій щодо запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Методи дослідження. Загальнонаукові та спеціфічні: аналіз і синтез, індукції та дедукції, аналогії та

порівняння, узагальнення та групування, тощо. Результати та їх новизна: наукове обґрунтування внесення змін до НП(С)БОДС 101 "Подання фінансової звітності" із метою приведення у відповідність понятійного апарату та узгодження форм фінансової звітності із урахуванням результатів впровадження бюджетними установами; надано пропозиції до Коментарів Спеціального комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку ICGFM до проектів консультативних документів з IPSAS; розроблено проект методичних рекомендацій щодо складання фінансової звітності розпорядників бюджетних коштів; розроблено проект методичних рекомендацій щодо складання та подання органами Державної казначейської служби України фінансової звітності про виконання державного та місцевих бюджетів. Галузь застосування - може використовуватись Міністерством фінансів України, Державною казначейською службою України, розпорядниками бюджетних коштів для: гармонізації законодавства України з питань бухгалтерського обліку та звітності з МСБОДС; удосконалення системи управління державними фінансами; забезпечення прозорості даних фінансової звітності в державному секторі та можливості її порівняння з аналогічними показниками інших країн.

06.09.18.0130/0218U000156

Розроблення теоретико-методологічних підходів здійснення обліково-аналітичного забезпечення процесу гарантування економічної безпеки промислових підприємств: Заключний звіт /Українська академія друкарства; Керівник Штангрет Андрій Михайлович. – ДР 0116U004759. УДК [(657.05:351.863)(048.83)](043.3).

249 с.

Розроблено теоретико-методологічні підходи, методичні основи і практичні рекомендації щодо здійснення обліково-аналітичного забезпечення процесу гарантування економічної безпеки промислових підприємств, зокрема: розвинуто теоретичні положення щодо управління системою економічної безпеки підприємства; досліджено місце і роль обліково-аналітичного забезпечення в процесі гарантування економічної безпеки промислових підприємств; розроблено механізм формування обліково-аналітичного забезпечення для цілей управління економічною безпекою підприємства; побудовано моделі ієрархії загроз, які особливо суттєво впливають на економічну безпеку промислових підприємств; запропоновано науково-методичні підходи та практичні пропозиції щодо формування системи обліково-аналітичного забезпечення процесу гарантування економічної безпеки підприємств; розроблено концепцію управління обліково-аналітичним забезпеченням процесу гарантування економічної безпеки промислових підприємств.

06.09.18.0131/0218U000238

Організація обліково-аналітичної підтримки стратегічного менеджменту підприємства: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Пилипенко Андрій Анатолійович. – ДР 0117U007239. УДК 005.21:005.52:657.

43 с.

Розроблено модель організації системи стратегічного обліку, що базується на інтегуванні до єдиного циклу всіх видів обліку й контролінгу, розподілених за рівнями управлінської ієрархії, та врахуванні взаємозв'язку інтелектуальних систем обробки аналітичної інформації з параметрами облікової політики підприємства. Удосконалено обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління підприємством в частині виділення контурів контролінгу в циклах

активізації інноваційної діяльності підприємства та визначення груп підконтрольних показників. Обґрунтовано методичний підхід до впровадження стратегічного управлінського обліку на підприємстві, відмінність якого полягає у застосуванні інжинірингового підходу та побудові динамічної бізнес-моделі підприємства, яка враховує особливості виду діяльності підприємства.

06.09.18.0132/0218U000299

Методологічні засади формування інноваційної стратегії ПАТ "Банк Восток: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Кузнецова Людмила Вікторівна. – ДР 0117U000029. УДК 336.71:658.8.

91 с.

Світова фінансова криза та загострення конкуренції на ринку банківських послуг змусили банки вести пошук додаткових шляхів отримання конкурентних переваг, зокрема, шляхом впровадження інноваційних технологій обслуговування клієнтів, нових продуктів та послуг. Відповідно, виникає необхідність у формалізації стратегії інноваційного розвитку банку та розробці науково-методичних засад та практичного інструментарію її реалізації.

06.09.18.0133/0218U000300

Аналітичні методи дослідження конкурентоздатності суб'єктів господарювання: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Волкова Ніна Анатоліївна. – ДР 0112U007708. УДК 658.511.

119 с.

Розвиток ринкових відносин в Україні робить надзвичайно актуальною проблему формування та реалізації потенціалу конкурентоспроможності підприємств як одну з найбільш важливих щодо удосконалення загальних механізмів управління. За цих умов набуває гостроти необхідність ефективної інтеграції вітчизняної економіки до єдиного світового простору. Формування та реалізація потенціалу конкурентоспроможності підприємств України є необхідними умовами виходу на міжнародні ринки, оскільки інтенсифікація процесів глобалізації, зниження інформаційних бар'єрів суттєво змінюють масштаби збуту товарів і послуг, що призводить до зростання конкуренції в усіх галузях економіки. Тому дослідження проблеми формування та реалізації потенціалу конкурентоспроможності суб'єктів господарювання сприятиме їхній ефективній роботі у мінливому ринковому середовищі. Суб'єкти господарювання в Україні мають значний досвід прогнозування та планової роботи, розроблення техніко-економічних обґрунтувань, оцінки ефективності різного роду проектів, перспективного та поточного фінансового планування. Водночас, використання теоретичних підходів та методів оцінки, які не відповідають сучасним умовам господарювання, призводить до виникнення кризи управління багатьох вітчизняних суб'єктів господарювання. Тому набувають особливої актуальності аналітичні методи дослідження конкурентоздатності суб'єктів господарювання.

06.09.18.0134/0218U000301

Теоретико-методичні та організаційні основи управління конкурентоспроможністю підприємств України: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Янковий Олександр Григорович. – ДР 0113U000655. УДК 658:339.137.005.7(477).

119 с.

У дослідженні проаналізовано та систематизовано фактори та резерви підвищення конкурентоспроможності ві-

тчисняних підприємств і розробка методичних рекомендацій щодо удосконалення процесів аналізу та оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств з урахуванням сучасного стану економіки країни, діючих законодавчих актів та економічних законів ринкового господарства. Проведена оцінка конкурентоспроможності підприємств кабельної галузі.

06.09.18.0135/0218U000314

Розробка облікової політики стосовно нематеріальних активів на ТОВ "Комбінат маловерхового домобудівництва "Камбіо": Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Лоханова Наталія Олексіївна. – ДР 0118U000076. УДК 657.421.3.

27 с.

В роботі проаналізовано альтернативні варіанти відображення інформації про нематеріальні активи в наказі про облікову політику підприємства, які регламентовані на законодавчому рівні. Запропоновано додаткові елементи наказу про облікову політику підприємства при відображенні інформації про нематеріальні активи.

06.09.18.0136/0218U000315

Удосконалення методики проведення внутрішнього контролю: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Артюх Оксана Валентинівна. – ДР 0118U000071. УДК 657.

39 с.

Умови розвитку ринкових відносин та постійної конкуренції на ринку виробництва продукції та надання послуг потребують миттєвого прийняття управлінських рішень. У зв'язку з цим виникає потреба у достовірній інформації фінансового стану підприємства, виявлення недоліків у прийнятті управлінських рішень з метою застосування оперативних заходів щодо усунення негативних факторів.

06.09.18.0137/0218U000316

Аналітичні аспекти конкурентних переваг підприємств АПК: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Поповський Юрій Анатолійович. – ДР 0118U000073. УДК 657.633.

30 с.

У зв'язку з недостатнім вивченням та дискусійним характером окремих аналітичних аспектів конкурентних переваг підприємств АПК здійснено групування аналітичних показників, які враховують їх фази життєвого циклу та дозволяють визначити напрями їх розвитку.

06.09.18.0138/0218U000327

Організаційно-методичні основи бухгалтерського обліку і аналізу затрат основної діяльності: Заключний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник . Гавриленко Валентина Олександрівна – ДР 0115U000720. УДК 657.48(043).

101 с.

Проведено аналіз різних підходів щодо сутності та складу затрат, що дозволило визначити затрати як об'єкт управління і вдосконалити їх класифікацію відповідно до функцій управління. Досліджено систему формування і регулювання затрат основної діяльності виробничих підприємств, виявлено проблеми інформаційного забезпечення управління затратами основної діяльності. Розроблено методичний інструментарій щодо формування облікової політики й організації інформаційних потоків по центрах витрат та центрах відповідальності. Визначені об'єкти обліку затрат основної діяльності виробничого підприємства та об'єкти калькуляції. Обґрунтована доцільність використання в управлінні

затратами операційної діяльності операційних та функціональних бюджетів по центрах відповідальності. Розроблено методику обліку витрат основної діяльності для підприємств лакофарбної промисловості, обґрунтовано вибір методу обліку витрат та аналітичних процедур для управлінських рішень.

06.09.18.0139/0218U000366

Удосконалення системи контролю в процесі управління корпоративними правами: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Лучко Михайло Романович. – ДР 0116U0008967. УДК 657.6.

64 с.

Об'єкт дослідження - теоретичні основи та практичні аспекти системи контролю корпоративних прав. Мета роботи - дослідити та удосконалити систему контролю корпоративних прав, окреслити завдання контролю та систему його інформаційного забезпечення. Визначити місце корпоративних прав у процесах руху капіталів, а також сутність та зміст операцій з ними як об'єктів бухгалтерського обліку та контролю. Предметом науково-дослідної роботи є діюча нормативно - правова база аудиторської фірми "Тер Аудит". Методи дослідження - теоретичного та історичного узагальнення, групування і порівняння для обґрунтування теоретичних положень, прийоми пізнання, метод моделювання тощо. За допомогою методів індукції та дедукції розроблено організаційно-методичні положення контролю корпоративних прав телекомунікаційних підприємств у емітента й інвестора, його обліково-інформаційного забезпечення. З метою забезпечення надійності, своєчасності і правильності здійснення операцій з корпоративними правами та отримання відповідної інформації про них управлінським персоналом та іншими користувачами розроблено дієву систему контролю за корпоративними правами, яка б комплексно охоплювала усі аспекти їх функціонування, запропоновано рекомендації стосовно необхідності організації різних видів суб'єктів внутрішнього контролю корпоративних прав в залежності від потреб підприємства, обсягів його діяльності, сформовано комплекс форм документів для проведення внутрішнього контролю операцій з корпоративними правами, які допоможуть систематизувати оброблену інформацію у зручному вигляді, здійснити аналіз доцільності здійснення операцій. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-обґрунтованих рекомендацій щодо необхідності організації різних видів суб'єктів контролю корпоративних прав в залежності від потреб підприємства, обсягів його діяльності. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Використання методики контролю операцій з корпоративними правами з боку емітента та інвестора та відповідні пакети документів для оформлення процедур контролю в практиці діяльності аудиторської фірми дозволить обрати науково обґрунтований підхід до планування аудиторських процедур в ході перевірки операцій з корпоративними правами, а також створить належний інформаційний базис для отримання достатніх та прийнятних аудиторських доказів в ході аудиту.

06.09.18.0140/0218U000369

Методичні засади розвитку компаній мережевого маркетингу: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Сохацька Олена Миколаївна. – ДР 0117U003464. УДК 658.8.

38 с.

Об'єкт дослідження – процес формування інтегрованих маркетингових комунікацій в умовах глобалізації бізнесу. Метою науково-дослідної роботи є розвиток теоретичних концепцій формування інтегрованих маркетингових кому-

нікацій компаній мережевого маркетингу та вироблення на цій основі практичних рекомендацій щодо напрямів їх удосконалення. Методи дослідження: логічний аналіз та синтез, індукція та дедукція, графічний, розрахунковий, системний метод, прогнозування, логіко-діалектичний метод пізнання. Інформаційну базу дослідження склали праці зарубіжних та вітчизняних вчених, положення міжнародного й українського законодавства, офіційна статистика, результати досліджень і аналітичні публікації спеціалізованих міжнародних та українських компаній в галузі прямого продажу та маркетингових комунікацій (Всесвітньої Федерації асоціацій прямого продажу, Української асоціації прямого продажу, Української асоціації маркетингу, Міжнародної сітки рекламних агенцій Zenith Optimedia, Всеукраїнської рекламної агенції, дослідницьких компаній eMarketer, GfK, Nielsen), офіційні сайти низки провідних міжнародних та українських компаній мережевого маркетингу, інформаційні дані мережі інтернет, дані опитувань, інтерв'ю та експериментів, зібрані в процесі дослідження. Наукова новизна отриманих результатів полягає у розвитку теоретичних положень формування інтегрованих маркетингових комунікацій глобальних компаній мережевого маркетингу та виробленні на цій основі практичних рекомендацій щодо напрямів їх вдосконалення, зокрема і в Україні. Ступінь впровадження – на рівні розробки: практичні пропозиції та методичні рекомендації щодо покращення комунікативної політики компанії "Amway".

06.09.18.0141/0218U000371

Техніко-економічне обґрунтування пасажирських перевезень: інвестиційний аспект: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Луців Богдан Любомирович. – ДР 0117U003469. УДК 656.072:658.152.

91 с.

Об'єкт дослідження - пасажирські перевезення. Метою науково-дослідної роботи є уточнення науково-методичних і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення техніко-економічного обґрунтування пасажирських перевезень. Методи роботи - монографічний, порівняння, аналізу та синтезу, індукції, дедукції, графічний, розрахунковий, проектування, ланцюгових підстановок, стратегічного аналізу, формалізації, аналогії та інші. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка методичних рекомендацій щодо підвищення ефективності пасажирських перевезень з урахуванням регіональних аспектів. Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробці теоретичні основи організації маршрутних автобусних перевезень, що враховують взаємозв'язок фактора людини з транспортним процесом, зокрема: -спираючись на комплексний підхід, для пасажирів приміського сполучення виявлено значущість технологічних, економічних і соціальних параметрів процесу перевезень; формалізовано закономірності зміни еластичності попиту на користування приміським автобусним транспортом, які визначають залежність обсягу перевезень на автобусному транспорті від величини тарифу на перевезення;- визначено значення рівноважного тарифу на послуги приміського пасажирського автомобільного транспорту, який забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією на транспортні послуги;- розроблено метод визначення такої кількості автобусів з обумовленими параметрами, яка дає змогу забезпечити максимальну ефективність транспортного процесу. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці науково-методичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення методики техніко-економічного обґрунтування пасажирських перевезень. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Отримані результати дослідження будуть служити методикою для приватного підприємця з ме-

тою підвищення ефективності пасажирських перевезень з урахуванням регіональних аспектів.

06.09.18.0142/0218U000372

Розробка методики управлінського обліку в ТзОВ "Львіввікнобуд": Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Задорожний Зеновій-Михайло Васильович. – ДР 0117U003471. УДК 657.1.

87 с.

Об'єкт дослідження - теоретичні та практичні аспекти управлінського обліку. Мета роботи - обґрунтування необхідності використання методики управлінського обліку як важливого інструменту для ефективного управління підприємством на основі аналізу діяльності підприємства та існуючої системи бухгалтерського обліку. Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання з використанням системного підходу. Під час дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних явищ і процесів: історичний - при дослідженні еволюції управлінського обліку в Україні; узагальнення, групування та порівняння - для дослідження сутності економічних понять та розробки класифікації витрат; аналіз, синтез, індукцію та дедукцію - удосконаленні організаційно-методичних засад управлінського обліку; факторний аналіз - для побудови організаційної моделі управлінського обліку; економіко-математичний - для вдосконалення методики управлінського обліку відхилень від нормативів. Обґрунтовано теоретичні положення та сформовано практичні рекомендації щодо впровадження управлінського обліку в Товаристві з обмеженою відповідальністю "Львіввікнобуд". Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо створення організаційно-методологічної моделі управлінського обліку на підприємстві. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані методичні положення та практичні рекомендації щодо ведення управлінського обліку спрямовані на удосконалення господарської діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю "Львіввікнобуд". Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами у сфері проведення економічних досліджень.

06.09.18.0143/0218U000373

Механізм управління фінансовою безпекою підприємства в інтеграційних умовах : Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Погрішук Галина Борисівна. – ДР 0117U003881. УДК 658.15.

78 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління фінансовою безпекою підприємства. Метою науково-дослідної роботи є розвиток теоретико-методичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо формування та реалізації механізму управління фінансовою безпекою підприємства. Методи роботи - аналіз та синтез, експертних оцінок, систематизації та порівняння, графічний, економіко-статистичний, моделювання, інтегральної оцінки, логічного узагальнення тощо. Узагальненим науковим результатом роботи є методичні рекомендації щодо механізму управління фінансовою безпекою підприємства в інтеграційних умовах. Наукова новизна проведеного дослідження полягає в поглибленні теоретичних засад, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо формування та реалізації механізму управління фінансовою безпекою підприємства. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Основні теоретико-методичні розробки доведено до рівня практичного застосування змістовних рекомендацій, які дозволять ФГ "Щербич і К" оці-

нити рівень фінансової безпеки, мінімізувати вплив фінансових ризиків на діяльність підприємства та підвищити ефективність його фінансово-господарської діяльності. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані суб'єктами господарювання в процесі фінансово-господарської діяльності.

06.09.18.0144/0218U000374

Науково-методичне забезпечення участі суб'єкта господарювання у системі публічних закупівель: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Кириленко Ольга Павлівна. – ДР 0117U005104. УДК 658.7.

60 с.

Об'єкт дослідження - система публічних закупівель в Україні. Предмет дослідження - теоретичні основи та практичні аспекти участі суб'єкта господарювання у публічних закупівлях. Мета роботи - узагальнення теоретико-правових засад та розробка науково-методичного забезпечення для участі суб'єкта господарювання у публічних закупівлях. Методи дослідження - теоретичного узагальнення, групування і порівняння для обґрунтування теоретичних та нормативно-правових положень системи публічних закупівель; причинно-наслідкового зв'язку, аналізу, синтезу, спостереження, формалізації для формулювання алгоритму участі суб'єкта господарювання у допорогових та надпорогових закупівлях; аналізу та синтезу, індукції і дедукції, кореляційні методи для ідентифікації та оцінки ризиків, які супроводжують процес участі суб'єкта господарювання у публічних закупівлях в Україні. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-методичних рекомендацій для участі суб'єкта господарювання у публічних закупівлях. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоноване науково-методичне забезпечення для підготовки працівників ТОВ "Агровіта ЛТД" до участі у публічних закупівлях в системі ProZorro. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами при проведенні наукових досліджень з економічних питань.

06.09.18.0145/0218U000375

Удосконалення системи управління маркетинговою діяльністю підприємства: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Ціхановська Олена Михайлівна. – ДР 0117U005573. УДК 658.8.

32 с.

Об'єкт дослідження - є сукупність організаційно-економічних процесів розвитку та удосконалення системи управління маркетинговою діяльністю підприємств. Метою науково-дослідної роботи є: обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення маркетингової діяльності підприємства в сучасних умовах. Методи роботи - аналіз, синтез; абстрактно-логічний; експертний та ін. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка сукупності методичних рекомендацій щодо удосконалення маркетингової діяльності підприємства з метою підвищення ефективності його виробництва та господарської діяльності загалом. Наукова новизна проведеного дослідження полягає у систематизації теоретичних основ маркетингової діяльності підприємства; обґрунтуванні методичного підходу до оцінки ефективності маркетингової діяльності підприємства; визначенні основних напрямів та розробці рекомендацій щодо удосконалення системи управління маркетинговою діяльністю на підприємстві та покращення результатів його діяльності; розробці системи управління якістю продукції, як передумови конкурентоспроможності підприємства. Основні показники - ефективність, результативність, прибуток, продуктивність

праці, якість продукції, ритмічність виробництва, рентабельність, конкурентоспроможність підприємства. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані на виробничих підприємствах.

06.09.18.0146/0218U000376

Інституційні засади організації і методики управлінського обліку в ТОВ "Фрут Майстер Фудс": Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Задорожний Зеновій-Михайло Васильович. – ДР 0117U003872. УДК 657.1.

90 с.

Об'єкт дослідження - теоретичні основи та практичні аспекти організації і методики управлінського обліку. Мета роботи - обґрунтування необхідності використання методики управлінського обліку як важливого інструменту для ефективного управління підприємством на основі аналізу діяльності підприємства та існуючої системи бухгалтерського обліку, узагальнення та обґрунтування теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій проведення управлінського обліку існуючого підприємства. Методи дослідження - методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання сучасного стану обліку і аналізу дебіторської заборгованості підприємств. Для досягнення визначеної мети використано системний аналіз як загальний метод дослідження. У процесі дослідження також використовувались загальнонаукові та спеціальні методи економічного дослідження: історичний, індукції та дедукції - для розкриття сутності поняття "дебіторська заборгованість"; узагальнення та групування - для удосконалення класифікації такої заборгованості; аналізу, синтезу та моделювання - для удосконалення організаційно-методичних засад обліку дебіторської заборгованості; кореляційний - для прогнозування обсягів дебіторської заборгованості; групування - для визначення факторів впливу на неї; порівняння, економіко-математичне моделювання, графічний метод та коефіцієнтний аналіз - для удосконалення порядку аналізу розрахунків та дебіторської заборгованості в підприємствах з виробництва соків. Запропоновані рекомендації щодо впровадження системи управлінського обліку для більш ефективного прийняття рішень центрами відповідальності для ТОВ "Фрут Майстер Фудс" (підприємства з виробництва соків). Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами у сфері проведення економічних досліджень.

06.09.18.0147/0218U000652

Удосконалення принципів та методів інформаційного забезпечення, інформаційної та фінансово-економічної безпеки підприємств та організацій сфери економіки, бізнесу та фінансів: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Скопа Олександр Олександрович. – ДР 0112U007713. УДК 004:001.895.002:34+004.056.5:658.027.45+330.341.1.

119 с.

В рамках дослідження розроблено та удосконалено методики, методи та засоби щодо збереження та захисту інтелектуальної власності, конфіденційної клієнтської інформації та іншої інформації, що має критично важливе значення для ведення бізнесу, організації управління інформаційною та фінансово-економічною безпекою на підприємствах та організаціях сфери економіки, бізнесу та фінансів.

06.09.18.0148/0218U000757

Адаптація системи бухгалтерського обліку

в управлінні ТОВ "Тернобудмеханізація" до змін зовнішнього середовища: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Починок Наталія Володимирівна. – ДР 0117U003875. УДК 657.1.

105 с.

Об'єкт дослідження - фінансовий, управлінський облік та податкові розрахунки в ТОВ "Тернобудмеханізація". Метою науково-дослідної роботи є аналіз впливу техніко-економічних особливостей діяльності підприємства на побудову системи фінансового, управлінського обліку та податкові розрахунки; виявлення вузьких місць в інформаційних потоках підприємства з метою усунення ризиків неповної, неточної інформації, дублювання інформації; встановлення критеріїв виокремлення та особливостей організації обліку за центрами відповідальності. Узагальненим науковим результатом роботи є комплексне дослідження діючої системи бухгалтерського обліку підприємства з урахуванням основних зовнішніх і внутрішніх чинників, які на неї впливають; розроблено концепцію гармонізації фінансового, управлінського обліку та податкових розрахунків у частині забезпечення ефективного документообігу з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, виокремлення центрів відповідальності, впровадження звітних форм для цілей управлінського обліку з метою покращення основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ "Тернобудмеханізація". Наукова новизна проведеного дослідження полягає в удосконаленій методиці фінансового і управлінського обліку в ТОВ "Тернобудмеханізація", а саме: визначено оптимальний документообіг на підприємстві з урахуванням специфіки та обсягів його діяльності; запропонована номенклатура статей загально-виробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат операційної діяльності, що дещо відрізняється від типової, удосконалено порядок формування обліково-звітної інформації з урахуванням галузевих, технологічних та організаційних особливостей підприємства. Вдосконалена методика фінансового та управлінського обліку може буде використана не тільки в ТОВ "Тернобудмеханізація", але й на інших підприємствах будівельної галузі.

06.09.18.0149/0218U000758

Теорія та практика управління фінансовими ризиками суб'єкта господарювання: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Кнейслер Ольга Володимирівна. – ДР 0117U005096. УДК 658.15.

105 с.

Об'єкт дослідження - є система управління фінансовими ризиками на підприємствах реального сектору економіки. Мета роботи - є поглиблення теоретичних засад управління фінансовими ризиками, розробка та обґрунтування рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового ризик-менеджменту на підприємстві. Методи дослідження - теоретичного та історичного узагальнення, групування і порівняння, комплексний і системний підходи, що розкривають проблему управління фінансовими ризиками на підприємствах. В дослідженні застосовано методи теоретичного аналізу та синтезу (для вивчення сутності фінансових ризиків), абстракції та дедуції (для виявлення найбільш ефективних методів управління фінансовими ризиками), метод формалізації, аналітичний і статистичний методи, логічний метод (для формулювання висновків і пропозицій на основі отриманих результатів). Обґрунтуванні теоретичних положень та формуванні практичних рекомендацій щодо виявлення, аналізу та мінімізації фінансових ризиків підприємств реального сектору економіки. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних

рекомендацій мінімізації фінансових ризиків вітчизняними суб'єктами господарювання. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані методичні розробки та практичні рекомендації щодо мінімізації фінансових ризиків для ТОВ "Галнафтохім". Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані фінансовими менеджерами у сфері уникнення фінансових ризиків.

06.09.18.0150/0218U000766

Забезпечення економічної стійкості як умова ефективного розвитку промислових підприємств України: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Гринчуцький Валерій Іванович. – ДР 0112U008450. УДК 338.45.

264 с.

Об'єкт дослідження - процеси забезпечення економічної стійкості підприємств України у сучасних умовах господарювання. Мета роботи - дослідження концептуальних основ, розробка методичних і практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної стійкості сучасних підприємств у ракурсі їхнього ефективного розвитку. Методи дослідження - теоретичного узагальнення і ретроспективного аналізу, аналізу та синтезу, абстрактно-логічний, статистичного аналізу, системного та порівняльного аналізу, кореляційно-регресійного аналізу, графічний, експертних оцінок, ранжування, економіко-математичного моделювання. Розвинуто теоретико-методологічні й методичні положення щодо формування системи забезпечення економічної стійкості промислових підприємств. Проаналізовано і розвинуто понятійний апарат, який застосовується в процесі дослідження проблем економічної стійкості та стійкого розвитку підприємств; розроблено системну класифікацію факторів економічної стійкості та стійкого розвитку промислових підприємств; досліджено й розвинуто методику оцінювання елементів економічної стійкості як складової процесу стратегічного цілеформування; запропоновано підхід до стратегічного управління стійким розвитком промислових підприємств. На основі результатів дослідження сформовано систему елементів організаційно-економічного механізму забезпечення економічної стійкості, використання яких дозволить підприємствам зберігати заданий рівень конкурентостійкості та економічної стабільності в умовах динамічних трансформацій у зовнішньому середовищі. Побудовано економіко-математичні моделі, що забезпечують досягнення бажаного стану підприємств за допомогою оцінки складових економічної стійкості та прийняття ефективних стратегічних і тактичних рішень. Розроблено алгоритм формування й систему реалізації стратегії стійкого розвитку, яка дозволяє визначити стратегічні орієнтири та пріоритетні напрямки стратегічного розвитку промислових підприємств.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.09.18.0151/0417U003574

Андрусак Ірина Павлівна. Ідея гендерної рівності в українській правовій думці другої половини XIX століття: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 01.07.2017.

УДК 340.12(477)(091):342.7:305-055.2.

232 с. – Бібліогр.: 380 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням теоретико-прикладних проблем зародження, становлення та розвитку ідеї гендерної рівності в українській правовій думці другої половини XIX ст. Охарактеризовано методологічну основу

дисертаційного дослідження, дано визначення окремих методів та принципів наукового пізнання, які були використані для розкриття теми. Опрацьовано значний масив історіографічного матеріалу, праць зазначених діячів, літератури і преси окресленого періоду. Здійснено аналіз становлення і розвитку ідеї гендерної рівності в українській правовій думці другої половини XIX ст., які відбувалися в трьох взаємопов'язаних площинах.

10.09.18.0152/0218U000697

Правове регулювання охорони та відтворення лісів в Україні: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Курило Володимир Іванович. – ДР 0113U003857. УДК 349.42: 630.

134 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які стосуються володіння, користування та розпорядження лісами і спрямовуються на забезпечення охорони, відтворення та сталого використання лісових ресурсів з урахуванням екологічних, економічних, соціальних та інших інтересів суспільства. Предмет дослідження - правове регулювання охорони та відтворення лісів в Україні. Метою виконання НДР є дослідження історичного розвитку і сучасного стану вітчизняного законодавства у сфері лісового господарства та актуальних проблем державного регулювання відносин у цій сфері. Методологічною основою науково-дослідної роботи є сукупність методів і прийомів наукового пізнання, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту і юридичної форми, об'єктивно оцінювати ефективність правового регулювання використання та охорони лісових ресурсів України. У дослідженні застосовуються такі методи, як: логіко-семантичний метод, що використовується під час дослідження точок зору окремих вчених, здійснено дослідження аналітичних матеріалів, визначення понятійного апарату; історико-правовий метод використовується під час дослідження генези правового регулювання використання та охорони лісових ресурсів в Україні; системно-структурний та порівняльно-правовий метод допомагає здійснити аналіз нормативних актів, що складають зміст правового регулювання лісових ресурсів; статистичний метод, що дозволяє узагальнити практику вчинення правопорушень у сфері використання та охорони лісових ресурсів; формально-юридичний метод дозволяє дослідити зміст правових норм які передбачають юридичну відповідальність за порушення законодавства у сфері використання та охорони лісових ресурсів; при дослідженні використання історико-правового методу дозволило дослідити генезу правового регулювання використання та охорони лісових ресурсів в Україні; системно-структурний та порівняльно-правовий метод допоміг здійснити аналіз нормативних актів, що складають зміст правового регулювання лісових ресурсів; статистичний метод, дозволив узагальнити практику вчинення правопорушень у сфері використання та охорони лісових ресурсів Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.09.18.0153/0518U000202

Слинько Дмитро Вікторович. Теоретико-правові засади юридичного процесу: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.06.2018.

УДК 34.03+340.15+351.77(477).

412 с. – Бібліогр.: 862 назви.

Автором охарактеризовано генезу юридичного процесу від Стародавніх часів дотепер. Систематизовано і переглянуто існуючі наукові уявлення щодо поняття, змісту та

ознак юридичного процесу. Розкрито юридичну природу і зміст принципів юридичного процесу, здійснено їх класифікацію. Виокремлено форми юридичного процесу, визначено їх специфіку і видову розмаїття.

10.09.18.0154/0518U000203

Каленіченко Лідія Іванівна. Юридична відповідальність як форма державно-правового примусу: загальнотеоретична характеристика: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.06.2018.

УДК 34.018.

452 с. – Бібліогр.: 558 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням, присвяченим теоретико-правовій характеристиці юридичної відповідальності як форми державно-правового примусу. Автором здійснено огляд юридичних літературних джерел, здійснено концептуалізацію поглядів юридичної відповідальності, встановлено та проаналізовано основні підходи до розуміння юридичної відповідальності у правовій думці. Узагальнено теоретичні положення і галузеві знання про категорію юридичної відповідальності у науковій юридичній літературі, сформульовано визначення "юридична відповідальність як інститут об'єктивного права", "юридична відповідальність як елемент змісту правовідносин".

10.09.18.0155/0417U003418

Падалка Роман Олегович. Верховенство права як основоположний принцип права:

Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 30.06.2017.

УДК 340.12 (477).

169 с. – Бібліогр.: 243 назви.

Дисертацію присвячено розкриттю сутності верховенства права як основоположного принципу права. Досліджено концептуальні засади становлення й розвитку верховенства права, методологію наукового дослідження принципу верховенства права, з'ясовано правову природу, поняття принципу верховенства права та виокремлено його основні ознаки.

10.09.18.0156/0417U003520

Комлик Володимир Володимирович. Склад правопорушення: теоретичні підходи та практичні виміри: Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК". – Захищена 05.07.2017.

УДК 340.134 (477).

210 с. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертація присвячена дослідженню категорії "склад правопорушення", а також окремим його елементам: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона. Проведено ідентифікацію складів правопорушення у загальній теорії права та інших галузях права. Автором запропоновано ввести в науковий обіг поняття "склад правопорушення у публічно-правових галузях" та "склад правопорушення у приватно-правових галузях"; збагатити розуміння складу правопорушення у загальній теорії права шляхом обґрунтованого перенесення у тканину загальної теорії права відповідних обов'язкових ознак складу правопорушення, які є властивими для галузей публічного та приватного права.

10.09.18.0157/0417U003525

Корольова Юлія Володимирівна. Соціально-політичні та теоретико-правові аспекти системності джерел права: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 29.06.2017.

УДК 340.14.

234 с. – Бібліогр.: 355 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню соціально-політичних та теоретико-правових аспектів системності джерел права. В якості теоретико-правових аспектів системності джерел права розглянуто еволюцію наукового дослідження згаданої категорії, залежність аналізу джерел права від існуючих типів праворозуміння. В якості соціальної основи джерел права визначено соціальні передумови становлення права, соціальний вплив джерел права та їх соціальну якість. Серед основних політичних факторів впливу на джерела права виокремлено роль держави як джерела формування права, вплив політичної системи суспільства на формування права та правотворчість.

10.09.18.0158/0417U003526

Рибікова Ганна Володимирівна. Правова експертиза нормативно-правових актів в Україні: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 29.06.2017.

УДК 340.134 (045).

230 с. – Бібліогр.: 308 назв.

У дисертації розроблено теоретичні положення правової експертизи нормативно-правових актів з урахуванням останніх наукових досліджень у сфері правового моніторингу правотворчості та правореалізації, а також сформульовано на цій основі рекомендації щодо теоретичного, практичного та нормативно-правового забезпечення такої експертизи. Автором проаналізовано поняття, теоретична конструкція, функції та принципи правової експертизи нормативно-правових актів. Досліджується генезис наукової розробки правової експертизи нормативно-правових актів; методологія дослідження правової експертизи нормативно-правових актів в Україні. У роботі уточнено предмет, об'єкт, мету та завдання правової експертизи нормативно-правових актів, класифікацію видів правової експертизи нормативно-правових актів. Вдосконалено підхід до визначення стадій правової експертизи нормативно-правових актів.

10.09.18.0159/0417U003567

Троцька Алла Іванівна. Відображення ідей римського права у вітчизняній філософсько-правовій думці: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 12.07.2017.

УДК 340.12 (043.3).

181 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 228 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням відображення ідей римського права у вітчизняній філософсько-правовій думці. Зроблено висновок щодо відсутності філософсько-правового опрацювання впливу та реценції ідей римського права в теоретичній площині у вітчизняному контексті. Обґрунтовано перспективність цього наукового напрямку історико-філософсько-правових досліджень. Доведено, що починаючи з XIX ст. і до сьогодні ідеї римського права були предметом наукового зацікавлення вітчизняних філософів права, але лише дотично щодо основних наукових орієнтацій. Зазначено, що римське право як культурний феномен та ідеї римського права потребують власне філософського осмислення.

10.09.18.0160/0417U003570

Муж Валерій Вікторович. Юридичні засоби формування колективної правосвідомості: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 22.06.2017.

УДК 340.114.5.12.

205 с. – Бібліогр.: 164 назви.

Дисертація присвячена дослідженню юридичних засобів формування колективної правосвідомості. Правосвідомість

здійснює безпосередній вплив на стан законності, правопорядку в державі. Виробляє своєрідну культуру громадян, ідейною основою якої є моральні, духовні та правові цінності нації. Розширено розуміння правової свідомості у зв'язку з наданням останній ширшого значення ніж відношення суб'єктів до права та його оцінка. Здійснено порівняння стану та формування правосвідомості в різних типах правових систем, різних країнах, опираючись на певні чинники, що дало змогу зосередити увагу на важливості підвищення її рівня серед окремих прошарків населення. Особливу увагу приділено правовому вихованню та юридичній освіті, які віднесені до головних засобів формування колективної правосвідомості.

10.09.18.0161/0417U003571

Юрчак Ірина Романівна. Обов'язки особи: теоретико-правовий вимір: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 23.06.2017.

УДК 340:351.74.

185 с. – Бібліогр.: 177 назв.

Дисертація присвячена теоретико-правовому аналізу проблеми аксіологічно-нормативної детермінації обов'язків особи та виявленню факторів, що впливають на виконання особою своїх обов'язків у різноманітних соціально-важливих сферах суспільного життя. Розкрито роль основних обов'язків особи у розбудові в Україні правової державності, зазначено, що, виступаючи правовою формою взаємозв'язку громадянина і держави, вони є юридичним засобом виконання останньою своїх функцій, важливим інструментом попередження виникнення дисбалансу особистих і публічних інтересів, забезпечення їх співіснування й розумного поєднання.

10.09.18.0162/0417U003572

Панчишин Руслан Ігорович. Детермінанти поведінки людини: філософсько-правовий вимір: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 23.06.2017.

УДК 340.12.

205 с. – Бібліогр.: 276 назв.

У дисертації здійснено комплексне дослідження детермінатів поведінки людини. Розкрито основні теоретико-методологічні підходи щодо дослідження філософсько-правових проблем поведінки людини. Проаналізовано соціокультурні засади та ціннісні орієнтири поведінки людини. З філософсько-правового аспекту розкрито природу девіантної поведінки людини. Проведено детальний аналіз моргогенезису девіантної поведінки людини та вплив соціокультурних негачій на її формування. Обґрунтовано нормативно-аксіологічні основи правомірної поведінки. Досліджено онтологічні засади активної та пасивної поведінки людини. Визначено духовно-моральне самовдосконалення людини як основу формування правомірної поведінки людини.

10.09.18.0163/0417U003573

Колич Ольга Іванівна. Філософсько-правова концепція української полемічної літератури: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 30.06.2017.

УДК 340.12 (477) "15/16": [821.161.2-029:27-285.4] (043.3). 195 с. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертація є першим у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням філософсько-правової концепції в українському полемічному письменстві. Розкрито значення полемічної течії для подальшого державо-творення, правотворення, розвитку філософії права. Охарактеризовано філософсько-правові ідеї представників братського руху,

які належали до полемічної течії. З'ясовано філософсько-правові ідеї полемістів Києво-Могилянської академії. Виокремлено основні філософсько-правові концепції в Україні у XVI-XVII ст. Виявлено підходи до розуміння полемістами основних онтологічних функцій позитивного права. Розкрито особливості природно-правового мислення філософів-полемістів та підходи до обґрунтування ними ідей соціальної рівності, національного визволення, демократії та патріотизму.

10.09.18.0164/0417U003575

Грень Наталія Михайлівна. Реалізація права людини на справедливий суд шляхом процедури присудової медіації: теоретико-правове дослідження: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 01.07.2017.

УДК 340.12:342.7:[347.925:342.56].

248 с. – Бібліогр.: 321 назва.

У дисертації проведено комплексне теоретичне дослідження реалізації права на справедливий суд шляхом застосування процедури присудової медіації. Автором з'ясовано методологію дослідження та здійснено огляд джерельної бази у сфері реалізації права людини на справедливий суд, проаналізовано поняття та елементи права та розглянуто поняття реалізації цього права. У роботі визначено відповідність присудової медіації міжнародним стандартам права на справедливий суд. Узагальнено правовий порядок здійснення присудової медіації, визначено права та обов'язки сторін присудової медіації. Комплексно проаналізовано правовий статус медіатора. Визначено аспекти удосконалення правового регулювання процедури присудової медіації в Україні та вказано на можливості удосконалення соціальних та організаційних проблем, що впливають на реалізацію права на справедливий суд через процедуру присудової медіації в Україні.

10.09.18.0165/0218U000565

Проблеми розроблення та впровадження автоматизованих інформаційних систем для оптимізації кримінального провадження:

Заключний звіт /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Керівник Шепітько Валерій Юрійович. – ДР 0115U000327. УДК 343.98:004.896.

11 с.

Науково-дослідна робота присвячена розробленню основних теоретичних положень щодо використання автоматизованих інформаційних систем для оптимізації кримінального провадження, вивченню стану їх використання в практичній діяльності співробітників правозастосовних органів, розробленню новітніх автоматизованих інформаційних систем для потреб кримінального судочинства з метою підвищення рівня боротьби зі злочинністю. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.09.18.0166/0218U000566

Науково-теоретичні проблеми формування, розвитку та інституційної побудови правової економіки в Україні: Заключний звіт /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Керівник Шевченко Людмила Степанівна. – ДР 0115U000326. УДК 330.1:340.111.5.

15 с.

Науково-дослідна робота присвячена розробленню наукової концепції формування та розвитку правової економіки як сфери реалізації та захисту економічних прав і свобод людини у правовій, соціальній державі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.09 Історія держави і права

10.09.18.0167/0417U003379

Абухін Руслан Дмитрович. Науково-юридична та педагогічна спадщина С.В. Пахмана: Дис... к.ю.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 340.15 (477)"18/19":347.

206 с. – Бібліогр.: 225 назв.

Досліджено науково-юридичну та педагогічну спадщину видатного теоретика та історика права, цивіліста - Семена Вікентійовича Пахмана, представлену як цілісне учення, що охоплює взаємопов'язані: загальнотеоретичний концепт юридичного позитивізму; концепт історичного розвитку права; наукові основи систематизації звичаєвого права; теоретичний аналіз інститутів і норм цивільного права; обґрунтування акціонерного права як відносно самостійного елемента приватного права.

10.09.18.0168/0417U003564

Шандала Ольга Олегівна. Правове регулювання громадянства в період українського державотворення 1917 – 1920 рр: Дис... к.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 04.07.2017.

УДК [340.134:342.71] (477) "1917/1920"(09).

221 с. – Бібліогр.: 211 назва.

У дисертації досліджено правове регулювання інституту громадянства на території українських земель у період українського державотворення 1917 – 1920 рр. Схарактеризовано соціально-політичні та правові передумови, етапи та особливості становлення інституту громадянства у вибраний період. Встановлено характерні риси законодавства про громадянство окремих державних утворень періоду українського державотворення. Обґрунтовано наявність проектів законів про громадянство, які не були прийняті, та проведено їх детальний аналіз. Розкрито роль державних органів у процесі отримання громадянства, а також умови його набуття та втрати на основі законодавства відповідної держави. З'ясовано порядок отримання свідоцтва про громадянство, а також його значення. Досліджено порядок набуття громадянства іноземцем та відповідальність за подвійне громадянство, яке було заборонено. Здійснено порівняння законів про громадянство різних державних утворень періоду українського державотворення, таких як: Українська Народна Республіка за Центральної Ради, Українська Держава Гетьмана П. Скоропадського, Західно-Українська Народна Республіка за УН Ради, Українська Народна Республіка за Директорії. Узагальнено правовий досвід періоду українського державотворення та сформовано рекомендації по вдосконаленню сучасного громадянства на основі історико-правового досвіду.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.09.18.0169/0417U003260

Пилипишин Павло Богданович. Конституційно-правова відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 16.06.2017.

УДК 342:352.

246 с. – Бібліогр.: 293 назви.

Дисертація присвячена дослідженню конституційно-правової відповідальності як окремого виду юридичної відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Визначено поняття, особливості, ознаки інституту конституційно-правової відповідальності у сфері

місцевого самоврядування, проаналізовано окремі аспекти співвідношення конституційно-правової відповідальності з іншими видами юридичної відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Визначено та проаналізовано поняття, ознаки та види конституційних деліктів як фактичної підстави конституційно-правової відповідальності у сфері місцевого самоврядування. Виділено та досліджено ознаки, які притаманні конституційно-правовим деліктам, проведено класифікацію конституційних деліктів у сфері місцевого самоврядування, охарактеризовано елементи складу конституційних деліктів у сфері місцевого самоврядування: суб'єкта, суб'єктивної сторони, об'єкта, об'єктивної сторони. Досліджено особливості конституційно-правової відповідальності представницьких органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення, сільських, селищних, міських голів та депутатів місцевих рад. Розроблені науково-обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання інституту конституційно-правової відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

10.09.18.0170/0417U003419

Селіванов Олег Анатолійович. Конституційний судовий контроль за актами органів державної влади України: Дис... к.ю.н. / Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 05.07.2017.

УДК 324.515.342.:537 (477).

179 с. – Бібліогр.: 123 назви.

Дисертація присвячена визначенню конституційно-правового змісту конституційного контролю як однієї із важливих складових конституційної юрисдикції. Здійснений науково-теоретичний аналіз дозволив виявити проблемні питання застосування конституційного контролю в сфері адміністративно-правових відносин, а саме відносно актів органів державної влади і виробити на цій основі рекомендації науково-практичного характеру. В галузі конституційного права вперше представлена за результатами наукового пізнання теоретико-правова розробка феномену конституційного судового контролю за актами органів державної влади, розкрита характеристика його аксіологічного праворозуміння в діяльності Конституційного Суду України.

10.09.18.0171/0417U003527

Березенко Віктор Вікторович. Правовий режим державного кордону України: конституційно-правові аспекти регулювання та захисту: Дис... к.ю.н. / Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 30.06.2017.

УДК 342.5+341.22.

235 с. – Бібліогр.: 344 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню особливостей конституційно-правового регулювання та захисту правового режиму державного кордону України. Розкрито теоретико-методологічну основу та систему конституційно-правового регулювання державного кордону України, його правового режиму, захисту та охорони існуючих державних кордонів. Підкреслено відмінності режиму державного кордону України, його фактичного чи юридичного статусу, прикордонного режиму. На основі порівняльно-правового аналізу визначено здобутки зарубіжних країн у сфері захисту режиму державних кордонів, перспективи підвищення ефективності захисту режиму державного кордону України.

10.09.18.0172/0218U000243

Участь України у формуванні глобального права та захист національних інтересів (країни Балтії і Центрально-Східної Європи): Заключний звіт / Державний вищий навчаль-

ний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Савчин Михайло Васильович. – ДР 0115U001105. УДК 341.018(340.115.7)+342.41.

134 с.

На основі досліджень сформульовані загальні тенденції формування глобального права та його природи, виходячи з чого підготовлено законопроект про внесення змін до Конституції України щодо участі України у наднаціональних об'єднаннях. Зроблено висновок, що за критерієм основоположних цінностей поглибленню участі та впливу України на міжнародній арені сприятиме курс на євроатлантичну інтеграцію. Це дасть змогу більш точно сформулювати механізм розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами держави, а також повноваження, що може передати Україна наднаціональним об'єднанням при реалізації свого курсу на євроатлантичну інтеграцію.

10.17 Адміністративне право

10.09.18.0173/0518U000204

Чаплинська Юлія Анатоліївна. Адміністративно-правове забезпечення реформування органів прокуратури України: Дис... д.ю.н. / Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 12.07.2018.

УДК 342.95 (477).

373 с. – Бібліогр.: 484 назви.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового забезпечення реформування органів прокуратури України. В роботі розкривається генеза реформування органів прокуратури України. Характеризується стан дослідження проблеми адміністративно-правового забезпечення реформування органів прокуратури України. З'ясовуються передумови реформування органів прокуратури

10.09.18.0174/0518U000205

Чорна Аліна Миколаївна. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування: Дис... д.ю.н. / Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 13.07.2018.

УДК 342.951:351.82.

398 с. – Бібліогр.: 566 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового механізму забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування. В роботі уточнюється поняття підприємницької діяльності як об'єкта адміністративно-правового регулювання; здійснюється характеристика стану забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування; розкривається сутність та значення адміністративно-правового забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування.

10.09.18.0175/0518U000206

Різак Михайло Васильович. Адміністративно-правове забезпечення відносин обігу та обробки персональних даних в Україні: Дис... д.ю.н. / Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 14.07.2018.

УДК 349.22:331.108.

414 с. – Бібліогр.: 415 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового забезпечення відносин обігу та обробки персональних даних в Україні. Визначено сутність, завдання, принципи та особливості адміністративно-правового забезпечення відносин обігу та обробки персональних даних в

Україні, охарактеризовано його систему. Здійснено характеристику адміністративних правовідносин обігу та обробки персональних даних, визначено сутність та види персональних даних як об'єкта правових відносин та адміністративно-правового забезпечення. З'ясовано сутність та механізм публічного управління у сфері обігу та обробки персональних даних, виокремлено його суб'єктів та визначено їх адміністративно-правовий статус.

10.09.18.0176/0417U003248

Лелет Сергій Миколайович. Адміністративно-правове регулювання управління в Національній поліції України: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 16.06.2017.

УДК 342.9:351.741(477).

245 с. – Бібліогр.: 237 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню сутності адміністративно-правового регулювання управління в Національній поліції України та його особливостей. У роботі розкрито теоретико-правові аспекти адміністративно-правового регулювання управління в Національній поліції України на основі узагальнень наукових досягнень і висновків за попередніми розробками.

10.09.18.0177/0417U003250

Филь Світлана Петрівна. Правове регулювання захисту прав інтелектуальної власності у сфері митної діяльності в Україні: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 15.06.2017.

УДК 347.77.028(477):339.543.

244 с. – Бібліогр.: 314 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню правового регулювання захисту прав інтелектуальної власності у сфері митної діяльності в Україні. На основі аналізу доктринальних та нормативних джерел визначено зміст інтелектуальної власності як об'єкта захисту у сфері митної діяльності в Україні, а також розглянуто генезу розвитку системи захисту прав інтелектуальної власності в досліджуваній сфері.

10.09.18.0178/0417U003251

Суховетрук Ірина Ігорівна. Адміністративно-юрисдикційні провадження, які здійснюються правоохоронними органами України: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 16.06.2017.

УДК 3429:351741(477).

230 с. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню доктринальних підходів, правового регулювання і практики адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів України, визначенню сутності та особливостей адміністративно-юрисдикційних проваджень, які здійснюються посадовими особами цих органів. У роботі визначено правовий статус правоохоронних органів України як суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності.

10.09.18.0179/0417U003322

Дорогих Сергій Олександрович. Правові та організаційні основи інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 342.53:004.

208 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 189 назв.

Дисертація є першим в Україні комплексним науковим дослідженням, присвяченим організаційним і правовим основам інформаційної діяльності законодавчої гілки державної влади України. Проаналізовано сучасний стан інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні та проблемні питання організаційного та нормативно-правового характеру, що виникають під час її здійснення та сформульовані пропозиції щодо її вдосконалення.

10.09.18.0180/0417U003323

Цибульник Тетяна Анатоліївна. Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 342.95:343.7.

210 с. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено комплексному розгляду теоретичних і практичних питань адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству. Сформульовано пропозиції, спрямовані на покращення існуючих і розроблення нових нормативних положень у сфері протидії рейдерству на регіональному рівні з урахуванням міжнародних вимог та стандартів.

10.09.18.0181/0417U003426

Мороз Надія Сергіївна. Адміністративно-правове забезпечення державного контролю у сфері інформатизації: Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 342.951:35.078.3:[347.77:004](477)(043.5).

204 с. – Бібліогр.: 263 назви.

У дисертації проведено комплексне дослідження адміністративно-правового забезпечення державного контролю у сфері інформатизації. Узагальнено наукові підходи щодо розуміння понять "інформатизація" та "контроль у сфері інформатизації". Розглянуто теоретико-правові основи забезпечення державного контролю у сфері інформатизації. Проаналізовано сучасні підходи до реалізації адміністративно-правового забезпечення державного контролю у сфері інформатизації. Поняття "державний контроль у сфері інформатизації" розглянуто у широкому та вузькому аспектах. Зокрема, у вузькому аспекті - це перевірка дотримання рішень вищестоящих організацій, розпоряджень різних рівнів управлінської системи певної організації, дотримання технічних, економічних, організаційних нормативів, виконання планових заходів, завдань, дотримання трудової дисципліни суб'єктами, врегульована адміністративно-правовими нормами діяльність органів державної влади щодо інформатизації.

10.09.18.0182/0417U003480

Чухлебов Ігор Олександрович. Правове регулювання інформаційного забезпечення кадрової політики органу публічної адміністрації в Україні: Дис... к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 23.06.2017.

УДК 342.95(477).

283 с. – Бібліогр.: 348 назв.

У роботі вперше комплексно проаналізовано правове регулювання інформаційного забезпечення кадрової політики органу публічної адміністрації. Систематизовано та проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання інформаційного забезпечення кадрової політики органів публічної

влади. Окреслено напрями вдосконалення правового регулювання інформаційного забезпечення кадрової політики органу публічної адміністрації на сучасному етапі розвитку українського суспільства та запропоновано конкретні зміни до чинного вітчизняного законодавства.

10.09.18.0183/0417U003481

Рівчаченко Станіслав Вікторович. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як спосіб протидії корупції: Дис... к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 24.06.2017.

УДК 342.951.

195 с. – Бібліогр.: 150 назв.

У роботі досліджено загальнотеоретичні положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції. Визначено поняття та ознаки запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції, здійснено класифікаційний розподіл конфлікту інтересів. Вивчено історію дослідження запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції у вітчизняній юридичній науці та їх нормативного закріплення у законодавстві України.

10.09.18.0184/0417U003482

Мойсеєнко Галина В'ячеславівна. Оціночні поняття в адміністративному судочинстві України: Дис... к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 21.06.2017.

УДК 342:9.

224 с. – Бібліогр.: 255 назв.

У роботі вперше комплексно досліджено сутність та зміст оціночних понять в адміністративному судочинстві України, окреслено проблеми та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення практики тлумачення та застосування вітчизняного адміністративно-процесуального законодавства, положення якого містять оціночні поняття.

10.09.18.0185/0417U003484

Гончарова Ірина Анатоліївна. Адміністративно-правовий аспект процедури надання адміністративних послуг: Дис... к.ю.н. /Запорізький національний

університет. – Захищена 22.06.2017.

УДК 342.95.

215 с. – Бібліогр.: 246 назв.

Дисертацію присвячено теоретичним проблемам процедури надання адміністративних послуг, обґрунтуванню необхідності введення у національне правове поле категорій "процедура надання адміністративних послуг", "принципи процедури надання адміністративних послуг", "оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо процедури надання адміністративних послуг", "контроль як засіб забезпечення законності процедури надання адміністративних послуг" з метою забезпечення прав і свобод людини та громадянина.

10.09.18.0186/0417U003485

Баламуш Мар'яна Анатоліївна. Міграційний режим в Україні (адміністративно-правовий аспект): Дис... к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 22.06.2017.

УДК 342.951.

206 с. – Бібліогр.: 153 назви.

У роботі досліджені різні підходи вчених до визначення понять "правовий режим", "адміністративно-правовий режим" і "міграційний режим". Відзначається, що поняття "правовий режим" і "адміністративно-правовий режим" є відносно вивченими поняттями в юридичній науці, проте

в наукових роботах представлені суперечливі судження про їхній зміст і елементи їхньої структури.

10.09.18.0187/0417U003487

П'ятков Петро Вадимович. Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування: Дис... к.ю.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 13.07.2017.

УДК УДК 342.95.

230 с. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертація присвячена визначенню сутності, змісту, особливостей засобів забезпечення законності надання адміністративних послуг у сфері містобудування, визначенню недоліків чинного адміністративного законодавства щодо вказаних засобів, обґрунтування пропозицій щодо їх усунення. На основі опрацювання основних доктринальних підходів, чинного законодавства, практики його застосування щодо таких категорій, як "містобудування", "адміністративна послуга" визначено специфічні умови надання адміністративних послуг у галузі містобудування як підґрунтя для подальшого визначення засобів забезпечення законності їх надання.

10.09.18.0188/0417U003488

Мироненко Ілона Сергіївна. Адміністративно-правові засади діяльності Державної фіскальної служби України: Дис... к.ю.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 13.07.2017.

УДК 342.951:351.713(477).

231 с. – Бібліогр.: 248 назв.

У роботі системно досліджено адміністративно-правові засади діяльності Державної фіскальної служби України як центрального органу виконавчої влади щодо реалізації фіскальної та митної політики в державі. Розглянуті теоретико-правові підвалини діяльності Державної фіскальної служби України, з'ясоване її поняття, завдання та місце у державному механізмі. Виявлені принципи інституалізації Державної фіскальної служби України як центрального органу виконавчої влади у сфері державної фіскальної та митної політики;

10.09.18.0189/0417U003489

Скомаров Олександр Вікторович. Адміністративно-правові основи діяльності Національного Антикорупційного бюро України:

Дис... к.ю.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 26.06.2017.

УДК 342.9.

214 с. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертація присвячена дослідженню антикорупційної діяльності спеціальних правоохоронних інституцій і адміністративно-правових засад діяльності НАБУ зокрема. У ній здійснюється періодизація історичних етапів формування системи антикорупційних органів, визначається поняття та надається характеристика адміністративно-правового статусу НАБУ, розкриваються організаційно-правові аспекти побудови його системи та структури, аналізуються: повноваження НАБУ, особливості, форми та процедура його взаємодії з іншими публічними інституціями. У дисертації розроблена авторська концепція адміністративно-правового забезпечення діяльності, а також вироблені пропозиції щодо покращення правового забезпечення функціонування НАБУ.

10.09.18.0190/0417U003490

Гримич Майя Костянтинівна. Судові акти як джерело адміністративного процесуального

права України: Дис... к.ю.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 26.06.2017.

УДК 342.56 (477).

195 с. – Бібліогр.: 228 назв.

Узагальнено теоретико-правові підходи до розуміння джерел адміністративного процесуального права та їх сутнісних ознак. Визначено особливості використання судового прецеденту як джерела адміністративного процесуального права України. Охарактеризовано акти міжнародних судів як джерело адміністративного процесуального права України. Виявлено особливості застосування рішень Конституційного Суду України в адміністративних правовідносинах. Узагальнено практику використання судових актів в адміністративних правовідносинах та запропоновано шляхи її вдосконалення. Розкрито сутність судового прецедента як джерела адміністративного процесуального права в країнах континентальної правової системи та визначено можливості використання їх досвіду в Україні.

10.09.18.0191/0417U003547

Долинний Андрій Володимирович. Адміністративно-правове забезпечення Національної поліції України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: Дис... к.ю.н. /Сумський державний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 342.9.

198 с. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертаційна робота присвячена визначенню змісту та особливостей забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. Встановлюється сутність публічної безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони. Обґрунтовуються значення, принципи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні, аналізуються методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, правові засади в цій сфері та місце серед них адміністративно-правового регулювання. Розкривається значення Національної поліції в системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, визначаються особливості її взаємодії з іншими суб'єктами, узагальнюються види та напрямки, форми та методи забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. Характеризується зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів і з'ясовуються можливості його використання в Україні. Визначаються заходи з удосконалення організаційних заходів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів і адміністративного законодавства, що регулює дану сферу. Ключові слова: поліція, Національна поліція, масові заходи, мирні заходи, публічна безпека, публічний порядок, громадська безпека, громадський порядок.

10.09.18.0192/0417U003548

Аюпова Рано Мухтарівна. Адміністративно-правові відносини за участю господарських судів в Україні: Дис... к.ю.н. /Сумський державний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 342.9 (477).

253 с. – Бібліогр.: 307 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правових відносин за участю господарських судів. У роботі охарактеризовано роль та місце господарських судів у судовій системі та системі суб'єктів адміністративного права. З'ясовано сутність, структуру та

особливості адміністративних правовідносин за участю господарських судів. Проаналізовано правові засади діяльності господарських судів та визначено місце серед них адміністративно-правового регулювання. Розкрито структуру адміністративно-правових відносин за участю господарських судів в Україні та проведено їх класифікацію. Окрему увагу приділено узагальненню зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання діяльності господарських судів та можливості його використання в Україні. Визначено основні адміністративно-правові форми оцінювання ефективності діяльності господарських судів, а також охарактеризовано сучасний стан контролю за діяльністю господарських судів та шляхи його удосконалення. Ключові слова: адміністративне право, адміністративно-правове регулювання, господарський суд, організаційно-правові форми управління, ефективність діяльності господарських судів.

10.09.18.0193/0417U003549

Батраченко Олег Вікторович. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку: Дис... к.ю.н. /Сумський державний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 342.951.

218 с. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертація присвячена визначенню змісту та особливостей забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку. Розкриваються особливості публічної безпеки і порядку як об'єктів адміністративно-правової охорони і захисту. Визначаються сутність та завдання державного управління публічною безпекою і порядком. Встановлюються особливості та структура адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку. Опрацьовуються особливості організаційно-штатної структури Національної поліції як суб'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку. Встановлюються рівні та види, форми та методи правоохоронної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Характеризуються правовідносини взаємодії і координації у сфері забезпечення Національною поліцією публічної безпеки і порядку. Пропонуються шляхи удосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує діяльність Національної поліції України у сфері публічної безпеки і порядку. Ключові слова: Національна поліція, публічна безпека, публічний порядок, адміністративно-правове забезпечення, методи, форми, засоби.

10.09.18.0194/0417U003550

Шатерніков Микола Іванович. Господарські суди у системі суб'єктів адміністративного права: Дис... к.ю.н. /Сумський державний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 342.9 (477).

207 с. – Бібліогр.: 225 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню теоретичних і практичних проблем діяльності господарського суду як суб'єкта адміністративного права. У роботі охарактеризовано роль та місце господарських судів у судовій системі та системі суб'єктів адміністративного права. З'ясовано поняття й ознаки адміністративних правовідносин за участю господарських судів. Проаналізовано правові засади діяльності господарських судів та визначено місце серед них адміністративно-правового регулювання. Визначено поняття та структуру адміністративно-правового статусу господарських судів. Розкрито завдання та функції господарських судів як суб'єктів адміністративного права. Встановлено адміністративні повноваження господарських судів. Окреслено поняття та види юридичних гарантій діяльності

господарських судів як суб'єктів адміністративного права. Запропоновано шляхи вдосконалення юридичної відповідальності в діяльності господарських судів як суб'єктів адміністративного права. Ключові слова: суб'єкт, адміністративне право, система суб'єктів, завдання, функції, повноваження, адміністративно-правовий статус, господарський суд, юридичні гарантії, відповідальність.

10.09.18.0195/0417U003551

Мищенко Тетяна Михайлівна. Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками:

Дис... к.ю.н. /Сумський державний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 342.95:328.185(043.3).

197 с. – Бібліогр.: 202 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню актуальних питань щодо адміністративно-правового регулювання організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками. Досліджено сучасну систему органів, уповноважених та спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю, запропоновано внесення змін до чинного законодавства щодо доповнення переліку суб'єктів по боротьбі з організованою злочинністю. Запропоновано адміністративно-правові заходи організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками. Досліджено стан сучасного законодавчого забезпечення організації боротьби з зазначеними протиправними явищами, що дало можливість визначити, що сучасний стан організованої злочинності, а особливо який супроводжується корупційними зв'язками, завдає нищівної шкоди суспільству та державі, а стан боротьби потребує вдосконалення, подолання прогалин, приведення до міжнародних норм і стандартів. Наведені ознаки та характеристики, що підтверджують тісний взаємозв'язок організованої злочинності з корупцією саме через встановлення останньою корупційних зв'язків. Доведена необхідність прийняття в Україні загальнодержавної, єдиної Стратегії боротьби з організованою злочинністю. Ключові слова: організація боротьби з організованою злочинністю, корупція, корупційні зв'язки, адміністративно-правові заходи протидії організованій злочинності, що супроводжуються корупційними зв'язками.

10.09.18.0196/0218U000307

Актуальні проблеми державно-правового регулювання господарських відносин в Україні:

Заклучний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Тесля Лариса Вікторівна. – ДР 0112U007712. УДК 346.12(477).

160 с.

В рамках дослідження розроблено теоретичні підходи та практичні рекомендації щодо здійснення державно-правового регулювання господарських відносин в Україні. Визначено переваги та недоліки державно-правового регулювання господарських відносин в Україні, запропоновано пропозицій щодо вдосконалення законодавства і правозастосовної діяльності.

10.09.18.0197/0218U000695

Організаційно-правові засади раціонального використання та охорони природних ресурсів:

Заклучний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Курило Володимир Іванович. – ДР 0115U003452. УДК 349.42: 630.

98 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які виникають у сфері діяльності державних органів охорони природних ресурсів. Предмет дослідження - організаційно-правові засади раціонального використання та охорони природних ресурсів. Мета роботи - створення оновленої контрольно-наглядової системи, положень організаційно-правових засад та їхньої адміністративно-юрисдикційної діяльності у сфері раціонального використання та охорони природних ресурсів. Методологічну основу фундаментального дослідження становлять діалектичний метод наукового пізнання, загальнонаукові (формально-логічний, методи аналізу й синтезу, системний) та спеціально-юридичний методи (історично-правовий, формально юридичний, порівняльно-правовий). Дослідження контрольно-наглядової системи державних органів у сфері раціонального використання та охорони природних ресурсів було проведено за допомогою діалектичного методу в поєднанні, у взаємозв'язку та розвитку соціальних і юридичних чинників. Метод аналізу покладено в основу вивчення наукового доробку вчених-правників за темою дослідження, а також визначення колізій і прогалин у нормативно-правових актах, що врегульовують відносини у сфері раціонального використання та охорони природних ресурсів. З допомогою методу синтезу виділено основні методи контролю та нагляду у сфері раціонального використання та охорони

природних ресурсів. Системний метод дав змогу вибудувати класифікацію видів, методів контролю у сфері раціонального використання та охорони природних ресурсів. Формально-юридичний метод сприяв з'ясуванню змісту правових норм відповідного законодавства й розроблення пропозицій щодо внесення змін та доповнень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.21 Фінансове право

10.09.18.0198/0417U003424

Єфіменко Людмила Леонідівна. Правові засади обліку та звітності при виконанні Державного бюджету України:

Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 347.73:336.14.

181 с. – Бібліогр.: 170 назв.

У дисертації досліджено теоретичні та практичні проблеми правових засад обліку та звітності при виконанні Державного бюджету України. Зокрема, розглянуто сучасний розвиток цього фінансово-правового інституту та джерельну базу дослідження. З метою вирішення теоретичних проблем уточнено визначення понять "бюджетний облік", "метод бюджетного обліку", "бюджетна звітність", "фінансовий контроль"; запропоновано авторське бачення наведених понять. У роботі визначено зміст, завдання та функції бюджетного обліку та звітності; розглянуто правові основи методів обліку та звітності при виконанні Державного бюджету України. Проаналізовано принципи бюджетного обліку та звітності у контексті вітчизняних і міжнародних стандартів. Детально розглянуто правове регулювання бюджетного обліку у контексті контрольної діяльності Державної казначейської служби України. Запропоновано шляхи удосконалення правового регулювання обліку та звітності при виконанні Державного бюджету України.

10.09.18.0199/0417U003425

Ярош Анна Олександрівна. Правове регулювання фінансування загальної середньої освіти в Україні:

Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 347.73:373.

223 с. – Бібліогр.: 185 назв.

У дисертації комплексно досліджено проблеми правового регулювання фінансування ЗСО в Україні. Проведено ретроспективний аналіз правового регулювання фінансування ЗСО в Україні. Сформульовано та запропоновано авторське визначення понять "фінансування ЗСО" і "правове регулювання процесу фінансування ЗСО". Визначено співвідношення форм, методів та джерел фінансування ЗСО. Виокремлено та систематизовано принципи фінансування ЗСО. Проаналізовано сучасний стан правового регулювання бюджетного та позабюджетного фінансування ЗСО в Україні, виявлено прогалини і колізії та розроблені пропозиції щодо їх усунення. Розроблено пропозиції щодо імплементації ваучерного підходу, поєднаного фінансування, грантового фінансування зарубіжних країн для вдосконалення правового регулювання фінансування ЗСО в Україні.

10.09.18.0200/0417U003483

Ємельянова Ольга Олександрівна. Процедура погашення податкового боргу: Дис... к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 21.06.2017.

УДК 347.73.

198 с. – Бібліогр.: 207 назв.

Виявлено характерні риси, що відрізняють податковий обов'язок від податкового зобов'язання, охарактеризовано термін "грошове зобов'язання" в його податковому сенсі. Наведено низку характерних рис, що притаманні податковому боргу (складність цього соціально-економічного явища через наявність суб'єктивних та об'єктивних причин його виникнення; трьохелементна структура, що включає грошове зобов'язання, штрафні санкції та пеню; неналежне виконання платником податкового обов'язку; міжгалузеве значення погашення податкового боргу).

10.09.18.0201/0218U000095

Підвищення ефективності управління державними фінансами та інструментами залучення фінансових ресурсів відповідно до стандартів ЄС: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Текрещенко Ганна Миколаївна. – ДР 0115U000939. УДК 336.21.51.

123 с.

Розроблення пропозицій щодо визначення стратегії розвитку фінансового сектора в контексті використання інструментів фінансового сектору (у тому числі, інноваційних) в умовах євроінтеграції

10.09.18.0202/0218U000100

Розвиток внутрішнього аудиту і внутрішнього контролю у Міністерстві фінансів України: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Чумак Ірина Юрївна. – ДР 0115U000944. УДК 351.72:657.6.

228 с.

Об'єкт дослідження - система професійного навчання і підвищення кваліфікації з питань внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в установах та організаціях, що належать до сфери управління Міністерства фінансів України. Мета роботи - на основі аналізу міжнародного досвіду та найкращої практики ЄС розробити науково-обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення порядку підготовки та професійного розвитку фахівців системи внутрішнього контролю і аудиту в Міністерстві фінансів України. Методи дослідження - аналіз, синтез, класифікація, систематизація, групування, порівняння. Результати дослідження та їх новизна: - концептуальні підходи до удосконалення системи на-

вчання, підвищення кваліфікації та професійного розвитку фахівців системи внутрішнього контролю і аудиту Міністерства фінансів України; - механізми сертифікації внутрішніх аудиторів державного сектора та процедури їх запровадження на рівні Міністерства фінансів України; - проект наказу Міністерства фінансів України "Про затвердження Положення про систему навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту і посадових осіб Державної аудиторської служби України, які здійснюють аудиторські дослідження". Висновки та результати науково-дослідної роботи впроваджені в поточну діяльність Міністерства фінансів України.

10.23 Господарське право

10.09.18.0203/0417U003457

Бутирська Ірина Анатоліївна. Учасники провадження у справі про банкрутство:

Дис... к.ю.н. /Інститут економіко-правових досліджень НАН України. – Захищена 06.07.2017.

УДК 346.1:347.736.

159 с. – Бібліогр.: 191 назва.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини, що виникають у сфері відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Мета дослідження: розробка теоретичних положень щодо правового статусу учасників провадження у справі про банкрутство та підготовка на цій основі пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері регулювання статусу учасників провадження у справі про банкрутство. Методи дослідження: діалектичний, системного аналізу, формально-логічний, порівняльно-правовий, історичний, системно-структурний. Теоретичне та практичне значення: поглиблено та удосконалено у науці господарського права теоретичні положення щодо статусу учасників провадження у справі про банкрутство. Основні положення дослідження були використані у діяльності господарського суду Чернівецької області, Сектору з питань банкрутства Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області, Чернівецької обласної організації Недержавної громадської організації Товариство "Знання"; впроваджено при підготовці і викладанні курсів лекцій "Господарське право" та "Господарське процесуальне право" для громадськості міста та області. Наукова новизна: досліджено правовий статус учасників провадження у справі про банкрутство. Охарактеризовано поняття та ознаки учасників провадження у справі про банкрутство, здійснено класифікацію згаданих учасників за декількома критеріями. Проаналізовано еволюцію становлення правової регламентації статусу учасників справи про банкрутство, встановлено історичні прообрази сучасних учасників справи про неспроможність. Поглиблено дослідження ролі господарського суду у справі про банкрутство та виокремлено його спеціальні функції. Розглянуто правовий статус сторін провадження у справі про банкрутство, досліджено особливості правового становища арбітражного керуючого під час застосування до неплатоспроможного боржника різних судових процедур. Розкрито роль учасників провадження у справі про банкрутство, які представляють публічні інтереси, та які пов'язані з особою боржника. Сфера використання: суб'єкти законодавчої ініціативи, господарські суди та суб'єкти господарювання; вищі навчальні заклади.

10.09.18.0204/0417U003471

Колесніков Олександр Анатолійович. Модернізація правового забезпечення регуляторної політики держави в сфері господарювання:

Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 26.06.2017.

УДК 346.5 (477).

200 с. – Бібліогр.: 172 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню питань модернізації правового забезпечення державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності в Україні. Аналізуються зміст та особливості правовідносин між суб'єктами регуляторної діяльності, а саме: регуляторними органами, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, представниками громадянського суспільства. Розглядається історія розвитку та сучасний стан нормативно-правового забезпечення та реалізації державної регуляторної політики, досвід правового забезпечення механізмів регуляторної політики в зарубіжних країнах. Визначено зміст господарської компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику та систематизовано її складові. Запропоновано конституційне закріплення правового статусу зазначеного органу влади. Аргументована необхідність інтеграції законодавства про регуляторну політику до Господарського кодексу України, як на рівні визначення складових економічної політики, так і на рівні регулювання специфічних відносин, що виникають в процесі регуляторної діяльності. Значна увага приділена розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення законодавства про державну регуляторну політику.

10.27 Цивільне право

10.09.18.0205/0417U003275

Нікітюк Олена Миколаївна. Охорона та захист права спільної власності подружжя у цивілістичному процесі: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 13.06.2017.

УДК 347.238.1:347.626.4.

222 с. – Бібліогр.: 269 назв.

У дисертації на підставі комплексного дослідження теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із особливостями охорони та захисту права спільної власності подружжя, розроблено положення, спрямовані на вдосконалення теорії цивілістичного процесу про право спільної власності подружжя і внесено пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства. Обґрунтована доцільність формування державою особливого правового режиму охорони і захисту спільної власності подружжя та сім'ї в цивілістичному процесі, за допомогою якого забезпечуватиметься непорушність права власності подружжя на майно, враховуючи інтереси кожного із членів сім'ї. Особливо в дисертації визначено особливості охорони права спільної сумісної власності подружжя в нотаріальному процесі через призму договірному способу регламентації прав та обов'язків наречених (майбутнього подружжя) і подружжя у шлюбі щодо розпорядження їхнім майном та специфіки нотаріального посвідчення правочинів щодо спільної сумісної власності подружжя.

10.09.18.0206/0417U003486

Зубенко Костянтин Володимирович. Цивільний оборот рухомих речей, на які законодавством України поширено правовий режим нерухомості: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 21.06.2017.

УДК 347.214.

212 с. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертація присвячена розгляду цивільного обороту рухомих речей на які законодавством України поширено правовий режим нерухомості. В роботі проводиться аналіз розвитку наукової думки щодо причин поширення правового режиму нерухомості на рухомі речі, досліджуються відповідні положення вітчизняного і зарубіжного законодавства.

Автор встановлює критерії поширення правового режиму нерухомості на рухомі речі і піддає їх критичному осмисленню, окреслює переваги і недоліки запропонованого вітчизняним законодавством підходу. В дисертації проводиться класифікація повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання і космічних об'єктів. Аналізується зміст цивільного обороту рухомих речей, на які законодавством поширено правовий режим нерухомості, порядок введення таких речей в цивільний оборот. Встановлюються положення законодавства, якими регулюються відносини щодо переходу права власності на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання і космічні об'єкти, а також щодо передачі таких речей у тимчасове користування. Визначаються особливості іпотеки наведених речей і здійснення їх притримання як способу забезпечення виконання зобов'язань.

10.09.18.0207/0417U003523

Спесівцев Денис Сергійович. Юридичні факти у механізмах виникнення, переходу та припинення речових прав на нерухомість в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 22.06.2017.

УДК 347.13.

225 с. – Бібліогр.: 244 назви.

Дисертація присвячена розгляду особливостей конструктивної побудови юридичних фактів як правового засобу забезпечення цивільного обороту нерухомості та визначенню їх місця й ролі у відповідних правовідносинах. Використовуючи джерела дореволюційного, радянського й сучасного періоду, автор простежує розвиток наукової думки про юридичні факти, розглядає підходи до класифікації юридичних фактів. В роботі аналізуються малодосліджені в юридичній літературі поділи юридичних фактів з урахуванням їх місця в механізмах виникнення переходу та припинення речових прав на нерухомість. У дисертації окреслюються можливі ракурси розгляду юридичних фактів, визначається найбільш продуктивний методологічний підхід до їх дослідження. Аналізу піддані конкретні юридичні механізми виникнення, переходу та припинення речових прав на нерухомість, визначено особливості взаємовпливу юридичних фактів у ході їх реалізації. Визначено співвідношення між такими юридично значущими обставинами в цивільному обороті нерухомості як технічна інвентаризація об'єктів нерухомого майна, прийняття нерухомих речей в експлуатацію, нотаріальне посвідчення правочинів із нерухомістю, державна реєстрація речових прав на нерухомість тощо.

10.09.18.0208/0417U003524

Даниленко Ольга Володимирівна. Правовий режим грошей як об'єктів цивільних прав:

Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 22.06.2017.

УДК 347.121:651.92.

224 с. – Бібліогр.: 312 назви.

Дисертація присвячена дослідженню правової природи грошей та їх правового режиму як об'єктів цивільних прав. Встановлюється значення грошей в майновому обороті, визначаються їх особливості як об'єкта правовідносин, надається їх визначення. Розглядаються теоретичні уявлення про правовий режим грошей та його особливості. Проводиться порівняльно-правовий аналіз грошей з речами та цінними паперами, визначається їх місце в системі об'єктів цивільних прав. Обґрунтовується, що універсальність грошей і їх інструментальне значення не дозволяє розглядати їх виключно в якості речей, а тому гроші незалежно від форми втілення являють собою законний платіжний засіб і є майном. Розкриваються наукові погляди на сутність безготівкових грошей як об'єктів цивільних прав. Обґрунтовується, що

безготівкові грошові кошти у цивільному праві мають подвійну речово-зобов'язальну правову природу. Речова природа безготівкових грошей проявляється забезпеченням правового зв'язку між ними і особою наявністю права власності такої особи на гроші. Зобов'язально-правова природа безготівкових грошей виявляється в наявності зобов'язальних відносин між володільцем рахунку, на якому обліковуються зазначені кошти, та особою (банком чи іншою фінансовою установою), яка відкрила такий рахунок та здійснює його обслуговування. Визначається зміст цивільного обороту грошей і його особливості. Встановлюється природа грошових розрахунків в цивільному обороті і її місце в механізмі переходу прав на гроші як об'єкти цивільних правовідносин.

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)

10.09.18.0209/0417U003381

Лузан Тетяна Леонідівна. Встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні:

Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 347.919.7+347.61.

274 с. – Бібліогр.: 260 назв.

У дисертації визначено особливості історичного розвитку провадження у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні у XX-XXI ст.; з'ясовано процесуально-правову природу справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні; встановлено передумови відкриття провадження у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні; виявлено специфіку провадження до судового розгляду у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні; визначено порядок розгляду в суді справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні; з'ясовано особливості рішень суду у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення в сімейних відносинах, в окремому провадженні; сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

10.09.18.0210/0417U003448

Сердюк Лариса Рудольфівна. Організаційно-правові основи впровадження електронного судочинства в Україні:

Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.06.2017.

УДК УДК 347.99.

245 с. – Бібліогр.: 246 назв.

У дисертації на підставі проведеного аналізу комплексно досліджено організаційні та правові основи впровадження електронного судочинства в Україні. На основі напрацьованої загальної теорії права щодо обґрунтування правового інституту, електронне судочинства визначено як міжгалузевий інститут права з відповідними ознаками. Дано визначення електронного судочинства як елемента електронного урядування - це засада організації судової влади, яка реалізується на основі використання сучасних інформаційних технологій для забезпечення функціонування будь-якого суду в режимі реального часу з метою максимального підвищення доступності до правосуддя заінтересованих осіб, досягнення високого рівня ефективності судової системи, потреби постійної

комунікації між такими особами і судами, між судами, а також між судами й іншими державними установами.

10.09.18.0211/0417U003468

Дем'яненко Ірина Володимирівна. Організаційно-правові основи діяльності місцевих загальних судів в Україні:

Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 29.06.2017.

УДК 347.97/. 99.

235 с. – Бібліогр.: 416 назв.

У роботі досліджуються теоретичні, правові й організаційні засади організації та діяльності місцевих загальних судів в Україні. Визначаються місце і роль цих судів у судовій системі України. Аналізуються джерела правового забезпечення функціонування місцевих загальних судів. Детально розглядаються основи організації місцевих загальних судів, здійснення організаційного керівництва їх роботою та організаційного забезпечення діяльності цих судів. Визначається роль голови суду та керівника апарату суду в організаційному керівництві роботою місцевого загального суду. Аналізуються проблеми оптимізації мережі місцевих загальних судів, навантаження на суддів цих судів, а також поглиблення їх спеціалізації. Формулюються пропозиції щодо удосконалення правової регламентації місцевих загальних судів, а також підвищення ефективності їх функціонування.

10.55 Земельне право

10.09.18.0212/0417U003469

Золотарьова Дар'я Михайлівна. Правові засади використання земель для проведення розвідувальних робіт:

Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 26.06.2017.

УДК 349.41.

190 с. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертацію присвячено комплексній науковій розробці правових засад використання земель для проведення розвідувальних робіт. Опрацьовано наукову періодизацію розвитку правового регулювання відносин у сфері виникнення, реалізації та припинення права користування землями для проведення розвідувальних робіт. У роботі визначено поняття "права користування землями для проведення розвідувальних робіт" та його юридичну природу; охарактеризовано особливості даного права; розглянуто об'єктно-суб'єктний склад права користування даними землями; розкрито особливості виникнення та припинення цього права; здійснено порівняльний аналіз правових засад використання земель для проведення розвідувальних робіт за законодавством України та інших країн. Виявлено прогалини в чинному земельному законодавстві та надано науково обґрунтовані пропозиції з удосконалення нормативно-правового регулювання відповідної групи суспільних відносин.

10.63 Трудове право

10.09.18.0213/0417U003175

Данилов Максим Олександрович. Трудовий договір за законодавством України та країн Європейського Союзу:

Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 01.06.2017.

УДК 349.2.

205 с. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертацію присвячено системному та ґрунтовному аналізу особливостей правового регулювання трудового договору в Україні та країнах Європейського Союзу. У роботі

досліджено правову природу трудового договору, проаналізовано генезис розвитку правового регулювання трудового договору, з'ясовано особливості сучасного стану правового регулювання трудового договору в Україні та країнах ЄС. Охарактеризовано поняття і значення імплементації європейських норм права про трудовий договір у трудове право України. З'ясовано специфіку правового механізму імплементації європейських норм про трудовий договір у національне трудове законодавство. Встановлено проблеми та шляхи їх вирішення у сфері правового регулювання трудового договору. Сформовано шляхи запозичення в Україну досвіду країн ЄС у сфері правового регулювання трудового договору.

10.09.18.0214/0417U003176

Кузьменко Володимир Володимирович. Юридична відповідальність суддів за порушення законодавства про працю: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 02.06.2017.

УДК 349.2.

192 с. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертацію присвячено системному та ґрунтовному аналізу юридичної відповідальності суддів за порушення законодавства про працю. У роботі визначено поняття, сутність та ознаки юридичної відповідальності суддів за порушення законодавства про працю, проведено його генезис і виділено етапи становлення в Україні. З'ясовано види юридичної відповідальності суддів за порушення законодавства про працю, охарактеризовано зміст кожного з них. Досліджено особливості притягнення суддів до юридичної відповідальності за порушення законодавства про працю. Виокремлено проблеми юридичної відповідальності суддів за порушення законодавства про працю та надано пропозиції щодо їх вирішення. Проаналізовано позитивний зарубіжний досвід юридичної відповідальності суддів за порушення законодавства про працю, виокремлено напрями його запозичення в Україну.

10.09.18.0215/0417U003470

Корнева Поліна Михайлівна. Принцип справедливості у праві соціального забезпечення: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 29.06.2017.

УДК 349.3: 177.9.

187 с. – Бібліогр.: 228 назв.

Робота присвячена науковому аналізу принципу справедливості у праві соціального забезпечення. Сформовано філософсько-правовий погляд на категорію справедливості у соціальному забезпеченні. Обґрунтовано визначальну роль принципу справедливості у соціальному забезпеченні. Розкрито сутність принципу справедливості. Проаналізовано взаємодію принципу справедливості з іншими основоположними принципами права та їх вплив на галузеві принципи соціального забезпечення. Створено авторську концепцію механізмів реалізації і відновлення принципу справедливості у соціальному забезпеченні як складних явищ, у яких виділяється економічний, організаційний і правовий елементи. Охарактеризовано роль органів законодавчої, виконавчої і судової влади, органів місцевого самоврядування і суб'єктів соціального діалогу у реалізації принципу справедливості у соціальному забезпеченні. Розкрито особливості дії принципу справедливості у пенсійному забезпеченні та соціальній підтримці. За результатами теоретичного дослідження сформульовано пропозиції з удосконалення правового регулювання реалізації принципу справедливості у соціальному забезпеченні.

10.09.18.0216/0417U003491

Метіль Анастасія Сергіївна. Правове регулювання робочого часу в умовах євроінтеграції України: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.06.2017.

УДК 349.3: 006.032.

234 с. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних і практичних проблем, пов'язаних з правовим регулювання робочого часу в нових умовах євроінтеграції України. У роботі визначено поняття та ознаки робочого часу, узагальнено специфіку стандартів робочого часу в Європейському Союзі, охарактеризовано генезис робочого часу в Україні та здійснено періодизацію його регулювання. Визначені авторські дефініції понять "режим робочого часу", "імплементація європейських норм права про робочий час у трудове право України". У роботі дослідженні джерела права Європейського Союзу про робочий час та визначено їх класифікацію, а також проаналізовано позитивний досвід окремих країн ЄС щодо тривалості робочого часу. Окрему увагу приділено підвищенню ефективності використання норм робочого часу як перспективному напрямку вдосконалення правового регулювання робочого часу в Україні та перспективам розширення застосування стандартних і нестандартних форми робочого часу в Україні та Європі.

10.09.18.0217/0417U003492

Клименко Анастасія Леонідівна. Міжнародно-правові стандарти соціального забезпечення: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 349.3: 006.032.

195 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертацію присвячено системному вивченню теоретичних і практичних проблем здійснення соціальних прав у системі прав людини та їх юридичного взаємозв'язку з міжнародно-правовими стандартами соціального забезпечення. Теоретичні результати проведеного дослідження полягають у обґрунтуванні поняття "міжнародно-правові стандарти соціального забезпечення" як комплексу правових норм, закріплених у міжнародно-правових актах, що визначають соціальну захищеність людини. Приведення національного законодавства у відповідність із загальновизнаними міжнародними правовими стандартами прав людини – одне з пріоритетних завдань Української держави. Міжнародні норми з прав людини вважаються критерієм, якого мають дотримуватися законодавство і юридична практика всіх держав міжнародної спільноти. Розвиток міжнародних відносин вимагає зміни меж внутрішньої юрисдикції держав, які самі встановлюють її рамки, передаючи низку питань у відання міжнародно-правового регулювання. Соціальні права людини є найважливішим складником загальновизнаних принципів і норм міжнародного права: вони визначають рамки національного права соціального забезпечення. Метою національного соціального законодавства слід вважати встановлення державних стандартів і гарантій соціальних прав з додержанням міжнародно-правових стандартів соціального забезпечення. Наукове осмислення сутності і змісту такої важливої категорії, як "міжнародно-правові стандарти соціального забезпечення", дозволить установити ключові параметри майбутньої загальнодержавної концепції соціального розвитку.

10.67 Право соціального забезпечення

10.09.18.0218/0218U000103

Методологічні засади підвищення ефективності та оптимізації соціальних видатків

бюджету: Заклучний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Павлюк Клавдія Василівна. – ДР 0115U000947. УДК 351.84:336.143.

220 с.

Об'єкт дослідження - процедури і інструменти управління видатками бюджету на соціальний захист. Мета роботи - розробка методичних основ і механізмів формування системи взаємодії державного і приватного сектору для підвищення ефективності і оптимізації соціальних видатків бюджету. Методи дослідження - діалектичний та емпіричний методи, методи аналізу і синтезу, класифікації, порівняння, метод термінологічного аналізу, наукової абстракції та економіко-математичні методи. Наукова новизна роботи полягає у розробці теоретико-методологічних засад розвитку взаємодії держави і приватного сектору у соціальній сфері, особливостей цієї взаємодії у сфері соціального захисту населення, її принципів, мотивації учасників, перспективних напрямів. Результати дослідження та їх новизна - розроблено практичні рекомендації щодо формування і розвитку взаємодії держави і приватного сектору у сфері соціального захисту як інструменту підвищення ефективності, раціоналізації, оптимізації соціальних видатків бюджету; пропозиції з удосконалення державного фінансового забезпечення соціального захисту населення в сучасних соціально-економічних умовах в Україні. Практичне значення полягає в можливості використання в сучасних соціально-економічних умовах розроблених з урахуванням зарубіжного досвіду рекомендацій щодо вдосконалення організації і фінансування системи соціального захисту населення. Галузь застосування - результати наукових досліджень можуть використовуватися Міністерством фінансів України при плануванні видатків бюджету на соціальний захист населення.

10.77 Кримінальне право

10.09.18.0219/0417U003556

Бровко Віталій Миколайович. Кримінальна відповідальність за умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.06.2017.

УДК 343.359/353.12.

232 с. – Бібліогр.: 242 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню питань кримінальної відповідальності за умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму. У роботі простежено генезу кримінальної відповідальності за умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму в Україні з урахуванням змін міжнародного законодавства в цій сфері, досліджено підстави, приводи й умови криміналізації цих суспільно небезпечних діянь. Визначено родовий та безпосередні об'єкти складів злочинів, передбачених ст. 209-1 КК, проаналізовано ознаки об'єктивної сторони цих складів злочинів, з'ясовано зміст їх суб'єктивних ознак, висвітлено співвідношення із суміжними складами злочинів і складами адміністративних правопорушень, передбаченими ст. 166-9 КУпАП. З урахуванням вироблених доктриною чинників криміналізації положень міжнародного та національного антилегалізаційного законодавства, а також, з урахуванням тенденцій правозастосовної практики, сформульовано пропозиції щодо вдосконалення ст. 209-1 КК, ст. 166-9 КУпАП та окремих положень регулятивного (антилегалізаційного) законодавства.

10.09.18.0220/0218U000616

Проблеми гармонізації кримінального законодавства України з кримінальним законодавством держав ЄС: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний

заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Сливич Іван Іванович. – ДР 0115U007032. УДК : 343; 343.2; 343.21.

74 с.

В процесі виконання науково-дослідної роботи досліджено та обґрунтовано доцільність уніфікації кримінального законодавства, що регулює кримінально-правові відносини в Україні та країнах ЄС. Окреслено шляхи та етапи вдосконалення кримінального законодавства в контексті вимог, щодо адаптації кримінального законодавства України до європейських стандартів. На підставі вивчення досвіду окремих країн континентальної Європи розроблено пропозиції стосовно адаптації та гармонізації кримінального законодавства України з кримінальним законодавством держав ЄС. Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що вони посять як науково-теоретичну, так і практичну цінність.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.09.18.0221/0518U000198

Ковальчук Сергій Олександрович. Вчення про речові докази у кримінальному процесі: теоретико-правові та практичні основи: Дис... д.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 03.07.2020.

УДК 343.446(477).

626 с. – Бібліогр.: 1228 назв.

Дисертація є першою в Україні, після набрання чинності КПК України 2012 року, кваліфікаційною науковою працею, в якій на основі комплексного аналізу проблем нормативно-правового та правозастосовного характеру розроблено й обґрунтовано концепцію речових доказів у кримінальному процесі з урахуванням європейських правових стандартів справедливого правосуддя та забезпечення прав учасників кримінального провадження. У дисертації розкрито теоретико-методологічні основи вчення про речові докази у кримінальному процесі. Досліджено поняття та сутність речових доказів, охарактеризовано їх процесуальні властивості та наведено класифікацію. Розкрито зміст формування та використання речових доказів як елементів (етапів) кримінального процесуального провадження. Досліджено поняття, сутність і зміст зберігання речових доказів, розкрито способи та порядок вирішення питання про них, визначено підстави і порядок відшкодування шкоди, завданої втратою та пошкодженням речових доказів. Охарактеризовано європейські правові стандарти формування та використання речових доказів у ході кримінального провадження і забезпечення права власності на матеріальні об'єкти, вилучені в якості речових доказів під час кримінального провадження. Розроблено науково обґрунтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення КПК України у частині визначення поняття речових доказів, порядку їх формування, використання, зберігання та вирішення питання про них під час кримінального провадження.

10.09.18.0222/0518U000199

Михайленко Дмитро Григорович. Концепція кримінально-правової протидії корупційним злочинам в Україні: Дис... д.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 05.07.2020.

УДК 343.352 (477).
510 с. – Бібліогр.: 505 назв.

У дисертації вперше в Україні здійснено спеціальне комплексне наукове дослідження, в якому на основі поєднання висновків, накопичених у межах різних галузей знань щодо природи корупції та її "імунітету" від антикорупційного законодавства й уявлень щодо актуалізації кримінально-правових інструментів протидії їй, вироблено систему наукових положень та обґрунтовано наукові результати в галузі кримінального права і кримінології, які спрямовані на розв'язання проблеми неефективності кримінально-правової протидії корупції в Україні. У дисертації визначено проблеми формування ефективної кримінально-правової політики України у сфері протидії корупції; визначено ресурси теорії "раціонального злочину" в контексті політики протидії корупції в Україні; розкрито поняття та результати диференціації правового регулювання протидії корупції в Україні; визначено соціальну зумовленість диференціації правового регулювання протидії корупції в Україні; виявлені дійсні критерії диференціації правового регулювання протидії корупції; розкрито передумови формування багаторубіжного механізму правової протидії корупції в Україні; встановлено структуру цього механізму; розкрито спеціальні правові норми завершального рубежу правової протидії корупції в контексті класифікації складів злочинів у теорії кримінального права; виявлено функції норми про незаконне збагачення в механізмі кримінально-правової протидії корупції; розкрито норму про незаконне збагачення як інструмент завершального рубежу правової протидії корупції; визначено соціальну зумовленість обмеження принципу презумпції невинуватості нормою про незаконне збагачення в Україні і провести тест на пропорційність щодо такого обмеження; з'ясовано як генезис норми про незаконне збагачення деформував механізм кримінально-правової протидії корупції в Україні; розкрито соціальну зумовленість

10.09.18.0223/0417U003195

Трохлюк Олександр Петрович. Реалізація засади забезпечення доведення винуватості в кримінальному процесі України: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.05.2017.

УДК УДК 343.131.
209 с. – Бібліогр.: 227 назв.

У дисертаційному дослідженні розроблено теоретичні, правові та практичні положення, пов'язані з реалізацією засади забезпечення доведення винуватості в кримінальному процесі України. Надано поняття засади забезпечення доведення винуватості у кримінальному провадженні. Окремлено етапи виникнення та становлення засади забезпечення доведення винуватості у вітчизняному кримінальному процесі й охарактеризовано їх особливості. Запропоновано класифікацію рішень ЄСПЛ щодо реалізації засади забезпечення доведення винуватості у кримінальному процесі: 1) покладення обов'язку доведення винуватості 2) використання для доведення винуватості доказів, отриманих незаконним шляхом; 3) доведення винуватості "поза розумним сумнівом". Встановлено суб'єктів, на яких покладається обов'язок доведення винуватості як однієї з вимог реалізації засади забезпечення доведення винуватості у досудовому розслідуванні. Визначено поняття законного порядку доведення винуватості як вимоги реалізації засади забезпечення доведення винуватості у досудовому розслідуванні та судовому провадженні. Сформульовано поняття механізму забезпечення доведення винуватості у досудовому розслідуванні та розкрито способи його реалізації. Розроблено та надано пропозиції щодо вдосконалення норм чинного законодавства України, які регламентують та забезпечують реалізацію за-

сади забезпечення доведення винуватості у кримінальному провадженні.

10.09.18.0224/0417U003249

Навозенко Олена Іванівна. Кримінальна відповідальність за знищення, пошкодження або приховування документів Національного архівного фонду: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 15.06.2017.

УДК 930.251:343.522.4(043.3).
211 с. – Бібліогр.: 213 назв.

Дисертація присвячена дослідженню особливостей кримінальної відповідальності за знищення, пошкодження або приховування документів Національного архівного фонду. Визначено, що стосовно злочину, передбаченого ст. 2981 КК України, підставою для виникнення кримінальної відповідальності стає реальна норма права (положення чинного КК України) та складний юридичний факт у вигляді сукупності юридичної дії протиправного характеру (знищення, пошкодження та приховування документів Національного архівного фонду України) винної особи та юридичного акту у вигляді обвинувального вироку суду, котрий вступив в законну силу.

10.09.18.0225/0417U003476

Омаров Аміл Азад огли. Інститут підслідності в кримінальному провадженні: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 19.06.2017.

УДК 343.13.
214 с. – Бібліогр.: 203 назв.

У роботі комплексно досліджено теоретичні і практичні аспекти нормативної регламентації інституту підслідності в кримінальному провадженні; удосконалено доктринальне визначення поняття підслідності як сукупності правил, дотримання яких дозволяє встановити орган, що має здійснювати досудове розслідування кримінального правопорушення; розкрито генезу теоретичних та нормативних основ інституту підслідності в кримінальному провадженні. Охарактеризовано теоретичні підходи до визначення видів підслідності, здійснено їх доктринальну корекцію через призмю законодавчих новацій та правозастосовної практики. Розглянуто специфіку реалізації інституту підслідності під час здійснення міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства. На підставі проведеного дослідження, а також узагальнення правозастосовної практики виявлено недоліки правового регулювання інституту підслідності у кримінальному процесі, а також сформульовано науково обґрунтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства.

10.09.18.0226/0417U003517

Качмар Богдан Миколайович. Механізм забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні (кримінальний процесуальний аспект): Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 20.06.2017.

УДК 343.14.
198 с. – Бібліогр.: 211 назв.

У дисертації надано поняття, досліджена структура та зміст механізму забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Виокремлені загальновізані на європейському просторі засади забезпечення безпеки осіб, які сприяють правосуддю, встановлено їх зміст. Висловлено власне бачення щодо сутності підстав застосування до осіб заходів безпеки в кримінальному провадженні

та обставин, що мають враховуватися при цьому, надана авторська редакція відповідних статей Закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві". Проаналізовані процесуальні гарантії права особи на забезпечення безпеки у кримінальному провадженні. Запропонована власна теоретико-прикладна модель забезпечення безпеки осіб у кримінальному провадженні. Надані рекомендації, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства у відповідній сфері правовідносин.

10.09.18.0227/0417U003558

Вакуленко Олександр Федорович. Досудове розслідування кримінальних проваджень щодо неповнолітніх: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.06.2017.

УДК 343.137.5 (477).

298 с. – Бібліогр.: 336 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню теоретичних і прикладних проблем здійснення досудового розслідування кримінального провадження щодо неповнолітніх. Такий вид провадження розглядається як особливий різновид кримінальної процесуальної діяльності. З'ясовано генезис та особливості процесуального статусу неповнолітньої особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Визначено особливості міжнародних правових стандартів захисту неповнолітньої особи в кримінальному провадженні. Розкрито предмет доказування у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх. Виокремлено обставини, що характеризують особу неповнолітнього, та ті, що сприяли вчиненню ним злочину. Встановлено особливості провадження окремих слідчих (розшукових) дій за участю неповнолітнього. Виокремлено обставини, що характеризують особу неповнолітнього, та ті, що сприяли вчиненню ним злочину. Встановлено особливості провадження окремих слідчих (розшукових) дій за участю неповнолітнього. Висвітлено особливості застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

10.09.18.0228/0417U003565

Поліщак Наталя Ігорівна. Процесуальні витрати у кримінальному провадженні України: Дис... к.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 04.07.2017.

УДК [343.13:336.5] (477).

179 с. – Бібліогр.: 172 назви.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню теоретичних та практичних проблем, які стосуються процесуальних витрат у кримінальному провадженні України. У роботі проаналізовано законодавство України, практику його застосування, висвітлено наукові позиції вітчизняних та зарубіжних вчених-процесуалістів щодо поняття та суті процесуальних витрат у кримінальному провадженні України та порядок їх відшкодування (стягнення) за рішенням суду. Розроблені пропозиції щодо вдосконалення норм процесуального закону, що регулюють питання структури та відшкодування (стягнення) процесуальних витрат

10.81 Кримінологія

10.09.18.0229/0417U003168

Кушнір Микола Миколайович. Запобігання корисливо-насильницьким злочинам, що вчиняються неповнолітніми особами жіночої статі в Україні: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 08.06.2017.

УДК УДК 343.915.

271 с. – Бібліогр.: 242 назви.

Дисертація є одним із перших комплексних, монографічних досліджень, в якому з використанням сучасних методів пізнання, розроблено систему заходів запобігання корисливо-насильницьким злочинам, що вчиняються неповнолітніми особами жіночої статі, в результаті чого сформульовано низку інноваційних положень, висновків і пропозицій, які можуть слугувати подальшому розвитку державної політики у сфері захисту неповнолітніх, удосконаленню у цій сфері законодавчої бази і правозастосовної практики. У роботі надано кримінологічну характеристику корисливо-насильницьких злочинів, що вчиняються неповнолітніми особами жіночої статі. Систематизовано детермінанти, що сприяють вчиненню корисливо-насильницьких злочинів неповнолітніми особами жіночої статі, проведено їх довгостроковий кримінологічний аналіз, визначено найбільш вагомі з них, що зумовлюють та сприяють вчиненню злочинів цієї категорії.

10.09.18.0230/0417U003475

Кулик Катерина Дмитрівна. Кримінологічна характеристика та запобігання розбещенню неповнолітніх в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 19.06.2017.

УДК 343.9 (477:343.54).

231 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертація присвячена з'ясуванню сутності розбещення неповнолітніх, його кримінологічної характеристики, вирішенню комплексу теоретичних та прикладних проблем, пов'язаних із запобіганням цьому негативному соціально-правовому явищу. Надано кримінологічну характеристику розбещення неповнолітніх як соціально-правового явища, досліджено історичний досвід протидії розбещенню неповнолітніх в Україні й у світі. На підставі кількісно-якісних показників визначено сучасний стан, тенденції та ймовірний рівень латентності цього злочину. Досліджено особу злочинця, який вчиняє розбещення неповнолітніх, за соціально-демографічними, морально-психологічними, особистісно-рольовими, кримінально-правовими ознаками, криміногенними рисами правової та моральної свідомості, розладами психіки і поведінки. Запропоновано типологію таких осіб за критерієм цільової спрямованості протиправної поведінки. Розглянуто структуру детермінант, що зумовлюють вчинення розбещення неповнолітніх. Визначено роль конкретної життєвої ситуації у вчиненні цього злочину, а також досліджено особу його жертви. Запропоновано головні напрями запобігання розбещенню неповнолітніх в Україні на загальносоціальному, спеціально-кримінологічному та індивідуальному рівнях.

10.85 Криміналістика

10.09.18.0231/0218U000654

Теорія пенсійного права України: Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корещького НАН України; Керівник Шумило Михайло Миколайович. – ДР 0117U004435. УДК 341.29.009 (100).

58 с.

У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи пізнання правових явищ: історичний метод, діалектичний метод, формально-логічний, метод нормативно-порівняльного аналізу, конкретно-соціологічний метод збору, узагальнення та аналізу інформації, системно-структурний, метод компаративістики та ін. Застосування історичного методу в дослідженні дозволило показати розвиток пенсійного законодавства у період Російської імперії. Вдалося розкрити особливості

застосування норм пенсійного законодавства, особливо

в частині приватно-правової форми пенсійного забезпечення. За допомогою діалектичного методу були розглянуті поставлені проблеми правового регулювання пенсійних відносин у динаміці. Завдяки методу компаративістики вдалося з'ясувати позитивний досвід кодифікації соціального законодавства та її впливу на рівень та якість соціального захисту. Використання вищезазначених науково-правових методів дозволило повно та всебічно дослідити особливостей становлення пенсійного забезпечення, критично оцінити систему пенсійного законодавства в радянський період та викласти особливості реформування пенсійного забезпечення в умовах євроінтеграції.

10.09.18.0232/0218U000655

Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні та Республіці Білорусь: становлення, сучасний стан, перспективи розвитку і взаємодії: Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Керівник Шумило Михайло Миколайович. – ДР 0117U002830. УДК 349.3.

140 с.

Виявлення особливостей становлення пенсійного забезпечення в Україні, аналіз пенсійного законодавства в часи Австро-Угорської імперії, Другої рштуРечі Посполитої та післявоєнного радянського періоду та особливостей розвитку пенсійної системи після проголошення Україною незалежності. Дослідити теоретичні проблеми змісту пенсійного забезпечення та необхідність зміни форми пенсійного законодавства з подальшою його кодифікацією. Вивчення застосування міжурядової угоди України та Білорусі у сфері пенсійного забезпечення, виявлення проблем та напрацювання пропозицій з подолання останніх. Проаналізувати вплив фактору євроінтеграції України на реформування пенсійного забезпечення в Україні.

10.87 Міжнародне право

10.09.18.0233/0417U003261

Гончарова Юлія Анатоліївна. Роль та місце принципу гендерної рівності в сучасному міжнародному праві: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 16.06.2017.

УДК 341.231.14.

200 с. – Бібліогр.: 322 назви.

Дисертація присвячена теоретичним та практичним аспектам становлення та розвитку принципу гендерної рівності в міжнародному праві, починаючи з Великої французької революції 1791 р. та створення Олімпією де Гуж першого т.зв. документа фемінізму - "Декларації прав жінки і громадянки". Гендерна рівність є складним соціальним явищем, яке включає в себе окремі структурні елементи, зокрема, рівні права та обов'язки, рівні можливості та рівні умови для реалізації. Досягнення гендерної рівності можливе лише при врахуванні не тільки біологічних відмінностей організму, а й відмінностей в соціальних ролях, які кожен окремий індивід відіграє в суспільстві. Процес інституціоналізації міжнародних відносин в сфері захисту прав і свобод людини, який розпочався на початку ХХ століття, активізував діяльність міжнародної спільноти в сфері розробки міжнародно-правових механізмів захисту прав жінок та утвердження рівноправності статей. Проаналізовано міжнародно-правові акти Організації Об'єднаних Націй, регіональні акти, в т.ч. акти Ради Європи та Європейського Союзу, в яких закріплено принцип гендерної рівності.

10.09.18.0234/0417U003280

Грачова Вікторія Вікторівна. Міжнародно-

правове регулювання боротьби з тероризмом на універсальному рівні: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 13.06.2017.

УДК 341.1/.8 : 323.28.

282 с. – Бібліогр.: 561 назва.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню сучасного міжнародно-правового регулювання боротьби з тероризмом на універсальному рівні з позицій підвищення його ефективності. Розкрито провідну роль Статуту ООН, актів РБ ООН та ГА ООН та сучасної універсальної договірно-правової антитерористичної бази у міжнародно-правовому регулюванні боротьби з тероризмом на універсальному рівні та вироблено комплексний підхід щодо підвищення його ефективності. Автором визначено універсальний міжнародний стандарт кримінально-правової боротьби з тероризмом та напрями вдосконалення сучасного універсального кримінально-правового механізму боротьби з тероризмом. Водночас обґрунтовано, що основним засобом загального підвищення ефективності міжнародно-правового регулювання глобальної боротьби з ним має бути забезпечення широкого (загальносоціального) запобігання тероризму як прояву суспільного конфлікту, та запропоновано загальнопрофилактичний - цивілізаційний - підхід у міжнародно-правовому регулюванні боротьби з тероризмом.

10.09.18.0235/0417U003300

Пухаленко Владислава Павлівна. Правове регулювання судового співробітництва в цивільних справах у Європейському Союзі:

Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 13.06.2017.

УДК 341.323:347.91/.96(061.1ЄС).

254 с. – Бібліогр.: 423 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню судового співробітництва в цивільних та господарських справах у Європейському Союзі. Проаналізовано як внутрішній, так і зовнішній напрями розвитку Євросоюзом цієї сфери співпраці. Значну увагу в дослідженні приділено висвітленню діяльності Європейської судової мережі в цивільних і господарських справах та Європейської мережі навчання судових працівників. Виявлено необхідність посилення співробітництва ЄС з третіми країнами на двосторонньому договірному рівні; у цьому контексті представлено можливі варіанти для початку діалогу між Україною і ЄС стосовно регулювання питань взаємної правової допомоги в цивільних та господарських справах. Також досліджено практику надання міжнародної правової допомоги за участю українських судів та надано пропозиції щодо використання Україною позитивного досвіду, виробленого Європейським Союзом у цій сфері.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.09.18.0236/0218U000783

Виклики й інтеграційні перспективи України в контексті російської агресії в Криму та Донбасі: аналіз оцінок зарубіжних аналітиків і експертів: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Бевз Тетяна Анатоліївна. – ДР 0117U001615. УДК 321[328](477)"312".

150 с.

Мета проекту: полягала у необхідності вирішити важливе науково-практичне завдання: з опорою на критичний аналіз зарубіжних Інтернет-ресурсів та аналіз оціночних суджень аналітиків і експертів зарубіжних країн щодо су-

тності доміантних викликів та інтеграційних перспектив для України в умовах російської окупації Криму й частини українського Донбасу та з врахуванням зарубіжним експертним середовищем таких чинників, як (а) залучення Росії в Близькосхідний конфлікт; (б) дезінтеграційних процесів в Європі; (в) непередбачуваної на нинішньому етапі зовнішньої політики нової президентської адміністрації в США; (г) перспектив появи нових військових конфліктів у Європі та світі; (д) перспектив військового зіткнення Росії з НАТО та ін. частково здійснено системний аналіз спектру оціночних суджень щодо доміантних та вторинних (інших), з погляду зарубіжного експертного середовища, як внутрішніх, так і зовнішніх викликів для потенційних інтеграційних процесів в Україні, складено рейтинг означених загроз/викликів та розроблено рекомендації для органів державної влади та структур громадянського суспільства щодо запобігання та протидії цим загрозам та викликам.

11.09.18.0237/0218U000784

Модель суспільної консолідації в сучасній Україні: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Рафальський Олег Олексійович. – ДР 0117U001617. УДК 321.7 [323.2] (477) "312".

344 с.

В результаті дослідження визначено формат досягнення спільного в українському суспільстві економічного інтересу, спрямованого на забезпечення належних умов його проживання, поширення моделей поведінки, спрямованих на гуманізацію взаємовідносин та запобігання конфліктів. Обґрунтовано, що адекватним ситуації механізмом солідаризації суспільства на демократичних засадах є приватно-державно-суспільне партнерство, яке дає можливість знаходити компроміс між владою, бізнесом і громадським сектором.

11.09.18.0238/0218U000785

Суспільно-політичний устрій України: евристична модель та практика державного управління: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Майборода Олександр Микитович. – ДР 0117U001616. УДК 321[328](477)"312".

181 с.

В результаті дослідження встановлено тенденції в еволюції політичних ідеологій у сучасному світі та перспективи їх врахування при подальшій модернізації суспільно-політичного устрою України. Розкрито аргументи на користь унітарності України. Розширено перелік загроз державному устрою. З'ясовано невідповідність між формальною інституційною моделлю та її практичною реалізацією. Оцінено стан забезпечення соціальної і правової справедливості у країні. Розроблено напрями подальшого розвитку соціокультурної сфери України.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.09.18.0239/0417U003338

Тихоненко Ірина Володимирівна. Ісламська Республіка Пакистан у системі регіональної безпеки (1998-2016 рр.): Дис... к.політ.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 02.06.2017.

УДК 327-049.5(043.3)(549.1)"1998/2016".

246 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 435 назв.

Дисертаційну роботу присвячено комплексному дослідженню Ісламської Республіки Пакистан у системі регіональної безпеки. Визначено основні характеристики Півден-

ноазійської системи безпеки із застосуванням "незахідних" теорій міжнародних відносин, які обґрунтовують постколоніальне минуле держав регіону та особливості їхнього внутрішньополітичного розвитку.

11.09.18.0240/0417U003339

Пугачова Дар'я Володимирівна. Зовнішня політика країн Скандинавії у сфері безпеки та оборони у постбіполярний період: Дис... к.політ.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 02.06.2017.

УДК 327 (48).

198 с. – Бібліогр.: 330 назв.

Дисертаційну роботу присвячено комплексному дослідженню еволюції безпекового та оборонного компоненту у зовнішній політиці скандинавських країн у постбіполярний період. Авторська концепція дослідження представлена цілісним аналізом причинно-наслідкових зв'язків між трансформаціями зовнішньополітичних стратегій скандинавських держав у сфері безпеки та оборони та їх практичного втілення.

11.09.18.0241/0417U003349

Гридасова Ганна Олександрівна. Інформаційні транснаціональні корпорації у світовій політиці: Дис... к.політ.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.06.2017.

УДК 327.83:321.6/.8:339.92.

191 с. – Бібліогр.: 248 назв.

Дисертаційну роботу присвячено комплексному дослідженню становлення нового типу акторів світової політики – транснаціональних корпорацій, та в умовах інформаційного суспільства визначенню ролі та виокремленню позиції інформаційних ТНК як одного з впливових акторів світової політики у трансформації міжнародної системи та пришвидшенні глобалізаційних процесів. В цьому контексті визначені та проаналізовані ймовірні шляхи та моделі взаємодії ТНК із традиційними та новими акторами. Досліджені роль та значення інформаційних ТНК у світовій політиці на прикладі Інтернет-ТНК пошукового напрямку: Google, Yandex та Baidu. Сформульовано висновок, що хоча національні держави залишаються основним учасником міжнародної політичної системи, однак в умовах інформаційного суспільства нові актори, передовсім, могутні транснаціональні корпорації, що задіяні в інформаційній сфері, здатні впливати не лише на політичну, економічну, культурну галузі життя суспільства, а й на свідомість як окремого індивіда, так і всього світового співтовариства. .

11.09.18.0242/0417U003566

Патлашинська Ірина Вікторівна. Інституціоналізація міжнародної миротворчої діяльності: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 06.07.2017.

УДК 327.57(100)(043.5).

294 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 605 назв.

Здійснено комплексне політологічне дослідження інституціоналізації міжнародної миротворчої діяльності. Проаналізовано і структуровано різнопланові джерела у сім груп. Їх критичний аналіз допоміг реалізувати мету і завдання роботи, довести, що інституціоналізація міжнародної миротворчої діяльності періоду 1948-2016 рр. ще не достатньо вивчена. Здійснено комплексне дослідження теоретичних і практичних сенсів миротворчості від військово-силових до "невійськових" сфер. Доведено, що в сучасний період відбулася інституціоналізація міжнародної миротворчої діяльності. Нова парадигма розвитку світу вимагає, щоб

для мирного співжиття всі країни рахувалися з її імперативами. Участь України у міжнародних миротворчих операціях забезпечує активну її присутність у політичних процесах світу, є одним з основних напрямів політики безпеки.

11.09.18.0243/0218U000251

Геополітичний та безпековий вимір європейської і євроатлантичної інтеграції України:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Тодоров Ігор Ярославович. – ДР 0116U003328. УДК 327.7:061.

52 с.

Об'єкт дослідження - геополітичний вимір європейської та євроатлантичної інтеграції. Мета дослідження - виявлення характеру впливу процесів європейської та євроатлантичної інтеграції на стан геополітичного становища України та в обґрунтуванні вибору оптимальних для інтересів національної безпеки України підходів держави щодо цих процесів. Методологічну основу становлять поєднання загальнонаукових та спеціальних підходів та методів. Проаналізовано сучасний стан та спрогнозовано розвиток безпекового середовища України, зокрема в контексті регіонального виміру. Визначено основне коло питань міжнародної та регіональної європейської безпеки у вимірі зовнішньополітичних пріоритетів України. Відстежені основні етапи європейської та євроатлантичної інтеграції України, діяльність міжнародних організацій з колективної безпеки.

13 КУЛЬТУРА

13.01 Загальні питання культури

13.09.18.0244/0218U000173

Візуалізація сучасного культурного простору: Заключний звіт /Інститут культурології Академії мистецтв України; Керівник Чміль Ганна Павлівна. – ДР 0113U000113. УДК УДК 008(477):130.2.

32 с.

Наукове фундаментальне дослідження присвячене комплексному аналізу проблеми візуалізації сучасного культурного простору, осягненню його впливу на буття сучасної людини, її світоглядні та життєві позиції. Використання різних версій філософії культури дозволили констатувати, що розуміння людиною культурних смислів і настанов здійснюється переважно на основі візуального досвіду. Розглянуто і проаналізовано характерні ознаки сучасного культурного простору, серед яких - його суцільна "екранізація", яка перетворила і саме культурне поле на екран, конструюючи реальність з закладеними в ній смислами, формуючи її за допомогою візуальних образів. Доведено, що мова екрану не має завершених рефлексій, вона стимулює будь-які аналогії і переадресування до інших текстів, культур, символів, цінностей, коли кожна з перерахованих стає реакцією на попередню, утворює той екранний ландшафт, який акумулює значення, означає нові смислові лінії, дозволяє пошук нових форм. Обґрунтовано, що формується й сама людина, означена телематичною, яка засвоює мову екрану, думає й живе екранними образами, відкриваючи для себе нову галузь предметної яви. Це розширює, збільшує, збагачує життєвий світ, набутий за допомогою екранних форм, стає підставою для нової організації життєвого і спогляданого досвіду, впливаючи на формування "екранного способу життя", пов'язаного із постійною взаємодією з екраном.

13.09.18.0245/0218U000174

Нові медіа у виробництві та трансляції художньої культури сучасного суспільства: Заключний звіт /Інститут культурології Академії мистецтв

України; Керівник Судакова Валентина Миколаївна. – ДР 0113U000114. УДК 008.

21 с.

Наукове фундаментальне дослідження присвячене комплексному аналізу інформаційно-комунікативного середовища, у якому важливіше місце посідає медійна система та її історично-розвинутий вид - нові медіа. Розглянуто і проаналізовано здобутки аналітичних досліджень в сучасній науці, виявлено тематичне протиріччя інформаційного і інтерактивного теоретичних підходів в дослідженні феномену медійності, висвітлюється сутність, особливості, функції різних видів і складових сучасних медійних систем, у яких соціальні медіа та нові електронні медіа набули великого поширення і нових якостей (позитивних й негативних) у процесах впливу на суспільство, соціальні групи і особистість. Доведено, що в процесі розвитку соціальних систем в умовах глобалізації відбуваються швидкі зміни медійних систем, їх поділ на окремі спеціалізовані підсистеми. Науковці зосереджуються на проблемі функціональної специфіки соціальних медіа, які стають важливим інтерактивним культурним осередком та важливим компонентом повсякденного життя людей. Досліджені відмінності між традиційними та "новими" медіа, що дає змогу оцінити характер специфічних соціокультурних наслідків медійного впливу на сфери художніх, мистецьких, творчих процесів в культурних середовищах. Доводиться зростаюча значущість соціальних медіа в розвитку художньої культури в українському суспільстві, що стосується кінопродукції, розважальних програм, музичного життя країни і світової музики, досягнень образотворчої, мистецької діяльності. Обґрунтовані висновки щодо зростання ролі презентаційної функції медіа, що презентаційні можливості (їх обсяг, обладнання, ресурси, коло впливу) реально впливають на розвиток комунікативних практик, що інші властивості медійних систем успішно концентрують креативні моделі поведінки й мислення людей як суб'єктів культуротворення.

13.09.18.0246/0218U000184

Нові медіа у виробництві та трансляції художньої культури сучасного суспільства: Заключний звіт /Інститут культурології Академії мистецтв України; Керівник Судакова Валентина Миколаївна. – ДР 0113U000114. УДК 008.

21 с.

Наукове фундаментальне дослідження присвячене комплексному аналізу інформаційно-комунікативного середовища, у якому важливіше місце посідає медійна система та її історично-розвинутий вид - нові медіа. Розглянуто і проаналізовано здобутки аналітичних досліджень в сучасній науці, виявлено тематичне протиріччя інформаційного і інтерактивного теоретичних підходів в дослідженні феномену медійності, висвітлюється сутність, особливості, функції різних видів і складових сучасних медійних систем, у яких соціальні медіа та нові електронні медіа набули великого поширення і нових якостей (позитивних й негативних) у процесах впливу на суспільство, соціальні групи і особистість. Доведено, що в процесі розвитку соціальних систем в умовах глобалізації відбуваються швидкі зміни медійних систем, їх поділ на окремі спеціалізовані підсистеми. Науковці зосереджуються на проблемі функціональної специфіки соціальних медіа, які стають важливим інтерактивним культурним осередком та важливим компонентом повсякденного життя людей. Досліджені відмінності між традиційними та "новими" медіа, що дає змогу оцінити характер специфічних соціокультурних наслідків медійного впливу на сфери художніх, мистецьких, творчих процесів в культурних середовищах. Доводиться зростаюча значущість соціальних медіа в розвитку художньої культури в українському су-

спільстві, що стосується кінопродукції, розважальних програм, музичного життя країни і світової музики, досягнень образотворчої, мистецької діяльності. Обґрунтовані висновки щодо зростання ролі презентаційної функції медіа, що презентаційні можливості (їх обсяг, обладнання, ресурси, коло впливу) реально впливають на розвиток комунікативних практик, що інші властивості медійних систем успішно концентрують креативні моделі поведінки й мислення людей як суб'єктів культуротворення.

13.07 Теорія, методологія і філософія культури

13.09.18.0247/0417U003422

Файзулліна Ганна Станіславівна. Етнокультурологічні виміри сучасного українського філософського роману: Дис... к.культурол.н. /Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – Захищена 29.06.2017.

УДК 008:82-312.1 (043.3).

206 с. – Бібліогр.: 286 назв.

Дисертація присвячена культурологічному дослідженню українського філософського роману як феномену національної культури. Проаналізовані основні художньо-стильові різновиди українського філософського роману ("історіософський", "інтелектуальний", "химерна проза", постмодерністський філософський роман та філософсько-фантастичний), кожен з яких має етнонаціональні складники художньо-літературного дискурсу - ментальність, рідна мова, міфопоетика, традиційний світогляд, що впливають на формування етнокультурної ідентичності. В контексті етнокультурології розглядаються ментально-архетипові принципи, світоглядно-екзистенціальний концепт "Дім - Поле - Храм", топоси Саду (Дивосаду), "Малої Вітчизни", художньо-літературні мотиви "Світового дерева", "Святого Грааля", "Секрету" в образній системі літературної "етнографії". Здійснений у дисертації аналіз дозволяє розширити проблемне поле теорії та історії культури, ввести етнокультурологічний дискурс літератури, зокрема етнофутуризму в теоретичний простір сучасної української культурології.

13.09.18.0248/0417U003423

Бензюк Олександр Олексійович. Відкрита інтерпретація в логіці творчого процесу: культурологічний аналіз: Дис... к.культурол.н. /Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – Захищена 29.06.2017.

УДК 130.2:78(477)(043.3).

197 с. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертації вперше досліджено відкриту інтерпретацію в логіці творчого процесу і обґрунтовано, що трансформації творчого процесу обумовлені специфікою постмодерністських проектів. Доводиться, що проекти постмодернізму це певний художній код (коди), за допомогою якого можуть бути прочитані художні твори, і не тільки "відкриті", а й "закриті", адже "закриті" твори мають потенційно безліч конотацій. Розглянуто відкриту інтерпретацію у структурі дотичних понять, а саме: "транзакція", "імпровізація", "реінтерпретація", "інтертекст". Систематизовано естетичні виміри відкритої інтерпретації на прикладі концертного триптиху "В іспанському стилі" А. Білошицького. Аргументовано універсальність відкритої інтерпретації, яка виявляється у взаємодії цілісності відображення та цілісності активного самовиявлення, особистісно-індивідуального ставлення до явища (твору, автору), що стає фактом діалогу, який не просто суб'єктивно передає "чужий" голос, але перетворює

його в самому матеріалі мистецтва. Інакше кажучи, відкрита інтерпретація це розуміння мистецтва, що знайшло себе в різноманітних актуально-творчих художніх формах.

13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство

13.09.18.0249/0417U003404

Сидоренко Тетяна Валеріївна. Культурно-просвітницька діяльність публічних бібліотек Півдня України в контексті соціальних змін: Дис... к.соц.комунік. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 29.06.2017.

УДК 024:324.15 (477.7).

200 с. – Бібліогр.: 273 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню культурно-просвітницької діяльності публічних бібліотек другої половини ХХ ст. - початку ХХІ ст. Автором вперше досліджена і відтворена цілісна картина розвитку культурно-просвітницької діяльності публічних бібліотек Півдня України в означений період. З'ясовано розвиток основних форм і тенденцій культурно-просвітницької діяльності публічних бібліотек Півдня України. Висвітлено інноваційні підходи до реалізації соціально-культурних проектів у діяльності публічних бібліотек Півдня України ХХІ ст. Запропоновано перспективні напрями та концептуальну модель культурно-просвітницької діяльності публічних бібліотек Півдня України у ХХІ ст. Акцентовано культурно-просвітницька діяльність бібліотек продовжує бути ефективною технологією соціокомунікативного процесу Півдня України.

13.09.18.0250/0417U003406

Кияниця Євгенія Олегівна. Розвиток зв'язків бібліотек з громадськістю в соціокультурному просторі регіону: Дис... к.соц.комунік. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 30.06.2017.

УДК 021.1:659.4:316.7:353.1.

220 с. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертації розглянуто основні теоретичні підходи до застосування зв'язків з громадськістю в бібліотечних установах, а також практичні засади використання PR-технологій в обласних універсальних наукових бібліотеках; проаналізовано стан розробленості проблеми розвитку зв'язків бібліотек з громадськістю та охарактеризовано джерельну базу дослідження. Уточнено терміносистему предметної сфери, зміст основних понять предмета дослідження, а також запропоновано обґрунтування теоретичної бази й методологічного інструментарію дослідження. Висвітлено здобутки центральних бібліотек США та Західної Європи у сфері розбудови зв'язків з різними цільовими групами. З'ясовано характерні ознаки основних етапів опанування бібліотеками України технологічних засад використання зв'язків з громадськістю. Досліджено сучасні тренди використання зв'язків бібліотек з громадськістю на регіональному рівні. Розроблено релевантну модель системного розвитку ефективних зв'язків вітчизняних бібліотек з громадськістю в соціокультурному просторі регіону, що ґрунтується на послідовності визначених дій (аналіз ситуації, постановка цілей, розроблення і впровадження плану комунікації з різними цільовими групами, аналіз ефективності проведеної кампанії); наявності кваліфікованих фахівців та їх можливості оперувати інструментами, визначеними закордонним та вітчизняним досвідом; підтримці органів державної влади та місцевого самоврядування; залученні до співпраці спонсорів та фандрейзерів, приверненні уваги ЗМІ завдяки проведенню інноваційних проектів та генерації креативного контенту.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.09.18.0251/0417U003446

Посадська Ірина Сергіївна. Методи та моделі структуризації контенту та контрольних тестів в системах автоматизованого навчання: Дис... к.т.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 004:378.147(043.3).

174 с.: 16 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

Науково-прикладне завдання дисертаційної роботи - розробка нових методів структуризації предметної області навчального курсу з включенням їх в систему навчання та розробка технологій автоматизованого контролю знань із залученням їх формалізованих представлень. Об'єкт дослідження - процес автоматизованого навчання. Предмет дослідження - моделі та методи структуризації контенту та контрольних тестів в системах автоматизованого навчання. Мета дослідження полягає у підвищенні якості автоматизованого навчання, використовуючи нові методи структуризації контенту САН, що надасть можливість застосування різних форм та методів автоматизованого контролю знань. Вперше запропоновано в системах автоматизованого навчання структуризацію навчальних курсів у вигляді моделі предметної області, представленої UML-діаграмами, та формальних логічних теорій. Отримала подальшого розвитку технологія роботи з системою автоматизованого навчання, яка підтримує не тільки функції студента і тьютора, але й експерта в предметній області та інженера зі знань. Для систем автоматизованого навчання отримала подальшого розвитку формалізація контенту навчальних курсів у вигляді UML-діаграм шляхом введення наборів стратегій побудови предметної області навчального курсу. Вперше запропоновано методи інтеграції фрагментів предметної області, описаних UML-діаграмами, у вільну від протиріч діаграму навчального курсу. На базі застосування експертних оцінок виділених показників якості представлення предметної області та методу аналізу ієрархій отримав подальшого розвитку процес вибору оптимізованих варіантів предметної області навчального курсу. На основі дослідження розроблено і реалізовано підсистему автоматичного контролю знань для вимірювання активності студентів з використанням ресурсів навчальної системи, що дало можливість проводити експрес-оцінювання рівня знань студента.

14.09.18.0252/0218U000230

Теоретичні і методичні основи формування компетентностей для управління якістю освіти на основі інформаційних технологій:

Заклучний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Степанов Валерій Павлович. – ДР 0117U007663. УДК 004:37.014.6.

137 с.

Проведено дослідження впливу інформаційних технологій на якість підготовки студентів та аналіз проблем компетентностей формування компетентностей для управління якістю освіти на основі інформаційних технологій. Визначено цілі та постановка задачі для управління якістю освіти на основі інформаційних технологій. Розроблено моделі оцінки компетентностей на основі інформаційних технологій та методичні критерії оцінки результатів використання інформаційних технологій в освіті. Показано найбільш важливі чинники, що впливають на якість освітнього процесу, доведено, що якість освіти залежить не тільки від якості контенту дисциплін та безпосередньо якості викладання, але і від значної кількості інфраструктурних та організаційних рішень.

Створення єдиної системи оцінки якості освіти є актуальним напрямом діяльності. Таким чином, розробка підходів щодо оцінки якості освіти є одним із найважливіших завдань розвитку національної системи освіти на сучасному етапі.

14.09.18.0253/0218U000568

Теорія і практика становлення та розвитку системи освіти, навчання і виховання у загальноєвропейському контексті: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Козубовська Ірина Василівна. – ДР 0115U001925. УДК 37 (4) (091).

69 с.

Досліджено особливості розвитку освіти Закарпаття в історичному аспекті, а також особливості розвитку освіти в окремих зарубіжних країнах (Велика Британія, Словаччина, США). Виявлено низку прогресивних ідей в розвитку освіти Закарпаття, які відзначаються актуальністю в сучасних умовах: запровадження механізму підтримки молодих учителів (наставництво); моральне і матеріальне заохочення вчителів; співпраця освітніх, державних, громадських і релігійних організацій у вихованні молоді; важлива роль педагогічної періодики в навчально-виховному процесі.

14.09.18.0254/0218U000753

Моніторингові дослідження в освітній галузі Хмельниччини: Заклучний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Красильникова Ганна Володимирівна. – ДР 0114U005265. УДК 37.01.46(477.43).

169 с.

Об'єкт дослідження - моніторинг якості професійної підготовки майбутніх фахівців у навчальних закладах Хмельниччини. Мета роботи - здійснити цілісний науковий аналіз проблеми моніторингу якості освіти; розробити й обґрунтувати теоретичні та методичні засади моніторингу якості професійної підготовки майбутніх фахівців, експериментально перевірити ефективність функціонування системи моніторингу якості професійної підготовки фахівців на інституційному рівні. Методи дослідження: теоретичні - структурно-системного аналізу; термінологічного аналізу; метод наукової ідентифікації й порівняльного аналізу літературних джерел; екстраполяційний, прогностичний, педагогічного моделювання; емпіричні - спостереження, анкетування, бесіди, інтерв'ювання, контент-аналіз, методи статистичної обробки даних моніторингового дослідження з використанням комп'ютерної обробки; педагогічний експеримент. Схарактеризовані методологічні підходи щодо формування поняттєво-термінологічного апарату дослідження. Здійснено аналіз моделей та практики моніторингу якості професійної підготовки фахівців у вищих закладах освіти країн Європи та США. Дана характеристика стану моніторингу якості вітчизняної освіти. Проведена типізація моделей моніторингу якості за різними ознаками на інституційному рівні та охарактеризовані найпоширеніші з них. Висвітлена існуюча практика моніторингу якості професійної підготовки фахівців на інституційному рівні. Висвітлені концептуальні засади моніторингу якості професійної підготовки фахівців в ВНЗ, що розглядається у дослідженні на методологічному, теоретичному та методичному рівнях. Розроблено концептуальна схема та модель моніторингу якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ. Результати НДР: розроблено модель та організаційно-технологічне забезпечення системи моніторингу якості професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України. Розроблений інструментарій для здійснення моніторингу якості професійної підготовки фахівців на інституційному рівні. Результати дослідження можуть використовуватися з метою вдосконалення систем моніторингу якості професійної підготовки

фахівців у системі ПТО Хмельниччини

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.09.18.0255/0417U003203

Буценко Антон Володимирович. Становлення та розвиток фізичного виховання молоді на півдні України (друга половина XIX – початок XX століття): Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Захищена 24.05.2020.

УДК 378: 371.134: 81'243.

201 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 255 назв.

Об'єкт:фізичне виховання молоді в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.; мета: виявити особливості й тенденції становлення та розвитку фізичного виховання молоді на півдні України, окреслити можливості використання історико-педагогічного досвіду в сучасних умовах; методи: проблемно-хронологічний метод, метод періодизації, контент-аналіз літературних джерел і архівних матеріалів для відтворення теорії й практики фізичного виховання в часовій послідовності; синтез, порівняння, узагальнення, систематизація для інтерпретації фактичного матеріалу; новизна: виявлено специфіку та основні тенденції становлення та розвитку фізичного виховання на півдні України другої половини XIX – початку XX ст., систематизовано теоретичні ідеї й узагальнено практичний досвід фізичного виховання у цьому регіоні; результати: удосконалено підходи до визначення історичних передумов становлення та розвитку фізичного виховання на півдні України у регіональному вимірі; введено в науковий обіг невідомі та маловідомі історико-педагогічні джерела

14.09.18.0256/0417U003204

Гош Вікторія Євгенівна. Проблема внутрішньошкільного контролю у вітчизняній педагогіці в другій половині XX – початок XXI століття: Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Захищена 25.05.2020.

УДК 378: 371.134: 81'243.

231 с.: 8 табл. – Бібліогр.: 396 назв.

Об'єкт:теоретичні основи управління загальноосвітніми навчальними закладами України в другій половині XX – початок XXI століття; мета: охарактеризувати розвиток теоретичних засад вирішення проблеми внутрішньошкільного контролю в історії вітчизняної педагогіки України в другій половині XX – початок XXI століття; методи: аналіз, синтез, порівняння, моделювання, понятійно-термінологічний аналіз, метод основного масиву, монографічний і вибірковий методи, виокремлення смислових блоків та ідей, індуктивний, дедуктивний, генетичний, порівняльно-зіставний, метод періодизації, порівняльно-історичний метод; новизна: охарактеризовано розвиток теоретичних засад вирішення проблеми внутрішньошкільного контролю; результати: виділено й обґрунтовано періоди в розвитку теорії внутрішньошкільного контролю в Україні; подальшого розвитку набули змістовні характеристики тенденцій розвитку теорії внутрішньошкільного контролю в Україні; галузь – теорія та методика управління освітою

14.09.18.0257/0417U003259

Кучерган Єлизавета Валеріївна. Формування валеологічного складника в змісті підготовки майбутніх учителів (друга половина XX - початок XXI століття): Дис... к.пед.н.

/Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 26.05.2017.

УДК 37.013:613]”195/200”(043.5).

313 с.: 3 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 496 назв.

У дисертації представлено цілісний ретроспективний аналіз теорії та практики формування валеологічного складника в змісті підготовки майбутніх учителів (друга половина XX - початок XXI століття); визначено чотири умовні етапи розвитку історіографії проблеми дослідження; схарактеризовано нормативно-законодавчі й теоретичні засади включення питань збереження здоров'я до змісту навчання майбутнього вчителя (друга половина XX - початок XXI століття); виокремлено на підставі авторських критеріїв етапи процесу розвитку валеологічного складника в змісті підготовки майбутніх учителів досліджуваного періоду: I - вихідний (1917 р. - перша половина 50-х рр. XX ст.); II - практико-емпіричний (друга половина 50-х - перша половина 80-х рр. XX ст.); III - теоретико-пошуковий (друга половина 80-х - кінець XX ст.); IV - науково-практичний (2000 р. - до сьогодення); з'ясовано можливості впровадження валеологічного складника до змісту сучасної педагогічної підготовки.

14.09.18.0258/0417U003600

Чопик Юрій Степанович. Зарубіжна реформаторська педагогіка в оцінках українських науковців (друга половина XX - початок XXI століття): Дис... к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 01.07.2017.

УДК 371.4.001.7(4/9):001.891(477-057.4).

269 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 547 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз досліджень українських учених другої половини XX - початку XXI ст. щодо розвитку зарубіжної реформаторської педагогіки наприкінці XIX - 30-х рр. XX ст. З'ясовано методологічні засади, джерельну базу, стан вивчення проблеми. Розкрито здобутки, прогалини, тенденції розвитку досліджень радянських і сучасних українських учених про різні течії, напрями, авторські школи "педагогіки реформ", зокрема експериментальної й прагматичної педагогіки, Монтесорі-педагогіки, вальдорфської школи тощо. Охарактеризовано рецепцію вченими комплексу проблем щодо впливів реформаторської педагогіки на розвиток системи освіти, педагогічної думки, теорії і практики навчання й виховання в Україні у 20-30-х рр. XX ст. Визначено можливості використання результатів дослідження в розробці педагогічних технологій та модернізації сучасної системи освіти України.

14.09.18.0259/0218U000226

Медіа комунікація у вищому навчальному закладі (теорія та практика): Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Борова Тетяна Анатоліївна. – ДР 0117U007654. УДК 378.093.2:659.

251 с.

Об'єкт дослідження - комп'ютерний дискурс у комунікативному середовищі ВНЗ. Предметом дослідження є комп'ютерний дискурс як соціальна підсистема мови. Методи дослідження мають комплексний характер. Використовувались індуктивно-дедуктивний метод, структурно-семантичний метод, а також контекстуальний аналіз співвідношення менеджменту знання по лінії (система: знання іноземної мови середовище: сфера використання - професійна діяльність фахівця у конкретному середовищі компанії, або підприємства). Дослідження теоретичних та практичних основ медіатизації вищої освіти. Дослідження комп'ютерного дискурсу у комунікативному середовищі ВНЗ (у модусі студент-викладач, викладач-студент, студент-студент,

викладач-викладач). Аналіз лінгвістичних особливостей реалізації комунікативних стратегій. Дослідження процесу реалізації комунікативних стратегій у рекламному дискурсі. Аналіз особливостей лексичної реалізації комп'ютерного дискурсу у жанрі блогів та електронного листування. Розвідка лінгвокультурологічного аспекту комп'ютерного дискурсу.

14.09.18.0260/0218U000227

Організаційно-економічний механізм управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств України в умовах Євроінтеграції: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Стахорська Світлана Іванівна. – ДР 0117U007665. УДК 339.137.2.

43 с.

Об'єкт дослідження - процес управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств України. Методи дослідження - аналіз, синтез, індукція та дедукція, групування і порівняння, співставлення та спостереження, морфологічний аналіз. Досліджено та узагальнено підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства; уточнено науково-методичні засади оцінки ефективності управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства; узагальнено класифікацію видів планування конкурентоспроможності підприємств; виокремлено перелік типових проблем планування конкурентоспроможності машинобудівних підприємств; розроблено теоретико-методичний підхід щодо управління технологічною конкурентоспроможністю підприємства; обґрунтовано доцільність формування кластерів для досягнення технологічних конкурентних переваг та розроблено підхід до оцінки ефективності технологічних кластерів; визначено та обґрунтовано напрями розвитку ринку злиття і поглинань в Україні; розглянуто проблему підвищення технологічної конкурентоспроможності українських підприємств в умовах нової промислової революції на основі розвитку і впровадження передових конвергентних технологій; обґрунтовано необхідність розробки в Україні державних програм розвитку конкурентоспроможності на базі передових виробничих технологій, форсайтних досліджень технологічних пріоритетів, стимулювання високотехнологічного експорту.

14.15 Система народної освіти

14.09.18.0261/0218U000236

Педагогічний дизайн засобів навчання на робочому місці на основі мультимедійних технологій: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Пушкар Олександр Іванович. – ДР 0117U007664. УДК 377.1:654:004.05.

288 с.

Методи дослідження - системний, логічний підходи; аналізу і синтезу, індукції та дедукції; імітаційне моделювання; графічний. Запропоновано аналіз особливостей впровадження педагогічного дизайну засобів навчання на основі мультимедійних технологій в практику вищої школи. Проведено аналіз інструментального базису забезпечення продуктивності систем педагогічного дизайну. Виконано обґрунтування інструментальних засобів реалізації педагогічного дизайну за допомогою технологій векторної графіки. Запропоновано методику оцінки якості дизайну мультимедійних продуктів електронного навчання. Удосконалено методичні засади організації мультимедійних інформаційних ресурсів в системі електронного навчання. Об'єкт дослідження - процес розробки педагогічного дизайну засобів навчання на робочому місці на основі мультимедійних технологій.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.09.18.0262/0417U003205

Черкашин Олександр Віталійович. Формування у молодших школярів знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі: Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Захищена 24.05.2020.

УДК 378:371.134:81'243.

271 с.: 23 табл. – Бібліогр.: 233 назви.

Об'єкт: процес формування у молодших школярів знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі; мета: науково обґрунтувати, розробити та впровадити на практиці форми та методи формування у молодших школярів знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі; методи: аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, систематизація теоретичних та експериментальних даних, моделювання, групові й індивідуальні бесіди, тестування, ігрові вправи та тренінги, моніторинг, педагогічне спостереження, експертне опитування; новизна: перевірено комплекс форм та методів формування у молодших школярів знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі; розширено зміст освіти молодших школярів з питань пожежної безпеки, доповнено його знаннями про безпечний алгоритм дій у пожежонебезпечних ситуаціях; результати: удосконалено механізми співпраці спеціалістів навчальних закладів, фахівців ДСНС України та батьків дітей молодшого шкільного віку для підвищення ефективності виховного процесу з формування протипожежних знань

14.09.18.0263/0417U003245

Вовк Лілія Миколаївна. Педагогічні умови формування гендерної культури молодших школярів у навчально-виховній діяльності початкової школи: Дис... к.пед.н. /Національна академія педагогічних наук України. – Захищена 23.05.2017.

УДК 373.3.011.33:305 (043.5).

219 с.: 12 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертацію присвячено проблемі формування гендерної культури молодших школярів у навчально-виховній діяльності початкової школи. Розкрито теоретичні основи формування гендерної культури молодших школярів у навчально-виховній діяльності початкової школи. Науково обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування гендерної культури молодших школярів у навчально-виховній діяльності початкової школи (розвиток гендерної компетентності педагога; забезпечення гендерно-сензитивного середовища; педагогічної підтримки гендерної індивідуальності дітей; організацію гендерної просвіти учнів у навчально-виховній діяльності початкової школи); розроблено, науково обґрунтовано та перевірено методику реалізації організаційно-педагогічних умов формування гендерної культури учнів молодшого шкільного віку, яка відображає гармонізацію гендерних стосунків між дівчатами та хлопцями як представниками чоловічої та жіночої складової суспільства, які є рівноправними в можливостях самореалізації, самовираження, самоутвердження, виконання соціальних, навчальних ролей, незважаючи на різні фізіологічні, психологічні й індивідуальні особливості; конкретизовано зміст понять "гендерна культура молодших школярів".

14.09.18.0264/0417U003246

Пекач Катерина Афанасіївна. Виховання громадянської відповідальності учнів у системі виховної роботи ліцею: Дис... к.пед.н.

/Національна академія педагогічних наук України. – Захищена 23.05.2017.

УДК 373.017.4.

237 с.: 29 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 289 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення проблеми виховання громадянської відповідальності учнів ліцеїв, розкрито розвиток ідей виховання громадянської відповідальності особистості. Уточнено поняття "громадянська відповідальність учнів". Виділено компоненти громадянської відповідальності учнів: 1) потребовий; 2) когнітивний; 3) ціннісний; 4) поведінковий. Узагальнено зарубіжний та вітчизняний досвід виховання громадянської відповідальності учнів. Розроблено критерії (мотиваційний, раціозорієнтований, ставленневий, поведінково-рефлексивний), показники, методичний інструментарій діагностики рівня вихованості громадянської відповідальності учнів. Виокремлено та обґрунтовано педагогічні умови виховання громадянської відповідальності учнів у системі виховної роботи ліцею, а саме: 1) формування готовності учителів і класних керівників до виховання громадянської відповідальності учнів; 2) забезпечення кооперації зусиль педагогів, батьків, громадських організацій щодо виховання і самовиховання громадянської відповідальності учнів; 3) розвиток дієвих органів учнівського самоврядування та залучення до участі в них вихованців; 4) включення до змісту програм навчальних предметів тем та питань щодо громадянського виховання учнів ліцеїв. Обґрунтовано методiku виховання громадянської відповідальності учнів ліцеїв, яка включає наступні компоненти: цільовий (мета, завдання); методологічний (теоретичні засади, підходи); змістовий (цінності); операційний (етапи, педагогічні умови, форми, методи, прийоми, засоби); результативний (середній і високий рівень вихованості громадянської відповідальності учнів); контроль і корекція (діагностичний інструментарій; внесення змін у відповідні блоки методики).

14.09.18.0265/0417U003314

Волошена Вікторія Вікторівна. Розвиток умінь математичного моделювання старшокласників у процесі навчання природничо-математичних предметів: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 373.545:51-7.

231 с.: 26 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 286 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове практичне розв'язання актуальної проблеми розвитку умінь математичного моделювання у старшокласників у процесі навчання природничо-математичних предметів. Розкрито сутність, структуру та зміст термінів "модель", "математична модель", "математичне моделювання", виокремлено види математичних моделей, описано евристичну схему діяльності математичного моделювання. За результатами дослідження з'ясовано дидактичні умови розвитку умінь математичного моделювання у старшокласників у процесі навчання природничо-математичних предметів та розроблено й теоретично обґрунтовано структурно-дидактичну модель розвитку цих умінь у школярів. Для практичної реалізації дидактичної моделі розвитку умінь математичного моделювання у старшокласників у процесі навчання природничо-математичних предметів та експериментально перевірки її ефективності розроблено авторський курс за вибором "Математичне моделювання як метод розв'язування прикладних проблем". Основні результати дослідження впроваджені в навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів. Здійснене експериментальне впровадження результатів дослідження свідчить, що використання запропонованої дидактичної моделі розвитку умінь математичного моделювання у старшокласників, яка

враховує освітні вимоги сучасного покоління, особливості його навчальної діяльності та віковий чинник, забезпечує: свідоме оволодіння учнями математичним моделюванням як універсальним методом навчального пізнання навколишнього середовища; високий рівень розвитку творчих здібностей школярів; активізацію пізнавального інтересу до вивчення природничо-математичних предметів та ефективність навчання.

14.09.18.0266/0417U003584

Андрущенко Наталія Вікторівна. Виховання здоров'язбережувальної поведінки старших дошкільників у взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.06.2017.

УДК (37.037+37.018.26)(043.3).

245 с.: 7 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

У дисертації на основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури визначено педагогічну сутність понять: "здоров'язбережувальна поведінка старших дошкільників", "виховання здоров'язбережувальної поведінки дітей". Схарактеризовано особливості взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї у процесі виховання здоров'язбережувальної поведінки дітей. Визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні вихованості здоров'язбережувальної поведінки дітей старшого дошкільного віку: достатній, задовільний, низький. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови виховання здоров'язбережувальної поведінки старших дошкільників у взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї.

14.09.18.0267/0417U003585

Лящук Ольга Сергіївна. Профілактика шкідливих звичок в учнів 5-6 класів шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 29.06.2017.

УДК 373.3/5.018.32.015.31:613.81/84(043.5).

246 с.: 20 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 302 назви.

У дисертації здійснено аналіз філософської, соціологічної, медичної, психологічної, педагогічної літератури з питань профілактики шкідливих звичок, уточнено сутність та структуру поняття "профілактика шкідливих звичок в учнів 5-6 класів загальноосвітніх шкіл-інтернатів" та встановлено його структурні складові: когнітивний, емоційно-ціннісний, діяльнісно-поведінковий. Визначено особливості профілактики шкідливих звичок в учнів 5-6 класів у позаурочній діяльності шкіл-інтернатів. Розроблено критерії, показники та рівні сформованості несприйнятливості учнів 5-6 класів загальноосвітніх шкіл-інтернатів до вживання психоактивних речовин. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови профілактики шкідливих звичок в учнів 5-6 класів шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності.

14.09.18.0268/0417U003606

Симонович Наталія Василівна. Методика застосування інтерактивних технологій у процесі трудового навчання дівчат 8-9 класів: Дис... к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 27.06.2017.

УДК 373.5:377.02 – 055.25 (043.5).

296 с.: 19 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 271 назва.

Дисертація присвячена проблемі застосування інтерактивних технологій у процесі трудового навчання. У роботі науково обґрунтовано методiku застосування інтерактивних технологій у процесі трудового навчання дівчат 8-9 кла-

сів, виділено педагогічні умови, здійснено вибір і реалізацію інтерактивних технологій і методів відповідно змісту програми трудового навчання дівчат 8-9 класів, запропоновано структуру веб-квесту з трудового навчання. Розроблено та експериментально перевірено модель методики застосування інтерактивних технологій у процесі трудового навчання дівчат 8-9 класів, визначено її структурні компоненти, критерії, показники та рівні сформованості знань учениць 8-9 класів з трудового навчання.

14.09.18.0269/0218U000241

Теоретичні та методичні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії: Заклучний звіт /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Керівник Андрощук Людмила Михайлівна. – ДР 0115U000603. УДК 371.134:793.3.

592 с.

Дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних та методичних засад, концепції та стратегії розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні з урахуванням вітчизняних історичних традицій розвитку галузі та зарубіжних моделей хореографічної підготовки фахівців і розроблення відповідних рекомендацій щодо практичного застосування результатів дослідження, що забезпечує конкурентоспроможність вітчизняної хореографічно-педагогічної освіти на світовому ринку освітніх послуг.

14.27 Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка

14.09.18.0270/0417U003586

Сивохоп Ярослав Михайлович. Формування здорового способу життя учнів 6-9 класів у процесі спортивно-краєзнавчої роботи в позашкільних навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 29.06.2017.

УДК 379.841.015.31:178):338.48-6:908.

304 с.: 13 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і розроблено новий підхід до розв'язання психолого-педагогічної проблеми формування здорового способу життя учнів 6-9 класів у процесі спортивно-краєзнавчої роботи в позашкільних навчальних закладах. У межах поняттєво-категоріального апарату розкрито зміст інтегрованого поняття "формування здорового способу життя учнів 6-9 класів у процесі спортивно-краєзнавчої роботи у позашкільних навчальних закладах". Виокремлено й розкрито сутність критеріїв (когнітивний, мотиваційний, діяльнісний), показників та рівнів (низький, середній, достатній) його сформованості. Визначено й схарактеризовано теоретичні засади та сутність навчально-виховних підходів, психолого-педагогічних й соціально-адаптаційних напрямів, що є характерними саме у конструюванні й реалізації навчально-виховного змісту спортивно-краєзнавчої роботи; здійснено відбір і класифікацію принципів, форм, методів, засобів та педагогічних умов як складових розробленої методики формування здорового способу життя учнів 6-9 класів у позашкільних навчальних закладах та експериментальним шляхом підтверджено її педагогічну ефективність. Розроблено та впроваджено у навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів навчально-методичні матеріали щодо формування здорового способу життя учнів 6-9 класів у процесі спортивно-краєзнавчої роботи.

14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи

14.09.18.0271/0417U003430

Ісакова Валентина Сергіївна. Формування мовленнєвої компетентності майбутніх молодших спеціалістів економіки у процесі вивчення філологічних дисциплін: Дис... к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 15.06.2017.

УДК 371.315.5: 330.101.8.

262 с.: 16 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 281 назва.

З'ясовано педагогічну сутність дефініції "мовленнєва компетентність молодших спеціалістів економіки"; визначено структуру мовленнєвої компетентності молодших спеціалістів економіки та зміст її компонентів. Обґрунтовано педагогічні умови формування мовленнєвої компетентності молодших спеціалістів економіки та експериментально перевірено їх у процесі вивчення філологічних дисциплін в економічних технікумах і коледжах. Розроблено і впроваджено в освітній процес коледжів і технікумів економічного профілю навчально-методичний комплекс із формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців.

14.09.18.0272/0417U003465

Степаненко Анастасія Ігорівна. Формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 004:008 "71": 377.36.

248 с.: 9 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Обґрунтовано педагогічні умови формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів для підвищення якості їхньої професійної підготовки: удосконалення змісту навчальної дисципліни "Інформатика і комп'ютерна техніка", за рахунок розробки експериментальної програми; організація самостійної аудиторної роботи, яка здійснюється шляхом використання традиційних форм самостійної роботи, а також за допомогою інформаційно-навчального середовища Moodle; організація позааудиторної роботи студентів з використанням інтерактивних та проектних методів навчання і застосуванням сучасних мультимедійних технологій (інтерактивні дошки (SMART Boards)).

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.09.18.0273/0417U003202

Асланов Галандар Асдан огли. Формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів вищих медичних закладів: Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Захищена 23.05.2020.

УДК 378: 371.134: 81'243.

242 с.: 10 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 289 назв.

Об'єкт:формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів вищих медичних закладів; мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування ціннісного ставлення до здоров'я у майбутніх медиків; методи: синтез, порівняння, систематизація, теоретичне моделювання; анкетування, бесіди, інтерв'ю, тестування, пряме і опосередковане спостереження, ранжування, педагогічний експеримент; новизна: обґрунтовано модель формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів-медиків; визначено педагогічні умови: інтеграція змісту й координація діяльності викладачів соціально-гуманітарних дисциплін і фахових дисциплін у змістовому і технологічному аспектах; результати: упроваджено в освітній процес навчальну програму факультативу „Довкілля і

здоров'я людини", спецсеминару „Ціннісне ставлення до здоров'я як компонент фахової підготовки" та методичні рекомендації для викладачів фізичного виховання медичних вишів

14.09.18.0274/0417U003228

Онищенко Сергій Вікторович. Формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій в процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства: Дис... к.пед.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 31.05.2017.

УДК 378:371.134:62(043,5).

214 с.: 31 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

Об'єкт: професійна підготовка майбутніх учителів технологій; мета - теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити модель формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства; методи: аналіз наукової педагогічної, психологічної та методичної літератури, дисертаційних робіт, систематизація й узагальнення педагогічного досвіду та документації; моделювання; педагогічне спостереження, анкетування, педагогічний експеримент; методи математичної статистики; новизна: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства, яка складається з цільового, методологічного, змістово-процесуального та діагностичного блоків; забезпечує результат, яким є сформованість професійної компетентності майбутніх учителів технологій; передбачає запровадження відповідного методичного інструментарію (зміст, форми, методи, засоби навчання) та реалізується завдяки створенню організаційно-педагогічних умов; уточнено термінологічний апарат у контексті формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства, зокрема, сутність понять: "професійна компетентність фахівця", "професійна компетентність майбутніх учителів", "професійна компетентність майбутніх учителів технологій"; критерії та показники професійної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства; удосконалено зміст навчання майбутніх учителів технологій у процесі вивчення дисциплін циклу машинознавства.

14.09.18.0275/0417U003229

Лук'янчиков Максим Ігорович. Формування проєктувальних умінь у майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки: Дис... к.пед.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 31.05.2017.

УДК 371.134.001.63:78.

313 с.: 13 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 359 назв.

Об'єкт: фахова підготовка майбутнього вчителя музики в умовах вищого навчального закладу; мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити функціональну модель формування проєктувальних умінь у майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки; методи: аналіз, порівняння, систематизація, узагальнення наукової педагогічної, психологічної та методичної літератури, моделювання, розроблення навчально-методичного забезпечення - для формування проєктувальних умінь у майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки, анкетування, тестування, розв'язання практичних завдань, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна: уперше теоретично обґрунтовано та апробовано функціональну модель формування проєктувальних умінь у майбутнього вчи-

теля музики в процесі фахової підготовки, що складається з теоретико-аналітичного, навчально-організаційного, підсумково-результативного етапів; визначено критерії (особистісний, когнітивний, моделювальний), показники та схарактеризовано рівні (високий, достатній, середній, низький) сформованості проєктувальних умінь у майбутнього вчителя музики; педагогічні умови формування проєктувальних умінь у майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки (спрямованість змісту фахових дисциплін, навчальної та виробничої практик на формування проєктувальних умінь; відбір форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності, що спрямовані на формування проєктувальних умінь; використання міжпредметних зв'язків для формування проєктувальних умінь під час викладання фахових дисциплін); уточнено сутність поняття "проєктувальні вміння майбутнього вчителя музики"; набули подальшого розвитку ідеї формування проєктувальних умінь, що спрямовані на вдосконалення фахової підготовки майбутнього вчителя музики, а саме: підходи, етапи, зміст, методи, форми.

14.09.18.0276/0417U003252

Мороховець Галина Юрївна. Формування інформаційно-комунікаційних компетенцій у майбутніх лікарів: Дис... к.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 07.06.2017.

УДК 61:378.14.

237 с.: 20 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

Дослідження присвячено проблемі формування інформаційно-комунікаційних компетенцій у майбутніх лікарів. Проведено науково-педагогічний аналіз порушеного питання, схарактеризовано стан його опрацювання в науковій літературі. Визначено, обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність педагогічних умов формування інформаційно-комунікаційних компетенцій у майбутніх лікарів. Розроблено й науково обґрунтовано структурно-функціональну модель формування інформаційно-комунікаційних компетенцій у майбутніх лікарів, що містить цільовий,

змістово-технологічний та оцінювально-результативний блоки.

14.09.18.0277/0417U003253

Циплюк Аліна Миколаївна. Підготовка майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у дошкільному навчальному закладі: Дис... к.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 07.06.2017.

УДК [378.016: 613.] - 057.87 (043.5).

269 с.: 11 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

У дисертації висвітлено результати теоретико-експериментального дослідження підготовки майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у ДНЗ: науково обґрунтовано сутність і структуру феномена "готовність майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у дошкільному навчальному закладі"; визначено компоненти, критерії і показники, схарактеризовано рівні готовності майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у ДНЗ; спроєктовано модель, обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у ДНЗ.

14.09.18.0278/0417U003301

Ляшенко Марина Юрївна. Формування фахової компетентності з основ підприємництва в майбутніх учителів технологій: Дис...

к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 20.06.2017.

УДК 378.011.3-051:62/69(043.3).

236 с.: 18 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

Дисертація присвячена проблемі формування фахової компетентності з основ підприємництва в майбутніх учителів технологій. У дисертації визначено роль та місце знань з основ підприємництва в системі фахової підготовки фахівців технологічної освіти, розроблено модель формування фахової компетентності з основ підприємництва майбутніх учителів технологій, обґрунтовано педагогічні умови її реалізації. У дослідженні з'ясовано сутність поняття "фахова компетентність з основ підприємництва", її структуру, визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-пізнавальний, діяльнісно-практичний, творчий), показники та рівні сформованості фахової компетентності з основ підприємництва майбутніх учителів технологій (високий, достатній, середній і низький). Експериментально підтверджено ефективність запропонованої моделі, що дає змогу підвищити рівень сформованості фахової компетентності з основ підприємництва в майбутніх учителів технологій.

14.09.18.0279/0417U003315

Цепкало Олексій Володимирович. Методика навчання комунікативних стратегій професійно спрямованого англomовного писемного спілкування майбутніх фахівців з машинобудування: Дис... к.пед.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 13.06.2017.

УДК 371.31:004.

244 с.: 35 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 279 назв.

Дисертацію присвячено вирішенню проблеми навчання майбутніх фахівців з машинобудування комунікативних стратегій професійно-спрямованого англomовного писемного спілкування. У роботі визначено сутність стратегічної компетентності як компонента іншомовної освіти студентів технічних спеціальностей ВНЗ, встановлено потреби в письмовій англomовній комунікації у студентів технічних спеціальностей у ситуації науково-дослідної роботи. Уточнено поняття "комунікативні стратегії" у мовній підготовці студентів технічного ВНЗ. Визначено потреби студентів технічних спеціальностей у ситуації науково-дослідної роботи, виділено основні комунікативні наміри та вміння, які вдосконалюються студентами під час навчання. Конкретизовано цілі та зміст навчання професійно спрямованого писемного спілкування студентів-бакалаврів. Проаналізовано особливості професійно спрямованого іншомовного писемного спілкування майбутніх машинобудівників у ситуації дипломного проєктування. Схарактеризовано лінгвальні та екстралінгвальні особливості текстів англomовної патентної документації, яка використовується у якості засобу навчання писемного мовлення.

14.09.18.0280/0417U003392

Ростока Марина Львівна. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних: Дис... к.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 30.06.2017.

УДК 377:657.11[37.016:005.336.2].

350 с.: 17 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 358 назв.

Об'єкт - професійна підготовка майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних у професійно-технічних навчальних закладах; мета - підвищення рівня професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних шляхом обґрунтування та реалізації педагогічних умов її формування у професійно-технічних навчальних закладах; методи - структурно-семантичний аналіз, мо-

делювання, контент-аналіз, івент-аналіз, SWOT-аналіз, педагогічний експеримент, діагностичні, статистичні, моніторинг, кваліметричні методи; новизна - вперше теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних (моделювання процесу професійної підготовки майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на компетентнісній основі; мотивування майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних до оволодіння професією на адаптивних засадах; створення інформаційного освітнього середовища формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на основі інформаційно-бібліотечного та інформаційно-комунікаційного забезпечення); обґрунтовано та визначено на функціонально-посадовій основі зміст і структуру професійної компетентності обліковців з реєстрації бухгалтерських даних (мотиваційний, соціально-психологічний, суб'єктивний, культурологічний, когнітивний та технологічний компоненти); удосконалено діагностичний інструментарій оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних, що полягає в добір показників до запропонованих критеріїв (мотиваційно-ціннісного, особистісного, знаннєвого, організаційно-технологічного) для побудови факторно-критеріальних моделей з адаптацією до специфіки професійної діяльності обліковців; дістало подальшого розвитку зміст поняття "професійна компетентність обліковців з реєстрації бухгалтерських даних"; результати - авторська педагогічна технологія формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних на адаптивних засадах, методичні рекомендації: "Формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних"; "Самостійна підготовка учнів з бухгалтерського обліку", "Комплексна контрольна робота з бухгалтерського обліку" і навчально-методичний посібник "Теорія бухгалтерського обліку. Лабораторний практикум"; впроваджено в освітній процес Богородчанського професійного будівельного ліцею, Вищого професійного училища Національного авіаційного університету, ДПТНЗ "Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів торгівлі та ресторанного сервісу", Економіко-юридичного училища Київського університету туризму, економіки і права, Київського професійного ліцею сфери послуг, Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, Професійно-технічного училища № 50 м. Карлівка Полтавської області, Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві; галузь - професійна педагогіка.

14.09.18.0281/0417U003428

Вісикайло Тетяна Володимирівна. Формування фахової компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва у процесі пленерної практики: Дис... к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 14.06.2017.

УДК 378.147.091.33-027.22: 7.047-047.22.

243 с.: 14 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Обґрунтовано технологію формування фахової компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі пленерної практики в єдності мотиваційно-цільового, змістово-процесуального й критеріально-оцінного блоків, яка реалізована в трьох етапах: мотиваційно-ціннісному, когнітивно-інформаційному, професійно-діяльнісному; виявлено педагогічні умови її реалізації (забезпечення професійної спрямованості навчання, міждисциплінарна інтеграція, взаємозв'язок між пленерною та

педагогічною практиками).

14.09.18.0282/0417U003429

Драгієва Людмила Василівна. Педагогічні умови формування творчого потенціалу майбутнього викладача технологій у процесі магістерської підготовки: Дис... к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 14.06.2017.

УДК 378.011.3.015.31-051: 62.

293 с.: 13 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

Обґрунтовано педагогічні умови формування творчого потенціалу майбутнього викладача технологій у процесі магістерської підготовки; розроблено та експериментально перевірено ефективність моделі реалізації педагогічних умов формування творчого потенціалу майбутнього викладача технологій у процесі магістерської підготовки; встановлені критерії, показники вияву та рівні сформованості творчого потенціалу майбутнього викладача технологій; уточнено педагогічну сутність творчого потенціалу майбутнього викладача технологій. Подальшого розвитку дістали положення теорії творчої діяльності й теоретико-методичні засади професійної підготовки викладача технологій у магістратурі.

14.09.18.0283/0417U003466

Олійник Олеся Василівна. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України. – Захищена 30.06.2017.

УДК 378:373.3:[-043.83:-047.84-057.874].

285 с.: 13 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 333 назви.

Сформульовано визначення поняття "конструктивні вміння", представлено класифікацію конструктивних умінь та визначено особливості формування конструктивних умінь у дітей молодшого шкільного віку. Описано структуру професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів, конкретизовано критерії, показники, рівні сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

14.09.18.0284/0417U003467

Шульга Альона Валеріївна. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 378: 373.3: [37.018 - 055.52 : 316.362.31].

289 с.: 18 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Здійснено аналіз стану підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей у педагогічній теорії та практиці. Визначено зміст підготовки майбутнього вчителя, виокремлено складові готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. Обґрунтовано педагогічні умови підготовки студентів до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. Розроблено й упроваджено методику підготовки майбутнього вчителя до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей.

14.09.18.0285/0417U003503

Лінь Хуацінь. Формування фортепіанно-виконавської культури майбутніх вчителів музики: Дис... к.пед.н. /Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Захищена 03.07.2017.

УДК 378.091.3:780.616.432.071.2](043.3).

230 с.: 20 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

Дисертація є цілісним дослідженням у галузі теорії та методики музичного навчання щодо формування фортепіанно-виконавської культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки в педагогічних ВНЗ. У роботі визначено сутність фортепіанно-виконавської культури вчителя музики, що трактується як комплекс особистісних властивостей (знань, умінь, цінностей, здатностей), зумовлений фортепіанно-виконавською культурою суспільства, яку засвоїла конкретна особистість і яку вона передає своїм вихованцям. Розроблено теоретичну модель означеного феномену. Виявлено дидактичні засади існуючих методик формування фортепіанно-виконавської культури майбутніх учителів музики засобами "фортепіанних шкіл". Сформульовано методичні принципи побудови навчального посібника з гри на фортепіано ("фортепіанної школи") для майбутніх учителів музики. Визначено критерії та показники рівнів сформованості фортепіанно-виконавської культури майбутніх учителів музики. Експериментально перевірено ефективність авторської методики формування фортепіанно-виконавської культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки в педагогічних ВНЗ.

14.09.18.0286/0417U003512

Волосюк Тетяна Вікторівна. Формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки: Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 15.06.2017.

УДК 377.6.016-051:69.

351 с.: 14 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

Дисертацію присвячено проблемі формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки. У роботі визначено особливості формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі професійної підготовки, з'ясовано сутність базових понять. Визначено структурні компоненти професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю: особистісно-інтелектуальний, практично-діяльнісний та соціально-образовий; розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено модель формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки; розроблено організаційно-педагогічне забезпечення цього процесу (спекурс "Основи іміджотворення" для викладачів спеціальних дисциплін, працівників закладу, класних керівників та представників студентського самоврядування; факультатив "Імідж сучасного майстра виробничого навчання будівельного профілю" для студентів; методичні рекомендації "Формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки"). Результати експериментальної роботи довели ефективність моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, що підтверджено методами математичної статистики.

14.09.18.0287/0417U003513

Осадча Маргарита Володимирівна. Формування екологічної компетентності майбутніх

майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 15.06.2017.

УДК 377.36.016:69/:502.

240 с.: 14 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 301 назва.

Дисертаційна робота стосується проблеми формування екологічної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі професійної підготовки. У ній проаналізовано стан вивчення означеної проблеми; уточнено сутність поняття "екологічна компетентність майбутнього майстра виробничого навчання будівельного профілю", визначено компоненти, критерії, показники та рівні її сформованості. Виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови формування екологічної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, а саме: усвідомлення викладачами і студентами необхідності формування екологічної компетентності; екологізація змісту навчання та посилення практичної складової фахової підготовки майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю; створення середовища, сприятливого для формування екологічної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю. Розроблено модель формування екологічної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю.

14.09.18.0288/0417U003583

Бикова Ольга Вікторівна. Формування індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії в процесі позааудиторної виховної роботи вищих навчальних закладів: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.06.2017.

УДК 378:373.5.011.3-051:378.017]:793.].(043).

271 с.: 16 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення і запропонований новий підхід до розв'язання проблеми формування індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії в процесі позааудиторної виховної роботи вищих навчальних закладів. На основі узагальнення філософської, психолого-педагогічної літератури розкрито стан розробленості проблеми, уточнено сутність ключових понять дослідження. Розкрито особливості формування індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії в процесі позааудиторної виховної роботи вищих навчальних закладів. Визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні сформованості індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії. Обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії в процесі позааудиторної виховної роботи.

14.09.18.0289/0417U003596

Дармограй Петро Валерійович. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів Державної пенітенціарної служби України у процесі фахової підготовки: Дис... к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 29.06.2017.

УДК [378.635.5:343.83]:005.336.2.

264 с.: 20 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 189 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування професійної компетентності майбутніх офіцерів

ДПтС України у процесі фахової підготовки. Розкрито сутність, особливості змісту і структуру професійної компетентності майбутніх офіцерів ДПтС України, уточнено критерії, визначено їхні показники та охарактеризовано рівні сформованості зазначеної властивості. Розроблено структурно-функціональну модель і обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ДПтС України. За результатами дослідження розроблено методичні рекомендації науково-педагогічному складу щодо формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ДПтС України у процесі фахової підготовки.

14.09.18.0290/0417U003598

Заєць Мар'яна Зіновівна. Формування готовності іноземних студентів до діалогічної взаємодії у майбутній професійній діяльності лікаря засобами інтерактивних технологій: Дис... к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 30.06.2017.

УДК 378.614.252-057.87-054.68.

220 с.: 9 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

У дисертації розглянуто проблему формування готовності іноземних студентів до діалогічної взаємодії у майбутній професійній діяльності лікаря засобами інтерактивних технологій. У роботі визначено теоретичні основи, виявлено особливості формування та конкретизовано компоненти, критерії, показники та рівні готовності іноземних студентів до діалогічної взаємодії в майбутній професійній діяльності лікаря; обґрунтовано та експериментально перевірено результативність реалізації педагогічних умов і розроблено структурно-функціональну модель формування готовності іноземних студентів до діалогічної взаємодії в майбутній професійній діяльності лікаря засобами інтерактивних технологій під час вивчення україномовних дисциплін.

14.09.18.0291/0417U003601

Хуан Цзіншен. Педагогічні умови формування естетичного світогляду в майбутніх учителів образотворчого мистецтва: Дис... к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 01.07.2017.

УДК 371.134:745/749.011.071.4.

294 с.: 12 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 384 назви.

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми формування естетичного світогляду в майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Визначено зміст феномена "естетичний світогляд учителя образотворчого мистецтва" як інтеграційний особистісно-професійний конструкт, що детермінує самореалізацію педагога як суб'єкта професійно-педагогічної та мистецької діяльності. Визначено педагогічні умови такого процесу. Визначено компоненти естетичного світогляду вчителя образотворчого мистецтва (особистісно орієнтований, практико орієнтований та інтеграційний) та критерії його сформованості в студентів (особистісний, практичний і професійний). Розроблено й обґрунтовано структурну модель формування естетичного світогляду майбутніх учителів образотворчого мистецтва та доведено її результативність і дієвість.

14.09.18.0292/0417U003605

Галамбош Габрієлла Василівна. Методика навчання українських народних промислів майбутніх учителів трудового навчання: Дис... к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 27.06.2017.

УДК 378.22:377:[745/749 (477)] (043.5).

274 с.: 16 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

Дисертація присвячена проблемі навчання українських народних промислів майбутніх учителів трудового навчання. У роботі науково обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічну модель методики навчання українських народних промислів майбутніх учителів трудового навчання у єдності цільового, структурно-змістового, операційного та моніторингового компонентів. Виокремлено систему критеріїв, компетентнісних показників та рівнів сформованості готовності майбутніх учителів трудового навчання до навчання учнів народних промислів. Розроблено і впроваджено в освітній процес підготовки фахівців навчально-методичний комплекс "Народні промисли України".

14.09.18.0293/0218U000071

Методологія формування хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу: Заключний звіт /Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України; Керівник Шишкіна Марія Павлівна. – ДР 0115U002231. УДК 371.64:004.4.

123 с.

Досліджено понятійний апарат з проблем формування хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу. Здійснено аналіз вітчизняних і зарубіжних досліджень щодо основних етапів розвитку засобів і технологій відкритого навчально-наукового середовища. Обґрунтовано принципи, методи і підходи до формування хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища. Проведено аналіз сервісів, технологій і сучасного стану сформованості хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища. Розроблено класифікацію електронних ресурсів навчального та наукового призначення у хмаро орієнтованому середовищі; обґрунтовано модель хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу; розроблено методичні рекомендації щодо використання хмарних сервісів і технологій у науковій і педагогічній діяльності. Розроблено концепцію хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу; узагальнено результати теоретичних та експериментальних досліджень; результати науково-дослідної роботи впроваджено в практику педагогічних навчальних закладів.

14.09.18.0294/0218U000155

Інтеграція інженерної освіти і бізнес-освіти в технічних університетах України і Білорусі як фактор розвитку національних економік: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Кутуєв Павло Володимирович. – ДР 0117U003364. УДК 378.4:62(476)(477); 378:334.012.42(476)(477).

54 с.

Уточнено зміст і вимоги до підготовки майбутніх інженерів, спираючись на існуючий досвід реалізації проєктів, що дозволяють поєднувати освіту, науку та виробництво безпосередньо у стінах ВНЗ. Виявлено потенціал поєднання інженерної освіти і бізнес-освіти, який дозволить досягнути синергетичного ефекту, що полягатиме у інтеграції раціоналізаторства і винахідництва у праці інженера з раціональним вибором на ринку, характерним для праці бізнесмена.

14.09.18.0295/0218U000653

Валеометричні маркери функціонального віку студентської молоді: Заклучний звіт /Оде-

ський національний економічний університет; Керівник Копа Вадим Михайлович. – ДР 0115U000624. УДК 378.17:613.110 с.

В рамках науково-дослідної роботи показано, що погіршення стану здоров'я веде до підвищення функціонального віку студентської молоді України. Визначено, що головним валеометричним маркером функціонального віку повинні стати показники максимального вживання кисню. Модернізація формули функціонального віку повинна базуватися на нормативних вимогах фізичної підготовленості для студентства як те: швидкісна витривалість, спритність, рухові тестові завдання, роботоспроможність. За основу визначення головних компонентів функціонального віку взяти базові фізіологічні механізми серцево-судинної та дихальної систем. Зроблено висновок, що синергічна робота цих систем підвищує рівень здоров'я та тренуваності і, навпаки, знижує біологічний вік особи. Хоча, саме визначення біологічного віку залишається дискусійним питанням серед фахівців. Обґрунтовано, що розвиток фізичних якостей - сили, витривалості, швидкості характеризується якісним поліпшенням медико-біологічних показників (маркерів) організму. Визначено первинну роль різних форм рухової активності, як одного з критеріїв функціонального віку. Запропоновано цей показник до формули функціонального віку. На основі аналізу валеометричних маркерів показано, що вони відбивають: 1) факт здоров'я студента; 2) факт тренуваності особи (тобто, функціонального стану); 3) факт реального віку. Визначено, що ціннісні та культурологічні показники впливають на стан здоров'я суспільства та особи, окремо. Завдяки цьому показник ціннісного впливу на здоров'я має враховуватись при розробці державних та регіональних програм (тобто, мають бути врахований ступінь старіння як організму, так і суспільства). Показано, що внаслідок збільшення кількості хронічних захворювань серед студентської молоді (до 50%) , складається картина, коли тільки половина студентів беруть участь у щорічному оцінюванні фізичної підготовленості. В процесі навчання набуваються хвороби та падає "кількість" здоров'я. За відсутності в навчальних планах ВНЗ України обов'язкової та необхідної кількості практичних занять з фізичного виховання рівень здоров'я та тренуваності (функціонального стану) студентської молоді буде достовірно падати, а біологічний вік зростати.

14.09.18.0296/0218U000751

Психолого-педагогічна система становлення особистості фахівця: Заклучний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Андрощук Ірина Василівна. – ДР 0114U005266. УДК 37.013.77:159.98.

239 с.

Об'єкт дослідження - інженерно-педагогічна освіта в Україні. Мета роботи - виявити структуру психолого-педагогічної системи професійної підготовки фахівців на сучасному етапі розвитку освіти та дослідити вплив різних чинників на якість її функціонування в умовах реального навчального закладу. Методи дослідження: теоретичні - термінологічний аналіз, теоретичний аналіз, історико-педагогічний аналіз, метод наукової ідентифікації й порівняльного аналізу архівних та літературних джерел, педагогічне моделювання; емпіричні - педагогічного спостереження, опитування, педагогічний експеримент, експертне оцінювання; математичні - реєстрація, ранжування, шкалування, графообудова, порівняння елементарних статистик. Схарактеризовано філософські положення щодо професійної підготовки інженера-педагога; розроблено концепцію системи підготовки цього фахівця; визначено та схарактеризовано дидактичні засади, що сприяють її ефективному функціонуванню; виявлено ключові і спеціальні професійні компетенції інженера-педагога автотранспортного профілю та вста-

новлено їх ієрархію; визначено критерії та запропоновано методику оцінювання її ефективності; доведено, що якість навчання майбутнього інженера-педагога автотранспортного профілю поліпшується за умови його здійснення за авторською системою професійної підготовки. Результати НДР: розроблено і впроваджено у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів України освітньо-професійної програми підготовки інженера-педагога автотранспортного профілю на компетентнісній основі та навчальних планів, робочих програм профільних дисциплін, педагогічних і виробничих практик, засобів діагностики результатів навчання; методичних рекомендацій щодо застосування організаційних форм і технологій колективного навчання, алгоритму проектування системи професійної підготовки фахівця. Результати дослідження можуть використовуватися з метою вдосконалення систем професійної підготовки інженерів-педагогів інших профілів у вищих навчальних закладах України

14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах

14.09.18.0297/0417U003597

Свистак Оксана Леонідівна. Екологічна освіта учнів початкової та молодшої середньої школи Японії (друга половина ХХ - початок ХХІ століття): Дис... к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 30.06.2017.

УДК 373.31.033(520)"19/20".

260 с.: 4 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 371 назва.

У дисертації висвітлено особливості екологічної освіти учнів початкової та молодшої середньої школи Японії. Здійснено аналіз стану розробленості наукової проблеми, розкрито теоретичні засади розвитку екологічної освіти у світовій, вітчизняній педагогічній теорії і практиці. Проаналізовано зміст нормативно-правової бази екологічної освіти в Японії. Виокремлено історико-педагогічні передумови та охарактеризовано етапи розвитку екологічної освіти в початковій та молодшій середній школі Японії в другій половині ХХ - на початку ХХІ ст. Виокремлено тенденції здійснення екологічної освіти учнів початкової та молодшої середньої школи. Визначено можливості використання позитивного досвіду Японії щодо екологічної освіти в загальноосвітній школі України.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.09.18.0298/0417U003431

Стасюк Марія Іванівна. Психологічний моніторинг емоційних станів педагога як передумова професійного зростання: Дис... к.психол.н. /Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. – Захищена 30.06.2017.

УДК 316.613.4-047.36:37.011.3-051(043.5).

247 с.: 24 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

У дисертаційній роботі обґрунтовано необхідність здійснення психологічного моніторингу емоційних станів педагога як передумови його професійного зростання. Охарактеризовано стресогенні фактори педагогічної діяльності, які спричиняють ризик виникнення особистісно-професійних деформацій й знижують ефективність діяльності; запропоновано алгоритм реалізації моніторингу як спеціальної психологічної технології у сукупності підготовчого, діагностично-прогностичного, корекційно-розвивального та рефлексивно-аналітичного етапів. За результатами емпіричного дослідження виокремлено психоемоційні характеристики, які свідчать про особистісно-професійне зростан-

ня метамотивованих педагогів та тенденцію до регресивного розвитку і редукції професійних обов'язків метадепривованих педагогів. Розроблено та апробовано програму корекційно-розвивальної роботи з активізації професійного зростання педагога; перевірено її ефективність за показниками соціальної фрустрованості, емоційного вигорання, мотивації досягнення успіху, самоактуалізації й задоволення педагогів особистісним і професійним розвитком.

15.09.18.0299/0417U003432

Калмикова Людмила Володимирівна. Психологічні особливості звуковимови осіб у різних емоційно-психічних станах: Дис...

к.психол.н. /Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. – Захищена 30.06.2017.

УДК 159.942 : 534.78 (043.5).

276 с.: 25 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню психологічних особливостей звуковимови осіб у різних емоційно-психічних станах. Вивчено звуковимову як основу індивідуального мовлення, що відіграє провідну роль у продуктивних видах мовленнєвої діяльності: говорінні та читанні; виявлено індивідуальні мовленнєві та мовленнєво-емоційні профілі дітей із органічними і функціональними особливостями звуковимови як основи для впровадження психокорекційної роботи; встановлено особливості звуковимови в емоційно-психічних станах тривоги, страху, а також при особистісних проявах цих станів: агресивності, ворожості, конфліктності. Конкретизовані та уточнені наукові уявлення про причини порушення звуковимови; мовленнєві та емоційні особливості осіб із порушенням вимови різних звуків із диференціальними ознаками; характер взаємозумовлених впливів звуковимови й емоційно-психічних станів особи, а також їхню вікову динаміку в осіб молодшого шкільного віку.

15.09.18.0300/0417U003506

Благова Наталія Володимирівна. Індивідуально-психологічні особливості переживання особистісної кризи: Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 23.06.2017.

УДК 159. 923+159.942.5:316.346.2.

278 с.: 23 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Об'єкт: особистісна криза, обумовлена рольовими диспозиціями особистості. Мета: полягає в теоретичному обґрунтуванні та емпіричному вивченні індивідуально-психологічних особливостей переживання особистісної кризи, обумовленої ролевими диспозиціями. Методи: теоретичні (теоретико-методологічний аналіз, узагальнення та систематизація існуючих положень і наукових фактів із проблематики особистісної кризи, обумовленої рольовими диспозиціями і рольовими деструкціями); емпіричні (спостереження, бесіда, психологічне тестування для діагностування індивідуально-психологічних особливостей переживання особистісної кризи); математико-статистичні (кореляційний, факторний аналіз); встановлення достовірності розбіжності між показниками, що вивчаються за критерієм t-Ст'юдента; інтерпретаційні методи (аналіз, синтез, систематизація отриманих даних, порівняння з результатами інших досліджень). Новизна: вперше: особистісна криза розглядається в контексті рольового механізму; теоретично обґрунтовано та емпірично підтверджено наявність комплексу рольових диспозицій, що обумовлюють специфіку переживання особистісної кризи; виділено і описано основні рольові деструкції (ролеві дефіцит, ролеві інфантілізм, ролева дисгармонія); розроблені та вивчені нормативні і деструктивні моделі ключових рольових диспозицій особистості;

визначено модальності й рольові конструкти, що впливають на індивідуально-психологічні відмінності у переживанні особистісної кризи; уточнено уявлення про психологічну сутність феномена особистісної кризи; специфіку його характеристик; психологічні особливості осіб, які розрізняються за рольовими диспозиціями; вплив рольових протиріч, рольових "зсувів" і рольових деструкцій на процес особистісної кризи; розширено та доповнено уявлення про класифікації різновидів криз, психологічні характеристики рольових диспозицій та рольових деструкцій; статеві відмінності в когнітивному, емоційному і поведінковому реагуванні при переживанні кризи; властивості, які складають психологічні портрети осіб з різним рівнем переживання особистісної кризи, окремо для жінок і чоловіків; набуло подальшого розвитку уявлення про рольову суть особистості та її розвиток. Результати дослідження: полягають в розробці надійної і валідної методики для діагностики особистісної кризи, обумовленої рольовими диспозиціями - "Тест-опитувальник діагностики схильності до переживання рольової кризи". Результати апробації дозволяють її використання не тільки в наукових, але й в практичних цілях (під час психологічного консультування, психотерапії). Розроблена програма психокорекційної роботи (тренінгу) та рекомендацій, спрямованих на психічну регуляцію переживання особистісної кризи та гармонізацію ключових ролевих диспозицій особистості. Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

15.09.18.0301/0417U003507

Булатова Яна Валеріївна. Особливості особистості, психологічно схильної до азартних ігор: Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 22.06.2017.

УДК 159.923-057.875:174.6:616-056.4.001.18.

198 с.: 12 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

Об'єкт дослідження. Особистість, психологічно схильна до азартних ігор. Предмет дослідження. Особливості особистості, психологічно схильної до азартних ігор. Методи дослідження. В роботі використана система методів та процедур отримання даних, що включає системно-цілісний метод; метод аналізу і узагальнення наукових першоджерел з досліджуваної проблематики; метод аналітичного спостереження; метод психолого-діагностичного обстеження; метод порівняльного аналізу отриманих результатів; метод математичної статистики (кореляційний, факторний аналіз). До психодіагностичного комплексу війшли такі основні методики: ПДО А.Є.Лічко; методика "Діагностика рівня азартності"; методика "Імпульсивність" Є.П.Ільїна; опитувальник "Дослідження психологічної структури темпераменту" (Б.М.Смирнов); методика "Когнітивна орієнтація "Локус контролю" Дж.Роттера; авторський опитувальник діагностики психологічної схильності до азартних ігор та анкета виявлення чинників впливу соціального середовища. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: визначено специфіку психологічної схильності особистості до азартних ігор в умовах заборони ігрового бізнесу; розроблено дві моделі психологічної схильності особистості до азартних ігор: характерологічну та патохарактерологічну; виявлено структуру основних блоків характерологічних властивостей особистості, психологічно схильної до азартних ігор; створено трифакторну теоретичну модель особистості, психологічно схильної до азартних ігор (психомоторний темп; соціальна спонтанність; зниження самоконтролю); створено п'ятифакторну емпіричну модель характерологічних особливостей особистості, психологічно схильної до азартних ігор (анти-соціальні тенденції; пом'якшені протестні реакції; ірраціональність; залучення уваги ризикованими діями; невротичні тенденції); вдосконалено дефініцію психологічної залежності

з боку її системної структуризації; доповнено зміст поняття "психологічна схильність особистості", під якою розуміється сукупність стійких особистісних конструктів, які у певних умовах підвищують ризик виникнення реальної залежності (до початку безпосереднього захоплення або вживання); набуло подальшого розвитку уявлення про взаємозв'язки між основними конструктами психологічної схильності особистості до азартних ігор в умовах його заборони. Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження використані в лекційних та лабораторних курсах "Вікова психологія", "Юридична психологія", в розробленій автором програмі спецсемінару "Основні моделі залежної поведінки особистості". Результати дослідження також можуть бути використані в організації психологічного консультування, допоможуть соціальним психологам і психологам-консультантам в організації психолого-просвітницької та індивідуально-тренінгової роботи серед представників різних соціальних професій, наприклад, співробітників МНС, педагогів, соціальних працівників та ін. Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

15.09.18.0302/0417U003508

Бабій Олександр Іванович. Психологічні особливості особистісної безпеки: Дис...

к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 23.06.2017.

УДК 159.923-057.875.

184 с.: 15 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

Об'єкт дослідження: особистісна безпека. Предмет дослідження: психологічні особливості особистісної безпеки. Методи дослідження. З метою вирішення поставлених дослідницьких задач в роботі використані: теоретичні методи (проблемно-логічний метод, індукція, абстрагування, узагальнення, систематизація, моделювання), що застосовувалися для узагальнення теоретико-методологічних основ; методи психологічної діагностики та математичної обробки даних (методи описової статистики, кореляційного та факторного аналізу). Метод психологічної діагностики містив: метод експертних оцінок, "16-ті факторний тест-опитувальник Р. Кеттелла" (ОРО); опитувальник діагностики рівня суб'єктивного контролю (РСК), (Є.Ф. Бажин, Є.О. Голикіна, А.М. Еткінд); методика "Індекс життєвого стилю" (ІЖС) (Р. Плучик, Г. Келлерман, Г. Конте); тест-опитувальник "Шкала психологічного благополуччя К. Ріфф" (ШПБ); опитувальник "Шкала оптимізму і активності" (ШОА) (Н.Є. Водопьянова, М. Штейн); опитувальник діагностики самооцінки (СО) (М.П. Фетискін, В.В. Козлов, Г. М. Мануйлов); методика "Виявлення життєвих цінностей особистості" (Must-тест) (П.М. Іванов, Є.Ф. Колобов). Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше отримано загальну трьохфакторну модель особистісної безпеки ("Емоційна стійкість та зрілість особистості", "Особливості організації зовнішньої діяльності особистості", "Локалізація контролю особистості"), яка зберігає сутність чинників у особистостей, що суб'єктивно відчувають безпеку; створено модель особистісної безпеки для осіб, які суб'єктивно відчувають небезпеку ("Емоційна нестійкість і незрілість", "Цілеспрямованість та організація зовнішньої діяльності" "Механізми психологічного захисту"); виділено дві групи чинників, що забезпечують відчуття особистісної безпеки: соціальні (робота, сім'я та друзі; суспільно-політична, правова та матеріальна стабільність); та психологічні (оптимізм, довіра до людей, прийняття себе та інших, відчуття психологічного благополуччя та підтримки з боку значимих осіб, відсутність страху за майбутнє, відчуття внутрішньої свободи, впевненість в собі та відповідальність за своє життя, здоров'я, віра у Бога), укладені та емпірично підтверджено психологічні портрети осіб, які суб'єктивно від-

чувають особистісну безпеку/небезпеку; встановлено типові та індивідуально-психологічні відмінності у проявах особистісної безпеки/небезпеки; продемонстровано вікові особливості особистостей, що суб'єктивно відчують себе у безпеці/небезпеці; підтверджено особливу роль захисних механізмів в процесі становлення особистісної безпеки; уточнено визначення особистісної безпеки (представляє собою стійкий конструкт, який відображає ціннісно-смыслову сферу особистості, яка сприяє: підтримці позитивного життєвого стилю; розвитку здібностей людини відображати об'єктивно та суб'єктивно неблагоприємні зовнішні та внутрішні впливи і підтримує резистентність особистості на належному рівні). Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати вивчення особливостей особистісної безпеки можуть бути використані в лекційних курсах "Психологія праці", "Диференціальна психологія", "Організаційна психологія" та спецкурсі "Психологічні особливості лідерів бізнесу" для студентів психологічного відділення ОНУ імені І.І.Мечникова (акт впровадження № 02-01-590 від 30. 03. 2017 р.), в лекційних курсах "Конфліктологія", "Професійна психологія" для студентів ОНАХТ" (акт впровадження № 398/01 - К 31 від 19. 05. 2017 р.), в практичній діяльності ПрАТ "Одесавинпром" (акт впровадження № 192 від 18. 05. 2017 р.) та в психологічному консультуванні. Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

15.41 Соціальна психологія

15.09.18.0303/0417U003538

Лабезна Лариса Петрівна. Соціально-психологічні детермінанти адаптивної копінг-поведінки студентської молоді в освітніх закладах різного типу: Дис... к.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 30.06.2017.

УДК 159.922.8.

265 с.: 11 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

Об'єкт: копінг-поведінка студентської молоді; мета: визначити соціально-психологічні детермінанти адаптивної копінг-поведінки студентської молоді в освітніх закладах різного типу; методи: аналіз, анкетування, експеримент; новизна: виокремлено соціально-психологічні детермінанти адаптивної копінг-поведінки студентської молоді в освітніх закладах різного типу; результати дослідження: розроблено програму формування адаптивної копінг-поведінки студентів; галузь: психологія.

15.09.18.0304/0417U003539

Чубова Ірина Іванівна. Особистісна диференціація індивідуальних стилів управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів: Дис... к.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 30.06.2017.

УДК 159.922.7 : 316.6.

256 с.: 19 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 311 назва.

Об'єкт: індивідуальні стилі управлінської діяльності; мета: визначити особистісну диференціацію індивідуальних стилів управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів; методи: аналіз, анкетування, експеримент; новизна: виокремлено соціально-психологічні особливості особистісної диференціації індивідуальних стилів управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів; результати дослідження: розроблено програму формування конструктивних індивідуальних стилів управлінської діяльності керівних кадрів освіти; галузь: психологія.

15.09.18.0305/0417U003540

Самкова Олеся Миколаївна. Трансформація соціального стереотипу професії у процесі навчання та практичної діяльності психолога: Дис... к.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 29.06.2017.

УДК 316.647. 8 : 378 / 125.

207 с.: 34 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Об'єкт: соціальний стереотип професії як психологічний феномен; мета: полягає у теоретичному обґрунтуванні специфіки соціального стереотипу професії психолога та його емпіричному дослідженні; методи: аналіз, узагальнення, психодіагностичні методи; новизна: визначено особливості взаємозв'язків між соціальним стереотипом професії, рефлексією, професійною ідентичністю психологів; результати дослідження: розроблено та операционалізовано структурно-функціональну модель трансформації соціального стереотипу професії психолога; галузь: психологія.

15.09.18.0306/0417U003541

Майорчак Наталія Михайлівна. Соціально-психологічні особливості прояву брехливості особистості: Дис... к.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 29.06.2017.

УДК 159.922:177.3.

223 с.: 32 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

Об'єкт: брехливість особистості; мета: теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити соціально-психологічні особливості прояву брехливості особистості та розробити соціально-психологічну програму корекції брехливості особистості й провести оцінку її ефективності; методи: аналіз, анкетування, експеримент; новизна: розроблено та обґрунтовано змістовний і організаційний аспекти соціально-психологічної програми корекції брехливості особистості; результати дослідження: розроблено соціально-психологічну програму корекції брехливості особистості; галузь: психологія.

15.81 Прикладна психологія

15.09.18.0307/0417U003330

Дегтяренко Марія Андріївна. Організаційно-правові та психологічні засади професійної діяльності судового психолога-консультанта: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 14.04.2017.

УДК 351.74.057.

216 с. – Бібліогр.: 214 назви.

У роботі проаналізовано сучасний стан психологічного забезпечення діяльності судових установ в Україні; здійснено компаративний аналіз іноземного та вітчизняного досвіду участі психолога-консультанта в діяльності суддів; обґрунтовано доцільність і перспективність унесення до штату судових установ нової посади - судового психолога-консультанта. Визначено основні напрями діяльності судового психолога-консультанта та його функціональні обов'язки щодо здійснення психологічного забезпечення діяльності судової установи.

15.09.18.0308/0417U003434

Мельніченко Оксана Іванівна. Психологічні чинники прийняття нововведень науково-педагогічними працівниками вищого навчального закладу: Дис... к.психол.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 159.955.1:378.011.3-057.175(043.3).

245 с.: 5 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертації представлено теоретико-методологічні та емпіричні результати досліджень, які спрямовано на вирішення актуального завдання організаційної психології - визначення психологічних чинників прийняття нововведень науково-педагогічними працівниками вищого навчального закладу торговельно-економічного спрямування. Розроблено практичні рекомендації щодо оптимізації прийняття нововведень у системі управління якістю, які включають комплекс організаційних і психологічних технологій, що забезпечує спрямованість на досягнення інтегративного результату (якості) на підставі узгодження, функціонування і розвитку її окремих компонентів.

15.09.18.0309/0417U003435

Старова Юлія Василівна. Психологічний супровід професійної підготовки менеджерів туристичного бізнесу: Дис... к.психол.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 159.9:338.482_057.212(043.3).

265 с.: 8 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

У дисертаційній роботі висвітлено теоретичне узагальнення і представлено розв'язання актуального науково-практичного завдання, яке полягає у розкритті змісту психологічного супроводу професійної підготовки менеджерів туристичного бізнесу та обґрунтуванні психодіагностичного інструментарію, створенні комплексної програми психологічного супроводу і дослідження її ефективності. З'ясовано особливості проявів компонентів у різні періоди професійної підготовки менеджерів туристичного бізнесу. Порівняльний аналіз результатів діагностичних зрізів до і після застосування Комплексної програми психологічного супроводу менеджерів туристичного бізнесу вказує на її ефективність, про що свідчить поліпшення результатів за такими показниками, як: комунікативні мотиви; мотиви уникнення; професійні мотиви; навчально-пізнавальні мотиви, потреба в досягненнях, при цьому знизилася показники агравації; сензитивності; спонтанності.

15.09.18.0310/0417U003607

Марков Артур Рубенович. Психологічна корекція дезадаптивних станів у пацієнтів первинної медичної мережі в умовах інформаційно-психологічної війни: Дис... к.психол.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 159.97::613.861.

223 с.: 43 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

В дисертації вирішена задача психологічної корекції дезадаптивних станів у пацієнтів первинної медичної мережі в умовах інформаційно-психологічної війни (ІПВ). На основі комплексного порівняльного обстеження 221 осіб з різним рівнем залученості до користування засобами ІПВ, визначена клінічна варіативність та феноменологічна структура дезадаптивних станів, притаманних даному контингенту, встановлені їх індивідуально-психологічні, інтерперсонально-комунікативні і психосоціальні особливості й поведінкові патерни, які обґрунтовані як мішені психологічної корекції дезадаптивних станів у цивільного населення в умовах ІПВ. Отримані результати лягли в основу створеної системи заходів психологічної корекції, що складається з 6 послідовних стадій, ефективність реалізації яких доведена піврічним дослідженням.

15.09.18.0311/0417U003608

Козира Петро Володимирович. Дезадаптивні стани та їх корекція у співробітників МВС

України - учасників бойових дій: Дис... к.психол.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 26.06.2017.

УДК 159.9.07;159.9.07::51-7.

212 с.: 29 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

В дисертаційному дослідженні на основі вивчення феноменології, механізмів психологічного захисту, копінг-стратегій та особливостей адаптації при посттравматичній психологічній дезадаптації, встановлені варіанти її проявів та розроблена модель формування механізмів дезадаптації. Запропонована та апробована програма диференційованої психокорекції порушень. На підставі аналізу результатів дослідження встановлено 2 варіанти перебігу психологічної дезадаптації: "екстрапунітивно-афективний", при якому переважали прояви з боку емоційної сфери, та "інтрапунітивно-особистісний" з переважно поведінковими та когнітивними на тлі емоційних скарг. Поведінкові прояви та особливості реагування розцінювались учасниками бойових дій як позитивні набути якості. Виявлено високі рівні соціальної фрустрованості, сфери якої залежали від варіанту проявів. Встановлено значне зниження ефективності механізмів психологічного захисту, особливо при "інтрапунітивно-особистісному" варіанті. При дезадаптації виявлено зниження продуктивності когнітивних, емоційних та поведінкових копінг-стратегій. Показано, що при "інтрапунітивно-особистісному" варіанті рівень дистресу, важкість психологічних порушень та ступінь дезадаптивних змін значно виразніші. Аналіз сукупності даних дослідження показав наявність двох складових в структурі посттравматичної психологічної дезадаптації, які мають різне походження та грають різні ролі в формуванні дезадаптації. Це структури нових поведінкових стратегій і власне посттравматичні порушення, що підтверджено виділеними факторами при факторному аналізі. Кожній встановленій структурі відповідно варіанту дезадаптації характерні відповідні зміни в поведінковій, емоційній та когнітивній сферах особистості. Витоки встановлених варіантів ППД знаходяться в особливостях виховання та набутого життєвого досвіду. Запропонована та апробована програма надання диференційованої, в залежності від варіанту дезадаптації, психокорекційної допомоги при посттравматичній психологічній дезадаптації, яка дозволила нейтралізувати прояви та попередити їх трансформацію в клінічно окреслені, нозологічні форми. Катамnestичне спостереження показало ефективність та стійкість змін.

15.09.18.0312/0417U003609

Дрюченко Майя Олександрівна. Особливості батьківсько-дитячої взаємодії в родині, де мати хворіє на параноїдну шизофренію (феноменологія, механізми формування, психокорекція): Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 29.07.2017.

УДК 616.895.87-055.52:616-056.2./76.

250 с.: 8 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 325 назв.

З метою розробки заходів комплексної психологічної корекції порушень батьківсько-дитячої взаємодії в родині, де жінка хворіє на параноїдну шизофренію (ІПШ), обстежено 100 сімей хворих та 50 родин психічно здорових жінок (жінка, чоловік, дитина). В результаті роботи проаналізовано особливості клініко-психопатологічної симптоматики ІПШ у жінок в контексті їх впливу на стан дитяче-батьківської взаємодії. Встановлені відмінності соціального й родинного функціонування жінок, хворих на ІПШ, та їх вплив на стан батьківсько-дитячої взаємодії. Виявлені особливості психоемоційного стану та оцінки соціальної підтримки у чоловіків жінок, хворих на ІПШ. Досліджено оцінку дитиною сі-

мейної ситуації в родинях, де мати хворіє на ПШ. Визначено специфіку сімейної взаємодії в родинях жінок, хворих на параноїдну шизофренію, з точки зору батьківсько-дитячої та подружньої її складових. На основі отриманих даних обґрунтовано й розроблено систему комплексної психокорекції, спрямовану на оптимізацію батьківсько-дитячої та сімейної взаємодії в родинях жінок, хворих на параноїдну шизофренію. Система містить п'ять етапів (стабілізаційний, партнерський, інтеграційний, дитячий та сімейний), кожен з яких має специфічні мішені, мету, зміст, засоби і ефекти психокорекційного впливу. Ефективність зазначеної системи доведена пірвичним дослідженням.

15.09.18.0313/0417U003610

Маркова Анна Сергіївна. Особливості порушень психологічного здоров'я та його корекція у членів родин, які займаються спільним бізнесом: Дис... к.психол.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 159.923.2:658.3:005.95/.96:616.89:615.851.

297 с.: 114 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

В дисертації вирішена задача з розробки програми психокорекції порушень психологічного здоров'я у членів родини, які займаються спільним бізнесом, що зроблено на основі ідентифікації та комплексної оцінки клініко-психологічних проявів та чинників їх формування. Проведено теоретичний аналіз та систематизацію наукових даних щодо питань особливостей функціонування сімейної системи в родинях, що займаються спільним бізнесом. Досліджено наявність і клінічні прояви професійної дезадаптації в структурі порушень психологічного здоров'я у членів родини, які займаються спільним бізнесом. Здійснено клініко-психологічний аналіз розладів психоемоційної сфери в структурі порушень психологічного здоров'я у членів родини, які займаються спільним бізнесом. Виявлено особливості дитяче-батьківської взаємодії в родинях, які займаються спільним бізнесом. Встановлено особливості залежної поведінки та прояви міжособистісної залежності як чинника формування порушення психологічного здоров'я у членів родин, які займаються спільним бізнесом. Надано характеристику типам реагування на залучення до роботи у батьківському бізнесі дітей власників, в залежності від мотивації до участі в ньому. Обґрунтовано і розроблено програму психокорекції порушення психологічного здоров'я у членів родини, які займаються спільним бізнесом, та оцінено її ефективність.

15.09.18.0314/0218U000457

Психолого-педагогічна підготовка конкурентоздатного фахівця в умовах післядипломної освіти: Заключний звіт /Український відкритий університет післядипломної освіти; Керівник Філь Олена Анатоліївна. – ДР 0116U004869. УДК 159.9:658.013.

26 с.

Визначення теоретико-методологічних засад психолого-педагогічної підготовки конкурентоздатного фахівця. Обґрунтування концептуальної моделі конкурентоздатного фахівця та його психолого-педагогічної підготовки.

15.09.18.0315/0218U000489

Теоретичні і методичні засади формування професійної мобільності майбутніх педагогів: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Суліма Тетяна Сергіївна. – ДР 0115U003179. УДК 378.14.

268 с.

На основі виконаних досліджень підвищено теоретичні і методичні засади формування професійної мобільності майбутніх педагогів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.21 Загальне мовознавство

16.09.18.0316/0417U003173

Білошицька Валерія Олександрівна. Комунікативна особистість як феномен політичної лінгвокультури (на матеріалі аналітичних статей українських, англійських та французьких масмедіа): Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 01.06.2017.

УДК УДК 81:39+81' 33.

246 с. – Бібліогр.: 228 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню колективної комунікативної особистості автора аналітичної статті як представника певної політичної лінгвокультури на матеріалі корпусів аналітичних статей українськомовних, англійськомовних та французькомовних тижневиків соціально-політичного спрямування. Запропоновано чотирирівневу структуру комунікативної особистості та здійснено аналіз кожного з її рівнів (мотиваційного, вербально-семантичного, когнітивного та функціонального). Розроблено та опрацьовано методичку аналізу лексики комунікативної особистості у масмедійному дискурсі, способи встановлення вербальних корелятивів констант її свідомості, а також стратегій і тактик, спрямованих на здійснення комунікативного впливу. Опрацьовано модель зставного лінгвокультурологічного вивчення вербальної репрезентації колективної комунікативної особистості автора аналітичної статті на матеріалі трьох мов (української, французької, англійської) із застосуванням корпусно орієнтованого підходу.

16.09.18.0317/0417U003174

Олешко Юлія Леонідівна. Староукраїнська проповідь XVII ст. у комунікативно-когнітивному вимірі: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.05.2017.

УДК УДК 811.161.2'01"16".

211 с. – Бібліогр.: 251 назва.

У дисертації застосовано комунікативно-когнітивний підхід до вивчення староукраїнської проповіді XVII ст. Здійснено комплексне дослідження дискурсивних особливостей староукраїнського проповідницького дискурсу XVII ст. Проповідь (казання) староукраїнського періоду потрактовано як різновид інституційного релігійного дискурсу, що визначає специфіку цього типу дискурсу. Проаналізовано специфіку адресантності та адресатності і реалізації мовленнєвих стратегій і тактик впливу в проповіді. Схарактеризовано казання як нову дискурсивну практику, що засвідчила зміну принципів дискурсивної діяльності в XVII ст. Системно досліджено проповіді XVII ст. (святкові, воєнні, погребальні), виявлено дифузність проповідницького й агіографічного жанрів. Розкрито інтерактивну природу проповіді за характерними смисловими домінантами, зреалізованими в категоріях дейксісу, оптативності та метадискурсу. Встановлено відповідність їх реалізації до тематичного спрямування дискурсу, з'ясовано комунікативно-когнітивну зумовленість виправлень в рукописних казаннях.

16.09.18.0318/0417U003206

Поздрань Юлія В'ячеславівна. Російсько-український словник" за редакцією А.Ю.

Кримського та С.О. Єфремова в історико-лінгвістичному контекст: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 25.05.2017.

УДК 811.161.2:81'373.

430 с. – Бібліогр.: 107 назв.

Дисертаційна праця присвячена цілісному дослідженню "Російсько-українського словника" за редакцією А.Ю. Кримського та С.О. Єфремова у зв'язку з розвитком теорії та практики української лексикографії, відображенням часово-просторової динаміки мовної норми й історичного джерелознавства. Обстежено українську частину елімінованого реєстру Словника; встановлено відповідність лексики, її словотвірних та граматичних ознак дескриптивній і прескриптивній нормі початку ХХ ст., теорії та практиці укладання загальномовних перекладних словників; схарактеризовано джерельну базу Словника з формального та змістового поглядів; реконструйовано модель його ІV тому й імовірний список джерел, систематизований за стилістично-жанровим принципом.

16.09.18.0319/0417U003225

Карбан Аліна Анатоліївна. Динаміка епічної традиції в народній прозі про голодомор 1932-1933 рр: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.05.2017.

УДК 398.2.

200 с. – Бібліогр.: 24 назви.

У дисертації проведено комплексне дослідження фольклорних наративів, присвячених трагічному періоду голодомору 1932-1933 рр. Застосовуючи нові підходи, осмислюються істотні закономірності фольклорної системи з позицій жанрової специфіки новотворів. Розглядається їхній естетичний феномен - символічна картина світу, концептосфера, смислові "коди", часово-просторова й образно-символічна системи творів, і прагматичний феномен, що актуалізує важливі соціальні, когнітивні та ідеологічні функції у створенні й трансмісії уривків текстів про значимі суспільні процеси і явища.

16.09.18.0320/0417U003316

Полозова Олена Олександрівна. Складні сполучникові речення асиметричної будови в сучасній українській мові: Дис... к.філол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 08.06.2017.

УДК 811.161.2'367.335.

238 с. – Бібліогр.: 312 назви.

Об'єктом дослідження є складносурядні й складнопідрядні речення сучасної української мови; мета дослідження - визначити корпус складних сполучникових речень сучасної української мови з формально-змістовою асиметрією якісного й кількісного різновидів; методи - загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація) й спеціальні, зокрема, описовий, трансформаційного аналізу, опозиційного аналізу, контекстного аналізу, а також елементи методів лінгвокогнітологічної та лінгвопрагматичної парадигм; новизна - уперше у вітчизняній синтаксичній науці на основі теоретичного конструкту про якісний й кількісний різновиди формально-змістової асиметрії комплексно схарактеризовані асиметричні складні сполучникові речення, що доповнює уявлення про системність синтаксичної системи української мови як засобу вербалізації цілісного концептуального простору мовної спільноти; уточнено специфіку деяких типів складних сполучникових речень, що вможливує визначення їхнього місця в структурно-семантичній класифікаційній

мережі; результати - матеріали роботи можуть бути використані при створенні граматик сучасної української мови, написанні підручників і посібників для вищих навчальних закладів, а також при викладанні курсу синтаксису сучасної української літературної мови на філологічних спеціальностях вищих навчальних закладів; галузь - лінгвістика.

16.09.18.0321/0417U003317

Компанієць Ірина Василівна. Висловлення з відношенням номінації в сучасній українській мові: Дис... к.філол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 08.06.2017.

УДК 811.161.2'367.32.

192 с. – Бібліогр.: 188 назв.

Об'єкт - реченнєві одиниці сучасної української мови, що репрезентують у своєму змісті відношення номінації; мета - комплексне дослідження висловлень із відношенням номінації з урахуванням їхньої своєрідної семантичної організації та можливостей її втілення в різних реченневих структурах, а також в аспекті їх прагматичної спрямованості, що якнайбільше реалізується в межах своєрідно організованих контекстів; методи - описовий, пропозиційний, трансформаційний, метод прагматичного аналізу, лінгво-контекстуальний; новизна - уперше здійснено системний аналіз одного з логіко-граматичних типів висловлень, а саме висловлень із відношенням номінації, позначених антропоцентричною настановою та комунікативно-прагматичною спрямованістю, що функціонують у вигляді різноманітних синтаксичних конструкцій сучасної української мови. Уперше з'ясовано їх лексико-семантичні й формально-синтаксичні характеристики, досліджено взаємодію відношення номінації з іншими типами логіко-граматичних змістових відношень. Описано реалізацію прагматичного потенціалу висловлень із відношенням номінації в специфічно організованих контекстах мовлення, передусім із погляду комунікативних стратегій і тактик; результати - основні положення та висновки дисертації доповнюють теорію про логіко-граматичні типи речення; фактичний матеріал та матеріали дослідження можуть стати в нагоді при підготовці спецкурсів і спецсеминарів із семантики та прагматики мовних одиниць, лінгвістики тексту, під час написання курсових і дипломних робіт; галузь - лінгвістика.

16.09.18.0322/0417U003318

Литвин Олена Олександрівна. Лінгвопоетика флорономенів у мові творів Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко: Дис... к.філол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 09.06.2017.

УДК УДК 811.161.1'42 (043.5).

235 с. – Бібліогр.: 385 назв.

Об'єкт - художня мова творів Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко; мета - визначити лінгвопоетичну основу лексичної семантики флорономенів і їх функціонально-стилістичну роль у мовотворчості Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко; методи - метод суцільної вибірки, описовий метод, систематизації й інтерпретації досліджуваних мовних явищ, метод компонентного аналізу, контекстного аналізу, наскрізного семантичного аналізу з опертям на словникові дефініції; новизна - роботи полягає в здійсненні лінгвопоетичного аналізу флорономенів як компонентів мовних образів у художніх текстах Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко; уперше виявлено тенденції індивідуального слововживання, характерного для поетичних ідіолектів письменниць; результати - основні положення та висновки дисертації сприяють подальшому розвитку лінгвопоетики як науки, розширенні уявленнє про механізм взаємодії мови

й культури. Зібраний фактичний матеріал можна використати в лексикографічній практиці для укладання семантичного словника мови творів Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко, а також у лінгводидактиці вищих навчальних закладів. Матеріали дисертації можуть стати основою для вивчення ідіостилю Ольги Кобилянської та Уляни Кравченко, а також дослідження ідіостилів інших письменників; газуль - лінгвістика.

16.09.18.0323/0417U003545

Гідора Алла Леонідівна. Терміносистеми правових актів ЄС (на матеріалі англійської, німецької, французької та української мов):

Дис... к.філол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 30.06.2017.

УДК 81'340/113.1: 811.111/112/133/161.

265 с.: 19 табл. – Бібліогр.: 281 назва.

Дослідження присвячено комплексному дослідженню терміносистем правових актів Європейського Союзу (ЄС) на матеріалі англійської, німецької, французької та української мов. У роботі систематизовано терміни правових актів ЄС за структурними та семантичними показниками; розроблена класифікація фахової лексики права ЄС. Схарактеризовано правову систему ЄС у сучасних гуманітарних розвідках; досліджено правові акти у системі фахової мови права ЄС; описано жанрово-стильові риси правових актів ЄС; окреслено тенденції до мовної економії у фахових текстах ЄС; розроблено методику дослідження правових актів ЄС на матеріалі англійської, німецької, французької та української мов; представлено екстралінгвальну та вербальну організацію правових актів ЄС на матеріалі англійської, німецької, французької та української мов; визначена термінологічна лексика як складову фахових правових текстів ЄС; досліджено продуктивні словотвірні моделі та структурні

16.09.18.0324/0417U003589

Звонко Ганна Олександрівна. Об'єктивізація концепту Перетворення в українській мові:

Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.07.2017.

УДК 811.161.2'1.

218 с. – Бібліогр.: 334 назви.

У дисертації на основі комплексної методики концептуального аналізу розкрито особливості репрезентації концепту Перетворення в українській мові, досліджено закономірності та механізми його об'єктивізації. У роботі визначено поняттєві, мотиваційні, аксіологічні, образні ознаки концепту Перетворення, проаналізовано лексеми, що є ключовими словами цього концепту в українській мовній картині світу, з'ясовано їхню етимологію, описано парадигматичні та синтагматичні зв'язки концепту Перетворення. Виявлено й схарактеризовано семантико-синтаксичні особливості репрезентації концепту Перетворення на рівні актантів і предикатів, що, відповідно, дало змогу встановити структуру й різновиди трансформативного фрейму, описати специфіку семантики перетворення в суб'єктно-трансформативному та об'єктно-трансформативному субфреймах.

16.09.18.0325/0218U000672

Українська мова як державна в угорськомовному середовищі на Закарпатті. Українськи в угорській мові: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Лизанець Петро Миколайович. – ДР 0115U001102. УДК 81'373.4.

34 с.

Нааявність спільного запозичення для двох і більше мов є досить складною проблемою, позаяк важко аргументовано довести, що те чи інше запозичення є саме спільним міжмовним утворенням. Об'єктивно ж в умовах тривалого контактування такі спільні міжмовні явища як серед генетично споріднених, так і генетично неспоріднених мов, безперечно, утворюються й існують. За результатами наукового дослідження у Центрі гунгарології укладається історико-етимологічний словник східнослов'янців та українців в угорській мові та її говорах на Закарпатті, який внесе цілий ряд якісно нових доповнень до діючих на сьогодні етимологічних словників.

16.31 Прикладне мовознавство

16.09.18.0326/0417U003459

Тарасова Анастасія Владиславівна. Відтворення англійських компаративних фразеологізмів в українських перекладах: Дис...

к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 811.111"373.7:=161.2"25:801.82-93.

220 с. – Бібліогр.: 340 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей відтворення англійських компаративних фразеологізмів в українських перекладах англійських текстів дитячої літератури. Установлено структурні, семантичні, лінгвокультурні інваріантні диференційні ознаки компаративних фразеологізмів в англійській й українській лінгвокультурних традиціях, які обумовлюють коло перекладацьких труднощів, зокрема в англо-українському напрямі перекладу. Виокремлені розбіжності в образності компаративних фразеологізмів та асоціативних зв'язках в англійській та східнослов'янській лінгвокультурах та доведено необхідність їх адекватної передачі у ПТ. Досліджено способи і прийоми відтворення компаративних фразеологізмів у множинних жанрово-стилістичних особливостей та авторового ідіостилю. Ключові слова: переклад, дитяча література, компаративні фразеологізми, оцінальні фразеологізми, образність, способи і прийоми перекладу.

16.09.18.0327/0417U003463

Кукаріна Анна Дмитрівна. Способи перекладу аббревіатур в англійському та українськомовному медичному дискурсі: Дис...

к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 01.07.2017.

УДК 81'255.4:811.111+811.161.2(043.5).

261 с.: 26 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 434 назви.

Дисертація присвячена визначенню способів перекладу аббревіатур в англійському та українськомовному медичному дискурсі. Дослідження виявляє типологію перекладу аббревіатур англійського та українськомовного медичного дискурсу з урахуванням структурно-дериваційних, семантичних, прагматичних типів. З'ясовано способи перекладу аббревіатур сучасного медичного дискурсу: структурно-дериваційних, складових типів, аббревіатур-усічень, структурних типів аббревіатур за графічним оформленням, семантичних типів аббревіатур медичного дискурсу. Були досліджені полісемія, синонімія, антонімія та омонімія аббревіатур англійського та українськомовного медичного дискурсу. Були визначені способи перекладу нестандартних аббревіатур різних типів: аббревіатур-лексем: аббревіатур-універбів, аббревіатур-інтернаціоналізмів, "аббревіатур-хитрих друзів перекладача", аббревіатур-неологізмів та новомодних слів (buzzwords), аббревіатур-жаргонізмів, табу, евфемізмів у медичному дискурсі. Окреслені способи перекладу аббревіатур-синтаксем:

еліпсів, абрєвіатур-голофразисів, мнемонічних абрєвіатур англломовного та україномовного медичного дискурсу. Ключові слова: переклад, абрєвіатура, медичний дискурс, способи перекладу.

16.41 Мови світу

16.09.18.0328/0417U003272

Юмрукуз Анастасія Анатоліївна. Просодія мовленнєвого акту згоди в англійськомовному діалогічному бізнес-дискурсі (інструментально-фонетичне дослідження):

Дис... к.філол.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 09.06.2017.

УДК УДК: 81'1+811.111+801.

346 с.: 56 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Дисертаційну роботу присвячено просодії мовленнєвого акту в англійськомовному діалогічному бізнес-дискурсі. Предметом дослідження виступає просодія мовленнєвого акту згоди в англійськомовному діалогічному бізнес-дискурсі. У роботі визначено згоду як інтеракційно-прагматичну категорію; виділено мовленнєві акти згоди відповідно до комунікативно-прагматичної спрямованості - згоди-рієкт, згоди-ексепт та згоди-евіденс; встановлено прагматичні та лексико-синтаксичні особливості мовленнєвих актів згоди різної комунікативно-прагматичної спрямованості.

16.09.18.0329/0417U003341

Волгіна Олена Олександрівна. Зміни стилістичного маркування у французьких лексикографічних джерелах другої половини ХХ - початку ХХІ століття:

Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.06.2017.

УДК УДК 811.133.1'06:81'38-115 (043.3).

304 с.: 19 табл. – Бібліогр.: 369 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню динаміки еволюції стилістичної норми сучасної французької мови другої половини ХХ - початку ХХІ століття на лексикографічному рівні. Стилїстичне значення мовного знаку у роботі розуміється як стилїстичний субконцепт - експресивно-оцінний квант знання про концепт, що ґрунтується на асоціативно-образному сприйнятті навколишньої дійсності. Лексико-стилїстичні підсистеми розглядаються як ментальні моделі стилїстичних маркерів, зафіксовані у лексикографічних джерелах. Досліджено чотири ментальні стилїстичні моделі "familier", "populaire", "vulgaire" і "argot", їх динаміка та роль в еволюції стилїстичної норми сучасної французької мови другої половини ХХ - початку ХХІ ст. і концептуальної картини світу франкомовного етносу в цілому. Відповідно до цих моделей проаналізовано стилїстичну стратифікацію вербальної частини базових концептів сучасної французької мови "homme / чоловік", "femme / жінка", "habitation / житло", "argent / гроші" протягом часу (1968-2016 рр.). Загальною закономірністю розвитку лексико-стилїстичної системи сучасної французької мови є тенденція послаблення її стилїстичного потенціалу за рахунок розширення сфер функціонування її елементів, відображених у лексикографічних джерелах, що виражається у демократизації мови, її фамільяризації та вульґаризації. Ця закономірність знаходиться у відношеннях прямої залежності з системою її ментальних моделей, які відчують на собі вплив загальних для всієї мови закономірностей і характеризуються тенденцією до всепоглиблюючого проникнення у їхній склад ненормованих лексичних елементів.

16.09.18.0330/0417U003460

Лютянська Наталя Іванівна. Відтворення ситуацій міжетнічної взаємодії в мас-медійних британських та американських дискурсивних практиках:

Дис... к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 811.111'42:[316.472:316.77].

219 с.: 6 табл. – Бібліогр.: 306 назв.

Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню засобів відтворення ситуацій міжетнічної взаємодії у британському та американському мас-медійному дискурсі з позицій когнітивної лінгвістики, теорії комунікації, дискурсології лінгвокультурології та етнолінгвістики. Визначено основні типи ситуацій міжетнічної взаємодії, що вербалізуються у британських та американських мас-медіа, серед них: кооперативні та конфліктогенні. У ході дослідження реконструйовано типи когнітивних структур, що відображають кооперативну та конфліктогенну міжетнічну взаємодію. Для кооперативної та конфліктогенної взаємодії це концепти, тоді як фрейм суперечка, сценарій "протириччя", образ схеми-культури характеризують тільки конфліктогенну взаємодію. Визначено комунікативні характеристики кооперативної ситуації міжетнічної взаємодії, до яких належать комунікативні стратегії та тактики, та конфліктогенної - комунікативні невдачі та комунікативний інцидент. Схарактеризовано дискурсивні параметри ситуації міжетнічної взаємодії, що включають учасників спілкування, їх соціальні та ситуаційні ролі, умови, за яких відбувається спілкування та його спосіб. Виявлено випадки створення або руйнування етнічних стереотипів та їх впливу на міжетнічну взаємодію. Крім того, виокремлено етнономінації на позначення учасників процесу комунікації, що розподіляються на офіційні етноніми та етнонімічні назви образного характеру. Ключові слова: дискурсивні характеристики, етнічні стереотипи, етнономінації, когнітивні утворення, комунікативна ситуація, комунікативні стратегії і тактики, мас-медійний дискурс, міжетнічна взаємодія.

16.09.18.0331/0417U003461

Шилова Крістіна Олександрівна. Риторичні питання в американському віршованому мовленні (лінгвопрагматичний аспект):

Дис... к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 808:811.111/1 (73): 82'42.

197 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 316 назв.

У реферованій роботі розкрито лінгвокогнітивні та прагматичні властивості риторичних питань у сучасному американському віршованому мовленні. Запропонована комплексна методика дослідження риторичних питань, спрямована на виявлення особливостей функціонування риторичних питань в американських поетичних текстах. Виявлення прагматичних властивостей риторичних питань полягає у визначенні їхньої іллокутивної сили і перлокутивного ефекту, який вони здійснюють на читача при інтерпретації змісту й смислу поетичного тексту. Вивчення риторичних питань з позицій лінгвопрагматичного підходу засвідчує спроможність риторичних питань реалізувати авторські інтенції та здійснювати певний вплив на читача, що здійснюється через установлення стратегій і тактик інтерпретації риторичних питань та їхньої ролі як тригерів нових і прихованих смислів поетичного тексту. Стратегія прототипового прочитання передбачає центральне, зрозуміле багатьом адресатам прочитання тексту завдяки реалізації тактики активації конвенційних схем знання, наявності в семантиці риторичних питань усталених символів, міфологем, знайомих власних назв, ідіом або стереотипних словесних образів. Установлено, що стратегія непрототипового прочитання веде до

експлікації прихованих, імпліцитних смислів шляхом реалізації тактики активації когнітивних зусиль, здійснюваної за допомогою риторичних питань. Ключові слова: американські поетичні тексти, іллокутивна сила, перлокутивний ефект, риторичні питання, стратегія прототипового / непрототипового прочитання, тактики активації та активізації когнітивної діяльності.

16.09.18.0332/0417U003462

Гуменюк Інна Леонідівна. Інтонація пейзажних описів в англійській художній прозі (експериментально-фонетичне дослідження): Дис... к.філол.н. / Херсонський державний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 811.111'344.

309 с.: 23 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 384 назви.

У дисертації, виконаній на ґрунті функціонально-комунікативного підходу до вивчення фонетичних явищ, встановлено специфіку інтонаційного оформлення англійських ПО. Уточнено їхнє визначення, місце і роль в англійському художньому тексті. Досліджувані описи класифіковано за місцевою належністю, видом ландшафту, порами року, перебігом часу доби, ступенем динамічності, позицією у структурі тексту, обсягом опису та його ЕПП. Побудовано модель взаємодії мовних одиниць, що беруть участь у реалізації описових фрагментів, яка характеризується одновекторною і різновекторною взаємодією мовних засобів. Експериментально встановлено інваріантні та варіантні інтонаційні моделі актуалізації англійських ПО, представлені відповідно до їхнього типу і виду та рівня емоційно-прагматичного потенціалу (високий, середній і низький). Ключові слова: англійські ПО; аудитивний та акустичний аналіз; емоційно-прагматичний потенціал; інваріантна / варіантні інтонаційні моделі; сільські / міські ПО; статичні, статично-динамічні й динамічні описи.

16.09.18.0333/0417U003464

Дайнека Надія Миколаївна. Когнітивно-прагматичні особливості актуалізації комунікативної ситуації кібербулінгу (на матеріалі англійського Інтернет-дискурсу): Дис... к.філол.н. / Херсонський державний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 811.111:81'42.

218 с.: 7 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

У реферованій роботі встановлено когнітивно-прагматичні особливості актуалізації комунікативної ситуації кібербулінгу на матеріалі англійського Інтернет-дискурсу. Кібербулінг визначається як інтенціональна, спланована агресивна поведінка з боку особи або групи осіб, у результаті якої жертва зазнає моральної та психологічної шкоди. Кібербулінг актуалізується у кіберпросторі, який є сприятливим середовищем для дій агресора. Основними видами кібербулінгу є флеймінг (перепалка), троллінг (провокативне підбурювання), кібердомогання (кіберхарасмент), кіберпереслідування (кіберсталкінг), наклеп (дискредитація), персонація, публічне викриття, виключення (кіберостракізм), хеппі слеппінг. Явище кібербулінгу найчастіше актуалізується у форматі форуму, чату, блогу, електронного видання та соціальної мережі. Регулятивний взаємовплив у дискурсі кібербулінгу постає як конфліктна взаємодія опонентів, що актуалізується у вигляді покрокових вербальних реплік-висловлювань, які можуть містити знаки інших семіотичних систем (пиктограми, фото, відео та аудіо). До основних конфронтаційних стратегій кібербулінгу належать стратегії дискримінації та дискредитації, що актуалізуються у тактиках пониження статусу, протиставлення, демонстрації досвіду, логічної й емоційної аргумен-

тації, образи, звинувачення, навішування ярликів. Зазначений тактико-стратегічний комплекс характеризує поведінку обох сторін дискурсу кібербулінгу. Ключові слова: агресія, інвектива, Інтернет-дискурс, кібербулінг, когнітивно-прагматичні параметри, конфлікт.

16.09.18.0334/0417U003478

Хорошилова Вероніка Миколаївна. Стратегія завдання образи у німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі: Дис... к.філол.н. / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.06.2017.

УДК 811.112.2'42.

275 с.: 10 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 363 назви.

Об'єктом дослідження є висловлення, які реалізують стратегію завдання образи у німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі. Предмет дослідження становлять структурно-семантичні й прагматичні особливості реалізації стратегії завдання образи в німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі. Мета дослідження полягає у встановленні прагматичних характеристик висловлень, які реалізують стратегію завдання образи в німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі. Методологічною базою дослідження слугують принципи та методи сучасної прагматичної лінгвістики. Основними методами дослідження є дискурсивно-контекстуальний метод, логіко-семантичний та структурно-семантичний методи, кількісний аналіз. Наукова новизна дослідження визначається тим, що в ньому вперше в результаті системного аналізу зроблено опис прагматичних особливостей реалізації стратегії завдання образи в німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі; розроблено класифікацію індикаторів стратегії завдання образи; розроблено класифікацію підпорядкованих їй тактик; встановлено типові аранжування цих тактик; виявлено вплив специфіки інтернет-комунікації на реалізацію стратегії завдання образи в сучасному німецькомовному діалогічному інтернет-дискурсі. Теоретичне значення дослідження зумовлене його внеском у лінгвопрагматику, дискурсологію, теоретичну граматику та лексикологію німецької мови та теорію невербальної комунікації. Практична цінність отриманих результатів полягає у можливості їх використання у викладанні курсів із теоретичної граматики німецької мови (розділи "Прагматика речення", "Займенник", "Дієслово", "Прикметник"), лексикології німецької мови (розділи "Фразеологія", "Словотвірне значення"), стилістики німецької мови (розділ "Стилістична семасіологія"), риторики (розділ "Основи мовленнєвого впливу"), лінгвокраїнознавства Німеччини, комп'ютерної комунікації, у наукових дослідженнях студентів та аспірантів.

16.09.18.0335/0417U003479

Котова Ірина Анверівна. Концепти ГЕРОЙ та АНТИГЕРОЙ в американському кінодискурсі: когнітивний і прагматичний аспекти: Дис... к.філол.н. / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.06.2017.

УДК 811.111'42.

279 с.: 1 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 383 назви.

Об'єктом дослідження є концепти Герой та Антигерой, вербалізовані в американському кінодискурсі, предметом - історична й нарративна динаміка і комунікативні аспекти вербалізації концептів. Мета дослідження полягає у виявленні структурно-змістових характеристик концептів та комунікативних аспектів їх вербалізації з урахуванням історичного варіювання. Методологічний апарат дослідження включає загальнонаукові, класичні лінгвістичні та когнітивно-дискурсивні методи. Основними є методи когнітивно-онемасіологічного аналізу, компонентно-

семантичного аналізу, моделювання лінгвальних мереж, прагмалінгвістичного та кількісного аналізу. Наукова новизна дослідження визначається тим, що концепти Герой та Антигерой уперше схарактеризовано як гібридні, описано їхні передконцептуальні підвалини, структурні особливості й історичне та нарративне варіювання; розроблено метод оцінки саліентності концептуальної ознаки та виявлено комунікативний потенціал концептів. Теоретичне значення роботи визначається її внеском у історичну когнітивну лінгвістику, когнітивну ономазіологію, теорію комунікації й лінгвоперсонологію. Практична цінність роботи полягає у можливості використання її результатів у теоретичних курсах з лексикології (розділ "Лексична семантика"), теоретичної граматики (розділ "Прагматика речення"), лінгвокраїнознавства (розділ "Лінгвокраїнознавство США"), спецкурсах з когнітивної лінгвістики, дискурсології, теорії мовної комунікації, міждисциплінарних дослідженнях медіа- та кінодискурсу і наукових розвідках різного рівня.

16.09.18.0336/0417U003495

Милик Оксана Василівна. Лінгвальні засоби репрезентації концепту ЗДОРОВ'Я в латинській мові: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 811.124'373.46:61]-13.

186 с.: 15 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертацію присвячено аналізу концепту Здоров'я в латинській мові, який відображає фрагмент мовної картини світу давніх римлян. Встановлено місце концепту ЗДОРОВ'Я в класифікаційній матриці концептів. Доведено специфіку дискретного відображення категорії "здоров'я" у мовній картині світу давніх римлян як трьох соматико-психічних станів: брак впливу негативних фізичних чинників; адекватний психічний стан; наявність фізичної міці, - що стало підставою для виділення трьох субконцептів *Salus*, *Sanitas*, *Valetudo*. Здійснено етимологічний, дериваційний та концептуальний аналіз ключових вербалізаторів концепту ЗДОРОВ'Я; описано номінативне і семантичне поля, а також виявлено синтагматичні та парадигматичні відношення вербалізаторів згаданого концепту; встановлено специфіку об'єктивації субконцептів *Salus*, *Sanitas*, *Valetudo* в медичному, прозовому історичному, поетичному та паремійному дискурсах.

16.09.18.0337/0417U003568

Фещенко Олена Валеріївна. Інституційність дискурсу американського слідства: Дис... к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 20.06.2017.

УДК 811.111'42.

234 с.: 8 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

Об'єктом дослідження є вербальні вияви інституційності в дискурсі американського слідства. Предметом дослідження є якісні і кількісні характеристики тем і діалогових стратегій. Мета дослідження полягає у встановленні потенціалу тем і діалогових стратегій, які є виявами інституційності, та з'ясуванні їхньої питомої ваги у дискурсі американського слідства. Методологічний апарат дослідження включає принципи антропоцентризму, функціоналізму, що проєктуються у площину соціолінгвістичного та дискурсологічного аналізу. Основними методами дослідження є метод когнітивного моделювання, методи структурно-семантичного та контекстного аналізу, конверсаційного аналізу, а також кількісного і статистичного. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше детально розкрито суть інституційності як соціолінгвістичної характеристики дискурсу та з'ясовано її якісні та кількісні показники в дискурсі американського слідства. Теоретичне значення роботи визначе-

на її внеском у дискурсологію, комунікативну лінгвістику, когнітивну лінгвістику, соціолінгвістику та конвертаційний аналіз. Практична цінність роботи зумовлена можливістю використання її основних положень і висновків у спецкурсах із дискурсології, комунікативної лінгвістики, соціолінгвістики; у курсі загального мовознавства (розділи "Мова і мислення", "Мова і суспільство").

16.09.18.0338/0417U003588

Галамага Олена Володимирівна. Сакральний латинськомовний текст доби античності: генологічні, вербально-сугестивні та прагматичні виміри: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.06.2017.

УДК УДК 811.124.02.

239 с.: 8 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню сакральних латинськомовних текстів доби античності. Сакральний текст розглянуто як лінгвокультурний феномен. Запропоновано авторську генологічну класифікацію сакральних латинськомовних текстів. Сакральні латинськомовні тексти проаналізовано під кутом зору синергетичної взаємодії мовномовленнєвих структурних одиниць, які належать фоносемантичному, просодичному, лексико-семантичному та синтаксичному рівням тексту, що спрямована на реалізацію сугестивного впливу. Водночас сакральний латинськомовний текст потрактовано як специфічний комунікативний, прагматично зумовлений акт спілкування з потужним компонентом імпліцитної семантики. Запропоновано авторську типологію перформативів-сценаріїв, використовуваних у сакральних латинськомовних текстах.

16.09.18.0339/0218U000179

Дослідження функціонально-прагматичних, номінативних і когнітивних аспектів англійської мови: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Положин Михайло Михайлович. – ДР 0115U004622. УДК 811.111:81'1.

65 с.

Перш за все сформульовано лінгвокультурологічну концепцію в лексикографії США. Представлено новий тип навчального тлумачного лінгвокультурологічного словника американського варіанта англійської мови для іншомовного користувача. Сконструйовано модель поняттєвих складників, характерних для концепту "менеджмент". Уперше в українській лінгвістиці різнобічно проаналізовано специфіку перформативних мовленнєвих актів у їхньому співвідношенні з неперформативними мовленнєвими актами. Проаналізовано когнітивний і лінгвокультурологічний підходи до розгляду концепту не тільки як оперативної одиниці свідомості, а й яскраво вираженої конотації, носіями якої є фраземи

16.09.18.0340/0218U000234

Сучасна парадигма навчання та інформаційно-комунікативні технології в практиці викладання російської мови як іноземної: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Черемська Ольга Степанівна. – ДР 0117U007651. УДК 81:378.

93 с.

Мета роботи - дослідження інформаційно-комунікативних технологій у практиці викладання російської мови як іноземної в умовах сучасної парадигми навчання, розкриття прямої залежності результату навчання мови від використання сучасних інформаційних технологій.

Об'єкт дослідження - інноваційні форми, методи викладання російської мови як іноземної, які забезпечують досягнення нового рівня опанування мови. Предмет дослідження - нові пріоритети в галузі мовленнєвої освіти, актуальні методики та технології, які стимулюють взаємозалежний комунікативний (мовленнєвий), соціокультурний та когнітивний (пізнавально-інтелектуальний) розвиток студентів.

16.09.18.0341/0218U000738

Динаміка афіксальної словотвірної системи українського іменника (суфікси жіночого роду): Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Білоусенко Петро Іванович. – ДР 0115U000764. УДК 811.161.2'373.611:001.8.

176 с.

Об'єкт дослідження: становлення суфіксальної словотвірної підсистеми українського іменника жіночого роду від найдавніших часів до сучасності. Мета роботи: функціонально-семантичний опис динаміки суфіксальної деривації українського іменника жіночого роду впродовж писемного періоду функціонування української мови. Основними методами дослідження є описовий, порівняльно-історичний, зіставний та статистичний. Опрацьована фахова література з проблеми іменникової деривації від праслов'янської доби до сьогодення, зібрано й систематизовано мовні факти з пам'яток згаданих періодів. Систематизовано й покласифіковано мовні факти з пам'яток різних стилів і жанрів XI - поч. XXI ст. Суфікс -ьба, -ба як в праслов'янську добу, так і в давній руськоукраїнській мові XI-XV ст. був продуктивним і активним формантом, завдяки якому, утворювалися іменники зі значенням опредметненої дії різних лексико-словотвірних типів. Новостворений варіант давнього -ина - суфікс -чина/-щина досить рано став сприйматися мовцями як окремий формант, активно брав участь у продукуванні відіменникових, відприкметникових та, у поодиноких випадках, віддієслівних просторових назв. Здатність творити локативи розвинулася на основі семантики сукупності, яка здавна була притаманна структурам на -ина. У джерелах XI-XXI ст. виявлено небагато іменників *pluralia tantum*. Серед них вичленовуються іменники на позначення назв осіб за місцем проживання, мешканців певних територій, найменування зі значенням опредметненої дії, назви місця, землі, угіддя або території. Творення множинних лексем відбувалося за допомогою словотвірних формантів -овичи; -ци (-цы); -ане (-яне) та матеріально не вираженого афікса. Деривати зі значенням *pluralia tantum*, як і композитні утворення, становили невелику за кількістю систему. Розмежування історичного словотвору й етимологічного аналізу дає підставу відмовитися від суфіксального *j* в словотвірній структурі похідних іменників типу гуща (*gust-ja*), суша (*such-ja*). Суфікси -ь, -ъ, -а в праслов'янській мові поєднували в собі дві функції: словотвірну і флексійну. В українській мові після западу зредукованих згадані форманти почали виконувати лише функцію флексій, а словотвірні значення дериватів - виражати значуща матеріальна відсутність афікса. Специалізація словотвірних формантів у вираженні стилістично нейтральних значень сприяла архаїзації деяких типів похідних з суфіксами жіночого роду, набуття девербативами й деад'ективами додаткових відтінків у значенні, емоційно-експресивного навантаження. З іншого боку, попередні дослідження дають підставу стверджувати, що у формування деяких словотвірних типів з стилістично нейтральними значеннями суфікси жіночого роду набули особливої продуктивності. Результати дослідження використані в роботі викладачів кафедр української мови Запорізького національного університету, Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, Мелітопольського дер-

жавного педагогічного університету ім. Б.Хмельницького та Бердянського державного педагогічного університету під час викладання таких курсів: "Історична граматика" (тема - "Українські іменникові словотвірні суфікси"), "Історія української мови" (тема - "Шляхи збагачення української літературної мови"), "Сучасна українська літературна мова" (тема - "Словотвірні категорії", "Українські іменникові словотвірні суфікси"), в авторському курсі проф. П.І. Білоусенка "Історична дериватологія української мови" (розділ "Історичний словотвір іменника"), "Актуальні проблеми морфології й синтаксису", "Сучасні теорії граматиних значень". Студенти, магістранти, аспіранти й докторанти Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка використовують напрацьовані науковою школою проф. П. Білоусенка методи та прийоми досліджень дериваційних процесів праслов'янської мови, а також прийоми презентації мовних фактів; матеріали монографій за авторством П. І. Білоусенка, Т. В. Сіроштан, Н. М. Правди та В. М. Ліпич використовуються в навчальному процесі і Дрогобицького, і Мелітопольського педагогічних університетів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

16.09.18.0342/0218U000741

Когнітивно-комунікативні та лінгвокультурологічні параметри дослідження мовних одиниць: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Задний Юрій Антонович. – ДР 0113U000807. УДК 81 272: 366.63:001.8.

92 с.

Об'єкт дослідження - мовні одиниці та їх функціонування у сучасному дискурсі. Мета - окреслити когнітивно-комунікативні та лінгвокультурологічні параметри дослідження мовних одиниць. Окреслено телеологічні та когнітивно-семіотичні засади дослідження смислоутворення у сучасному англомовному публіцистичному дискурсі. Виявлено особливості репрезентації семантико-прагматичного потенціалу ґендерно маркованих номінацій в англомовному любовному романі постфеміністичного періоду. З'ясовано параметри семантичних перетворень мовних одиниць як механізму розвитку семантичного поля "навчання". Визначено ключові характеристики та мовні засоби вербалізації лінгвокультурних концептів INTELLIGENCE та Національна Ідентичність. Схарактеризовано семантичні параметри англомовних еврисем. Розкрито прагматичні параметри сучасної англомовної рекламної комунікації. За результатами НДР підготовлено до захисту 11 дисертацій, опубліковано 5 монографій, 21 навчально-методичний посібник, 21 стаття у зарубіжному виданні, 42 статті у фахових виданнях, 55 тез у матеріалах міжнародних і всеукраїнських конференцій. Результати НДР впроваджено у навчальний процес 3 університетів при викладанні лексикології англійської мови, перекладознавства, спецкурсів з порівняльно-історичного мовознавства, неології, соціолінгвістики, дискурсології, художнього перекладу, лінгвокультурології, ґендерної лінгвістики, міжкультурної комунікації, лінгвістики тексту, семантичної парадигматики, когнітивної лінгвістики у вищих навчальних закладах, при викладанні практичного курсу англійської мови; при написанні курсових робіт та кваліфікаційних робіт магістрів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.01 Загальні питання літературознавства

17.09.18.0343/0417U003230

Ангеловська Катерина Владиславівна. Романи Т. Гарді "Тесс із роду д'Ербервілів" і Панаса Мирного "Повія": парадигма жанрово-стильової типології: Дис... к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 08.09.2017.

УДК 82.091+8231:82-995.

195 с. – Бібліогр.: 261 назва.

Об'єкт: соціально-психологічні романи "Тесс із роду д'Ербервілів" (1891) Томаса Гарді і "Повія" (1883) Панаса Мирного. Мета: компаративне дослідження соціально-психологічних романів "Тесс із роду д'Ербервілів" Т. Гарді та "Повія" Панаса Мирного, з'ясування історико-типологічних особливостей їх жанрово-стильової парадигми, визначення національно-мистецьких феноменів англійської та української прози другої половини XIX ст. на матеріалі творчості зазначених письменників. Методи дослідження: історико-типологічний, історико-генетичний та історико-функціональний. Результати, новизна: уперше в українському літературознавстві зроблена спроба історико-типологічного дослідження соціально-психологічних романів Т. Гарді і Панаса Мирного, з'ясована своєрідність їх жанрово-стильової парадигми; розроблено певні принципи й методики порівняння та вивчення літературного матеріалу з погляду традицій і новаторства; соціально-психологічні романи митців розглянуто в літературному контексті, простежено генезис їх художнього мислення, філософічності, інтелектуальності; досліджено процес викристалізації індивідуального письменницького стилю як безперервний процес художньої еволюції й оновлення. Галузь використання: застосування як у сфері літературознавства (теорія й історія літератури), так і при вивченні нормативних курсів історії англійської й української літератур кінця XIX - поч. XX ст., спецкурсів, спецсеминарів у вищих навчальних закладах.

17.09.18.0344/0218U000215

Організаційно-економічні засади розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах Євроінтеграції:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Стахорська Світлана Іванівна. – ДР 0117U007664. УДК 339.137.2.

143 с.

Об'єкт дослідження - процес розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах євро інтеграції. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування й розробка практичних рекомендацій щодо формування ефективного організаційно-економічного забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах євро інтеграції. Методи дослідження - аналіз, синтез, індукція та дедукція, групування і порівняння, кореляційно-регресійний, кластерний аналіз.

17.09.18.0345/0218U000216

Механізм забезпечення енергоефективності діяльності підприємств: теоретичний та практичний аспекти: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Афанасєв Микола Васильович. – ДР 0117U007661. УДК 005.336.1.

314 с.

В роботі було оцінено рівень ефективності витрат; визначено відповідність фактичних умов пріоритетам формування енергетичної безпеки України; проведено структурний аналіз енерговиробництва в Україні та його відповідність сучасним світовим тенденціям; запропоновано заходи щодо мінімізації загроз енергетичній безпеці через оптимізацію структури енерговиробництва в Україні; визначено удосконалений перелік етапів формування стратегії енергозбереження підприємства; запропоновано заходи щодо підвищення енергоефективності вітчизняних підприємств; розмежовано поняття "енергозбереження" та "енергоефективність"; розроблено організаційно-економічний механізм, що є основою, на якій повинні ґрунтуватися напрямки менеджменту з енергозбереження на підприємстві; визначено передумови технічного розвитку підприємства, що впливають на підвищення його енергоефективності та обумовлюють інноваційний розвиток в цілому; визначено основні етапи дослідження стану стратегічного управління енергоефективністю підприємств; виявлено умови та фактори, що обумовлюють формування компетентностей персоналу енергоефективних компаній; сформовано основні складові компонентного аналізу ефективності організаційно-економічного механізму лібералізації енергетичних ринків; сформовано модель організаційно-економічного механізму забезпечення енергоефективності сільськогосподарських підприємств та визначено основні його складові; визначено проблеми розвитку національного ринку відновлюваних джерел енергії в агробізнесі та його подальші перспективи росту; досліджено сутність поняття "енергозбереження", встановлено взаємозв'язок з енергоефективністю, визначено відмінності в трактуванні зазначених понять; узагальнено напрями і заходи з енергозбереження, які сприятимуть підвищенню ефективності виробничої діяльності підприємств; виявлено умови та складові кадрового забезпечення для підвищення енергоефективності діяльності підприємства; визначено показники енергоефективності підприємства.

17.09.18.0346/0218U000221

Розробка теоретико-методичних основ проектно-орієнтованого управління розвитком туристичної галузі в Україні: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Сущенко Олена Анатоліївна. – ДР 0117U007660. УДК 338.48:339.13.024.

158 с.

Об'єкт дослідження - процес проектно-орієнтованого управління розвитком підприємств туристичної галузі України. Мета роботи - обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо формування основ проектно-орієнтованого управління розвитком підприємств туристичної галузі в Україні. Методи дослідження - у процесі дослідження використано такі загальнонаукові та спеціальні методи: конкретно-пошуковий - для виявлення, відбору, теоретичного аналізу, синтезу, класифікації, узагальнення друкованих джерел з питань проектно-орієнтованого управління та інформаційно-комунікаційного забезпечення туристичної індустрії в Україні; порівняльного аналізу - для вивчення світового досвіду формування стратегії розвитку туристичної галузі країни; системного підходу - для формування комплексної стратегії просування туристичного підприємства; методи маркетингового аналізу - для обґрунтування доцільності впровадження та використання інформаційних технологій задля розвитку туристичного потенціалу територій.

17.09.18.0347/0218U000223

Гуманізація менеджменту: освітні і соціально-економічні аспекти: Заклучний звіт

/Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Дороніна Майя Степанівна. – ДР 0117U007667. УДК 378.091:005.336.5.

60 с.

Мета роботи - теоретичне обґрунтування ефективного використання регулюючої функції оподаткування для забезпечення ефективного впливу держави на соціально-економічні процеси та обґрунтування на цій основі науково-методичних і практичних рекомендацій щодо підвищення дієвості інструментів податкового регулювання. Методи дослідження - системний, логічний та історичний підходи; аналізу і синтезу, індукції та дедукції; таксономічний та кластерний аналіз; економіко-математичне моделювання; імітаційне моделювання; графічний.

17.07 Теорія літератури

17.09.18.0348/0417U003192

Хорольська Тетяна Володимирівна. Поетика художньої прози Івана Білика: Дис... к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 821.161.2-3"19"(043.5).

201 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єкт: романи Івана Білика "Танго" (1968), "Меч Арея" (1972), "День народження Золотої рибки" (1977), "Земля Королеви Мод" (1982), "Похорон богів" (1986), "Золотий Ра" (1989), "Яр" (1958-2008), трилогія "Скіфи": "Дикі білі коні" (1989), "Не дратуйте грифонів" (1993), "Цар і раб" (1992). Мета: дослідити своєрідність поетики романів Івана Білика. Методи дослідження: культурно-історичний, структурно-семіотичний, герменевтичний, біографічний та порівняльно-історичний методи. Результати, новизна: вперше виокремлено етапи наукового пізнання творчого доробку Івана Білика; схарактеризовано поетику художньої прози митця з точки зору системного підходу; наголошено на ознаках жанрового синкретизму в творах письменника; у контексті сучасних літературознавчих теорій проаналізовано образи-персонажі та психологізм їх характеротворення, хронотоп, увесь заголовковий комплекс романістики Івана Білика. Галузь використання: курси з історії української літератури другої половини ХХ століття, програм спецкурсів та спецсеминарів, укладання навчальних посібників.

17.09.18.0349/0417U003231

Смаглій Ілона Володимирівна. Авторська свідомість та своєрідність її поетичного вираження в поезії Світлани Йовенко: Дис... к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 07.09.2017.

УДК УДК 821.161.2-1.09.

226 с. – Бібліогр.: 186 назв.

Об'єкт: поезія С. Йовенко збірок "Голубе полум'я" (1969), "Обличчя вітру" (1975), "Бузок у січні" (1977), "Діалог" (1978), "Обличчя справжня мить" (1979), "Міст через осінь" (1981), "Ти - хто поруч" (1983), "Час любові" (1984), "Нерозкритий конверт" (1987), "Безсмертя ластівки" (1989), "Віч-на-віч" (1989), "Любов і Смерть" (2010); інтерв'ю, літературно-критичні статті, спогади поетеси ("Такі наші - не наші! - романтичні таємниці. Фрагмент із книги "Автограф як текст"). Мета: формування авторської свідомості С. Йовенко, специфіки її художнього втілення в ліричних творах. Методи дослідження: структурно-системний аналіз, біографічний, компаративістський, культурно-історичний, психоаналітичний, герменевтичний методи. Результати, новизна: комплексно досліджено тему реалізації авторської свідомості в поетичних творах С. Йовенко, до аналізу текстів залучено новий матері-

ал із її останньої збірки "Любов і Смерть", літературознавчі та літературно-критичні статті; удосконалено осмислення образу України як епіцентричного в духовному пізнанні світу і людини в ньому, культурно-духовної парадигми світу крізь призму ліричного "я", характерів героїв в поезії С. Йовенко; зроблено наступний крок у трактуванні рефлексії ліричного "я" як однієї з форм вираження авторської свідомості; виокреслено самотність поетичної творчості С. Йовенко в межах поезії шістдесятників. Галузь використання: вивчення історії української літератури другої половини ХХ ? поч. ХХІ століть, спецкурси і спецсеминари з питань поетичної творчості С. Йовенко.

17.09.18.0350/0417U003233

Федоренко Ольга Борисівна. Тип козака-характерника в художньому світі української романістики другої половини ХХ ст:

Дис... к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 07.09.2017.

УДК УДК 821.161.2-31.09.

252 с. – Бібліогр.: 595 назв.

Об'єкт: романи "Переяславська Рада" Н. Рибак, "Гомоніла Україна" П. Панча, "Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молодиця" О. Ільченка, "Наливайко" і трилогія "Хмельницький", що складають епопею "Україна", Івана Ле, "Гетьман Кирило Розумовський" М. Лазорського, "Мальви", "Журавлинний крик", "Орда" Р. Іваничука, "Таємний посол", "Чумацький Шлях" В. Малика, "Северин Наливайко", "Максим Кривоніс", "Іван Сірко" В. Кулаковського, "Я, Богдан" П. Загребельного, "Як Мамай до Канади їздив" В. Бровченка, "Яса", "Погоня" Ю. Мушкетика, "Обітниця" Г. Книша, "Чисте поле" Л. Горлача, трилогія "Засвіти", "Між орлами і півмісяцем", "Під Савур-могилою" А. Химка, "Фортеця на Борисфені" В. Чемериса, "Северин Наливайко" М. Вінграновського. Мета: шляхом аспектно-зіставного аналізу художніх образів козаків-характерників в українських романах другої половини ХХ ст. визначити специфіку їхнього функціонування в художніх світах цих творів. Методи дослідження: метод аспектно-зіставного аналізу, культурно-історичний, культурологічний, біографічний, психологічний, компаративістський методи. Результати, новизна: уперше здійснено спробу багатогранного вивчення специфіки образу-типу козака-характерника в українському романі другої половини ХХ століття, на підставі чого виявлено три підперіоди його розвитку, що сукупно перетворили цей образ на самостійне літературне явище; уперше крізь жанрові ознаки твору визначено роль і місце козака-характерника в художньому світі роману, означено палітру письменницьких прийомів його формування або ж уведення в сюжет; уперше визначено поетологічні доміанти українського роману другої половини ХХ століття в аспекті творення образу козака-характерника та виявлено їхню еволюцію відповідно до простежених підперіодів. Галузь використання: навчальні курси з історії української літератури для студентів-філологів, змістове наповнення музейних і туристичних екскурсій відповідної тематики.

17.09.18.0351/0417U003269

Ворок Христина Богданівна. Поетика сновидінь у прозі Івана Франка: Дис... к.філол.н.

/Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 821.161.2-3.09Франко І:801.631.5:159.963.

241 с. – Бібліогр.: 416 назв.

Досліджено проблеми поетики сновидінь у прозі Івана Франка. Розкрито сутність Франкового розуміння історії, природи, ролі сновидінь у творчому процесі митців, визна-

чено місце сонних візій у культурологічній концепції ученого. Простежено художні особливості сновидінь, марень і галюцинацій у прозових творах письменника. Опрацьовано поділ снів за характером і ступенем впливу на поведінку, вибір життєвого рішення персонажа (сни-потраясіння та сни-заспокоєння), за характером впливу на чуттєво-емоційні стани. Проаналізовано сюжетно-композиційну структуру сновидінь, особливості зображення онейричного добового хроносу. Охарактеризовано часопросторові властивості, притаманні позасвідомим станам персонажів, при цьому визначено характерні сновізієні топоси (ліс, річка, її берег, поле, зелені луки, дорога). Простежено поетику та семантику вертикалі, окреслено низку образів та символів, пов'язаних із формуванням поетики сновидінь.

17.09.18.0352/0417U003307

Тітаренко Олена Олексіївна. Метатекстуальна поетика роману Віктора Пелевіна "Т" в контексті прози письменника: Дис... к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 07.06.2017.

УДК 821.161.1:929 Пелевін.

209 с. – Бібліогр.: 254 назви.

Об'єкт - роман "Т", а також тексти В. Пелевіна, поєднані релевантною

наявністю метатекстуальних компонентів. Мета - дослідити усю парадигму художніх реалізацій метатекстуальної поетики романної структури "Т" В. Пелевіна в контексті міжтекстових зв'язків та константних характеристик прози письменника. Методи: цілісний, наративний, інтертекстуальний аналіз, а також описово-аналітичний та порівняльно-типологічний підходи. Результати, новизна: вперше детально досліджено метатекстуальну обумовленість специфіки нарації та хронотопу в художній структурі роману "Т", суб'єктно-наративну та мовну організацію оповіді, автореферентні та автоінтертекстуальні зв'язки. Проведено комплексне дослідження метатекстуальної поетики широкого текстового корпусу В. Пелевіна; виявлено специфіку міжтекстових зв'язків та константні характеристики художнього проекту письменника; аргументовано тезу про метатекстуальну тематизацію й типологізацію гіпертекстової єдності творчості В. Пелевіна, авторської концепції й аксіології; приділено увагу метамовній рефлексії та часопросторовій організації творів; на основі вивчення наскрізних когнітивних метафор гіпертекстову константність художнього проекту В. Пелевіна представлено як естетико-гносеологічний художньо-аналітичний експеримент. Галузь використання: для подальшого вивчення творчості В. Пелевіна, при викладанні курсу історії російської літератури кінця XX - початку XXI ст., спеціальних курсів і наукових семінарів, присвячених аналізу поетики художніх творів письменника, при написанні підручників з історії сучасної літератури, при подальшому дослідженні поетики метатекстуальності.

17.09.18.0353/0417U003357

Філоненко Олександра Геннадіївна. Ренесансно-бароковий "магічний код" у британській літературі (на матеріалі творів кінця XVI - XX ст.): Дис... к.філол.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 06.06.2017.

УДК 82-2-312.8/.9:821.111"15/19".

250 с. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертація є першим у вітчизняному літературознавстві комплексним дослідженням ренесансно-барокового літературного "магічного коду", який функціонує в англійській літературі з кінця XVI століття. Методологічною основою

роботи є дослідження західного езотеризму та фантастичного в літературі, структуралістський, семіотичний, психоаналітичний методи та архетипна критика. У дисертації "магічний код" розглядається як певна стратегія текстотворення, яка залежить від магічних уявлень кожної конкретної епохи та, водночас, має трансісторичні й транскультурні характеристики через зв'язок із механізмами несвідомого. Під впливом езотерико-магічної традиції, відомої як Герметизм, наприкінці XVI - на початку XVII ст. в англійській драматургії виникає специфічна стратегія текстотворення - ренесансно-бароковий "магічний код". Вона оформлюється у п'єсах Крістофера Марло ("Трагічна історія доктора Фауста"), Вільяма Шекспіра ("Буря") та Бена Джонсона ("Алхімік"), де протагоністом постає маг людина. Ці п'єси розглядаються як "магічні історії", тобто такі наративи, в яких ідеться про події, керування якими передбачає застосування магії або її імітацію. Варіанти/субкоди ренесансно-барокового "магічного коду", що формуються у вищезгаданих п'єсах, стають своєрідними архетипними матрицями для розвитку літератури (а пізніше й кінематографу) подальших епох, структуруючи цілі твори або окремі сюжетні лінії, виявляючи надзвичайну пластичність і тенденцію до гібридизації, що дозволяє їм структурувати твори різних жанрів, привносячи в них "магічну" проблематику. Отже, ренесансно-бароковий "магічний код" як стратегія текстотворення виявляє свою універсальну природу, яка спроможна модифікуватись і пристосовуватись до нових культурних умов.

17.09.18.0354/0417U003358

Шереметьєва Вікторія Костянтинівна. Творчість Філіпа Сідні в соціокультурному контексті англійського Ренесансу: Дис... к.філол.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 07.06.2017.

УДК 821. 111.Сідні Ф.'715' (043.3).

227 с. – Бібліогр.: 315 назв.

Дисертація є першим в українському літературознавстві комплексним дослідженням різножанрового літературного доробку Філіпа Сідні - ключової постаті єлизаветинського культурного середовища. У роботі концептуалізовано поняття "феноменологічний портрет письменника" та "авторська самоідентифікація", а також запропоновано і апробовано дослідницьку стратегію, яка дозволяє описати взаємодію різних іпостасей особистісної ідентичності автора і з'ясувати механізми їх оприявлення у його художній творчості. Реконструкція літературної біографії Ф. Сідні на тлі історико-культурної ситуації дозволила виявити ті антропологічні конфігурації його непересічної особистості (взірцевий придворний, дипломат, військовий, патріот, гуманіст, Поет), які сформували основні модуси його творчості. Аналізуючи поетику творів Ф. Сідні, дисертантка підкреслює включеність кожного з них у важливі етико-естетичні дискусії тогочася і акцентує потужний вплив цього письменника на формування літературних конвенцій англійського Ренесансу та його роль у вихованні інтелектуально-духовної еліти нації.

17.09 Історія літератури

17.09.18.0355/0417U003193

Кобилко Наталія Андріївна. Міфологема "дорога" в українському літературному дискурсі (на матеріалі творів химерної прози): Дис... к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК УДК 82-343.

186 с. – Бібліогр.: 215 назв.

Об'єкт: химерна проза другої половини XX століття:

повість В. Дрозда "Ирій" (1974), роман-балада В. Шевчука "Дім на горі" (1983), дилогія В. Земляка "Лебедина зграя" (1971) та "Зелені Млини" (1976), романи О. Ільченка "Козацькому роду нема переводу, або Мамай і Чужа Молодиця" (1958), Є. Гуцала "Позичений чоловік" (1982), П. Загребельного "Левине серце" (1978), В. Яворівського "Оглянься з осені" (1979) та дилогія В. Міняйла "Зорі й оселедці", "На ясні зорі" (1979). Мета: виявити своєрідність функціонування міфологеми "дорога" в українській химерній прозі другої половини ХХ століття та розкрити її художнє значення. Методи дослідження: міфологічний, герменевтичний, культурно-історичний методи, а також контекстуальний та описово-аналітичний підходи до вивчення художньої літератури. Результати, новизна: конкретизовано загальне уявлення про образ дороги в фольклорно-міфологічній свідомості українців, уточнено погляд на хронологію дороги в структурі епічного твору, а також уперше комплексно та всебічно розкрито способи художньої реалізації міфологеми "дорога" в прозі О. Ільченка, В. Земляка, В. Дрозда, В. Міняйла, В. Яворівського, Є. Гуцала, В. Шевчука, П. Загребельного. Галузь використання: курси з історії української літератури у вищих навчальних закладах, підготовка підручників та посібників із історії літератури, науково-дослідницька робота студентів, магістрів, аспірантів.

17.09.18.0356/0417U003409

Хороб Солом'я Степанівна. Жанрові особливості української фантастики кінця ХХ - початку ХХІ ст: Дис... к.філол.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 27.06.2076.

УДК 821.161.2-312.9.09.

197 с. – Бібліогр.: 294 назви.

Об'єкт: повісті та романи Даниєли Андруш, Т. Антиповича, Володимира Аренева, О. Бердника, Марини та Сергія Дяченків, В. Єшкілева, збірка малої прози Я. Мельника, Г. Пагуляк, Вікт. Савченка, Ю. Щербака. Мета: здійснити цілісний аналіз прози сучасних письменників України крізь призму фантастичного метажанру. Практичне значення: основні висновки дисертації використані при вивченні історії та теорії фантастики, передовсім української, а також під час підготовки відповідних посібників і спекурсів про сучасне національне письменство. Методи: історико-літературний, рецептивної естетики, елементів герменевтики, семіотики, структуралізму, міфокритики.

17.71 Народна поетична творчість

17.09.18.0357/0417U003268

Кметь Вікторія Сергіївна. Архетип відьми в українській літературі ХІХ–ХХ століття:

Дис... к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 821.161.2.09"18/19":7.049]:398.4.

234 с. – Бібліогр.: 328 назв.

Дисертацію присвячено комплексному вивченню ретрансляції архетипу відьми в українській літературі ХІХ–ХХ ст. На основі аналізу текстів української художньої літератури, а також літературно-теоретичних та критичних праць, фольклорно-етнографічного матеріалу, іконографії та творів образотворчого мистецтва в цій дисертаційній роботі досліджено еволюцію творчого осмислення архетипного образу відьми, особливості функціонування цього символу-коду. Виокремлено й охарактеризовано найвиразніші мотиви побутування архетипу відьми, окреслено особливості оригінальної авторської рецепції цього архетипу. У результаті дослідження було з'ясовано, що творче прочитання та ре-

трансляція архетипу відьми в українській літературі відбувались двома шляхами: перший вектор послідовно дотримувалася народно-демонологічних уявлень про зловмисницю, а другий – продемонстрував надзвичайно цікаві зразки оригінальної авторської інтерпретації.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.31 Образотворче мистецтво

18.09.18.0358/0417U001992

Горова Наталія Вадимівна. Явище мистецького супротиву у культурному середовищі України другої половини 1950-х - початку ХХІ століття (на прикладі творчості Ади Рибачук і Володимира Мельниченка): Дис... к.мист. /Інститут проблем сучасного мистецтва. – Захищена 25.04.2017.

УДК 75.052.072.3(477)"195/200"(043.3).

178 с. – Бібліогр.: 173 назви.

У дисертації обґрунтовано наукові основи формування явища мистецького супротиву в Україні другої половини ХХ ст. на прикладі творчості окремих митців - Ади Рибачук та Володимира Мельниченка; досліджено концептуальні ідеї, які були закладені у творчому доробку художників. Здійснено уточнення та модифікацію понять, що стосуються мистецького супротиву у тоталітарному суспільстві, теоретично обґрунтовано сутність процесу появи нонконформістських ідей у творчості. Дане дослідження охоплює питання творчості відомих українських монументалістів-нонконформістів А. Рибачук та В. Мельниченка. Піднімається питання долі монументального художнього твору у тоталітарному суспільстві. Розглядаються композиційно-художні характеристики окремих творів. Автор доводить, що твори, виконані в різні роки, були справжніми новаторськими пошуками, оскільки демонстрували специфічні прийоми формотворення, сміливе внесення яскравих кольорових барв, експерименти з технологічними прийомами, що руйнувало прийняті у мистецтві України 1960-2000-х стереотипи.

18.09.18.0359/0417U003288

Кравченко Марта Ярославівна. Мистецтво прикрас в Україні останньої третини ХХ – початку ХХІ століття: європейський контекст, художні особливості, персоналії:

Дис... к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 31.05.2017.

УДК 745.55(477)"19/20"+739.2(477)"19/20".

283 с. – Бібліогр.: 230 назв.

Дисертація присвячена висвітленню культурного контексту формування та розвитку мистецтва прикрас в Україні вказаного періоду. Розглянуто умови становлення, взаємовпливів і зв'язки з європейським мистецьким середовищем, виявлено тенденції розвитку мистецтва художніх прикрас у Європі 1970–2016 рр. На прикладі творчості провідних художників простежено основні концептуальні засади, спільні та відмінні риси в різних країнах і мистецьких школах. Окремо розглядаються умови формування мистецтва прикрас в Україні з обов'язковим зосередженням уваги на ювелірних прикрасах і прикрасах з альтернативних матеріалів.

18.09.18.0360/0417U003289

Папета Олена Валеріївна. Творчість Людмили Семикіної: жанрова специфіка, художні особливості творів:

Дис... к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 02.06.2017.

УДК 75.071.1:7.05](092)(043).

222 с. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертація є першим комплексним дослідженням життєвого шляху і творчої діяльності Л. М. Семикіної в контексті українського образотворчого мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ століть. Досліджено основні етапи її становлення як живописця, художника кіно, дизайнера одягу. Введено в науковий обіг біографічні дані і невідомі роботи мисткині. Проаналізовано та систематизовано творчу спадщину Л.М. Семикіної. Визначено стилістичні особливості її художньої манери, специфіку художньої мови творів. Висвітлено теоретичні та практичні засади мистецтва нонконформізму як одного з джерел формування творчої особистості Л.М. Семикіної. Проаналізовано громадську діяльність Л. М. Семикіної та її внесок у розвиток образотворчого мистецтва і дизайну одягу в Україні.

18.09.18.0361/0417U003290

Єфімова Анна Вікторівна. Художні практики в урбаністичних просторах кінця ХХ — початку ХХІ століть (досвід Західної України): Дис... к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 31.05.2017.

УДК 7.03'06:711.433(477.8)"19/20".

329 с. – Бібліогр.: 204 назви.

Дослідження присвячене проблемам мистецтва, репрезентованого у відкритих міських просторах Західної України в кінці ХХ — початку ХХІ ст. Узагальнено наукові та методологічні підходи до вивчення зазначеної проблеми, опрацьовано значний масив літератури та візуальних джерел. Для повноцінного вивчення теми окреслено світовий досвід і розкрито базові теоретичні концепції, з'ясовано динаміку розвитку, соціокультурну роль і значення арт-об'єктів у публічному просторі міста. Досліджено особливості урбаністичних художніх практик в Україні, виділено два основні напрямки: традиційний, що представлений здебільшого фігуративною скульптурою, та новітній, авангардний, репрезентований проектами актуального мистецтва.

18.09.18.0362/0417U003291

Гаврош Оксана Іванівна. Побутовий живопис Закарпаття 1945–1991 років: еволюція жанру, тематика, персоналії: Дис... к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 01.06.2017.

УДК 75.041(477.87)"1945/1991".

364 с. – Бібліогр.: 307 назв.

У дисертації досліджується розвиток побутового живопису Закарпаття 1945–1991 рр. в контексті українського радянського образотворчого мистецтва. На основі низки архівних документів, артефактів та музейних матеріалів зроблено історично-культурний огляд становлення жанру у першій половині ХХ ст., систематизовано емпіричний матеріал та проаналізовано розвиток та трансформацію жанру в радянський період історії Закарпаття, системно опрацьовано творчість художників-жанристів. Окреслено явище жанрової картини у творчості художників-нонконформістів та введено до наукового обігу нові відомості про творчість окремих митців, проаналізовано причини кризи побутового живопису у другій половині 1980-х рр. На прикладі розвитку побутового жанру логічно обґрунтовані процеси історичної та культурної самобутності закарпатських художників протягом ХХ століття.

18.09.18.0363/0417U003292

Гончарук Олександр Віталійович. Львівський скульптурний портрет другої половини ХХ століття: композиційні моделі та

образно-пластична структура: Дис... к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 01.06.2017.

УДК 730.036(477.83-25)"19".

311 с. – Бібліогр.: 157 назв.

У дисертації досліджено шляхи розвитку портретного жанру у львівському мистецькому середовищі другої половини ХХ століття. Доведено, що в цей період портретна скульптура займала провідне місце серед різновидів станкової пластики і визначала її обличчя в цілому. Львівські художники продовжували місцеві традиції та вирішували професійні завдання, що відповідали вимогам часу. Галерея створених ними образів стала своєрідним документом історичного минулого і сьогодення.

18.09.18.0364/0417U003405

Будник Андрій Вікторович. Засоби і прийоми дизайну українського видовищного плакату першої третини ХХ ст: Дис... к.мист. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 27.06.2017.

УДК 7.012:655.3.066.24(477) "190/193".

221 с. – Бібліогр.: 307 назв.

У роботі проаналізовано художні засоби та композиційні прийоми українського видовищного плакату першої третини ХХ ст. Сформована база даних, основу якої складають близько п'ятисот зразків плакатного мистецтва, дозволила дослідити мовно-образні особливості українського видовищного плакату, встановити зв'язок його художньої мови зі світовими та європейськими взірцями. Порівняльним аналізом графічних творів виявлено художньо-конструктивні засади українського видовищного плакату першої третини ХХ ст., близькі сучасному графічному дизайну. Цьому сприяло уточнення змісту в дизайнерському ключі поняття "видовищний плакат". Вивчення плакатних форм дозволило умовно поділити їх на групи, які відповідають типам зображень, різних за композиційною домінантою. Введення домистецтвознавчо-дизайнерського обігу "одиниць" систематизації композицій плакату є кроком до класифікації вітчизняних взірців минулих періодів та сучасного етапу розвитку графічного дизайну.

18.41 Музика. Музикознавство

18.09.18.0365/0417U003264

Церковняк Іванна Георгіївна. Фольклористичний доробок Оскара Кольберга в контексті українсько-польських культурних взаємин кінця ХІХ - першої третини ХХ століття: Дис... к.філол.н. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 12.06.2017.

УДК 398(477+438) (092) Кол"1870/1939".

187 с. – Бібліогр.: 298 назв.

У дисертації вперше комплексно проаналізовано три томне видання лемківського фольклору "Сяноцьке - Кросненське". Праця О. Кольберга є одним із найповніших і найдокладніших опрацьованих зібрань фольклору Лемківщини. Драматичні процеси після Другої світової війни негативно позначилися на культурному середовищі регіону. Після переселення лемків місцеві звичаї, обряди, пісні та ін. ? весь комплекс традиційної народної творчості до кінця ХХ ст. був практично втрачений.

18.09.18.0366/0417U003294

Ню Нін. Одночастинність як теоретична та історична категорія музикознавства :

Дис... к.мист. /Одеська національна музична академія ім. А.В.Нежданової. – Захищена 21.06.2017.

УДК 786.2/083/071.1.

164 с. – Бібліогр.: 276 назв.

Робота присвячена осмисленню одночастинності як категорії теоретичного і історичного музикознавства. Одночастинність - це теоретична формотворна система, що історично саморозвивається, вибирає усі можливі розвиваючі тенденції мелодики, гармонії, ритму, фактури. У роботі характеризується самостійна одночастинна форма з різними внутрішніми формотворними наповненнями, якою користуються величезна кількість композиторів в усі епохи і в усіх країнах. Формується теоретична концепція спадкоємності формотворних систем наповнення одночастинності; уперше одночастинність розглядається з позиції історичного музикознавства. Вибудовується історична ієрархія - вертикаль формотворного наповнення одночастинності: від простих до вищих форм.

18.09.18.0367/0417U003303

Оболенська Марія Михайлівна. Фортепіанна творчість Луї В'єрна в аспекті ціннісної теорії стилю: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 30.05.2017.

УДК 78.071.1 : 786.2 (44) "18/19".

217 с. – Бібліогр.: 222 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню художньої цінності фортепіанної творчості французького композитора Луї В'єрна. З метою віднайдення об'єктивних критеріїв музичної цінності розроблена ціннісна теорія музичного стилю. Запропоновано методику ціннісного аналізу, яка апробується на маловідомому матеріалі. Висвітлено засадничу роль категорії "композиторський стиль" як об'єктивного чинника змісту, розглянуто його специфіку в контексті сучасної наукової парадигми. В дисертації проаналізовані всі твори Л. В'єрна для фортепіано: "Дві п'єси", "Бургундська сюїта", "12 прелюдій", "Три вальси", "Похоронний дзвін", "Дитячі силуети", поема "Самотність".

18.09.18.0368/0417U003304

Рябуха Тамара Миколаївна. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 30.05.2017.

УДК 792.7:78.087.6(477).

203 с. – Бібліогр.: 182 назви.

Дисертацію присвячено вивченню витоків та інтонаційних складових української пісенної естради. Розглянуті та систематизовані питання методології дослідження пісні як музично-жанрового феномену, його функціонування у естрадно-масовій культурі. Вперше у вітчизняному музикознавстві розроблено критерії та запропоновано класифікацію жанрових стилів у естрадно-пісенній творчості, визначено її інтонаційні джерела та базові складові, які набувають значення констант у зародженні та подальшій еволюції жанру (академічний солоспів, циганський романс, вокальний джаз, шансон, бардівська пісня).

18.09.18.0369/0417U003305

Помпеева Анна Юріївна. Вокальна стилістика у європейській опері малої форми кінця XIX - XX століть: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 29.05.2017.

УДК [782.1:784]:78.03(4)"18/19".

226 с. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертацію присвячено вивченню специфіки вокальної стилістики в європейській опері малої форми кінця XIX - XX століть. Узагальнено та систематизовано наукові дані щодо одноактної структури як ментальної ознаки опери малої форми. Основний акцент у творах, що аналізуються (одноактні опери П. Масканьї, С. Рахманінова, А. Шенберга, В. Губаренка) поряд з характеристиками композиційно-драматургічних закономірностей, зроблено на виявленні провідних тенденцій розвитку жанру в аспекті вокальної стилістики.

18.09.18.0370/0417U003306

Асатурян Анна Самвелівна. Камерно-вокальний стиль К. Дебюссі у контексті музичного символізму: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 29.05.2017.

УДК [78.071.1 : 784.3 (44)] : 7.036.45.

193 с. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертацію присвячено вивченню особливостей камерно-вокального стилю К. Дебюссі у контексті явища "музичний символізм". Вперше у вітчизняному музикознавстві ця проблема вирішується на новому рівні з урахуванням досліджень минулих років, але з комплексним охопленням всіх складових т?odies К. Дебюссі як стилеутворюючої доміанти його творчого мислення.

18.09.18.0371/0417U003384

Бондаренко Олена Миколаївна. Токата в українському фортепіанному мистецтві: генеза та шляхи трансформації жанру: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 26.06.2017.

УДК [78.083.3:786.2]: 78.03 (477).

196 с. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертацію присвячено вивченню української токати як жанру, що значно вплинув на розвиток фортепіанного мистецтва України. Визначено, що специфіка токати, яка втілює семантику руху та часу, її виконавська природа, стали фундаментом багатопланової модифікації жанру. Спираючись на історичну еволюцію токати, запропоновано наступну типологію жанру: барокова токата, романтична токата, токата модерну і токата постмодерну. У всіх різновидах зберігається токатний комплекс - це стійке поєднання швидкого темпу, остинатної ритмічної формули, специфічної артикуляції та фактури (репетиції, мартеллято, короткі і довгі арпеджіо та пасажи, октавно-акордова техніка), що закріпили семантику руху в музичному часопросторі.

18.09.18.0372/0417U003385

Шен Вікторія Володимирівна. Проза М. Пруста в горизонті композиторської творчості: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 27.06.2017.

УДК [78.071.1:82-3]:78.01.

172 с. – Бібліогр.: 387 назв.

Дисертація присвячена дослідженню феномена прози Марселя Пруста (1871-1922) в контексті музичного мистецтва Європи межі XIX - XX століть і сучасності. Епопея "У пошуках втраченого часу" складається з семи романів і включає в себе більше ніж 2000 персонажів, та є свого роду енциклопедією, яка відображує музичні смаки паризького товариства і самого автора. Влучно описані музичні твори та їх виконання (Р. Вагнера, Ф. Шопена, Р. Шумана, Л. Бетховена та інших) дозволяють простежити взаємозв'язок між музичною реальністю та її літературним відтворенням.

18.09.18.0373/0417U003386

Бурель Олександр Володимирович. Інструментальні концерти К. Сен-Санса в контексті французької жанрової традиції XIX – початку XX століття: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 27.06.2017.

УДК 785.6 : 78.03(44) "18/19".

225 с. – Бібліогр.: 254 назви.

Дисертацію присвячено вивченню інструментальних концертів К. Сен-Санса в контексті французької жанрової традиції XIX – початку XX століття. Матеріалом дослідження є п'ять фортепіанних (1858, 1868, 1869, 1875, 1896), три скрипкових (1857–1858, 1859, 1880) та два віолончельних (1872, 1902) концерти автора. Даний підбір зумовлений прагненням розкрити жанрові особливості концертів композитора в світлі його естетики. Для осмислення ролі К. Сен-Санса у розвитку французького інструментального концерту в дослідженні залучені жанрові зразки, що належать 16 авторам, у тому числі Е. Лало, Б. Годару, Ш. Відору, Т. Дюбуа та іншим.

18.09.18.0374/0417U003387

Тан Чжанчен. Специфіка трактовки басу в опері XVII - XIX століть: між амплуа та характером: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 26.06.2017.

УДК [78.071.2:782.1]:78.03"16/18".

216 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Дисертацію присвячено вивченню виражальних можливостей басу в операх XVII-XIX ст. крізь призму співвідношення амплуа і характеру в партії-ролі. Узагальнено інформацію про поняття "амплуа" і "характер" та їх діалектичний зв'язок; розкрито функції амплуа і характеру як невід'ємних складових оперної традиції; досліджено структуру оперно-сценічного амплуа; розглянуто еволюцію образних типів і музично-виразних засобів в басових партіях-ролях в операх першої половини XVII ст.; проаналізовані басові партії з опер XVII-XIX ст. крізь призму співвідношення амплуа і характеру.

18.09.18.0375/0417U003421

Марченко Валерій Віталійович. Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні (друга половина XX – початок XXI ст.): Дис... к.мист. /Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – Захищена 30.06.2017.

УДК 786.8(477)"19/20".

225 с. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертація є дослідженням становлення і розвитку акордеонного мистецтва як явища музичної культури України. У роботі розкрито специфіку функціонування акордеонного мистецтва в музичній культурі України в другій половині XX – на початку XXI ст. Розроблено модель системи акордеонного мистецтва як феномену музичної культури, що має узгоджену структуру і функціонує у взаємозв'язку основних складових. Розкрито історико-культурні передумови зародження акордеонного мистецтва в Україні, з'ясовано причини утвердження акордеона на вітчизняній концертній естраді, визначено особливості становлення професійної освіти акордеоністів в Україні, показано головні чинники, що сприяли установленню статусу акордеона як професійного інструмента у сольному й ансамблево-оркестровому виконавстві в Україні. Охарактеризовано жанрово-стильові риси композиторської творчості українських митців для акордеона. На основі аналізу

творчої діяльності відомих українських акордеоністів і колективів за участю акордеона виявлено й узагальнено провідні тенденції акордеонного виконавства України. Розкрито функції конкурсів і фестивалів акордеоністів та баяністів як чинника розвитку сучасної музичної культури України. Встановлено історико-культурну періодизацію еволюції акордеонного мистецтва в Україні другої половини XX – початку XXI ст.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.61 Телебачення

19.09.18.0376/0417U003407

Грубич Костянтин Володимирович. Комунікаційні технології телепрезентації української кухні: Дис... к.соц.комунік. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 29.06.2017.

УДК 007:304:001.

229 с. – Бібліогр.: 233 назви.

У роботі здійснений комплексний моніторинг комунікаційних технологій телепрезентації української кухні, виявлено їхню суть, структуру й функції, визначено принципи та структури моделі функціонування комунікаційних технологій на телебаченні. Вперше складено диференціацію соціально-комунікаційних технологій структурування контенту гастрономічних проєктів, яка засвідчила специфічність предмета систематизації, постійний розвиток жанро-і форматотворення на телебаченні, дифузійні та взаємокореляційні процеси між жанрами. Проведено практичне дослідження впливу кулінарних телешоу на сьогодення українців методом анкетування. Отримано підтвердження тези, що широкий спектр досліджуваних аспектів особливостей доречного застосування комунікаційних технологій телепрезентації української кухні, окрім наукового пізнання, має цілком прикладну функцію? зберегти увагу телеглядачів до телепродукту вітчизняного виробництва, зокрема на гастрономічну тематику. Встановлено готовність телеаудиторії України сприймати різноманітні формати кулінарних шоу та її високі вимоги до якості гастрономічного телевізійного контенту, що змушує виробників кулінарних шоу постійно вдосконалювати комунікаційні технології телепрезентації української кухні.

20 ІНФОРМАТИКА

20.53 Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів

20.09.18.0377/0218U000273

Інтеграція методів і засобів вимірювання, автоматизації, опрацювання та захисту інформації в базисі кіберфізичних систем: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Мельник Анатолій Олексійович. – ДР 0115U000446. УДК 004.07; 004.08;004.3; 004.33; 004.383; 004.75(15).

1335 с.

Розроблено методи і засоби вимірювання, автоматизації, опрацювання та захисту інформації в базисі КФС, теоретичних основ побудови КФС та принципів їх функціонування і практичної реалізації у вигляді масштабованої, гнучкої, реконфігуровної та нарощуваної базової платформи, у складі якої організується захищена взаємодія вимірювально-обчислювальних, керуючих, комунікаційних та виконавчих

компонентів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.09.18.0378/0218U000357

Методи захисту від комп'ютерних атак на основі нейронних мереж і штучних імунних систем: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Саченко Анатолій Олександрович. – ДР 0116U002499. УДК 004.56.5+004.89.

161 с.

Об'єкт дослідження - процес обробки інформації при виявленні та класифікації комп'ютерних атак в інформаційних телекомунікаційних мережах. Предмет дослідження - методи захисту від комп'ютерних атак в інформаційних телекомунікаційних мережах на основі штучних нейронних та імунних мереж, нечіткої логіки та модулярної арифметики. Метою роботи є розробка методологічних та технічних основ системи захисту від комп'ютерних атак на базі штучних нейронних та імунних мереж, нечіткої логіки і модулярних коректуючих кодів для підвищення достовірності виявлення і класифікації комп'ютерних атак та покращення рівня безпеки. Методами дослідження є методи системного аналізу, ма-тематичної статистики, застосування теорії розпізнавання образів, теорії штучних нейронних мереж, нейрообчислень і штучних імунних систем, нечіткої логіки, модулярної арифметики. Результати дослідження: проведено аналіз відомих методів захисту від комп'ютерних атак; розроблено модифікований метод побудови детектора виявлення комп'ютерних атак на базі нейронних мереж та штучних імунних систем; розроблено метод зменшення розмірності інформації на основі глибокої нейронної мережі з використанням багатоканальних нейромережових детекторів для побудови ієрархічного класифікатора комп'ютерних атак; побудовано ієрархічний класифікатор комп'ютерних атак на основі об'єднання ней-ромережових імунних детекторів та усунення конфліктів в роботі таких детекторів, що дозволило визначати клас та тип комп'ютерних атак; вдосконалено метод розпаралелення нейронної мережі за рахунок розбиття навчальної вибірки на пі-двибірки і навчання кожної підвибірки на окремій копії моделі нейронної мережі; розроблено алгоритм розпаралелення та структуру нейронної мережі, проведено експериментальні дослідження, які показали підвищення достовірності виявлення атак в порівнянні з відомими підходами; розроблено узагальнену архітектуру нейромережової імунної системи захисту від комп'ютерних атак; розроблено алгоритми та програмні засоби нейромережової імунної системи захисту від комп'ютерних атак; проведено експериментальні дослідження розробленої системи, які підтвердили підвищення достовірності виявлення і класифікації комп'ютерних атак; запропоновано підхід до підвищення безпеки самої системи захисту від комп'ютерних атак за рахунок реалізації нейромережових детекторів на програмованих логічних інтегральних схемах та введення підсистеми прийняття рішень на основі правил нечіткого висновку Мамдани; розроблено метод прийняття рішень в процесі експлуатації системи виявлення атак на базі нечіткої логіки; розроблено коректуючі коди на основі модулярної арифметики, які дозволяють ефективно виправляти багаторазові помилки в пакетах даних та підвищити надійність і безпеку передачі даних в інформаційних телекомунікаційних мережах; вдосконалено метод та розроблено алгоритм забезпечення цілісності інформаційних пакетів на основі модулярних коректуючих кодів. Отримані результати можуть використовуватись для побудови інтелектуальних систем захисту від комп'ютерних атак, які будуть здатні функціонувати і розвиватися самостійно, без активної участі з боку користувача. Такі системи розраховані на застосування, як для захисту персональних комп'ютерів, так і для захисту

мереж різних організацій і структур та здатні підвищити достовірність виявлення комп'ютерних атак, функціонуючи в якості додаткового евристичного аналізатора інформації в каналах обміну даними комп'ютерних мереж разом з стандартними сигнатурними системами і антивірусними комплексами або в якості окремого модуля у складі таких систем.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.01 Загальні питання математики

27.09.18.0379/0218U000665

Нові методи теорії функцій та її застосування в спектральній теорії, аналітичних питаннях теорії ймовірностей, характеристичних задачах математичної статистики, теорії керування та ергодичній теорії: Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б. І. Веркіна; Керівник Фельдман Геннадій Михайлович. – ДР 0113U001130. УДК 517.5.

109 с.

Досліджені субгармонічні функції в необмежених областях з компактним доповненням та їх міри Рісса, радіальні ермітово-додатні функції та їх матриці Шенберга, несамо-спряжені багатовимірні оператори Шредінгера та нескінчені графи, системи несамо-спряжених операторів та обернені задачі для операторів з нелокальними потенціалами, керовані системи, що породжуються хвильовим рівнянням із змінними коефіцієнтами, системи із запізненням нейтрального та змішаного типів та еволюційне рівняння з інфінітезимальним оператором в гільбертовому просторі, функції від незалежних випадкових величин зі значеннями в локально компактних абелевих групах, ергодичні дії локально компактних груп.

27.17 Алгебра

27.09.18.0380/0218U000424

Гомоморфізми та функціональне числення в алгебрах аналітичних функцій на банахових просторах: Заключний звіт /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"; Керівник Загороднюк Андрій Васильович. – ДР 0115U002305. УДК 517.98.

107 с.

В роботі досліджено гомоморфізми алгебри цілих функцій обмеженого типу на банахових просторах в комутативну банахову алгебру. Встановлено структуру множини максимальних ідеалів алгебр R -аналітичних функцій банахового простору. Описано узагальнення продовження Аренса для банахових алгебр та встановлені умови неперервності алгебраїчних операцій на цих продовженнях. Описано структуру предуальної алгебри до $H_b(A)$, де A - деяка банахова алгебра. Побудовано функціональне числення в алгебрах $H_b(X)$ та $W(X)$, розвинуто теорію узагальнених функцій від нескінченної кількості змінних з використанням в якості основних функцій підалгебри в $H_b(X)$ та $W(X)$. Побудовано функціональне числення для зліченної системи генераторів стискуючих сильно неперервних напівгруп. Побудовано функціональне числення у просторах узагальнених функцій асоційованих з аналітичними та R -аналітичними функціями банахового простору. Досліджено диференціювання та гомоморфізми в алгебрах аналітичних та R -аналітичних функцій банахового простору. Також досліджено диференціювання в абстрактних кільцях, зокрема в комутативних кільцях. Побудовано операторне числення над симетричним

простором Фока для зліченного набору некомутуючих генераторів сильно неперервних груп, що діють на Гільбертовому просторі. Досліджено алгебри аналітичних функцій на комплексному банаховому просторі, що інваріантні відносно дії певної множини операторів, які діють на заданому просторі. Такі інваріантні функції називаються симетричними. Розглянуто випадки банахових просторів типу l_p і L_p для різних груп симетрії. Описано спектри таких алгебр та аналітичні структури на цих спектрах. Зокрема описано спектр алгебри симетричних функцій обмеженого типу на просторах L_p

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.09.18.0381/0417U003226

Осадчук Микола Павлович. Визначення параметрів математичних моделей динамічних систем за скалярною часовою послідовністю: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ. – Захищена 02.06.2017.

УДК 517.925.001.57.

167 с.: 24 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

В дисертації розглядається визначення параметрів систем звичайних диференціальних рівнянь з поліноміальними правими частинами за скалярною часовою послідовністю. Для визначення розмірності вкладення запропонований метод ламаних, який заснований на апроксимації фазової траєкторії ламаною лінією з подальшим пошуком самоперетинів ламаної. Метод був застосований для знаходження розмірності вкладення теоретичних систем низької та високої розмірності за наявності та відсутності шумів та до реальних часових послідовностей. У всіх випадках результат методу ламаних не менший за дійсне значення розмірності вкладення. Показано, що результат методу ламаних залежить від часового зсуву, але найменше отримане значення співпадає з дійсною розмірністю вкладення. Розглянуто використання аналітичних співвідношень між коефіцієнтами оригінальної та стандартної системи для формування повної множини систем-кандидатів. Співвідношення були отримані для класу систем диференціальних рівнянь третього порядку з трьома нелінійними складовими в правих частинах рівнянь. Продемонстрований приклад аналітичного пошуку всіх можливих структур оригінальної системи, які можуть відтворювати досліджувану часову послідовність. Запропонований метод вибору системи з множини кандидатів на основі поєднання аналітичних досліджень та можливості впливати на досліджувану систему. Запропонований метод перспективних коефіцієнтів для пошуку структури невідомої системи з мінімальною кількістю ненульових коефіцієнтів в правих частинах рівнянь за відсутності додаткової інформації та можливості впливати на досліджувану систему. Показано, що за скалярною часовою послідовністю можна однозначно визначити числові значення частини коефіцієнтів системи звичайних диференціальних рівнянь, а для решти коефіцієнтів можна вивести співвідношення, які пов'язують їх між собою.

27.09.18.0382/0417U003247

Плаксієв Катерина Юрївна. Математичне моделювання резонансної динаміки нелінійних дисипативних систем: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України. – Захищена 08.06.2017.

УДК 517.928:534.

183 с.: 99 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єктом дослідження є резонансна динаміка нелінійних дисипативних коливальних систем. Метою роботи є удосконалення математичного моделювання резонансної динаміки

нелінійних дисипативних систем за рахунок узагальнення чисельно-аналітичного методу, який базується на отриманні спрощених математичних моделей у формі редукованих систем. Методи дослідження - узагальнений метод редукованих систем, метод багатьох масштабів, чисельні методи, математичний апарат нелінійних нормальних форм. Розроблення нового класу математичних моделей дисипативних систем, узагальнення методу моделювання резонансної динаміки і концепції Каудерера-Розенберга та відкриття нової нелінійної форми коливань мають науково-теоретичну цінність для задачі моделювання резонансної динаміки нелінійних дисипативних систем. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані для чисельно-аналітичного моделювання резонансної динаміки конструкцій, машин та приладів, що мають коливальні елементи. Новизна одержаних результатів полягає в створенні, дослідженні та теоретичному обґрунтуванні нового класу спрощених математичних моделей нелінійних дисипативних систем в околі резонансу, в узагальненні на дисипативні автономні і неавтономні системи чисельно-аналітичного методу моделювання резонансної динаміки на основі запропонованого класу математичних моделей, в узагальненні для дисипативних систем концепції нелінійних нормальних форм коливань Каудерера-Розенберга, в отриманні нових результатів щодо резонансної поведінки нелінійних дисипативних систем та у відкритті нової нелінійної форми коливань. Результати роботи впроваджені в навчальний процес кафедри комп'ютерного моделювання процесів та систем НТУ "ХПІ".

27.09.18.0383/0417U003277

Русіна Аліна Володимирівна. Наближені регулятори для нескінченновимірних систем зі швидко коливними коефіцієнтами: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.06.2017.

УДК 517.9.

130 с. – Бібліогр.: 152 назви.

Дисертаційну роботу присвячено побудові та обґрунтуванню наближених розподілених оптимальних керувань в формі оберненого зв'язку для нескінченновимірних керування процесів зі швидко коливними коефіцієнтами. Побудовано і обґрунтовано наближене оптимальне керування в формі оберненого зв'язку на скінченному часовому проміжку для задачі оптимального керування розв'язками параболічного рівняння зі швидко коливними коефіцієнтами та розподіленим керуванням в правій частині та з квадратичним критерієм якості в двох випадках: з імпульсною керованою дією та за наявності обмежень на керування. Знайдено розв'язок задачі наближеної оптимальної стабілізації для параболічного рівняння зі швидко коливними коефіцієнтами як у випадку керованої імпульсної дії, так і у випадку наявності обмежень на керування. Побудовано і обґрунтовано наближене оптимальне керування в формі оберненого зв'язку для гіперболічного рівняння з розподіленим керуванням та зі швидко коливними параметрами. Знайдено точний вигляд оптимального регулятора для параболічної системи зі швидко коливними коефіцієнтами та обґрунтовано його наближену усереднену форму.

27.09.18.0384/0218U000280

Аналітичні та наближені методи дослідження нових класів еволюційних неперервних і дискретних систем: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Петришин Роман Іванович. – ДР 0115U003230. УДК 517.9.

174 с.

Встановлено існування та єдиність розв'язку нелокальної крайової задачі для багаточастотних систем диференціальних рівнянь й обґрунтовано метод усереднення для багаточастотних систем із лінійно перетвореними аргументами та багаточастотними й інтегральними умовами. Побудовано сім'ю рекурсивних конструкцій, що дає можливість включити декілька довільних неорієнтованих трикутних вкладень довільного повного графа у мінімальне неорієнтоване вкладення повного графа з довільним бажаним значенням степені цього графа по модулю 12. Встановлено достатні умови існування розв'язку крайової задачі для інтегродиференціальних рівнянь нейтрального типу та одержано достатні умови збіжності ітераційного процесу для знаходження наближених розв'язків лінійної крайової задачі для інтегродиференціальних рівнянь з багатьма запізненнями. Побудована заміна змінних, за допомогою якої лінійна багатопараметрична сингулярно збурена система зводиться до сукупності незалежних підсистем. Досліджено асимптотичну поведінку розв'язків нелінійних крайових задач для систем диференціальних рівнянь з частинними похідними. Розвинуто теорію коректної розв'язності еволюційних рівнянь з оператором диференціювання нескінченного порядку та гармонійним осцилятором, а також функціями від таких операторів у просторах узагальнених функцій нескінченного порядку типу ультрарозподілів.

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.09.18.0385/0417U003453

Дерев'яно Тарас Олександрович. Задачі оптимального керування гіперболічними системами: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 517.95.

152 с. – Бібліогр.: 167 назв.

Встановлено достатні умови узагальненої глобальної розв'язності мішаних задач для одновимірних гіперболічних систем рівнянь першого порядку з виродженими характеристиками, з нелокальними крайовими умовами, з навантаженнями, без початкових умов. Виведено необхідні умови оптимальності для задач оптимального керування напівлінійними гіперболічними системами рівнянь першого порядку з виродженими характеристиками, з нелокальними крайовими умовами, з навантаженнями в правих частинах. Доведено існування класичного розв'язку мішаної задачі для квазілінійної гіперболічної системи без умов ліпшицевості для перших похідних щодо вихідних даних за функцією розв'язку. Отримано необхідні умови оптимальності для задачі оптимального керування квазілінійною гіперболічною системою в прямокутній області.

27.09.18.0386/0417U003455

Цебенко Андрій Миколайович. Оптимальне керування в задачах без початкових умов для еволюційних рівнянь та варіаційних нерівностей: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.06.2017.

УДК 517.956.

179 с. – Бібліогр.: 100 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню задач оптимального керування процесами, які моделюються задачами без початкових умов для еволюційних рівнянь та варіаційних нерівностей. У роботі встановлено необхідні та достатні умови існування оптимального керування коефіцієнтами в задачі без початкових умов для слабо нелінійних параболічних рівнянь. Також знайдено достатні умови існування оптимального керування у випадку, коли стан керованої

ної системи описується задачею Фур'є для сильно нелінійних рівнянь з монотонними та немонотонними просторовими частинами. Доведено існування розв'язку задачі оптимального керування системами, що описуються задачами Фур'є для варіаційних нерівностей з керуваннями у правих частинах та коефіцієнтах. Досліджено оптимальне керування лінійними параболічними рівняннями, що сильно вироджуються в початковий момент часу з керуваннями у правих частинах.

27.09.18.0387/0417U003456

Страп Наталія Ігорівна. Задачі з нелокальною за виділеною змінною умовами для рівнянь з частинними похідними у комплексних областях: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.06.2017.

УДК 517.95.

163 с.: 2 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

У дисертаційній роботі розглянуто задачі з нелокальними за виділеною змінною умовами для лінійних та слабо-нелінійних рівнянь та систем рівнянь з частинними похідними. Встановлено умови коректної розв'язності задач у шкалах соболевських просторів функцій багатьох комплексних змінних, просторів функцій, що є рядами Діріхле-Тейлора з фіксованим спектром та гільбертових просторів Германдера, які утворюють уточнену соболевську шкалу. Побудовано за схемою Неша-Мозера наближені розв'язки нелінійних задач. Доведено метричні теореми про оцінки знизу малих знаменників, які виникли при дослідженні задач.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.09.18.0388/0218U000077

Розроблення алгоритмічного та програмного забезпечення для формування енергоефективних режимів газотранспортної системи України в умовах її неповної завантаженості: Заключний звіт /Центр математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім Я.С.Підстригача НАН України; Керівник П'янило Ярослав Данилович. – ДР 0117U002886. УДК 517/958:52/59; 517.977.1/5.

82 с.

Ефективна експлуатація ГТС в умовах існуючої невідзначеності, нечіткої прогнозованості та нестабільності вимагає швидкої адекватної реакції для прийняття оптимальних рішень. Для забезпечення сказаного проведено наступну роботу: розроблено алгоритми швидкого формування оптимальних режимів для однопоточкових, багатопоточкових та структур з контурами систем магістральних газопроводів; розроблено критерії оцінки оптимальності режимів та встановлено зв'язок між стійкістю та енергоефективністю режимів; розроблено програмні модулі і провести їх інтеграцію у підсистему прийняття рішень системи диспетчерського керування газопотоками в активних об'єктах. Розроблена математична модель для опису процесів фільтраційного перерозподілу маси газу в пористому середовищі за малих збурень тиску. В рамках моделі сформульовані та кількісно досліджені задачі релаксаційного вирівнювання пластового тиску, залежно від фільтраційних властивостей пористого середовища та величини незбуреного тиску газу в поровому просторі. Розроблений теоретично-експериментальний метод для визначення коефіцієнтів залежності проникності та пористості зразків середовища від тиску газу в поровому просторі. Метод базується на оберненій задачі фільтрації, сформульованій в рамках розробленої моделі та даних

вимірювань тиску на вході та виході зразка. Отримані результати можна використати для оптимального керування роботою підземних сховищ газу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.37 Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування

27.09.18.0389/0218U000487

Децентралізоване оптимальне керування взаємопов'язаними процесами гірничого виробництва на основі динамічної просторово-часової моделі: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Азарян Альберт Арамаісович. – ДР 0116U001519. УДК 517,977:622,012.

198 с.

Розроблено автоматизовану систему розподіленого оптимального керування взаємопов'язаними процесами збагачувального виробництва на основі динамічної просторово-часової моделі об'єкта керування як структури із зосередженим входом і розподіленим виходом з використанням оперативного неруйнівного контролю характеристик руди, що переробляється, на основі комплексу ультразвукових і радіометричних засобів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.09.18.0390/0218U000514

Теоретичні основи розробки робастно-оптимальних систем керування складними технологічними об'єктами та комплексами в умовах невизначеності: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Ладачнюк Анатолій Петрович. – ДР 0115U000379. УДК 517.977.14.

452 с.

Об'єкт дослідження - складні технологічні об'єкти та комплекси, процеси їх функціонування та системи автоматизації. Мета роботи - розробка теорії та методів керування складними технологічними процесами харчових виробництв для підвищення ефективності керування з урахуванням енерго- та ресурсоефективних алгоритмів та забезпечення заданих показників якості продукції. Методи дослідження - комп'ютерне моделювання, синергетичне керування, компенсація збурень та запізнювань, координація функціонування підсистем технологічних комплексів, оцінки невизначеностей, обробка часових рядів технологічних змінних, комплексування методів робастно-адаптивного та оптимального керування. Вперше для технологічних об'єктів визначена можливість використання механізмів самоорганізації для узгодженого резонансного керування з використанням відносно малих (економних) та топологічно узгоджених резонансних дій для спонукання та задіювання потенційно багатих власних ресурсів об'єктів автоматизації за рахунок їх самоорганізації та регуляції. При виконанні НДР послідовно використовувались відомі та розроблялись нові методи для визначення властивостей об'єктів, досліджувались багатовимірні регулятори та системи керування, ідентифікація математичних моделей. Для технологічних комплексів цукрових та спиртових заводів, виробництва хлібобулочних виробів досліджено процеси функціонування на основі нейромережових структур з використанням методів нелінійної динаміки та технології Data Mining з комплексуванням механізмів керування в межах робастно-оптимальних та адаптивних систем. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.39 Функціональний аналіз

27.09.18.0391/0218U000490

Ідентифікація нелінійних динамічних технологічних об'єктів збагачувального виробництва на основі ядерних операторів: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Моркун Володимир Станіславович. – ДР 0116U001518. УДК 517.988.5:622.7.

196 с.

Розроблено опис методу параметричної ідентифікації динамічної просторово-часової моделі взаємопов'язаних процесів збагачувального виробництва. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.41 Обчислювальна математика

27.09.18.0392/0417U003373

Літинський Святослав Володимирович. Чисельне розв'язування мішаних задач для хвильового рівняння методом перетворення Лагерра та граничних інтегральних рівнянь: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 517.9.

142 с.: 13 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 95 назв.

Побудовано подання у вигляді рядів Фур'є - Лагерра для узагальнених розв'язків мішаних задач Діріхле та Неймана для однорідного хвильового рівняння з однорідними початковими умовами. Встановлено умови на дані крайових умов, які гарантують збіжність розв'язків у відповідних вагових просторах Соболева. Встановлено асимптотичні оцінки похибок чисельних розв'язків. Розроблено швидкий МГЕ на основі адаптивної крос-апроксимації матриць алгебричних систем. Продемонстровано ефективність розроблених методів на основі результатів серії обчислювальних експериментів.

27.09.18.0393/0417U003454

Ковальчук Ольга Василівна. Трикрокові ітераційні методи розв'язування нелінійних функціональних рівнянь: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 04.07.2017.

УДК 519.6.

159 с.: 39 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

В дисертації побудовано та обґрунтовано нові ефективні методи для чисельного розв'язування нелінійних функціональних рівнянь.

27.09.18.0394/0217U999557

Побудова, аналіз і програмна реалізація чисельних методів для прямих та обернених задач фізики та механіки: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Хапко Роман Степанович. – ДР 0115U003259. УДК 518.12, 517.51, 518:517.948.

92 с.

Об'єкт дослідження - лінійні та нелінійні задачі математичної фізики, які моделюють прикладні проблеми фізики та механіки. Задачі реконструкції характеристик фізичних полів та форми об'єктів; нелінійні функціональні рівняння, породжені задачами оптимізації. Мета проекту - розробка чисельних схем розв'язування сингулярно збурених та обернених задач для систем диференціальних рівнянь в частинних похідних, які мають застосування в сучасній інженерії та технологіях. Предмет дослідження - чисельні методи і

алгоритми побудови дискретних моделей коректних та некоректних задач математичної фізики. Методи дослідження - адаптивні схеми методу скінчених елементів, граничні інтегральні рівняння різних типів та розмірностей, модифікації методу Ньютона.

27.09.18.0395/0218U000176

Розробка теорії структурно-параметричного синтезу гібридних систем Електроживлення та їх інтеграції до розподільних електричних мереж в сільських Регіонах: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Козирський Володимир Вікторович. – ДР 0113U003830. УДК 519.6:621.311.26.

404 с.

Об'єкт дослідження - процеси функціонування джерел розподіленої генерації, що інтегровані в систему централізованого електропостачання сільських регіонів. Предмет дослідження - вплив процесів функціонування джерел розподіленої генерації на режими роботи розподільних мереж, стійкість, ефективність і надійність систем електропостачання сільських споживачів. Мета роботи - розробка науково-методичних засад визначення складу та параметрів технічних засобів гібридних систем електроживлення, обґрунтування стійкості систем, режимів роботи та обсягів автоматизації, алгоритмів функціонування гібридних систем електроживлення з метою забезпечення оптимальних режимів роботи розподільних електричних мереж при наявності джерел розподіленої генерації і заданих рівнях надійності електроживлення, які будуть покладені в основу підвищення якості електрозабезпечення споживачів у сільських регіонах. Методи дослідження - дослідження базуються на методах обчислювальної математики, прикладного статистичного аналізу, імітаційного і математичного моделювання з використанням теорії електричних кіл та електромагнітного поля, теорії надійності, системного аналізу та синтезу комплексних гібридних систем, методів аналізу інформації з використанням сучасних комп'ютерних технологій. У звіті науково-дослідної роботи обґрунтовано принципи інтелектуальної інтеграції джерел розподіленої генерації до розподільних електричних мереж сільських регіонів. Проведено системний аналіз, теоретичне обґрунтування раціональної потужності джерел розподіленої генерації та обґрунтування принципів формування динамічних островів при вимиканнях в розподільних електричних мережах сільських регіонів. У результаті визначено оптимальний рівень секціонування розподільних електричних мереж сільських регіонів з врахуванням джерел розподіленої генерації. Теоретично обґрунтовані та розраховані показники надійності електричних систем з джерелами розподіленої генерації. Проведений пошук показників надійності елементів, що описують джерела розподіленої генерації, ґрунтуючись на імітаційному моделюванні імовірнісним методом Монте-Карло, дав змогу обґрунтувати доцільність впровадження джерел розподіленої генерації в сегмент розподільної електричної мережі відповідно до зміни показників надійності електропостачання. Описано формування системи багаторівневого моніторингу. Визначені економічно доцільні місця розташування джерел розподіленої генерації в існуючих розподільних мережах напругою 10 кВ з використанням модифікацій градієнтного методу, а також визначені в місцях розташування економічно обґрунтовані потужності джерел розподіленої генерації в існуючих розподільних мережах напругою 10 кВ з використанням модифікованого методу Ньютона. Проведено математичне моделювання електромагнітних і електромеханічних перехідних процесів, розрахунки статичної та динамічної стійкості досліджуваного сегмента розподільної електричної мережі з джерелами розподіленої генерації.

На їх підставі вивчені особливості взаємного впливу електричної мережі та джерел розподіленої генерації. Виявлені особливості функціонування систем релейного захисту і автоматики сегмента розподільної електричної мережі з джерелами розподіленої генерації в новітніх умовах. Досліджені режими роботи вітросонячної установки з урахуванням стохастичних величин для Київської області. Обґрунтовані принципи побудови комбінованої електропроводопостачальної вітроустановки з магнітоелектричним лінійним генератором зворотно-поступального руху. Проведені дослідження електромагнітних та електромеханічних процесів в циліндричному магнітоелектричному лінійному генераторі зворотно-поступального руху комбінованої електропроводопостачальної вітроустановки. Виконано моделювання режимів роботи магнітоелектричної лінійної машини зворотно-поступального руху в режимах електродвигуна та електрогенератора. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.09.18.0396/0218U000759

Методика оптимізації структури парку будівельних машин в умовах регіону: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Пасічник Роман Мирославович. – ДР 0117U005101. УДК 519.6:69.

40 с.

Об'єкт дослідження - інформаційно-аналітична система оцінки структури парку будівельних машин. Мета роботи - розробити алгоритми аналізу редукції потужності будівельних машин та побудувати інформаційно-аналітичну систему прогнозування змін структури парку будівельних машин. Методи дослідження: методи системного аналізу, чисельні методи розв'язання системи диференціальних рівнянь, методи оптимізації, методи комп'ютерного моделювання. Результати дослідження: розроблено методи ідентифікації моделі редукції потужності будівельних машин, на основі яких програмно реалізовано інформаційно-аналітичну систему прогнозування змін структури парку будівельних машин. Сфери впровадження: результати роботи можуть бути використані в плануванні структури парку будівельних машин, для наукових досліджень складних систем і в навчальному процесі. Галузь застосування - оцінка структури парку будівельних машин. Розроблено методи ідентифікації моделі редукції потужності будівельних машин за рахунок побудови спеціальних різницевих співвідношень та побудови відповідних істок для перебору значень лімітуючого параметра. Впровадження розробленої системи в практиці бізнес-аналізу дозволить підвищити точність оцінок потреб у закупівлях будівельної техніки та зменшити суб'єктивність і трудомісткість бізнес-аналізу.

27.47 Математична кібернетика

27.09.18.0397/0218U000076

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (створення open source рішення швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії): Заключний звіт /ТОВ "Софт Експаншен Україна"; Керівник Штерн Юрій Михайлович. – ДР 0117U005306. УДК 519.7004.4.

66 с.

Об'єкт дослідження - підсистема для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії. Мета роботи - модернізація СЕВ ОБВ вер. 2 шляхом створення модуля для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної

канцелярії. Методи дослідження - аналітичні з використанням аналізу вимог чинного законодавства та наявних технологій щодо створення модуля для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії, проведення дослідної експлуатації модулю. Виконано аналіз умов створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії", проаналізовано умови використання модуля та функціонал електронної канцелярії, сформульовано пропозиції щодо створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії" та надано пропозиції по модернізації системи СЕВ ОБВ з урахуванням розробленої підсистеми "Модуль для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії". Розроблено дослідний зразок підсистеми "Модуль для швидкого підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади з функціоналом електронної канцелярії" та вивчено результати її попередніх випробувань. Результати дослідно-конструкторської роботи можуть бути використані для швидкого підключення органів виконавчої влади до СЕВ ОБВ з функціоналом електронної канцелярії.

27.09.18.0398/0218U000303

Математичні методи та моделі дослідження економічних явищ та процесів: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Мацкул Валерій Миколайович. – ДР 0112U007711. УДК 519.8.

78 с.

Методом дослідження, який використовується економічними і природничими науками при описі стійких кількісних закономірностей, є математичне моделювання, що дозволяє дати формалізований опис об'єкта. В роботі розроблено загальний метод оцінювання рівня латентної ознаки - конкурентоспроможності підприємств. Проведене економетричне моделювання сучасних регіональних ринків праці України та вивченні можливостей використання моделі для прогнозування тенденцій розвитку трудових ресурсів країни. Змоделюване функціонування галузі вівчарства України та вивченні можливостей використання моделей для прогнозування тенденцій розвитку галузі. Проведене також економетричне моделювання функціонування галузі вівчарства на Одещині та вивченні можливостей використання моделей для прогнозування тенденцій розвитку галузі. Визначенні структурні зрушення у системі державних видатків на охорону здоров'я за допомогою прогнозування показника частки загального фонду на 2017 рік методом екстраполяції. Оцінений вплив показників соціально-економічного розвитку регіонів України на результати зовнішнього незалежно оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів.

27.09.18.0399/0218U000761

Математичні моделі процесів навантаження та релаксації в складних системах: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Пасічник Роман Мирославович. – ДР 0113U000848. УДК 519.7:378.147,519.6.

112 с.

1. Об'єкт дослідження - процес моделювання характеристик складних систем із лімітуючими факторами. Метою роботи є теоретичне обґрунтування моделей складних систем із лімітуючими факторами із розробленням методів їх ідентифікації та вироблення на цій основі пропозицій щодо

ефективного прогнозування перебігу процесів навантаження та релаксації у згаданих системах. Методами дослідження є методи системного аналізу, чисельні методи розв'язання систем звичайних диференціальних рівнянь; методи оптимізації. В результаті проведених досліджень запропоновано узагальнену модель процесів в системах із лімітуючими факторами та загальні методи їх ідентифікації, детально розглянуто запропоновані підходи в моделюванні процесів в біомедичних та веб-аналітичних системах. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо оцінок ефективності програм реабілітації хворих на серцево-судинні захворювання, рекламних кампаній із підвищення відвідуваностей Веб-сайтів, підходи до побудови узагальнених моделей систем із лімітуючими факторами а також ефективних методів їх ідентифікації.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.01 Загальні питання кібернетики

28.09.18.0400/0218U000233

Теоретичні та методологічні засади вивчення соціальних комунікацій: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семе́на Кузне́ця; Керівник Яреско Катерина Вікторівна. – ДР 0117U007649. УДК 007:001.8.

108 с.

Мета роботи - комплексне дослідження теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних комунікацій як основи для організації навчальної та науково-творчої діяльності студентів, що спеціалізуються на медіакомунікаціях. Об'єкт дослідження - теоретико-методологічні принципи та технології соціальних комунікацій в контексті їх вивчення у вищій школі. Предметом дослідження є особливості розвитку соціальних комунікацій як наукової системи, соціокультурні аспекти комунікації та практичні питання дослідження медіакомунікацій в умовах вищого навчального закладу. Методи дослідження мають комплексний характер. Використовувались методи теоретичного (аксіоматичний, системно-структурний тощо), проміжного (моделювання, аналогія, аналіз-синтез і т.д.) рівнів, а також низка методів емпіричного характеру (опис, спостереження, порівняння тощо). Основою є соціальнокомунікаційний підхід до вивчення явищ, процесів і функцій соціальних комунікацій, що включає фіксацію, моніторинг, опис, аналіз та інтерпретацію даних з точки зору здійснення об'єктом дослідження впливу на соціум та реакції самого соціуму.

28.17 Теорія моделювання

28.09.18.0401/0218U000169

Теоретичні та технологічні засади експертної підтримки прийняття рішень при побудові стратегічних планів: Заключний звіт /Інститут проблем реєстрації інформації НАН України; Керівник Циганок Віталій Володимирович. – ДР 0115U002075. УДК 519.816.

174 с.

Запропоновано нову модель отримання експертної інформації та на основі даної моделі розроблено технологію експертного оцінювання із застосуванням шкал різного рівня інформативності, яка дозволяє уникнути спотворення інформації, отриманої від експерта. Завдяки послідовному підвищенню інформативності остаточне оцінювання проводиться в шкалі, яка найбільш відповідає інформованості експерта в питанні, що розглядається. Також при цьому запропоновано метод приведення експертних оцінок, заданих у різних за інформативністю шкалах, до єдиної, найбільш інформативної шкали. На основі запропонованого арсеналу

експертних методів розроблено технологію побудови стратегічних планів в умовах обмеженості ресурсів, яка передбачає оптимальний розподіл ресурсів для виконання заходів, вибір заходів для фінансування, вибір оптимальної множини заходів у розрізі досягнення (головної) стратегічної цілі, а також оцінювання ефективності виконання такого плану на заданий момент часу.

28.09.18.0402/0218U000650

Розробка, експериментальна апробація та метрологічна атестація приладу-сенсора на основі ефекту локалізованого поверхневого плазмонного резонансу у масивах наноструктур золота та срібла. Розробка, виготовлення та метрологічне забезпечення чутливих елементів, електронних та механічних частин сенсора на основі ефекту локалізованого поверхневого плазмонного резонансу: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Чегель Володимир Іванович. – ДР 0113U002648. УДК 53.082; 612.017.1; 504.3.064.3..

160 с.

Звіт по НДР: 160 стор., 96 рис., 1 табл., 60 літер. джер. Розроблено теоретичне підґрунтя для розрахунку напруженості ближнього поля чутливої поверхні сенсорного наночипа (золоті наноструктури на скляній підкладці). Відпрацьовано методики приготування колоїдних розчинів сферичних наночастинок срібла, золота і нанострижнів срібла та технологію вакуумного наплення і наступного термічного відпалу острівцевих плівок срібла і золота різної товщини. Розроблено оптимізовану конструкцію приладу - біосенсора на основі ефекту ЛППР та його програмне забезпечення в середовищі Delphi 7.

28.23 Штучний інтелект

28.09.18.0403/0218U000278

Система моніторингу та класифікації регіонів України за розподілом маси хмар у порах року на основі зображень супутникових карт погоди: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Мельник Роман Андрійович. – ДР 0117U007362. УДК 004.93'1; 004.932.

29 с.

Розроблено методи обчислення ознак інтенсивності хмарності на зображеннях супутникових карт України. Використано два підходи : обчислення розподіленої середньої інтенсивності та кластерний аналіз фрагментів зображень. Розроблені алгоритми класифікації зображень хмарності регіонів послідовним і паралельним виділенням підграфів. Розроблено алгоритм сегментування зображень похилою площиною. Розроблена веб система моніторингу хмарності за зображеннями супутникових карт. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.09.18.0404/0218U000325

Розробка інформаційних технологій для моделювання, кількісного оцінювання та прогнозування впливу загроз виникнення конфліктів та розповсюдження зброї на стабільність розвитку суспільства в регіональному та глобальному масштабах: Заключний звіт /Навчально-науковий комплекс "Інститут прикладного системного аналізу" НТУУ "КПІ"; Керівник Путренко Віктор Валентинович. – ДР 0116U005424. УДК 519.8:004.8:004.9.

80 с.

Метою проекту є підвищення повноти та адекватності інформаційної підтримки процесу прийняття стратегічних рішень, спрямованих на забезпечення стабільного розвитку суспільства в умовах негативного впливу загроз, за рахунок розробки та впровадження нових інформаційних технологій для моделювання, кількісного оцінювання та прогнозування поведінки складних динамічних систем. Наукова значущість результатів проекту полягає у розробці нових методів комплексного оцінювання складних систем з використанням експертних оцінок та кількісних вимірювань характеристик різноманітних факторів їх розвитку в умовах невизначеності та інформаційної асиметрії. Практичним результатом проекту є створення універсальної розподіленої інформаційної системи, основаної на базі мікросервісної архітектури та призначеної для "швидкої розробки" прикладних додатків (APMів) для збору, зберігання, інтелектуального опрацювання, публікації даних, які можуть бути використані при обґрунтуванні стратегічних рішень. В рамках проекту проведено розгортання створеної системи та наповнення даними та інструментами (тематичними мікросервісами та додатками) для моделювання, кількісного оцінювання та прогнозування впливу загроз виникнення конфліктів та розповсюдження зброї на стабільність розвитку суспільства в регіональному та глобальному масштабах.

28.09.18.0405/0218U000412

Моделі та методи глибинного навчання для задач геопросторового аналізу в інтересах сільського господарства: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Фізико-технічний інститут; Керівник Шелестов Андрій Юрійович. – ДР 0117U007234. УДК 004.932.

101 с.

Об'єкт дослідження - супутникові зображення високого просторового розрізнення та методи їх обробки. Мета роботи - дослідити та вдосконалити моделі та методи глибинного навчання для задач геопросторового аналізу в інтересах сільського господарства. Метод дослідження - машинне навчання, геопросторовий аналіз, об'єктно-орієнтоване проектування, структурний функціональний аналіз, статистичні методи, нейронні мережі. З появою у вільному доступі великих об'ємів супутникових даних все більшої актуальності набуває розвиток методів машинного навчання на основі геопросторових даних, зокрема, супутникових. В роботі розглянуто основні методи машинного навчання та проаналізовано особливості і результати їх застосування до задач класифікації земного покриву за супутниковими даними високого розрізнення. Особлива увага приділяється глибинним архітектурам, зокрема згортковим нейронним мережам, що на сьогоднішній день являються найбільш потужним та точним методом для розпізнавання візуальних образів. Визначено основні переваги методів глибинного навчання над традиційними підходами до задач класифікації, що використовувались протягом останніх десятиліть і базувались на експертних знаннях для виділення ознак з вхідних даних. Досліджено основні принципи формування інформаційних продуктів міжнародних програм та проведено збір наземних та супутникових даних для території України.

28.09.18.0406/0218U000415

Дослідження принципів формування інформаційних продуктів міжнародних програм. Збір наявних наземних та супутникових даних для території України: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Кусуль Наталія Миколаївна. – ДР 0117U007373с.

УДК 004.932.
77 с.

Об'єкт дослідження - супутникові зображення високого просторового розрізнення та методи їх обробки. Мета роботи - дослідити та вдосконалити моделі та методи глибинного навчання для задач геопросторового аналізу в інтересах сільського господарства. Метод дослідження - машинне навчання, геопросторовий аналіз, об'єктно-орієнтоване проектування, структурний функціональний аналіз, статистичні методи, нейронні мережі. З появою у вільному доступі великих об'ємів супутникових даних все більшої актуальності набуває розвиток методів машинного навчання на основі геопросторових даних, зокрема, супутникових. В роботі розглянуто основні методи машинного навчання та проаналізовано особливості і результати їх застосування до задач класифікації земного покриву за супутниковими даними високого розрізнення. Особлива увага приділяється глибинним архітектурам, зокрема згортковим нейронним мережам, що на сьогоднішній день являються найбільш потужним та точним методом для розпізнавання візуальних образів. Визначено основні переваги методів глибинного навчання над традиційними підходами до задач класифікації, що викристовувались протягом останніх десятиліть і базувались на експертних знаннях для виділення ознак з вхідних даних. Досліджено основні принципи формування інформаційних продуктів міжнародних програм та проведено збір наземних та супутникових даних для території України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.29 Системний аналіз

28.09.18.0407/0417U003223

Панкратов Володимир Андрійович. Стратегія розвитку соціально-економічних систем на основі методологій передбачення та когнітивного моделювання: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 26.05.2017.

УДК 303.732.4:519.816.

197 с.: 25 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

Дослідження спрямоване на розробку стратегії розвитку соціально-економічних систем на основі математичного забезпечення одночасного застосування методологій передбачення та когнітивного моделювання. У даній роботі пропонується використовувати зазначені методології спільно: на першому етапі застосовувати методологію передбачення і отримані результати використовувати на другому етапі в якості вихідних даних для когнітивного моделювання. У ряді випадків, коли вихідна інформація при застосуванні когнітивного моделювання задається у статистичній формі у вигляді окремих логічних груп, пропонується метод побудови інтегрованого показника даних, що полягає в розбитті підмножини вихідних факторів на уточнюючі фактори. Це надає можливість агрегувати усі групи в інтегрований показник даних при залученні запропонованої методики відновлення функціональних закономірностей по дискретно заданих вибірках, або проводити декомпозицію інтегрованих даних в окремі предметні групи з подальшою декомпозицією на логічну послідовність характеристик. Тобто при побудові когнітивної карти обґрунтовано добавляти чи видаляти її вершини, розбивати вершини на взаємопов'язану послідовність вершин. Запропонований системний підхід до вирішення задач розвитку соціально-економічних систем на основі синтезу методологій передбачення і когнітивного моделювання дозволяє побудувати науково обґрунтовану стратегію реалізації пріоритетної альтернативи сценарію розвитку соціально-економічних систем різної природи та відкриває унікальну можливість в рамках єдиного програмно-

аналітичного комплексу вирішувати завдання стратегічного планування та оперативного реагування.

28.09.18.0408/0417U003348

Чирченко Дмитро Вячеславович. Система інтелектуальної підтримки прийняття рішень при керуванні процесом збирання енергетичних культур для біогазових установок: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 27.06.2017.

УДК 519.874:577.23:005.53.

210 с.: 15 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 134 назв.

Дисертацію присвячено розв'язанню науково-прикладного завдання, яке полягає в розробці спеціальних методів та засобів системи інтелектуальної підтримки прийняття рішень щодо збирання енергетичних культур для біогазових установок в умовах апріорної невизначеності характеру, структури та істинних станів енергетичних культур на полях. На основі проведеного аналізу задач управлінської діяльності, показано що широке застосування інформаційних технологій обробки даних з безпілотних літальних апаратів, забезпечує більш високу оперативність та точність отримання результатів спостереження за процесом збирання енергетичних культур. Запропоновано методи визначення обсягів енергетичних культур за даними з БПЛА, планування збиральних робіт та синтезу компромісно-оптимальних маршрутів руху безпілотних комбайнів, з урахуванням об'їзду ділянок, на яких відсутня енергетична культура, за рахунок чого мінімізуються витрати пального.

28.09.18.0409/0417U003450

Проценко Ірина Юрїївна. Оптимальні стратегії для багатопродуктових моделей керування запасами: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.06.2017.

УДК УДК 519.874: 519.874.2.

127 с.: 3 іл. – Бібліогр.: 123 назв.

У дисертації розв'язується актуальна наукова задача, сутність якої полягає в знаходженні умов оптимальності (s, S)-стратегії для багатопродуктових задач теорії запасів. Визначено умови існування і вигляд оптимальної стратегії у класі стаціонарних детермінованих стратегій із загальною функцією витрат, при спадних функціях загальних витрат і з опуклою функцією цілі. Також, для напівмарковської багатопродуктової моделі керування запасами отримано умови існування і вигляд оптимальної стратегії для випадків із загальною функцією витрат, при спадних функціях загальних витрат і при опуклих функціях загальних витрат. Проведено аналіз і дослідження стаціонарних розподілів в моделях керування запасами. В явному вигляді знайдено значення параметрів, що визначають оптимальну стратегію для (s, S)-стратегії. Знайдено ймовірнісні оцінки роботи дворівневої моделі поповнення запасами.

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.09.18.0410/0417U003311

Сінягіна Катерина Андріївна. Діяльність Г.А. Гамова (1904 - 1968 рр.) в контексті розвитку фізичної науки (20 - 70-ті рр. ХХ ст.): Дис... к.і.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 27.06.2017.

УДК УДК 929.000.656 19/20(Гамов).

230 с. – Бібліогр.: 230 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню життєвого шляху, науково-дослідній, науково-педагогічній

та просвітницькій діяльності Георгія Антоновича Гамова (1904 - 1968 рр.) - відомого американського фізика-теоретика українського походження, автора теорії альфа-розпаду, теорії Гарячого Всесвіту, автора першої моделі генетичного коду та багатьох науково-фантастичних творів. На підставі широкого загалу джерел окреслено внесок Г.А. Гамова у становлення сучасного уявлення про будову атома, явищ радіоактивності, встановлено роль фізика у формуванні ідей та теорій стосовно зародження Всесвіту, був виявлений вплив вченого на розвиток наукового співтовариства, його роль у становленні наукового світогляду багатьох фізиків-теоретиків.

29.09.18.0411/0218U000058

"Наукові основи та технічні пропозиції щодо створення комплексу апаратури для перспективних космічних досліджень" (Етап "Створення програмно-технічного комплексу оброблення даних іоносферних супутникових спостережень та моделювання підсистем перспективних приладів корисного навантаження"): Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Федоров Олег Павлович. – ДР 0117U001241. УДК 53.043; 53.0; 550.3; 520.6. 77 с.

Об'єкти дослідження: інформаційні технології оброблення супутникових даних, деформаційно-чутливі електропровідні матеріали з сегрегованою структурою провідного наповнювача, акселерометр, фазова границя кристал-рідина в умовах спрямованого твердіння і відсутності гравітаційної конвекції. Результати досліджень: створено пілотну версію інформаційної системи збору, оброблення та розповсюдження даних іоносферних супутникових спостережень, розпочато тестування системи з використанням архівних даних; на основі одержаних деформаційно-чутливих нанокompatитних матеріалів створено дослідний зразок акселерометра, запропоновано механізми збільшення чутливості приладу; проведено математичне та фізичне моделювання процесу спрямованого твердіння для одержання вихідних даних польотної установки.

29.09.18.0412/0218U000165

Термодинамічне дослідження багатокомпонентних розплавів перехідних металів для створення кристалічних та аморфних високоентропійних сплавів: Заключний звіт /Донбаська державна машинобудівна академія; Керівник Турчанін Михайло Анатолійович. – ДР 0115U003181. УДК 536.66:544.344:54-161/162. 332 с.

Об'єкти досліджень: термодинамічні властивості фаз систем Co-Cr-Cu-Fe-Ni та Cu-Ni-Ti-Zr-Hf. Цілі: моделювання фазових перетворень та термодинамічних властивостей фаз; визначення закономірності зміни термодинамічних властивостей розплавів в рядах досліджених систем; визначення причин та факторів, що впливають на утворення аморфних та кристалічних високоентропійних сплавів (ВЕС); проведення розрахунків фазових перетворень та термодинамічних властивостей фаз для систем Cu-Ni-Ti-Zr-Hf, Co-Cr-Cu-Fe-Ni та прогнозування технологічних умов одержання аморфних та кристалічних ВЕС. Методи досліджень: модель асоційованого розчину для моделювання температурно-концентраційної залежності термодинамічних властивостей розплавів; CALPHAD-метод для розрахунків стабільних та метастабільних фазових перетворень та термодинамічних властивостей фаз систем. Результати: одержані нові експериментальні дані з термодинамі-

чних властивостей розплавів аморфоутворюючих систем; розроблені моделі термодинамічних властивостей фаз систем Co-Cr-Cu-Fe-Ni та Cu-Ni-Ti-Zr-Hf; розраховані діаграми рівноважних та метастабільних фазових перетворень в еквіатомних сплавах систем Co-Cr-Cu-Fe-Ni та Cu-Ni-Ti-Zr-Hf; визначені фактори, що впливають на можливість утворення аморфних та кристалічних ВЕС; розроблені бази даних, які можуть бути використані для прогнозування концентраційних інтервалів аморфізації металевих розплавів та одержання високоентропійних сплавів. Сфера застосування: тонкий металургійний синтез; матеріалознавство; розробка нових технологій синтезу ВЕС; дослідження і розробки в галузі природничих та технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.09.18.0413/0218U000210

Дослідження теплофізики та газодинаміки горіння палив в дисперсному вигляді в енергетичних установках: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Калінчак Валерій Володимирович. – ДР 0115U003209. УДК 536.46. 219 с.

Вивчено кінетику окислення вольфраму і молібдену, з'ясовано теплофізичні умови і динаміку росту кристалів оксидів на поверхні металів в повітрі. Вивчено процеси займання, горіння і згасання двофракційних газозависів вуглецевих частинок. Знайдено критичні температури займання частинок газозависів, критичні діаметри та концентрації, що характеризують їх згасання. Вдосконалено теорію високо-температурного тепломасообміну та кінетики окислення вуглецю та тугоплавких металів у окислювальному газовому середовищі. Побудовано фізико-математичну модель та знайдено критичні умови займання і згасання реакції каталітичного окислення домішок водню та аміаку на платиновому каталізаторі. Розвинуто теорію гетерогенного каталізу і безполум'яного горіння газоповітряних сумішей з домішками горючого газу. Вивчено вплив постійного електричного поля на характеристики плавлення та горіння частинок та крапель алканів. Вперше встановлено гальмування плавлення алканів в електричному полі. Запропоновано механізми впливу електричного поля на кінетику процесів плавлення і горіння алканів.

29.09.18.0414/0218U000211

Вплив іонізації двофазного середовища на енергетичні та технологічні аспекти горіння дисперсних систем: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Полетаєв Микола Іванович. – ДР 0115U003210. УДК 536.46. 81 с.

Розбудова теорії горіння та практики спалювання дисперзованого в окиснювачі органічного та неорганічного горючого в умовах вимушеної або природної іонізації середовища з метою інтенсифікації процесу горіння пилу, впливу на механізм та режим горіння дисперсного горючого, цілеспрямованого управління складом, морфологією та дисперсністю продуктів згорання були метою цієї НДР.

29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика

29.09.18.0415/0218U000651

Розробка мікроелектронного сенсору для експресного контролю та аналізу вмісту сірководню у повітрі: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Литовченко Володимир

Григорович. – ДР 0113U003385. УДК 621.315.592; 53.082.73; 004.93.1.

45 с.

Науково-технічний звіт за НДР: 45 с., 25 рис., 5 таблиць, 25 посилань. В результаті роботи за проектом було розроблено: (1) концепцію формування каталітично активних електродів на основі пористих матриць кремнію та нанокластерів перехідних металів/оксидів для мікроелектронних детекторів екологічно шкідливих газів (H₂S). Механізм підвищення каталітичної активності перехідних металів з повністю заповненою d-зоною полягає в зміні заповнення електронами d-станів (появі d - дірок над рівнем Фермі) при утворенні поверхневих нанокластерів оксидів перехідних металів; (2) розроблено відтворювану технологію виготовлення каталітично активних електродів на основі наноструктурованого поверхневого шару слабоокисленого (з тунельно тонким оксидом) кремнію з вбудованими кластерами перехідних металів та їх оксидів (Cu, CuOx, W, WO₃) в порах; (3) встановлено режим реєстрації присутності H₂S в повітрі при кімнатній температурі шляхом комбінованої адсорбції H₂S та парів H₂O з метою підвищення чутливості сенсорів до H₂S в навколишньому середовищі; (4) розроблено та виготовлено переносний мікроелектронний датчик сірководню, який працює в діапазоні концентрацій H₂S 1 - 100 ppm у повітрі при кімнатній температурі методом фіксування зсуву напруги на рівні плоских зон (UFB) під дією адсорбованих молекул сірководню пропорційно їх концентрації. Розроблено та виготовлено прототип мікроелектронного датчика на низькій концентрації сірководню у повітрі та проведена оптимізація його робочих параметрів. Ключові слова: мікроелектронний сенсор, сірководень, поруватий Si, кластери металів, поріг реєстрації H₂S.

29.19 Фізика твердих тіл

29.09.18.0416/0518U000201

Брус Віктор Васильович. Електронні процеси у наноструктурованих вуглецевих і вуглецевмісних функціональних матеріалах та приладах на їх основі: Дис... д.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 27.06.2018.

УДК 621.315.592.

324 с.: 5 табл., 165 іл. – Бібліогр.: 340 назв.

У роботі проведено дослідження відтворюваних умов виготовлення та функціоналізації неорганічних і органічних вуглецевих матеріалів, комплексне дослідження їх структурних, електричних та оптичних властивостей в широкому діапазоні зовнішніх умов для розширення їх функціональних можливостей, розробки, покращення ефективності та стабільності новітніх електронних приладів на їх основі. Також запропоновано нові підходи і методи для аналізу стаціонарних та змінних електронних процесів у новітніх напівпровідникових гетеропереходах на основі наноструктурованих матеріалів.

29.09.18.0417/0417U003327

Карпа Іван Васильович. Розмірні ефекти в діелектричних кристалах [N(CH₃)₄]₂MeCl₄ (Me = Cu, Zn, Co) з неспівмірною фазою:

Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 07.06.2017.

УДК 537.94; 548.0.535.

180 с.: 8 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

У дисертації досліджено зміну фазового стану кристалів, що мають неспівмірну надструктуру, залежно від їхніх лінійних розмірів. З'ясовано, спостережувані у цих

кристалах розмірні ефекти, зумовлені співмірністю поверхневої енергії до енергії неспівмірної структури. Усебічні дослідження діелектричних тонкошарових кристалів [N(CH₃)₄]₂MeCl₄ з неспівмірними фазами спрямовані на з'ясування закономірностей прояву розмірних ефектів у їхніх оптичних властивостях. Продемонстровано ефективність створення кристалічних структур для отримання сегнетоелектриків з унікальними фізичними властивостями.

29.09.18.0418/0417U003328

Галяткін Олександр Олександрович. Взаємодія іонізуючого випромінювання з компонентами на основі полімерів і мікро- та наноключень:

Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 07.06.2017.

УДК 535.37.

152 с.: 6 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 111 назв.

Дисертація присвячена виявленню закономірностей люмінесценції композитних систем полімерна матриця - неорганічне ядро під дією іонізуючого випромінювання. З'ясовано, що співвідношення між розміром вкраплених у полістирольну матрицю наночастинок BaF₂, SrF₂ та LaPO₄-Pr і довжиною вільного пробігу та довжиною термалізації фотоелектрона є визначальним для розуміння процесу перенесення енергії в полімерному композиті. Доведено наявність ефективного безвипромінювального перенесення енергії збудження від наночастинок BaF₂, SrF₂ та LaPO₄-Pr малого розміру (20 нм) до полістиролу завдяки фотоэффекту на відміну від мікро- та наночастинок великого розміру, де домінує випромінювальне перенесення енергії.

29.09.18.0419/0417U003368

Зетова Тетяна Расімовна. Субструктурні та орієнтаційні зміни, що здійснюються в ході пластичної деформації двовимірних полікристалів алюмінію та міді при кімнатній температурі:

Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 27.06.2017.

УДК 538.911;539.3/.4.

130 с.: 5 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 123 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.07 - фізика твердого тіла. У дисертаційній роботі наведені результати експериментальних досліджень, що здійснюються в ході пластичної деформації розтягуванням двовимірних полікристалів алюмінію і міді з різним розміром зерен в умовах активного навантаження з постійною швидкістю деформації при кімнатній температурі. Експериментально показано, що субструктура полікристалічних зразків алюмінію до їх деформації розрізняється за характером розподілу субзерен за розмірами і кристалографічною орієнтацією, їх формою і розмірами. Експериментально виявлена аномально висока деформація ділянки "крупнозернистого" зразка алюмінію, яка містить границю зерна загального типу, що призводить до її "розпушування" і виникнення в приграничній області границі тріщини, подальше поширення якої відбувається в тілі зерна. Експериментально виявлено, що локальна відносна деформація деяких зерен крупнозернистих полікристалічних зразків алюмінію, продеформованих в умовах активного навантаження з постійною швидкістю деформації при кімнатній температурі, до моменту їх руйнування може значно перевищувати відносну деформацію всього зразка. Показано, що різноманіття вихідної мікроструктури двовимірних полікристалів міді приводить до різних способів релаксації напруженого стану в процесі їх пластичної деформації та до зміни механічних характеристик зразків. Ключові слова: двовимірні полікристали, квазіпе-

ріодична структура, пластичне деформування, колірні орієнтаційні карти, візуалізація, субструктурні та орієнтаційні зміни, розсіпання границі зерна.

29.09.18.0420/0417U003501

Кадигроб Дмитро Васильович. Поверхневі та хвилеводні джозефсонівські плазмові моди у шаруватих надпровідниках: Дис... к.ф.-м.н. /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України. – Захищена 20.06.2017.

УДК 538.945+537.876+538.9.

130 с.: 28 іл. – Бібліогр.: 122 назви.

У дисертаційній роботі теоретично досліджені дисперсійні характеристики поверхневих і хвилеводних джозефсонівських плазмових електромагнітних хвиль в шаруватих надпровідниках, а також передбачено ряд нових ефектів, пов'язаних з їх збудженням. Завдяки сильній анізотропії струмової здатності джозефсонівської плазми в шаруватих надпровідниках можна спостерігати ефекти, які не спостерігаються в інших провідникових середовищах. Зокрема, завдяки анізотропії на графіку дисперсійної залежності для поверхневих хвиль виникають дві гілки, між якими є частотна щільність, причому саме при частотах всередині цієї щільності може спостерігатися негативне заломлення об'ємних електромагнітних хвиль. Також в дисертації передбачено і проаналізовано резонансне посилення проходження електромагнітних хвиль через товсті (з товщиною багато більшою глибини скін-шару) періодично модульовані надпровідникові пластини. Показано, що в шаруватих надпровідниках на графіку залежності коефіцієнта проходження від кута падіння хвилі повинні спостерігатися серії резонансних піків замість одного піку, що спостерігається в ізотропних металах. Передбачений і проаналізований протилежний ефект - резонансне зменшення прозорості тонких модульованих пластин шаруватих надпровідників, обумовлений збудженням власних локалізованих мод.

29.09.18.0421/0217U007635

Вплив триплет - триплетної анігіляції на здатність нових типів органічних гетерогенних сцинтиляторів до роздільної реєстрації іонізуючих випромінювань за формою сцинтиляційного імпульсу: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Галунов Микола Захарович. – ДР 0117U007183. УДК [539.219.3:539.1.074.3:547];620.179.155.1.

30 с.

Отримані зразки органічних кристалічних, рідких та гетерогенних сцинтиляційних матеріалів. Отримані спектри оптичного поглинання розчинів зразків на основі антрацену, стильбену та п-терфенілу у діоксані та толуолі при кімнатній температурі. Досліджені спектри флуоресценції розчинів зразків при температурах 300 та 78К. Досліджені спектри затриманого випромінювання усіх розчинів, проведені оцінки часу затухання фосфоресценції. Отримані спектри рентгенолюмінесценції розчинів антрацену, стильбену та п-терфенілу у толуолі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.09.18.0422/0218U000181

Емісія фотонів при взаємодії електронів та іонів з поверхнями наноструктурованих матеріалів та півок біомолекул: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Шафраньош Іван Іванович. – ДР 0115U001097. УДК 539.2; 535.376; 543.423; 539.19.

208 с.

Розширені уявлення про процеси, які призводять до емісії фотонів широким класом об'єктів, важливих для створення передових інформаційних, промислових, медичних і екологічних технологій при бомбардуванні їх іонами і електронами низьких енергій. Розвинуто оптичні методи елементного аналізу - електрон- і іон-фотонна спектроскопія та доплерівська томографія

29.09.18.0423/0218U000205

Дослідження тепломасоперееносу у низькотемпературних випарних охолоджувачах газів і рідин для традиційних і альтернативних енергосистем на основі капілярно-пористих наноструктур: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Адамьян Вадим Мовсесович. – ДР 0115U003204. УДК 536.248.2:532.529.5.

147 с.

Розроблена та створена фізико-математична модель процесів спільного тепломасообміну в двофазних середовищах в випарних комбінованих охолоджувачах з урахуванням явища реконденсації, яка дозволяє оптимізувати відношення контактуючих потоків з урахуванням використання частини охолодженого потоку для попереджуючого охолодження повітря, враховуючи загрозу "реконденсації" при низькотемпературному охолодженню середовищ. Авторами було розроблено принципово нові схемні рішення низькотемпературних випарних охолоджувачів середовищ на основі капілярно-пористих насадкових структур, які забезпечують високу змочуваність поверхні насадки, що забезпечує зниження енерговитрат в межах 25-40% і суттєве оздоровлення клімату планети Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.09.18.0424/0218U000209

Магнітні властивості наноструктур на основі графену: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Адамьян Вадим Мовсесович. – ДР 0115U003208. УДК УДК 538.9+536.4.

97 с.

Розроблено і перевірено ефективний спрощений підхід до теоретичного аналізу електронних властивостей графену, в основу якого покладено модифікація відомого методу потенціалів нульового радіусу (ПНР). Цей підхід дозволяє, відволікаючись від несуттєвих деталей, з використанням лише атомарних властивостей вуглецю і особливостей геометричної структури графену без залучення підгінних параметрів, отримати його електронні характеристики. Ґрунтуючись на моделі двовимірного пружного континууму та використовуючи підхід, який виходить за межі квазігармонічного наближення, побудована теорія, яка описує характерні риси термічного розширення графену. Встановлено негативне значення коефіцієнта теплового розширення графену при низьких температурах та зміна його знаку при $T = 1000$ К. Показано, що згинальна коливальна мода грає вирішальну роль у особливостях термічного стиску/розширення графену і що внесок цієї моди у коефіцієнт теплового розширення не залежить від розміру взірця, завдяки "звуковому" характеру довгохвильової дисперсії згинальної моди.

29.09.18.0425/0218U000244

Експериментальні та теоретичні проблеми взаємодії електронів та гамма квантів з молекулами, атомами та атомними ядрами: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Гайсак Іван Іванович. – ДР 0115U001098. УДК 539.1,539.122.04,539.1.04,539.12.

Експериментально досліджено вплив гальмівного гамма випромінювання на електрофізичні властивості сегнетоелектриків, ефективність неорганічних сорбентів до концентрації радіоактивних ізотопів барію та стронцію, застосовність до подрібнення волокнистих лізоцимових амліодних структур *in vitro*. По енергетичній залежності виходів ізомерних станів в фотоядерних реакціях визначено ряд активаційних рівнів для середніх і важких ядер. Отримано величини ефективних перерізів збудження ізомерних станів на ізотопах індію та срібла пучком гальмівних гамма квантів та на ядрах торію під дією прискорених протонів. Проведено теоретичні розрахунки перерізів процесів іонізації атомів швидкими електронами, структури енергетичних рівнів парно-парних ядер, розроблено алгоритм коректного обчислення хвильової функції дейтрона без надлишкових вузлів, обчислено зарядовий і магнітний форм фактори дейтрона, отримано аналітичний вираз для іррегулярного розв'язку рівняння Шредингера для атома водню.

29.09.18.0426/0218U000249

Процеси формування моношарів та нанофазне структурування в склоподібній матриці графеноподібних двошарових халькогенідів миш'яку та германію: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Голомб Роман Михайлович. – ДР 0115U001094. УДК 539.213;535.21.

101 с.

Метами синхротрон-фотоелектронної та поверхнево-підсиленої Раман спектроскопії досліджено компонентний склад і локальне оточення атомів в свіженанилених наночастицях As_2S_3 , GeS , GeS_2 , перспективних середовищ для фотоніки та відновлюваної енергетики. Показано що вторинна термічна обробка призводить до процесів впорядкування структури наночастиць, а взаємодія їх з повітрям викликає їх часткову корозію шляхом окиснення і карбонізації поверхні. Встановлено що лазерне опромінення наночастиць As_2S_3 у вакуумі викликає реверсивні перетворення структури поверхні та створює оптично керований градієнт атомної концентрації. На основі проведеного топологічно-кластерного моделювання та першопринципних розрахунків електронних станів кластерів As_nSm і Ge_nSm ідентифіковано смуги фотолюмінесценції наночастиць. Результати розрахунків коливних спектрів кластерів дозволили встановити структурну природу індукованих реверсивних перетворень та проаналізувати процеси наногетерофазного структурування наночастиць $As-S$ і $Ge-S$.

29.09.18.0427/0218U000505

Формування структури та фазового складу керамічних композиційних матеріалів на основі карбиду бору в процесі реакційного синтезу: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Макара Володимир Арсенійович. – ДР 0115U000263. УДК 537.311.31.

259 с.

Встановлено механізми фазо- та структуроутворення керамічних композиційних матеріалів при реакційному спіканні, що дозволяє створювати матеріали з наперед заданими характеристиками. Показано, що при нанесенні полімерних покриттів на кремнієві підкладки дія магнітного та радіаційного впливу на сформовану таким чином структуру проявляється в зростанні часу життя нерівноважних носіїв заряду. Розроблено методику отримання активної поверхні наноструктурованого кремнію за рахунок модифікації монокристалічного кремнію при хімічному травленні, яка дозволила створити біосенсор для визначення імуних комплексів

утворених токсинами та їх специфічними антитілами.

29.27 Фізика плазми

29.09.18.0428/0417U003557

Бистренко Тетяна Олександрівна. Екранування сильнозаряджених макрочастинок та пов'язані явища в колоїдній плазмі: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 533.93.

124 с.: 31 іл. – Бібліогр.: 114 назви.

В рамках теорії Пуассона-Больцмана розглянуто нелінійні ефекти у екрануванні циліндричної макрочастинки в рівноважній плазмі. Досліджено поведінку відносного ефективного заряду, включаючи випадок малих радіусів макрочастинок. Встановлено область застосовності лінійної теорії. Показано, що нелінійні ефекти є суттєвими при малих радіусах та великій константі зв'язку, а товщина нелінійного шару зростає при збільшенні константи зв'язку, але залишається обмеженою величиною порядку радіуса Дебая. На основі лінеаризованої версії наближення обмежених орбіт досліджено вплив зарядки застосовності лінійної теорії. Досліджено поведінку екранованого потенціалу і показано, що для параметрів, характерних для лабораторної пилової плазми, процеси зарядки суттєво не змінюють величину ефективного потенціалу, яка передбачена рівноважною лінійною теорією екранування Дерягіна-Ландау-Вервея-Овербека. Істотні відхилення спостерігаються у випадку макрочастинок великих розмірів - порядку довжини Дебая. В рамках нелінійного наближення обмежених орбіт досліджено вплив зв'язаних іонних станів на екранування зарядженої пилової частинки у газорозрядній плазмі. Встановлено, що внаслідок асимптотичної поведінки ефективних потенціалів, обернено пропорційної квадрату відстані, зв'язані іонні стани в беззіткнувальній плазмі існують лише в обмеженій області поблизу макрочастинок.

29.29 Фізика атома і молекули

29.09.18.0429/0218U000079

Наноконізанти мезопористий вуглець / сульфіді, оксиди, фториди металів у системах генерування і накопичення енергії:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"; Керівник Остафійчук Богдан Костянтинівич. – ДР 0115U002264. УДК 537.214:620.18:620.93.

301 с.

Експериментально вивчено вплив процесу інтеркаляції на зміни фазового складу, трансформацію кристалічної та магнітної мікроструктури катодних матеріалів $\beta\text{-FeF}_3 \cdot 3\text{H}_2\text{O}$. Зафіксовано утворення фази із гранатовою структурою із прогнозованим складом $\text{Li}_6\text{Fe}_2\text{F}_{12}$ в інтеркальованих катодах на основі фторидів заліза. У роботі досліджено закономірності сумісного впливу лазерного опромінення, ультразвуку та термічної дії на фізико-хімічні властивості наногібридизованих структур, з'ясовано взаємозв'язки між умовами і режимами отримання, модифікацією композитів і перебігом електрохімічних процесів в джерелах та накопичувачах електричної енергії, сформованих на їх основі. Вперше встановлено, що оптимальний вміст НВМ в композитах TiS_2/C становить 50 % маси, MoS_2/C і TiO_2/C - 70 %, $\beta\text{-Ni}(\text{OH})_2/\text{C}$ - 10 %, що пов'язано з оптимальним поєднанням ємнісного та фарадеївського характерів накопичення заряду і приводить до зростання питомих ємнісних і енергетичних характеристик. Вперше отримано високі значення питомої ємності ЛДС, в яких катодними матеріалами

є композити MoS₂/C, опромінені лазером, ультразвуком та отримані модифікованим методом: 1820, 2205, 2510 Агод./кг, відповідно, а питома енергія при цьому становить 1980, 2420, 2750 Втгод./кг.

29.09.18.0430/0218U000150

Розробка наукових основ нелокальної геодиніміки: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Даниленко В'ячеслав Андрійович Вахненко В'ячеслав Олексійович. – ДР 0113U000008. УДК 539.182+518.5+517.988.68.

102 с.

Об'єкт дослідження – геофізичне середовище. Мета роботи – побудова фізичних і математичних моделей нерівноважних геосередовищ та розробка наукових основ нелокальної геодиніміки. Методи досліджень – математичне та фізичне моделювання; теоретичні і експериментальні дослідження. В методі оберненої задачі розсіяння проаналізовано спектральну задачу третього порядку. Для дискретної частини спектру вперше враховано двократне виродження полюсів, а також двократні полюси з простим полюсом. В той же час для неперервної частини спектру вперше враховано спеціальний вид спектру, що відкриває шлях для аналізу довільної сингулярності. Нелокальна математична модель геосередовища з коливними включеннями зведена до нелінійного рівняння Шредінгера, що описує динаміку обвідної квазігармонічного хвильового пакету, утримує солітонні розв'язки та визначає умови модуляційної нестійкості. За допомогою комп'ютерного моделювання розраховані розподіли сил у монодисперсному та дисперсному гранульованих середовищах при імпульсних навантаженнях. Отримані в розрахунках часові залежності мікропараметрів доводять, що такі процеси деформування є нерівноважними. Експериментально досліджено зсувне деформування дисперсних та монодисперсних блокових середовищ. Оцінено кореляційні властивості часових залежностей. Знайдено, що розподіли сил при деформуванні монодисперсних середовищ мають ступеневу залежність. За допомогою методу скінченних елементів чисельно проведено моделювання процесу деформування різноманітних ушаковок гранул, що знаходяться в пружній матриці. Проведено порівняння результатів з аналітичними розрахунками. Розроблена математична модель динаміки нелокального геосередовища як пружної матриці з гранульованими включеннями, завдяки котрій можливе незатратне визначення усереднених пружних характеристик природних матеріалів зернистої структури. Для експериментального дослідження динаміки пористого середовища з релаксацією розроблені плоскі пластинчасті моделі з порами та включеннями. Проведені оптико-тензометричні дослідження полів напружень і деформування при квазістатичних навантаженнях. Відмічається суттєвий вплив релаксаційних процесів, породжених наявністю пор та включень, на поля напруженості. Сфера використання – геофізика.

29.31 Оптика

29.09.18.0431/0218U000206

Формування та характеристики внутрішніх потоків енергії у світлових полях складної просторової структури: Заключний звіт /Одеський національний університет імені Іллі Мечникова; Керівник Бекшаєв Олександр Янович. – ДР 0115U003205. УДК 535; 537.8; 621.371.

99 с.

Об'єкт дослідження: електромагнітні та світлові поля і пучки зі складною структурою, зокрема, вихрові пучки і пучки з неоднорідною поляризацією. Предмет дослідження: механізми формування, фізична природа, властивості і прояви внутрішніх потоків енергії (ВПЕ) у світлових пучках,

а також можливості їх застосування для опису та експериментального визначення просторових характеристик і фізичних властивостей світлових пучків. Мета роботи полягає в створенні загальної теорії ВПЕ у світлових полях різної форми і структури, визначенні ролі просторової і поляризаційної неоднорідності пучка у формуванні ВПЕ, вивченні закономірностей еволюції ВПЕ при перетвореннях і поширенні світлових пучків і на цій основі розвинути принципи керування параметрами і діагностики світлових полів. Робота спрямована на розробку принципів і методологічних засад застосування ВПЕ для опису і характеристики перетворень, поширення та фізичної дії світлових полів. В рамках цієї проблеми виконано детальний аналіз і відтворено послідовну фізичну картину ВПЕ у світлових полях різної природи і походження, розроблено принципи їх класифікації, визначено їх характеристики та особливості поведінки в умовах перетворень або еволюції світлових полів. Обґрунтовано канонічний розклад ВПЕ на спінову і орбітальну частину, визначено їх фізичні особливості та механічна дія. На цій базі досліджено фізичні прояви ВПЕ і можливості їх детектування та вимірювання. Розглянута дифракція циркулярних вихрових пучків і прояви ВПЕ в еволюції дифрагованого пучка. Отримані результати сприятимуть розробці системи фізичних параметрів для опису і характеристики світлових полів з довільною просторовою і поляризаційною неоднорідністю, становлять базу для відкриття нових шляхів їх експериментального дослідження та використання.

29.09.18.0432/0218U000207

Розвиток теорії і практики біокоординаційної супрамолекулярної хімії металокомплексів полідентатних лігандів як спосіб вирішення медико-біологічних проблем: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Сейфулліна Інна Йосипівна. – ДР 0115U003206. УДК 54-386:546[289+562+732+742]:547-3.

174 с.

Розроблено комплексний науково-технологічний підхід до синтезу, спрямованого структуроутворення 62 низькотоксичних, широкого спектру фармакологічної дії гомо- та гетерометалічних комплексів s-, p-, d-біометалів з органічними молекулами - діючими речовинами відомими лікарських засобів та метаболітів організму. Встановлена їх протівірусна, церебропротекторна, антифунгальна, протитуберкульозна, рістстимулююча активність. В якості субстанцій фармпрепаратів запропоновано та запатентовано: аргентум бис(цитрато)германат та кобальт бис(цитрато)станат як протигрипозні засоби, що усувають недоліки прототици "таміфлю" та виявляють антистафілокову активність, ферум бис(цитрато)германат як церебропротектор при закритій черепно-мозковій травмі, що проявляє значно більший ефект, ніж препарат "пірацетам" (4 патенти України).

29.09.18.0433/0218U000208

Наносистеми сенсорної електроніки, голографії, біомедицини, альтернативної енергетики, що містять частинки благородних металів та агрегати барвників: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Тюрин Олександр Валентинович. – ДР 0115U003207. УДК 534; 681; 77.0; 536; 544; 541.

147 с.

Об'єкт дослідження: гетерофазні мікро- та наносистеми на основі напівпровідникових квантових точок, наночастинок благородних металів Ag, Au, Pt та частинок Ag₂O Ag₂S, Au₂O, Au₂O₃, PtO, що отримані при хімічних реакціях у газовій фазі з адсорбованими на їх поверхні агрегатами барвників. Об'єктні світлові пучки, спеклови та інтерференційні

структури та їх кореляційні властивості. Мета роботи: розробити та обґунтувати нові наукові концепції електронно-плазмових, оптичних, люмінесцентних, фотостимульованих та адсорбційних явищ у гетерофазних мікро- та наносистемах, що містять наночастинки благородних металів Ag, Au, Pt, з адсорбованими агрегатами барвника, виявити особливості біомедичного впливу гетеронаносистем, створити нові теоретичні засади для розробки сенсорних систем нового типу. Методи дослідження: спектрометричні, фотолюмінесцентні, спекл-інтерферометричні та стандартні методи імуного аналізу біологічних речовин. На основі результатів виконаних досліджень по створенню та встановленню особливостей міжфазних фізико-хімічних взаємодій в гетерофазних мікро- та наносистемах розроблені нові методи розв'язання фундаментальних задач сенсорної електроніки, теорії сенсibiliзації та суперсенсibiliзації гетеронаносистем за участю барвника, розвинення теорії електронно-діркових процесів у сонячних батареях, виявлені особливості біологічної дії гетеронаносистем.

29.09.18.0434/0218U000245

Дослідження дефектних станів у модифікованих нелінійно-оптичних кристалах типу Sn₂P₂S₆: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Грабар Олександр Олексійович. – ДР 0115U001093. УДК 537.226: 535.41: 535.37.

82 с.

Проект був спрямований на експериментальні дослідження та розробка моделей дефектних станів у кристалах типу Sn₂P₂S₆, аналіз зумовлених ними фізичних властивостей та отримання на цій основі активних середовищ з підвищеними фоторефрактивними характеристиками. В результаті виконання завдань проекту отримані наступні результати. Вирощені нові монокристали типу Sn₂P₂S₆, в тому числі леговані різними елементами. Проведено модельні розрахунки енергетичних спектрів кристалів з домішками різного типу (Ag, Cr, Cu) та зроблено висновки щодо локалізації відповідних домішкових рівнів. Експериментально досліджено спектри індукваного фотозбудження електронного парамагнітного резонансу та на цій основі ідентифіковано дефектні (вакансійні) та домішкові стани у кристалах Sn₂P₂S₆. Вивчено вплив радіаційного та світлового опромінення на діелектричні властивості цих монокристалів. Голографічним методом на основі фоторефрактивного ефекту визначено рухливості фотоіндукованих носіїв заряду в даних матеріалах. Проведено експерименти по дослідженню термостимульованих процесів (деполяризації та люмінесценції) в кристалах даного типу.

29.09.18.0435/0218U000248

Емісійна спектроскопія стимульованих поліморфних перетворень і приповерхневого окиснення в матеріалах халькогенідної фотоніки: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Міца Володимир Михайлович. – ДР 0115U001095. УДК 535.343.2.

120 с.

Вперше одержані експериментальні дані про емісійні властивості світла з поверхні склоподібного і кристалічного (с)-к-As₂S₃, що містять наноклучення реальгару As₄S₄, та із їх свіжих зломів, застосовуючи різні енергії збуджуючих фотонів в спектральному діапазоні 1,5-4,5 еВ. Основні особливості в спектрах люмінесценції с-,к-As₂S₃ спостерігається 1,65, 1,87, 2,04, 2,26, 2,80 і 3,25 еВ. В спектрах фотолюмінесценції с-As₂S₃ максимум при 1,65 еВ був віднесений до емісії з реальгару As₄S₄. Максимум при 1,87 еВ був від-

несений до емісії з парареальгару, який виявлений нами в структурі скла внаслідок ініційованих світлом поліморфних перетворень реальгар-парареальгар. Виявлений процес окиснення поверхні стекол та кристалу (с)-к-As₂S₃ при тривалому зберіганні, на що вказують максимуми 2,04 і 2,26 еВ, характерні для окислів миш'яку.

29.09.18.0436/0218U000260

Модернізація світлофільтрів на сапфірових підкладках для станцій оптико-електронної протидії "Адрос" КТ-01АВ: Заключний звіт /Інститут монокристалів Національної академії наук України; Керівник Толмачов Олександр Володимирович. – ДР 0117U003191. УДК [535.345.6:679.822]+535-15.

41 с.

Встановлено необхідну орієнтацію та параметри обробки поверхні сапфірової підкладки. Проведено кліматичні випробування на одержаних натурних зразках ІЧ-світлофільтрів з вибраними параметрами підкладки і показано їх відповідність заявленим характеристикам. Показано перевагу оптичних та механічних характеристик модернізованого світлофільтра над існуючим аналогом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.09.18.0437/0218U000417

Принципи формування топологічних дефектів оптичних параметрів неоднорідно збудованих середовищ: Заключний звіт /Інститут фізичної оптики імені О.Г. Влоха Міністерства освіти і науки України; Керівник Скаб Ігор Петрович. – ДР 0115U000096. УДК 535.012.2, 535.361, 535.551, 535.555, 532.783.

292 с.

Показано, що для генерації оптичних вихорів з дробовим зарядом кристалічними середовищами необхідне існування топологічних дефектів (ТД) орієнтації оптичної індикатрици (ОІ) з не пів цілою силою, які не можуть бути реалізовані за умови неперервності кристалічної решітки. Встановлено закономірності виникнення та поведінки ТД орієнтації ОІ та дефектів стану поляризації, які виникають при поширенні розбіжного оптичного пучка в кристалі ніобату літію під дією зовнішнього електричного поля. За допомогою удосконаленого високоточного поляриметра з двома лазерними джерелами світла досліджено оптичну активність кристалів лангаситу.

30 МЕХАНІКА

30.17 Механіка рідини і газу

30.09.18.0438/0417U003227

Поцелуєв Сергій Іванович. Багатопараметричне збудження поверхневих і внутрішніх хвиль у магнітних рідинах: Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 09.06.2017.

УДК 537.84.

154 с.: 25 іл. – Бібліогр.: 107 назв.

Досліджуються задачі параметричної нестійкості шарів ферорідин при періодичній дії магнітних полів різної орієнтації та вертикальних механічних вібрацій. Розглянуто випадки систем ферорідин з необмеженою вільною поверхнею та поверхнею розділу рідин, яка обмежена твердими стінками. При цьому враховувались такі фізичні фактори як в'язкість рідин, нелінійний закон намагнічування, наявність гравітаційних та капілярних сил. Побудовано границі областей нестійкості в просторі фізичних параметрів розглянутих систем. Для шарів нестисливих ферорідин області параметричної нестійкості відповідають появі поверхневих хвиль. Для стискуваних намагнічуваних рідин обла-

сті нестійкості відповідають виникненню акустичних хвиль внаслідок збудження об'ємного параметричного резонансу осцилюючим магнітним полем.

30.09.18.0439/0218U000684

Створення тактично-розвідувальних безпілотних авіаційних комплексів: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Коваль Леонід Григорович. – ДР 0116U004712. УДК 533.65.013.622.

339 с.

Об'єкт дослідження і розробки - процеси створення БПАК для тактичної розвідки. Мета - розроблення тактичних розвідувальних БПАК, призначених для розвідки і побудови актуальних ортофотопланів. Проведено патентні та маркетингові дослідження. Розроблено моделі повернення БПЛА в задану точку з використанням супутникових систем позиціонування і бортових систем. Розроблено дослідний зразок БПАК і бортової автоматичної систем керування БПЛА. Розроблено алгоритмічно-програмне забезпечення функціонування бортової автоматичної системи керування в режимі польоту. Розроблено алгоритмічно-програмне забезпечення керування БПЛА з наземного комплексу. Розроблено алгоритми і програмне забезпечення для підвищення завадозахищеності БПАК при виконанні розвідувального польоту. Розроблено комп'ютеризовану систему відбору, тестування і підготовки персоналу БПАК. Розроблено методику використання БПАК. Робота передається за кордон за договірною ціною.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.09.18.0440/0218U000047

Модифікація механічних властивостей листових двофазних високоміцних титанових сплавів за рахунок ударно-коливального навантаження: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Чаусов Микола Георгійович. – ДР 0116U001591. УДК 539.3:4.

126 с.

Об'єкт дослідження - структура і механічні властивості листових двофазних високоміцних титанових сплавів. Мета дослідження - обґрунтування оптимальних режимів складного навантаження (попередній статичний розтяг - ударно-коливальне навантаження) для максимального підвищення вихідної пластичності листових двофазних високоміцних титанових сплавів. Методи дослідження - механічні випробування листових двофазних високоміцних титанових сплавів при ударно-коливальному навантаженні на розробленій установці, яка оснащена оновленою комп'ютеризованою вимірною системою для проведення і обробки результатів випробувань з частотою вимірювань до 100 кГц. Оцінка фізичних і механічних властивостей титанових сплавів після стандартного статичного розтягу і після реалізації динамічних незрівноважених процесів за рахунок ударно-коливального навантаження в даному проекті проведена з використанням нового методу дослідження кінетики руйнування матеріалів, так званого метода повних діаграм деформацій, і сучасного фізичного обладнання. Галузь застосування - дослідно-конструкторські установи, конструкторські бюро та підприємства сільськогосподарського машинобудування під час проектування, розроблення та випробувань сучасної сільськогосподарської техніки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

30.09.18.0441/0218U000148

Дослідження закономірностей динаміки

структурно-неоднорідних геосередовищ:

Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Даниленко В'ячеслав Андрійович Венгрович Дмитро Богданович. – ДР 0113U000006. УДК 539.3+539.4+624.131.

186 с.

Об'єкт дослідження - структуроване геофізичне середовище. Мета роботи - вивчення основ нелінійної нерівноважної геофізики та їх використання для розробки новітніх технологій та техніки інтенсифікації видобутку енергоносіїв. У звіті викладено: модель природного середовища з огляду на його структурованість, тобто не суцільність і поведінку як сукупності блоків; результати дослідження закономірностей самоорганізації структурно-неоднорідних геосередовищ з урахуванням нелінійної, нелокальної в часі та просторі взаємодії структурних елементів; ієрархічну модель, основу на самоорганізованій критичності, що відтворює основні закономірності сейсмічних процесів, враховує як часові так і просторові кореляції землетрусів; детальну модель коливної динаміки пісковиків, на основі якої пояснено численні експериментальні спостереження фундаментальних ефектів "повільної динаміки"; математичну модель ієрархічно складеного середовища, котре може поводити себе як підсилювач хвиль; такий механізм накопичення та перерозподілу пружної енергії у складних геофізичних системах корисний зокрема для розробки технології інтенсифікації видобутку копалин; результати експериментальних досліджень деформування дисперсних структурованих середовищ при імпульсному навантаженні; методика застосування фотопружності та проведені експериментальні дослідження еволюції імпульсних збурень в квазістатично навантажених зразках анізотропних структурованих моделей.

30.09.18.0442/0218U000212

Чисельно-аналітичне розв'язання просторових контактних задач для пружних основ з функціонально-градієнтних матеріалів: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Вайсфельд Наталя Данилівна. – ДР 0115U003211. УДК 539.3.

52 с.

В роботі досліджується проблема розподілу напружень у шаруватих середовищах, залежність параметрів шарів від граничних умов та інших параметрів. Актуальністю проекту викликано необхідністю розробки нових методів побудови розв'язків задач теорії пружності функціонально-градієнтних матеріалів, що надавали можливість суттєво скоротити розрахункову процедуру за рахунок отримання розв'язку задачі, що не залежить від кількості шарів. Це дозволяє апроксимувати вихідну задачу, збільшуючи кількість шарів.

30.09.18.0443/0218U000462

Створення портативних засобів діагностування виробів та елементів конструкцій за параметрами пружних хвиль різної природи:

Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Почапський Євген Петрович. – ДР 0117U000714. УДК 539.3:620.179.16.

85 с.

Метою другого етапу проекту є розведення, виготовлення та монтаж друкованих плат портативних систем, коректування принципових електричних схем вузлів за результатами їх лабораторних випробувань, розроблення загальної конструкторської документації. Для досягнення поставленої мети проаналізовано на оптимальність схемні рішення блоків багатоканальної портативної акустико-емісійної та

портативної магнетоакустичної систем, розроблено конструкторську документацію на їх виготовлення.

30.09.18.0444/0218U000464

Спеціалізовані пристрої для виявлення дефектів на ранніх стадіях їх зародження при визначенні технічного стану механізмів: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Яворський Ігор Миколайович. – ДР 0117U000716. УДК 621.319:519.22:621.314.

61 с.

Проаналізовано особливості конструктивного виконання вібродіагностичної апаратури та засоби неруйнівного контролю обертових вузлів та механізмів складних машинних комплексів підприємств України. Відповідно до запропонованих блок-схем, схем електричних принципів, а також розробленого алгоритмічного забезпечення створений робочий макет спеціалізованого пристрою вібродіагностичного неруйнівного контролю. Запропонований векторний підхід дає можливість введення в розгляд інваріантних величин, які характеризують стан об'єкта. Використання таких величин дає змогу дослідити просторові властивості вібрацій і тим самим підвищити ефективність діагностики. На основі аналізу вібрацій підшипникового вузла центрифуги методами векторних ПКВП виявлено та описано його пошкодження, яке має ударний характер.

30.09.18.0445/0218U000474

Розробка методологічних засад та регламентних документів для діагностування технічного стану і ремонту рам візків електровозів: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Скальський Валентин Романович. – ДР 0117U000726. УДК 539.3:620.179.16.

63 с.

Розроблено розрахункову модель визначення періоду докритичного росту втомної тріщини в балці рами візка електровоза. Побудовано математичну модель кінетики поширення тріщин повзучості в металевих матеріалах. Побудовано номограму залишкового ресурсу тривало експлуатованої рами візка електровоза серії ВЛ із втомною тріщиною.

30.09.18.0446/0218U000475

Розробка нових електродних матеріалів, методів відновлення і захисту тонкостінних деталей обладнання, які експлуатуються в умовах абразивного та газоабразивного зношування: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Студент Михайло Михайлович. – ДР 0117U000727. УДК 626.194:621.797:621.793.72.

55 с.

Встановлено, що наплавлені шари, отримані за горизонтальної вібрації амплітудою до 300 мкм, мають підвищену у 2,5 рази абразивну зносостійкість за тертя закріпленим та незакріпленим абразивом порівняно із шаром, наплавленим без застосування вібрації. З'ясовано, що вібрація під час наплавлення шарів підвищує у 1,8 рази їх стійкість за циклічного ударного навантаження. Основним чинником впливу на ударне зношування наплавленого металу стає його здатність пластично деформуватися.

30.09.18.0447/0218U000476

Розроблення методики оцінювання та моніторингу працездатності алюмінієвих зварних конструкцій авіакосмічної техніки: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Ру-

давський Денис Володимирович. – ДР 0117U000728. УДК 539.43:669.14:629.4:621.791:669.71.

106 с.

Встановлено, що зварні з'єднання сплаву системи Al-Mg (AMg5M) мають високу надійність і довговічність, оскільки міцність і циклічна тріщиностійкість металу шва складає 90...95 % цих характеристик основного металу. Зварні з'єднання зі сплаву системи Al-Cu-Mg (Д16М) за використання різних присадкових дротів і технологічних вставок за конструкційною міцністю уступають зварним з'єднанням сплаву системи Al-Mg, що пов'язано з розпадом твердого розчину і коагуляцією дисперсної зміцнювальної фази за термічного циклу зварювання, наявністю гарячих тріщин (під час кристалізації), пороутворенням тощо. Виявлена можливість прогнозування роботоздатності зварних з'єднань алюмінієвих сплавів системи Al-Mg і Al-Cu-Mg неруйнівними методами за параметрами локальної питомої електропровідності і локальної акустичної емісії металу шва.

30.09.18.0448/0218U000478

Вивчення механізмів впливу робочого середовища на фізико-механічні характеристики матеріалів керамічних паливних комірок та розроблення методів їх підвищення: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Осташ Орест Петрович. – ДР 0117U000730. УДК 539.4.015:669.

53 с.

Вивчено механічну поведінку кераміки системи 8YSZ-NiO за вмісту 50 мас.% оксиду нікелю і поруватого компонента на основі МАХ-фази Ti₂AlC як матеріалів для виготовлення анодів-підкладок, а також цільних композитів на основі МАХ-фаз титану структурних модифікацій 312 і 211 для з'єднувальних елементів керамічних паливних комірок (КПК) за впливу високотемпературних відновлювального (з урахуванням вмісту водяної пари) та окиснювального робочих середовищ. Встановлено, що наявність водяної пари на межі електроліт-анод КПК спричиняє її експлуатаційну деградацію, тим більше, що вища концентрація водяної пари. Досліджено механічну поведінку ряду композитів на основі МАХ-фаз титану як матеріалів з'єднувальних елементів КПК при температурах 20...600°C у повітрі і водні. Встановлено, що найкращим є матеріал наступного фазового складу: 73 мас.% Ti₂AlC, 20% Ti₃Al і 7% TiO. Він продемонстрував міцність 570-580 МПа в інтервалі температур 20...600°C у повітрі, 580-585 МПа у водні при 600°C і найвищу жаростійкість. Композити на основі МАХ-фази Ti₃AlC₂ або суміші фаз Ti₂AlC₂ (40-83%) і Ti₂AlC (17-60%) мають нижчі характеристики, зокрема міцність у повітрі при 20°C менша в 1,3 рази, при 600°C – у 1,6 рази, а у водні при 600°C – у 1,7 рази. При цьому вони мають вкрай незадовільну жаростійкість. Таким чином, оптимальними для з'єднувальних елементів КПК є композити на основі МАХ-фаз титану модифікації 211.

30.09.18.0449/0218U000483

Дослідження якісних показників металу залізничної продукції: мікрорентгенівський аналіз складу неметалевих включень: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Осташ Орест Петрович. – ДР 0116U008618. УДК 539.43:669.018.294.

172 с.

Досліджено зразки, вирізані з колісних пар (коліс і осей) та труб зі сталей марок С, EA1N і ER7 Evolve, в яких ультразвуковим методом виявлені технологічні дефекти. Електронно-мікроскопічним аналізом встановлено, що ці дефекти представляють собою пори (порожини) і неме-

талеві включення різної природи. Вивчено локальний хімічний склад включень і металевої основи в їх околі для встановлення можливих причин утворення цих дефектів.

30.51 Комплексні і спеціальні розділи механіки

30.09.18.0450/0417U003602

Бурмака Геннадій Павлович. Запорошена плазма в режимі розпаду та формування вуглецевих нанотрубок в плазмі: Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 23.06.2017.

УДК 533.9.

131 с.: 4 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

У дисертаційній роботі вивчені властивості запорошеної плазми в режимі розпаду і формування лісу одношарових вуглецевих нанотрубок в плазмі. Зокрема, проведено дослідження фізичних процесів, що відбуваються в запорошеній аргоновій плазмі в режимі розпаду в умовах, коли концентрація заряду пилових частинок більше концентрації електронів. Показано, що генерація електронів в зіткненнях метастабільних атомів один з одним може істотно вплинути на густину електронів в запорошеній плазмі в режимі розпаду. Вивчено вплив вторинної електронної емісії при зіткненнях іонів з електродами на властивості сильно запорошеної аргонової плазми в режимі розпаду. Показано, що вторинна емісія може збільшити концентрацію електронів в запорошеній плазмі, що є в режимі розпаду, приблизно на десять відсотків. Досліджено формування лісу одношарових вуглецевих нанотрубок при плазмохімічному осадженні з газової фази з урахуванням неоднорідності осадження нейтральних частинок та іонів з плазми на поверхню нанотрубок. Показано, що в присутності плазми ліс нанотрубок може мати більшу довжину, ніж в разі їх зростання без плазми. Визначено, за яких умов формується вуглецева плівка між нанотрубками, яка заважає формуванню нанотрубок. Показано, що залежності швидкостей росту лісу одношарових вуглецевих нанотрубок від довжини нанотрубок істотно відрізняються при низьких і високих температурах.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.09.18.0451/0218U000667

Керований синтез металоксидних матеріалів з прогнозованими властивостями: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Веліченко Олександр Борисович. – ДР 0115U003160. УДК 541.13:541.183:541.138.

94 с.

Об'єкт дослідження – корозійно-електрохімічна поведінка анодів на основі плюмбум (IV) оксиду. Мета роботи – встановлення закономірних змін корозійно-електрохімічної поведінки анодів на основі плюмбум (IV) оксиду. Методи дослідження – скануюча електронна мікроскопія, метод електродного імпедансу, метод радіоактивних індикаторів. Встановлено, що значний вплив на електрокаталітичну активність електродів має природа хемосорбованих оксигенвмісних часток. Показано, що процеси виділення кисню протікають за участю лабільних оксигенвмісних часток, у той час як у виділенні озону беруть участь інертні частки. Створені наукові основи теорії електрокристалізації і рекристалізації плюмбум (IV) оксиду, що враховує вплив заряду поверхні електроду та електроактивних часточок на закономірності фазоутворення електрокаталізаторів з заданими

складом, будовою і фізико-хімічними властивостями. Розроблена методика синтезу матеріалів на основі плюмбум (IV) оксиду заданого фазового складу та текстури, яка встановила, що керування властивостями оксидних електродів здійснюється зміною умов електроосадження, а також природи та концентрації іонних домішок в електроліті. Вплив обробки PbO₂, складу розчину і температури на реакцію виділення кисню пов'язано із зміною кількості і природи оксигенвмісних проміжних продуктів реакції. При цьому геометричні фактори мають вторинне значення. Галузь застосування – С 20.13 - виробництво інших основних неорганічних хімічних речовин; М 72.19 – дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.09.18.0452/0218U000668

Електрохімічний синтез багатокомпонентних наноструктурованих покриттів: новітні методи та електроліти, електродна кінетика, властивості, перспективи використання: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Данилов Фелікс Йосипович. – ДР 0115U003161. УДК 541.13:541.183:541.138.

105 с.

Об'єкт дослідження – закономірності електрохімічного синтезу та властивості наноструктурованих покриттів сплавів і композитів на основі нікелю та заліза. Мета роботи – встановити закономірності впливу умов електроосадження багатокомпонентних наноструктурованих гальванопокриттів сплавами та композитами на основі нікелю та заліза на комплекс їх фізико-хімічних, експлуатаційних та інших функціональних властивостей. Методи дослідження – вольт-амперометрія, метод електродного імпедансу, потенціометрія, сканувальна електронна мікроскопія, енергодисперсійна рентгенівська спектроскопія, вимірювання мікротвердості покриттів, дисперсійний аналіз, комплексометричний аналіз, рентгенівська дифракція, вимірювання внутрішніх напружень, вимірювання блиску. Встановлені основні закономірності впливу умов електрохімічного синтезу композиційних покриттів на основі заліза на їх склад, особливості морфології поверхні, мікротвердість та електрокаталітичні властивості. Встановлено характер впливу параметрів електролізу на склад, морфологію, структуру і фізико-механічні властивості та фотокаталітичну активність композитів Ni-TiO₂. Запропоновано електроліт для електрохімічного нанесення церійвмісних нікелевих композиційних покриттів. Встановлено вплив аніонного складу електроліту та умов електролізу на склад, структуру, морфологію та фізико-хімічні властивості сплаву Ni-P. Галузь використання: С 25.61 – оброблення металів та нанесення покриттів на метали; М 72.1 – дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.09.18.0453/0218U000739

Створення біологічно активних речовин на основі S-заміщених ендогенних сульфуровмісних сполук: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Омелянчик Людмила Олександрівна. – ДР 0115U000763. УДК 54-4 54-3: 54-145.55.

260 с.

Об'єкт дослідження - біологічно активні речовини на основі S-гетерилзаміщених ендогенних сульфуровмісних сполук Мета роботи - створення нових ефективних біорегуляторів серед S похідних ендогенних сульфуровмісних сполук та їх аналогів, встановлення залежності між хімічною будовою та біологічною дією, вивчення механізмів дії най-

більш активних речовин. Вивчення впливу на прояв біологічної активності наявності або відсутності карбоксильної та аміної груп у молекулі цистеїну S похідних ендогенних сульфуровмісних сполук. Методи досліджень та апаратура. При виконанні науково-дослідної роботи використані такі методи наукових досліджень: комп'ютерне прогнозування, методи хемоінформатики та лабораторного синтезу органічних речовин, фізико-хімічні методи (елементний аналіз, тонкошарова хроматографія, ІЧ-, ПМР-, хромато-мас-спектрометрія), біологічні та біохімічні методи (дослідження антиоксидантної активності, токсичної, антибактеріальної, ростостимулюючої, ноотропної, антидепресивної, антигіпоксичної та нейропротективної дії). PASS прогноз та QSAR-аналіз виконували за допомогою відомих комп'ютерних програм PASS, MOPAC, фреймворк JSDraw, OpenBabel, PaDEL-Descriptor, McQSAR, Pandoc та розробленої та апробованої у лабораторії біотехнології ФАР біологічного факультету ЗНУ комп'ютерної програми - QuS. Статистичну обробку отриманих результатів проводили за допомогою пакету стандартних комп'ютерних програм. Були використані методики: ІЧ спектри записано на спектрометрі Bruker ALPHA FT-IR на приставці ATR; хромато-мас-спектри знято на приладі "AGILENT 1100"; елементний аналіз сполук проведено за допомогою елементного аналізатору ELEMENTAR vario EL cube; спектри ПМР знято на приладі "Bruker AC-300" (300 МГц) у ДМСО-d₆+CCl₄ (1:1), внутрішній стандарт - TMC; тонкошарову хроматографію проводили на пластинках "Silufol UV" словацького виробництва у різних системах розчинників; визначення температури плавлення було проведено відповідно до вимог ДФV; ліпофільність сполук визначали методом "струшування" та екстракцією речовини з бутанолу (концентрація 10 -4 моль/л) водною фазою (співвідношення об'ємів водної фази і бутанолу V_w:V_{but} = 5:1); константи іонізації (pK_a) визначали рН-метричним методом на рН-метрі -150 МА; віртуальний скринінг біологічної активності проводили. Гостру токсичність вивчали за допомогою табличного експрес-методу за Прозоровським В.Б.; оцінювання антиоксидантної активності in vitro за гальмуванням аутоокиснення адреналіну, за інгібуванням NO-радикалу, за інгібуванням окислювальної модифікації білку, за гальмуванням "нітрозуючого стресу; антимікробну активність вивчали методом серійних розведень; цитотоксичність оцінювали за кореневим тестом на паростках *Sisymbrium sp.*; ноотропну активність на моделі "відкрите поле"; антидепресивну активність оцінювали за допомогою тесту Порсолта; антигіпоксичну дію визначали на моделі гемічної гіпоксії; біохімічні дослідження активності СОД, каталази, глутатіонпероксидази, показників окислювальної модифікації білків проводили за стандартними біохімічними методиками; статистичну обробку даних проводили за допомогою стандартного пакету комп'ютерних програм MS Excell. Використане обладнання: атомно-абсорбційний спектрофотометр "Сатурн-3-ПІ", вимірник деформації клейковини лабораторний ІДК-М, УФ-спектрофотометр СФ-46; Spkoi-211; мікроспектрофлюориметр МСФ-2; люмінесцентний мікроскоп МЛ-2; мікроскоп біологічний Біолам Р2; фотоелектроколориметр КФК-2; рН-метр "РН-340"; рН-метр 150МА; центрифуга ЦЛУ-1; ваги аналітичні ВДР-1; рефрактометр РЛ-3; центрифуга МРW-310; вакуумна сушильна шафа СПТ-200; хроматограф газовий Модель 3700-0.1; баня бактеріологічна ЛБК; магнітна мішалка ММ6, аналізатор вольт-амперметричний з УФ-опромінюванням проб ТА-1, хімічний та біологічний посуд та реактиви для дослідження, тварини - безпородні миші вагою 16-22 г та білі щури лінії Вістар вагою 220-260 г, з розплідника Інституту фармакології та токсикології АМН України (м. Київ). За допомогою віртуального скринінгу та QSAR-аналізу розроблена ефективна поетапна стратегія цілеспрямованого пошуку біологічно

активних речовин, що об'єднує підходи біоорганічної хімії з методологією in vitro та in vivo біологічних досліджень у межах якої синтезовано ряд нових S гетерилпохідних ендогенних сульфуровмісних сполук та їх функціональних заміщених (більше 40 нових біологічно активних сполук), будову яких підтверджено даними елементного аналізу та фізико-хімічними методами. Проведено біологічний скринінг синтезованих сполук. На підставі біологічних досліджень in vitro та in vivo встановлено структурно-біологічні закономірності даних молекулярних систем. Виявлено ефективний антиоксидантний засіб - 3-(2-метил-5,8-диметоксигінолін-4-ілтіо)пропанова кислота, перспективний нейрометаболический антиоксидант і церебропротектор - динатрієва сіль 2-(2-метил-5,8-диметоксигінолін-4-ілтіо)сукцинатної кислоти. Для даної субстанції розроблено лабораторний метод синтезу, методику кількісного аналізу з використанням іоноселективного електроду та вивчено специфічну активність. Уперше вивчено ноотропну та антигіпоксичну дію нетоксичної сполуки - динатрієвої солі 2-(піридин-4-ілтіо)бурштинової кислоти. Результати досліджень дозволяють рекомендувати її як перспективну субстанцію для створення ноотропного засобу. Результати роботи впроваджено в науковий на освітній процес ряду ВНЗ України та використано у науковому-дослідному та виробничому процесі клініко-біохімічної лабораторії ДП ЗМКБ "Івченко-Прогрес", інституту олійних культур НААН України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.15 Фізична хімія

31.09.18.0454/0417U003335

Аніщенко Віктор Миколайович. Інверсійний трансфазний катализ реакції фосфорилхлоридів з фенолами та структура реагентів:

Дис... к.х.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 14.06.2017.

УДК 547.83:541.128.

143 с.: 20 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Методом інверсійного трансфазного каталізу (ІТК) проведена реакція між пара-заміщеними фенолами і хлордіфенілфосфатом в двофазній системі вода/ дихлорметан. Для підтвердження перебігу каталітичного процесу через іонний інтермедіат були синтезовані хлорид, перхлорат і тетрафенілборат N-(дифеноксифосфорилокси)-4-диметиламінопіридинію. Методами ІЧ і ЯМР спектроскопії підтверджена структура синтезованих солей. На підставі зібраних експериментальних даних, запропонована розширена схема процесу, що враховує утворення тетрафенілпірофосфату. Використовуючи залежність, виведену з запропонованої схеми, були розраховані значення констант швидкостей взаємодії хлордіфенілфосфату з піридин-N-оксидами при різних температурах. Встановлено, що проведення процесу фосфорилування при 5 С з використанням диметиламінопіридин-N-оксиду дозволило досягти практично кількісного виходу цільового продукту. Згідно з результатами моделювання реакції взаємодії хлордіфенілфосфату та піридин-N-оксидів структура перехідного стану відповідає геометрії тригональної біпіраміди, а вільна енергія активації Гіббса істотно залежить від конформації хлордіфенілфосфату. Використовуючи метод ІТК і знайдені оптимальні реакційні умови, синтезували ряд арилдіфенілфосфатів. Будову синтезованих сполук підтвердили методами ІЧ і ЯМР спектроскопії. Шляхом аналізу розрахованих ІЧ і ЯМР спектрів встановлено вплив просторового розташування замісників на частоті окремих коливань і екранування ядра ³¹P.

31.09.18.0455/0417U003345

Цьомик Оксана Євгенівна. Обертальна ру-

хливість полярних поверхневих груп та її прояв у діелектричних вимірюваннях: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України. – Захищена 29.06.2017.

УДК 533.723:577.352.4(086.48).

127 с.: 1 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

У дисертаційній роботі проведено теоретичні дослідження моделі поверхневого дипольного ротора в потенціалі загальмованого обертання під впливом зовнішнього електричного поля. Для випадку змінного зовнішнього електричного поля проаналізовано односпрямоване обертання дипольного ротора з потенціальною енергією, що залежить від часу, для низькотемпературного та високотемпературного роторів. Одержано температурні залежності середнього дипольного моменту, кутової швидкості та тангенса діелектричних втрат, розглянуто випадки впливу асиметрії потенціалу загальмованого обертання на ці характеристики. Використано метод вимірювання електричних струмів ТСП і ТСД, що наведені стаціонарними електричними полями, для визначення локальних енергетичних рівнів у твердих тілах. Записано загальний розв'язок релаксаційного рівняння для поляризованості в інтегральній формі. Виведено співвідношення для густини електричного струму, що виникає за рахунок зміни поляризації зразка; аналіз цього співвідношення дозволяє з єдиних позицій описувати всі термостимульовані процеси. Враховано внесок зміни рівноважної поляризації в термостимульовані процеси, що дозволяє аналізувати процеси з довільними температурними залежностями рівноважної поляризації і діелектричної сприйнятливості і дає можливість описувати струми термостимульованої поляризації і деполіризації в системах зі спонтанною поляризацією.

31.09.18.0456/0417U003576

Погоренко Юлія Володимирівна. Електропровідність складних фторидів плумбуму, стануму та рідкісноземельних елементів:

Дис... к.х.н. /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України. – Захищена 06.07.2017.

УДК 544.6.018.42-16:546.817+546.65.

169 с.: 14 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Встановлено, що аніони фтору в синтезованих фторид-провідних фазах займають три структурно-нееквівалентні позиції. Електропровідність синтезованих сполук визначається міжвузловими фторидними аніонами, концентрація яких залежить від складу та будови синтезованих сполук і зростає із збільшенням температури. Встановлено, що при температурах, нижчих за 350 К, електропровідність твердих розчинів практично не залежить від концентрації фториду РЗЕ, а при температурах, вищих за фарадєвський фазовий перехід, вона зростає зі збільшенням вмісту трифториду РЗЕ. Енергія активації йонної провідності при цьому зменшується, що свідчить на користь переносу заряду міжвузловими аніонами фтору. Встановлено, що числа переносу аніонів фтору близькі до теоретичних і практично не залежать від концентрації замісників, а електронна провідність синтезованих сполук на декілька порядків менша за йонну.

31.09.18.0457/0417U003578

Ходикіна Марія Олегівна. Формування гетероструктур в системі неорганічний носій-нативний ферментний препарат класу оксидоредуктаз: Дис... к.х.н. /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України. – Захищена 06.07.2017.

УДК 544.3.03+54.057:678.746.52+546.57/543.632.552.

136 с.: 30 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

На основі порівняльного аналізу фізико-хімічних властивостей синтезованих гетероструктур типу неорганічний

носії - ферментний препарат редьки чорної виявлено відмінності в поведінці гетероструктур на різних носіях, обумовлені проявом відмінностей в механізмах зв'язування ферментного препарату з неорганічним носієм. Визначальним фактором є природа і кислотно-основні властивості поверхні утвореної гетероструктури. Показана можливість формування структур, здатних накопичувати заряд в неорганічних системах з пірогенним кремнеземом, іммобілізованим ферментним препаратом та графеном, а також реалізовувати в них редокс - перетворення. Встановлена ефективність і перспективність використання синтезованих гетероструктур на основі бентоніту та його модифікованої форми як активних мас для амперометричних біосенсорів на глюкозу з високими струмами відгуку, а каоліну та аеросилу 300 - як енергоперетворюючих пристроїв (суперконденсаторів) з ємністю до 95 Ф/г

31.09.18.0458/0218U000268

Нові біологічно активні мінерал-полімерні композиції для кісткової пластики та пун-кційної вертебропластики: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Гевусь Орест Іванович. – ДР 0116U004137. УДК 544.77; 544.77.022; 547.9; 547.454; 577.1.

237 с.

Створено нові біологічно активні рідкі мінерал-полімерні композиції для кісткової пластики та вертебропластики, які складаються із природно-синтетичної полімерної матриці на основі ксантанової камеді, поверхнево-модифікованих мезопористих неорганічних частинок гідроксифосфатів або цирконій оксиду із рентгеноконтрастним ядром гадоліній оксиду та іммобілізованими на поверхні факторами росту кісткової тканини, а також ініціюючої системи для затвердження, оптимізовано їхній склад. Композиції мають необхідні реологічні та тіксотропні властивості, здатні заповнювати значні кісткові дефекти. Після затвердження вони дають усадку і утворюють міцний композит, який має високу адгезію до кісткового ложа та пришвидшує репаративний остеогенез. Рентгеноконтрастне ядро наночастинок дозволяє здійснювати моніторинг процесу заживання дефектів рентгенівським методом. Випробування композицій для лікування кісткових дефектів хвоста шурів підтвердили їх високу ефективність. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0459/0218U000332

Розробка технологічних засад та налагодження випуску дослідної партії структурованих каталізаторів для знешкодження токсичних оксидів азоту в газових викидах виробництва азотної кислоти: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Соловійов Сергій Олександрович. – ДР 0117U002767. УДК 544.478.1.

40 с.

Оптимізовано склад та методику приготування нанофазних алюмо-мідно-цинкових (АМЦ) каталізаторів з регульованою товщиною активного шару для процесу селективного каталітичного відновлення оксидів азоту амоніаком у виробництві азотної кислоти. Виробництво каталізаторів налагоджено в умовах ДП "Каталіз і екологія" ІФХ НАН України та ТДВ "Каталізатор". Випробування на діючому агрегаті неконцентрованої азотної кислоти підприємства компанії "Ostchem" показали, що запропонований каталізатор за показниками активності і селективності суттєво перевершує аналоги.

31.09.18.0460/0218U000444

Розвиток фізико-хімічних засад нових гетерогенно-каталітичних газофазних процесів одержання С2-оксигенатів - етиленоксиду та оцтової кислоти: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Орлик Світлана Микитівна; Соловйов Сергій Олександрович. – ДР 0114U000213. УДК 544.47:547.3.

265 с.

З'ясовано вплив активних компонентів, носіїв, модифікуючих добавок каталізаторів NiCl₂-CuCl₂-(CeO₂,La₂O₃,Sn)/AC/(Al₂O₃)/кордієрит/Н-Морденіт, МхОу - SiO₂ (М = Mg, Zn, Zr, La), Та(Nb)/SiBEA, Zr-MTW (в тому числі модифікованих сполуками Ag, Cu, Zn) на їх активність, селективність стосовно утворення метилацетату в процесі парофазного безгалоїдного карбонілювання метанолу, отримання бутадієну з етанолу Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.09.18.0461/0218U000445

Структуровані ієрархічно-пористі цеолітні матеріали на основі природного обсидіану - ефективні сорбенти та каталізатори кислотно-основних реакцій: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Швець Олексій Васильович. – ДР 0117U002820. УДК 544.142.

33 с.

Методом гідротермальної перекристалізації обсидіану чи перліту за оптимальних значень рН РС та температури одержано цеоліт NaX структурного типу FAU, що є ефективним іонообмінником із високою ємністю. Попередня обробка матеріалів на основі обсидіану на перліту обробки в кислотних середовищах а також оптимізація складу реакційного середовища (зокрема регулюванням рН, зміна температури ГТО, введення додаткового джерела кремнію в РС) дозволили одержати висококристалічні фази ряду інших цеолітів, зокрема ANA, GIS та найбільш перспективного як кислотного каталізатора - MOR. Супутнє використання полічетвертинних амонійних солей як додаткового темплату для синтезу MOR привело до утворення цеолітних матеріалів із високими адсорбційними характеристиками та ієрархічністю пористої системи. H-форми ієрархічних цеолітів структурного типу MOR характеризуються високою концентрацією (до 550 мкмоль/г) сильних кислотних центрів (температура максимуму десорбції аміаку близько 490 °С, -8,5 < Н0 < -11,3), що є передумовою створення на їх основі ефективних кислотно-основних каталізаторів для ряду процесів тонкого органічного синтезу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.09.18.0462/0218U000725

Імуногенні властивості навантажених антигеном носіїв на основі полі(лактид-ко-гліколіду) для пероральної імунізації: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Колибо Денис Володимирович. – ДР 0117U007210. УДК 544.023.55[544.77:546.3]+615.371.

32 с.

Синтезовано кон'югати наночасток полі(лактид-ко-гліколіду) (PLGA) з антигенами (нетоксичними фрагментами дифтерійного токсину) та досліджено їх фізико-хімічні характеристики. Визначено стабільність кон'югатів за різних умов зберігання та під дією різних середовищ, що імітують біологічні рідини, а також оптимізовано спосіб іммобілізації антигенів на частках. Перевірено ефективність використання хітозану та целобіози для формування захисного шару, який запобігає впливу пошкоджуючих факто-

рів шлунково-кишкового тракту. Показано, що застосування хітозану зменшує швидкість вивільнення антигену в середовище, що імітує середовище шлунково-кишкового тракту. Виявлено особливості взаємодії хітозану та целобіози з клітинами імунної системи in vitro, а також визначено їх імуногенні властивості при введенні per os. На основі кон'югатів наночасток полі(лактид-ко-гліколіду) з протеїнами, вкритих захисним шаром хітозану, можуть бути створені ефективні пероральні вакцини нового покоління. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0463/0218U000737

Фізико-хімічні властивості графену, поверхні та приповерхневих шарів алмазу, алмазних та металевих наноструктурованих плівок: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Яновський Олександр Сергійович. – ДР 0115U000765. УДК 532.612:539.216:549.21:544.023.22.

119 с.

Об'єкт дослідження: фізико-хімічні процеси на поверхні та у приповерхневих шарах алмазу та у графені; методи отримання та дослідження властивостей наноострівцевих і наноструктурованих металевих плівок. Мета: експериментальне та теоретичне дослідження фізико-хімічних властивостей поверхні та приповерхневих шарів алмазу, графену, графану, алмазних і металевих наноструктурованих плівок для встановлення взаємозв'язку їхніх структурних, електронних та адсорбційних характеристик Методи дослідження та перелік апаратури: для моделювання поверхні алмазу та графені використовували квантово-хімічні методи; для отримання та дослідження металевих острівцевих плівок - експериментальні (термічне напилення у вакуумі, електронна мікроскопія та оже-спектроскопія, мас-спектрометрія). Наведені результати квантово-хімічного моделювання впорядкованих поверхонь алмазу (100)-2Ч1, (111)-2Ч1 та поверхонь, що містять вакансійні та комплексні дефекти; графенів різної форми, розміру та типу кромки; графенів із лінійними дефектами. Описані геометричні й електронні характеристики фторографенів і оксидів графенів, встановлені особливості механізмів початкових стадій росту алмазних плівок на алмазних і кремнієвих підкладках. Представлені результати експериментальних досліджень з отримання та дослідження електрофізичних і каталітичних властивостей лабораторних зразків наноострівцевих і наноструктурованих металевих плівок. Результати апробовано у виробництві на ТОВ "Елемент-Перетворювач" і на ТОВ "ТД Запоріжсклофлюс" та впроваджено в навчальну й наукову діяльність Запорізького національного та Запорізького національного технічного університетів. Область застосування: мікро- та наноелектроніка, альтернативна енергетика, приладобудування, хімічна промисловість, гетерогенний каталіз. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.09.18.0464/0417U003577

Пілецька Ксенія Олександрівна. Координаційні сполуки Re(I) з 9-метиладеніном, амінокислотами та похідними 1,2,4-триазолу: Дис... к.х.н. /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського Національної академії наук України. – Захищена 06.07.2017.

УДК 541.49:546.719.

142 с.: 25 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 119 назв.

Одержано комплекси Re(I) з 9-метиладеніном, протеїногенними амінокислотами і це дозволяє припустити, що трикарбонільні комплекси Re(I) спроможні до координації

з ДНК, пептидами та білками. Синтезовано трикарбонільні комплекси Re(I) з похідними 1,2,4-триазолу. На підставі досліджень спектрально-люмінесцентних характеристик зроблено висновок про потенційну придатність використання цих сполук у якості біомаркерів. Розроблена методика одержання потенційних біомаркерів на базі трикарбонільного комплексу ренію(I) з 4-метил-2,2'-біпіридин-4'-карбоною кислотою шляхом приєднання до нього біомолекул за допомогою пептидного синтезу. Проведено селективне приєднання рецепторного пептиду енкефаліну до комплексу [Re(CO)₃(МеbpyCOOH)Br].

31.09.18.0465/0218U000496

Розробка феромагнітних плівок та створення на їх основі магнітокерованих композиційних НВЧ структур: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Соловйова Катерина Дмитрівна. – ДР 0117U006438. УДК 54.057:549.5:022.532/66.02.

31 с.

Розроблено технологію синтезу нанорозмірних часток феромагнітних матеріалів методом послідовного осадження гідроксидів при контрольованих значеннях рН. Показано що утворення кристалічної структури часток спостерігається після термообробки при 500°C. Встановлено, що після термообробки при 700°C частки є нанорозмірними і їх розмір коливається в межах 15-35 нм і вони можуть бути використані для нанесення плівок при створенні композиційних структур. Одержані плівкоутворюючі суспензії з різною концентрацією (175 г/л, 350 г/л та 525 г/л) для синтезу товстих нанокристалічних плівок фериту нікелю зі структурою шпінелі. Методом трафаретного друку виготовлено товсті плівки на поверхні діелектричного резонатора a-Al₂O₃ з товщинами 50, 70, 100 та 200 мкм. Показано, що мікроструктура плівок фериту нікелю характеризується пластинчастою формою частинок з середнім діаметром d_{ср.} = 85 нм. Досліджено можливість магнітного керування параметрами композиційних структур "діелектричний резонатор a-Al₂O₃ - плівка фериту". Встановлено, що магнітне поле чинить помітний вплив на резонансну частоту й суттєвий вплив на добротність та коефіцієнт передачі структури. Показано, що найбільші керовані магнітним полем зміни коефіцієнту передачі та зсув резонансної частоти були характерні для плівок товщиною 100 мкм і становили 56,4 дБ та 26 МГц відповідно. Розроблено технологію виготовлення композиційних резонаторів НВЧ діапазону на основі діелектричного резонатора (тетратитанат барію, легований цинком) та фериту нікелю зі структурою шпінелі. Показано, що такі структури характеризуються відносно високою добротністю (до 5000 в магнітному полі) й дозволяють змінювати резонансну частоту зовнішнім магнітним полем. Діапазон зміни резонансної частоти становить 29 МГц при частоті резонансу 11,613 ГГц. Розроблені композиційні резонансні елементи характеризуються значною невзаємністю, що важливо при створенні ряду НВЧ пристроїв (зокрема, вентилів). Різниця у зміні рівня поглинання енергії залежно від напрямку проходження електромагнітної хвилі складає до 40 дБ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0466/0218U000600

Синтез і властивості нанорозмірних "core-shell" структур складних оксидів та створення на їх основі нових функціональних матеріалів: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Білоус Анатолій Григорович. – ДР 0113U003112. УДК 546.05:544.163:666.65/022.532.

222 с.

Синтез наноструктур і створення на їх основі нового покоління функціональних матеріалів, зокрема, йон-провідних (літій-провідних), наночасток феромагнітних матеріалів зі структурою шпінелі і перовскиту, сегнетоелектриків-напівпровідників на основі систем (Ba,Bi,Li,Na,K)TiO₃, а також нелінійних матеріалів на основі Ba_{1-x}Sr_xTiO₃. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0467/0218U000775

Синтез і фізико-хімічні властивості неорганічних електрокаталізаторних систем на основі карбиду вольфраму, модифікованого металами Ib (Cu, Ag), IVb (Ti, Zr, Hf) та Vb (V, Nb, Ta) підгруп, для альтернативної електрохімічної енергетики: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Козін Леонід Хомич. – ДР 0115U002226. УДК 544.6:544.478+661.878:546.261.

245 с.

Звіт по НДР: 245 с., 130 рис., 48 табл., 229 посилань на першоджерела, 3 додатки. В роботі розроблені нові принципи створення композитних електродних матеріалів на основі порошку монокарбиду вольфраму та елементів Ib (Cu, Ag), IVb (Ti, Zr, Hf) та Vb (V, Nb, Ta) підгруп Періодичної системи елементів для пристроїв альтернативної електрохімічної енергетики. На основі розроблених принципів запропоновані високоефективні процеси нанесення на матриці електродів наноструктурованих зносостійких шарів композитів на основі WC. Встановлено, що одержані електродні матеріали мали малу перенапругу електродних процесів, високу хімічну та зносостійкість і відзначались стабільністю електрохімічних властивостей. Визначені оптимальні методики виготовлення та складу електродних матеріалів на основі WC, які продемонстрували найвищу каталітичну активність в електродних реакціях, що протікають в пристроях альтернативної електрохімічної енергетики. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.19 Аналітична хімія

31.09.18.0468/0417U003189

Паустовська Анастасія Сергіївна. Визначення мікрокількостей флуориду, оксалату і тартрату молекулярно спектрометричними і тест-методами: Дис... к.х.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.05.2017.

УДК [543.41:543.42.062:543.422:543.426:543.068.52:543.34]+54.04+541.49+546.161+547-32.

167 с.: 44 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 221 назва.

Дисертацію присвячено розробці флюоресцентних, твердофазно-спектрофотометричних і візуальних тест-методик визначення флуориду, оксалату, тартрату, нафтидрофурил гідроксалату та есциталопрам оксалату із застосуванням, як індикаторних, комплексів Zr(IV) з Морином у розчині та іммобілізованих на поверхні модифікованих четвертинними амонієвими солями кремнеземів комплексів Zr(IV) з Арсенозо I та Ce(III), La(III) з Алізарин комплексом та флуоридом.

31.09.18.0469/0218U000513

Ідентифікація, оцінка якості та безпечності харчової продукції сенсорними системами із штучним інтелектом: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Арсеньєва Лариса Юріївна. – ДР 0115U000378. УДК 543.06:664.

251 с.

Розроблено методологію аналізу різних груп харчових продуктів, а також проєкт універсального портативного приладу з різними системами пробовідбору та пробопідготовки, розроблено програмні забезпечення, що автоматизують процес аналізу даних. Дослідження показали, що у випадках коли потрібно збільшити чутливість аналізу, або потрібно вилучити фракції летких сполук з великими значеннями коефіцієнтів розподілу в системі розчинник-газ рекомендовано застосовувати динамічний пробовідбір, що дозволить проаналізувати вміст летких сполук в широкому діапазоні летючості, що є актуальним під час дослідження ступеня окиснення олій, ідентифікації та виявлення фальсифікації рідких продуктів (соки, алкогольні напої, вода, олії, тощо); пробовідбір заснований на дифузії, реалізований в комірці накопичення-детектування електронного нося рекомендовано для вирішення таких задач, як об'єктивізація сенсорної оцінки, експрес-ідентифікації зрака, рекомендовано для аналізу зразків з малими значеннями коефіцієнтів розподілу в системі розчинник-газ, а також для продукції, що потребує концентрування летких сполук, таких як продукти з низькою вологістю; статичний аналіз є найбільш простим в реалізації, рекомендовано для застосування для зразків з вираженим ароматом та твердим агрегатним станом. Розроблені масиви сенсорів для аналізу різних груп харчових продуктів, підібрані покриття та маси плівок сенсорів. Оптимізовані умови аналізу зразків. Інтелектуальний аналіз даних електронного носу починається з вилучення інформативних ознак та створення похідних параметрів з сигналу (feature extraction), попередньої обробки параметрів з метою полегшення наступних кроків узагальнення та навчання. Запропоновано чотири підходи до вилучення похідних ознак з вихідних динамічних відгуків сенсорів електронного носу, які характеризують кількісні зміни летких продуктів окиснення ліпідів: з вихідних цифрових сигналів одиничних сенсорів, з моделей сигналів, апроксимованих лог-нормальною та поліноміальною функціями, з візуального образу запаху, побудованого з використанням скорочених вихідних відгуків масиву сенсорів. Формування матриць параметрів дає змогу досягти різної інформативності для оцінки як загальних показників об'єкта, так і вилучити інформацію про необхідну властивість. Для побудови класифікаційної чи регресійної моделі формуємо матрицю даних, оцінюємо структуру даних. Неefективним є використання лінійних методів, якщо дані є суттєво нелінійними. В таких випадках доцільно використовувати нелінійні функції та методи оброблення даних, такі як нейронні мережі, або використання матриці рахунків метода головних компонент в якості вхідних даних для нейронної мережі. В такому випадку, метод головних компонент та методи на його основі (регресія на головні компоненти, проєкція на латентні структури) дозволять інтерпретувати основні взаємозв'язки, визначити викиди, попередньо обробити дані, завдяки чому отримати швидку в навчання нейронну мережу зі зменшеною кількістю вхідних нейронів. Досліджені та оптимізовані архітектури імовірнісної нейронної мережі (Probabilistic neural networks), мережі векторного квантування (Learning vector quantization), нейронної мережі прямого поширення сигналу (Feedforward neural network) для аналізу даних електронного носу. Розроблені способи та методики ідентифікації, виявлення фальсифікації, оцінки якості та безпечності харчової продукції із використанням зазначеної вище методології (електронний ніс в поєднанні з аналізом даних).

31.09.18.0470/0218U000685

Засоби контролю кількісного вмісту та витрат природного та скрапленого нафтового газів: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Білинський Йосип Йосипович. –

ДР 0116U004707. УДК 543.275.1.08.

260 с.

Об'єктом дослідження є процес контролю кількісного вмісту та витрат природного та скрапленого нафтового газів. Метою роботи є підвищення точності та чутливості засобів контролю кількісного вмісту та витрат природного та скрапленого нафтового газів. Проаналізовано методи контролю кількісного вмісту та витрат скрапленого та природного газів. Запропоновано термооптичний метод контролю кількісного вмісту газів, який базується на відмінностях у температурних залежностях показників заломлення, ультразвуковий амплітудно-частотний метод контролю витрат плинних середовищ, який базується на використанні явища інтерференції ультразвукових хвиль в ближній зоні передавача-приймача. Отримано математичну модель перенесення ультразвукової хвилі в плинному середовищі в межах ближньої зони ультразвукових передавача-приймача, математичну модель оптико-електронного вимірювального перетворювача кількісного вмісту газу, математичну модель ультразвукового амплітудно-частотного вимірювального перетворювача витрат плинних середовищ. Розроблено оптико-електронний аналізатор кількісного вмісту скрапленого нафтового газу та ультразвуковий витратомір, виготовлено макети цих засобів та проведено експериментальні дослідження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.21 Органічна хімія

31.09.18.0471/0417U003363

Настасієнко Наталія Сергіївна. Одержання і характеристика композитів високодисперсний кремнезем/поліол як компонентів кріосередовищ: Дис... к.х.н. /Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України. – Захищена 30.06.2017.

УДК 546.284+547.427+544.723+543.51.

193 с.: 19 табл., 94 іл. – Бібліогр.: 263 назви.

Дисертацію присвячено модифікуванню високодисперсних кремнеземів і метилкремнеземів поліолами, дослідженню їх фізико-хімічних властивостей та впливу на сперматозоїди биків з метою вдосконалення кріосередовищ з репродуктивними клітинами. Модифікування поверхні кремнеземів поліолами здійснено методом адсорбції (сорбіту) та імпрегнації (усіх поліолів). Згідно ІЧ-спектральним даним та результатам адсорбційного експерименту, поверхневий шар поліолів на кремнеземі та метилкремнеземах утворюється внаслідок взаємодії молекул модифікаторів з силанольними групами поверхні ВДК та формування поверхневих кластерів. Імобілізація поліолів на поверхні кремнезему супроводжується включенням молекул води до поверхневого адсорбційного шару цих вуглеводів. Показано, що характер термолізу поліолів, іммобілізованих на кремнеземі, залежить від способу їх іммобілізації та дозволяє встановити особливості будови поверхневого шару поліолів. Встановлено, при модифікуванні кремнеземів способом імпрегнації, зменшується внесок водневих зв'язків у взаємодію поліолів з поверхнею ВДК та збільшується схильність цих сполук до формування поверхневих кластерів. Показано, що композити на основі кремнезему та сорбіту стабілізують домени води на їхній поверхні, що свідчить про можливість кріозахисної дії таких композитних матеріалів на клітини. Досліджено вплив високодисперсного кремнезему та метилкремнезему як вихідних, так і модифікованих поліолами, на сперматозоїди биків. Показано перспективність застосування кремнезему, модифікованого сорбітом, в складі кріосередовищ для гамет биків.

31.09.18.0472/0218U000198

Створення концепції боротьби з резистен-

тними штамми мікроорганізмів з використанням амфіфільних порфіринових сполук:

Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Ішков Юрій Васильович. – ДР 0115U003197. УДК 547.979.732.

54 с.

Об'єкт дослідження - мезо-заміщені порфірини, зокрема амфіфільні порфірини з гетероциклічними та алкільними замісниками, їх похідні та металокомплекси, штами мікроорганізмів, резистентних до дії антибіотиків. Мета роботи - створення концепції фотоіндукованої та темної цитотоксичності амфіфільних порфіринів та експериментальна перевірка гіпотези про антимікробну дію останніх у відношенні до бактерій, стійких до дії звичайних антибіотиків. Методи дослідження - синтез водорозчинних органічних сполук порфіринової низки, доведення їх будови та випробування антимікробної дії цих сполук на штаммах умовно патогенних мікроорганізмів, стійких до дії звичайних антибіотиків. Синтезовані ізомерні хінолінкарбальдегіди, на їх підставі отримані вільні основи ізомерних дихінолінілпорфіринів, їх металокомплекси та водорозчинні форми, за допомогою низки фізико-хімічних методів аналізу доведена будова отриманих речовин. Здійснено дослідження антимікробної активності синтезованих сполук у відношенні штамів умовно патогенних мікроорганізмів *Staphylococcus aureus*, *Salmonella enteritidis*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Candida albicans*, резистентних до дії звичайних антибіотиків. Визначено, що вільні основи водорозчинних дихінолінілпорфіринів пригнічують зростання дріжджоподібних клітин *S. albicans* у 4-6 разів сильніше, ніж контрольна сполука природного походження протопорфірин IX, тоді як водорозчинні металокомплекси дихінолінілпорфіринів значно пригнічують утворення біоплівки *P. aeruginosa* та посилюють чутливість *S. aureus* та *S. enteritidis* до звичайних антибіотиків.

31.09.18.0473/0218U000666

Нові синтетичні методи дизайну нітроген- та сульфурвмісних біологічно-активних сполук: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Марков Віктор Іванович. – ДР 0115U003159. УДК 547.78 + 547.831 + 547.8 + 544.473.

202 с.

Об'єкт дослідження – похідні N-гетарил-2,2-дихлорацетамідинів; N-сульфеніл-, N-сульфініл-, N-сульфонілліміни 2,6-ди-трет-бутил-1,4-бензохінону; ксантенові люмінофори, Cu(Zn)вмісні каталізатори, аренальзани 1,4-бензохінону. Мета роботи – розробка синтетичних стратегій генерування молекулярної різноманітності Нітрогенвмісних гетероциклів та розробка селективних методів контролю таких процесів. Проведення дослідження можливих типів біологічної активності серед синтезованих сполук. Методи дослідження – хімічний синтез, тонкошарова хроматографія (ТШХ), рентгеноструктурний аналіз (РСА), інфрачервона спектроскопія (ІЧ-) та ядерний магнітний резонанс (ЯМР)-спектроскопія, ультрафіолетова спектроскопія (УФ-), мас-спектрометрія та квантово-хімічні розрахунки. Встановлено за допомогою молекулярного докінгу, що N-гетарил-2,2-дихлорацетамідини є перспективним класом речовин з потенційною протитуберкульозною активністю. За допомогою нового методу синтезовано формілохідні ксантенів та бензопіранів, які проявляють флуоресценцію у розчинах з високими квантовими виходами. Розроблено: метод синтезу нових флуоресцентних матеріалів під впливом реагенту Вільсмайера; парофазний метод отримання 2-(N,N-диалкіламіно)-етиламінів на нових каталізаторах; спосіб отримання N-(2-етоксипетил)-піперидину. Галузь використання результатів роботи – С 20.20 виробництво пести-

цидів та іншої агрохімічної продукції, С 21.10 виробництво основних фармацевтичних продуктів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.25 Хімія високомолекулярних сполук

31.09.18.0474/0417U003224

Парцевська Софія Василівна. Блок-кополімери на основі поліетиленоксиду, поліакропролактону і поліакриламідів та їх міцелярні наноконтейнери: Дис... к.х.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 541.64:544.77.022.532:615.015.14.

211 с.: 21 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 296 назв.

Дисертація містить синтез, дослідження структури і міцелютворення триблок-кополімерів з хімічно комплементарними блоками ПЕО і ПАА та амфіфільних ди- і триблок-кополімерів на основі (МО)ПЕО і ПКЛ. Показано механізми самозбірки міцел блок-кополімерів у водному та водно-органічному середовищі та виявлено різноманітну морфологію міцелярних структур. На основі двох типів блок-кополімерів створено нові міцелярні носії погано розчинних лікарських препаратів преднізолону і аналогу вітаміну Е, досліджено механізми їх інкапсуляції. Доведено високу активність, біосумісність і не токсичність створених міцелярних носіїв аналогу вітаміну Е.

31.27 Біологічна хімія

31.09.18.0475/0417U003494

Воейкова Дарина Олександрівна. Структурно-функціональний стан внутрішньої мітохондріальної мембрани гепатоцитів щурів за умов розвитку стеатогепатозу: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 03.07.2017.

УДК 576.34:577.126:612.35 (043).

132 с.: 11 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню змін структурно-функціонального стану внутрішньої мітохондріальної мембрани гепатоцитів щурів за умов розвитку дієт- і глутамат-індукованого стеатогепатозу. У роботі було визначено ліпідний і фосфоліпідний склад мітохондріальної мембрани за умов обох методів моделювання, оцінено ферментативну активність комплексів дихального ланцюга, визначений вміст білків гепатоцитів відповідно молекулярної ваги, а також з'ясовано зміни біохімічних маркерів сироватки крові за умов розвитку стеатогепатозу, спричиненого різними етіологічними факторами. Додатково, було оцінено всі зазначені параметри у тварин з глутамат-індукованим стеатогепатозом, які у якості корекції отримували піоглітазон. Отримані результати показали, що стеатогепатоз характеризується розвитком патологічних змін внутрішньої мітохондріальної мембрани, які можуть бути наслідком окисного стресу. Показано, що глутамат-індукований стеатогепатоз характеризується більш глибоким порушенням стану мітохондріальної мембрани, ніж стеатогепатоз, викликаний утриманням на висококалорійній дієті. Застосування піоглітазону показало деяке покращення показників, хоча і не відновлює структурно-функціональний стан мембрани.

31.09.18.0476/0417U003536

Єфіменко Наталія Валентинівна. NO-залежна регуляція морфофункціонального стану тромбоцитів та еритроцитів крові за умов алкогольної інтоксикації: Дис... к.б.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 23.06.2017.

УДК 611.018.5:[615.099:547.262:546.172.6].

186 с.: 15 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

Розвиток оксидативно-нітративного стресу за досліджуваної патології є основною причиною зміни структурно-функціонального стану тромбоцитів та еритроцитів. Посилення вільнорадикальних процесів призводить до розвитку оксидативного стресу у клітинах крові за алкогольної інтоксикації. Надпродукування NO індукційною NO-синтазою та збільшення його пулу за рахунок нітритредуктазної активності дезоксигемоглобіну за алкогольної інтоксикації призводить до переключення функції NO з фізіологічної регуляторної на цитотоксичну.

31.09.18.0477/0218U000194

Регуляція обміну вторинних месенджерів у бактерій з метою підвищення ними біосинтезу біосурфактантів: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Галкін Борис Миколайович. – ДР 0115U003193. УДК 579.222:579.841.1.

68 с.

Експериментально доведена можливість підвищення біосинтезу біосурфактантів шляхом використання сигнальних молекул бактерій, зокрема, PQS *P. aeruginosa* та визначена роль системи обміну цикло-ди-ГМФ у цьому процесі. Роль вторинного месенджера була з'ясована завдяки використанню поряд зі штамом дикого типу, *P. aeruginosa* PA01, його мутантів з низьким та підвищеним рівнями біосинтезу цикло-ди-ГМФ: *P. aeruginosa* PA01 pJN2133 і *P. aeruginosa* PA01 ? wspF1, відповідно. Результати виконання НДР дозволили сформулювати наступну концепцію: зростання біосинтезу рамноліпідів - основних біосурфактантів *P. aeruginosa*, відбувається на тлі підвищеного вмісту сигнального хінолону та зниження концентрації цикло-ди-ГМФ у цитоплазмі клітин. Обґрунтуванням цієї концепції слугують вперше одержані дані про більш високий рівень біосинтезу рамноліпідів і підвищений вміст PQS у *P. aeruginosa* PA01 pJN2133. Тобто виявлений зворотній зв'язок між рівнем вторинного месенджера і здатністю продукувати біосурфактанти. Одержані результати є обґрунтуванням нових підходів до посилення біосинтезу різних корисних метаболітів бактерій, зокрема, біосурфактантів, шляхом: 1. застосування екзогенних регуляторних молекул, що впливають на рівень біосинтезу вторинних месенджерів та функціонування системи Quorum Sensing; 2. розробки та використання біоплівкових реакторів; 3. молекулярного дизайну та спрямованого синтезу нових речовин, здатних змінювати вміст цикло-ди-ГМФ у клітинах продуцентів; 4. використання штамів бактерій з природно низьким рівнем біосинтезу цикло-ди-ГМФ. Одержані дані мають також практичну цінність для розробок у медичній галузі. Вони свідчать про можливість використання речовин, здатних знижувати рівень цикло-ди-ГМФ, для модифікації матеріалів, з яких виробляють катетери, трахеальні трубки, імпланти тощо, з метою запобігання утворенню біоплівки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0478/0218U000196

Метагеномний аналіз біологічної різноманітності мікробіоти Чорного моря та її біотехнологічний потенціал: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Іваниця Володимир Олексійович. – ДР 0115U003195. УДК 579.222:579.841.1.

348 с.

Мета проекту - дослідження біологічної різноманітності домінуючих мікроорганізмів глибоководних осадів та води різних географічних зон Чорного моря, визначення їх

біотехнологічного потенціалу та встановлення закономірності мінливості за умов хронічного забруднення середовища. Методи дослідження - методи метагеномного аналізу 16S рРНК, класичні мікробіологічні, сучасні молекулярно-біологічні методи та методи біоінформатики. Методами метагеномного аналізу визначено біологічну різноманітність мікробіоти Чорного моря та лиманів. Встановлено закономірності залежності складу мікроорганізмів, їх потенціалу щодо резистентності до ксенобіотиків та антибіотиків від рівня антропогенного впливу на морське середовище. Досліджено зразки донних відкладень зібраних в глибоководних районах Кавказу, Криму, Туреччини з глибини до 2 000 м, в північно-західній частині Чорного моря з глибини до 200 м та прибережній зоні моря. Виділено штами бактерій роду *Bacillus*, анаммокс бактерій, тіонових бактерій та інших таксономічних груп прокариот. Вивчено широкий спектр біологічних властивостей ізолюваних штамів бактерій роду *Bacillus*, анаммокс бактерій, та тіонових бактерій. Молекулярно-біологічними методами за спектрами жирних кислот встановлено ступінь філогенетичних зв'язків ізолюваних штамів бактерій роду *Bacillus*. Визначено їх потенціал для розроблення біотехнологічних методів очищення доквілля, утилізації відходів, конструювання екосистем, отримання нових продуктів.

31.09.18.0479/0218U000719

Механізми регуляції плазміноген/плазміном міжмолекулярних та міжклітинних взаємодій в системі гемостазу за норми та патології: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Гриненко Тетяна Вікторівна. – ДР 0113U003203. УДК 577.151.

147 с.

Об'єкт дослідження - протеолітична плазміноген/плазмінова система, яка відповідає за розчинення фібринових депозитів в судинному руслі та залучається до широкого спектра біологічних процесів в організмі, регулюючи функціональну активність клітин. Мета роботи - вивчення механізмів регуляції міжмолекулярних та міжклітинних взаємодій в системі гемостазу за участі протеїнів плазміноген/плазмінової системи. Відповідно до мети були визначені наступні завдання: вивчити роль структурних змін фібрину в активації фібринолітичної системи, дослідити механізми регуляції плазміноген/плазміном функціонального стану тромбоцитів, вивчити вплив клітин крові на активність антикоагулянтних протеїназ та розробити методи визначення компонентів плазміноген/плазмінової системи як діагностичних та прогностичних маркерів ряду патологій. Методи дослідження - хроматографія, імуноферментний аналіз, вестерн-блот аналіз, електрофорез, протокова цитофлуориметрія, спектрофотометрія, турбидиметрія, агрегометрія, методи хімії протеїнів та ензимології. Встановлено, що активація плазміногену тканинним активатором, тригером якої є полімеризація фібрину, залежить від ковалентної прошивки ??-ланцюгів та руйнування Ca²⁺ суперспірального якоря в ??-субдомени, що відбуваються під час утворення протофібрил та взаємодії по "В"-в центрам полімеризації. Локалізовано сайти зв'язування для крингла 5 молекули плазміногену в ? та ? ланцюгах фібрину. Отримані результати є перспективними для пошуку нових підходів до регуляції швидкості руйнування фібринових згустків. З використанням методів протокової цитофлуориметрії та вимірювання ензиматичної активності показано здатність плазміногену взаємодіяти з ізолюваними тромбоцитами за умови їх агоніст-стимульованої активації. Доведено, що адсорбований на поверхні тромбін-активованих тромбоцитів Glu-плазміноген переходить в Lys-форму внаслідок дії плазміну, що утворюється за участі ендогенних

активаторів. Встановлено, що тромбін-стимульовані тромбоцити прискорюють активацію плазміногену тканинним активатором. Визначено кінетичні параметри цього процесу. Показано, що Lys-плазміноген перешкоджає реорганізації актинового цитоскелету тромбоцитів, індукованій тромбіном та колагеном, і пригнічує секрецію Р-селектину та VEGF агоніст-індукованими тромбоцитами. Встановлено, що модуляція плазміноген/плазміновою системою функціонального стану тромбоцитів може бути спрямована на регуляцію процесів тромбоутворення та ангиогенезу. На основі результатів виконаних досліджень розроблено тест-систему для визначення плазміногену в плазмі крові та метод визначення активності тканинного активатора в біологічному матеріалі, на які одержано патенти на винахід. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.09.18.0480/0218U000720

Винахідницька діяльність Інституту біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України в галузі біохімії, нано- та біотехнологій для потреб медицини, сільського господарства, екології, промисловості. Історія, сьогодення, перспективні інновації: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Данілова Валентина Михайлівна. – ДР 0115U003640. УДК 577.1:091.2. 431 с.

Проведено пошук матеріалів та інформації щодо винахідницької діяльності кожного наукового відділу і лабораторій Інституту біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України за роки його існування; проаналізовано об'єкти права інтелектуальної власності Інституту; описано перспективні інноваційні розробки. На основі результатів виконаних досліджень зроблено висновок, що винахідницька діяльність наукових установ, зокрема Інституту біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України, та впровадження наукових розробок, новітніх технологій у виробництво може забезпечити як підприємствам, так і країні в цілому економічне зростання та економію ресурсів, що є особливо важливим в умовах ринку. Створено бібліографічний покажчик об'єктів права інтелектуальної власності Інституту, в тому числі його електронну версію. Систематизовані і проаналізовані результати опубліковано у серії статей (18 найменувань) в "Ukrainian Biochemical Journal" і підготовлено для опублікування у вигляді окремої монографії.

31.09.18.0481/0218U000726

Впровадження у виробництво гемостатичних губок на основі колагенової матриці та активатора зсідання крові: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Луговської Едуард Віталійович. – ДР 0117U002808. УДК 517.112: 612.115.

50 с.

Створено, охарактеризовано та апробовано *in vitro* та *in vivo* колагенову матрицю з посиленням гемостатичним ефектом, яка за ефективністю ранозагоюючої дії не поступається існуючим аналогам, а за здатністю зупиняти кровотечу з паренхіматозних органів - значно переважає їх. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34 БІОЛОГІЯ

34.15 Молекулярна біологія

34.09.18.0482/0417U003178

Савицький Олександр Вячеславович. Комп'ютерне моделювання молекулярної динаміки *H. sapiens* тирозил-тРНК синтетази та її

мутантних форм: Дис... к.б.н. /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України. – Захищена 30.05.2017. УДК 577.217.32.

146 с.: 7 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню молекулярної динаміки *H. sapiens* тирозил-тРНК синтетази (HsTyrRS) та її мутантних форм у водно-іонному оточенні з використанням грід-технологій. Вперше побудована модель структури повнорозмірної HsTyrRS, для якої показано формування асиметричної компактної структури HsTyrRS, в якій цитокіновий ELR-мотив є екранованим в результаті взаємодії з С-модулем. Проведено комп'ютерне моделювання молекулярної динаміки мутантних форм тирозил-тРНК синтетази, пов'язаних з нейропатією Шарко-Марі-Туса, виявлено локальні конформаційні зміни в неструктурованій петлі СР1-вставки згортки Россмана, які супроводжуються формуванням метастабільних b-структурних елементів. На основі побудованої моделі комплексу HsTyrRS з тРНК(Тур) та фактором елонгації eEF1A2 запропоновано механізм впливу мутацій Шарко-Марі-Туса на взаємодію з її макромолекулами-партнерами. Висловлено припущення, що виявлені конформаційні ефекти можуть призводити як до зміни конформації активного центру, так і до зміни специфічних взаємодій мутантних форм з фактором елонгації eEF1A або/та тРНК(Тур).

34.17 Біофізика

34.09.18.0483/0417U003537

Отчич Оксана Орестівна. Прооксидантно-антиоксидантна рівновага за поєднаного застосування хіміо-лазеро-озонотерапії у крові хворих на туберкульоз легень: Дис... к.б.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 23.06.2017.

УДК [616.24-005.2-08:577.115]:612.015.3.

189 с.: 17 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

У дисертації досліджено особливості впливу стандартизованої хіміотерапії, частотно модульованого і немодульованого He-Ne лазерного опромінення, озонованого фізіологічного розчину з різною концентрацією озону та їх поєднання на прооксидантно-антиоксидантну рівновагу, вміст молекул середньої маси у крові хворих на вперше діагностований деструктивний туберкульоз легень із бактеріовиділенням. Встановлено, що розвиток туберкульозу легень характеризується достовірним підвищенням активності прооксидантних процесів, зниженням активності ензимів антиоксидантної системи (СОД, каталаза), зростанням рівня церулоплазміну, порівняно зі здоровими донорами. Встановлено, що ефективність впливу поєднаного застосування хіміо-лазеро-озонотерапії на відновлення прооксидантно-антиоксидантної рівноваги залежить від концентрації озону та частотної модуляції He-Ne лазера. Проведені дисперсійний та кластерний аналізи поєднаного впливу озонованого фізіологічного розчину та лазерного випромінювання на порушення ПОЛ/АОС рівноваги у крові хворих на туберкульоз легень підтвердив ефективність цих режимів поєднаного застосування хіміо-озоно-лазеротерапії.

34.09.18.0484/0218U000558

Високопропускний скрінг похідних ізофлавоноу та створення бібліотеки сполук - потенціальних ефекторів гама-тубуліну людини із протипухлинною активністю: Заключний звіт /Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України"; Керівник Блюм Ярослав Борисович. – ДР 0117U003753. УДК 577.112:547.78.

74 с.

Реконструйовано просторову структуру а-, b- і у-субодиниць тубуліну людини, з'ясовано структурно-молекулярні особливості їх ліганд-білкової взаємодії. Підтверджено гіпотезу стосовно того, що гліазівіанін А і гатастатин взаємодіють з різними ізотопами тубуліну людини. Визначено структурні механізми, що обумовлюють таку специфічну взаємодію. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.09.18.0485/0218U000721

Зміни експресії канабіноїдних/простагланди-нових D2 рецепторів та вмісту про-/антизапальних цитокінів за умов розвитку LPS-індукованого системного запалення: дія N-стеароїлетаноламіну як потенційного модулятора запального стану: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Касаткіна Людмила Олександрівна. – ДР 0117U003304. УДК УДК 577.352:615.213; 57.045:576.33.

61 с.

Системне запалення, яке пов'язане з підвищенням вивільнення прозапальних цитокінів імунними клітинами, призводить до розвитку широкого спектру патологічних процесів. В першу чергу, активація макрофагів різними чинниками та зростання продукції прозапальних цитокінів є основними запальними медіаторами, які генерують імунну відповідь та розвиток локального та системного запалення. Іншим важливим прозапальним компонентом активованих макрофагів є їх здатність продукувати активні форми кисню та активні форми азоту. За різних патологічних станів в головному мозку відбувається зростання інфільтрації макрофагів до мікроглії, що сприяє запуску каскаду, який порушує функціонування нейронів. Введення ліпополісахариду щурам призводило до зростання продукції макрофагами пероксиду водню, що свідчить про активацію запальних процесів у організмі піддослідних тварин. Показано, що в макрофагах тварин з ЛПС-індукованим запаленням відбувається зростання продукції IL-10, що корелює з порушенням секреції в нейронах кори та гіпокампу. Проведено кореляцію між змінами кальцієвого гомеостазу в нейронах з продукцією активних форм кисню. Зміни цих параметрів суттєво впливають на гомеостаз основного збуджувачого нейромедіатора глутамату у головному мозку, що може зумовити нейротоксичність. Встановлено, що у групах з системним запаленням, що супроводжується нейрозапаленням відбувається підвищення генерації активних форм кисню у макрофагах, а також зміни у профілі продукції IL-10. За результатами виконаної роботи подано тези для участі у зустрічі RECOOP 8th TriNet для представлення усної доповіді. Виявлено, що нейрозапалення супроводжується підвищенням рівня позаклітинного глутамату у синапсі. Глутамат є основним збуджувачим нейромедіатором у центральній нервовій системі (ЦНС) ссавців. Він, зокрема, бере участь у процесах розпізнавання, пам'яті, навчання тощо. Аналіз рівня продукції активних форм кисню, а також перерозподілу йонів Ca²⁺ дозволяє визначити стимулюючі фактори, за яких в наших експериментальних умовах спостерігається процес екзоцитозу нейромедіатора глутамату з нервових закінчень головного мозку. З іншого боку, аналіз вищезгаданих параметрів за умов введення експериментальним тваринам НСЕ дозволяє оцінити потенційні нейропротекторні властивості даної сполуки. З використанням FACS-аналізу на базі лабораторії країни-партнера під час візиту (10.11.2017-27.11.2017) оцінено експресію простагландинових (DP1, CRTH2) та канабіноїдних (CB1, CB2) рецепторів в первинних макрофагах та гостро ізольованих нейронах фронтальної кори та гіпокампу. Виявлено відмінності у експресії DP1 рецепторів у корі головного мозку мишей з ЛПС-

індукованим запаленням, а також зміна експресії цього типу рецепторів за умов корекції запального стану з використанням N-стеароїлетаноламіну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.23 Генетика

34.09.18.0486/0417U003496

Бровко Антон Олександрович. Оптимізація процесу ідентифікації хромосомного матеріалу невизначеного походження та складних хромосомних перебудов: Дис... к.б.н. /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України". – Захищена 30.06.2017.

УДК 575.116.4:616-02-076.5.

141 с.: 4 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 211 назва.

Дисертація присвячена актуальній проблемі лабораторної генетики - визначенню шляхів оптимізації процесу ідентифікації хромосомного матеріалу не визначеного походження та складних хромосомних перебудов. Показано, що визначення остаточного каріотипу пацієнта потребує застосування комплексу молекулярно-цитогенетичних методів. Стандартним цитогенетичним методом остаточний каріотип визначається у 94.4% випадків. Методами CBG, QFQ та NOR-Ag підтверджуються у 84% випадків хромосомного поліморфізму. А 16% випадків вираженого хромосомного поліморфізму, виявленого методом GTG, є результатом транслокацій, та потребують уточнення методом FISH. Маркерні хромосоми з ефективністю 80% ідентифікуються методом FISH. Застосування методу мікродисекції хромосом, дає можливість отримати унікальні ДНК-зонди для ідентифікації ідентифікації хромосомного матеріалу не визначеного походження. Додатковий хромосомний матеріал ідентифікується методом FISH із WCP ДНК-зондами з ефективністю 100%. В разі виявлення в каріотипі методом GTG хромосомного матеріалу не визначеного походження або складних хромосомних перебудов, застосування послідовне застосування різних модифікацій FISH дає можливість ідентифікувати більшість хромосомних аномалій. На підставі отриманих даних, було розроблено алгоритм молекулярно-цитогенетичної діагностики для ідентифікації таких випадків.

34.09.18.0487/0417U003498

Євтушок Богдана Анатоліївна. Клініко-генетична та епідеміологічна характеристика вроджених вад нервної трубки (на моделі Рівненської області): Дис... к.мед.н. /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України". – Захищена 27.06.2017.

УДК 575.191:611.013:612.64.8:616-053.1-036.22-084(477.81).

123 с.: 29 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Об'єкт дослідження: вади нервної трубки у Рівненській області у 2000-2014 рр. Мета дослідження: визначення клініко-генетичних та епідеміологічних характеристик ВНТ у Рівненській області для обґрунтування та розробки підходів до профілактики ВНТ шляхом виявлення факторів ризику їх виникнення. Методи дослідження: епідеміологічний, клініко-генеалогічний, радіометрії, електрохемилюмінесценції, молекулярно-генетичний, інтерв'ю, статистичний. Визначено епідеміологічні, клініко-генетичні особливості та обґрунтовано заходи, спрямовані на покращення профілактики та діагностики ВНТ. Встановлено, що частота ВНТ у Рівненській області стабільно залишається однією з найвищих у Європі. Встановлено, що частота ВНТ у Поліссі була статистично значуще вищою, ніж частота ВНТ

у не-Поліському регіоні. Виявлено, що високі частоти ВНТ у Поліссі спостерігаються на тлі вищих (у порівнянні з не-Поліссям) рівнів інкорпорованого Cs-137 серед вагітних. Визначено чинники ризику, які сприяють виникненню ВНТ, якими є у тому числі порядковий номер вагітності 4 і вище, наявність в анамнезі 4 і більше пологів, а також спонтанних абортів. Виявлено недостатній рівень обізнаності жінок репродуктивного віку Рівненської області щодо профілактичного значення фолієвої кислоти та визначено шляхи її покращення. Обґрунтовано доцільність проведення поглибленого прекоцепційного консультування жінок із порядковим номером вагітності 4 і вище та жінок зі спонтанними абортами в анамнезі; дотримання принципів раціонального харчування, зокрема радіозахисного. Встановлено необхідність пошуку асоційованих аномалій (особливо вад серединної лінії) при пре- і постнатальній діагностиці кожного випадку ВНТ з метою підвищення ефективності медико-генетичного консультування та оцінки рекурентного ризику. Доведено необхідність посилення та шляхи удосконалення санітарно-просвітницьких заходів серед населення з питань прекоцепційної підготовки. Результати досліджень та практичні рекомендації впроваджені у практичну діяльність медичних закладів, зокрема медико-генетичних центрів, використовуються у педагогічному процесі кафедри медичної і лабораторної генетики НМАПО імені П. Л. Шупика.

34.09.18.0488/0417U003518

Жилкова Євгенія Станіславівна. Генетичні аспекти зниження репродуктивної функції чоловіків у Східній Україні: Дис... к.б.н. /ДУ "Науковий центр радіаційної медицини НАМН України". – Захищена 29.06.2017.

УДК 577.21:573.6:616.699-07(477).

158 с.: 27 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

Досліджено генетичні особливості чоловіків зі зниженою фертильністю у Східному регіоні України. Мета роботи: визначення молекулярно-генетичних та цитогенетичних факторів змін сперматогенезу, що призводять до порушень фертильності чоловіків і, як наслідок, впливають на ранній розвиток ембріонів, отриманих від таких пацієнтів при використанні допоміжних репродуктивних технологій. Використані методи: диференційне фарбування хромосом GTG та CBG, флуоресцентна гібридизація in situ, ПЛР, ПЛР у реальному часі, імуноферментний аналіз, морфометрія, мікроскопічні дослідження, статистичний аналіз. Новизна: вперше представлено асоціацію підвищеного рівня фрагментації ДНК у сперматозоїдах чоловіків зі зниженням фертильності з поліморфними варіантами G919A і A2039G гена FSHR; вперше показано, що рівень генетичних порушень у сперматозоїдах у чоловіків Східної України підвищується після 35 років; введено критерій нормального рівня фрагментації ДНК у сперматозоїдах – менше 20%; встановлено рівень фрагментації ДНК у сперматозоїдах, критичний для частоти формування бластоцист, характерний для населення Східної України; виявлено генотипи генів фолатного обміну MTHFR та MTRR, пов'язані з анеуплоїдіями за хромосомами 13, 16, 18, 21, X та Y у сперматозоїдах. Ступінь упровадження: отримані дані використано при підготовці методичних рекомендацій "Діагностика порушень яєчужата і допомогательные репродуктивные технологии : метод. указ. для студентов IV–V курсов мед. вузов и врачей-урологов, андрологов и гинекологов". Сфера використання: медицина, допоміжні репродуктивні технології.

34.09.18.0489/0417U003521

Трофімова Наталя Сергіївна. Аналіз біохімічних та молекулярно-генетичних змін в родинах високого ризику мукополісахаридо-

зу з України: Дис... к.б.н. /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України". – Захищена 30.06.2017.

УДК 575.113.1:616-056.7-053.2-07.

167 с.: 30 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню особливостей біохімічної діагностики мукополісахаридозів та вивченню спектру мутацій в генах IDUA та SGSH у пацієнтів з МПС та членів їх родин в Україні. Встановлено межі біологічної варіації значень специфічних при МПС біохімічних маркерів для населення України та інтервали відповідних значень в родинах, обтяжених цією патологією. Встановлено межі біологічної варіації значень (5 – 95 перцентиль) активності лізосомних ферментів, залучених у деградацію ГАГ, для населення України. Отримані дані були використані для оптимізації інтерпретації результатів селективного скринінгу та підтверджуючої біохімічної діагностики МПС. Виявлено повний спектр перебудов в генах IDUA та SGSH у пацієнтів з МПС I та МПС IIIA, які спричинили розвиток цих захворювань. Встановлено, що 47% мутантних алелів в гені IDUA серед пацієнтів з МПС I типу в Україні, містили мажорні перебудови p.Q70* та p.W402*. Виявлено три не описані місенс-мутації в гені IDUA – p.N372S, p.Q563P та p.S633*, показано їх ймовірний вплив на тяжкість захворювання МПС I типу. Доведено, що частота мутації p.R74C в гені SGSH, серед обстежених пацієнтів з МПС IIIA типу складає 64,3% (27/42), другою по частоті виявилася місенс-мутація p.N389K (7,1%). В гені SGSH виявлено три не описані мутації – c.216delC, p.G149A і c.1045_1070del27, проведено аналіз їх ймовірного впливу на функціональну активність продукту гена. Проведено порівняльний аналіз частот алейних варіантів досліджуваних генів у пацієнтів з МПС I та МПС III A в Україні та в інших етнічних групах. На підставі вивчення особливостей молекулярно-генетичної характеристики пацієнтів з МПС I та МПС III A оптимізовано алгоритми молекулярно-генетичного аналізу для ранньої та точної діагностики цих захворювань.

34.09.18.0490/0218U000125

Розробка генетичних основ метаболічної інженерії та створення трансгенних ліній пшениці і кукурудзи з підвищеною стійкістю до абіотичних стресів: Заключний звіт /Інститут фізіології рослин і генетики Національної Академії Наук України; Керівник Тищенко Олена Миколаївна. – ДР 0113U001258. УДК 575.2. 084:581.1:547.963.3:633.85:581.19.633.63.577.15.154.

254 с.

Удосконалені методи інтеграції рекомбінантних молекул ДНК у геном пшениці і кукурудзи, отримані генотипи з дволандюговим РНК-супресором гена пролідегідрогенази і геном орнітінамінотрансферази та визначений комплекс фізіолого-біохімічних показників для гарантованого добору ліній, толерантних до стресових факторів довкілля, та створені трансгенні лінії з підвищеним рівнем стійкості до стресів, пов'язаних з водним дефіцитом.

34.09.18.0491/0218U000413

Методи і алгоритми прецизійного робастного управління малими космічними апаратами і їх реалізація на проблемно-орієнтованих процесорах. Етап "Синтез алгоритмів управління орієнтацією МКА на основі методу Ляпунова": Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Кунцевич Всеволод

Михайлович. – ДР 0117U001173. УДК 519.71; 510.22; 629.78; 681.5; 004.274; 681.3.001.

50 с.

Об'єкт дослідження - Методи і алгоритми управління орієнтацією орбітальних малих космічних апаратів (МКА) за інформацією бортових вимірвальних приладів. Мета дослідження - Розробка математичних методів синтезу алгоритмів управління орієнтацією МКА відносно інерціальної і орбітальної систем координат на основі використання узагальнень прямого методу Ляпунова на дослідження стійкості інваріантних множин. Методи дослідження - методи теоретичної механіки, лінійної алгебри та оптимізації, стійкості руху, теорії кватерніонів. Отримані результати: Методи і алгоритми стабілізації довільної орієнтації МКА відносно інерціальної і орбітальної систем координат. Методи і алгоритми відстеження довільно заданої програми зміни орієнтації МКА. Для реалізації алгоритмів передбачається використання типових бортових вимірвальних і командних приладів систем управління рухом КА. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.27 Мікробіологія

34.09.18.0492/0218U000132

Біологічні характеристики антарктичних мікроорганізмів - продуцентів біологічно активних сполук, перспективних для біотехнології, медицини та природоохоронних технологій: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Берегова Тетяна Володимирівна. – ДР 0117U006904. УДК 579.23.579.22. 108 с.

В результаті проведення НДР виділено чисті культури мікроорганізмів з антарктичних зразків, отриманих у 21-й УАЕ. Визначено культурально-морфологічні та фізіолого-біохімічні характеристики цих мікроорганізмів. Охарактеризовано молекулярно-генетичні особливості чорних антарктичних дріжджів *Pseudonadsoniella brunnea*, культуральна рідина яких чинить антифунгальний та антибактеріальний вплив на фітопатогенні гриби та бактерії. Експериментально обґрунтовано склад культурального середовища, яке є оптимальним для росту антарктичних мікроскопічних грибів *Mucor circinelloides* та *Geomyces rapoportii* - активних продуцентів ліпідів. Визначено фізіологічні основи індукції адаптивних реакцій двох сортів озимої пшениці (Миронівська 808 та Roazon) за умов дії фітопатогенних грибів (збудників церкоспорильозу) та впливу БАС бактерій-антагоністів роду *Bacillus*. На основі аналізу даних та порівняння із раніше отриманими результатами розроблені рекомендації та пропозиції щодо реалізації та використання результатів НДР, зокрема щодо перспектив використання отриманих мікроорганізмів в різних галузях народного господарства, медицині, перспективних для використання в природоохоронних технологіях.

34.29 Ботаніка

34.09.18.0493/0217U007800

Вплив біологічно активних препаратів на агрохімічні властивості ґрунту в радіаційно забруднених регіонах України: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Жуковський Остап Мирославович. – ДР 0117U005163. УДК 631.81.096.337:631.81.036:631.861. 18 с.

Родючість ґрунту створює " жива речовина ", яка складається з мільярдів ґрунтових бактерій, мікроскопічних грибків та інших живих організмів, які виконують увесь

спектр функцій з живлення рослин, їхнього захисту від хвороб та оздоровлення ґрунтового середовища, які одержали назву " ефективні мікроорганізми ". Під "ефективними мікроорганізмами" розуміють такі їх суспільства, життєдіяльність яких проходить в природних ґрунтових умовах. Вони беруть участь в розвитку рослин, що в кінцевому результаті дає максимальний вихід продукції без використання будь-яких хімічних домішок: вітамінних комплексів, стимуляторів, а також генетично модифікованих організмів. Методичні рекомендації розроблено для працівників науково-дослідних установ, науково-дослідних станцій, господарств, які працюють з радіоактивно забрудненими ґрунтами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.09.18.0494/0218U000625

Теоретичні основи відновлення і охорони лучної рослинності Лісостепу України: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Якубенко Борис Євдокимович. – ДР 0113U003849. УДК 001.891.3 : 581.9 : 633.2.03 : 504.062(477). 88 с.

Об'єкт дослідження - природні і відновлювальні фітоценози, флора та лучна рослинність Лісостепу України. Метою науково-дослідної роботи є проведення геоботанічних досліджень перелогів різних років демурацій, на яких відновлюється лучна рослинність, та прилеглих територій з природною лучною рослинністю для розробки теоретичних основ відновлення й охорони лучної рослинності в Лісостепу України. Методи дослідження - геоботанічні (польові-маршрутні, стаціонарні), статистичні (обробка отриманих кількісних значень). Галузь застосування - сільське господарство. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.31 Фізіологія рослин

34.09.18.0495/0218U000321

Ліпідна сигналізація і гормональна регуляція: крос взаємодія у рослин. Етап 2. Аналіз експресії генів мутантів створених по генах фосфатидилінозитол-4-кінази III типу. Дослідження впливу саліцилової кислоти на активність ензимів ліпідної сигналізації потрійних мутантів (за участю колег з французької команди): Заключний звіт /Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України; Керівник Кравець Володимир Степанович. – ДР 0117U006003. УДК 577.125.53. 35 с.

Створено набори трансгенних ліній рослин (WT, sid2, pi4kb1b2, pi4kb1b2sid2) що експресують флуоресцентні сенсори ауксину DR5-GFP та DII-Venus, одержано стабільні гомозиготні лінії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.09.18.0496/0218U000322

Розробка способів підвищення олійної продуктивності з допомогою фізіологічно активних сполук та модифікації ліпідного метаболізму для використання як джерела біодизеля: Заключний звіт /Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України; Керівник Кравець Володимир Степанович. – ДР 0113U003668. УДК 581.19. 22 с.

Встановлено, що ферменти фосфатидилхолінгідролізуючих фосфоліпаз ФХ-ФЛС1, ФХ-ФЛС3 та ФХ-ФЛС6 відіграють істотну роль в процесі біосинтезу ліпідів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.33 Зоологія

34.09.18.0497/0217U007741

Тварини Червоної книги України в умовах кліматичних змін: сучасний стан та прогноз в контексті розбудови національної природно-заповідної мережі: Заключний звіт /Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена; Керівник Некрасова Оксана Дмитрівна. – ДР 0117U001991. УДК 591.

110 с.

Зміни клімату мають величезне значення для реалізації життєвих стратегій багатьох видів живих організмів. Особливо в загрозовому стані знаходяться види тварин червоних списків України які є недостатньо вивченими і потребують охорони (серед них плазуни, птахи, ссавці та ін.). Тому важливим завданням є отримання обґрунтованої інформації про ймовірні наслідки впливу глобальних змін на екосистеми, де найскоріше такий вплив може статися, яким буде його характер (насамперед, визначити ризики вимирання окремих популяцій та видів), і що треба робити, щоб бути готовими до очікуваних змін і мінімізувати їхні можливі негативні наслідки. Це особливо важливо в природоохоронній практиці, оскільки переважаюча сучасна стратегія збереження біорізноманіття все ще базується на індивідуально-територіальних принципах збереження видів. На жаль, існуюча досі мережа природоохоронних територій не є достатньо гнучкою, щоб адекватно відреагувати на ці майбутні виклики. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.09.18.0498/0218U000193

Генетичний поліморфізм і адаптивний потенціал представників екоморфних угруповань рапани (*Rapana venosa Valenciennes, 1846*) Чорного моря: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Тоцький Владлен Миколайович. – ДР 0115U003192. УДК 575.826:577.1:573.4(075.8).

153 с.

Звіт про проведення НДР. 153 с. 45 рис. 41 таб. 212 джерел. Об'єкт дослідження - генетичний поліморфізм як фактор, що визначає адаптивний потенціал різних угруповань і популяцій *R. venosa*. Предмет дослідження - молекулярно-генетичні та біохімічні показники поліморфізму і гетерозиготності особин рапани окремих акваторій Чорного моря та стійкість особин різних угруповань молюска до несприятливих умов середовища. Мета - подальша теоретична розробка запропонованої В. М. Тоцьким (2008) гіпотези про адаптивні комплекси генів (АКГ) у особин популяцій та їх значення в процесах адаптації та еволюції. Встановлено, що рапани властива значна екологічна пластичність в різних несприятливих умовах довкілля: забруднення іонами міді, аніонними детергентами, різної солоності води та у безводному середовищі. Важливу роль у забезпеченні екологічної пластичності рапани грає швидка перебудова антиоксидантної системи, енергетичного обміну та ферментів загального метаболізму. З'ясовано, що за будь-яких несприятливих абіотичних умов докілька генеральною адаптивною стратегією *R. venosa* виступає зменшення розмірів особин. За допомогою аллозимних та ДНК-маркерів виявлено особливості популяційно-генетичної структури поселень рапани північної частини Чорного моря у порівнянні з популяціями на батьківщині виду. Сукупності рапани з різних акваторій північної частини Чорного моря можна вважати локальними угрупованнями однієї популяції. Встановлено, що провідним чинником, що обумовлює особливості популяційно-генетичної структури угруповань рапани північної частини Чорного моря, є потік генів. З'ясовані засади адаптивних можливостей рапани. Ця інформація важлива для планування промислу рапани та інших молюсків. Робота передає-

ться за кордон за договірною ціною.

34.41 Морфологія людини і тварин

34.09.18.0499/0417U003188

Абросімов Юрій Юрійович. Особливості морфогенезу менісків колінного суглоба щурів у постнатальному періоді після внутрішньоплідного введення антигенів (анатомо-експериментальне дослідження): Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 31.05.2017.

УДК 611.728.3-018.3-053.31-097.1-092.9].08.

200 с.: 35 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Встановлено, що у щурів після внутрішньоплідного введення антигенів змінюються лінійні розміри менісків колінного суглоба, відбувається їх потовщення протягом першого і третього тижнів життя, стоншення протягом другого-третього місяців та збільшується вміст лімфоцитів, зокрема, РНА⁺-лімфоцитів, у зовнішній зоні. Спостерігаються зміни співвідношення клітин та екстрацелюлярного матриксу зі збільшенням кількості фібробластоподібних клітин, еластичних волокон, незрілих колагенових волокон, гіалуронових кислоти та зниженням вмісту низькосульфатованих глікозаміногліканів протягом першого місяця життя. До 60-ї доби життя відбувається прискорене зменшення кількості фібробластоподібних клітин та загального вмісту колагенових волокон у зовнішній зоні при збільшенні вмісту останніх у внутрішній.

34.09.18.0500/0417U003190

Скорук Роман Васильович. Морфологічне обґрунтування застосування нових видів хірургічного шовного матеріалу: Дис... к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 08.06.2017.

УДК 617-089:615.468.6.

178 с.: 14 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 293 назви.

Об'єкт - морфологічні зміни в органах при імплантації шовного матеріалу з поліпропілену, модифікованого вуглецевими нанотрубками, та поліпропілену з наночастинками срібла; мета - встановити особливості анатомічної перебудови органів при імплантації нових видів шовного матеріалу з поліпропілену, модифікованого наночастинками срібла, та поліпропілену, модифікованого вуглецевими нанотрубками, морфологічно обґрунтувати можливість їх використання для з'єднання тканин; методи - експериментальний, морфологічний, морфометричний, фізико-хімічний, механічний, мікробіологічний, статистичний; результати - проведено морфологічне обґрунтування перспектив використання нових видів шовного матеріалу з поліпропілену, модифікованого вуглецевими нанотрубками та наночастинками срібла, у хірургічній практиці. Вивчали реакцію печінки і скелетних м'язів на шовний матеріал на 245 статевозрілих лабораторних щурах масою тіла від 200 до 250 грам. В експерименті проведена порівняльна оцінка морфологічних змін у печінці та скелетних м'язах при ушиванні класичним хірургічним шовним матеріалом: поліпропілен, шовк, капрон та модифікованим поліпропіленом вуглецевими нанотрубками та наночастинками срібла. У результаті проведених досліджень встановлено, що морфологічні зміни у процесі регенерації печінки та скелетних м'язів, відрізняються при використанні різних шовних матеріалів і залежать від їх природи та складу. Результати експериментальних досліджень продемонстрували переваги розробленого шовного матеріалу з поліпропілену, модифікованого вуглецевими нанотрубками та наночастинками срібла, над класичними хірургічними шовними матеріалами; галузь - медицина.

34.09.18.0501/0417U003191

Гненна Валентина Олегівна. Морфометричні параметри щитоподібної залози практично здорових чоловіків і жінок: Дис... к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 07.06.2017.

УДК 611.44-055.11.2:572.5.

232 с.: 46 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Об'єкт - конституціональні, вікові та статеві особливості сонографічних параметрів щитоподібної залози; мета - встановити конституціональні, вікові та статеві особливості сонографічних параметрів щитоподібної залози практично здорових чоловіків і жінок Поділля першого зрілого віку та їх зв'язки з антропометричними й соматотипологічними показниками; методи - сонографічні, антропометричні та соматотипологічні, математичні; результати - визначені межі довірчих інтервалів і процентильного розмаху сонографічних параметрів щитоподібної залози у практично здорових чоловіків і жінок Подільського регіону України першого зрілого віку при ранжируванні за віком (до 25 та старше 25 років), статтю та соматотипом. Встановлені особливості зв'язків між сонографічними параметрами щитоподібної залози та антропометричними й соматотипологічними показниками. Побудовані регресійні моделі сонографічних параметрів зазначеного органу в залежності від особливостей будови й розмірів тіла чоловіків і жінок відповідних вікових груп; галузь - медицина.

34.09.18.0502/0218U000178

Дослідити особливості коригуючої дії введених стовбурових клітин на патологічно змінені структури і функції тканин в організмі тварин-реципієнтів: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Мазуркевич Анатолій Йосипович. – ДР 0115U003476. УДК 602.9:611.018:619:616.

265 с.

Об'єкт дослідження - імунотип та генетичні особливості культур клітин у процесі культивування, деструктивні процеси в тканинах сухожилку і тканин підшлункової залози, репаративні процеси в організмі тварин-реципієнтів під впливом стовбурових клітин, зміни в організмі лабораторних тварин-пухлинносіїв за впливу алогенних мезенхімальних стовбурових клітин, метод отримання первинного матеріалу та його обробки для культивування стовбурових клітин з кісткового мозку, жирової, нервової тканини та підшлункової залози, ліпіди стовбурових клітин, патоморфологічні зміни в тварин з перещепленою карциномою легень Льюїс за впливу стовбурових клітин, зміни в організмі тварин з експериментальним цукровим діабетом та гіпотиреозом за впливу алогенних культур клітин, регенеративні процеси у кістковій тканині за впливу стовбурових клітин. Мета дослідження - дослідити кількісні і якісні зміни хромосомного апарату мезенхімальних стовбурових клітин кісткового мозку кролів на ранніх пасажах культивування за різних методів дисоціації клітинного матеріалу; вивчити гістологічні зміни у сухожилках лабораторних тварин після моделювання патологічного процесу; вивчити гістологічні зміни в тканинах підшлункової залози при експериментальному цукровому діабеті; вивчити вплив алогенних мезенхімальних стромальних клітин кісткового мозку тварин на відновлення дегенеративно ушкодженого Ахіллового сухожилку кролів; вивчити патоморфологічні зміни в організмі лабораторних тварин-пухлинносіїв за впливу алогенних мезенхімальних стовбурових клітин; визначити патоморфологічні зміни структури первинної пухлинної тканини в мишей з перещепленою карциномою легень Льюїс за впливу мезенхімальних стовбурових клітин; дослідити властивості стов-

бурових клітин, отриманих з первинного біологічного матеріалу (жирова, нервова тканина, кістковий мозок) тварин різних видів; вивчити патоморфологічні зміни в організмі лабораторних тварин з експериментальним цукровим діабетом; порівняти різні за складом культуральної середовища на проліферативну активність культури клітин кісткового мозку; дослідити зміни фенотипу культур клітин жирової тканини, кісткового мозку та підшлункової залози у процесі культивування; дослідити цитогенетичні зміни в культурах клітин жирової тканини, кісткового мозку та підшлункової залози у процесі культивування; прослідкувати зміни в організмі тварин реципієнтів з експериментальним цукровим діабетом за впливу алогенних культур клітин (кісткового мозку, жирової тканини та підшлункової залози; дослідити закономірність і характер змін біохімічних показників, які пов'язані із динамікою регенеративних процесів у експериментально ушкодженій кістковій тканині кролів; вивчити функціональну здатність регенерованої щитоподібної залози щодо синтезу Т4 у щурів, яким вводили алогенні стовбурові клітини. Методи дослідження - хірургічні, біотехнологічні, цитологічні, цитогенетичні, гістологічні, імуноцитохімічні, біохімічні, статистичні. Галузь застосування - ветеринарна медицина Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.43 Імунологія

34.09.18.0503/0417U003413

Осипчук Дарія Віталіївна. Активація імунних клітин, опосередкована толл-подібними рецепторами, в оцінці функціонального стану імунної системи: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 03.07.2017.

УДК 612.017.1+576.8.097.5+576.8.097.22.001.6.

126 с.: 8 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

На основі розроблених методичних підходів було виявлено розлад кооперативної взаємодії між НК-клітинами та гранулоцитами, зумовленого порушенням експресії останніми молекули адресії CD11b у відповідь на стимуляцію ТПР7/8, що асоціюється зі зниженням експресії маркера активації CD69 природними кілерами у дітей з рекурентними вірусно-бактеріальними інфекціями. Результатами роботи доведено ефективність використання тесту з дигідродаміном-123 у якості скринінгового методу діагностики хронічної грануломатозної хвороби та визначення типу успадкування цієї патології.

34.09.18.0504/0417U003472

Сидор Роман Ігорович. Імуномодуляторні ефекти опіоїдних та нестероїдних анальгетиків при хірургічному видаленні пухлини: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.06.2017.

УДК 616-006/-08:57.04.

139 с.: 3 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

На експериментальній моделі хірургічного видалення первинної пухлини у мишей С57В1/6 встановлено, що застосування інгібіторів циклооксигенази-2 сприяє підтриманню фагоцитарної активності гранулоцитів та моноцитів периферійної крові та селезінки у післяопераційному періоді на вищому рівні в порівнянні із використанням опіоїдних анальгетиків. Цитотоксична активність спленоцитів також підтримується на значно вищому рівні після видалення пухлини при застосуванні нестероїдних протизапальних препаратів порівняно із опіатами. Показано, що при опіоїдній анальгезії в сторожових лімфовузлах значно зростає рівень експресії генів трансформуючого ростового фактору бета та транскрипційного фактору FoxP3, які є маркерами Т-

регуляторних клітин, а також відбувається посилення експресії генів цитокінів Тх-2 типу (ІЛ-4 та ІЛ-10). Доведено, що застосування нестероїдних протизапальних препаратів у пацієнтів з раком нирки сприяє збереженню активності клітинної ланки імунної відповіді після хірургічної операції, що проявляється зростанням кількості інтерферон-гамма позитивних Т лімфоцитів та вищою кількістю і цитотоксичною активністю природних кілерних клітин.

34.45 Фармакологія

34.09.18.0505/0417U003436

Мешкова Наталія Олександрівна. Протипухлинна активність і механізми дії нових похідних хіназоліну: Дис... к.б.н. /ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України". – Захищена 05.07.2017.

УДК 615.2+661.12+616.006.

150 с.: 11 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

На основі віртуального скринінгу відібрані нові похідні хіназоліну та відомі гіпотензивні препарати цього ряду з ?1-адреноблокуючою дією (Празозин, Доксазозин, Теразозин, Альфузозин), для яких прогнозувалася можлива протипухлинна дія. Препарат-стандарт Ерлотиніб. Докінг-аналіз показав, що ряд похідних хіназоліну має величини енергії комплексів "EGFR-інгібітор" вищі, за критерії значущості (-27,911 ккал/моль) (модельні тирозинкінази - 1M17, 2ITU, 2GS2). Вивчені похідні хіназоліну мають певну ?1-адреноблокуючу дію (здатність розслаблення ізольованих судин щура, гіпотензивна дія). На клінічному матеріалі недрібноклітинного раку легені людини (ксенографти, підкапсульний тест) показана різна активність похідних хіназоліну: від високої - 3105 - 52,05 % гальмування пухлинного росту до її відсутності, що підкреслює важливість попереднього вивчення індивідуальної чутливості пухлин до фармакотерапії. Показано, що в механізмах протипухлинної дії похідних хіназоліну провідна роль належить інтенсивності утворення фосфотирозину в рецепторі EGF. Імунофлуоресцентний аналіз показав, що Ерлотиніб та сполука 3105 однаково пригнічують флуоресценцію фосфотирозину.

34.09.18.0506/0417U003437

Дученко Катерина Андріївна. Діуретична, аналгезуюча та протизапальна активність нового похідного 1,8-дизаміщених 7-алкіл-3-метилксантинів: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України". – Захищена 05.07.2017.

УДК 615.272.2:615.225.2:616.63:547.551.4.

176 с.: 21 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 302 назв.

Дисертацію присвячено скринінгу і встановленню залежності діуретичної активності від хімічної структури похідних 1,8-дизаміщених 7-алкіл-3-метилксантинів. Визначено сполуку-лідера за діуретичною дією - фуроксан, досліджено її гостру токсичність та встановлено, що ЛД50 фуроксану за внутрішньоочеревинного введення мишам і щурам становить 835 мг/кг і 1320 мг/кг відповідно, а ЕД50 при внутрішньошлунковому введенні щурам становить 25 мг/кг. Доведено, що механізм діуретичної дії фуроксану пов'язаний із модульовальним впливом на мінералокортикоїдну активність, ренін-ангіотензинову, калікреїн-кінінову системи, синтез простагландинів. Встановлено роль активації натрійуретичного пептиду в механізмі діуретичного ефекту фуроксану. Визначено, що місцем реалізації сечогінної дії фуроксану є капіляри клубочків, а також проксимальний і дистальний відділи каналців нефрону.

34.09.18.0507/0218U000135

Похідні піролу як протизапальні та протипухлинні сполуки нового покоління: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Рибальченко Володимир Корнійович. – ДР 0116U002639. УДК 615+615.9+616-006.04.

92 с.

Предмет дослідження: загальна та специфічна токсичність, антиоксидантна, мембранотропна активність, генотоксичність похідних піролу, фулеренів С60, протизапальна активність похідних піролу, рослинних олій, фулеренів С60, протипухлинна активність похідних піролу та фулеренів С60. Об'єкт дослідження: похідні піролу Д-1 та МІ-1 як лікувальні сполуки нового покоління, їх похідні, фулерени С60. Методи дослідження: гістологічні, гематологічні, генетичні, біохімічні, біофізичні, методи математичного моделювання, морфометричний і статистичний аналізи.

34.49 Радіаційна біологія

34.09.18.0508/0417U003401

Данченко Максим Миколайович. Зміни протеому насіння в умовах чорнобильської зони відчуження: Дис... к.б.н. /Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. – Захищена 06.07.2017.

УДК 577.218.

155 с.: 5 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

У дисертації показано різну акумуляцію дозоформуючих радіонуклідів насінням сої та льону, вирощеним на ґрунтах зони відчуження Чорнобильської атомної електростанції. Оцінено накопичену дозу опромінення, яку отримали вивчені рослини протягом вегетації та виміряно морфологічні характеристики їх насіння. В роботі використано кількісну пошукову протеоміку (двовимірний гель електрофорез у поєднанні з тандемною мас-спектрометрією), щоб показати участь білків рослин у стрес-реакції на вплив малих доз. Розроблено модель онтогенетичної відповіді рослин на хронічне опромінення. Показано, що характерним для сої було коригування балансу запасних білків опосередковане транспортерами, а унікальним для льону - модифікований сигналінг із впливом на алармони та зворотне фосфорилування. У свою чергу, універсальні реакції включали перенаправлення первинного метаболізму (завдяки мультифункціональним ферментам гліколізу) на синтез гліцину бетаїну, фітохелатинів і дегідринів, а також підвищену активність експресії генів із наслідками на синтез і пакування білків. Ключові слова: хронічне опромінення, радіонуклідне забруднення, Glycine max, Linum usitatissimum, пошукова протеоміка, двовимірний гель електрофорез, перенаправлення первинного метаболізму.

34.09.18.0509/0417U003594

Косарчук Ольга Вікторівна. Радіологічна ефективність агрохімічних контрзаходів в умовах Українського Полісся на пізній фазі радіаційних аварій: Дис... к.б.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 12.07.2017.

УДК 504.054:631.5:621.039.

160 с.: 35 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Представлено результати радіологічної ефективності застосування мінеральних добрив (НРК) на пізній фазі аварії на Чорнобильській АЕС. Установлено, що на радіоактивно забруднених чорноземних ґрунтах застосування мінеральних добрив не приводить до достовірного зниження радіоактивного забруднення вегетативної маси кормових

культур на пізній фазі Чорнобильської аварії. На дерново-підзолистих і торфових ґрунтах застосування мінеральних добрив як складової частини комплексу протирадіаційних заходів залишається ефективним засобом і в теперішній час. Радіологічна ефективність застосування мінеральних добрив залежить від співвідношення N:K. Проведено вегетаційні дослідження щодо встановлення радіологічної ефективності контрзаходів, зокрема внесення меліорантів у комплексі (пісок + зола), спрямованих на зменшення біологічної доступності вегетативною масою кормових культур 137Cs у ґрунті для засвоєння рослинами. За отриманими експериментальними даними питомої активності 137Cs у фітомасі рослин встановлено інтенсивність накопичення 137Cs кормовою культурою кострицею червоною (*Festuca rubra* L.) при внесенні різних доз і комбінацій меліорантів та їхній вплив на коефіцієнт накопичення (Кн) 137Cs. Показано високу радіологічну ефективність запропонованих контрзаходів на пізній фазі аварії. Застосування апробованих контрзаходів є доцільним, оскільки пісок і зола є меліорантами місцевого походження. Пісок знаходиться на незначній глибині (30-50 см) безпосередньо під шаром торфу, що виключає затрати на його закупівлю та доставку до місця внесення.

34.09.18.0510/0417U003595

Ілленко Володимир Віталійович. Трансформація фізико-хімічного стану радіонуклідів у ґрунті та їх надходження до сільськогосподарських рослин за впливу комплексних бактеріальних препаратів: Дис... к.б.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 12.07.2017.

УДК 621.039.574.5:631.4:633.

156 с.: 26 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Проведено комплексні дослідження щодо впливу ґрунтових ризосферних мікроорганізмів на перехід 137Cs та 90Sr у сільськогосподарські рослини та оцінено можливість використання даного методу для зменшення накопичення радіонуклідів у зеленій масі рослин. Уперше проведено дослідження впливу інокуляції насіння штамами ґрунтових мікроорганізмів *Azotobacter chroococcum* УКМ В-6082, *Azotobacter chroococcum* УКМ В-6003, *Bacillus megaterium* УКМ В-5724, *Agrobacterium radiobacter* ІМВ В-7246 та *Rhizobium leguminosarum* bv. *viciae* у монокультурі та у складі комплексних препаратів на морфометричні, ростові показники та рівень накопичення 137Cs рослинами ріпаку, вики та пшениці за умов вирощування в лабораторних та польових умовах. Проведено дослідження впливу інокуляції насіння штамом *Azotobacter chroococcum* УКМ В-6082 на морфометричні, ростові показники та рівень накопичення 90Sr рослинами ріпаку, вики та пшениці за умов польового експерименту. Показано, що використані штами мікроорганізмів не змінюють фізико-хімічні форми знаходження радіонуклідів у ґрунті, а лише опосередковано впливають на перехід радіоактивних ізотопів у систему ґрунт-рослина. Визначено закономірності взаємодії досліджуваних штамів з рослинами за різних умов вирощування: на інертному середовищі, простерилізованому дерново-підзолистому, торфово-болотному ґрунті, чорноземі типовому та в полі на дерново-підзолистому ґрунті. За результатами польового експерименту встановлено вірогідне зменшення КН 137Cs і 90Sr за інокуляції насіння вики комплексним препаратом *A. chroococcum* УКМ В-6082 + *R. leguminosarum* (за даними всіх трьох пробовідборів). За результатами проведених досліджень оброблення насіння бактеріальним добривом на основі штаму *A. chroococcum* УКМ В-6082 може бути рекомендоване як додатковий захід для зниження накопичення рослинами 137Cs і 90Sr.

37 ГЕОФІЗИКА

37.01 Загальні питання геофізики

37.09.18.0511/0218U000067

Літосферні і зовнішні джерела геомагнітного поля території України: проблеми геологічної еволюції земної кори, рудо- та нафтогазоносності і екологічного стану довкілля:

Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І.Субботіна НАН України; Керівник Орлюк Михайло Іванович; Пашкевич Інна Костянтинівна. – ДР 0113U000344. УДК 550 382 553 (477). 180 с.

Проаналізовано літосферну та іоносферно-магнітосферну складові магнітного поля Землі. З використанням цифрових баз даних розглянуто просторово-часову структуру геомагнітного поля планети в цілому та території України зокрема. Для території України розроблено карту магнітного склинення D на епоху 2015 та його прогнозних значень до 2020р. Виконано розділення аномального магнітного поля на окремі складові з метою оцінки намагніченості, уточнення та розробки магнітних моделей верхньої, середньої та нижньої частин земної кори та окремих її структур. Проаналізовано магнітну неоднорідність земної кори стосовно її еволюції на докембрійському та фанерозойському етапах розвитку у зіставленні з швидкісною структурою верхньої мантії, металогенічною спеціалізацією та нафтогазоносністю. Запропоновано геодинамічну модель розвитку Інгульського мегаблоку Українського щита та суміжних з ним шовних зон. Обґрунтовано два різних механізми розкриття Західного та Східного басейнів Чорного моря. Розглянуто нову концепцію будови та геодинаміки земної кори ДДА на дорифтовому, рифтовому та післярифтовому етапах розвитку. Висвітлено перспективи газоносності земної кори окремих ділянок Азово-Чорноморського басейну та Дніпровсько-Донецької западини з врахуванням магнітної неоднорідності земної кори та глибинних вуглеводнів, які можуть бути зв'язані з плюмовими понадглибинними флюїдними процесами. Розглянуто застосування геомагнітних досліджень у міждисциплінарних галузях (екологія, археологія, кліматологія та ін.). Робота передається за кордон за довірливою ціною.

37.15 Геомагнетизм і високі шари атмосфери

37.09.18.0512/0218U000528

Вивчення зв'язків аномального магнітного поля із нафтогазоносністю земної кори Карпатського регіону:

Заключний звіт /Карпатське відділення Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Максимчук Валентин Юхимович. – ДР 0115U002076. УДК 550.838.

74 с.

Вивчено магнітні властивості гірських порід, ґрунтовий покрив та особливості аномального магнітного поля на низці вуглеводневих родовищ та перспективних структур у Волино-Подільській, Передкарпатській та Закарпатській нафтогазоносних областях в Західному регіоні України. Виявлена складна структура магнітного поля, у якій відображені не лише особливості геолого-тектонічної будови досліджуваних районів, але і їх нафтогазоносність, що проявлена у наявності над родовищами нафти та газу локальних магнітних аномалій, складної морфології, які просторово тягнуться до тектонічно-екранованих пасток вуглеводнів

37.21 Метеорологія

37.09.18.0513/0218U000399

Розробка вимог до елементів системи метеорологічного радіолокаційного моніторингу

причорноморського регіону України: Заклю-
чний звіт /Одеський державний екологічний університет;
Керівник Перелігін Борис Вікторович. – ДР 0116U002509.
УДК 551.5; 551.58.

222 с.

Об'єкт дослідження - просторова та енергетична стру-
ктура й характеристики метеорологічної радіолокаційної си-
стеми для причорноморського регіону України і створюва-
ного нею радіолокаційного поля, характеристики радіолока-
ційних станцій, які складають систему, а також особливості
електромагнітного зондування молекул атмосферних газів.
Мета роботи - створення системи дистанційного радіолока-
ційного одержання вимірювальної інформації з завданням
моніторингу всієї товщини тропосфери для причорномор-
ського регіону України з урахуванням макро- та мікроско-
пічних особливостей процесів взаємодії випромінювання з
атмосферними компонентами. Викладені теоретичні основи
нового фундаментального підходу до визначення спектро-
скопічних характеристик важких елементів (атомів та мо-
лекул) в середовищі буферних (атмосферних) газів, що має
безпосереднє теоретичне та практичне значення, у тому чи-
слі, для розв'язання задач виявлення декотрих шкідливих
домішок в атмосфері (напр., важких елементів). Пропону-
ється удосконалений квантово-кінетичний підхід до теоре-
тичного моделювання нелінійних оптичних (спектроскопі-
чних) ефектів при взаємодії електромагнітного випроміню-
вання із газовою атмосферою та кількісно з'ясовуються осо-
бливості енергетичного обміну у суміші CO₂-N₂-H₂O атмо-
сферних газів, що важливо для подальшого розв'язання за-
дач зондування атмосфери. Розроблені системний підхід до
створення метеорологічної радіолокаційної системи для при-
чорноморського регіону України і створюваного нею радіо-
локаційного поля, який дозволяє оптимізувати систему за
багатьма показниками. Для формування потрібного радіо-
локаційного поля розроблений геометричний підхід, який
дозволяє простими методами одержати результат і задовіль-
нити різні вимоги до метеорологічної радіолокаційної си-
стеми моніторингу: від найбільш ощадливого варіанта ви-
трати енергії зондувального випромінювання, до найбільш
стійкого варіанта побудови системи. Запропоновані заходи
щодо побудови стійкого радіолокаційного поля системи гід-
рометеорологічного моніторингу. Розроблений найбільш ра-
ціональний спосіб розподілу енергії зондувального випроміню-
вання в просторі спостереження, який дозволяє ощадли-
во використовувати енергію зондувального випромінюван-
ня. На підставі запропонованих підходів побудовані 2 варі-
анти системи для причорноморського регіону України. За-
пропоновано при створенні зондувального випромінювання
для збільшення роздільної здатності метеорологічних РЛС
по дальності при збереженні тривалості імпульсів, які ви-
значають енергію сигналу, здійснювати розширення спектру
випромінюваних імпульсів. Використання для цих складних
частотно-модульованих сигналів та їхній часовий стиск при
обробці в приймачі дозволяє в значній мірі задовольнити
сучасним вимогам по точності, обсягу й вірогідності радіо-
локаційної інформації. Наведено результати математичного
моделювання системи формування і обробки зондувальних
імпульсів з лінійно-частотною модуляцією, а також розгля-
нуті способи вагової обробки сигналів. Запропонований ав-
томатизований метеорологічний радіолокаційний комплекс
призначений для виявлення об'єктів зв'язаних з ним атмо-
сферних явищ, а в доплерівському режимі роботи - для
виявлення параметрів радіальних швидкостей та передачі
цеї інформації в автоматизованій системі управління пові-
тряним рухом. Умови одержання звіту: за договором, 65016,
м. Одеса, вул. Львівська, 15, ОДЕКУ. Робота розповсюджу-
ється за договірною ціною.

37.09.18.0514/0218U000602

**Узагальнення результатів досліджень актив-
них наземно-космічних експериментів з
впливу інфразвуку на іоносферу:** Заключний
звіт /Інститут космічних досліджень Національної ака-
демії наук України та Державного космічного агентства
України; Керівник Селіванов Юрій Олександрович. – ДР
0117U001256. УДК 551.510.536; 551.510.535.

45 с.

Робота спрямована на подальші дослідження особливо-
стей впливу на іоносферу низькочастотного акустичного ви-
промінювання скінченої амплітуди від наземного керованого
акустичного генератора, в тому числі на вивченні спостере-
жних ефектів за записами вимірювань з мікросупутників
DEMETER та CHIBIS-M низькочастотних електричних та
магнітних полів, вивченні питань підвищення енергетичної
ефективності у розповсюдженні нелінійних сигналів від ге-
нератора з керованим режимом випромінювання. Знайдено,
що шумоподібні акустичні сигнали скінченої амплітуди ма-
ють більшу ефективність досягнення іоносфери, порівняно
з когерентними сигналами скінченої амплітуди з тією ж по-
чатковою енергією.

37.09.18.0515/0218U000604

**Розробити моделі фізико-хімічних та гідро-
динамічних процесів у космічному просторі
та методи оброблення супутникових даних:**

Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Націо-
нальної академії наук України та Державного космічного
агентства України; Керівник Федоров Олег Павлович. – ДР
0113U003019. УДК 551.510.535(6); 52(15).003; 52(15):001.89;
528.88:551; 533.9; 629.78.

472 с.

Об'єкти дослідження: математичні моделі складних ди-
намічних об'єктів у ближньому космосі, супутникові зобра-
ження високого просторового розрізнення; перспективні су-
путникові прилади; гідродинамічні процеси в умовах мікро-
гравітації; хвильові процеси в іоносферній плазмі. Резуль-
тати дослідження: одержано нові фундаментальні знання
щодо динамічних процесів на Сонці, магнітосфері та іоно-
сфері Землі, розроблення перспективних космічних прила-
дів з поліпшеними характеристиками, розвитку державної
системи використання даних ДЗЗ, розроблення нових мето-
дів калібрування багатоспектральних зображень та злиття
даних різної природи.

37.25 Океанологія

37.09.18.0516/0218U000559

**Розробка концепцій створення національно-
го банку океанологічних даних:** Заключний
звіт /Державна установа "Науковий гідрофізичний центр
Національної академії наук України"; Керівник Єремеев Ва-
лерій Миколайович. – ДР 0117U0006640. УДК 004.64; 551.46.

105 с.

Метою проведення науково-дослідної роботи є форму-
вання технічних, технологічних, інфраструктурних та про-
грамних вимог до автоматизованої комп'ютерної системи
збору, передачі, збереження, аналізу та доведення до ко-
ристувачів океанологічної інформації національного банку
океанологічних даних. В результаті дослідження технічно
формалізовані та описані: характеристики об'єктів автома-
тизації; загальні вимоги до системи національного банку
океанологічних даних (далі - Система); процедура розроб-
ки складу та змісту робіт зі створення Системи; порядок
контролю та прийняття Системи; порядок розробки вимог
до документування.

37.31 Фізика Землі

37.09.18.0517/0218U000065

Узагальнення та аналіз геофізичних даних для Східно-Європейської та Західно-Європейської платформ України. Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Омельченко Віктор Данилович. – ДР 0117U000779. УДК 550.3.

43 с.

Об'єкт дослідження - літосфера західного регіону України та східного регіону Польщі. Мета роботи - сейсмічні дослідження сучасними сейсмічними станціями та створення на їх основі швидкісної моделі літосфери західної частини України. Методи досліджень - метод глибинного сейсмічного зондування (ГСЗ) та моделювання хвильових полів на основі новітніх технологій та програм. У результаті виконаних робіт (збір та обробка геолого-геофізичних матеріалів для зони зчленування Східно-Європейської за Західно-Європейської платформ України) створено базу геолого-геофізичних даних для виконання проекту TESZ-2018. Результати досліджень мають велике значення для вирішення задач прогнозування родовищ корисних копалин. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.09.18.0518/0218U000066

Проект IRG з геонаук Південного Кавказу: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Єгорова Тамара Петрівна. – ДР 0114U000938. УДК 550.311.

20 с.

Виконано збір, узагальнення та аналіз слабкої сейсмічності Кримської Сейсмогенної Зони, виділені основні області і підзони в її межах з різним характером розподілу вогниць і орієнтації сейсмофокальної області, виконана процедура релокації параметрів гіпоцентрів, яка необхідна для сейсмічної томографії регіону досліджень. Виконана локальна сейсмічна томографія дозволила вивчити будову кори Гірського Криму 10-30 км, в якій вперше виявлено декілька високошвидкісних корови тіл з концентрацією гіпоцентрів землетрусів в їх межах. За результатами геолого-геофізичних робіт широкого спектру, виконаних за проектом, ідентифіковані структури, розвинені в Гірському Криму і північній частині Чорного моря, що відносяться до двох основних фаз еволюції регіону - мезозойського розтягу (пов'язаного з розкриттям Чорного моря) і кайнозойського стищення (альпійського етапу тектогенеза, за рахунок якого був сформован Гірський Крим). Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.09.18.0519/0218U000069

Автоматизація сейсмологічних спостережень та вдосконалення методів обробки даних: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Вербицький Сергій Тарасович. – ДР 0113U000343. УДК 550.34.

91 с.

Проведено підбір та розробка апаратно-програмних засобів, алгоритмів та відлагодження апаратно-програмних засобів для центру автоматичного збору і обробки сейсмологічних даних на базі Карпатської регіональної сейсмологічної мережі.

37.09.18.0520/0218U000070

Створення дослідного зразка сейсмічного комплексу для вивчення верхньої частини геологічного розрізу: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь

Дмитро Миколайович; Вербицький Сергій Тарасович. – ДР 0117U000957. УДК 550.834; 550.34.06.

124 с.

Розроблено елементи сейсмічного комплексу: малогабаритне резонансне джерело сейсмічних хвиль з електричним живленням; блок управління джерелом сейсмічних хвиль і програмне забезпечення роботою блоку керування, з урахуванням елементів адаптивної технології проведення сейсмічних робіт; програмно - методичне програмне забезпечення обробки та інтерпретації сейсмічних даних. Створено автономну трикомпонентну сейсмічну станцію для запису та накопичення сейсмічних хвильових полів, згенерованих адаптивним джерелом сейсмічних хвиль. Сейсмостанція має великий об'єм оперативної пам'яті, великий безперервний час чоботи, систему бездротового зв'язку - WiFi та радіоканал, блоки (зовнішній та внутрішній) системи встановлення точного часу та ординат GPS. Передбачено безпосереднє підключення сейсмостанції до комп'ютера, через USB порт, для копіювання накопиченої інформації. Запропоновані нові способи адаптивної методики проведення сейсмічних робіт, в поєднанні з новітнім обладнанням, дозволило розширити інформативність та достовірність визначення параметрів при поверхневих порід та геологічної будови. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.09.18.0521/0218U000149

Розробка наукових основ нерівноважної геомеханіки: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Даниленко В'ячеслав Андрійович Скуратівський Сергій Іванович. – ДР 0113U000007. УДК 550.34+622.831.

152 с.

Об'єктом є нелінійне структуроване геофізичне середовище. Метою є розробка теоретичних та фізичних моделей для опису геофізичних полів у земній корі. Результати: побудовано моделі нерівноважних неоднорідних геосередовищ з врахуванням нелінійних та нелокальних ефектів, збудження коливних ступенів свободи, шуму; встановлено інтервальні характеристики стохастичних локалізованих хвильових розв'язків розроблених моделей; вперше розроблено модель блокового геосередовища у вигляді системи кубів з врахуванням далекодіючих кореляцій та встановлено статистичні закономірності процесів зсувного деформування системи; встановлено закономірності поширення нелінійних збурень у структурно неоднорідних геосередовищах в умовах імпульсного навантаження різної інтенсивності в рамках числових та фізичних експериментів. Сфера використання – геофізика, матеріалознавство.

37.09.18.0522/0218U000151

Дослідження динаміки структурованих геосередовищ для розробки наукових основ новітніх імпульсно-хвильових геотехнологій видобутку корисних копалин України: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Нагорний Володимир Петрович. – ДР 0116U006240. УДК 550.34+622.831.

56 с.

Об'єкт дослідження - геофізичне середовище. Мета роботи (2 ет.) - розробка експериментальних і теоретичних методів дослідження динаміки геосередовищ з урахуванням структури. Сфера використання - видобуток корисних копалин.

37.35 Прикладна геофізика

37.09.18.0523/0417U003276

Кузьменко Тетяна Миколаївна. Ефективна

геолого-геофізична модель осадового чохла Каркінітського прогину для вирішення нафтогазопошукових задач: Дис... к.геол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 15.06.2017.

УДК 550.834.

162 с.: 3 табл., 82 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми - розробки ефективної геолого-геофізичної моделі відкладів осадового чохла Каркінітського прогину, що забезпечує підвищення однозначності результатів пошукових робіт шляхом дослідження геолого-петрофізичних властивостей розрізу, що впливають на сейсмічне хвильове поле та виконання прогнозу характеристик розрізу об'єкту досліджень. Досліджений вплив відкладів нижньої та верхньої крейди на характеристики хвильового поля осадового чохла Каркінітського прогину на основі застосування синтетичного сейсмічного моделювання. Визначені акустичні характеристики осадового чохла та їх взаємозв'язок між літологічними та петрофізичними властивостями об'єкту досліджень. Додовнені уявлення щодо розподілу на кількісному рівні, ділянок з покращеними колекторськими властивостями (підвищеними значеннями Кп) у продуктивних інтервалах розрізу (родовищ Голіцинського, Південно-Голіцинського) та на виявлених і підготовлених структурах по відкладах крейди в межах фрагменту Каркінітського прогину Чорного моря. Розроблений алгоритм та побудована ефективна геолого-геофізична модель фрагменту Каркінітського прогину, адаптована в сучасний геолого-технологічний процес пошуків та розвідки вуглеводнів в межах північно-західного шельфу акваторії Чорного моря.

37.09.18.0524/0218U000526

Розроблення комплексу засобів для електро-резистивної томографії геологічного середовища: Заключний звіт /Карпатське відділення Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Ладанівський Борис Теодорович. – ДР 0115U002078. УДК 550.837.

42 с.

Виконано аналіз історії розвитку, особливостей застосування, переваг та кола розв'язуваних задач, за допомогою багатоелектродних установок для геофізичних методів на постійному струмі. Розроблено нову концепцію побудови апаратури для резистивної електротомографії. На її основі розроблено принципові електричні схеми та виготовлено окремі модулі апаратури. Створено програмне забезпечення найнижчого рівня для кожного з модулів і протестовано їх взаємодію. Отримано методику та алгоритми розрахунку результатів електро-резистивної томографії для півпростору з електрично неоднорідними включеннями.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.01 Загальні питання геології

38.09.18.0525/0218U000199

Дослідження просторово-часових закономірностей гідрогеодеформаційного стану геологічного середовища Північного Причорномор'я для прогнозу небезпечних інженерно-геодинамічних подій: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Лиходідова Ольга Георгіївна. – ДР 0115U003198. УДК 551(477.7).

283 с.

Створена концепція, яка інтегрує достовірно обґрунтовані положення авторських моделей космозалежної мікро-блокової геодинаміки і хвильового високочастотного текто-

генезу. Хвильовий тектогенез верхніх поверхів тектоносфери тригерно обумовлений високочастотними планетарними і астрономічними факторами, які можуть бути прораховані. Зв'язок геодинаміки з астрономічними чинниками, що лежить в основі моделей дає підстави для довготривалих прогнозів розвитку прибережної промислової агломерації в масштабі перших десятиліть. Сформульовані вимоги, які повинні бути враховані при плануванні і організації комплексного гео-екологічного моніторингу на території міст, таких як Одеса. Цей моніторинг повинен включати в себе інженерно-геологічний, геофізичний, гідрогеологічний, геохімічний та інші блоки, в кожному з яких слід передбачити обмеження, обумовлені впливом фактору сучасного високочастотного екзотектоногенезу.

38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі

38.09.18.0526/0217U007732

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва багатоповерхових житлових будинків з вбудовано-прибудованими нежитловими приміщеннями за адресою: м. Одеса, провулок Середньофонтанський, 1-А - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0117U007732. УДК 550.34.

75 с.

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва багатоповерхових житлових будинків з вбудовано-прибудованими нежитловими приміщеннями за адресою: м. Одеса, провулок Середньофонтанський, 1-А - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.09.18.0527/0218U000064

Уточнення сейсмічності ділянки будівництва спортивно-оздоровчого комплексу з торговельними приміщеннями, об'єктами соціального призначення в складі багатфункціонального комплексу на Харківському шосе, 210 в Дарницькому районі міста Києва:

Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь Дмитро Миколайович. – ДР 0117U007412. УДК 550.34.

98 с.

Проведено сейсмічне мікрорайонування території з діленням таксонометричних одиниць. Отримано значення уточненої, методами загального сейсмічного районування, сейсмічної бальності еталонного пункту і таксонометричних одиниць, включаючи положення місцевих зон можливого виникнення вогнищ землетрусів. Побудовано частотні характеристики середовища під будівельним майданчиком. Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.09.18.0528/0218U000525

Дослідження малоамплітудних геотемпературних ефектів для задач геодинамічного моніторингу: Заклучний звіт /Карпатське відділення Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Назаревич Андрій Володимирович. – ДР 0115U002077. УДК 550.836.

83 с.

Проведено теоретико-методичний аналіз відомих методів та даних польових геотермічних досліджень, у тому числі раніше розроблених та отриманих авторами. Модифіковано існуючу та спеціально розроблено нову геотермічну, в тому числі глибинну свердловинну апаратуру. Проведено польові геотермічні дослідження на режимних геофізичних станціях (РГС) та пунктах спостережень у різних зонах заходу України. Отримано дані геотермічних досліджень у гідротермальних свердловинах Закарпаття та Передкарпаття. Розроблено методики врахування метеотемпературних впливів на деформографічні дані і виділено з їх застосуванням малоамплітудні деформаційні провісники місцевих закарпатських землетрусів. Розроблено методики дослідження та врахування теплової інерційності свердловинного зонда і уточнено з їх застосуванням температурні профілі досліджених свердловин.

38.09.18.0529/0218U000527

Комплексний магнітоваріаційний та тектономагнітний моніторинг сучасної геодинаміки земної кори західного схилу Антарктичного півострова: Заключний звіт /Карпатське відділення Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Максимчук Валентин Юхимович. – ДР 0117U006398. УДК 550.37.

37 с.

Побудовано інтерпретаційну модель тектономагнітних аномалій на Антарктичному геофізичному полігоні. Встановлено генетичний зв'язок тектономагнітних аномалій з блоковою будовою та сучасною геодинамікою регіону. Розроблено методику комплексного магнітоваріаційного моніторингу сейсмотектонічних процесів узбережжя Антарктичного півострова.

38.09.18.0530/0218U000628

ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга. Кременчуцька ГЕС. Робоча документація. Сейсмічне мікрорайонування ділянок розміщення основних споруд Кременчуцької ГЕС і генерування розрахункових акселерограм для проектного і максимального розрахункового землетрусів: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0115U004962. УДК 550.34.

16 с.

Уточнено нормативну бальність району розміщення Кременчуцької ГЕС з використанням методів загального та детального сейсмічного районування. Виконано сейсмічне мікрорайонування ділянок розміщення основних споруд Кременчуцької ГЕС методом інженерно-геологічних аналогій, методом сейсмічних жорсткостей та методом реєстрації землетрусів, вибухів і високочастотних мікросейсм. Побудовано сейсмологічні моделі середовища, до кристалічного фундаменту, ділянок розміщення основних споруд Кременчуцької ГЕС. Проведено розрахунок їх частотних характеристик. Побудовано комплекс розрахункових акселерограм і спектрів реакції для моделювання проектного (ПЗ) та розрахункового (МРЗ) землетрусу при динамічному розрахунку основних споруд Кременчуцької ГЕС. Підготовано науково-технічний звіт про виконані роботи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.09.18.0531/0218U000774

Виконання геофізичних робіт на майданчику будівництва висотної локальної споруди (о. Зміїний) в заданих точках із глибиною

зондування до 20 метрів: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь Дмитро Миколайович. – ДР 0117U007747. УДК 550.34.

12 с.

Проведено інженерно - геофізичні вишукування на території острова Зміїний. Для вивчення геологічної будови вибраної території була використана приповерхнева сейсморозвідка. У результаті інтерпретації сейсмічних даних був отриманий детальний геологічний розріз глибиною до 20 метрів. На геологічному розрізі відмічені щільні та осадові породи, розломи. Замовнику надано рекомендації про можливість будівництва на даній території. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.33 Геохімія

38.09.18.0532/0417U003395

Заяць Ольга Вікторівна. Геохімія русько-полянських рідкіснометалевих гранітоїдів Корсунь-Новомиргородського плутону:

Дис... к.геол.н. /Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. – Захищена 03.07.2017.

УДК 550.42:552.311(477.46).

192 с.: 56 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

Викладені результати дослідження рідкіснометалевих гранітоїдів Русько-Полянського масиву Корсунь-Новомиргородського плутону Українського щита. Висвітлено петрографо-мінералогічні, петрохімічні та геохімічні особливості гранітоїдів масиву. Визначено вміст та розподіл рідкісних та рідкісноземельних елементів в гранітах. Показано, що русько-полянські граніти мають певні специфічні геохімічні особливості. Проведено співставлення русько-полянських гранітів й інших масивів рідкіснометалевих гранітів Українського щита й Салмінського батоліту Балтійського щита. За геохімічною спеціалізацією русько-полянські граніти подібні до гранітів кам'яногогільського комплексу Приазовського мегаблоку Українського щита. Вони належать до внутрішньоплітних гранітів А-типу. На підставі даних про ізотопний склад стронцію в плагіоклазах і апатитах із русько-полянських гранітів зроблено висновок про їх корове походження. Визначено вік гранітоїдів Русько-Полянського масиву (1758 ± 3 млн років), який відповідає часу утворення порід Корсунь-Новомиргородського плутону. Досліджено хімічний склад породотвірних та акцесорних мінералів гранітоїдів масиву. Виявлено, що темноколірні мінерали гранітоїдів є високозалістими і збагачені на хлор.

38.09.18.0533/0417U003396

Войтович Світлана Петрівна. Геохімія шахтних вод Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну (на прикладі Червоноградського гірничопромислового району):

Дис... к.геол.н. /Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. – Захищена 04.07.2017.

УДК 550.4:622.51(477.83).

245 с.: 45 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єкт дослідження-шахтні води Червоноградського гірничопромислового району. Головна мета дисертаційної роботи-встановлення геохімічних особливостей і закономірностей формування складу шахтних вод, масштабів їхнього впливу на якість природних вод та розробка рекомендацій щодо зменшення негативних екологічних наслідків. Шахтні води мають широкий діапазон мінералізації, до головних іонів в цих водах належать хлор, сульфати і натрії. З'ясовано, що на сучасному етапі вуглеводобутку хімічний склад шахтних вод Червоноградського гірничопромислового району формується за рахунок змішування підземних вод верхньої крейди з водами нижньої частини кам'яновугільної системи.

38.09.18.0534/0417U003397

Шестопалова Олена Євгенівна. Геохронологія Корсунь-Новомиргородського плутону:

Дис... к.геол.н. /Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. – Захищена 04.07.2017.

УДК 550.42+550.93: (477.46 + 477.65).

133 с.: 19 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 64 назви.

Дисертаційна робота присвячена радіогеохронологічним та ізотопно-геохімічним дослідженням порід КНП. В процесі досліджень визначено вік формування інтрузивних фаз КНП та походження джерел (кора-мантія) вихідних розплавів. Вік вкорінення КНП становить 1.80-1.74 млрд. років. Для основних порід плутону виявлено такі етапи формування: білі аортозити - 1.80-1.79 млрд. років тому; головний об'єм габроїдів Городищенського та Новомиргородського масивів - 1.77 - 1.74 млрд. років; гранітоїди КНП формувались у вузькому часі близько 1.75 млрд. років тому. У формуванні вихідних розплавів порід КНП значну роль відіграла корова речовина. Про це свідчать результати досліджень Rb-Sr і Sm-Nd ізотопних систем та присутність реліктових ядер в цирконі. Проведені дослідження свідчать на користь парагенетичного зв'язку (єдине мантієне джерело енергії та флюїдів) у формуванні порід КНП та ураново-рудної мінералізації альбіт-уранової формації, що підтверджується їх синхронним формуванням та добре узгоджується з результатами дослідження Rb-Sr ізотопних систем порід КНП та уранових альбітитів.

38.37 Петрографія

38.09.18.0535/0218U000213

Вивчити процеси формування та просторового розподілу метану у Чорному морі та екологічно обґрунтувати його вплив на екото геосистеми басейну:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Янко Валентина Венедиктівна. – ДР 0115U003212. УДК 551.21.+551.311.8(262.5).

126 с.

Робота присвячена використанню мейобентосних організмів (форамініфер, остракод, нематод) як індикаторів просторового розподілу метану у Чорному морі та впливу його на еко- та геосистеми басейну. З одного боку, робота сприяє кращому розумінню виживання біоти в екстремальних умовах, а з іншого - забезпечує додатковий (контрольний) прогностичний критерій для пошуку скупчень газоподібних вуглеводнів (ВУГ) в морських умовах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.47 Геоморфологія

38.09.18.0536/0218U000779

Антропогенний геоморфогенез на території України:

Заключний звіт /Інститут географії НАН України; Керівник Палієнко Валентина Петрівна. – ДР 0114U001105. УДК 551.4.

269 с.

Об'єкт дослідження - природно-антропогенний рельєф, рельєфоутворювальні процеси та відклади території України. Мета роботи - розробити концептуальні засади дослідження антропогенного геоморфогенезу на території України. Виявити регіональні особливості формування та розвитку природно-антропогенних геоморфосистем різних типів в умовах змін режимів і обстановок рельєфоутворення. Результати робіт. Обґрунтовано концептуальні положення та методи дослідження антропогенного геоморфогенезу в контексті сучасних геоморфологічних парадигм; досліджено чинники та умови формування та функціонування природно-антропогенних геоморфосистем різних типів

на території України; проведено аналіз взаємодії людини та рельєфу на різних стадіях розвитку суспільства у доісторичний та історичний часи; обґрунтовано класифікацію природно-антропогенних геоморфосистем з урахуванням функціональних зв'язків між природною та антропогенною підсистемами, досліджено передумови, лімітуючі чинники та виявлено особливості антропогенного геоморфогенезу при різних видах господарської діяльності; проведено типізацію природно-антропогенних геоморфосистем на території України та здійснено районування території України з урахуванням геоморфологічних та неогеодинамічних режимів та обстановок пізньокайнозойського та сучасного геоморфогенезу; виявлено особливості просторової організованості та трендів розвитку природно-антропогенних геоморфосистем на території України

38.53 Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів

38.09.18.0537/0218U000068

Геофізична технологія визначення петрофізичних параметрів гірських порід на основі апаратурно-методичного комплексу радіоактивного каротажу:

Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Бондаренко Максим Сергійович; Кулик Володимир Васильович. – ДР 0115U000023. УДК 550.832.5.

178 с.

Створено геофізичну технологію визначення петрофізичних параметрів теригенних нафтогазових колекторів (з врахуванням РТ-умов), приповерхневих піщано-глинистих порід (з врахуванням особливостей зон аерації і повного водонасичення) та полігонів твердих побутових відходів (з оцінкою емісії метану) на основі апаратурно-методичного комплексу радіоактивного каротажу. Випробування технології на реальних геологічних об'єктах показали високу інформативність і ефективність розвинутих підходів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.57 Методи пошуку і розвідки родовищ корисних копалин

38.09.18.0538/0218U000137

Наукові засади передумов нафтогазоносності сланцевих товщ і складнопобудованих порід-колекторів:

Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Карпенко Олексій Миколайович. – ДР 0116U004829. УДК 550.8:553.98; 553.98.048; 550.83; 553.981/.982.041(1/9).

359 с.

Виконано теоретичне та алгоритмічне забезпечення інтерпретації даних геофізичних досліджень (сейсмічних, магнітометричних, гравіметричних), орієнтованих на вивчення нетрадиційних покладів вуглеводнів. Створено комплексні геолого-геофізичні моделі основних типів складнопобудованих та нетрадиційних колекторів: за акустичними та пружними параметрами, за тріщинною проникністю. Отримано експериментальні дані щодо параметрів мікротріщинуватості в низці петротипів кристалічних порід гранітоїдного складу. Розглядаються теоретичні основи, методика та перші результати моделювання методом сейсмогравітаційної томографії. Вперше на новому методологічному підході визначена проникливість геологічного середовища на основі сейсмічної інформації. Досліджено теоретичні та методологічні передумови застосування магнетизму ґрунтового покриву при вивченні покладів вуглеводнів традиційного і нетрадиційного типів. Створено та наповнено базу даних геологічної інформації, розроблено каркасні та блокові 3D

моделі головних вугільних пластів та гірського масиву тестової ділянки у зв'язку із прогнозуванням вуглеводневих газів. Проаналізовано відповідність можливої промислової розробки сланцевих покладів в Україні існуючим стандартам екологічної безпеки; запропоновано заходи, що дозволяють зменшити екологічні ризики на стадії проектування розробки конкретних родовищ сланцевого газу. Виділено стратиграфічні комплекси, перспективні на виявлення покладів сланцевого газу та сланцевої нафти. Виконано петрографічні дослідження нафтогазоматеринських товщ, 1D, 2D моделювання розвитку вуглеводневої системи в межах перспективних площ ДДЗ. Проведено регіональні та локальні оцінки перспективних ресурсів та надано рекомендації щодо подальших досліджень та перспектив сланцевого газу та газу ущільнених порід.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.01 Загальні питання географії

39.09.18.0539/0218U000200

Регіональна демографічна політика України в умовах сучасної політичної і економічної кризи:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Топчів Олександр Григорович. – ДР 0115U003199. УДК 911.314:30(477).

126 с.

Розроблена концепція регіональних геодемографічних процесів представляє динамічні аспекти геодемографічного розвитку регіонів. Спрямованість наукових досліджень на розроблення регіональної геодемографічної політики на перший план становить саме регіональний рівень геодемографічних розробок. Демографічний розвиток регіонів потребує комплексного аналізу і оцінки регіональних передумов і чинників, і історико-географічна (генетична) цілісність регіонів дає таку можливість. Концепція геодемографічних процесів створює теоретико-методичне підґрунтя щодо прогнозування демографічного розвитку регіонів і повинна стати важливою складовою регіональної геодемографічної політики. Звіт містить 123 стор., 23 табл., 20 рис., 46 посилань на літературні джерела.

39.09.18.0540/0218U000699

Концепція електронного геоecологічного атласу річково-басейнової системи як інструменту моніторингу та управління природокористуванням за басейновим принципом:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Ковальчук Іван Платонович. – ДР 0115U003346. УДК 502.51: 912.44.

411 с.

Об'єкт дослідження - великомасштабний електронний атлас РБС, який відображає стан водних ресурсів та природокористування в РБС (параметри їхнього геоecологічного стану, господарського використання, впливаючі на них природні та антропогенні чинники, наслідки господарювання, загрози та ризики) і виступає дієвим управлінським інструментом оптимізації водо-, земле- і лісокористування, використання інших видів природних ресурсів та охорони природи у річково-басейнової системі. Мета дослідження - теоретико-методологічні засади (концепція) великомасштабного електронного атласного картографування річково-басейнових систем, параметри стану й рівня господарського використання земельних і водних ресурсів РБС; показники природокористування (антропогенного навантаження на РБС), параметри геоecологічного стану РБС; технології геоінформаційного картографування геоecологічного стану РБС та її підсистем і компонентів. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою досліджен-

ня є фундаментальні роботи провідних вітчизняних дослідників у галузі тематичного та атласного картографування річково-басейнових систем, концептуальні засади геоінформаційного картографування, положення геоecологічного аналізу різноманітних геосистем. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: польових досліджень річкових систем і їхніх басейнів, збору, узагальнення, математико-статистичного і порівняльно-географічного аналізу, групування інформації про стан РБС та впливаючі на нього чинники, картографічної візуалізації геопросторової інформації, геоінформаційно-картографічного моделювання та інші. Значення отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних засад (концепції) великомасштабного атласного картографування геоecологічного стану річково-басейнових систем та укладанні базованої на цих засадах реальної моделі такого атласу на модельну річково-басейнову систему Бистриці (Івано-Франківська область, Українські Карпати). Запропоновані концептуальні підходи до атласного картографування річково-басейнових систем та модель геоecологічного атласу реальної річково-басейнової системи виступатимуть базою для реалізації концепції управління природокористуванням та охороною природи за басейновим принципом згідно з вимогами Водної Рамкової директиви Європейського Союзу. Галузь застосування - отримані у проєкті наукові продукти (концепція геоecологічного картографування річково-басейнових систем та модель такого атласу реальної річково-басейнової системи) впроваджена у діяльність обласних управлінь водних ресурсів, ДУ "Інститут охорони ґрунтів України, навчальний процес Національного університету біоресурсів і природокористування України і може використовуватися у сфері Державного управління природокористуванням за басейновим принципом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

39.19 Фізична географія

39.09.18.0541/0417U003477

Попельницька Наталія Олександрівна. Ґрунтово-географічні дослідження Північно-Західного Причорномор'я:

Дис... к.геогр.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.06.2017.

УДК 631.4:001.891(477.72/.74).

209 с.: 2 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 399 назв.

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення розвитку ґрунтово-географічних досліджень на території Північно-Західного Причорномор'я. Встановлено, що наявні праці не повною мірою висвітлюють еволюцію наукових поглядів, теорій та гіпотез щодо генези, географії, складу, властивостей ґрунтів, їх раціонального використання та є недостатньо систематизованими щодо становлення і розвитку ґрунтознавчих досліджень зазначеного регіону. Розглянуто природні, особистісні та соціально-політичні передумови, які значною мірою визначають характер та напрями наукових пошуків. Запропоновано та обґрунтовано періодизацію розвитку ґрунтово-географічних досліджень на території Північно-Західного Причорномор'я. Визначено сучасні напрями досліджень ґрунтів, їх наукову проблематику та основні здобутки вчених у вивченні ґрунтового покриву за часів незалежності України.

41 АСТРОНОМІЯ

41.23 Зорі

41.09.18.0542/0417U003309

Ткаченко Марія Геннадіївна. Експертний

програмний комплекс статистично оптимального визначення параметрів подвійних систем: Дис... к.ф.-м.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 09.06.2020.

УДК 524.3; 004.9; 519.2.

138 с.: 8 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 92 назви.

Створено експертний комплекс програм, який застосовано для дослідження феноменологічних та пов'язаних із ними фізичних характеристик затемнюваних подвійних систем різних типів – Алголя (EA), ?Луг (EB), WUMa (EW). Показано, що на відміну від загально прийнятого визначення алголів, як систем із добре помітними початком та кінця затемнень, такі затемнення можуть бути зареєстровані також у систем типу EBта EW з відносно сильними змінами у частинах фазової кривої блиску поза затемненнями. Внезок затемнень нульовий для суто еліптичних систем, які іноді помилково класифікують, як EW із малою амплітудою. Запропонований нами метод дозволяє уточнювати класифікацію або проводити уточнену класифікацію для нових змінних зір. Було проведено порівняльний аналіз десятків модифікацій базової функції, що описує форму затемнень, які були ранжирувані відповідно до якості апроксимації. У якості основних тест-функцій використовувались зважена сума квадратів відхилень та середньоквадратична точність апроксимації для фаз спостережень. Показано, що кращі результати показують апроксимації із функціями, що обмежені по фазі. Досліджено топологічні властивості тест-функцій у багатовимірному просторі параметрів для феноменологічного моделювання та для моделі із сферичними компонентами та однорідною яскравістю. Показано, що оптимальним алгоритмом мінімізації є поєднання "прямого пошуку" для визначення початкового наближення, та подальших ітерацій методом диференціальних поправок. Для врахування обмежень на значення параметрів, впроваджено можливість автоматичної зміни кількості параметрів, що змінюються. Феноменологічне моделювання краще описує криві блиску для систем із ефектами "близькості" (еліпсоїдальності, відбиття) та О'Конела. Феноменологічні параметри використані для фізичного моделювання двокольорових ПЗЗ спостережень нової затемнюваної системи 2MASS J18024395 + 4003309 = VSX J180243.9 + 400331, для якої, з урахуванням статистичних залежностей "маса-радіус-світність", створено самоузгоджену модель із визначенням радіусів, мас та температур компонентів. Створено каталог феноменологічних характеристик нових затемнюваних подвійних систем по 65 рядам фотометричних спостережень 58 систем, опублікованим у журналі "OpenEuropeanJournalVariableStars", який містить як параметри, визначені нами із кращою точністю, так і введені нами додаткові параметри, що можуть бути використані для подальшого теоретичного моделювання.

41.09.18.0543/0218U000201

Вивчення походження хімічних елементів, структури і еволюції зір, міжзоряного середовища, галактик та великомасштабної структури Всесвіту: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Мішеніна Тамара Василівна. – ДР 0115U003200. УДК 524.3, 524.6, 524.3-54, 524.3-85, 551.510.42 + 523.5, 524.8.

371 с.

Визначено параметри атмосфер та вміст елементів від літію до актинію в зорях різних складових Галактики, зоряних скупченнях та зорях, які належать галактикам - супутникам Магеланових Хмар, в цілому для близько 300 зір. Виявлено не вирішені проблеми походження скандію, титану та ванадію. Для титану, можливим вирішенням може бути врахування магнітного поля в розрахунках наднових. Запропоновано, що надлишок барію в розсіяних скуплен-

нях обумовлений проміжним і-процесом нейтронного захвату. Виявлено суттєві відмінності у вмісті літію, алюмінію та барію у зорях із планетними системами та без них. На основі космологічних розрахунків, показано, що пустий Всесвіт містить фізичну сингулярність, яку можна усунути за допомогою уведення другої брани, а отримані точні вирази для гравітаційних потенціалів, що описують скалярні збурення метрики, і показують, що, на відміну від традиційного Ньютона підходу, дані вирази регулярні у всьому просторі.

41.09.18.0544/0218U000202

Високоточні вимірювання та моделювання руху штучних і природних космічних тіл у навколосемному просторі: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Андрієвський Сергій Михайлович. – ДР 0115U003201. УДК 629.78.52-13+521.3; 523.62, 523.68, 523.64.

202 с.

Розроблено нове програмне забезпечення для обробки спостережень базисних метеорів. Обчислені радіанти, висоти, швидкості, гальмування метеорних тіл. Вивчено властивості руху астероїдів та астероїдних систем у навколосемному просторі з врахуванням негравітаційних прискорень. Визначені умови розпаду систем з двох і більше астероїдів. Вивчено вплив тиску сонячного світла на еволюцію орбіт супутників астероїдів з урахуванням тіньової функції. Розроблено метод чисельного моделювання руху КО під дією факторів навколосемного космічного простору, розглянуто теоретичні моделі сил, з використанням позиційних спостережень для визначення параметрів орбіт і аналізу фотометричних спостережень для вивчення обертання тел біля центру мас. Загальна кількість зафіксованих метеорних явищ в Базі даних становить біля 13000 об'єктів. У 2015-2017 рр. проведені позиційні спостереження 34 комет і 36 астероїдів які зближуються із Землею. Відкрито 4 нових астероїди.

41.29 Космологія

41.09.18.0545/0218U000480

Розробка засобів автоматизованого визначення основних параметрів сплесків спорадичної компоненти декаметрового радіовипромінювання Сонця за допомогою радіотелескопа УРАН-3: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Кошовий Володимир Вікторович. – ДР 0117U000731. УДК 621.371.3(15):521.8:524.3.

31 с.

Розвинуто методи аналізу геофективності сонячних явищ на основі реєстрації та обробки динамічних спектрів радіовипромінювання Сонця, інфразвукового та атмосферного електричного поля шляхом побудови агрегованого сигналу та фільтрації зареєстрованих даних. Розроблені робастні методи обробки шумоподібних сигналів, зареєстрованих радіотелескопами системи УРАН.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.09.18.0546/0218U000054

Розробка технології та пілотної установки для отримання рідкого палива шляхом швидкого піролізу біомаси: Заключний

звіт /Інститут технічної теплофізики НАН України; Керівник Гелетуха Георгій Георгійович. – ДР 0113U002901. УДК 620.92:620.953:662.75.

58 с.

В результаті виконання роботи проведено техніко-економічне обґрунтування отримання рідкого піропалаива в абляційному реакторі шнекового типу для умов України. Розроблено рекомендації по впровадженню технології швидкого піролізу біомаси в Україні. Наприклад, рекомендується виготовляти установки потужністю від 500 кг/год по переробці біомаси в пірорідину та вуглисту речовину, тому що вони мають кращі економічні показники для широкого розповсюдження на ринку України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.09.18.0547/0218U000347

Прогнозування розвитку та умов раціонального функціонування енергетичного сектору України до 2040 року: Заключний звіт /Інститут загальної енергетики НАН України; Керівник Кулик Михайло Миколайович. – ДР 0117U006086. УДК 620.9.

123 с.

Об'єкт дослідження - національна економіка та соціальна сфера України, паливно-енергетичний комплекс України. Мета проведення роботи - прогнозування та уточнення потреби в електроенергії, оптимізація розвитку електроенергетичного, нафтогазового комплексів та вугільної промисловості в Україні на перспективу до 2040 року із урахуванням економічної кризи в країні, наслідків "гібридної" війни, у тому числі, втрати частини території України, зменшення її населення та руйнації виробничого потенціалу на сході країни, а також міжнародних зобов'язань України щодо захисту навколишнього середовища та зміни клімату. В процесі прогнозування були використані моделі та методи, що адекватно враховують при оптимізації довгострокового розвитку секторів енергетичного комплексу країни дію загальноекономічних та соціальних обмежень, зокрема, на можливі обсяги капіталовкладень та зайнятість населення, факторів енергоефективності, енергозбереження та науково-технічного прогресу в енергетиці, інших секторах економіки та в соціальній сфері. Методи дослідження - системний аналіз великих систем, зокрема, національної економіки і соціальної сфери, а також енергетики як комплексної системи, методи довгострокового прогнозування комплексних систем з урахуванням взаємозв'язків між їх підсистемами. У роботі створені нові, адаптовані відомі та застосовані найбільш ефективні, точні і стійкі методи оптимізації розвитку електроенергетичних систем, вугільної промисловості та нафтогазового комплексу, що функціонуватимуть в майбутньому в умовах жорстких обмежень на капіталовкладення, викиди шкідливих речовин, рівень енергобезпеки та необхідний соціальний захист. Виходячи з поточного стану економіки та соціальної сфери країни, макропоказників її економічного розвитку, загального міжнародного становища, з використанням найбільш ефективних методів і моделей розроблені прогнози оптимального розвитку електроенергетики, нафтогазового комплексу та вугільної промисловості України на перспективу до 2040 року. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.09.18.0548/0218U000403

Дослідження енергоресурсозберігаючих екологічно безпечних технологічних процесів та засобів механізації покращення кормових угідь на схилах: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Пйонтік Юрій Людвігович. – ДР 0117U001015. УДК 620.92:631.147.

28 с.

Досліджено технологічні процеси та засоби механізації покращення кормових угідь на схилах, які забезпечують підвищення екологічної безпеки та економію енергоресурсів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.29 Електроенергетика

44.09.18.0549/0218U000203

Дослідження поверхневих та об'ємних явищ в нестационарних умовах в наноструктурованих халькогенідах, оксидах металів та барвниках: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Сминтина Валентин Андрійович. – ДР 0115U003202. УДК 621.315.592.

118 с.

Виявлені закономірності взаємодії компонентів НС: НК CdS з тіазиновими барвниками. Вплив барвників на ФЛ НК CdS проявляється у трансформації його спектра внаслідок процесів перенесення енергії від НК CdS до барвників і залежить від області поглинання барвника. Отримані оптимальні резонансно-оптичні параметри ППР міжкластерної взаємодії та виявлені два типи ППР процесів у НС плівках SnO₂. Виявлено природу газочутливості барвників на базі комплексів Sn(IV), виходячи з їхнього хімічного складу та молекулярної будови, а також з особливостей формування НС на їх базі, що можуть бути використані як чутливі елементи газових сенсорів. Встановлена основна причина взаємодії між TiO₂ і ZnO та імунними комплексами біомолекул - електростатичний вплив з боку нескомпенсованого часткового заряду в білкових комплексах на поверхневий заряд TiO₂. Показано, що НС плівки TiO₂ та ZnO мають фізичні властивості, які необхідні для створення біосенсорів на їх основі.

44.09.18.0550/0218U000247

Розроблення енергоефективної каскадної схеми оборотної системи охолодження енергоблоків потужних електростанцій: Заклучний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Кишневський Віктор Панасович. – ДР 0116U005645. УДК 621.311:621.3.017.72.

164 с.

В роботі представлено: ескізний проект експериментального стенду та результати тестового випробування реконструйованого стенду; математична модель та методика розрахунку структурних схем одно- і багатоступеневих оборотних систем охолодження; протоколи випробувань інтенсивності корозії та накопичення відкладень на теплообмінних трубках конденсаторів; режимні карти ВХР ОСО для двоступеневої каскадної схеми підключення енергоблоків ПАЕС з нормованим значенням дози інгібіторів.

44.09.18.0551/0218U000351

Структурно-параметричний синтез комбінованих систем електроживлення енергоефективних будівель (пасивних будинків) на основі Smart-технологій: Заклучний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Каплун Віктор Володимирович. – ДР 0115U002487. УДК 339.56.67.

187 с.

Робота присвячена теоретичному обґрунтуванню та розробці методів структурно-параметричного синтезу комбінованих систем електроживлення з поновлюваними джерелами із урахуванням їх надлишкової структури та заданих функціональних властивостей, характеру електроспоживання і закономірностей надійнісно-вартісних характеристик для

підвищення ефективності електроживлення локальних об'єктів на основі smart-технологій. Досягнення поставленого наукового завдання базується на узгодженні детермінованого обрання структурно-параметричних організацій традиційних та поновлюваних джерел енергії, особливостей їх стохастичного функціонування з урахуванням характеру електроспоживання та закономірностей формування динамічної вартості електроенергії мікроенергетичних систем з різнорідними джерелами для обґрунтування принципів оптимального управління електроспоживанням енергоефективних будівель (пасивних будинків). Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.09.18.0552/0218U000172

Розробка технічних рішень з модернізації існуючих газомазутних котлів ТЕС з їх переведенням на пиловугільне спалювання: Заключний звіт /Інститут вугільних енерготехнологій Національної академії наук України; Керівник Чернявський Микола Володимирович. – ДР 0117U006084. УДК 662.6, 620.9. 47 с.

З метою подовження терміну експлуатації устаткування енергоблоків теплових електростанцій та оптимізації їх паливної бази розроблено та підтверджено позонними тепловими розрахунками топкових камер основні технічні рішення для переведення зупинених внаслідок відсутності паливної бази газомазутних котлоагрегатів ТГМП-314 Трипільської та ТГМП-204 Вуглегірської ТЕС на пиловидне спалювання вугілля газової групи. Технічні рішення включають оснащення сучасними середньохідними млинами з прямим вдуванням пилу до пальників, додатковими димотягами, електрофільтрами, системами сірко- та азотоочищення. Котел ТГМП-314 оснащується вихровими пальниками і подом для рідкого шлаковидалення, що забезпечує його паропродуктивність 800 т/год., номінальну потужність блоку 250 МВт. Топка котла ТГМП-204 ділиться по висоті двосвітним екраном, кожна камера квадратного перетину оснащується прямоточними тангенціальними пальниками і холодною воронкою для твердого шлаковидалення, що забезпечує зменшення генерації оксидів азоту на 25-30%, паропродуктивність котла 2000 т/год., номінальну потужність блоку 600 МВт

44.41 Пряме перетворення енергії

44.09.18.0553/0218U000688

Інтелектуалізація електроенергетичних систем з відновлюваними джерелами енергії на основі принципу Гамільтона-Остроградського: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Лежнюк Петро Дем'янович. – ДР 0115U001120. УДК 621.311:621.316.9. 332 с.

Мета роботи - підвищення ефективності керування потоками потужності в електроенергетичних системах та електричних мережах з розосередженим генеруванням шляхом подальшого розвитку теорії оптимізації нормальних режимів таких систем в частині розроблення методів моделювання та аналізу оптимальних режимів на основі принципу Гамільтона-Остроградського. У роботі вирішено актуальна науково-прикладна проблема розвитку теорії оптимізації нормальних режимів електроенергетичних систем шляхом створення на основі принципу найменшої дії нових моделей і методів оптимізації та практичного впровадження одержаних результатів для підвищення ефективності функціонування ЕЕС з неоднорідними електричними мережами та розосередженими джерелами енергії. В роботі обґрунтовано мо-

жливність та досліджено особливості оптимізації нормальних режимів ЕЕС на основі принципу найменшої дії у формулюванні Гамільтона-Остроградського та принципу максимуму інтегральних функцій Понтрягіна. Використання ПНД дозволило розробити новий метод та структурну схему системи оптимального керування функціонуванням ЕЕС. Застосування принципу Понтрягіна дозволило встановити умови оптимальності та закони керування потужностями електричних станцій та коефіцієнтами трансформації силових трансформаторів за критерієм мінімуму втрат електроенергії. Ефективність теоретичних та практичних результатів роботи підтверджено впровадженням промислових зразків програмного забезпечення та натурними експериментами.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.03 Теоретична електротехніка

45.09.18.0554/0218U000593

Науково-прикладні методи та комбіновані системи компенсації пікового навантаження електромереж на базі суперконденсаторів:

Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Мартинюк Валерій Володимирович. – ДР 0116U001548. УДК 621.3.016.33:621.319.4.

216 с.

Об'єкт - процеси накопичення енергії від сонячного модуля та надлишку потужності електромережі в нічні години для покриття дефіциту потужності в ранкові та вечірні години пікового споживання. Предмет - методи та системи компенсації пікового навантаження електромереж. Мета: розробка науково-прикладних методів та комбінованих систем компенсації пікового навантаження електромереж на базі суперконденсаторів (СК) з використанням сонячної енергетики. Методи: методи теорії функції комплексного змінного, теорії похибок вимірювання, теорії імовірності та математичної статистики, дробового числення, аналізу електричних кіл. В експериментальних дослідженнях використано методи вольт-амперних характеристик, імпедансної спектроскопії, потенціостатичний та гальваностатичний методи. В процесі досліджень отримано такі основні наукові результати: 1. Розроблено та вдосконалено математичні моделі СК, суперконденсаторних батарей (СКБ) та сонячних модулів (СМ), які, на відміну від відомих, базуються на застосуванні передаточних функцій дробових порядків, що дозволяє оптимізувати режими роботи комбінованої системи компенсації пікового навантаження електромереж за різних умов експлуатації. 2. Розроблено оптимізатор СМ, який, на відміну від відомих, базується на розрахунку параметрів СМ та СКБ в залежності від потужності навантаження та режимів роботи комбінованої системи компенсації пікового навантаження електромереж відповідно до алгоритмів відслідковування точки максимальної потужності. 3. Здійснено розробку і вдосконалення схематехніки включення СК у батарею та узгодження комірок СКБ, а також підключення СКБ до електромережі та навантаження. 4. Розроблено експериментальний зразок комбінованої системи компенсації пікового навантаження електромереж і проведено експериментальні дослідження її ефективності та характеристик при різних режимах роботи. Прикладне дослідження спрямоване на вирішення проблеми створення комбінованої системи компенсації пікового навантаження електромереж на базі суперконденсаторної батареї з можливістю використання сонячної енергетики для покриття дефіциту потужності в години пікового споживання, що надає можливість підвищення надійності енергетичних систем та забезпечення енергетичної безпеки України

45.33 Трансформатори й електричні реактори

45.09.18.0555/0417U003295

Гречко Вячеслав Вадимович. Електромагнітні давачі для високовольтного електронного трансформатора струму: Дис... к.т.н. /Інститут електродинаміки НАН України. – Захищена 15.06.2017.

УДК 621.314.22.08.

160 с.: 13 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 93 назви.

Об'єкт дослідження: інтелектуалізація електричних мереж. Мета роботи: розвиток науково-технічних основ побудови електромагнітних давачів електронних трансформаторів струму відповідно до основних положень концепції створення інтелектуальних електричних мереж та вимог міжнародних нормативних документів в цій галузі. Методи дослідження: методи математичного та схемотехнічного моделювання, теорії електричних кіл, теорії похибок вимірювань, теорії подібності та фізичного моделювання. Теоретичні та практичні результати і новизна: розроблено вимоги до метрологічних характеристик давачів для вимірювального і захисного виходів електронного трансформатора струму (ЕТС); обґрунтовано необхідну кількість давачів різного функціонального призначення; визначено конструктивне виконання давачів захисного виходу ЕТС у відповідності до стандартів Міжнародної електротехнічної комісії (МЕК); обґрунтовано вибір матеріалу осердь давачів; одержано узагальнені характеристики мінімального коефіцієнта безпеки приладів; розроблено метод розрахунку параметрів електромагнітної системи давача для вимірювань; одержано аналітичні вирази для визначення максимуму струму намагнічування, часу його досягнення та максимальної миттєвої похибки давача струму для пристроїв захисту при використанні двократного циклу включення первинного струму у відповідності з стандартами МЕК; розроблено методику розрахунку параметрів давача для захисту в режимі автоматичного повторного включення високовольтної електромережі. Предмет і ступінь впровадження: впровадження у вигляді "Методики розрахунку параметрів електромагнітних систем на осердях із нанокристалічних і аморфних сплавів та електротехнічної сталі трансформаторів струму на напругу 10 кВ" та проекту технічних умов на трансформатори струму (ТС) на напругу 10 кВ класу точності 0,2S; використано Інститутом металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України (м. Київ) та ТОВ "Мелта" (м. Київ) для створення та виробництва ТС. Ефективність впровадження: покращення техніко-економічних показників ТС. Сфера використання: первинні вимірювальні перетворювачі струму.

45.37 Силова перетворювальна техніка

45.09.18.0556/0218U000510

Підвищення енергоефективності систем електроспоживання з використанням активних силових фільтрів: Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Каплун Віктор Володимирович. – ДР 0117U000999. УДК 621.314.58.

48 с.

В результаті проведення роботи запропоновано вдосконалений спосіб керування паралельним активним фільтром трифазної чогирипровідної системи електроспоживання, який відрізняється підвищення точності та збільшенням інтервалу осереднення вимірюваних величин. Вперше показано, що збільшення інтервалу усереднення до періоду зміни однорідного навантаження при стабільній фазній напрузі збільшує виграш за потужністю втрат пропорційно коефіцієнту нерівномірності споживання енергії, значення якого

встановлені для типових графіків зміни активної потужності. Запропоновано концепцію побудови трифазної системи енергоспоживання з паралельним активним фільтром та накопичувачем енергії для можливості перерозподілу добового графіку енергоспоживання на інтервал дії пільгового тарифу. Встановлені аналітичні залежності відносного добового платежу та теплового навантаження ліній електропередачі від величини ємності накопичувача енергії. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.51 Світлотехніка

45.09.18.0557/0218U000762

Електро- та світлотехнічні параметри сучасних напівпровідникових джерел світла: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Паздрій Ігор Ростиславович. – ДР 0113U000849. УДК 628.93+621.3.

82 с.

Об'єкт дослідження - вплив живлення сучасних напівпровідникових джерел світла на їх світлотехнічні параметри. Мета роботи - дослідження впливу електричних параметрів живлення сучасних напівпровідникових джерел світла на їх світлові величини, розробка драйверів живлення світлодіодів, розробка автоматизованої системи дослідження світлотехнічних характеристик світлодіодів. Методи дослідження - теоретичного узагальнення і ретроспективного аналізу, методів імітаційного та фізичного моделювання, аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, експертних оцінок. Проведено аналітичний огляд драйверів живлення світлодіодів і розглянуто їх ключові особливості електричних параметрів. Проаналізовані драйвери для світлодіодів зі схемами температурного захисту. Проведено аналіз особливостей фотометрії світлодіодів. На основі результатів дослідження запропонована схема ввімкнення драйверів; розраховані компоненти схеми ШІМ-контролера; реалізована схема ШІМ-контролера керування живленням світлодіодів. Запропонована схема температурного захисту драйвера для живлення світлодіодів; реалізовано схему температурного захисту драйверів із системою фільтрів. На основі аналізу особливостей фотометрії світлодіодів запропоновано автоматизовану установку для вимірювання просторового розподілу випромінювання, повного світлового (енергетичного) потоку, спектрального розподілу та кольорових характеристик. Для автоматизації керування процесом вимірювання було розроблено відповідне програмне забезпечення. Процес вимірювання виконується автоматично. По закінченню вимірювання результати можна зберегти у вигляді протоколу вимірювання або у вигляді електронної таблиці, в якій містяться значення сил світла у відповідних напрямках. Також є можливість зберегти результати вимірювання, які в подальшому можна використовувати в програмах для моделювання освітлювальних приладів.

45.53 Електротехнічне устаткування спеціального призначення

45.09.18.0558/0417U003433

Троханяк Віктор Іванович. Енергоефективна система підтримання мікроклімату в птахових приміщеннях: Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 14.06.2017.

УДК 620.97:536.584:631.227.

240 с.: 7 табл., 97 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертацію присвячено розв'язанню науково-прикладного завдання, яке полягає в удосконаленні електротехнічного комплексу для підтримання нормованого мікроклімату в птахових приміщеннях із застосуванням води

підземних свердловин і теплообмінників-рекуператорів для охолодження і нагрівання припливного повітря. На основі проведених теоретичних та експериментальних досліджень запропоновано та розроблено нову електротехнічну систему підтримання мікроклімату в пташнику, яка базується на використанні води підземних свердловин із застосуванням теплообмінників-рекуператорів для охолодження та нагрівання припливного повітря в літній і зимовий періоди. Проведено порівняння результатів числового розрахунку та експериментальних даних щодо тепловіддачі трубного пучка за допомогою статистичного аналізу. Отримана похибка не перевищує 6 %.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.09 Матеріали для електроніки і радіотехніки

47.09.18.0559/0218U000080

Гібридні електрохімічні конденсатори на основі нанопористого вуглецю і літійвмісної шпінелі: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"; Керівник Будзуляк Іван Михайлович. – ДР 0116U003563. УДК 544.018.2:544.634:537.214.

197 с.

У роботі досліджено зв'язок умов синтезу, структури, морфології та провідності систем Li-Mn-Fe-O різного фазового складу та їх електрохімічних характеристик при використанні в ролі фарадеївського електрода гібридних електрохімічних систем. Встановлено вплив температурної активації на стан поверхні та адсорбційну здатність нанопористого вуглецю. Основна увага зосереджена на встановленні умов синтезу та концентрації компонент залізовмісних складних літійованих оксидів марганцю, при яких формується структура, що здатна забезпечити максимальну інтенсивність дифузії літію в процесі розряду конденсатора. Показано, що підвищення рівня рН реакційного середовища з 4 до 8 приводить до утворення матеріалів з більшою кількістю фаз. Вивчено поведінку отриманих модифікованих електродних матеріалів в ряді розчинів електролітів. Показано, що максимальною питомою ємністю володіють зразки з найвищим вмістом шпінельної фази, в якій залізо займає октаедричні позиції в кристалічній ґратці. На основі отриманих активних матеріалів фарадеївського електрода та активованого вуглецю сформовані макети гібридних суперконденсаторів та проведено їх тестування в умовах різних заряд/розрядних струмів (0.5 С-20 С) в сульфаті, нітраті та карбонаті літію. Показано, що ефективність циклювання конденсаторів зберігається протягом 500 циклів роботи незалежно від прикладеного струму розряду.

47.09.18.0560/0218U000401

Халькогенідні кристали фероїків різної розмірності для бістабільних елементів електроніки: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Молнар Олександр Олексійович. – ДР 0115U001092. УДК 538.95:537.226.4.

138 с.

Досліджені експериментально і на основі розрахунків з перших принципів проаналізовані залежності електронних та фононних спектрів кристалів Sn(Pb)₂P₂S(Se)₆ від тиску (в діапазоні до десятків ГПа), визначені характеристики переходів напівпровідник - метал для різних структурних фаз. Методом фаз Беррі розраховані залежності спонтанної поляризації від тиску. Експериментально досліджені оптичні, діелектричні, електрофізичні та термоелектричні властивості кристалів в залежності від температури та проаналізо-

вано вплив тиску на ці властивості. Вивчена доменна структура сегнетоелектричних фаз 3D кристалів Sn₂P₂S₆ та 2D кристалів CuInP₂S₆ шляхом спостереження процесів перемикавання та петель гістерезису з допомогою п'єзо-силової мікроскопії. Співставлені спостережувані температурні залежності доменної структури з результатами моделювання методом Монте - Карло на основі розрахунків з перших принципів локального трьох ямного потенціалу для флуктуацій спонтанної поляризації. По даних температурної залежності діелектричної проникності з різними швидкостями зміни температури (в діапазоні 0.1 - 0.001 К хв⁻¹) досліджені прояви ефектів нерівноважності. Вивчені залежності доменної структури від товщини монокристалічних пластин CuInP₂S₆ при її зменшенні до десятків нанометрів. Вивчена роль іонної та напівпровідникової провідності в процесах екранування деполіаризуючого поля спонтанної поляризації

47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва

47.09.18.0561/0417U003243

Заярнюк Павло Михайлович. Підвищення ефективності оцінювання надійності радіоелектронної апаратури з урахуванням особливостей дрейфів параметрів і статистики відмов: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.06.2017.

УДК 621.396.6.004.15.

164 с.: 9 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробленню методів прогнозування параметричної надійності (ПН) радіоелектронної апаратури (РЕА) з урахуванням дрейфу її визначальних параметрів (ВП), а також впливу дефектів на неї. Розроблено методи прогнозування ПН для різних характеристик дрейфів ВП: метод квантильних зон при квазідетермінованих процесах дрейфів; метод на основі теорії викидів при квазістаціонарному та стаціонарному процесах дрейфів. Досліджено вплив дефектів на надійність, розроблено аналітичну та графічні моделі для наочного відображення та швидкого визначення цього впливу. Проведено експериментальне дослідження працездатності методів прогнозування надійності РЕА та підтверджено їх працездатність. Запропоновано алгоритм та програмний засіб для застосування розроблених методів та методик у загальному процесі оцінювання і забезпечення надійності РЕА. Окремі результати застосовано у виробничому процесі.

47.09.18.0562/0218U000012

Процеси генерації пари новітніх теплоносіїв в замкнених мініатюрних випарно-конденсаційних системах космічного призначення: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", теплоенергетичний факультет, каф АЕС і ІТФ; Керівник Кравець Володимир Юрійович. – ДР 0115U000353. УДК 621.565.83; 621.396.66-7.

280 с.

Об'єктом дослідження є процеси тепломасообміну при мініатюризації в умовах передачі теплової енергії при здійсненні випарно-конденсаційного циклу. Предметом дослідження є вивчення закономірностей та показників впливу на тепломасообмін різних факторів (геометричних, режимних, орієнтація у просторі, теплофізичних характеристик теплоносіїв і т.п.) в мініатюрних теплопередаючих пристроях. Метою даного проекту є вивчення впливу режимних і геометричних факторів на процеси пароутворення у замкнутих випарно-конденсаційних системах. Створення на базі таких мініатюрних пристроїв ефективних систем термоста-

білізації для потужних мікроелектронних приладів. Метод дослідження - експериментально - теоретичний. Викладено нові підходи для інтенсифікації процесів пароутворення в зонах випаровування мініатюрних теплообмінних пристроїв (мініатюрні те-плові труби, пульсаційні теплові труби) та розкрито фізичні процеси генерації пари в стислих умовах. Показана можливість створення систем охолодження на базі таких теплових труб, які спроможні передавати значні тепло-ві потоки при мінімальному термічному опорі и здатні конкурувати з біль-шістю існуючих конструкцій тепло-відводів. Наведені результати впливу режимних і геометричних факторів на інтенсивність тепловіддачі в зонах теплообміну випарно-конденсаційних систем.

47.09.18.0563/0218U000588

Розвиток та дослідження методів теорії багаточастотної фазової радіолокаційної дальнометрії: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Любчик Віталій Романович. – ДР 0115U000224. УДК 621.396.96.

431 с.

Об'єкт дослідження: Теорія багаточастотної фазової радіолокаційної дальнометрії. Предмет дослідження: Процеси багаточастотного фазового радіолокаційного визначення дальності та радіальної швидкості рухомих та нерухомих цілей. Мета: розвиток теорії багаточастотної фазової дальнометрії, розробка та дослідження методів радіолокаційного вимірювання дальності та радіальної швидкості цілей з врахуванням частотних характеристик систем, траси поширення радіохвилі. Методи дослідження. Для вирішення поставлених в дисертації задач застосовувалися методи теорії радіотехнічних систем, диференційного числення, теорії комплексних чисел, лінійної алгебри, теорії вимірювань, теорії похибок, теорії ймовірності та математичної статистики, методів чисельного розв'язання рівнянь та систем лінійних рівнянь. Експериментальні дослідження проводилися з використанням дослідних макетів та вимірювальних приладів, а також фізичних та математичних методів імітаційного моделювання шляхом числового аналізу та комп'ютерного моделювання за допомогою прикладного пакету Maple15, MatLab2013 та комп'ютерних програм написаних на мовах програмування C++ та Pascal. Теоретичні результати. Дістали подальшого розвитку теоретичні основи багаточастотних фазових вимірювань дальності об'єктів та їх параметрів. В основу подальшого розвитку теорії покладено взаємозалежності від амплітудою та фазовим зсувом гармонічних зондуючих сигналів на різних частотах, які проявляються у зростанні та спаданні амплітуди сумарного сигналу в точці прийому при набутті, що дозволило отримати аналітичні залежності, які встановлюють взаємозв'язок між сигналами, відбитими від кожного об'єкту та сумарним відбитим сигналом у тригонометричній та експоненційній формах. Розроблено аналітичні багаточастотні фазові методи вимірювання дальності та параметрів об'єктів, які полягають у розв'язанні системи нелінійних рівнянь, яка описує залежності сумарного відбитого гармонічного сигналу та сигналів, відбитих від кожного об'єкту на частотах з кратністю $1:2:3: \dots :2N$. Для запису системи рівнянь проводиться зондування N об'єктів $2N$ сигналами. Результатом розв'язання системи рівнянь є значення параметрів векторів гармонічних сигналів, відбитих від кожного об'єкту. Досліджено залежності похибки та роздільної здатності багаточастотних фазових методів від похибки задавання сітки зондуючих частот, кроку частоти, похибки визначення фазових зсувів та амплітуд сумарних відбитих сигналів. Проведено математичне моделювання вимірювання дальності, яке показало, що похибка вимірювання дальності та роздільна здатність зі спаданням похибки встановлення частоти та роз-

ширенням кроку зміни частоти зондуючих сигналів спадає за експоненційною залежністю. При зменшенні похибки вимірювання фазового зсуву та амплітуди сумарних зондуючих сигналів похибка вимірювання дальності спадає лінійно. Отримано аналітичні залежності знаходження похибок вимірювання дальності різними методами в залежності від похибок визначення параметрів сумарних гармонічних сигналів. Під час застосування аналітичних фазових методів вимірювання дальності, значний вплив на точність визначення дальності має число обумовленості матриці системи рівнянь, що описує залежності між сумарними зондуючими сигналами та сигналами, відбитими від кожного об'єкту. Практичні результати. 1. Розроблено математичні моделі та алгоритми математичного моделювання багаточастотного фазового методу із врахуванням нестабільності частоти зондуючих сигналів, впливу шумів на результати зондування та вимірювання фазових зсувів та амплітуд сумарних сигналів. В результаті проведення математичного моделювання в середовищі MatLab показано адекватність аналітичних виразів багаточастотного фазового методу вимірювання дальності підповерхневих об'єктів. 2. Розроблено структурні схеми та алгоритми роботи систем підповерхневого радіолокаційного зондування. Основними блоками схеми є синтезатор зондуючих частот, блоки вимірювання амплітуди та фазового зсуву сумарних зондуючих сигналів і блок обчислення. 4. Розроблено структурні та принципові схеми вольтметра середньоквадратичних значень підвищеної точності. Виготовлено лабораторний макет та досліджено його метрологічні характеристики. 5. Розроблено та виготовлено лабораторні макети пристроїв пошуку об'єктів, визначення дальності та їх коефіцієнтів відбиття за багаточастотним фазовим методом. Перевірена працездатність методу за допомогою розроблених та виготовлених макетів шляхом вимірювання неоднорідностей кабельних ліній зв'язку. 6. Розроблено структурні схеми систем радіолокаційного спостереження, які в своєму складі мають наступні обов'язкові блоки: синтезатор сітки частот або синтезатор сигналу з прямокутною обвідною спектру; приймально-передавальний блок, який може складатись з однієї передавальної та однієї або трьох прийомних антен; блоку вимірювання фазових зсувів та амплітуд спільних сигналів чи блоку дискретного перетворення Фур'є; обчислювального пристрою та індикатора. 7. Розроблено алгоритм роботи багаточастотних фазових систем визначення дальності та радіальної швидкості повітряних цілей, які дозволяють в автоматичному режимі формувати сітку часто зондувальних сигналів, проводити зондування цілей, вимірювати фазові зсуви та амплітуди сумарних відбитих сигналів, розраховувати дальності, коефіцієнти відбиття цілей, радіальні швидкості рухомих цілей. Ефективність запровадження. Застосування розроблених методів дозволяє проводити виявлення і спостереження підповерхневих об'єктів, якими є міни, підземні тунелі, комунікації тощо. Для застосування багаточастотних фазових методів є модифікації що дозволяють враховувати електрофізичні властивості різних підповерхневих середовищ, а це, в свою чергу, підвищує точність та роздільну здатність по глибині. Результати наукової розробки можна застосовувати для побудови радіолокаційних систем та комплексів різноманітного призначення. Сфера використання. Теоретичні положення та методи радіолокаційних вимірювань можна використовувати для розробки принципово нових систем дальнометрії та вимірювання радіальної швидкості цілей як у цивільній та і у військовій областях. Особливо це актуально при розробці радіолокаційних систем, що повинні розрізняти цілі на невеликих відстанях одне від одного на одній лінії. Особливістю способу є можливість застосування неперервних зондуючих сигналів, що дозволить розробляти радіолокаційні системи із одночасним високоточним вимірюванням як дальності так

і радіальної швидкості цілей. Також є можливість застосування зондуємих сигналів з прямокутною обвідною спектра та мінімальним пік-фактором, що представляють собою детерміновані шумоподібні сигнали, які можуть забезпечити скритність зондування при збереженні переваг активних радіолокаційних систем

47.29 Електровакуумні і газорозрядні прилади й пристрої

47.09.18.0564/0218U000197

Розробка наукових основ створення нового класу акустoeлектронних пристроїв з керованими характеристиками: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Лепіх Ярослав Ілліч. – ДР 0115U003196. УДК 621.383.4/5:621.315.

93 с.

Описані фізичні явища і механізми при поширенні ПАХ у п'єзоелектриках і шаруватих структурах з дискретно змінними електрофізичними і акустичними характеристиками діелектрик-повітря-п'єзоелектрик, діелектрик-рідина-п'єзоелектрик і ефектів управління основними характеристиками. Створено наукову концепцію і наукові основи створення нового класу акустoeлектронних пристроїв з керованими характеристиками. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.33 Твердотільні прилади

47.09.18.0565/0218U000269

Розроблення елементів та структурно-схемних рішень елементів та пристроїв органічної електроніки для реєстрації вмісту шкідливих газів у повітрі: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Готра Зенон Юрійович. – ДР 0116U004141. УДК 681.382.473..

34 с.

На основі розроблених наноконкомпозитів створено високочутливу оптичну систему для визначення концентрації шкідливих газів. Висока чутливість системи досягається завдяки підібраним спектральним характеристикам джерела світла та фотоперетворювача відповідно до спектральних характеристик наноконкомпозитів. Розроблену оптичну систему використано для виготовлення мікропроцесорного аналізатора газового середовища. Завдяки розробленому алгоритму програмного забезпечення мікропроцесора досягнута можливість вимірювання різних типів газів без зміни структурної схеми, а лише зі зміною складу активного середовища. На основі результатів досліджень реалізовано високочутливі, малогабаритні сенсори шкідливих газів (NO₂, SO₂ та CO₂). Практично підтверджено результати досліджень та наведено реальні характеристики чутливості сенсорів та залежності зміни вихідного струму від концентрації газів. Досягнуто високої точності вимірювання концентрації газів. Похибка вимірювань не перевищує 0,5%. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокеровання

47.09.18.0566/0217U999259

Розробка та створення малогабаритного метеорологічного радіолокатора Ка-діапазону для наукових досліджень. Етап 2: Розробка та виготовлення високочутливого приймача Ка-діапазону частот і цифрової системи прийому, обробки та запису отриманих

радіолокаційних даних: Заключний звіт /Радіоастрономічний інститут Національної академії наук України; Керівник Ваврів Дмитро Михайлович. – ДР 0116U002872. УДК 621.396.96.

31 с.

В рамках НДР була проведена розробка та виготовлення високочутливого приймача Ка-діапазону частот, а також розроблена цифрова система прийому, обробки та запису радіолокаційних даних. В приймачі реалізовані три незалежних канали. Два з них практично ідентичні і призначені для прийому ко- і крос-поляризованого сигналу відповідно. Третій канал призначений для перетворення по частоті сигналу, що генерується магнетроном для реалізації режиму когерентності на прийомі, ланцюгів автоматичного підстроювання частоти гетеродина і генерації сигналів управління ланцюгом захисту приймача. Приймач побудований за супергетеродинною схемою з подвійним перетворенням частоти. Гетеродини приймача використовують принципи цифрового синтезування частоти. В першому гетеродині використовується генератор на діелектричному резонаторі і помножувач частоти на 4 для мінімізації рівня фазових шумів. У другому гетеродині використовується фракціональний синтезатор для досягнення високої точності відповідності частот випромінювання і прийому. Як опорний генератор використовується високостабільний, термостабований, малощумлячий кварцевий генератор. Приймач містить ланцюги калібрування, виконані на основі генератора шуму на лавинно-пролетному діоді, а також ланцюги контролю і діагностики, що дозволяють однозначно судити про работоспроможність приймача. Цифрова система прийому, обробки та запису радіолокаційних даних складається з "материнської плати" власного виробництва і двох мікромодулів ПЛІС ТЕ0600-02IVF виробництва фірми Trenz Electronic. Наявність двох каналів забезпечує можливість одночасної обробки ко- і крос-поляризаційних компонентів відбитих сигналів, що приймаються. Висока розрядність АЦП дозволяє приймати і аналізувати сигнали, які суттєво відрізняються за рівнем вхідної потужності, що характерно для метеорологічних застосувань. Для передачі даних використовується протокол UDP IP. При цьому забезпечується швидкість передачі даних не гірше 78 МБайт/с, що є достатнім для передачі користувачем навіть сирих (необроблених) даних.

47.09.18.0567/0218U000272

Дослідження інформаційних полів засобів радіoeлектронної боротьби та радіосигналів з властивостями стритності та імітостійкості:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Прудіус Іван Никифорович. – ДР 0116U004297. УДК 621.396.934; 621.396.2.

268 с.

Розроблено новий метод та алгоритм синтезу КДП і СКК, визначено необхідні умови існування КДП, отримано низку оптимальних КДП, розроблено структуру командного кадру, ескізу документацію та виготовлено макети радіопередавального і приймального пристрою; розроблено структурно-автоматну модель алгоритму поведінки (АП) системи радіотехнічної розвідки (РТР), розроблено новий "метод шляхів", представлення АП на його основі, програмну реалізацію на базі Python, модель оцінки ефективності АП РТР; розроблено новий метод проектування лінійних пасивних взаємних НВЧ пристроїв; пророблено шлях реалізації імпедансного пристрою діагностики апаратури безпілотного літального апарата (БПЛА); розроблена методика моделювання оцінки ризику експлуатації апаратури БПЛА. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.59 Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури

47.09.18.0568/0218U000271

Високоемнісні катодні матеріали джерел живлення: синтез та імпедансні дослідження: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Балабан Оксана Василівна. – ДР 0117U001854. УДК 621.396.6:621.311.6, 621.351/.355. 61 с.

Використано метод гідротермального синтезу з подальшою адсорбційною модифікацією поверхні наночастинок функціональними полімерами для отримання наночастинок з заданими морфологічними характеристиками та розподілом за розмірами. З'ясовано закономірності літєвої інтеркаляції в синтезований MoS₂. Встановлено термодинамічні та кінетичні параметри струмотворчого процесу. Розроблено підходи, що забезпечують контроль спеціальних фізичних властивостей ядра та оболонки функціональних матеріалів на основі MoS₂. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.01 Загальні питання зв'язку

49.09.18.0569/0218U000595

Відновлення зображень об'єктів на основі адаптації інформаційно-вимірювальних радіотехнічних систем: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Братченко Геннадій Дмитрович. – ДР 0116U003479. УДК 621.391:621.396.96:531.7.

184 с.

Об'єкт дослідження - процес відновлення двовимірних відеозображень (ВЗ) і радіозображень (РЗ) в умовах впливу дестабілізуючих факторів. Метою етапу роботи є підвищення якості відновлення ВЗ та РЗ в ІВ РТС з адаптивною антенною решіткою (ААР) в умовах впливу дестабілізуючих факторів та експериментальне (методом імітаційного моделювання) дослідження відновлення ВЗ отримуваних від кількох джерел спостереження на єдиному приймальному пункті з ААР та відбивальних властивостей повітряних об'єктів шляхом удосконалення адаптивних методів відновлення РЗ та оцінки просторового положення блискучих точок за сукупністю РЗ. Методи дослідження - статистичної радіотехніки, теорії сигналів, статистичної теорії вимірювань, лінійної алгебри та теорії матриць, методи спектрального та спектрально-часового аналізу, методи стохастичного імітаційного моделювання. Основні результати досліджень: структури адаптивних пунктів прийому відеоінформації та результати оцінки їх практичних можливостей; структури і алгоритми функціонування спеціалізованих адаптивних процесорів селекції відеоінформації в пунктах прийому з антенними решітками та напрямки практичної реалізації процесорів подібного класу; удосконалений метод обробки сукупності двовимірних РЗ для оцінювання просторових координат блискучих точок; адаптивний алгоритм вимірювання просторової орієнтації рухомого об'єкта за сукупністю РЗ; результати імітаційного моделювання з оцінки якості отримуваних ВЗ та РЗ та точності вимірювання просторових координат блискучих точок. Результати НДР впроваджені у навчальному процесі та можуть знайти застосування в радіотехнічних системах моніторингу подвійного призначення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49.03 Теорія зв'язку

49.09.18.0570/0218U000682

Розробка методів і пристроїв первинного цифрового оброблення високочастотних сигналів для систем радіоелектронної боротьби: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Кичак Василь Мартинович. – ДР 0116U004710. УДК 621.391.

223 с.

Об'єкт дослідження - процеси цифрового оброблення високочастотних сигналів у трактах систем радіоелектронної боротьби. Метою роботи є підвищення ефективності систем радіоелектронної боротьби (РЕБ) за рахунок розроблення методів і пристроїв первинного цифрового оброблення ВЧ-сигналів та створення на їх основі нового покоління цифрових засобів РЕБ. Методи дослідження базуються на використанні: функціонального аналізу, теорії сигналів і систем, теорії аналого-цифрового перетворення, теорії цифрового оброблення сигналів, теорії множин та операторних обчислень; теорії матриць; теорії ймовірностей і математичної статистики. Викладені результати досліджень, у яких застосовано новий комплексний підхід у вирішенні проблеми підвищення ефективності систем РЕБ, який на відміну від відомих, базується на використанні цифрової методології оброблення сигналів у високочастотному діапазоні із застосуванням радіо-імпульсного представлення інформації, нових фізичних явищ при побудові цифрових засобів. Здійснена розробка методів аналого-цифрового перетворення ВЧ-сигналів з цифровим коригуванням, які дадуть змогу наблизити цифрові принципи оброблення сигналів безпосередньо до вхідних вузлів систем РЕБ; цифрового методу спектрального оцінювання ВЧ-сигналів, який дозволить отримати масиви первинних параметрів досліджуваних сигналів у частотному вимірі; методу синтезу цифрових пристроїв з радіоімпульсним кодуванням інформації, які будуть характеризуватись високою швидкодією та завадостійкістю. Ефективність запропонованих методів полягає в тому, що вони дозволяють реалізувати: швидкодійні алгоритми цифрового оброблення, які дають можливість підвищити продуктивність оброблення в 2 - 3 рази; ефективні структури перетворювачів аналог-код, які підвищують точність оцінювання параметрів сигналів у 2 - 4 рази; інженерні методики побудови нового покоління засобів РЕБ, які дозволять скоротити кількість операторів в 2 - 3 рази; зменшити масу та габарити апаратури в 1,5 - 2 рази; знизити вартість обладнання у 3 - 4 рази. Робота передається за кордон за договірною ціною.

49.37 Системи й апаратура передачі даних

49.09.18.0571/0417U003242

Думич Степан Степанович. Методи та алгоритми підвищення ефективності комутації інформаційних потоків у оптичних транспортних мережах: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.06.2017.

УДК 621.391.

152 с.: 66 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуального науково-практичного завдання розроблення моделей та алгоритмів комутації інформаційних потоків в оптичних транспортних мережах зі складною топологічною структурою в умовах динамічно-змінної інтенсивності трафіку та неоднорідних вимог до параметрів якості передавання даних. В роботі проаналізовано поточний стан та тенденції розвитку повністю оптичних транспортних мереж з пакетною комутацією та визначено основні обмеження продуктивності оптичних транспортних мереж. Удосконалено ме-

тод агрегації трафіку мереж доступу в крайовому вузлі оптичної транспортної мережі з комутацією блоків, що дало змогу підвищити ефективність використання пропускної здатності оптичних каналів зв'язку при одночасному забезпеченні належної якості передавання інформаційних потоків. Запропоновано модель диференційної сегментації блоків на основі пріоритетного сортування пакетів різних класів у межах одного блоку, що забезпечує покращення параметрів якості передавання інформаційних потоків за рахунок зниження ймовірності втрат пріоритетних пакетів. Удосконалено метод оптичної комутації блоків у вузлі шляхом використання бінарних матриць переходу між вхідними та вихідними лініями зв'язку, що дало змогу зменшити затримку службових пакетів за рахунок програмно-апаратної реалізації підсистеми керування крос-комутатором. Запропоновано структурно-функціональну модель програмно-апаратного блоку керування оптичним комутаційним вузлом на основі програмованих логічних інтегральних схем, яка, на відміну від існуючих, підтримує незалежну динамічну реконфігурацію окремих функціональних компонентів вузла з використанням технології програмно-конфігурованих мереж.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.05 Теоретичні основи програмування

50.09.18.0572/0218U000687

Технології побудови інтелектуальних аналого-цифрових систем моніторингу та аналізу мультимедійної інформації: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Азаров Олексій Дмитрович. – ДР 0115U001119. УДК 004.032.2; 004.414.2.

227 с.

Об'єктом дослідження є процеси перетворення, обробки, моніторингу та аналізу мультимедійної інформації. Предметом НДР є методи та засоби підвищення точності та швидкості перетворення, обробки, моніторингу та аналізу мультимедійної інформації. Метою роботи є розробка технології побудови аналого-цифрових систем для обробки мультимедійної інформації аудіо та відео сигналів, що дозволить підвищити швидкодю, точність та забезпечити широкий спектр функціональних можливостей по моніторингу та аналізу мультимедійної інформації, зокрема у сфері телерадіомовлення. Розроблено загальні принципи та структурні рішення побудови аналого-цифрових систем моніторингу та аналізу мультимедійної інформації як комплексу аналого-цифрової підсистеми, підсистеми моніторингу та підсистеми аналізу мультимедійної інформації. Розроблено теоретичне підґрунтя для підвищення точності та швидкодії аналого-цифрових підсистем за рахунок застосування вагової надлишковості у вигляді надлишкових позиційних систем числення. Розроблено технології відстеження та розпізнавання відео об'єктів на динамічному фоні із застосуванням теорії нульового простору для сліпої ідентифікації функції розсіювання точки динамічного зображення та функції розмиття зображення. Розроблено методи оброблення і моніторингу звукових сигналів, методи швидкого пошуку аудіофрагментів в аудіоматеріалі, що передається в режимі реального часу. Розроблено методи аналізу аудіо та відеосигналів, метод синтезу фільтра для усунення розмитості динамічних зображень. Запропоновано нечітку систему аналізу і управління мультимедійним контентом за результатами телевізійного моніторингу. Результати НДР дозволяють суттєво зменшити вартість та збільшити надійність, швидкодю, функціональність та продуктивність, як окремих компонентів аналого-цифрових систем моніторингу та аналізу

мультимедійної інформації, так і систем в цілому. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.09.18.0573/0218U000764

Розробка теоретичних засад методів формування та цифрового опрацювання даних у розподілених спеціалізованих комп'ютерних системах:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Николайчук Ярослав Миколайович. – ДР 0112U008458. УДК 004.415.

171 с.

Обґрунтовані інформаційні технології та розроблено швидкодіючі алгоритми формування, кодування, передавання та опрацювання сигналів та цифрових даних комп'ютеризованих систем. Проведено дослідження та вироблені нові принципи перетворення цифрових даних та рекомендації для вдосконалення компонентів розподілених комп'ютерних систем на основі теорії кореляційного, спектрального, логіко-статистичного, кластерного та ентропійного опрацювання цифрових повідомлень.

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.09.18.0574/0417U003217

Гусєв Євген Ігорович. Способи організації сумісного доступу до розподілених сторінок пам'яті в системах хмарних обчислень:

Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 12.06.2017.

УДК 004.04 (043.3).

156 с.: 19 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 91 назва.

В роботі запропоновано спосіб доступу до спільних ресурсів, який дозволяє виключити пов'язані з блокуванням перевантаження та знизити вимоги до каналів передачі даних. Його впровадження дозволить використовувати глобальну мережу як транспорт хмарних СКБД, внаслідок уникання перевантажень при доступі до спільних ресурсів. У роботі обґрунтовується необхідність скорочення часу відклику для зниження ймовірності перевантаження. Для вирішення проблеми використовуються три методи: метод двофазного виконання транзакції, метод конвеєризації фаз та метод призначення обробника ресурсу. Перші два використовують закешовані в процесі попередньої обробки версії сторінок для визначення списку необхідних спільних ресурсів на першій фазі, а під час другої фази повторно виконують транзакцію вже з актуальними сторінками. Метод конвеєризації фаз виконує фази в конвейєрі, що ефективніше для транзакцій зі слабозакешованими ресурсами. Метод призначення обробника ресурсу зменшує черги до сторінок, що інтенсивно оновлюються. Суть методу - фіксація для кожної "гарячої" сторінки вузлу обробки, для мінімізації кількості мережевих пересилань при обробці ресурсів в черзі. Для оцінки ефекту способу розроблена математична модель, яка складається з моделі затримок, для оцінки тривалості доступу до сторінок пам'яті, моделі конфліктів - для оцінки ефекту блокувань, та моделі трафіків для синтезу трафіків.

50.09.18.0575/0218U000166

Розробка нейромережевих моделей для прискореної технологічної підготовки випуску нової конкурентоспроможної продукції:

Заключний звіт /Донбаська державна машинобудівна академія; Керівник Ковалевський Сергій Вадимович. – ДР 0116U003615. УДК 004.032.26.

156 с.

Об'єкт дослідження: нейромережеві системи. Предмет дослідження: методи застосування нейронних мереж в задачах технологічної підготовки виробництва. Мета: розробка інтелектуальної системи для підвищення швидкості і зниження трудомісткості технологічної підготовки виробництва нових виробів. Теоретичні і практичні результати: побудовані структурні моделі, що відображають вплив факторів на тривалість технологічних операцій і загального часу обробки; розроблена математична ресурсна модель механічної обробки; спроектована нейромережева система технологічної підготовки випуску нової продукції; розроблені алгоритми побудови, настройки та оптимізації структури входів нейронних модулів системи; розроблена інформаційна модель системи; виконано тестування системи на реальних даних. Наукова новизна: запропоновано підхід до технологічної підготовки виробництва, заснований не на стандартизованих розрахунках параметрів технологічного процесу, а на узагальненні накопиченого на підприємстві досвіду проектування технологічних процесів; досліджено зв'язки між характеристиками і ресурсами необхідними для виготовлення деталей; отримала подальший розвиток теорія типових і групових технологічних процесів шляхом застосування нейромережевого моделювання деталей; вдосконалена методика оцінки параметрів нейронної мережі, виходячи з аналізу структури навчальних даних. Ефективність: запропоновані розробки дозволяють удосконалити процедуру технологічної підготовки виробництва нових виробів на підприємствах. Сфера застосування: машинобудівні підприємства. Досліджуються особливості процесу оцінки ресурсів необхідних для виготовлення виробів, а також фактори, що впливають на ресурсомісткість виробництва; виконується побудова математичних моделей ресурсного забезпечення технологічних операцій; досліджуються характеристики інформаційного забезпечення ресурсних моделей; розробляються структурні схеми, алгоритми синтезу, функціонування, оптимізації структури та навчання нейромережевих модулів системи технологічної підготовки виробництва; розробляється інформаційна модель системи; виконується апробація системи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.11 Запам'ятовуючі пристрої

50.09.18.0576/0218U000011

Розробка та впровадження високоефективних кругових світлоповертальних елементів для автомагістралей та транспортних мереж м. Києва: Заключний звіт /Інститут проблем реєстрації інформації НАН України; Керівник Петров Вячеслав Васильович. – ДР 0117U002765. УДК 004.085.

108 с.

Розроблено та впроваджено сучасні світлоповертальні бордюрні катафоти, які встановлено на площі Перемоги та на деяких дорожніх перехрестях м. Києва

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.09.18.0577/0417U003185

Журавель Вадим Васильович. Методи та інструментальні засоби перевірки цілісності інформації в експертизі матеріалів та апаратури цифрового звукозапису: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 04.05.2017.

УДК 621.317.799 297 + 681.849.

198 с.: 2 табл., 87 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

У роботі вирішено важливе науково-технічне завдання підвищення ефективності результатів перевірки цілісності

ЦФ та ідентифікації АЦЗЗ шляхом розробки методів та інструментальних засобів для проведення експертизи матеріалів та апаратури цифрового звукозапису шляхом розробки методів та інструментальних засобів для проведення експертизи матеріалів і апаратури цифрового звукозапису.

50.09.18.0578/0417U003324

Коркішко Леся Мирославівна. Методи та засоби маскованої арифметики для пристроїв систем захисту інформації: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 15.06.2017.

УДК 004.056.53.

176 с.: 9 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 126 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуальної наукової задачі побудови і дослідження методів та засобів виконання маскованої арифметики, що можуть використовуватися для побудови криптографічних пристроїв із підвищеною стійкістю до інженерно-криптографічних атак на основі аналізу споживаної потужності. У роботі запропоновано метод виконання операції диз'юнкції над даними у маскованому представленні, що, за рахунок обчислення функції корекції маски результату з використанням виключно маскованих даних та їх масок, дозволяє використати таку операцію для побудови структур криптографічних операційних блоків виконання операції диз'юнкції, масштабованих до кількості масок даних у їх маскованому представленні. Також запропоновано метод перетворення маскованого представлення даних, що, за рахунок використання операції додавання за модулем $2N$ над даними у маскованому представленні, побудованої на основі маскованих логічних операцій, дозволяє перетворювати масковане представлення даних із арифметичним маскуванням у дані із логічним маскуванням та навпаки, а також використати таке перетворення для створення структур криптографічних операційних блоків, які використовують часту зміну типу маскування. Розвинуто метод виконання операції кон'юнкції над даними у маскованому представленні, що, за рахунок введення у функцію корекції маски результату обчислень з урахуванням усіх масок вхідних та вихідних даних, дозволяє використати таку операцію для побудови структур криптографічних операційних блоків виконання операції кон'юнкції, масштабованих до кількості масок даних у їх маскованому представленні. Розвинуто метод інвертування даних у маскованому представленні у полях виду $GF(2N)$, що, за рахунок введення у функцію корекції маски результату обчислень з урахуванням усіх масок вхідних та вихідних даних, дозволяє обробляти дані із довільною кількістю масок, а також використати таке перетворення для побудови структур криптографічних операційних блоків інвертування даних у полях виду $GF(2N)$, які використовують табличні методи виконання операцій у цих полях.

50.09.18.0579/0417U003325

Гнатюк Віктор Олександрович. Методи обробки кіберінцидентів в інформаційно-телекомунікаційних системах: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 27.06.2017.

УДК 004.056.5:621.39.

183 с.: 23 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуальної науково-практичної задачі розробки і дослідження нових ефективних методів обробки КБІ в ІТС протягом всього їх життєвого циклу для розширення функціональних можливостей центрів реагування на КБІ CSIRT. У роботі розроблено метод категоризації КБІ для підвищення ефективності реагування на них. Також розроблено ПЗ для категоризації КБІ, який може використовуватись як автономний інструментальний засіб CSIRT, або у якості модуля системи SI-

ЕМ (у контексті агрегації даних, їх кореляції та експертного аналізу) для категоризації КБІ. Крім того, розроблено практичні рекомендації щодо застосування оперативних контрзаходів для локалізації КБА / КБІ різних категорій. Розроблено метод оцінювання ефективності обробки КБІ центрами CSIRT для аудиту їх діяльності. Також розроблено систему базових показників, які можуть використовуватися для оцінювання ефективності обробки КБІ центрами CSIRT та іншими центрами технічного обслуговування ІТС. Розроблено концепцію та метод МЦ моніторингу КБІ, що дозволяє визначити найбільш важливі об'єкти захисту, прогнозувати категорії КБІ, які виникнуть внаслідок реалізації КБА, та їх рівень небезпеки. Розроблено також і відповідне ПЗ, що може використовуватися для моніторингу КБІ та їх впливу на складові ІТС шляхом аналізу статистичних даних CSIRT та підключення до баз КБА KDD 99, CAPEC та ін. Розроблено метод формування множини правил екстраполяції КБІ, який дозволяє автоматизувати і підвищити точність роботи систем МЦ моніторингу ІТС.

50.09.18.0580/0417U003326

Фесенко Андрій Олексійович. Методи обробки даних для систем ідентифікації та аутентифікації на основі біометричних характеристик ока: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 27.06.2017.

УДК 004.056.5:57.087.1.

155 с.: 12 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 154 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливої науково-технічної задачі розробці методів обробки даних для систем біометричної ідентифікації по біометричним характеристикам ока. Виконаний аналіз основних методів та моделей попередньої обробки даних для систем ідентифікації на основі біометричних характеристик ока, виділені основні їх недоліки. Розглянуті основні вимоги до розроблених систем захисту інформації. Вперше запропонований і розроблений підхід до ідентифікації користувачів по біометричним характеристикам ока, суть якого визначається в використанні декількох спеціальних процедур для формування коду райдужки, які дають можливість зменшити час на знаходження області райдужної оболонки ока на зображенні і зменшити час формування коду райдужки без втрати якості ідентифікації. Розроблено інтегрально-диференціальний метод локалізації зображення райдужної оболонки ока (РОО), який за рахунок інтегрування (НЧ-фільтрації) йде локалізація області РОО, а за рахунок диференціювання виділяється межі зіниці і РОО, що дозволяє зменшити обчислювальні витрати при збереженні високої точності методу. Розроблений метод кодування райдужки при використанні модифікованого DOG-фільтра, що дало можливість кодувати один піксель зображення, одним бітом інформації та зменшити розмір коду райдужки і як наслідок зменшити об'єм бази даних систем контролю та управління доступом, що дає вигоду в часі в порівнянні з застосуванням фільтрів Габора. Розроблено метод ідентифікації користувачів без еталонного зображення райдужки, по бінарному коду радужки і нормованої відстані Хеммінга з використанням статистичного критерію Неймана-Пірсона. Застосування такого підходу до вирішення задачі дало можливість зменшити об'єм бази даних СКУД, що в свою чергу зменшує час доступу до неї.

50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)

50.09.18.0581/0218U000131

Створення гібридного хмаро-орієнтованого інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу аграрного профілю: Заключний звіт /Національний університет

біоресурсів і природокористування України; Керівник Мокрієв Максим Володимирович. – ДР 0116U001594. УДК 004.738.5:378.1:631.9.

240 с.

Об'єкт дослідження - інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу. Мета дослідження - Розробка новітніх прикладних рішень щодо створення електронного інформаційно-освітнього середовища на основі хмарних технологій для ВНЗ аграрного профілю. Методи дослідження - дослідження ґрунтуються на матеріалах попередніх досліджень авторів та учасників проекту, а також інших вітчизняних та зарубіжних авторів. Практична частина дослідження реалізовується на наявних програмних продуктах з відкритим кодом та безкоштовних ресурсах доступних навчальним закладам. Необхідні програмні компоненти, не існуючі на момент дослідження, реалізовані силами учасників проекту. В процесі дослідження застосовувалися такі методологічні підходи системний, синергетичний, педагогічної інноватики, а також методи ? аналіз науково-технічної літератури з проблеми впровадження хмарних технологій у освітню галузь, вивчення особливостей функціонування програмно-технічної інфраструктури вищого навчального закладу, моделювання та проектування інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу на основі використання технологій хмарних обчислень та відкритих програмних платформ. Значення отриманих результатів полягає в розробці комплексної концептуальної моделі побудови хмаро-орієнтованого інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу. В концептуальній моделі визначено необхідні апаратні та програмні компоненти для реалізації такого середовища. В практичній частині було здійснено обґрунтування підбору конкретного апаратного та програмного забезпечення всіх компонентів середовища. Також в практичній частині було здійснено реалізацію реально діючого дослідного зразка інформаційно-освітнього середовища на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України. Основними компонентами системи, які було визначено та апробовано в результаті дослідження звітного року, стали: єдина база користувачів середовища, навчально-інформаційний портал, репозитарій магістерських робіт, система інтернет-конференцій на базі університету. Основну цінність результати проводжуваного дослідження становлять для сфери вищої освіти України. Галузь застосування - Вища освіта аграрної галузі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.09.18.0582/0218U000760

Розробка захищеного протоколу передачі даних в безпроводних сенсорних мережах на основі модулярних корегуючих кодів: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Яцків Василь Васильович. – ДР 0117U005572. УДК 004.75.

27 с.

Науково-дослідна робота присвячена розробці захищеного протоколу передачі даних в безпроводних сенсорних мережах на основі корегуючих кодів. Об'єктом дослідження є процеси передачі даних у безпроводних сенсорних мережах. Мета - розробка захищеного протоколу передачі даних в безпроводних сенсорних мережах. Методи дослідження - методи теорії інформації та кодування, методи завадостійкого кодування даних; методи синтезу й аналізу цифрових схем; методи проектування й імплементації цифрових систем на кристалі. Результати і їх новизна. Наукова новизна проведеного дослідження полягає в розробці адаптивного методу передачі даних, який забезпечує підвищення надійності та зменшення надлишковості при передачі даних в безпроводних сенсорних мережах. Розроблені алгоритм та протокол

завадостійкого кодування та передавання даних будуть використані при впровадженні безпроводних сенсорних мереж підвищеної надійності.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.09.18.0583/0218U000015

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (створення модулю для реалізації юридично значимої квитанції Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Едвансд Дейта Інтегрейшн"; Керівник Корчинський Володимир Вікторович. – ДР 0117U006649. УДК 519.7004.4.

56 с.

Об'єкт дослідження - процес створення юридично значимої квитанції. Мета роботи - модернізація Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади вер. 2 шляхом створення модуля для реалізації юридично значимої квитанції. Методи дослідження - аналітичні з використанням аналізу вимог чинного законодавства та наявних технологій щодо створення юридично значимої квитанції, проведення дослідної експлуатації модулю для реалізації юридично значимої квитанції. Виконано аналіз умов створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для реалізації юридично значимої квитанції", проаналізовано умови формування юридично значимої квитанції та процес накладання електронно-цифрового підпису в СЕВ ОБВ, сформульовано пропозиції щодо створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для реалізації юридично значимої квитанції" та надано пропозиції по модернізації системи захисту СЕВ ОБВ з урахуванням розробленої підсистеми "Модуль для реалізації юридично значимої квитанції". Розроблено дослідний зразок підсистеми "Модуль для реалізації юридично значимої квитанції" та вивчено результати її попередніх випробувань. Результати дослідно-конструкторської роботи можуть бути використані органами виконавчої влади у процесі юридичного підтвердження факту виконання певних дій над електронними документами в СЕВ ОБВ.

50.09.18.0584/0218U000016

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (створення модулю для реалізації погодження проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України в електронному вигляді з доопрацюванням веб-підсистеми): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Едвансд Дейта Інтегрейшн"; Керівник Корчинський Володимир Вікторович. – ДР 0117U006650. УДК 519.7004.4.

75 с.

Об'єкт дослідження – процес погодження нормативно-правових актів. Мета роботи – модернізація Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади вер. 2 шляхом забезпечення реалізації повного циклу створення, відпрацювання та погодження проектів нормативно-правових актів. Методи дослідження – аналіз вимог законодавства та наявних технологій щодо організації процесу погодження нормативно-правових актів, проведення дослідної експлуатації модуля для реалізації погодження нормативно-правових актів. Виконано аналіз умов створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для реалізації погодження проектів нормативно-правових актів", проаналізовано умови створення підсистеми та бізнес-процес погодження нормативно-правового акту, сформульовано пропозиції щодо створення дослідного зразка підсистеми "Модуль для ре-

алізації погодження проектів нормативно-правових актів", проаналізовано ризики інформаційної безпеки, які можуть виникнути під час функціонування підсистеми "Модуль для реалізації погодження проектів нормативно-правових актів". Розроблено дослідний зразок підсистеми "Модуль для реалізації погодження проектів нормативно-правових актів" та вивчено результати її попередніх випробувань.

50.09.18.0585/0218U000017

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (доопрацювання ядра та підсистеми забезпечення підключення користувачів з використання Веб-додатків, як складових компонентів Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Едвансд Дейта Інтегрейшн"; Керівник Корчинський Володимир Вікторович. – ДР 0117U006651. УДК 519.7004.4.

69 с.

Об'єкт дослідження – доопрацювання ядра та підсистеми забезпечення підключення користувачів з використання Веб-додатків, як складових компонентів Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади. Мета роботи – модернізація Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади вер. 2 шляхом доопрацювання її ядра та підсистеми забезпечення підключення користувачів з використання Веб-додатків. Методи дослідження – аналіз наявних технологій щодо автоматизації процесу погодження електронних документів, проведення дослідної експлуатації модулю погодження нормативно-правих актів. Проаналізовано виявлені помилки в роботі підсистем, відгуки користувачів та нові підходи в галузі інформаційних технологій. Розроблено дослідний зразок доопрацьованого ядра та підсистеми забезпечення підключення користувачів з використання Веб-додатків СЕВ ОБВ. Результати дослідно-конструкторської роботи можуть бути використані органами виконавчої влади, зокрема, у процесі роботи із документами через СЕВ ОБВ.

50.09.18.0586/0218U000018

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (створення та впровадження пілотного проекту архівного зберігання електронних документів з модулем перевірки накладання електронного цифрового підпису): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Едвансд Дейта Інтегрейшн"; Керівник Нікірін Андрій Вікторович. – ДР 0117U005474. УДК 519.7004.4.

33 с.

Об'єкт дослідження - процеси архівного зберігання електронних документів в Системі електронної взаємодії органів виконавчої влади. Мета роботи - модернізація Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади вер. 2 шляхом забезпечення архівування електронних документів, які створюються та зберігаються у відповідних підсистемах Системи. Методи дослідження - аналіз наявних технологій та підходів щодо організації процесу архівного зберігання електронних документів. Проаналізовано загальні вимоги до організації довгострокового зберігання електронних документів, вимоги міжнародних стандартів та підходів до умов створення електронних архівів та зберігання електронних документів з використанням технічного обладнання. Розглянуто основні принципи забезпечення безпеки при використанні електронних архівів. Сформовано рекомендації та основні вимоги до впровадження системи електронного архіву в системі електронної взаємодії органів ви-

конавчої влади, у тому числі вимоги до технічних засобів зберігання інформації. Розроблено дослідний зразок Підсистеми архівного зберігання електронних документів з модулем перевірки накладання електронного цифрового підпису та проведено та вивчено результати його попередніх випробування. Результати дослідно-конструкторської роботи можуть бути використані адміністратором та користувачами системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

50.09.18.0587/0218U000019

Послуги по модернізації Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (створення та впровадження підсистеми моніторингу, звітності, білінгу електронних документів Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Едвансд Дейта Інтергейшн"; Керівник Корчянський Володимир Вікторович. – ДР 0117U005475. УДК 519.7004.4.

51 с.

Об'єкт дослідження – процеси моніторингу, звітності та білінгу в Системі електронної взаємодії органів виконавчої влади. Мета роботи – модернізація Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади вер. 2 шляхом створення та впровадження підсистеми централізованого моніторингу, централізованої звітності та білінгу. Методи дослідження – аналіз наявних технологій та підходів щодо організації процесу моніторингу, роботи із звітністю та створення білінгових систем. Проаналізовано існуючі засоби моніторингу стану інформаційних систем, їх архітектура, способи розгортання та інтеграції до існуючих систем. Досліджено методи автоматизації процесів створення та аналізу звітності на базі існуючих даних, засоби генерації, накопичення та зберігання аналітичної інформації та її візуалізації з використанням програмних засобів. Розглянуто основні принципи організації білінгу, обліку використаних ресурсів та формування тарифів за користування інформаційними послугами. Сформовано рекомендації щодо впровадження підсистеми моніторингу, звітності та білінгу у системі електронної взаємодії органів виконавчої влади. Розроблено дослідний зразок модулів Підсистеми моніторингу, звітності та білінгу системи електронної взаємодії органів виконавчої влади, проведено та вивчено результати попередніх випробувань розробленої підсистеми. Результати дослідно-конструкторської роботи можуть бути використані адміністратором та користувачами системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.09.18.0588/0417U003237

Стеценко Анастасія Михайлівна. Автоматизоване керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур при підґрунтового зволоженні з врахуванням збурень:

Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 31.05.2017.

УДК 004.896.

323 с.: 41 табл., 137 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної науково-технічної задачі розробки моделей і методів керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур на осушувально-зволожувальних системах з підґрунтовим зволоженням для підвищення ефективності функціонування цих систем та забезпечення отримання гарантованих врожаїв сільськогосподарських культур з одночасною економією водних та енергетичних ресурсів. Об'єктом дослі-

дження є процеси автоматизованого керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур на осушувально-зволожувальних системах з підґрунтовим зволоженням. Предметом дослідження є математичні моделі, методи та системи автоматизованого керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур при підґрунтовому зволоженні з врахуванням збурень. У роботі розроблено методи керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур при підґрунтовому зволоженні на основі спеціалізованих штучних нейронних мереж та структура контурів керування, що дозволило підвищити точність керування вологозабезпеченістю, оперативність процесу прийняття рішень. Побудовано математичні моделі ненасиченої зони модульної ділянки ґрунту як об'єкту керування на основі спеціалізованих штучних нейронних мереж, що дозволило підвищити точність прогнозування всмоктуючого тиску (вологості) ґрунту. Розроблено метод параметричної ідентифікації коефіцієнта вологопровідності ненасиченої зони ґрунту на основі нейронних мереж, що дозволило суттєво підвищити точність його визначення. Розроблено метод керування вологозабезпеченістю сільськогосподарських культур при крапельному зволоженні на основі нечіткої логіки з врахуванням впливу випадкових збурень на об'єкт. Удосконалена структура гідравлічного регулятора вологості кореневого шару ґрунту двосторонньої дії. Застосовано інтелектуальні методи підтримки прийняття рішень в умовах багатокритеріальності в задачах оптимального керування вологозабезпеченістю, що дозволило економити водні та енергетичні ресурси з одночасним забезпеченням отримання планового врожаю сільськогосподарських культур. Розроблено апаратну частину та програмне забезпечення автоматизованої системи керування вологозабезпеченістю.

50.09.18.0589/0417U003302

Лагойда Андрій Іванович. Антипомпажне керування газоперекачувальним агрегатом із застосуванням методів нечіткої логіки:

Дис... к.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 08.06.2017.

УДК 681.513.52:622.691.4.

161 с.: 20 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

Дисертація присвячена питанню антипомпажного керування газоперекачувальним агрегатом. Розроблено динамічну математичну модель явища помпажу в відцентровому нагнітачі газоперекачувального агрегату з врахуванням перепуску газу через антипомпажний клапан. Розроблено узагальнену статичну математичну модель відцентрового нагнітача газоперекачувального агрегату для сукупності газодинамічних характеристик. На основі функцій спектральних щільностей ступеня підвищення тиску газу та продуктивності нагнітача визначено функцію передачі відцентрового нагнітача газоперекачувального агрегату. Здійснено постановку задачі синтезу оптимальної за швидкодією підсистеми автоматичного антипомпажного регулювання. Сформульовано постановку задачі синтезу регулятора підсистеми автоматичного антипомпажного регулювання на основі використання оператора обернення. На основі функції передачі відцентрового нагнітача розроблено моделі багатопараметричних ПДД2-, ПДД2Д3-регуляторів і метод синтезу таких регуляторів. Розроблено структури ПДД2-, ПДД2Д3-регуляторів, функції передачі яких обернена до функції передачі об'єкта керування. Здійснено синтез оптимального за швидкодією закону керування відцентровим нагнітачем газоперекачувального агрегату з газотурбінним приводом. Розроблено та синтезовано ПДД2-, ПП-фазі-регулятор та ПДД-регулятор з фазі-блоком автоматичного налаштування коефіцієнтів. Розроблено імітаційну модель відцентрового нагнітача газоперекачувального агрегату з урахуванням

антипомпажного клапану. Проведено імітаційне моделювання з розробленими регуляторами та здійснено їх порівняльний аналіз.

50.09.18.0590/0417U003346

Школьна Олена Валентинівна. Автоматизована система випереджувального багатокритеріального управління випарною установкою цукрового заводу: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 26.06.2017.

УДК 004.896:681.513.54:664.12.

190 с.: 16 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності функціонування випарної установки в складі тепло-технологічного комплексу цукрового заводу. В результаті проведення системного аналізу, експертного опитування та мережевого моделювання процесу функціонування випарної установки цукрового заводу виявлені особливості поведінки, що проявляються в процесі функціонування об'єкта керування та сформульовані задачі випереджувального багатокритеріального керування. Для розв'язання поставлених задач використовувались методи та підходи сучасної теорії автоматичного керування, системного аналізу, інтелектуального аналізу, теорія нечітких множин та штучних нейронних мереж, ідентифікації об'єктів керування, базові принципи ситуаційного підходу, багатокритеріальної оптимізації, імітаційного моделювання.

50.09.18.0591/0417U003347

Сич Марина Анатоліївна. Сценарно-синергетичне управління матеріальними потоками технологічного комплексу цукрового заводу: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 26.06.2017.

УДК 681.511.4:664.1.

207 с.: 15 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності цукрового виробництва шляхом створення автоматизованої системи керування матеріальними потоками технологічного комплексу цукрового заводу. Проведено аналіз технологічних процесів цукрового виробництва як складної організаційно-технічної системи з позиції нелінійної динаміки. В результаті встановлено перемінність в розвитку об'єкта, його самоорганізацію через виникнення дисипативних просторово-часових хаотичних структур. Виявлено наявність інваріантних багатообразів-атракторів в просторі параметрів порядку. На основі факторно-цільового та ситуаційного аналізу розроблені сценарії керування процесами виробництва цукру. У відповідності з сценаріями керування реалізовано у виділених ситуаційно-значущих зонах багатокритеріальне оптимальне керування в умовах невизначеності. Для технологічного комплексу цукрового заводу здійснений синтез синергетичних агрегованих систем керування. Таким чином забезпечується організація ресурсощадних керувальних дій у відповідності з встановленими багатообразами-атракторами, які відображують оптимальні режими функціонування об'єкта. Створено структуру та розроблено алгоритмічне і програмне забезпечення автоматизованої системи сценарно-синергетичного керування матеріальними потоками цукрового заводу з використанням сучасних інформаційних технологій.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.09.18.0592/0417U003438

Дудля Катерина Євгенівна. Обґрунтуван-

ня параметрів і розробка засобів підвищення безпеки транспортування та утилізації метану вугільних шахт: Дис... к.т.н. /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. – Захищена 30.06.2017.

УДК [622.831.325.3:622.8](043.3).

182 с.: 16 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 100 назв.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні параметрів і розробці засобів забезпечуючих безпеку транспортування та утилізації метану вугільних шахт. Об'єкт дослідження: процеси підвищення безпеки видобутку, транспортування та утилізації метану вугільних шахт. Предмет дослідження - закономірності та параметри безаварійної роботи структурно-технологічної схеми видобутку, транспортування та утилізації метану на вугільних шахтах. Методи дослідження. Для вирішення поставлених задач було застосовано наступні методи досліджень: емпіричні та напівемпіричні методи для розрахунку газотранспортної системи та конструкторського пошуку, методи гідравлічного розрахунку газопровідних мереж, методи математичного та комп'ютерного моделювання геотехнічних систем при розробці імітаційної моделі для проектування та досліджень поверхневих дегазаційних систем, експериментальні дослідження в промислових умовах. Наукові результати: вперше встановлено закономірність співвідношення концентрацій кисню та метану, яка визначає межу вибухобезпечності дегазаційних газопроводів; вперше встановлено залежність еквівалентного аеродинамічного опору від добутку абсолютних тисків на витрати з усіх свердловин, від абсолютного тиску та витрати на вході до утилізаційної установки, що слугує для визначення критерія безаварійної роботи поверхневої газотранспортної системи; вперше встановлена залежність коефіцієнта стисливості метану вугільних родовищ від псевдо приведенного безпечного надлишкового тиску та псевдо приведенної температури; розроблено імітаційну модель безпечної роботи поверхневої газотранспортної системи, для розрахунку тисків і витрат свердловин. Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці: методик проведення експериментальних досліджень в промислових умовах, яка дозволяє визначити точність вимірювання та обчислення витрат газу на вхідному трубопроводі та працездатність контролера "Ергомера" -126.МУ в комплексі з операторської станцією "ДІЯ"; алгоритму розрахунку параметрів поверхневих дегазаційних систем; структурно-технологічної схеми забезпечення надійної та безаварійної роботи трубопроводів прокладених на підпрацьованій гірничими виробками поверхні та по захисту їх від гідратоутворення; засобів безпеки транспортування та утилізації метану вугільних шахт та способу визначення межі вибухобезпечності шахтного метану. Реалізація результатів досліджень. Методика проведення експериментальних випробувань у промислових умовах універсального контролера з автономним живленням "Ергомера-126МУ" в комплексі з операторською станцією "ДІЯ" використана на ТОВ НІП "ДІЯ" та конструкторська документація діафрагменого вузла обліку газу та модуль автоматичної системи керування дегазацією шахт, початкові вимоги до технічного завдання про створення автоматизованої системи безпечного керування дегазацією шахт впровадженого на ПАТ "Шахта ім. О.Ф. Засядька". Очікуваний річний економічний ефект від впровадження запатентованого способу визначення межі вибухобезпечності шахтного метану склав 6 180 807 грн рік.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.09.18.0593/0417U003265

Клещов Антон Йосипович. Удосконалення

технології плазмо-механічного руйнування гірських порід: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 15.06.2017.

УДК 622.271.

132 с.: 45 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

Дисертація направлена на удосконалення технології плазмо-механічного руйнування гірських порід внесенням штучної дефектності до існуючої природної. В результаті роботи встановлено зміну модулю пружності I роду за квадратичною залежністю від енергії молекулярних зв'язків кристалічних структур, що дозволило оцінити енергетичний потенціал гірських порід. Визначено залежності питомої енергоємності плазмо-механічного руйнування гірських порід від індуктивності за унімодальним розподілом із позитивною асиметрією та від сили струму комбінованого навантаження за унімодальним розподілом із негативною асиметрією, що дозволило обрати раціональний режим комбінованого навантаження гірських порід. Досягнуто зниження питомої енергоємності руйнування гранітів на Пинязевичському кар'єрі модернізованим буровим станком Sorco ROC L8 на 11 % з 61,38 кВт*год/м³54,69 * /³.ii.iiii"i"" .iIiii30, 511, 7, ii – 15, 04, 5.iii – iii'1577800.iii – iiiTi.

52.09.18.0594/0417U003439

Христюк Андрій Олексійович. Обґрунтування параметрів процесу гідромеханічного вилучення бурштину з піщаних покладів:

Дис... к.т.н. /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. – Захищена 30.06.2017.

УДК [622.02:539.2/.8]:622.236.52:622.339.3 (043.3).

191 с.: 10 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 136 назв.

Метою роботи є забезпечення максимальної швидкості спливання бурштину при гідромеханічному видобутку з піщаних покладів та обґрунтування необхідної витрати повітря для підвищення видобутку, зниження енергоємності та водоспоживання процесу. Об'єкт дослідження: процес вилучення бурштину при гідромеханічному способі вилучення з піщаних покладів. Методи досліджень: у роботі були використані фізичні й хімічні методи аналізу елементного і мінерального складу досліджуваних родовищ, методи лабораторних, напівпромислових і промислових досліджень процесів гідромеханічного видобутку бурштину, так і розроблені автором - метод визначення відносної пористості порід, метод визначення виходу бурштину на денну поверхню, метод визначення швидкості руху бурштину в середовищі, обробки результатів досліджень і отримання залежностей методом математичної статистики із визначення основних факторів, що впливають на процес гідромеханічного видобутку. Наукове значення роботи полягає у встановленні залежності швидкості спливання частинки бурштину в сипкому середовищі при дії гідромеханічного впливу, від частоти коливань робочого органу, витрати повітря, гранулометричних і фізичних властивостей частинок середовища та бурштину, що дозволило встановити максимально можливу швидкість спливання та витрату повітря, що її забезпечує. Практичне значення отриманих результатів. На основі отриманих наукових положень обґрунтовано нові технічні рішення видобутку бурштину з бурштиновмісних пісків. Результати дисертаційної роботи використовуються у виробництві та в навчальному процесі: методика розрахунку параметрів процесу гідромеханічного видобутку бурштину із бурштиновмісних пісків; кількісна оцінка параметрів гідравлічного та гідромеханічного способів видобутку бурштину; рекомендації по підвищенню ефективності технології гідромеханічного видобутку бурштину із бурштиновмісних пісків; патент на спосіб керування процесом розмиву корисних копалин при

гідровидобутку; структурна схема зв'язків параметрів для ефективного управління технологією гідромеханічного видобутку бурштину. Реалізація результатів роботи. Обґрунтована та розроблена технологічна схема гідромеханічного видобутку бурштину з бурштиновмісних пісків на родовищі біля с. Бережниця у Володимирецькому районі Рівненської області, методика розрахунку продуктивності гідромеханічного видобутку бурштину та методика розрахунку показників ефективності гідромеханічного видобутку бурштину, проведено техніко-економічне обґрунтування технології гідромеханічного видобутку бурштину з бурштиновмісних пісків, згідно якого економічний ефект від впровадження розробленого методу на стадії проектування та опробування видобутку бурштину з бурштиновмісних пісків родовища в с. Бережниця Володимирецького району Рівненської області складає 275 тис. грн.

52.09.18.0595/0217U993516

Розробити додаток до проекту гасіння пожежі ізольованої ділянки 122 північної лави з метою скорочення об'єму ізольованих виробок:

Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Софійський Костянтин Костянтинович. – ДР 0117U004005. УДК [622.822.22:622.822.3:622.822.7].001.2.

31 с.

Об'єкт досліджень - процеси газовиділення, що виникають на ділянці ізольованої виробки лави в умовах несписаної пожежі. Предмет досліджень - параметри концентрації газу метану і копальнової атмосфери, наявні на ділянці ізольованої виробки (лави), контроль і управління якими сприяють процесу гасіння пожежі. Мета роботи полягає в наданні доповнення до проекту гасіння пожежі ізольованої ділянки 122 північної лави з метою скорочення об'єму ізольованих виробок. Методи досліджень - аналітичні, теоретичні, експериментальні. В результаті цього розроблено і надано доповнення до проекту гасіння пожежі ізольованої ділянки 122 північної лави з метою скорочення об'єму ізольованих виробок ВП "Шахта ім. Д.Ф. Мельникова" ПАТ "Лисичансуголь".

52.45 Збагачення корисних копалин

52.09.18.0596/0218U000488

Дослідження впливу динамічних ефектів високоенергетичного ультразвуку на газові бульбашки у пульпі для управління параметрами її газової фази у процесі флотації:

Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Олійник Тетяна Анатоліївна. – ДР 0116U001872. УДК 622.765.

215 с.

Запропонована система автоматичного керування розподілом газових бульбашок за розмірами на базі технології ультразвукових фазованих решіток, дозволяє реалізувати ефективне керування складом газової фази пульпи, регулювати ступінь аерації, збільшити швидкість флотації, підвищити якість одержуваного концентрату та енергоефективність всього технологічного процесу збагачення мінеральної сировини. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.09.18.0597/0417U003171

Лубан Сергій Володимирович. Підвищення ефективності систем біополімерних безглінистих бурових розчинів:

Дис... к.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 08.06.2017.

УДК 622.244.442.

216 с.: 39 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Дисертація присвячена підвищенню термічної стійкості систем біополімерних безглинистих бурових розчинів та розробці технології регулювання їх властивостей в умовах високих температур. На підставі теоретичних та експериментальних досліджень встановлено, що зростання межі термічної стійкості, забезпечення високих реологічних характеристик і низьких показників фільтрації біополімерних систем в умовах високих пластових температур можливе внаслідок синергетичної взаємодії солей і білкових речовин. Розроблено і впроваджено у галузі рецептуру мінералізованого біополімерного безглинистого бурового розчину Біокар-МТ, обов'язковим компонентом якого є органо-мінеральний реагент Алеврон, що виконує функції термостійкого регулятора фільтрації та реологічних показників на вибої свердловини.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.01 Загальні питання металургії

53.09.18.0598/0218U000590

Теорія процесів модифікації металевих поверхонь в тліючому розряді з автономними параметрами режиму: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Стечишин Мирослав Степанович. – ДР 0115U000222. УДК 669.1:537.5.

341 с.

Об'єкт дослідження - теорія і практика процесів модифікації металевих поверхонь в тліючому розряді з незалежними параметрами азотування. Мета роботи - розробка теоретичних основ процесів керованого формування трибо-технічних систем шляхом модифікації металевих поверхонь в тліючому розряді з незалежними параметрами режиму, які б узагальнювали теоретичні положення практичної розробки процесів вакуумно-дифузійної газорозрядної поверхневої обробки металів та їх сплавів, експериментальна перевірка теоретичних положень з напрацюванням рекомендацій щодо практичного впровадження процесів АТР (азотування в тліючому розряді). Метод дослідження - теоретико-експериментальний. У якості одного з ефективних методів поверхневої модифікації металів традиційно використовується азотування в тліючому розряді з взаємозалежними параметрами. Серед всіх характеристик технології найбільшій умови зв'язку на інші показники режиму накладає температура поверхні, оскільки для її підтримання необхідна деяка конкретна комбінація електричних параметрів розряду. Забезпечення певної температури поверхні за рахунок факторів, альтернативних розряду, дозволяє не тільки реально оптимізувати процес, але покращити його керованість в аспекті досягнення запланованих результатів. Таким чином, азотування в тліючому розряді з незалежними параметрами відкриває принципово нові можливості як теоретичного, так і технологічного планів. У першу чергу це стосується покращення керованості модифікаційним процесом, його оптимізації відповідно до вимог подальшої експлуатації. Не дивлячись на очевидні нові можливості, які відкриває застосування цього процесу, він практично не досліджувався ні в теоретичному, ні в експериментальному планах, що не сприяє використанню всіх його потенційних можливостей. Теоретичні дослідження виконані насамперед на основі розробленої енергетичної моделі процесу, котра у значній мірі більш адекватно пояснює всі субпроцеси, які є складовими загального модифікаційного процесу. Комбінування енергетичних параметрів азотування в тліючому розряді як у часі, так і за співвідношенням відкриває нові можливості керованого формування фазової структури поверхневого модифікованого шару відповідно до вимог експлуатації. Процес

абсолютно екологічно чистий і порівняно з іншими варіантами, включаючи традиційне азотування в тліючому розряді з взаємозалежними параметрами - енергетично більш вигідний, оскільки у зв'язку з можливістю оптимізації технології витрати енергії скорочуються, що, в свою чергу, позитивно впливає на економіку виробництва. Результати НДР впроваджуються у виробництва і можуть використовуватися в усіх галузях, де виникає потреба в підвищенні характеристик міцності, зносостійкості, мало- і багато циклової витривалості, корозійної стійкості, тощо металевих виробів (металообробка, авіабудування, деревообробка, виробництво виробів з пластмас і т. ін.). Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта досліджень - подальші дослідження теорії і практики процесів азотування в тліючому розряді з незалежними параметрами

53.03 Теорія металургійних процесів

53.09.18.0599/0218U000466

Розроблення технології модифікування поверхневих шарів спечених порошкових титанових сплавів для підвищення корозійної та корозійно-абразивної тривкості в агресивних середовищах хімічного виробництва: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Погрелюк Ірина Миколаївна. – ДР 0117U000718. УДК 669.295:621.762.8:620.193.41.

38 с.

Досліджено корозійну тривкість титанового сплаву Ti-6Al-4V (BT6) різного структурного стану, отриманого методом пресування і спікання порошку гідриду титану. Встановлено залежності між технологічними параметрами отримання структурного стану сплаву, його хімічною та мікро-структурною гомогенністю і залишковою поруватістю та корозійною тривкістю у водних розчинах хлоридної та сульфатної кислот. Показано, що у 20% водному розчині хлоридної кислоти швидкість корозії зразків спеченого титану корелює з їх густиною: при зменшенні густини зразків швидкість корозії збільшується. У 40% водному розчині сульфатної кислоти швидкість корозії зразків спеченого сплаву Ti-6Al-4V слабо залежить від густини зразків, а з подовженням бази випробування ця залежність ще більше послаблюється. Зразки пасивуються упродовж випробувань у сульфатній кислоті і за подальшої витримки практично не кородують. Результати гравіметричних досліджень з оцінки корозійних втрат спеченого титану різних структурних станів корелюють з електрохімічними дослідженнями. Корозійна стійкість спеченого сплаву Ti-6Al-4V у 40% водному розчині сульфатної кислоти вища, ніж у 20% водному розчині хлоридної кислоти.

53.09.18.0600/0218U000611

Розробка технології електро - шлакового переплаву (ЕШП) для виробництва сучасних залізничних рейок підвищеної зварюваності: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона; Керівник Медовар Лев Борисович. – ДР 0115U0002612. УДК 621.791.52-192.

254 с.

Основні види дефектів залізничних рейок пов'язані з якістю злитків рейкової сталі. Виникнення дефектів обумовлено процесами кристалізації безперервно литих зливків, що навіть при розливанні чистої, за вмістом газів та шкідливих домішок, сталі супроводжуються розвитком макрота мікросегрегації. В процесі експлуатації поява контактнотомних дефектів та спрацювання головки рейок часто приводять до передчасного виходу їх із ладу. Дослідженнями ВНДІЗТ встановлено, що на в'язкість руйнування від утом

леності в першу чергу впливають форма неметалевих включень, їх розмір та характер розподілу в сталі. Комплексні заходи що застосовуються щодо підвищення якості рейок за рахунок вдосконалення технології їх виробництва (виплавки, позапічної обробки, розливання і термообробки металу, спрямовані на забезпечення раціональної структури готової продукції) вже не призводять до бажаного результату. Причиною цього є властива литому металу заготовки МНЛЗ, з якого отримують рейковий прокат, груба спадкова хімічна та структурна неоднорідність, що знижує пластичність рейкового металу і рівень його фізико-механічних властивостей та зварюваність. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07 Металургійна теплотехніка

53.09.18.0601/0417U003390

Макаренко Вікторія Василівна. Теплоелектроізоляційний матеріал та вироби з нього з підвищеною стійкістю в потоках іонізованого газу: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 15.06.2017.

УДК 666.766 : 546.

182 с.: 28 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Об'єкт дослідження: фізико-хімічні процеси формування армованої структури теплоелектроізоляційного матеріалу за участю зв'язуючих, волокна, дисперсних оксидних порошоків при отриманні лабораторних зразків теплоелектроізоляційних матеріалів, дослідно-експериментальних та промислових виробів. Мета дослідження: розробка технології отримання композиційного матеріалу із заданими властивостями для виготовлення з нього виробів складної конфігурації, стійких в потоках іонізованого газу. Методи дослідження та апаратура: термодинамічний, рентгенофазовий, диференційно-термічний, ІЧ-спектроскопія, петрографічний, електронно-мікроскопічний. Фізико-механічні та технічні властивості визначались згідно діючих ДСТУ та міжнародних стандартів ISO. Обробка експериментальних даних виконувалась із застосуванням методів математичної статистики. Теоретичні і практичні результати: розроблені наукові положення і отримані експериментальні дані по оптимізації складів і створенню технології виготовлення виробів складної конфігурації з підвищеною стійкістю в потоках іонізованих газів. На випуск дослідної партії теплоелектроізоляційного матеріалу розроблена технічна документація. Новизна: встановлені закономірності і показані особливості застосування алкоксиду кремнію, який є постачальником аморфного SiO₂, що дозволяє понизити температуру спікання маси, інтенсифікує утворення муліту, який самармує корундову матрицю, підвищує термостійкість і трещиностійкість композиційного матеріалу. Ступінь упровадження: на основі розробленого теплоелектроізоляційного матеріалу виготовлена партія виробів складної конфігурації із заданими властивостями, яка пройшла апробацію на виробничо-комерційній фірмі "Фабрика швидкого різну" (м. Харків). Теоретичні результати впроваджені в учбовий процес кафедри технології кераміки, вогнетривів, скла і емалей НТУ "ХПІ" при підготовці студентів за спеціальністю 05130104 "Хімічні технології тугоплавких неметалевих і силікатних матеріалів". Галузь використання: розроблена технологія може бути використана при створенні конструктивних вузлів устаткування авіаційної техніки, яка працює в жорстких експлуатаційних умовах, в машинобудівній галузі в якості абразивного матеріалу. Результати досліджень доцільно використати у вищих учбових закладах при підготовці фахівців з технології тугоплавких неметалевих і силікатних матеріалів.

53.09.18.0602/0417U003542

Безшкуненко Олексій Георгійович. Удосконалення процесів розкислення та позапічної обробки високовуглецевої електросталі для стабілізації умов безперервного розливання:

Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 04.07.2017.

УДК 669.187.2:669.552.3.

163 с.: 43 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню наскрізної технології виплавки напівпродукту в ДСП, позапічної обробки високовуглецевої сталі для металокорду, яка забезпечує якість кордової сталі по вмісту сірки, азоту та стабільне розливання сталі на МБЛЗ за рахунок досягнення регламентованого вмісту і складу неметалевих включень. Теоретично обґрунтовані раціональні параметри наскрізної технології виробництва чистої високовуглецевої сталі з використанням комплексу "ДСП-УКП-VD-МБЛЗ". Термодинамічними розрахунками показано та підтверджено результатами промислових випробувань ефективність застосування комплексних розкислювачів при виробництві сталі, показаний синергетичний ефект спільної розкислюючої дії елементів-розкислювачів, який пов'язаний з поліпшенням термодинамічних умов розкислення завдяки зменшенню термодинамічної активності оксиду, що утворюється в складних продуктах розкислення та відрізняється від складу продуктів при роздільному розкисненні. Показано, що формування рідких неметалевих включень відбувається при встановленому співвідношенні кальцію до сірки та алюмінію (при заданому вмісті розчиненого кисню), що сприяє утворенню комплексних рідких продуктів розкислення без утворення чистих сульфідів, які мають високу температуру плавлення. Підтверджена доцільність використання підвищеної розкислювальної здатності вуглецю при зниженні тиску і обґрунтована ефективність живлення зворотної технологічної схеми позапічної обробки ДСП -VD-УКП - МБЛЗ. Встановлено та проаналізовано можливі причини заростання стаканів дозаторів при безперервному розливанні високовуглецевої електросталі. Показано, що основна причина відкладень пов'язана зі змінням складу сталі, застосуванням глиноземного футерування стальногоша та промковша і проблем по захисту струменю металу із стальногоша від вторинного окислення, що приводить до підвищення окисленості металу та прискорення утворення магнезійної шпінелі MgAl₂O₄ з температурою плавлення 2135°C. Неметалеві включення у відкладеннях на стінках каналу дозатора складаються з комплексних багатофазних з'єднань у вигляді залізомаганцевих силікатних стекел з виділенням фази Fe-Mn-Si-O, магнезійної шпінелі MgAl₂O₄ з вкрапленнями алюмосилікату кальцію CaAl₂SiO₆ (з температурою плавлення 1542°C). В результаті упровадження розроблених технічних рішень поліпшена технологічність переробки високовуглецевої катанки в металокард на метизних підприємствах - обривність при звиванні понижена в 14 разів, при волочінні - в 10 разів. Ключові слова: кордова сталь; позапічна обробка; домішки сталі; неметалеві включення; металокард.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.09.18.0603/0218U000354

Підвищення якості та зниження собівартості металопродукції на основі розробки науково обґрунтованих режимів рафінування і доводки сталі в ковші: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Степаненко Дмитро Олександрович. – ДР 0117U006251. УДК 669.015:669.18.046.54:621.746.32.004.12.

47 с.

Показано, що в'язкість та електропровідність оксидних розплавів характеризують взаємодію різних структурних частинок (іонів і/або їх груп) і можуть бути використані при дослідженні структури шлакових розплавів. Створено базу даних "ШУС", що містить інформацію про в'язкість та електропровідність 480 складів різних шлакоутворюючих сумішей. На підставі даних бази даних "ШУС" виконано аналіз в'язкості, електропровідності і фазового складу розплавів оксидних систем, які є основою вітчизняних шлакоутворюючих сумішей. Показано, що досліджувані розплави представляють собою гетерогенну систему і їх використання є науково необґрунтованим і потребує розробки рекомендацій з вибору раціонального складу шлакоутворюючих сумішей, на основі дослідження розплавів їх в'язкості та електропровідності як структурно чутливих властивостей

53.09.18.0604/0218U000484

Дослідження властивостей і сертифікація жароміцних сплавів CM-88У-VI, CM-90-VI (CM88-VI) і CM-104-VI з метою підвищення надійності корабельних ГТД: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Балицький Олександр Іванович. – ДР 0117U000530.

УДК 620.178.4:669.788.

82 с.

Визначено властивості матеріалів лопаток в реальних умовах експлуатації газових турбін різного призначення та підтверджено їх відповідність технічним вимогам замовника

53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів

53.09.18.0605/0218U000469

Розробка фізико-хімічних основ інженерії поверхні цирконієвих сплавів у контрольованих газових середовищах та методів оцінки ресурсу виробів активної зони: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Федірко Віктор Миколайович. – ДР 0117U000721. УДК 669.296:621.785.062.

35 с.

Досліджено вплив фінішної термічної обробки ТВЕЛЬних трубок у різних газових середовищах на короткочасну та тривалу міцність за температури експлуатації (380°C). Хіміко-термічна обробка а азотовмісному середовищі підвищує на 30 МПа короткочасну міцність зразків-кілець за випробувань на повітрі при температурі 380°C. Обробка у кисневмісних середовищах дещо знижує (15 МПа) короткочасну міцність зразків-кілець. Найвищу тривалу міцність на базі 100 год показали зразки-кілець після хіміко-термічної обробки в азоті. Хіміко-термічна обробка у кисневмісних середовищах забезпечує довготривалу міцність на рівні стандартної термічної обробки ТВЕЛЬних трубок з цирконієвого сплаву Zr1%Nb. Показані мікроструктурні відмінності у характері руйнування зразків-кілець з цирконієвого сплаву Zr1%Nb залежно від середовища та режиму термічної обробки.

53.09.18.0606/0218U000477

Розроблення нових сплавів та композитів на основі магнію як ефективних водень-акумулюючих матеріалів для застосування у пристроях постачання водню: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Завалій Ігор Юліянович. – ДР 0117U000729. УДК 546.11:546.112:546.46.

40 с.

Досліджено нові сплави та нанокompозитні матеріали на основі магнію з покращеними параметрами сорбції-десорбції водню для використання в пристроях постачання водню для паливних комірок, а саме, Mg нано Ti та Mg нано TiO2. Показано каталітичний вплив цих додатків на процесі гідрування-дегідрування магнію. Розрахунками енергії активації показали що вплив нано додатків Ti та TiO2 носить не термодинамічний, а кінетичний характер. Різниця величини між енергіями активації для чистого магнію та композиту з нано частинками становить близько 200 кДж / мольH2. Таким чином, композити з каталізаторами нанорозміру володіють значно кращими властивостями сорбції-десорбції водню.

53.09.18.0607/0218U000479

Об'єднаний проект: Наноструктурні анізотропні спечені магніти на основі Sm2Co17. Розділ 1. Оптимізація параметрів отримання: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Булик Ігор Іванович. – ДР 0117U001506. УДК 546.3-19'11:669.2/.8.

48 с.

Об'єкт дослідження - процес спікання феромагнітного сплаву KC25 за понижених температур у водні. Мета роботи - Оцінити вплив параметрів отримання спечених, за понижених температур, феромагнітних сплавів на їх властивості для вибору оптимального режиму їх виготовлення. Застосували сканівну електронну мікроскопію, енергодисперсійну рентгенівську спектроскопію з використанням програми обрахунку частки мікроструктурних складових. Параметри отримання спечених матеріалів: частота обертання камери планетарного млина - 100 до 200 і 300 об./хв., тривалість помелу - 20 до 60 хв., середовище помелу: водень, ацетон, олеїнова кислота; тиск пресування - 2 і 5 т/см2; спікання шляхом гідрування, диспропорціонування та гідрування, диспропорціонування, десорбування, рекомбінування. Встановлено, що дисперсність частинок порошоків підвищується, пористість знижується та дисперсність мікроструктури спечених матеріалів підвищується з підвищенням частоти обертання камери планетарного млина під час помелу; збільшенням тривалості помелу; зі зміною середовища помелу в ряду: водень, ацетон, олеїнова кислота; підвищенням тиску пресування. Виявлено вплив розміру частинок порошоків, які спікали, на неоднорідність здрібнення мікроструктури спечених матеріалів - грубі частинки порошку у спеченому матеріалі здрібнені не у всьому об'ємі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.09.18.0608/0218U000508

Дослідження дозуючих пристроїв агрегатів для приготування сипких композицій : Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Бурмістенков Олександр Петрович. – ДР 0117U000767. УДК 62-492.2/3+62-493:621.

60 с.

У роботі обґрунтовано актуальність дослідження пристроїв для дозування сипких матеріалів. Наведено основні фізико-механічні властивості сипких матеріалів. Здійснено порівняльний аналіз конструкцій та технологічних параметрів дозаторів. Розроблено математичні моделі процесу дозування сипких матеріалів, що дозволяють визначити вплив конструктивних та технологічних параметрів обладнання на перебіг процесу дозування. Проаналізовано структуру систем керування дозувальними пристроями. Розро-

блено систему керування на основі контролера нечіткої логіки, що дозволяє здійснювати керування процесом дозування на основі експертних оцінок. Наведено результати моделювання роботи запропонованої системи керування. Розроблено математичну модель та наведено результати моделювання впливу випадкових коливань у потоці сипкого матеріалу на роботу замкнених систем керування дозаторами.

55.09.18.0609/0218U000522

Наукові засади розроблення технологій та зберігання пакованої харчової продукції з використанням смарт-упаковки: Заклучний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Маринін Андрій Іванович. – ДР 0115U003287. УДК 621.798.

205 с.

Об'єкт дослідження - хіміко-технологічні процеси зберігання продукції і сировини харчової промисловості з елементами смарт-упаковки. Предмет дослідження - сировина та продукція харчової промисловості в умовах використання смарт-упаковки, нанокомпозитів, натуральних екстрактів та антиоксидантів. Мета роботи є розроблення нових та вдосконалення існуючих технологій з використанням смарт-упаковки, елементів активного пакування, нанокомпозитів, натуральних екстрактів та антиоксидантів. Фундаментальна проблема, на вирішення якої спрямовано проект: комплексне дослідження дії смарт-упаковки при зберіганні харчових продуктів, їх вплив на хіміко-технологічні та якісні показники, з метою реалізації оригінальних ідей, нових методів подовження терміну їх зберігання. Задачі, на вирішення яких було спрямовано проект: - провести комплексний аналіз, обґрунтувати та дати оцінку ефективності використання смарт-упаковки, нанокомпозитів, натуральних екстрактів та антиоксидантів в технологіях виробництва і зберігання харчової продукції; - дослідити вплив смарт-упаковки, активних пакувальних нанокомпозитів, натуральних екстрактів та антиоксидантів на зміну хіміко-технологічних та якісних показників харчової продукції; - здійснити вибір характеристик смарт-упаковки з активними пакувальними елементами зі стабільними властивостями упаковки в технологіях консервування і подовження терміну зберігання з використанням активної упаковки в харчовій промисловості; - дослідити вплив смарт-упаковки на якісні, хіміко-технологічні показники продуктів харчування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.13 Технологія машинобудування

55.09.18.0610/0218U000689

Розрахунок контактних напружень в процесі взаємодії деформуючого інструмента з каналом ствола: Заклучний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Грушко Олександр Володимирович. – ДР 0117U005540. УДК 621.7.011.

36 с.

Об'єкт дослідження – контактні напруження в процесі взаємодії деформуючого інструмента з каналом ствола. Здійснено моделювання кінцевого формоутворення каналу ствола методом скінчених елементів, нормальних контактних напружень щодо впливовості технологічних параметрів на результати моделювання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.09.18.0611/0218U000690

Моделювання пластичного формоутворення каналу ствола методом скінчених елементів:

Заклучний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Грушко Олександр Володимирович. –

ДР 0117U005541. УДК 621.7.011.

30 с.

Об'єкт дослідження – кінцеве формоутворення та деформований стан в процесі взаємодії деформуючого інструмента з каналом ствола. Здійснено моделювання кінцевого формоутворення каналу ствола методом скінчених елементів, визначено деформований стан заготовки в залежності від вихідних технологічних параметрів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво

55.09.18.0612/0417U003603

Черниш Андрій Анатолійович. Удосконалення технології формування великогабаритних товстолистових деталей з обмеженням осередку деформації: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищено 30.06.2017.

УДК 621.96/98.(075).

164 с.: 6 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 124 назви.

Об'єкт дослідження - формозмінні операції листового штампування. Предмет дослідження - закономірності механіки формозміни елементів заготовки, що не контактують з інструментом у процесах рельєфного формування та формування-витагування, способи деформування під час рельєфного штампування, методи дослідження напружено-деформованого стану матеріалу заготовки. Мета - удосконалення технології формування великогабаритних товстолистових деталей з прямолінійними рифтами на основі обмеження осередку деформації закінцівки рифту шляхом розвитку методів розрахунку та чисельного моделювання процесу деформування, а також розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення штампувального оснащення.

55.09.18.0613/0417U003604

Мірзак Володимир Якович. Підвищення якості тонколистового розділового штампування механічним компенсатором похибок системи "прес-штамп": Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищено 30.06.2017.

УДК 621.98.04.

240 с.: 14 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

Дисертація присвячена підвищенню якості тонколистового розділового штампування шляхом застосування механічних компенсаторів похибок системи "прес-штамп". Показано, що 60 % втрат якості пов'язано з похибками системи "прес-штамп", а подальше підвищення якості - з компенсацією цих похибок. Запропоновано принцип динамічного підстроювання, реалізований шляхом експлуатації штампу на механічному компенсаторі. Запропонована методика оптимізації геометричних параметрів і моделювання деформаційної картини компенсатора для кривошипного пресу. Отримано математичні моделі, які дозволяють ефективно керувати показниками міцності та визначати оптимальні геометричні параметри компенсатора. Виявлено позитивний вплив компенсатора на напружено-деформований стан елементів штампового блоку, що приводить до істотної зміни деформаційної картини системи "прес-штамп", Зафіксовано покращення якості штампування пластин ротора з використанням компенсатора, порівняно зі штампуванням без нього. Запропоновані нові технічні рішення та проведені промислові випробування компенсаторів. Отриманий результат підтверджує доцільність використання механічних компен-

саторів похибок системи "прес-штамп" для підвищення якості тонколистового розділового штампування.

55.09.18.0614/0218U000164

Розробка та дослідження технологічних процесів та оснащення для виготовлення куванням довгомірних пустотілих заготовок: Заключний звіт /Донбаська державна машинобудівна академія; Керівник Марков Олег Євгенійович. – ДР 0116U003614. УДК 621.73: 621.771: 621.778.

196 с.

Об'єкт дослідження: Технологічні процеси й інструмент для кування пустотілих поковок. Методи дослідження: теоретичне дослідження напружено-деформованого стану металу було реалізовано на базі методу скінчених елементів; експериментальна перевірка ступеня достовірності визначення напружено-деформованого стану проводилася на базі методу координатних сіток. Мета дослідження: підвищення якості, розширення технологічних можливостей, зниження собівартості на виробництво металопродукції, на основі розробки нових технологічних схем кування. Теоретичні і практичні результати: розроблено методику та рекомендації з проектування технологічних процесів кування, які полягають у визначенні діаметра отвору заготовки перед протягуванням без оправки в залежності від діаметра отвору поковки і ступеня деформації. Отримано рекомендації з геометрії оснащення для реалізації технологічного процесу кування пустотілих заготовок без оправки підтверджені у виробничих умовах. Кування без оправки доцільно проводити різними бойками з кутом вирізів 115° і кутами скосів 10° . Новизна: розробка на основі комплексу теоретичних і експериментальних досліджень наукових основ проектування новітніх ресурсозберігаючих технологічних процесів кування. Ефективність впровадження: підвищення механічних властивостей на 7...10% та зниження витрат металу на 20...25%. Галузь застосування: металургійне виробництво, машинобудування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.19 Різання матеріалів

55.09.18.0615/0417U003355

Клименко Віталій Григорович. Удосконалення процесу плоского торцевого шліфування за рахунок управління параметрами зони контакту круга з деталлю: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний університет". – Захищена 15.06.2017.

УДК 621.923.

212 с.: 14 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Об'єкт дослідження - процес плоского торцевого шліфування. Мета дослідження - удосконалення процесу плоского торцевого шліфування. Методи дослідження та апаратура - положення теорії обробки матеріалів різанням, положення аналітичної геометрії, геометричне комп'ютерне моделювання, концепція 3D моделювання, теорія планування багатфакторного експерименту, спеціальний стенд на базі плоскошліфувального верстата. Теоретичні і практичні результати - використання на практиці запропонованих залежностей для розрахунків параметрів зони контакту РПК з деталлю при різних умовах шліфування. Вирішення завдань заміни природних алмазів на СПА в алмазних правлячих олівцях та створення раціональних умов їх використання. Розроблено конструкцію плоскошліфувального верстата з вертикальним шпинделем. Новизна - запропоновано метод управління площею зони контакту круга з деталлю при плоскому торцевому шліфуванні шляхом нахилу осі обертання шпинделя. Встановлено умови реалізації різних видів

контакту круга з поверхнею деталі шляхом визначення раціонального співвідношення значень кута нахилу осі обертання шпинделя, глибини шліфування та діаметра круга. Вперше стосовно шліфування "на прохід" з попереднім нахилом осі обертання шпинделя встановлено взаємозв'язок відхилення від площинності поверхонь (увігнутості) з умовами обробки. Вперше встановлено роль поперечної подачі при плоскому торцевому шліфуванні з попереднім нахилом осі обертання шпинделя за багатопрохідною схемою. Вперше шляхом 3D моделювання доведена можливість забезпечення працездатності олівців з синтетичних полікристалів алмазу на рівні природних алмазів та інтенсифікації самозаточування алмазних зерен, що значною мірою сприяє управлінню параметрами зони контакту круга з деталлю. Ступінь упровадження - результати впроваджені на ПАТ "Полтавський алмазний інструмент" та в навчальний процес Полтавського національного університету імені Юрія Кондратюка. Сфера використання - результати роботи використовуються в машинобудівній галузі.

55.09.18.0616/0417U003420

Руднев Олександр Віталійович. Забезпечення якості двошарових алмазних пластин при алмазно-іскровому шліфуванні на основі аналізу приведеного профілю ріжучої поверхні круга: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 29.06.2017.

УДК 621.91.

164 с.: 26 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 136 назв.

Об'єкт дослідження: процес алмазно-іскрового шліфування надтвердих інструментальних матеріалів. Мета: забезпечення якості двошарових алмазних пластин марки АТПМ при алмазно-іскровому шліфуванні за рахунок формування стійкого рельєфу ріжучої поверхні круга, який оцінюється за приведеним профілем. Методи дослідження. Роботу виконано на основі теоретичних і експериментальних досліджень процесів шліфування з використанням положень теорії різання матеріалів, технології машинобудування, фізики твердого тіла. Експериментальні дослідження проводилися з використанням теорії математичного планування експериментів і статистичної обробки даних, сучасного дослідницького і промислового устаткування. Достовірність теоретичних положень роботи підтверджується результатами експериментальних досліджень і практикою промислового впровадження. Теоретичні і практичні результати: для нового інструментального матеріалу пластин АТПМ встановлені умови, які забезпечують ефективну обробку та якість поверхні при алмазно-іскровому шліфуванні; знайдено залежності, за якими можна призначити умови обробки надтвердих матеріалів, що забезпечують задачу якість поверхні; подано заявку та отримано висновок про видачу деклараційного патенту: "Спосіб визначення оптимального режиму обробки для алмазного шліфування полікристалів алмазу" (заявка № u 2017 00056); практично реалізована оцінка якості обробки у взаємозв'язку характеристик шорсткості поверхні зі зносостійкістю ріжучих інструментів, що дає можливість оцінити загальну сумарну технологічну собівартість, тобто зробити оцінку якості у вартісному вираженні. Новизна: отримала подальший розвиток теоретична модель формування профілю оброблюваної поверхні на основі використання приведеного і стійкого в процесі алмазно-іскрового шліфування профілю ріжучої поверхні круга стосовно до обробки надтвердих матеріалів для можливості аналізу потенційної якості (шорсткості) оброблених поверхонь; вперше встановлені характеристики приведеного профілю робочої поверхні круга (шорсткість репліки і середнє відхилення) та їх співвідношення із шорсткістю і середньоквадратичним відхилен-

нням оброблюваної поверхні для надтвердих матеріалів; на основі стійкостних випробувань визначені оптимальні значення режимів шліфування лезового інструменту, що забезпечують найменші значення технологічної собівартості у споживача. Визначено, що незважаючи на більш високі значення собівартості шліфування при чистових режимах обробки пластин АТПМ, якісні показники забезпечують високу стійкість шліфованих інструментів, та чинять основний вплив на зниження сумарної технологічної собівартості. Ступінь впровадження результатів: результати роботи впроваджено у виробництво на: ПМаш НАН України, (м. Харків); ДП завод "Електроважмаш", (м. Харків); АТ "ХАРП", (м. Харків). Сфера використання: машинобудування та інструментальна промисловість.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів

55.09.18.0617/0218U000637

Науково-технічні основи тригенераційних полінарних технологій на низькокиплячих робочих тілах для двигунів і енергетичних установок: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Радченко Микола Іванович. – ДР 0115U000300. УДК 621.793.7. 143 с.

Мета НДР - розробка наукових засад сумісного виробництва електричної/ механічної енергії, тепла та холоду (тригенерація) з охолодженням циклового повітря двигунів трансформацією скидного тепла у полінарних циклах та побудова на них загальної концепції виробництва трьох видів енергії із застосуванням багатофункціональних полінарних термотрансформаторів, що забезпечують підвищення загального ККД (електричного та теплового) енергоустановок на 20...30 %, скорочення споживання палива та зростання виробництва основного виду енергії - електричної/механічної. Об'єкт досліджень - процеси використання скидного енергопотенціалу двигунів і енергоустановок у сумісному виробництві електричної/механічної енергії, тепла і холоду. Фундаментальна проблема, що вирішується: Розробка наукових засад та побудованої на них загальної концепції полінарної тригенерації, реалізація якої забезпечує скорочення споживання палива і збільшення виробництва електричної енергії трансформацією скидного енергопотенціалу газотурбінних, дизельних і газових двигунів. Результати дослідження. 1. Розроблені фізичні та математичні моделі процесів полінарної трансформації скидного тепла енергоустановок з двоступеневим охолодженням повітря на вході, що враховують зміну теплового навантаження на ступені охолодження відповідно до кліматичних умов експлуатації. 2. Встановлені закономірності процесів трансформації скидної теплоти двигунів з охолодженням повітря на вході, зумовлені зміною теплового навантаження відповідно до поточних параметрів зовнішнього повітря. 3. Визначені умови узгодженої роботи когенераційного двигуна і термотрансформатора установки інтегрованого енергопостачання та розроблено принципи раціональної організації процесів трансформації скидної теплоти двоступеневою трансформацією. 4. Розроблені наукові засади сумісного виробництва електричної/ механічної енергії, тепла та холоду (тригенерації) з охолодженням циклового повітря двигунів трансформацією скидного тепла у полінарних циклах та побудована на них загальна концепція виробництва трьох видів енергії із застосуванням багатофункціональних полінарних термотрансформаторів. Реалізація концепції в установках інтегрованого енергопостачання забезпечує підвищення загального ККД (електричного та теплового) енергоустановок на 20...30 % завдяки стабілізації теплового стану двигунів,

скороченню втрат при трансформації теплоти і збільшенню виробництва холоду (холодопродуктивності) майже на 20 % порівняно з базовою установкою.

55.09.18.0618/0218U000640

Наукові основи підвищення фізико-механічних та експлуатаційних властивостей напиленних покриттів із металів і сплавів формуванням наноструктурних елементів термічною обробкою та електроімпульсною дією: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Дубовий Олександр Миколайович. – ДР 0115U000299. УДК 621.793.7.

73 с.

Об'єкт дослідження - вплив передрекристалізаційної термічної обробки напиленних покриттів на формування наноструктурних елементів для отримання підвищених фізико-механічних і експлуатаційних властивостей та процеси поведінки напилюваних частинок у гетерофазних високотемпературних потоках і структуроутворення покриттів при накладанні високовольтних електричних імпульсів. Мета - дослідження, розробка наукових основ формування наноструктурних елементів у напиленних покриттях за рахунок передрекристалізаційної термічної обробки та електроімпульсної дії. Виконано теоретичне та експериментальне дослідження можливостей формування газотермічних покриттів із металів і сплавів з наноструктурними елементами передрекристалізаційною термічною обробкою. Досліджено вплив газодинамічних і термодинамічних факторів на розмір субзерен газотермічних покриттів після напилення та подальшої передрекристалізаційної термічної обробки. Здійснено аналіз науково-технічної інформації щодо можливостей здрібнення структури газотермічних покриттів за рахунок електроімпульсної дії. Вибрано оптимальні амплітудно-частотні параметри високовольтної електроімпульсної дії для отримання здрібненої структури електродугових та плазмових покриттів. Здійснено також вибір оптимальних температурно-часових параметрів передрекристалізаційної термічної обробки покриттів, напиленних з використанням електроімпульсної дії на гетерофазний високотемпературний струмінь. Проведено узагальнення результатів досліджень та розроблено технологічні рекомендації щодо розробки високоефективних технологічних процесів отримання напиленних покриттів з підвищеними фізико-механічними та експлуатаційними властивостями. Експериментальні дослідження проведені сучасними методами: оптичної і електронної мікроскопії, рентгеноструктурного аналізу, комп'ютерної металографії, швидкісної цифрової фотозйомки, механічних випробувань тощо. Обробка результатів проведена за допомогою сучасних методів математичної статистики з використанням ПЕОМ. Розробка методів прогнозування фізико-механічних властивостей напиленних покриттів здійснювалася на основі системного підходу, у тому числі методами математичного моделювання, з використанням сучасних методик планування експерименту, ймовірнісних методів та підкріплювалися результатами експериментальних досліджень. Результати проекту створюють наукові основи отримання напиленних покриттів з підвищеними фізико-механічними та експлуатаційними властивостями, що досягається формуванням наноструктурних елементів передрекристалізаційною термічною обробкою та використанням високовольтних електричних імпульсів у процесі напилення для деталей суднового машинобудування, електротехнічних виробів та деталей сільськогосподарського машинобудування.

55.29 Верстатобудування

55.09.18.0619/0417U003354

Дегтярьов Іван Михайлович. Технологічне забезпечення обробки деталей типу важелів в умовах серійного виробництва з використанням гнучких верстатних пристроїв: Дис...

к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 15.06.2017.

УДК 621.9-1/9.

200 с.: 29 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

Об'єкт дослідження: технологічний процес обробки деталей типу важелів. Мета: удосконалення обробки деталей типу важелів в умовах серійного виробництва шляхом систематизації об'єктів обробки за конструкторсько-технологічними ознаками й розроблення та впровадження гнучких верстатних пристроїв для багатокоординатної обробки на верстатах із ЧПК. Методи дослідження: теоретичні основи технології машинобудування, побудова структури технологічних процесів, основи проектування верстатних пристроїв, аналітичні методи дослідження точісних можливостей верстатних пристроїв, теорія точності та теорія базування деталей, дослідження напружено-деформованого стану, модального та гармонічного аналізів з використанням методу скінчених елементів, експериментальні дослідження у лабораторних та виробничих умовах. Теоретичні та практичні результати: розроблено підхід до проектування технологічних процесів для багатокоординатної обробки деталей типу важелів, що доцільно застосовувати на підприємств та ремонтних підприємствах автотракторної галузі, що мають характер серійного виробництва. Новизна: вперше на підставі аналізу номенклатури деталей типу важелів та їх методів обробки, а також тенденції до інтенсифікації технологічних процесів запропоновано перспективний підхід багатокоординатної обробки, що у сукупності із розробленим верстатним пристроєм дозволило зменшити трудомісткість виготовлення та кількість одиниць оснащення, а також забезпечити необхідну точність, сприяючи ефективності механічної обробки. Ступінь впровадження результатів: Результати досліджень разом із розробленими рекомендаціями ефективного застосування запропонованого верстатного пристрою впроваджено у виробництво виробів колісних навантажувачів на ПАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина", а також в навчальному процесі на кафедрі технології машинобудування, верстатів та інструментів Сумського державного університету. Сфера використання: машинобудівна та автотракторна промисловість.

55.09.18.0620/0218U000512

Розробка та дослідження високоефективних способів обробки дрібних полімерних деталей вільним абразивом в ємкостях зі складним рухом: Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Панасюк Ігор Васильович. – ДР 0117U000569. УДК 621.924.7.

29 с.

Підвищення ефективності процесів галтування, зокрема при обробці дрібних деталей абразивом у вигляді вільних гранул для реалізації технологічних операцій очищення, шліфування та полірування їх поверхні та одночасне зменшення енергозатрат на виконання цих технологічних операцій є актуальною задачею для прогресивного розвитку легкої промисловості України. Саме тому дослідження впливу режимів руху сипкого робочого середовища на інтенсивність обробки виробів, встановлення взаємозв'язку між габаритними параметрами робочої ємкості машини та часом, що затрачається на виконання відповідних технологічних операцій є актуальною задачею на сьогоднішній день.

55.31 Інструментальне виробництво

55.09.18.0621/0417U003411

Штегін Олексій Олександрович. Підвищення продуктивності процесу фрезерування просторово-складних поверхонь деталей забезпеченням динамічної стійкості технологічної оброблювальної системи: Дис... к.т.н.

/Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 621.914.1.

192 с.: 7 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 108 назв.

Дисертація присвячена підвищенню продуктивності процесу обробки просторово-складних поверхонь кінцевими сферичними фрезами на чистовому етапі виготовлення деталей методом фрезерування. В основу дослідження покладено узагальнені уявлення про вплив забезпечення точності форми на продуктивність обробки як основного технологічного параметра, а також взаємозалежність між динамічними параметрами ТОС, кінематикою процесу різання та режимами обробки просторово-складних поверхонь кінцевими сферичними фрезами, на основі чого запропоновано модель визначення режимів обробки, при яких зберігається динамічно стійкий стан ТОС.

55.09.18.0622/0218U000335

Синтез способів формоутворення плоских поверхонь деталей реалізацією концепцій нестационарних процесів та урівноваження складових сил різання: Заключний звіт

/Житомирський державний технологічний університет; Керівник Мельничук Петро Петрович. – ДР 0115U002547. УДК 621.9.01.

287 с.

Проаналізовані існуючі способи механічної обробки плоских поверхонь деталей машин і механізмів фрезеруванням. Встановлено, що існуючі методи обробки поверхонь в ряді випадків не дозволяють отримувати поверхні з високими точісними характеристиками та необхідними фізико-механічними властивостями. Розроблені нові способи обробки площин і інструменти для їх реалізації на основі врахування нестационарності процесів різання, що дає можливість для створення нових теоретичних основ проектування оброблюючого інструмента і нових способів обробки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.33 Гірниче машинобудування

55.09.18.0623/0417U003372

Чвартацький Роман Ігорович. Обґрунтування параметрів машин для подрібнення і змішування кормів: Дис... к.т.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 08.06.2017.

УДК 621.927.08.

149 с.: 12 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 144 назв.

Робота присвячена проектуванню й виготовленню технологічного устаткування та інструментів машин, що подрібнюють і змішують корми для тваринництва. Проведено комплекс теоретичних та експериментальних досліджень процесів подрібнення й змішування кормів. Виведено аналітичні залежності для визначення силових, конструктивних і технологічних параметрів технологічного обладнання і оснащення. Досліджено вплив кількості обертів, коефіцієнта заповнення бункера та інших параметрів продуктивності та якості кормових сумішей.

55.09.18.0624/0417U003543

Пелих Ігор Володимирович. Обґрунтування раціональних параметрів і розробка динамічно активної колосниково-карткової просіючої поверхні вібраційних грохотів: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 04.07.2017.

УДК 621.928.024.1.

141 с.: 22 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 99 назв.

Дисертація присвячена питанням удосконалення динамічно активних полімерних сит вібраційних грохотів, складові пружні елементи яких, безпосередньо формуючи ситове полотно, встановлені в коробах даних вібротрашин без попередньої деформації. В роботі досліджується просіюча поверхня, що отримала назву - сито самоочисне колосниково-карткове ССКК, основними функціональними вузлами якого є металеві багатокомпонентні колосникоподібні опори і зйомні пружні елементи, що мають конфігурацію карткового типу з криволінійно зігнутою робочою поверхнею змінної товщини. За допомогою програмних продуктів системи моделювання задач міцності і математичної фізики, що реалізують метод скінчених елементів, виявлені форми (моди) і частоти вільних згинальних коливань пружних елементів ССКК, завдяки чому визначено їх конкретні формують геометричні параметри, які дозволяють добитися оптимальної частотно-фазової настройки коливальної системи ССКК - вібраційний грохот в резонансному режимі. Встановлена і практично підтверджена випробуваннями в лабораторних і промислових умовах залежність ефективності процесу грохочення на ССКК від різних режимних параметрів - амплітуди і частоти коливань, питомого вагового навантаження по вихідному живленню, процентного вмісту підрешетного продукту в класифікуемому матеріалі, вологості даного матеріалу. Дослідно-промислове випробування ССКК дозволило на 10-15% підвищити ефективність сортування-калібрування кам'яновугільного коксу, а також довело ефективність і достовірність отриманих рішень, які підтверджено відповідним актом впровадження. Ключові слова: вібраційний грохот, ефективність процесу грохочення, самоочисне колосниково-карткове сито, амплітуда і частота коливань, колосниково-картковий елемент, надрешетний і підрешетний продукт.

55.09.18.0625/0218U000447

Розробка єдиних нормативів чисельності почасово оплачуваних робітників для вугільних шахт в умовах реструктуризації вугільної промисловості: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр "Вуглеінновація"; Керівник Красник Вячеслав Григорович. – ДР 0116U005805. УДК 622.002.5.

130 с.

В результаті виконання роботи розроблені Єдині нормативи чисельності почасово оплачуваних робітників, які рекомендуються для планування чисельності робітників на діючих шахтах Міненерговугілля України. Практичне значення роботи полягає в покращенні організації робіт працівників підприємств вугільної промисловості з почасовою оплатою праці та зниженні собівартості видобутку вугілля по елементах "заробітна плата" і "нарахування на заробітну плату". Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.37 Турбобудування

55.09.18.0626/0417U003169

Кантор Сергій Анатолійович. Підвищення ефективності попереднього охолодження циклового повітря газотурбінних установок (в

кліматичних умовах півдня України): Дис... к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 29.05.2017.

УДК 621.438.

148 с.: 2 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності газотурбінних установок в умовах помірного клімату півдня України шляхом глибокого охолодження повітря на вході в трубчасто-пластинчастих хладонових повітроохолоджувачах з попереднім охолодженням в бустерному водяному теплообміннику, що забезпечує скорочення питомої витрати палива на 5...7 г/(кВт*год). Визначені раціональні параметри процесів охолодження повітря.

55.09.18.0627/0417U003391

Рябова Світлана Олександрівна. Гідродинамічне удосконалення поворотного-лопатевої гідротурбіни на основі використання просторового профілювання лопатей робочого колеса: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 26.06.2017.

УДК 621.165.

157 с.: 11 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Об'єкт дослідження - гідродинамічні процеси в проточній частині низьконапірної осьової гідротурбіни. Мета дослідження - покращення енергетичних характеристик проточної частини низьконапірної осьової гідротурбіни за рахунок просторового профілювання лопатей робочого колеса. Методи дослідження. У роботі використовувалися чисельні та експериментальні методи дослідження. Математичне моделювання гідродинамічних процесів в проточних частинах низьконапірних осьових гідротурбін здійснювалося із застосуванням методів обчислювальної гідрогазодинаміки, які реалізовані в програмному комплексі IPMflow. Експериментальні дослідження виконувалися на енергокавітаційному стенді спеціального конструкторського бюро "Турбогідромаш" ПАО "Турбоатом" (м. Харків). Теоретичні і практичні результати: 1. Запропоновано метод просторового профілювання лопатей робочих коліс, заснований на застосуванні складних осьових, окружних і комбінованих навалів, що дозволяє підвищити якість проектування та ефективність проточних частин осьових гідротурбін. 2. Для використання при проектуванні та модернізації осьових гідротурбін встановлено закономірності впливу навалів лопатей робочих коліс на структуру потоку та гідродинамічні характеристики в широкому діапазоні режимних параметрів, які складають основу подальшого удосконалення проточної частини. 3. Розроблено варіант робочого колеса з комбінованим навалом лопатей з покращеними енергетичними показниками, який планується використати при модернізації гідротурбін Кременчуцької ГЕС. 4. Результати дисертаційного дослідження використовуються в ПАТ "Турбоатом" при розробці проточних частин низьконапірних осьових гідротурбін. Наукова новизна: отримало подальший розвиток дослідження впливу параметрів потоку на вході в розрахункову область на характеристики проточної частини, встановлено діапазон режимів роботи низьконапірної вертикальної осьової турбіни, при яких забезпечується рівномірний розподіл гідродинамічних величин в окружному напрямку на вході в робоче колесо; вперше запропоновано підхід до просторового профілювання лопатей робочих коліс осьових гідротурбін, заснований на застосуванні складних навалів в осьовому й окружному напрямках, який дозволяє покращити енергетичні характеристики проточної частини низьконапірної осьової гідротурбіни; вперше встановлено закономірності впливу окружних і осьових навалів лопатей робочих коліс осьової гідротурбіни на структуру потоку та інте-

гральні енергетичні показники, що використовуватимуться при проектуванні та модернізації проточних частин. Впровадження: ПАТ "Турбоатом", м. Харків. Сфера використання: гідротурбінобудування

55.09.18.0628/0417U003544

Коновалов Андрій Вікторович. Підвищення економічності газопоршневої установки автономного енергозабезпечення охолодженням наддувного повітря абсорбційним термотрансформатором: Дис... к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 29.06.2017.

УДК 621.433.

197 с.: 10 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

Дисертація присвячена підвищенню паливної ефективності газопоршневих установок автономного енергозабезпечення при експлуатації в умовах підвищених температур зовнішнього повітря шляхом більш глибокого, порівняно з радіаторним, охолодження наддувного повітря абсорбційним термотрансформатором. Розроблено та реалізовано підхід до охолодження наддувного повітря ГПУ установок автономного енергозабезпечення при експлуатації в умовах підвищених температур зовнішнього повітря, який полягає у використанні типового для таких установок обладнання: абсорбційного термотрансформатора з градирнею мокрого типу - для більш глибокого, порівняно з радіатором, зниження температури наддувного повітря.

55.09.18.0629/0218U000639

Теоретичні основи підвищення стійкості процесів горіння вуглеводневих палив в низькоемісійних камерах згоряння газотурбінних двигунів використанням плазмохімічних стабілізаторів: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Сербін Сергій Іванович. – ДР 0115U000298. УДК 621.438.082.

83 с.

Об'єкт дослідження: нестационарні процеси турбулентного горіння вуглеводневих палив у низькоемісійних камерах згоряння газотурбінних двигунів з плазмохімічними стабілізаторами. Предмет дослідження: фізико-хімічні закономірності процесів пульсаційного горіння у камерах згоряння ГТД з плазмохімічними стабілізаторами, що досліджуються методами тривимірного числового моделювання. Мета науково-дослідної роботи: розробка теоретичних основ та методів підвищення стійкості процесів нестационарного горіння вуглеводневих палив у низькоемісійних камерах згоряння газотурбінних двигунів мобільних енергетичних систем, заснованих на активації паливо-повітряних сумішей слабкострумовими плазмохімічними стабілізаторами нового покоління. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.38 Спеціальні енергетичні установки

55.09.18.0630/0218U000277

Розроблення основ технології, проектування та виготовлення дослідного зразка гібридного джерела енергії на базі сперконденсатора і акумулятора: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Стоцько Зіновій Антонович. – ДР 0117U007567. УДК 620.9.

12 с.

Розроблена методика модифікації нанопористого карбону шляхом його ультразвукового опромінення докавітаційними режимами, яке дозволило збільшити питому ємність

подвійного електричного шару на його межі з водним розчином електроліту та зменшити послідовний еквівалентний опір. Для отриманого модифікованого матеріалу розроблена технологія формування електродів суперконденсаторів та розроблено і виготовлено устаткування для цього. В результаті виготовлено батарею суперконденсаторів, яка може бути використана в різноманітних пристроях електроніки і електротехніки. Розроблене устаткування вперше дозволило оптимально ущільнити зарядонакопичувальні частки, зменшуючи опір міжзерених переходів. Все це дає змогу розвинути нові підходи до технології суперконденсаторів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.09.18.0631/0218U000605

Дослідити електродинамічні, теплові та енергетичні процеси в комбінованих системах перетворення енергії сонячного випромінювання в електричну та теплову енергію: Заключний звіт /Інститут відновлюваної енергетики Національної академії наук України; Керівник Резцов Віктор Федорович. – ДР 0113U000931. УДК 620.91:662.997.

99 с.

Виконано обґрунтування методів організації відбору теплової енергії в фототермічних модулях для покращення теплового стану елементів їх конструкції з урахуванням можливості застосування систем концентрації енергії сонячного випромінювання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.09.18.0632/0417U003215

Долгіх Денис Олександрович. Обґрунтування конструкційно-технологічних параметрів ґрунтового теплообмінника для вентиляції тваринницьких приміщень: Дис... к.т.н. /Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільськогосподарства". – Захищена 23.05.2017.

УДК 621.565.93.

178 с.: 30 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

У дисертації вирішено наукове завдання - забезпечення нормативних параметрів мікро-клімату у тваринницькому приміщенні шляхом обґрунтування конструкційно-технологічних параметрів ґрунтового теплообмінника. Проведено аналіз впливу параметрів мікроклімату на продуктивність тварин. Виконано дослідження існуючих технологій і технічних засобів вилучення теплової енергії з поверхневих шарів ґрунту, для забезпечення мікроклімату в тваринницькому приміщенні. Запропоновано удосконалену технологічну схему повітряного ґрунтового теплообмінника для забезпечення нормативних параметрів системи вентиляції тваринницького приміщення. Теоретичні дослідження дозволили встановити залежність зміни ефективної теплової потужності ґрунтового теплообмінника від його геометричних параметрів (довжини і діаметра ґрунтового теплообмінника, міжцентрових відстаней між теплообмінниками). Теоретично обґрунтовано довжину і діаметр робочого органу системи вентиляції тваринницького приміщення - вертикального ґрунтового теплообмінника. Запропоновано математичну модель зміни ефективної теплової потужності системи ґрунтових теплообмінників в залежності від між-центрної відстані осей ґрунтових теплообмінників для рядного розташування теплообмінників. В результаті експериментальних досліджень отримано залежність впливу конструкційно-технологічних параметрів ґрунтового теплообмінника на його ефективну теплову потужність. Обґрунтовано раціональні параметри і режими роботи системи вентиляції з використанням ґрунтових теплообмінників.

ків для тваринницьких приміщень. Обґрунтовано техніко-економічну доцільність застосування комплексу дослідного зразка системи вентиляції з використанням ґрунтових теплообмінників.

55.09.18.0633/0417U003274

Чжоу ХуиЮй. Підвищення надійності енергетичних насосів методом зниження коливань витрат та тиску в трубопровідних системах: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 08.06.2017.

УДК 621.65 (031).

145 с.: 13 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 65 назв.

Мета роботи - дослідження методів зниження коливань тиску в напірних магістралях насосів високого тиску, вибір розрахунок і випробування демпфуючих пристроїв для зниження коливань тиску до заданої межі, а також контроль і профілактика режиму зриву роботи насосів високого тиску. Відповідно до поставленої мети в роботі були проаналізовані умови виникнення явищ зриву роботи насосів при перекачуванні насичених і скипаючих середовищ, а також досліджені рівні коливань тиску і методи їх зниження. Виконано аналітичне дослідження режимів роботи насосів високого тиску, зокрема резонансних режимів, а також аналітичне та експериментальне дослідження пристроїв різного типу для зниження коливань тиску в насосах.

55.09.18.0634/0218U000214

Послуги з авторського нагляду, управління, інформаційного та технічного обслуговування системи автоматичної електронної системи голосування (АЕСГ/М "Вибір 3М") у міжсесійний період та в період проведення сесій Одеської обласної ради: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Глауберман Михайло Абович. – ДР 0117U001813. УДК 621.577;620.92.

10 с.

Виконана робота забезпечує задовільний технічний стан та підтримку функціональної спроможності автоматичної електронної системи голосування у міжсесійний період та під час проведення сесій Одеської обласної ради.

55.09.18.0635/0218U000468

Розроблення нових матеріалів та методів подовження ресурсу конструктивних елементів обладнання, що працює в умовах корозійно-механічного руйнування: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Хома Мирослав Степанович. – ДР 0117U000720. УДК 620.194.

41 с.

Встановлено, що струм поляризації при потенціалі вільної корозії є інформативним параметром руйнування поверхні сплаву під час його трибокорозії і дає можливість здійснювати кількісну оцінку процесу зношування. Порошкові дріоти із шихтовими матеріалами, які сприяють утворенню низькоплавких евтектик у шихті, гомогенізують їх розплав та зменшують мікрогетерогенність покриттів, що дає змогу отримувати електродугові корозійностійкі покриття. Достатньо високої твердості і когезійна міцність (185 МПа), низький рівень залишкових напружень першого роду в електродугових покриттях з ПД 90X17PGC забезпечується мартенситною матрицею, зміцненою дрібнодисперсними включеннями боридів FeCr₂B. Вивчено трибокорозійну поведінку електрометалізаційних покриттів і показано, що їх корозійна тривкість не завжди визначає опірність

корозійно-механічному зношуванню. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.09.18.0636/0218U000776

Розроблення енергоефективного процесу одержання гуміново-органомінеральних добрив: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Корнієнко Ярослав Микитович. – ДР 0115U004609. УДК 669.41: 66096, 5/66. 093.66.

143 с.

Більше 60% від загальної площі України - 600 тис. кв. км становлять орні землі. Але екстенсивний спосіб господарювання в минулому столітті призвів до збільшення розораності ґрунтів до 55%, в той час коли в Німеччині та Франції ці показники становлять 29%, у Великій Британії - 18%, в у США - 15%. Окрім цього, великою загрозою для чорноземів України є неконтрольоване вирощування ріпаку та соняшника. Сільгоспвиробники, користуючись відсутністю нормативної законодавчої бази щодо збереження якості ґрунтів, як це має місце в цивілізованих країнах, по суті, знищують унікальну біохімічну систему ґрунтоутворення, яка утворювалась сотні тисяч років. Новизною роботи є те, що з відходів хімічного виробництва пропонується одержати нове екологічно безпечне добриво, застосування якого сприятиме процесам ґрунтоутворення, що сприятиме збереженню родючості ґрунтів. Розроблення технологічних засад та обладнання для одержання мінерально-гумінових добрив спрямованої дії з вітчизняної сировини сприятиме вирішенню важливої народногосподарської задачі - збереженню та відновленню родючості ґрунтів.

55.41 Локомотивобудування і вагонобудування

55.09.18.0637/0218U000472

Експериментальне обґрунтування технологічних режимів виробництва і відновлення залізничних коліс з комплексом оптимальних службових характеристик в різних умовах експлуатації: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Остап Орест Петрович. – ДР 0117U000724. УДК 539.43:669.018.294. 63 с.

Базуючись на діаграмах конструкційної міцності встановлено, що оптимальним поєднанням характеристик міцності та циклічної тріщиностійкості, зокрема циклічної в'язкості руйнування K_{fc}, володіють сталі з поєднанням твердорозчинного та дисперсійного зміцнення. На основі діаграми експлуатаційної надійності показано, що розроблена комплексологована сталь з вмістом 0,67 Si і 0,81 Mn потребує оптимізації хімічного і структурно-фазового складу за критерієм зносостійкості. На підставі характеристик високотемпературної міцності і пластичності, а також діаграми конструкційної міцності і діаграми експлуатаційної надійності, які визначають схильність колісних сталей до утворення дефектів типу повзун і вищербина, а також до зношування, рекомендовано комплексологовану сталь наступного хімічного складу (мас. %): 0,55-0,60 C; 0,85-0,95 Si; 0,85-0,95 Mn; 0,12-0,15V; 0,014-0,017 N; 0,018-0,022 Al; до 0,005 S; до 0,010 P. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.42 Двигунобудування

55.09.18.0638/0417U003516

Хамза Омар Адел Хамза. Вибір параметрів силової установки із системою утилізації продуктового нафтового газу: Дис... к.т.н. /Національ-

ний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 03.07.2017.

УДК 621.433.3:665.612.2.

133 с.: 16 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 59 назв.

Об'єкт дослідження: процеси утилізації попутного нафтового газу для газотурбінних і газопоршневих двигунів. Мета дослідження: вибір схем і обґрунтування параметрів силових установок на базі газотурбінних і газопоршневих двигунів для виробництва електроенергії за рахунок утилізації попутного нафтового газу, а також аналіз економічної ефективності прийнятих рішень. Методи дослідження: аналіз стану проблеми утилізації попутного нафтового газу і можливостей його використання в якості палива для двигунів електростанцій, математичне моделювання процесів газотурбінних та газопоршневих двигунів внутрішнього згоряння, яке ґрунтується на фундаментальних положеннях теорії двигунів внутрішнього згоряння; дослідження метанового числа попутного нафтового газу проведений з використанням методики корпорації Caterpillar, методи енергоекспертного аналізу для оцінки ефективності роботи електростанцій з використанням газотурбінних і газопоршневих двигунів внутрішнього згоряння, робота яких забезпечується шляхом утилізації (використання у якості моторного палива) попутного нафтового газу; сучасні методи техніко-економічної оцінки доцільності використання запропонованих електрогенеруючих станцій нафтовидобувних і нафтопереробних підприємств. Теоретичні і практичні результати: отримані кількісні показники виробництва електричної енергії шляхом утилізації попутного нафтового газу при використанні газотурбінних і газопоршневих двигунів внутрішнього згоряння, схемні рішення енергетичних установок та їх параметри. Виявлений вплив температури навколишнього середовища на ефективність роботи утилізації енергетичних установок попутного нафтового газу, що створені на базі газотурбінних і газопоршневих двигунів внутрішнього згоряння. Проведене техніко-економічне обґрунтування можливості використання електростанцій на основі енергоблоків газотурбінних і газопоршневих двигунів внутрішнього згоряння для утилізації попутного нафтового газу і вироблення електроенергії. Новизна: вперше використано енергоекспертний аналіз для оцінки ефективності утилізації попутного нафтового газу на електростанціях, що включають газотурбінні та газопоршневі двигуни внутрішнього згоряння. Запропонована схема електростанцій, що включає як газотурбінну так і поршневу енергетичну установку. Вперше виконано наукове обґрунтування потенційних можливостей отримання електроенергії при утилізації попутного нафтового газу нафтопереробного заводу регіону Іраку за запропонованою схемою. Ступінь впровадження: результати дисертаційного дослідження будуть використані при будівництві нових енергоблоків на нафтопереробних заводах Іраку згідно листа №13/1664 від 30.03.2017р. Міністерства промисловості і природних ресурсів. Галузь використання: двигунобудування.

55.09.18.0639/0218U000443

Дослідити можливості діагностування технічного стану дизельних двигунів віброакустичним способом: Заключний звіт / Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільськогосподарства". Керівник Василенко Михайло Олександрович. – ДР 0117U004255. УДК 621.431.004.53.

59 с.

Мета роботи - зменшення затрат на ремонт та технічне обслуговування мобільної техніки за рахунок раціонального використання доремонтного ресурсу основних вузлів і компонентів конструкцій техніки шляхом визначення технічного стану за результатами діагностування. Об'єкт досліджень

- процес зняття та обробки діагностичних сигналів за допомогою діагностичного засобу "Дельфін-1М". Методи досліджень: аналітичний, дедуктивний, діагностичний та метод статистичної обробки даних. Галузь застосування - ремонтні підприємства різних рівнів, господарства-виробники с/г продукції. Розроблено методичні рекомендації з використання методу віброакустичного діагностування технічного стану дизельних двигунів, які включає в себе методики отримання та обробки віброакустичних сигналів отриманих за допомогою діагностичного засобу "Дельфін-1М". Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.43 Автомобілебудування

55.09.18.0640/0417U003382

Ярита Олександр Олександрович. Вдосконалення електропневматичного приводу зчеплення великовантажних автомобілів та автобусів: Дис... к.т.н. / Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 681.583.35, 681.587.357.

202 с.: 5 табл., 84 іл. – Бібліогр.: 134 назви.

Дисертація присвячена покращенню експлуатаційних показників електропневматичного приводу зчеплення великовантажних автомобілів та автобусів, удосконаленню конструкції виконавчого механізму приводу керування зчепленням, удосконаленню конструкції прискорювального клапана, пошуку шляхів оптимізації роботи алгоритму керування електропневматичним приводом зчеплення. У роботі досліджено робочий процес електропневматичного приводу зчеплення. Запропонована конструкція виконавчого механізму з прискорювальним клапаном, що дозволяє отримати одночасно необхідну швидкодію приводу та високу точність регулювання за рахунок нових взаємозв'язків між елементами клапана. При виконанні дисертаційної роботи застосовувались методи збору та аналізу інформації; для дослідження робочих процесів електропневматичного приводу зчеплення - методи математичного моделювання; в експериментальних дослідженнях використовувались методи вимірювання фізичних величин. Практична значимість результатів дисертаційної роботи підтверджується актами впровадження на підприємствах України: ДП "Харківський автомобільний завод", ПАТ "Вовчанський агрегатний завод" та ВАТ "Український інститут автобусотролейбусобудування" (ВАТ "Укравтобуспром").

55.09.18.0641/0417U003383

Шуліка Ольга Олександрівна. Формування процесу доставки тарно-штучних вантажів автомобільним транспортом у міжміському сполученні: Дис... к.т.н. / Харківський національний

автомобільно-дорожній університет. – Захищена 27.06.2017.

УДК 656.073.28.

232 с.: 16 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

Дисертація присвячена вирішенню задачі підвищення ефективності процесу доставки тарно-штучних вантажів у міжміському сполученні автомобільним транспортом за рахунок його формування на основі логістичних принципів в умовах технічних, технологічних, інфраструктурних та фінансових обмежень з урахуванням бізнес-інтересів учасників транспортного процесу. Об'єктом дослідження є технологічний процес доставки тарно-штучних вантажів автомобільним транспортом у міжміському сполученні. Наукова новизна отриманих результатів полягає у запропонованому підході до підвищення ефективності процесу доставки тарно-штучних вантажів у міжміському сполученні автомобільним транспортом. Вперше: - запропонована комплексна оцінка процесу формування транспортно-технологічних схем доставки тарно-штучних вантажів у

міжміському сполученні, починаючи з рівня найпростіших технологічних операцій до базових варіантів логістичних ланцюгів, яка, на відміну від існуючих, враховує наявність технічних, технологічних, інфраструктурних та фінансових обмежень з урахуванням бізнес-інтересів учасників транспортного процесу; - формалізовано та вирішено задачу формування повної сукупності альтернативних варіантів транспортно-технологічних схем доставки тарно-штучних вантажів у міжміському сполученні, що дозволяє, на відміну від існуючих, отримати оптимальний, а не раціональний варіант доставки тарно-штучних вантажів автотранспортом у міжміському сполученні за рахунок визначення впливу параметрів попиту на технологічні параметри транспортно-технологічних схем доставки. Подальший розвиток отримав методологічний підхід до оцінки синергетичного ефекту від вибору оптимального варіанту доставки тарно-штучних вантажів автотранспортом у міжміському сполученні за рахунок врахування впливу технологічно-логістичних параметрів транспортно-технологічних схем доставки на критерій ефективності для кожного з учасників процесу. В роботі запропонована модель формування повної сукупності альтернативних транспортно-технологічних схем доставки тарно-штучних вантажів у міжміському сполученні автомобільним транспортом, що дозволяє оцінити ефективність використання кожного альтернативного варіанту схеми доставки для кожної окремої заявки та обрати оптимальну, яка дозволить максимально знизити сумарні витрати всіх учасників процесу доставки. Результати дисертаційного дослідження отримані з використанням методів системного аналізу, методів оптимізації, імітаційного моделювання, положень теорії ймовірності та методів регресійного аналізу. Оцінка економічного ефекту від використання оптимальної ТТСД проведена з використанням принципів синергетики. Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці методики визначення оптимальних областей використання транспортно-технологічних схем доставки. Моделі, наведені в роботі, можуть бути використані з метою розробки оптимальної транспортно-технологічних схем доставки за умови досягнення максимальної економії коштів всіх учасників транспортного процесу.

55.09.18.0642/0218U000539

Розробка та виготовлення спеціалізованого автомобіля для перевезення осіб, взятих під варту: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0117U004192. УДК 629.114.5; 629.3.

49 с.

Об'єкт дослідження - нове базове автомобільне шасі для переобладнання у спеціалізований автомобіль для перевезення осіб, взятих під варту. Результатом роботи є розробка технічної документації та створення узагальнених технічних вимог до спеціалізованого автомобіля на базі визначеного базового шасі, для перевезення осіб, взятих під варту.

55.09.18.0643/0218U000540

Дослідження аспектів створення спеціального мікроавтобуса для перевезення осіб, взятих під варту: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0116U000624. УДК 629.114.5.

48 с.

Об'єкт дослідження - нові базові мікроавтобусні шасі для переобладнання у спецавтобус для перевезення осіб, взятих під варту. Мета роботи - визначення найбільш оптимальної моделі мікроавтобусного шасі та підбір оптимальної комплектації для створення спецавтобуса для перевезення осіб, взятих під варту. Результатом роботи є розробка те-

хнічної документації та створення узагальнених технічних вимог до спецавтобуса на базі визначеного базового шасі, для перевезення осіб, взятих під варту.

55.45 Суднобудування

55.09.18.0644/0218U000735

Дослідження можливості вимірювання рельєфу дна (глибини) осторонь від судна за допомогою гідролокатора бокового огляду із складними зондуючими сигналами: Заключний звіт /Державна установа "Науковий гідрофізичний центр Національної академії наук України"; Керівник Клочан Юрій Анатолійович. – ДР 0114U002726. УДК 551.462.2; 681.883.

102 с.

Проведено аналіз методів вимірювання рельєфу дна в стороні від судна, розроблена і проаналізована геометрія поставленого завдання, вивчена і доопрацьована математична модель рельєфу морського дна, розроблений математичний апарат моделі гідролокатора бокового огляду зі складним сигналом та алгоритми визначення глибини осторонь від судна на основі кореляційної обробки сигналу зворотного розсіяння від дна, досліджено точнісні характеристики визначення глибини.

55.51 Підйомно-транспортне машинобудування

55.09.18.0645/0417U003293

Ткачук Катерина Володимирівна. Обґрунтування раціональних конструктивних параметрів шарнірно-зчленованих стрілових систем порталних кранів: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 08.06.2017.

УДК 621.875.5.

178 с.: 34 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 111 назва.

Об'єкт: процес створення шарнірно-зчленованої стрілової системи порталного крана. Мета - зменшення матеріалоемності та енергоспоживання порталного крана. Методи: математичного моделювання, багатокритеріальної оптимізації, метод багатомірних статистичних сит. Теоретичні та практичні результати: отримано раціональні конструктивні параметри шарнірно-зчленованої стрілової системи, які знижують металоемність та енергоспоживання крана. Наукова новизна: розроблено алгоритм та принцип роботи комплексного оптимізаційного синтезу шарнірно-зчленованої стрілової системи. Впровадження: ТОВ "Спецпромексперт" (м. Маріуполь), ВАТ "ГСКТІ" концерну "Азовмаш" (м. Маріуполь).

55.55 Комунальне машинобудування

55.09.18.0646/0218U000594

Розробка енергоефективної системи опалення та кондиціонування промислових приміщень на базі універсального теплоаккумулятора: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Романюк Вадим Васильович. – ДР 0116U001552. УДК [628.81+628.84]:621.181.29.

405 с.

Предметом дослідження є процеси нагріву та охолодження теплоносія в тепловому універсальному акумуляторі з наступним підтриманням оптимальних температурних режимів в промислових приміщеннях. Об'єктом дослідження є автономна система накопичення та розповсюдження енергії для забезпечення комфортних температурних режимів виробничих приміщень на основі універсального теплового

акумулятора Мета проекту - розробка універсальної енергоефективної системи теплозабезпечення виробничих та невиробничих приміщень із забезпеченням функцій підігріву та охолодження, шляхом застосування універсального акумулятора теплової енергії, електродних пристроїв нагріву. Метод дослідження - теоретико-експериментальний. Створенні фізичні моделі системи опалення та кондиціонування промислових приміщень на базі універсального тепло акумулятора дозволили в лабораторних та виробничих умовах оптимізувати основні параметри підсистем зокрема і всієї системи в цілому. Розроблена експериментальна установка - енергозберігаюча система теплоакумуляційного електродного опалення, яка показала ефективність роботи в різних режимах. Дана установка встановлена на кафедрі машин та апаратів, електромеханічних та енергетичних систем

55.09.18.0647/0218U000670

Енергетичні комплекси поглинання та акумуляування сонячної енергії на основі полімерних колекторів та полімер-неорганічних теплоакумуляюючих матеріалів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Сухий Костянтин Михайлович. – ДР 0116U001489.

УДК 662.995 : 662.997.

157 с.

Об'єкт дослідження - технологічні процеси перетворення сонячної енергії у теплову, процеси акумуляування теплової енергії композитними матеріалами. Мета роботи - створення та дослідження енергетичних комплексів поглинання, трансформації та акумуляування сонячної енергії з використанням синтезованих композитних сорбентів. Методи дослідження - розрахункові (термодинамічні та статистичні), експериментальні (основні фізико-хімічні методи аналізу). Досліджено процеси поглинання, трансформації та акумуляування сонячної енергії в адсорбційних перетворювачах тепла різного призначення. Розроблено способи одержання теплоакумуляюючих матеріалів; технологію золь-гель синтезу нових композитних сорбентів на основі кристалогідратів та кремнійорганічної матриці. Запропоновані нові технічні рішення: сонячного колектора, в якому в якості матеріала, що сприймає сонячне випромінювання, використано композитний сорбент типу "силікагель-кристалогідрат"; енергетичного комплексу поглинання та акумуляування сонячної енергії; водонагрівальної установки; теплоакумуляюючого модуля; пристрою для кондиціонування повітря, акумулятору теплової енергії на основі розроблених композитних сорбентів. Визначено оптимальне розташування сонячних колекторів на місцевості за допомогою розробленої математичної моделі їх роботи. Надано рекомендації щодо застосування сонячних водонагрівальних установок. Галузь застосування: С 20.59 Виробництво іншої хімічної продукції; С 27.52 Виробництво неелектричних побутових приладів; D 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря; M 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування

55.09.18.0648/0417U003199

Городняк Роман Васильович. Обґрунтування параметрів дозатора-змішувача компонентів комбікормів: Дис... к.т.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 18.05.2017.

УДК 621.929.7.

199 с.: 19 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Дисертація присвячена вирішенню прикладної задачі, що полягає у підвищенні якості приготування комбікормів за рахунок покращення однорідності змішування компонентів із використанням дозатора-змішувача. Запропоновано нові способи дозування і змішування компонентів комбікормів за використання низького вакуумметричного тиску в зоні змішування. Розглянуто процес сходження частинки компонента з ротаційного конусного диска. Розроблено аналітичні рівняння, що описують рух частинки компонента комбікорму по поверхні конуса без лопатки і з криволінійними лопатками заданого радіуса. Подано результати моделювання швидкості і траєкторії переміщення частинки по поверхні ротаційного конусного диска. Розроблено конструкцію і виготовлено дозатор-змішувач компонентів комбікормів, програму і методику експериментальних досліджень. Експериментально встановлено залежність продуктивності і приведеної потужності від радіуса кривизни лопатки, частоти обертання і кута твірної конусного дискового дозатора-змішувача та вакуумметричного тиску в зоні змішування. Наведено результати експериментальних досліджень однорідності змішування залежно від критеріальних параметрів технологічного процесу. Річний економічний ефект від впровадження дозатора-змішувача із конусним дисковим робочим органом становитиме - 27466 грн (у цінах на 30.06.2015 р.).

55.09.18.0649/0417U003410

Петриченко Євгеній Анатолійович. Обґрунтування схеми та параметрів комбінованого удобрювально-посівного машинно-тракторного агрегату: Дис... к.т.н. /Вінницький національний аграрний університет. – Захищена 27.12.2016.

УДК УДК 631.3.06.001.66.

134 с.: 7 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

Викладено результати теоретичних та експериментальних досліджень роботи комбінованого удобрювально-посівного машинно-тракторного агрегату. Розроблена математична модель плоскопаралельного руху комбінованого удобрювально-посівного агрегату. Отримані емпіричні закономірності впливу швидкості руху комбінованого удобрювально-посівного агрегату, глибини висіву насіння і глибини закладання добрив у ґрунт на рівномірність розподілу насіння і добрив вздовж рядка. На основі отриманих результатів досліджень розроблено новий комбінований удобрювально-посівний машинно-тракторний агрегат.

55.09.18.0650/0218U000563

Розробка енергозберігаючих технологій для забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей: Заключний звіт /Сумський національний аграрний університет; Керівник Тарельник В'ячеслав Борисович. – ДР 0116U002756. УДК 621.9.048.

168 с.

Об'єкт дослідження - енергозберігаючі методи на базі електроерозійного легування (ЕЕЛ). Мета науково-дослідної роботи - забезпечення необхідної якості поверхневих шарів деталей машин, шляхом розробки енергозберігаючих і екологічно чистих технологій на базі ЕЕЛ, більш економічними методами, альтернативними традиційній хіміко-термічній обробці. Розроблені технологічні рекомендації по підвищенню якості поверхневих шарів деталей машин алітуванням (легування алюмінієвим електродом) методом електроерозійного легування. Розроблені технологічні рекомендації по підвищенню якості поверхневих шарів деталей із сталевих, нікелевих і титанових сплавів методом цементації ЕЕЛ і нанесенням комбінованих електроерозійних покриттів, які складаються з твердих зносостійких та м'яких анти-

фрикційних металів. Розроблені технологічні рекомендації по сульфидуванню (впровадження в поверхню сірки) сталевих поверхонь деталей методом ЕЕЛ. Розроблені технологічні рекомендації по підвищенню якості поверхневих шарів деталей методами алітування, цементації, сульфидування в комбінації з іншими методами за допомогою ЕЕЛ. Здійснена структурно-параметрична оптимізація процесу ЕЕЛ. Здійснений раціональний синтез ЕЕЛ з іншими методами (поверхневим пластичним деформуванням, іонним азотуванням, обробкою сіркою та ін.), при варіативному оточуючому середовищі. Здійснений науково обґрунтований спрямований вибір раціональної технології підвищення якості поверхневих шарів виробів енергозберігаючими та екологічно чистими методами на базі ЕЕЛ.

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.31 Застосування ізотопів і іонізуючих випромінювань

58.09.18.0651/0218U000780

Спін - ізоспінкові хвилі в ядерній матерії як реакція на спонтанне порушення симетрії та аномальне розсіяння ядер: Заключний звіт /Інститут електрофізики і радіаційних технологій НАН України; Керівник Клепков Вячеслав Федорович. – ДР 0116U007255. УДК 539.1.04:06.

20 с.

Розглянуто теорію поля, яку використовують для опису гравітації у двовимірному просторі. Показано, що за деяких умов така теорія допускає приховану симетрію. Наявність такої симетрії дозволяє значно спростити відповідні рівняння, та в деяких випадках побудувати точні розв'язки. Встановлено плавну поведінку інтенсивності ядерного поглинання із збільшенням енергії. Зокрема, ця характеристика зростає в області навколобар'єрного розсіяння, зменшується в області, де картина навколобар'єрного розсіяння трансформується в картину аномального розсіяння назад, зростає в області аномального розсіяння назад і зменшується в області райдужного розсіяння. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.35 Дія випромінювань і захист від них

58.09.18.0652/0218U000378

Біохімічні та клітинні ланки індивідуальної відповіді організму на дію радіопротекторів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Узленкова Н.Є. – ДР 0115U003002. УДК 576.54+615.84.

157 с.

Об'єкт дослідження: варіабельність індивідуальної відповіді організму при гострому радіаційному синдромі за умов уведення S-гетерілзаміщеного цистеаміну. Мета дослідження: визначити біохімічні та клітинні ланки індивідуальної відповіді опроміненого організму, що забезпечують варіабельну ефективність радіопротекторів. Методи дослідження та апаратура: радіобіологічні, гематологічні, морфологічні, статистичні. Апаратура: рентгенівська установка РУМ-17, універсальний дозиметр UNIDOS, автоматичний гематологічний аналізатор RT-7600, ламінарна шафа MN 120, CO2 інкубатор EC-160, центрифуга NF 800, мікроскоп Leica 6000B, цифрова камера Leica DFC 310 FX, мікроскоп Leica DM IL LED, мікроскоп "AxioLab" 94D 2601, об'єкт-мікромір, ваги аналітичні. Теоретичні і практичні результати: встановлено прогностичну значущість параметрів індивідуальної реактивності організму для оцінки ефективності радіопротекторного впливу S-гетерілзаміщеного цисте-

аміна (S-ГМЦ). Виявлено найбільшу ефективність S-ГМЦ у нормореактивних і гіпореактивних тварин, найменшу - у гіперреактивних тварин. Доведено, що зміни біохімічних параметрів (загальний білок, креатинін, лужна фосфатаза сироватки крові) не залежать від типу індивідуального реагування та складають лабільні ланки індивідуальної відповіді на дію радіопротектора. Визначено стабільні клітинні ефекти радіопротекторного впливу S-ГМЦ за зниженням апоптотичної загибелі міелокаріоцитів, збереженням співвідношення клітин - попередників і диференційованих клітин гемопоетичного ряду у кістковому мозку (КМ). Розроблено алгоритм оцінки відновлювального потенціалу гемопоетичної строми за кількістю клоногенних мезенхімальних стромальних клітин (МСК) КМ. Новизна: вперше в експерименті визначені біохімічні (лабільні) та клітинні (стабільні) ланки формування індивідуальної відповіді опроміненого організму на дію S-ГМЦ, отримані нові знання щодо оцінки індивідуальної відповіді на дію радіопротекторів. Ефективність впровадження: немає. Галузь використання: радіобіологія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59 ПРИЛАДОВУДУВАННЯ

59.01 Загальні питання приладобудування

59.09.18.0653/0218U000337

Новий приладовий комплекс стабілізатора озброєння легкої броньованої техніки: Заключний звіт /Житомирський державний технологічний університет; Керівник Ткачук Андрій Геннадійович. – ДР 0116U003655. УДК 681.2.

385 с.

Проаналізовано існуючі типи систем стабілізації та фактори, що впливають на їх точність. Встановлено, що саме кутові швидкості і прискорення, які повинні відпрацьовувати система стабілізації, значною мірою визначають досяжну точність стабілізації. Розроблено метод формування частотних характеристик системи стабілізації відповідно до необхідного запасу стійкості та новий п'єзоелектричний чутливий елемент комплексу стабілізації, що має вищу точність на відміну від відомих аналогів, та проведено його лабораторні експериментальні дослідження. Спроековано систему ударо- і віброзахисту для забезпечення експлуатаційного захисту чутливого елемента комплексу стабілізації від ударів. Досліджено та розроблено нові методику і алгоритм безпосереднього кореляційно-інтерферометричного пеленгування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.31 Прилади для вимірювання механічних величин

59.09.18.0654/0417U003177

Стахова Анжелка Петрівна. Приладова система для вимірювання механічних напружень на основі явища акустичної емісії: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 09.06.2017.

УДК 681.2:531.781:53.082.4.

166 с.: 3 таб., 62 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Дисертація присвячена розробці методу, апаратних та програмних засобів приладової акусто-емісійної системи в процесі експлуатації. Розроблена математична модель результуючого сигналу АЕ. Проведено моделювання, встановлено, що середня амплітуда результуючого сигналу АЕ на стадії нормального зношування, описується лінійною функцією в часі. При переході до стадії катастрофічного зношування залежність зміни в часі описується степеневією функцією. Визначено, що із збільшенням об'єму матеріалу що

вступив в пластичну деформацію і площі локальних руйнувань спостерігається різке зростання амплітуди результуючого сигналу АЕ і зменшення величини її розкиду. Розроблений метод визначення контактних напружень по сигналам АЕ, заснований на встановленому взаємозв'язку середнього рівня результуючого сигналу АЕ з величиною контактних напружень. Розроблена концепція побудови приладової АЕ системи, що дозволило реалізувати процедури короткочасних і тривалих випробувань. Створена приладова система і програмний математичний комплекс для збору, зберігання, оперативної обробки і аналізу сигналів АЕ при механічних навантаженнях.

59.35 Прилади для вимірювання складу і фізико-хімічних властивостей речовин і матеріалів

59.09.18.0655/0218U000029

Розробка технологічного ультразвукового обладнання для безбразивного зміцнення:

Заключний звіт /Фізико-технічний навчально-науковий центр НАН України; Керівник Черепін Валентин Тихонович. – ДР 0117U005114. УДК 621.3.032.26.

81 с.

Мета роботи - розроблення дослідних зразків технологічного обладнання для ультразвукового безбразивного зміцнення поверхні механічно відповідальних металевих деталей та конструкцій.

59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань

59.09.18.0656/0218U000548

Аналіз вітчизняної нормативної бази та світового досвіду з питань розрахунку кількості теплової енергії, спожитої на опалення місць теплової енергії та розробка пропозицій змін до Методики розрахунку кількості теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Кізеєв Микола Дмитрович. – ДР 0117U003267. УДК 536.6.

44 с.

Об'єкт дослідження - внутрішньобудинкові системи централізованого опалення, засоби обліку спожитої теплової енергії на опалення. Мета роботи - визначення вимог до технічних умов встановлення квартирних лічильників тепла у багатоквартирних будинках та до оснащення вузлів розподільного обліку тепла. Метод дослідження - аналіз вітчизняної нормативної бази з питань обліку тепла та умов влаштування вузлів розподільного обліку тепла багатоквартирних житлових будинків.

59.41 Прилади для вимірювання оптичних і світлотехнічних величин і характеристик

59.09.18.0657/0218U000681

Розробка методів та засобів мультиспектрального телевізійного вимірювального контролю та діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Петрук Василь Григорович. – ДР 0116U004706. УДК 681.785; 681.518.5; 504.064.3; 616-71.

243 с.

Об'єкт дослідження – процес телевізійного вимірювального контролю та діагностування параметрів неоднорідних

біологічних середовищ. Мета роботи – підвищення швидкості, вірогідності контролю та точності діагностування шляхом вдосконалення методів мультиспектрального телевізійного вимірювального контролю та діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ. Методи дослідження – при розв'язанні поставлених задач використовувались методи теорії перенесення випромінювання у неоднорідних біологічних середовищах з врахуванням особливостей оптико-фізичних параметрів, вмісту і просторового розподілу в них біологічних хромофорів для розроблення математичної моделі трансформації випромінювання об'єктом дослідження. На першому етапі проведено аналіз математичних моделей та вдосконалення методів мультиспектрального телевізійного вимірювального контролю і діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ. Проведено математичне моделювання переносу випромінювання у приповерхневих шарах неоднорідних біологічних середовищ на основі багатшарової структури. Проведено математичне моделювання переносу випромінювання у приповерхневих шарах неоднорідних біологічних середовищ з частинками різних розмірів та форми. Проведено математичне моделювання формування масивів мультиспектральних зображень неоднорідних біологічних середовищ. Розроблено та вдосконалено методи мультиспектрального телевізійного вимірювального контролю та діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ. На другому етапі розроблено засоби мультиспектрального телевізійного вимірювального контролю і діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ, спеціалізоване програмне забезпечення та експериментальні методики контролю та діагностування параметрів неоднорідних біологічних середовищ для прикладних задач екологічного моніторингу, біомедицини діагностики та контролю якості продукції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів

59.09.18.0658/0218U000463

Розроблення методик і технічних засобів для контролю і підвищення надійності та ресурсу роботи метало-композитних з'єднань авіаційної техніки: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Муравський Леонід Ігорович. – ДР 0117U000715. УДК 620.179.14.05.

59 с.

Проведено макетування переносного апаратно-програмного комплексу (ПАПК). Виготовлено ескізу документацію на елементи і вузли ПАПК. Виконано перевірку режимів роботи електронних, оптико-електронних і механічних вузлів макета ПАПК. Розроблено пілотний варіант програмного забезпечення макета ПАПК. Розроблено програму для роботи оптико-електронної частини макета. Вдосконалено програму керування макетом НВЧ-давача та системи його позиціонування. Розроблено функціональну схему та конструкцію вузлів кріплення макета ПАПК. Проведено експериментальні дослідження зразків матеріалів та елементів авіаконструкцій за допомогою макетів оптико-електронного вузла та НВЧ-давача в лабораторних умовах за ультразвукового, НВЧ і теплового збудження, а також за механічних навантажень.

59.09.18.0659/0218U000465

Розроблення нових технологій вихрострумового контролю для визначення технологічної і експлуатаційної пошкодженості та напруженого стану критичних елементів кон-

струкції: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Учанін Валентин Миколайович. – ДР 0117U000717. УДК 620.179.

75 с.

Розроблено і на зразках з дефектами в матеріалах з різними електрофізичними властивостями досліджено локальні вихрострумові перетворювачі для виявлення дефектів в резонансному режимі з реєстрацією в комплексній площині дефектоскопу. Побудовано математичну модель, що описує взаємодію вихрострумових ВСП з неоднорідним тришаровим об'єктом. Досліджено перетворювачі диференційно-струмового типу з широкою зоною чутливості Розроблено і виготовлено вихрострумовий перетворювач подвійного диференціювання для визначення напруженого стану виробів із феромагнітних матеріалів.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості

61.09.18.0660/0218U000509

Застосування комплексно-кількісних методів до оцінювання якості матеріалів в умовах імпульсно-ударних навантажень: Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Хімичева Ганна Іванівна. – ДР 0116U008882. УДК 331.101.3.

64 с.

У роботі обґрунтовано необхідність створення допоміжного кваліметричного інструменту для оцінювання рівня якості металевих матеріалів в умовах високошвидкісних навантажень. Необхідність обумовлена відсутністю об'єктивного (кваліметричного) підходу у процесі оцінювання рівня якості швидко-навантажених металевих зразків. В дисертації представлені результати аналізу процесу оцінювання рівня якості навантажених матеріалів, який базується на застосуванні експертного методу, котрий є визначальним при оцінюванні рівня якості швидко-навантажених металевих матеріалів. Суб'єктивна складова, яка присутня при оцінюванні рівня якості навантажених матеріалів породжує ряд проблем, які у ряді випадків характеризуватися неузгодженістю думок експертів. Запропоновано припущення щодо вирішення виявленої проблеми, яке полягає у застосуванні методів кваліметрії, як допоміжного об'єктивного інструменту, здатного підвищити достовірність оцінювання рівня якості металевих матеріалів в умовах високошвидкісних навантажень та уніфікувати процес оцінювання за допомогою програмного забезпечення. Наведено результати теоретично-статистичних досліджень щодо оцінювання рівня якості швидко-навантажених металевих матеріалів за допомогою методів кваліметрії. Встановлено, що для підвищення достовірності їх оцінювання необхідно запропонувати допустимі якісні характеристики металевих матеріалів, які у випадку оцінювання якості в умовах високошвидкісних навантажень представлені динамічними параметрами. Визначено такі параметри матеріалів, як: швидкість навантаження, повздовжня та поперечна швидкості зсуву наряду з швидкістю деформації та міцністю відколу є визначальними при оцінюванні рівня якості навантажених матеріалів, оскільки є найменш варійовані в області навантаження металевих матеріалів. Запропоновано математичне обрахування статистичних даних, які представлені у вигляді динамічних характеристик навантажених матеріалів. Встановлено, що середньо квадратичне відхилення статистичних даних знаходиться у межах допустимого коефіцієнту варіації. Показано, що підвищення достовірності оцінювання рівня якості

матеріалів допустиме за рахунок деякої адаптації методів кваліметрії із-за специфічних умов в яких працюють досліджувані перелік металевих матеріалів. В роботі представлені результати експериментальних досліджень імпульсно-ударного навантаження металевих зразків. В ході експерименту були отримані якісні динамічні характеристики металевих матеріалів. Визначено, що поперечна та повздовжня швидкість зсуву, швидкість зсувної деформації та відкольна міцність є визначальними в процесі оцінювання рівня якості навантажених металевих матеріалів. Встановлено п'ять можливих варіантів якості зразків за допомогою циклограм "паутиння якості" та шкального принципу вперше застосованого до області швидкісних навантажень. Розроблено програмне забезпечення "Assessment of the quality of shock-loaded materials", котре призначене розраховувати рівні якості зразків із сплавів та металів на основі порівняння та обрахування базових та експериментальних динамічних параметрів оцінюваних матеріалів, котрі використовуються в умовах високошвидкісних впливів. Даний програмний продукт корисний підприємствам і виробничим об'єднанням, які займаються розробкою і виготовленням засобів бронезахисту, індивідуального захисту, елементів космічної техніки, медичної техніки. Застосування запропонованого кваліметричного програмного забезпечення дозволяє удосконалити існуючу методику оцінки рівня якості матеріалів в умовах високошвидкісного навантаження шляхом проведення комплексної і наочної оцінки рівня якості, котра спрощує процедуру оцінки якості та використовує мінімальні часові витрати у порівнянні з існуючим експертним методом.

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.09.18.0661/0218U000400

Розроблення технології виготовлення високоенергоємних літєвих джерел струму з полімерним електролітом: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Шембель Олена Мойсїївна. – ДР 0116U008147. УДК 621.355.9.

334 с.

Об'єкт розроблення – технологія виготовлення високоенергоємних літєвих джерел струму (ЛДС) з полімерним електролітом, анодом на основі літію, композитним катодом на основі літійованого оксиду і вуглецевого матеріалу. Мета роботи – розроблення технології виготовлення високоенергоємних ЛДС з твердим або пластифікованим "solvent-free" полімерним електролітом, негативним електродом на основі літію і літій-алюмінієвих сплавів та позитивним електродом на основі літійованих оксидів металів, що здатні перезаряджатись, характеризуються високою питомою енергією на одиницю ваги та об'єму, тривалому терміном служби, підвищеною безпекою в ході експлуатації та низьким саморозрядом. Методи дослідження – термогравіметричний аналіз, диференційно-скануюча калориметрія, ядерно-магнітний резонанс, імпедансна спектроскопія, електрохімічні дослідження в гальваностатичному режимі та циклічна вольтамперометрія. Характеристики виготовлених на підставі розробленої технології і випробуваних ЛДС перевищують характеристики Li-іон полімерних акумуляторів, що випускаються промисловістю на сьогодні: широкий інтервал робочих температур: від мінус 20 °С до 120 °С внаслідок високої термічної стабільності розроблених твердих полімерних електролітів; висока питома енергія, внаслідок заміни анода на основі вуглецевих матеріалів, анодом на основі літію; 265 Вт·час / кг; висока безпека внаслідок відсутності в складі полімерного електроліту легко займистих апротонних розчинників; доступність і низька вартість катодних матеріалів внаслідок використання українських марганцевих руд. Галузь використання: С 27.20 Виробництво батарей і акумуляторів. Робота

передається за кордон за договірною ціною.

61.31 Технологія неорганічних речовин і продуктів

61.09.18.0662/0417U003440

Масалітіна Наталія Юріївна. Технологія нітроген(I) оксиду окисненням амоніаку:

Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет". – Захищена 22.06.2017.

УДК 661.566.

178 с.: 31 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертаційна робота присвячена створенню фізико-хімічних засад ефективної технології окиснення NH_3 до N_2O у висхідному потоці каталізатора. Теоретично обґрунтовані та експериментально підтверджені закономірності каталітичного окиснення NH_3 киснем повітря до N_2O у висхідному потоці каталізатора, визначені фізико-хімічні особливості перебігу реакцій процесу в рухомому шарі каталізатора з урахуванням процесів масопереносу, що за-безпечують ступінь перетворення NH_3 в N_2O на рівні 93,0-93,5%. Розроблено склад та спосіб отримання наноструктурованих каталізаторів на основі Mn_2O_3 , Bi_2O_3 , CuO , CeO_2 із використанням модифікованого цитратного золь-гель методу. Встановлені кінетичні параметри процесу окиснення NH_3 у висхідному потоці каталізатора, визначені коефіцієнти масообміну, константи швидкості, енергії активації та порядок реакції по кожному реагенту. Виявлено вплив технологічних та гідродинамічних параметрів на ступінь перетворення в N_2O . Створена математична модель процесу окиснення NH_3 до N_2O з урахуванням утворення побічних продуктів N_2 та NO . Запропоновано наноструктурований каталізатор Fe-Mn-Ce-O для відновлення залишкових кількостей NO_x амоніаком для мінімізації вмісту побічних продуктів в продукційному N_2O . Запропоновано проводити очистку реакційного газу від каталізаторного пилу в сепараторі з радіальним розташуванням шару стаціонарного каталізатору. Встановлені гідродинамічні та технологічні показники, які забезпечують ступінь очистки на рівні 98-99%. Розроблена енерго- та ресурсозберігаюча технологія N_2O високої одиничної потужності окисненням NH_3 киснем повітря у висхідному потоці каталізатору, визначені технологічно доцільні параметри процесу, запропонована конструкція каталітичного реактору.

61.35 Технологія виробництва силікатних матеріалів

61.09.18.0663/0218U000669

Розробка основ технології виготовлення спеціальних виробів з радіопрозорої склокераміки:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Голеус Віктор Іванович. – ДР 01116U001488. УДК 666.3; 666.593; 666.65.

156 с.

Об'єкт дослідження: технологічні процеси одержання нових термостійких та радіопрозорих склокерамічних матеріалів з заданим комплексом властивостей. Мета роботи – визначення основних технологічних параметрів виготовлення малогабаритних обтічників літальних апаратів із склокерамічних матеріалів. Методи дослідження: розрахункові та основні фізико-хімічні методи аналізу. Експериментально показана доцільність виготовлення малогабаритних обтічників літальних апаратів на основі радіопрозорих склокерамічних матеріалів, які одержані в оксидних системах SiO_2 , $\text{Li}_2\text{O-Al}_2\text{O}_3\text{-SiO}_2$, $\text{MgO-Al}_2\text{O}_3\text{-SiO}_2$, $\text{BaO-B}_2\text{O}_3\text{-SiO}_2$. Встановлений взаємозв'язок експлуатаційних властивостей

дослідних матеріалів та виробів від основних технологічних параметрів їх виготовлення. Запропоновані способи: виготовлення виробів зі склокераміки літій алюмосилікатного складу та одержання виробів з кварцової кераміки; розроблені технологічні інструкції: на виготовлення виробів з кварцової кераміки та на виготовлення тонкостінних склокерамічних виробів, відповідно до якої одержаний експериментальний зразок цього виробу. Галузі застосування – С 23.19 виробництво й оброблення інших скляних виробів, у тому числі технічних; С 23.44 виробництво інших керамічних виробів технічного призначення; С 30.30 виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, суцільного устаткування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.37 Технологія органічних речовин і продуктів

61.09.18.0664/0417U003394

Аль-Хамадані Мохаммед Джаліл Ісмаель. Синтез, моделювання та оптимізація технологічної схеми безперервного нітрування бензену в реакторах змішування:

Дис... к.т.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 26.06.2017.

УДК 66.095.81; 66.011; 66-947.2.

149 с.: 19 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

В роботі вперше проведено системне дослідження промислового процесу безперервного нітрування бензену в реакторах змішування методами математичного моделювання, розроблено комплекс динамічних та стаціонарних математичних і комп'ютерних моделей, заснованих на фундаментальних закономірностях кінетики і термодинаміки нітрування і світовому технологічному досвіду, показана придатність моделей для вирішення практичних завдань. На моделях виявлено ряд нових закономірностей процесу нітрування: - наявність одного стаціонарного стану, що обумовлює стійкість реактора; - залежність наведеної теплопередачі для забезпечення заданої температури і ступеня перетворення від часу перебування в нітраторі; - залежність надмірного вмісту бензену і азотної кислоти в нітраторі при пуску в залежності від пускової температури; - закономірності стадії екстракції відпрацьованої кислоти, як процесу нітрування надлишку бензену залишкової азотної кислотою. Розроблено модель нітрування в каскаді реакторів в умовах чинного виробництва з урахуванням неповноти інформації. За близькості значень середніх ступенів перетворення щодо реакторів каскаду (розрахункових і таких, що спостерігаються у чинному виробництві) підтверджена адекватність моделі.

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.09.18.0665/0218U000336

Системні дослідження та оптимізація умов використання дизельного біопалива з альтернативної сировини у двигунах внутрішнього згоряння:

Заключний звіт /Житомирський державний технологічний університет; Керівник Подчашинський Юрій Олександрович. – ДР 01115U002548. УДК 629.3:621.434:621.317.

173 с.

Розроблено математичну модель процесів випаровування дизельного біопалива різного складу на основі його термодинамічних властивостей. Проаналізовано процеси випаровування крапель біодизельного палива та параметри формування конусу розпилення біопалива. Отримано порівняльні результати ефективності розпилювання палив з різними термодинамічними та механічними властивостями.

Виконано порівняльні дослідження експлуатаційних характеристик роботи двигуна на дизельному та біодизельному паливі. Надано рекомендації щодо використання дизельного біопалива у транспортних засобах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.61 Технологія пластмас

61.09.18.0666/0417U003336

Берладір Христина Володимирівна. Антифрикційні матеріали на основі механоактивованих політетрафторетилену та наповнювачів: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 27.06.2017.

УДК 66.095.261:621.763:621.893(043.5).

194 с.: 32 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Дисертаційна робота присвячена створенню композитів триботехнічного призначення з підвищеними експлуатаційними властивостями на основі механоактивованих ПТФЕ та наповнювачів різної хімічної природи. Запропоновано підхід підготовки матриці та наповнювачів різної хімічної

природи для одержання ПТФЕ-композитів шляхом обґрунтованого вибору співвідношення інгредієнтів та технології їх модифікування. Встановлено оптимальні режими процесу механічної активації матричного ПТФЕ, волокнистих і дисперсних наповнювачів. Вивчено вплив технологічних параметрів процесу механічної активації на структуру, фізико-механічні та триботехнічні властивості ПТФЕ-композиту. З розробленого ПТФЕ-композиту виготовлені поршневі кільця і сальникові ущільнення поршневих компресорів 4ГМ 2,5 У-3,4/2,8-251, які успішно пройшли промислові випробування на ТОВ "Науково-виробничо-підприємство СумиПластПолимер" і за експлуатаційними характеристиками не поступають промисловим зразкам.

61.74 Технологія допоміжних матеріалів

61.09.18.0667/0218U000717

Закономірності формування структури нових полімерів та вивчення їх впливу на рівень властивостей полімерних композицій: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет"; Керівник Бурмістр Михайло Васильович. – ДР 0115U003162. УДК 678.06; 678.046; 678.02; 541.64.

338 с.

Об'єкти дослідження - іонні рідини на основі полімерних четвертинних амонієвих солей, титанборвмісні алкоксисполуки, вищі аліфатичні жирні спирти, активуючі та стабілізуючі системи для еластомерних матеріалів, композити. Мета роботи – дослідження іонної провідності іонних рідин; випробування нових титанборвмісних органічних сполук та епоксидованих ефірів жирних кислот як полімерних модифікаторів; встановлення можливості практичного застосування модифікуючих систем на основі фенолоформальдегідних смол у складі еластомерних композицій; поліпшення якості клейових з'єднань; розроблення композитів з комбінованим наповнювачем. Методи дослідження: фізико-хімічні. Отримано нові полімерні композиційні матеріали антифрикційного і конструкційного призначення з комбінованим наповнювачем для металургійної, гірничодобувної промисловості. Встановлено закономірності впливу природи і структури поліфункціональних бортитанвмісних та титанорганічних сполук на властивості модифікованих полімерних матеріалів. Встановлені можливості практичного застосування модифікуючих систем на основі фенолоформальдегідних смол у складі еластомерних композицій для виготовлення елементів шин, формових гумотехнічних

виробів та створення високоєфективних твердників для клейових композицій. Досліджено вплив температурних і структурних факторів на іонну провідність іонних рідин. Галузі застосування: С 20.16 - виробництво пластмас у первинних формах; С 20.52 - виробництво клеїв; С 20.59 - виробництво іншої хімічної продукції; С 22.29 - виробництво інших виробів із пластмас; С 28.15 - виробництво підшипників, зубчастих передач, елементів механічних передач і приводів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

62 БІОТЕХНОЛОГІЯ

62.01 Загальні питання біотехнології

62.09.18.0668/0218U000133

Комплексоутворення С60 фулерену з лікарськими препаратами для підвищення ефективності протипухлинної терапії: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Михайленко Олексій Володимирович. – ДР 0116U002641. УДК 573.6.086.83+577.21.

37 с.

Об'єкт дослідження: електронно-конформаційна перебудова та обумовлена нею зміна терапевтичних властивостей наноконструкцій молекул лікарських протипухлинних препаратів з фулереном С60. Мета роботи: створення і характеризувати біодоступної форми комплексів вуглецевої наноструктури фулерену С60 з цисплатиною/коніумом та експериментальне обґрунтування можливості використання цих наноконструкцій для підвищення протипухлинної ефективності цисплатину/коніуму, пригнічення резистентності пухлинних клітин до їх дії та зниження побічних токсичних ефектів. Методи дослідження: квантово-хімічні розрахунки та визначення кінетичних і термодинамічних параметрів комплексоутворення в системі фулерен С60 - цисплатин/коніум; створення на їх основі терапевтичних наноконструкцій у біодоступній формі для підвищення ефективності їх протипухлинної дії, адресної доставки у клітини-мішені, зниження побічних токсичних ефектів на клітинному та органічному рівнях.

62.13 Біотехнологічні процеси й апарати

62.09.18.0669/0218U000646

Розробка, експериментальна апробація та метрологічна атестація ферментного мультибіосенсору для визначення загальної токсичності розчинів. Розробка, виготовлення та стандартизація первинних і вторинних перетворювачів, інтерфейсів, програмного забезпечення: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Кукла Олександр Леонідович. – ДР 0113U004856. УДК 621.315.592; 577.152; 53.082.72.

96 с.

Звіт про НДР: 96 стор., 22 рис., 13 табл., 31 літер. джерело. Розроблено новий варіант мультибіосенсорного приладу МЕС-5.5, придатний для роботи як з компютером, так і в автономному режимі. Розроблено конструкцію 8-канального сигналізатора токсичності МЕС-5.6 для екологічного моніторингу середовища. Відпрацьовано підхід до методології кількісного оцінювання величини загальної токсичності розчинів.

62.33 Клітинна інженерія

62.09.18.0670/0218U000718

Роль амінооксидаз у розвитку карбонільно-оксидативного стресу за патологій різно-

го ґенезу: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Шандренко Сергій Григорович. – ДР 0115U003644. УДК 577.121.

102 с.

В процесі виконання науково-дослідної роботи досліджували роль аміноксидаз у розвитку карбонільно-оксидативного стресу за "Блеоміцин-С" стимульованого фіброзу легень та перевивної карциноми легень Л'юїса. Об'єкт дослідження: щури та миші, їх окремі органи, тканини та клітини. Мета роботи полягала у з'ясуванні участі аміноксидаз у розвитку вказаних патологічних станів з явищами гіперактивності цих ензимів, інтенсифікації карбонільно-оксидативного стресу, а також у дослідженні впливу інгібіторів системи аміноксидаз на розвиток цих патологічних станів. Було використано біохімічні (хроматографічні, спектрометричні, флюорометричні, центрифугування, тощо) та токсикометричні методи дослідження. У досліджах *in vivo* на щурах на моделі розвитку легеневого фіброзу за умов інтратрахеального введення препарату "Блеоміцин С" в тканині легень було визначено можливі ензиматичні шляхи розвитку оксидативного стресу та відбувалось зростання загального вмісту активних карбонільних сполук та активності аміноксидаз: LOX, SSAO, DAO, PAO, тому, визначення активності комплексу аміноксидаз є перспективним біохімічним тестом для прогнозування інтенсивності ускладнень при розвитку легеневого фіброзу. За умов перевивної карциноми Л'юїс в легенях мишей розроблено препарат на основі модифікованого креатину моногідрату розчином гіпохлориту, (оптимізований в умовах *in vitro*) та показано, що він набуває властивості інгібітору аміноксидаз, у тому числі і лізілоксидази. Результати дослідження підтверджують, що препарат на основі модифікованого креатину є перспективним для зменшення активності аміноксидаз в організмі, та, після додаткових досліджень, може бути залученим до комплексної фармакологічної програми лікування ряду захворювань з гіперактивністю LOX, в тому числі онкологічних.

62.35 Технологічна біоенергетика

62.09.18.0671/0218U000075

Розробка технічних рішень з переобладнання типових котелень (міських очисних споруд) на спалювання біогазу: Заключний звіт /Інститут газу Національної академії наук України; Керівник Сігал Ісаак Якович. – ДР 0113U004674. УДК 662.767.2:551.588.7.

36 с.

Розроблено принципові рішення по переобладнанню існуючих пальникових пристроїв природного газу: вихрових типу ГМГ-5,5, подових - ГМ-10, на спалювання біогазу, що дозволяє експлуатувати котел в широкому діапазоні навантаження, з високим ступенем надійності та ресурсу роботи не нижче, ніж на природному газі. Встановлено, що більшість промислових котлів середньої потужності, які працюють на природному газі, наприклад, ДКВР-6,5-13, ДКВР-20-13, ДЕ-16-14 можуть бути переведені на спалювання біогазу без суттєвої втрати потужності та ККД. Робота розповсюджується за договірною ціною.

62.09.18.0672/0218U000441

Утворення, переміщення, збір та енергетична утилізація біогазу в тілі полігону твердих побутових відходів: Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України; Керівник Басок Борис Іванович. – ДР 0113U004572. УДК 662.767.2.

41 с.

Об'єктом дослідження в рамках даної роботи є процеси утворення, фільтрації та збору біогазу в тілі полігону ТПВ.

Мета роботи полягає в розробці методів дослідження та розрахунку параметрів процесів утворення, фільтрації та збору біогазу в тілі полігонів ТПВ та удосконаленні системи збору біогазу. Основні результати роботи: (а) проаналізовано схеми систем збору та енергетичної утилізації біогазу і основні положення їх проектування; (б) визначено залежності оптимальної відстані між свердловинами від їх експлуатаційних параметрів; (в) розроблені оптимальні схеми розміщення газозбірних свердловин по площі полігону ТПВ; (г) оцінено техніко-економічні показники оптимальних систем збору та енергетичної утилізації біогазу; (д) розроблені рекомендації щодо основних положень проектування систем збору та енергетичної утилізації біогазу.

62.37 Прикладна генетична інженерія

62.09.18.0673/0218U000279

Молекулярно-генетичні та біохімічні механізми клітинної відповіді на абіотичний стрес: регуляторна роль АФК, антиоксидантів та вуглеводів: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Волков Роман Анатолійович. – ДР 0115U003232. УДК 577.218+577.152.1.

153 с.

Розкрито молекулярно-генетичні та біохімічні механізми стійкості рослин до сольового та теплового стресу. Встановлено, що короткотривалий гострий сольовий стрес призводить до вторинного оксидативного стресу та індукує захисну клітинну відповідь, яка охоплює синтез протекторних метаболітів (пролін), зростання експресії генів антиоксидантних ферментів (Arx1, ArxS) та збільшення їх активності (дегідроаскорбат редуктази - DHAR, гваякол пероксидаза - POD). У мутантах арабідопсису *cat2, cat3, cat2cat3, vte1* та *vte4* із порушеннями окремих компонентів антиоксидантного захисту (знижена активність каталази - CAT, знижений вміст токоферолів) захисна реакція на стрес проявляється слабше. Встановлено взаємозв'язок між активними формами кисню (АФК), антиоксидантами (токофероли, аскорбат) та цукрами (сахароза, глюкоза) у регуляції стресової відповіді на тепловий стрес у рослин. Вперше показано, що в умовах теплового стресу сахароза стабілізує активність термочутливих антиоксидантних ферментів (аскорбат пероксидаза - APX, POD) та підсилює транскрипцію генів, які їх кодують (Arx1, Arx2, ArxS, GolS1). Показано, що транскрипційна активність термоіндукованого промотора Arx2 у лінії *cat2, cat3, cat2cat3* є послабленою, але підсилюється за дії сахарози.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.29 Текстильна промисловість

64.09.18.0674/0218U000349

Фізико-хімічні закономірності нанотехнологій створення текстильних матеріалів із комплексом бар'єрних властивостей для захисту у надзвичайних ситуаціях: Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Редько Яна Володимирівна. – ДР 0115U002481. УДК 544.016-022.532.

220 с.

Об'єкт дослідження - нанотехнології створення та властивості текстильних матеріалів для захисту у надзвичайних ситуаціях. Мета проекту - розробити технології створення стійких, недорогих та зручних у застосуванні текстильних матеріалів із комплексом бар'єрних властивостей для захисту у надзвичайних ситуаціях, а також дослідити властивості отриманих текстильних матеріалів. Мето-

ди дослідження - методи хімічної технології текстильних матеріалів; метод визначення розподілу частинок за розмірами, спектрофотометричний метод досліджень, скануюча електронна мікроскопія (СЕМ), метод ІЧ-спектроскопії, метод електронного-парамагнітного резонансу (ЕПР), метод феромагнітного резонансу (ФМР), метод визначення електрофізичних характеристик оброблених текстильних матеріалів, розроблений метод визначення намагніченості насичення забарвлених волокнистих матеріалів наночастинками магнетиту, метод рентгенофазового аналізу (РФА), метод ядерного гамма-резонансу (месбауерівська спектроскопія) (ЯГР), математичні методи моделювання та статистичної обробки результатів, стандартні методи текстильного матеріалознавства. Результати дослідження та їх новизна. Вперше: 1) розроблено методи одержання текстильних матеріалів із бар'єрними властивостями для захисту із застосуванням принципово різних нанотехнологічних підходів та механізмів при їх отриманні; 2) вперше розроблено метод формування наноструктур за механізмом *in situ* в об'ємі волокнистої матриці в процесі її хімічної модифікації, яка передбачала локалізацію наночастинок магнетиту у фібрилярній структурі як у нанореакторі; 3) вперше встановлені закономірності впливу умов синтезу на розмір наночастинок магнетиту і магнітні властивості текстильного матеріалу; 4) вперше розроблено метод отримання антибактеріальних, фунгіцидних та електропровідних властивостей нанесенням прошарків колоїдних частинок на поверхню з використанням механізму гетерокоагуляції; 5) вперше на підставі теоретичних та експериментальних досліджень встановлено фізико-хімічні закономірності нанотехнологій створення текстильних матеріалів із комплексом бар'єрних властивостей; 6) вперше на основі проведених досліджень створено теорію описання процесу багаточастинкової зворотної гетерокоагуляції наночастинок за рахунок їх самоорганізації на поверхні підложки із застосуванням підходу БЕТ за умови нанесення наночастинок з використанням поверхнево-активних речовин. 7) вперше на основі експериментальних даних з нанотехнологій створення захисного текстилю описано теорію термодинаміки процесу фарбування нанодисперсними барвниками з антибактеріальною складовою. Практична значимість: розроблені методи створення стабільних у часі магнітних текстильних матеріалів різного сировинного складу шляхом синтезу наноматеріалу усередині текстильного матеріалу, який виконує роль нанореактора; розроблено експрес методик оцінювання захисних властивостей створених текстильних матеріалів, що обумовлені інтенсивним поглинанням енергії мікрохвиль наночастинками магнетиту; розроблені методи надання текстильним матеріалам бактерицидних та фунгіцидних властивостей з використанням гетерокоагуляції в рамках нанотехнологій. Основні конструктивні, технологічні й техніко-експлуатаційні характеристики та показники. При виконанні НДР отримано 3 патенти на корисну модель (1 - Пат. (UA) 111395 C2; 2 - Пат. 113268 (UA), МПК B01J 39/00; 3 - Пат. 116895 (UA), МПК G01N 27/72, G01N 33/00, G01N 33/383). Ступінь впровадження: робота має фундаментальний характер. Результати НДР використані при оновленні лекційного курсу "Хімічна технологія текстильних матеріалів", для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за напрямом підготовки 6.051601 - Технологія та дизайн текстильних матеріалів. Також в цьому контексті за темою НДР захищені 4 кваліфікаційні магістерські роботи; виконана і захищена 1 кандидатська дисертація (Романкевич Я.О.) та 1 докторська дисертація (Гараніна О.О.). Взаємозв'язок з іншими роботами: для отримання стабільних у часі магнітних текстильних матеріалів наночастинок магнетиту повинні бути локалізовані всередині фібрилярних волокон, з яких складається текстильний матеріал. В процесі дослідження даної

проблеми з'ясувалось, що існують більш загальні проблеми створення магнітних наночастинок у волоконному середовищі, яке б забезпечило просторове розміщення, розмір та інші характеристики наночастинок і визначило б властивості отриманих текстильних матеріалів з бар'єрними властивостями. Використання нанотехнологій з метою осадження на поверхні волокон антибактеріальних та фунгіцидних компонентів за механізмом гетерокоагуляції практично не досліджено. Загальні теорії створення дисперсій та гетерокоагуляції наночастинок на поверхні мають якісний характер, що не дозволяє визначати параметри нанотехнології: гетерокоагуляція частинок на поверхні з утворенням шару, який надає текстильним матеріалам антибактеріальних та фунгіцидних властивостей. В даній НДР отримання текстильних матеріалів із бар'єрними властивостями з використанням нанотехнологій як процес, розроблено вперше і не має аналогів. Рекомендації щодо використання результатів роботи: знання фізико-хімічних закономірностей нанотехнологій створення текстильних матеріалів з бар'єрними властивостями, дозволило розробити нові методи отримання захисного текстилю. Одержані значення намагніченості насичення ($M_s = 2 \cdot 10^4 \text{ A}^2\text{m}^2/\text{kg}$) свідчать про те, що магнітні матеріали технологічно прийнятні для виготовлення дослідного зразка захисного костюму, наприклад, для захисту від впливу електромагнітних полів співробітників радіолокаційних станцій, для захисту особового складу військових підрозділів та армійських засобів зв'язку і комунікацій від мікрохвильового випромінювання. При виготовленні екранів із текстильних матеріалів безсумнівною перевагою є висока технологічність таких виробів, які спільно з високим виробництвом сучасного обладнання і відносно невисокою вартістю як вихідної сировини, так і процесу виготовлення, обумовлює перспективність використання нанотехнології отримання текстильних матеріалів з магнітними властивостями для створення гнучких, міцних та повітропроникних екранів і поглиначів електромагнітного випромінювання, що сприяє розширенню асортименту технічного текстилю із захисними властивостями. Необхідність використання текстильних матеріалів та виробів з бактерицидними і фунгіцидними властивостями в надзвичайних ситуаціях пов'язана з тим, що при їх використанні досягається захист людини від зовнішньої інфекції, знижується ризик виникнення інфекційного процесу на шкірі за рахунок аутогенного інфікування і переривання передачі грибової і гнійничкової інфекції в зовнішнє середовище. Галузь застосування: текстильна продукція технічного та відомчого призначення із спеціальними властивостями для захисту. Економічна ефективність роботи: при заміні металізованих волокон, у виробництві яких використовуються складні технологічні процеси, що пов'язані з використанням спеціального обладнання, використання створених магнітних текстильних матеріалів дає суттєву економію. Висновки, пропозиції щодо розвитку об'єкта дослідження та доцільності продовження досліджень: доцільним є подальше проведення розробок із даної тематики, орієнтовна тематика - прикладні дослідження з метою забезпечення впровадження розробок в промисловості.

64.09.18.0675/0218U000350

Розробка інноваційних текстильних матеріалів та виробів індивідуального призначення для комплексного захисту людини від штучного неіонізуючого електромагнітного випромінювання та патогенної мікрофлори:

Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Березненко Сергій Миколайович. – ДР 0116U004575. УДК 677.017.

98 с.

В даному проекті поставлене завдання розробки спеці-

фічних текстильних багат шарових структур, активних до поглинання ЕМВ для захисту людського організму від дії неіонізуючого ЕМВ. Нами запропонована розробка багат шарових текстильних матеріалів, в склад яких входить наномодифікований або струмопровідний текстиль, а міжшаровий простір модифікований відповідним чином (наночастинок металів; високодисперсними неорганічними та органічними нанонаповнювачами тощо). Теоретично ефективність таких структур забезпечується за рахунок вимушеного багаторазового відбивання, розсіювання та поглинання ЕМВ на високодисперсних модифікаторах. Крім того, модифікація нанопрепаратами деяких металів (наприклад, Cu, Ag) надає текстильним матеріалам антимікробні властивості. Поєднання в одному текстильному матеріалі двох принципово важливих для здоров'я чинників в сукупності забезпечує унікальні захисні властивості виробів з нього. За результатами роботи опубліковано 29 наукові роботи, з них 6 в журналі, що індексується БД Scopus, 3 патенти України на корисну модель, 14 тези доповідей; 2 доповіді зроблені на міжнародних конференціях, з них 1 за кордоном (Чехія, Ліберецький технічний університет)

64.33 Швейна промисловість

64.09.18.0676/0218U000592

Розробка технології створення адаптивних багатофункціональних швейних виробів з розширеними можливостями застосування:

Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Потапчук Євген Михайлович. – ДР 0116U001550. УДК 687.01:159.9:159.944.4.

439 с.

Об'єкт дослідження - процес проектування ефективних багатофункціональних швейних виробів. Мета роботи - розроблення науково-технічного комплексу методів і засад технології створення адаптивних багатофункціональних систем (АБС) на прикладі швейних виробів із розширеними можливостями застосування та оцінювання ефективності впливу розроблених швейних виробів на фізіологічні та психічні стани людини. У процесі НДР було використано системний і комплексний підходи. Методи дослідження: теоретичні та практичні основи проектування швейних виробів, одягу зокрема, методи антропометрії, математичної статистики, комп'ютерних та інформаційних технологій, психологічні теоретичні та емпіричні методи діагностики стресу, прикладні методи оцінювання психофізіологічного та функціонального стану людини за допомогою апаратно-програмних діагностичних комплексів ROFES та Intera-DiaCor, методи енергоінформаційної медицини. Обробка результатів велась з використанням математично-статистичних методів та пакета прикладних програм SPSS 17.0. У ході виконання роботи: розроблено концепцію АБС-технології для створення швейних виробів із розширеними можливостями застосування, яка полягає у здійсненні вибору екологічно безпечних матеріалів та засобів розширення функціональних можливостей одягу; визначено асортимент адаптивних багатофункціональних швейних виробів із розширеними можливостями застосування: спідня сорочка, труси, рукавички, напульсник та головний убір, у яких враховано особливості взаємодії у системі "людина - швейний виріб - навколишнє середовище"; розроблено способи та методики використання засобів впливу, у вигляді металевих пластин, що містять інформацію лікувально-профілактичного змісту, на біологічно активні точки та зони тіла людини, з метою отримання бажаного коригуючого (лікувально-профілактичного) ефекту; розроблено методи оцінювання впливу адаптивних багатофункціональних швейних виробів на фізіологічний та психоемоційний стани людини, які здійснюються за допомо-

гою психологічних опитувальників та апаратно-програмних комплексів ROFES та Intera-DiaCor; визначено раціональні конструктивно-технологічні рішення багатофункціональних швейних виробів з розширеними можливостями; розроблено та виготовлено зразки адаптивних багатофункціональних швейних виробів та здійснено дослідження їхньої ефективності. Результати НДР : розроблено комплексну методику підтримки позитивних психоемоційних станів людей екстремальних видів діяльності, що, у тому числі, передбачає використання адаптивних багатофункціональних виробів, з метою підвищення професійної ефективності людини; розроблено методику проектування багатофункціональних виробів, яка полягає у розміщенні в одязі елементів впливу на ділянках, що є проєкціями біологічно-активних зон тіла, через які можливо здійснювати бажаний коригуючий вплив на психофізіологічний та функціональний стан людини; розроблено рекомендації щодо вибору матеріалів та технологічних методів обробки багатофункціонального одягу, що містить елементи впливу у вигляді металевих пластин. Дослідження проведено в лабораторії медико-психологічних досліджень Хмельницького національного університету

64.35 Шкіряна промисловість

64.09.18.0677/0218U000772

Розвиток фізико-хімічних основ технологій формування поліфункціональних біополімерних матеріалів:

Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Данилкович Анатолій Григорович. – ДР 0115U002479. УДК 675.1/6.04.

224 с.

Науково обґрунтовано вибір мікроорганізмів та ферментів, модифікації мінеральних і органічних реагентів для ефективного використання у технологічних процесах формування біополімерних поліфункціональних матеріалів. Досліджено процеси взаємодії колагену з хімічними і біологічними реагентами та формування структури біополімеру. Розроблено маловідходні енергоощадні біотехнології виробництва поліфункціональних матеріалів із заданим комплексом функціональних властивостей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

64.09.18.0678/0218U000773

Фізико-хімічні основи комплексної переробки колаген містких відходів з використанням електроактивованих розчинів для отримання біоматеріалів з прогнозованими властивостями:

Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Плаван Вікторія Петрівна. – ДР 0115U002483. УДК 547.962.9:574.63.

120 с.

В роботі встановлені фізико-хімічні закономірності комплексної переробки, модифікації і застосування колагенмістких відходів шкіряної і рибопереробної промисловості з використанням електро-активованих розчинів для зменшення шкідливих викидів у навколишнє середовище і отримання біоматеріалів із прогнозованими властивостями, зокрема медичного і сільськогосподарського призначення.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.09.18.0679/0218U000085

Дослідження нормативної документації Європейського Союзу у сфері гарантованого традиційного складу та способу виробництва

сільськогосподарської продукції та харчових продуктів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут олій та жирів Національної академії аграрних наук України; Керівник Петік Павло Федорович. – ДР 0117U002376. УДК 389.6.

25 с.

Проведено аналіз нормативних документів ЄС, що використовуються у сфері гарантованого традиційного складу та способу виробництва сільськогосподарської продукції та харчових продуктів. На основі аналізу запропоновано Програму наближення законодавства ЄС у сфері гарантованого традиційного складу сільськогосподарської продукції та олієвмісних продуктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0680/0218U000086

Розробка нового каталізатору процесу переетерифікування жирів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут олій та жирів Національної академії аграрних наук України; Керівник Ситнік Наталія Сергіївна. – ДР 0117U002373. УДК 665.3.

58 с.

Об'єкт дослідження - технологія каталітичного переетерифікування олій та жирів. Предмет дослідження - фізико-хімічні і технологічні показники тестового жиру початкового та після переетерифікування у присутності гліцератів лужних металів. Мета роботи - розробка та експериментальне підтвердження ефективності нового каталізатору переетерифікування олій та жирів на основі гліцератів лужних металів. Методи дослідження: жирнокислотний та триацилгліцерольний склад тестового жиру визначено з використанням хроматографічного аналізу; характеристики плавлення та кристалізації, а також вміст твердих триацилгліцеролів тестового жиру визначено за допомогою диференційної скануючої калориметрії; фізико-хімічні показники дослідних олій визначено за стандартними методиками. Одержано наукові дані щодо ефективності нових каталізаторів переетерифікування олій та жирів на основі гліцератів лужних металів. Проаналізовано фізико-хімічні показники тестового жиру у початковому вигляді та після переетерифікування з гліцератом калію та гліцератом натрію. Також досліджено зміну триацилгліцерольного складу тестового жиру в результаті переетерифікування у присутності розробленого каталізатору (гліцерату калію) та промислового (метилату натрію). Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0681/0218U000087

Потенціал вітчизняного ринку насіння олійних культур та продуктів їх переробки: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут олій та жирів Національної академії аграрних наук України; Керівник Петік Павло Федорович. – ДР 0117U002375. УДК 665.0:338.

59 с.

Об'єктом дослідження роботи є стан поточних ринків насіння олійних культур (сояшник, соя, ріпак) та продуктів їх переробки, аналіз економічних показників за підсумками 2017/18 маркетингового року. Мета роботи - моніторинг потенціалу виробництва насіння основних олійних культур та продуктів їх переробки, виробничих потужностей з переробки насіння основних олійних культур та цінний моніторинг, порівняння основних об'єктів моніторингу та визначення стратегічних напрямів розвитку виробництва насіння основних олійних культур та продуктів їх переробки в Україні, стратегічні напрями розвитку виробництва насіння основних олійних культур та продуктів їх переробки. Методи дослідження: методи економічного загальносистемного аналізу: порівняння, візуально-графічні, балансовий,

формально-логічний (експертних оцінок, якісні і кількісні рейтинги тощо). За результатами роботи вивчено фактичний стан розвитку вітчизняного ринку, визначено фактичний стан та ринкову структуру галузі, фактори які вказують на потенціал ринку в Україні та її позиції на світовому ринку. Результатом роботи є інформаційно-аналітичні бюлетені олієжирової галузі України та Російської Федерації, в яких відображена інформація щодо роботи підприємств галузі. Дослідження конкретних товарних ринків і правильні висновки про тип ринку дозволяють здійснювати ефективний контроль за станом олієжирового ринку, своєчасно робити висновки та прогнози, попереджати монополізацію і припиняти порушення конкурентного законодавства. Наведена у роботі інформація щодо стану поточних ринків насіння олійних культур (сояшник, соя, ріпак, льон) та продуктів їх переробки є базою для розробки та прийняття суб'єктами ринку ринкових конкурентних стратегій та ефективних управлінських рішень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0682/0218U000088

Розробка білково-жирової основи для раціонального харчування спортсменів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут олій та жирів Національної академії аграрних наук України; Керівник Матвеева Тетяна Вікторівна. – ДР 0117U002374. УДК 665.3.

60 с.

Об'єкт дослідження - процес розробки білково-жирової основи підвищеної біологічної цінності цукрових кондитерських виробів для раціонального харчування спортсменів. Предмет дослідження - органолептичні, фізико-хімічні показники, біологічна цінність білково-жирової основи підвищеної біологічної цінності цукрових кондитерських виробів для раціонального харчування спортсменів. Мета роботи - обґрунтування і розробка білково-жирової основи підвищеної біологічної цінності і подовженого строку придатності, що може використовуватися при організації раціонального харчування спортсменів. Методи дослідження - дослідження фізико-хімічних показників олій виконано згідно з ДСТУ 4492:2005, ГСТУ 46072:2005, ДСТУ 4534:2006, ДСТУ 4536:2006, а також загальноприйнятими методами. Жирнокислотний склад олій - за допомогою газорідного хроматографу "Shimadzu" GC-14B (Японія). Біологічну цінність олій - шляхом розрахунку. Органолептичні та фізико-хімічні показники білково-жирової основи, вміст жиру в олійному насінні - за стандартними методиками; амінокислотний склад - згідно рекомендаціям ISO 13903:2005; окислювальну стабільність - за прискореним методом "активного кисню" за температури 85 ± 1 °С при вільному доступі світла та повітря у реакторі барботажного типу з постійною швидкістю подачі повітря при перемішуванні; період індукції - графічно за кривими зміни пероксидного числа. Для планування експерименту і обробки даних застосовано математичні методи з використанням програмних пакетів Microsoft Excel і Statistica. Для розрахунку співвідношення компонентів в білково-жировій основі використано симплекс-ґратчастий план Шефе. Запропоновано білково-жирову основу, що містить наступні компоненти: подрібнене насіння сояшнику, кунжуту, льону й соєву та сояшникову олії. Білково-жирову основу застосовано у складі цукристого кондитерського виробу, що сприяло підвищенню біологічної цінності, зниженню калорійності та підвищенню окисної стабільності останнього. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0683/0218U000523

Наукові основи та теоретичне обґрунтування інноваційного процесу екстрагування

біологічно-активних речовин із виноградних вичавок субкритичною водою: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Зав'ялов Володимир Леонідович. – ДР 0115U003289. УДК 664:[663.26:[641.16:613.31].

361 с.

Предмет дослідження - інноваційного процесу екстрагування біологічно активних речовин (БАР) із виноградних вичавок (ВВ) субкритичною водою (СКВ). Об'єкт дослідження - ВВ; раціональні параметри процесу екстрагування; фізико-хімічні та біологічні властивості одержаного екстракту: сухі речовини, антиоксидатна активність, поліфеноли (таніно-катехіновий комплекс), фурфурол, редукуючі речовини галова та винна кислоти. Мета роботи - розробка наукових основ та теоретичне обґрунтування інноваційного процесу екстрагування БАР із ВВ СКВ; експериментальне підтвердження достовірності теоретичних положень. Методи дослідження - розробка моделі процесу екстрагування СКВ ВВ з урахуванням неоднорідності їхньої структури, будови та біологічної цінності кожного з компонентів ВВ (гребені, шкірка, кісточка, залишки м'якоти). Запропонована математична модель процесу екстрагування ВВ СКВ з використанням гідродинамічного модулю FLOTTRAN системи ANSYS. Експериментально підтверджено наукову гіпотезу про комплексну на селективну екстракції. БАР СКВ: варіювання параметрів процесу екстракції СКВ дозволяє одержувати екстракти ВВ з максимальним вмістом окремих заданих цільових продуктів, або екстракт, в якому представлено комплекс БАР, наявний у сировині, що використана у процесі екстрагування та вміст яких може коливатися виходячи з параметрів процесу. Встановлені раціональні параметри процесу екстрагування (температура, тиск, гідромодуль), що забезпечують максимальний вихід досліджуваних цільових продуктів. Розроблено технологічні схеми процесів екстрагування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.09.18.0684/0218U000629

Термодинамічні властивості конденсованих середовищ з вуглецевими наночастками генеалогічного дерева графена: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Мазур Віктор Олександрович. – ДР 0115U000289. УДК 536.7.

91 с.

Метою проекту є одержання всебічної інформації про термодинамічну та фазову поведінку однорідних та неоднорідних конденсованих середовищ з добавками вуглецевих наночасток генеалогічного дерева графена у над- і навіколокритичному станах під впливом варіації термодинамічних параметрів (температури, тиску, концентрації наночасток). Даний етап присвячено розробці рівнянь стану конденсованих середовищ з наноструктурованими матеріалами на основі наночасток генеалогічного дерева графена. Запропонована методологія до пошуку робочих тіл із заздалегідь заданими властивостями. Проведені дослідження впливу наночасток на енергетичну ефективність низькопотенціальних енергоперетворюючих систем Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0685/0218U000630

Експериментальне дослідження та моделювання процесів кипіння нанохолодоагентів: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Семенюк Юрій Володимирович. – ДР 0116U004682. УДК 621.592.

180 с.

Мета проекту - розробка наукових основ для впровадження робочих тіл нового покоління - нанорідин, які забезпечують істотне підвищення показників енергетичної ефективності холодильного та іншого теплоенергетичного устаткування за рахунок інтенсифікації процесів теплообміну при кипінні. Отримано експериментальні дані про: склад і структуру нанофлюїдів R141b/TiO₂ та R600a/мінеральне мастило/фулерен C60; густину, тиск насиченої пари, поверхневий натяг і в'язкість нанофлюїдів R141b/TiO₂ та R600a/мінеральне мастило/фулерен C60; характеристики процесу кипіння нанохолодоагенту R141b/TiO₂ у вільному об'ємі; коефіцієнт тепловіддачі при плинні нанофлюїду R600a/мінеральне мастило/фулерен C60 у трубі; вплив домішок наночастинок у робочому тілі на показники енергетичної ефективності компресорної системи, що працює на робочому тілі-нанофлюїді R600a/мінеральне мастило/фулерен C60. З використанням отриманої емпіричної інформації про теплофізичні властивості й характеристики процесу кипіння нанофлюїдів і теплообміну у них розроблено моделі для розрахунку коефіцієнта тепловіддачі при кипінні нанофлюїдів. Удосконалено технологію створення нових робочих тіл з підвищеною стійкістю (нанохолодоагентів, компресорних наомастил, розчинів холодоагент/наомастило) для холодильного устаткування. Розроблено практичні рекомендації щодо підбору, створення й впровадження нових робочих тіл-нанофлюїдів з покращеними теплопередавальними властивостями. Запропоновано новий індикатор еколого-енергетичної ефективності холодильних приладів. Отримана інформація може бути використана для моделювання процесів теплообміну в теплоенергетичному обладнанні при застосуванні нанофлюїдів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0686/0218U000631

Дослідження стабільності та теплофізичних властивостей нанофлюїдів, перспективних для використання в холодильному та енергетичному обладнанні: Заклучний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Железний Віталій Петрович. – ДР 0116U004683. УДК 621.564-022.532.

200 с.

В проекті виконане експериментальне дослідження агрегативної стабільності нанофлюїдів, які створені з використанням різних технологій. Виконане всебічне експериментальне дослідження й моделювання широкого спектру теплофізичних властивостей цих нанофлюїдів. Розроблено технології створення нанофлюїдів, які можуть застосовуватися в якості холодоносіїв та робочих тіл у теплоенергетичному та холодильному обладнанні. Розроблено методику еколого-енергетичного аналізу з метою обґрунтування доцільності впровадження нанотехнологій у теплоенергетичне та холодильне обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0687/0218U000632

Створити енерго- та ресурсозберігаючі технології отримання рідкісних газів для забезпечення їх утилізації та вторинного використання в наукоємних галузях: Заклучний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Симоненко Юрій Михайлович. – ДР 0116U004684. УДК 661.939:661.59.

71 с.

Важкі рідкісні гази ксенон і криптон (Кг і Хе) стали невід'ємними продуктами багатьох сучасних виробництв (від електроніки і космонавтики до медицини і лазерної техніки). Повторне використання рідкісних газів дозволить роз-

ширити об'єми їх використання та буде сприяти освоєнню нових сфер застосування цих унікальних продуктів. Особливо актуальною є рециркуляція ксенону - найбільш рідкісного і, відповідно, найдорожчого з інертних газів. В ході виконання роботи обґрунтовано і апробовано новий метод очищення ксенону від низькокиплячих домішок в колоні ректифікації при $T = 110 \dots 240$ К. Серія експериментів, що супроводжувалась газовим аналізом потоків, підтвердила високу чистоту ксенону (99,999 %) і прийнятний рівень коефіцієнта витягання $k = 0,98 \dots 0,99$. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.09.18.0688/0218U000633

Підвищення ефективності функціонування мереж наступного покоління: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Князева Ніна Олексіївна. – ДР 0115U004197. УДК 621.391:681.5.

50 с.

Об'єктом дослідження є мережа наступного покоління - NGN (Next Generation Network). Предметом дослідження є принципи підвищення ефективності функціонування мереж наступного покоління. Метою науково-дослідної роботи є розв'язання комплексу науково-технічних питань, пов'язаних з дослідженням та розробкою методів підвищення ефективності функціонування NGN для якісної та надійної роботи NGN. Зі стрімким розвитком та поширенням NGN виникає необхідність у дослідженні та розробці принципів підвищення ефективного функціонування таких мереж. При проектуванні будь-якої мережі повинні братися до уваги деякі параметри, від яких залежить ефективність її функціонування. До таких параметрів належить: живучість, надійність, якість надання послуг, вибір управління мережею, вартість мережі та багато інших. Якщо при проектуванні мережі врахувати всі ці параметри, то робота мережі буде максимально результативною та ефективною. В результаті було визначено критерії ефективного функціонування NGN, розроблені методи оцінки критеріїв ефективного функціонування NGN, розроблено принципи ефективної роботи мереж наступного покоління. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.09.18.0689/0218U000634

Теорія і техніка сушіння термолабільної сировини при використанні інноваційних енергоефективних систем термотрансформації та адресної доставки енергії: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Бурдо Олег Григорович. – ДР 0115U000295. УДК 664.013.6001.1.

40 с.

У багатьох харчових технологіях використовується в 2...3 рази енергії більше, ніж її фізично необхідно на процес. Витратами енергії визначається вартість виробництва і якість продуктів. Процеси сушіння харчових продуктів відносяться до найбільш енергоємних. Необхідно сформулювати принципово нові підходи в харчових технологіях, створити новітні неенергоємні технології та інноваційні продукти, розробити принципи та обладнання, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. Об'єкт дослідження: технології сушіння рослинної сировини, екологія виробництва, ефективне використання ресурсів. Предмет дослідження: сушарки, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. Фундаментальна проблема: ефективне використання енергії та сировини при виробництві харчових продуктів. Мета: формування принципово нових підходів в харчових технологіях, створення новітніх неенергоємних технологій та інноваційних продуктів,

принципів та обладнання, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. В роботі використано нові методи та методологія досліджень з використанням сучасних засобів організації процесів теплопередачі при сушінні. Створено та застосовано комбіновані технології енергопідводу для інтенсифікації процесів сушіння. Одержані нові знання, обґрунтовано принципи, що формують наукові основи роботи інноваційних енергоефективних систем сушіння, що використовують комбіноване та адресне підведення енергії. На основі досліджень розроблено нові конструкції експериментальних стендів для дослідження тепло-масообміну в апаратах, що реалізують комбіноване та адресне підведення енергії до продукту. Досліджено кінетику сушіння дисперсних харчових продуктів в розроблених установках. Вивчено вплив режимних та конструктивних параметрів на інтенсивність процесів тепло-масопереносу. Визначено величину енерговитрат розроблених сушарок. Узагальнено експериментальні дані, розроблено методики та програми розрахунку сушарок. Розроблені сушарки впроваджено на підприємствах галузі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.09.18.0690/0218U000635

Теорія і техніка сушіння термолабільної сировини при використанні інноваційних енергоефективних систем термотрансформації та адресної доставки енергії: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Бурдо Олег Григорович. – ДР 0115U000295. УДК 664.013.6001.1.

120 с.

У багатьох харчових технологіях використовується в 2...3 рази енергії більше, ніж її фізично необхідно на процес. Витратами енергії визначається вартість виробництва і якість продуктів. Процеси сушіння харчових продуктів відносяться до найбільш енергоємних. Необхідно сформулювати принципово нові підходи в харчових технологіях, створити новітні неенергоємні технології та інноваційні продукти, розробити принципи та обладнання, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. Об'єкт дослідження: технології сушіння рослинної сировини, екологія виробництва, ефективне використання ресурсів. Предмет дослідження: сушарки, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. Фундаментальна проблема: ефективне використання енергії та сировини при виробництві харчових продуктів. Мета: формування принципово нових підходів в харчових технологіях, створення новітніх неенергоємних технологій та інноваційних продуктів, принципів та обладнання, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії. В роботі використано нові методи та методологія досліджень з використанням сучасних засобів організації процесів теплопередачі при сушінні. Створено та застосовано комбіновані технології енергопідводу для інтенсифікації процесів сушіння. Одержані нові знання, обґрунтовано принципи, що формують наукові основи роботи інноваційних енергоефективних систем сушіння, що використовують комбіноване та адресне підведення енергії. На основі досліджень розроблено нові конструкції експериментальних стендів для дослідження тепло-масообміну в апаратах, що реалізують комбіноване та адресне підведення енергії до продукту. Досліджено кінетику сушіння дисперсних харчових продуктів в розроблених установках. Вивчено вплив режимних та конструктивних параметрів на інтенсивність процесів тепло-масопереносу. Визначено величину енерговитрат розроблених сушарок. Узагальнено експериментальні дані, розроблено методики та програми розрахунку сушарок. Розроблені сушарки впроваджено на підприємствах галузі. Робота передається за кордон за

договірною ціною.

65.09 Харчова сировина і допоміжні матеріали

65.09.18.0691/0218U000645

Розробка та дослідна експлуатація портативного приладу на основі ферментних потенціометричних біосенсорів для аналізу алкалоїдів та інших природних токсинів в сільськогосподарських культурах і продуктах. Розробка первинних датчиків, перетворювачів, програмного забезпечення приладу: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Мацас Євген Петрович. – ДР 0113U002643. УДК 621.315.592; 577.152; 53.082.72.

77 с.

Звіт про НДР: 77 стор., 29 рис., 16 табл., 13 літер. джерел. Створена та експериментально апробована мала серія портативного приладу на основі ферментних потенціометричних біосенсорів для аналізу алкалоїдів та інших природних токсинів в с/г культурах і продуктах. Проведено заходи із стандартизації та метрологічної атестації цих приладів.

65.31 Комбікормова промисловість

65.09.18.0692/0218U000405

Удосконалити елементи технології силосування високовологих сумішок однорічних кормових культур за використання нових силосних заквасок: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Федак Наталія Миколаївна. – ДР 0117U001016. УДК 636.085.

14 с.

Внесення закваски КТ-Л 18/1 в дозах 25 та 50 млн. життєдатних клітин на 1 кг зеленої маси сумішки однорічних кормових культур підвищеної вологості (78-79%) забезпечило зниження втрат сухої речовини 0,66 та 0,06 абс.%, а за подвійної дози препарату вміст сухої речовини збільшився на 0,3 абс.%. За сукупністю показників встановлено, що внесення закваски КТ-Л 18/1 у означених дозах забезпечує оптимальний рівень активної кислотності та співвідношення між основними кислотами бродіння (68-69 : 28-29 %) у зразках силосів.

65.41 Дріжджова промисловість

65.09.18.0693/0218U000700

Отримання етанолу за сумісної ферментації дріжджами змішаних крохмаль та лактозівмісних відходів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Підгорський Валентин Степанович. – ДР 0113U004610. УДК 663.12+62.631.5+664.2.

24 с.

За допомогою математичного моделювання було встановлено оптимальні параметри ферментації крохмалю шляхом сумісного культивування дріжджів *Saccharomyces cerevisiae* УКМ Y-527 та штаму молочнокислих бактерій *Streptococcus bovis* ІМВ В-7151: концентрація субстрату 10 г/л, тривалість культивування 72 години, одночасний підсів обох штамів. Розроблена корисна модель на спосіб збродження крохмалю шляхом сумісного культивування етанолпродукуючого штаму дріжджів *S. cerevisiae* ІМВ Y-5098 та амілолітичного штаму молочнокислих бактерій з пробіотичною активністю *S. bovis* ІМВ В-7151 Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.09.18.0694/0218U000701

Розробка наукових основ технології одержання біоетанолу з целюлозовмісних відходів сільськогосподарського виробництва шляхом комплексного гідролізу ферментами мікроміцетів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0113U004742. УДК 604.2:661.722:63.002.8-035.4:582.28:577.152.3.

42 с.

Проведено двохступеневу оптимізацію умов гідролізу пшеничної соломи комплексним ферментним препаратом з *Fennellia* sp. 2806 з целюлазою і ксиланазою активностями. Попередня фізико-хімічна обробка пшеничної соломи підвищувала швидкість гідролізу та збільшувала вихід редуруючих речовин в 2 рази. В результаті отримано гідролізати з концентраціями цукрів 15 - 23 г/л Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.09.18.0695/0218U000524

Технології продуктів функціонального призначення на основі м'ясної сировини з використанням багатокомпонентних композицій цільового призначення: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Пасічний Василь Миколайович. – ДР 0115U003288. УДК 637.5.04/.07:637.52:613.281.

340 с.

Звіт про НДР: с.340, рис. 65, табл. 68, джерел 393, Об'єкт дослідження - технології отримання із нетрадиційних сировинних джерел харчових протеїновмісних композицій та напівфабрикатів; створення рецептур і

технологій протеїново-вітамінних композитів з заданим амінокислотним і жирнокислотним профілем, наближеним до ідеального білкового і жирнокислотного складу для розроблення м'ясних та м'ясомістких продуктів цільового призначення. Предмет дослідження - є тваринна, рослинна і мінеральна сировина, зелена маса рослин, шрот зернових культур, зерно амаранту, культивовані та дикорослі макроміцети, функціонально-технологічні білоквісні композити, харчові текстуроформуючі наповнювачі, функціонально-технологічні комплекси та нанокомпозити. Метою науково-дослідної роботи є розроблення технологій та комплексна оцінка функціональних харчових продуктів на підставі методології паритету потреб, харчової комбінаторики і сучасних даних наукових теорій харчування, що має важливе соціально-економічне значення. Задачі, на вирішення яких було спрямовано проєкт: о вивчити можливість проєктування функціональних харчових продуктів на підставі методології харчової комбінаторики, теорії варіаційного моделювання якості м'ясних і м'ясомістких продуктів в процесі виробництва м'ясних і м'ясомістких продуктів функціонального призначення; о результати математичного експерименту реалізувати в процесі технології перероблення сировини на харчові продукти сумісно з використанням сенсорних, фізико-хімічних і функціональних показників сировини і готової продукції; о дати комплексну оцінку розробленим функціональним продуктам і продуктам спеціального харчування. Ключові слова: комбінаторика, білковий і жировий профілі, функціональність, технологія, обґрунтування, ресурсозбереження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

66 ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

66.35 Виробництво фанери і плит

66.09.18.0696/0417U003221

Баранова Ольга Сергіївна. Дефектоскопія фанери ударно-акустичним методом: Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.06.2017.

УДК 674-419.3.

152 с.: 28 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 166 назв.

Дисертаційну роботу присвячено розв'язанню актуального науково-практичного завдання – застосування ударно-неруйнівного методу контролю якості фанери, яка базується на основних положеннях теорії коливань і враховує вплив технологічних особливостей процесу. Представлено аналіз сучасних методів неруйнівного контролю якості деревини та композиційних матеріалів. Проведено аналіз реологічних властивостей фанери та досліджено залежність електричного сигналу п'єзомодуля від механічного зсуву пластин фанери. Вдосконалено ударно-акустичний метод та розроблено пристрій для неруйнівного контролю якості фанери. Визначено найраціональніші параметри для дефектоскопії фанери. Встановлено високу кореляцію ультразвукового методу з вихідним параметром ударного методу, коефіцієнтом гармонійних спотворень. Запропоновано критерій якості фанери, як кількісний вміст гармонійних коливань в основному коливанні листа фанери. Встановлено економічну ефективність від використання установки контролю якості фанери для визначення внутрішніх дефектів, що дозволяє зменшити кількість працівників на операції контролю вдвічі та заощадити електроенергію на 19,8 %.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.09.18.0697/0417U003198

Монова Дарія Анатоліївна. Управління змістом та ризиками в проектах реінжинірингу будівельних споруд: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 29.05.2017.

УДК 65.012.3: 316.422.

187 с.: 7 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертація присвячена створенню та впровадженню ефективної системи підтримки прийняття оптимальних проектних рішень з компенсації наслідків ризиків-сюрпризів в процесі реінжинірингу будинків та споруд, яка базується на адаптивному динамічному креативному проектно-технологічному підході. Проаналізовані проблеми і методи проектної діяльності в процесі реінжинірингу будівельних споруд. Розроблено адаптивний мережевий метод планування та управління проектом реінжинірингу будівельних споруд. Розроблено математичне забезпечення підтримки прийняття оптимальних рішень в управлінні проектами реінжинірингу будівельних споруд. Розроблено систему "REBUS" оптимізації та підтримки проектних рішень при реінжинірингу будівельних споруд, а також зниження вартості та терміну виконання проектів.

67.09.18.0698/0218U000014

Розроблення проекту Зміни № 1 ДБН А.2.2-3:2014 "Склад та зміст проектної документації на будівництво": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Галінський Олександр Михайлович. – ДР 0116U007786. УДК 69:001.89;69:006.

55 с.

Проаналізовано нормативно-правові та нормативні акти, які прийнято після 2014 року. Розроблено першу редакцію проекту Зміни № 1 ДБН А.2.2-3:2014. За результатами опрацювання зауважень і пропозицій складено протокол погодження пропозицій та розроблено другу редакцію проекту Зміни № 1. За результатами перевірки розроблено остаточну редакцію проекту нормативного акту.

67.07 Архітектура

67.09.18.0699/0417U003200

Смадич Іван Петрович. Архітектурна організація об'єктів сучасної рекреації у Карпатському регіоні України: Дис... к.арх. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 16.05.2017.

УДК 721.011.12.

304 с.: 70 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Метою дослідження є виявлення особливостей архітектурно-планувальної організації об'єктів сучасної рекреації, обґрунтування принципів та методичних рекомендацій удосконалення їхніх архітектурних рішень. Виходячи зі сформульованої мети, окреслено завдання дослідження: - визначити стан дослідженості рекреації в контексті вітчизняного та зарубіжного досвіду; - обґрунтувати методичний інструментарій із проведення дослідження архітектурної організації та розвитку об'єктів сучасної рекреації; - здійснити аналіз незадіяних рекреаційних ресурсів та їхнє розташування на території Карпатського регіону; - систематизувати об'єкти сучасної рекреації та визначити особливості їх архітектурно-планувальних рішень; - виділити чинники впливу на архітектурну організацію та розвиток об'єктів сучасної рекреації на теренах Карпатського регіону; - обґрунтувати вимоги й принципи архітектурно-планувальної організації та розвитку рекреації в регіоні; - розробити методичні рекомендації щодо формування архітектурно-планувальних рішень об'єктів сучасної рекреації. Об'єктом дослідження є об'єкти сучасної рекреації в Карпатському регіоні України. Предмет дослідження - архітектурно-планувальна організація об'єктів сучасної рекреації. Теоретико-методичну основу дисертації складає сукупність принципів та методів пізнання, спрямованих на об'єктивне, усебічне дослідження об'єктів сучасної рекреації, яка включає аналіз та оцінку незадіяних рекреаційних ресурсів Карпатського регіону, а також визначення особливостей архітектурно-просторової організації об'єктів сучасної рекреації. Використовувалися історичний, картографічний методи, аналіз проектних та статистичних матеріалів, наукових джерел.

67.09.18.0700/0417U003244

Малашенкова Вікторія Олександрівна. Принципи архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів для дітей з обмеженими можливостями: Дис... к.арх. /Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 08.06.2017.

УДК 725.54.57.

200 с.: 40 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 110 назв.

Мета дослідження – розробити основні принципи та практичні рекомендації архітектурно-планувальної організації дитячих реабілітаційних центрів у різних містобудівних умовах з урахуванням обмежених можливостей дітей-інвалідів. Об'єкт дослідження - реабілітаційні центри для дітей з обмеженими можливостями. Предмет дослідження – принципи архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів для дітей з обмеженими можливостями. Наукова новизна одержаних результатів: вперше науково обґрунтовано новий тип спеціалізованого закладу – ре-

абілітаційний центр для дітей з обмеженими можливостями, як комплексний об'єкт з медичними, учбовими та рекреаційними функціями; досліджено еволюцію формування дитячих реабілітаційних закладів протягом п'яти часових періодів (VIII-XXI ст.) від монастирських споруд, притулків, пристосованих садиб до спецшкіл-інтернатів і до сучасних центрів реабілітації; удосконалено класифікацію реабілітаційних центрів за критеріями (характером захворювань, формою реабілітації, територіальною ознакою, місткістю, функціонально-планувальною структурою, функціональними особливостями) та встановлено номенклатуру приміщень будівель дитячих центрів, як об'єктів медичної, педагогічної та соціально-психологічної реабілітації дітей; сформульовано основні принципи архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів для дітей з обмеженими можливостями (комплексності відновлювальних функцій, адаптивного середовища, безбар'єрної доступності та розширеного зонування); розроблено моделі функціонально-планувальної структури реабілітаційних центрів різних типів (комбінованого, спеціалізованого, багатопрофільного) та надано рекомендації щодо їх розміщення, параметрів та планувальних схем; отримали подальший розвиток прийоми розташування та удосконалення об'ємно-просторових рішень реабілітаційних центрів в різних містобудівних умовах (у міській забудові, курортно-рекреаційній зоні, за межами міста). Практичне значення отриманих результатів: результати дисертаційної роботи впроваджені: в навчальний процес АХІ ОДА-БА у архітектурному проектуванні на тему "Реабілітаційний центр для інвалідів", при розробці Методичних вказівок на тему: "Центр реабілітації інвалідів" для кафедри архітектури будівель і споруд. Автором розроблені проектні пропозиції щодо удосконалення середовища реабілітаційного центру "Майбутнє" в м. Одеса та медичного дому "Одрекс", а також на подання проекту корпусу для дітей з обмеженими можливостями у рамках конкурсу "Молода гвардія"..

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.09.18.0701/0218U000502

Теоретичні основи отримання нових корозійностійких композиційних силікатних матеріалів з високими гідрофізичними характеристиками: Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Пругін Андрій Аркадійович. – ДР 0115U000279. УДК 691.3.

302 с.

Об'єкт дослідження корозійностійкі композиційні силікатні матеріали з високими гідрофізичними характеристиками. Предмет дослідження закономірності формування структури і властивості силікатних композиційних матеріалів, що містять імічні та мінеральні добавки. Мета роботи створення теоретичних та експериментальних основ отримання нових корозійностійких композиційних силікатних матеріалів з високими показниками гідрофізичних та фізико-механічних властивостей, які дозволять підвищити довговічність конструкцій та споруд, у т.ч. транспортних, гідротехнічних тощо. Методи, засоби та процедури розв'язання завдань роботи: аналітичний огляд літературних даних, розробка наукових гіпотез щодо механізмів формування властивостей силікатних композицій; доведення гіпотез шляхом теоретичних досліджень на основі фундаментальних положень колоїдної хімії та фізико-хімічної механіки дисперсних систем і матеріалів; розробка методик та проведення експериментальних досліджень з доведення гіпотез; розробка рекомендацій із створення силікатних композицій із заданими властивостями. В результаті виконаних теоретичних та експериментальних досліджень отримано такі результати: розвинуто теоретичні та методологічні основи оцінювання агресивних впливів, що спричиняють корозійне руйнуван-

ня та інші пошкодження конструкцій та споруд; розвинуто уявлення про структуроутворення та формування властивостей композиційних силікатних матеріалів; встановлений вплив структури на електрофізичні властивості силікатних композицій для захисту від електрокорозії; розроблено теоретичні, експериментальні та технологічні основи отримання з мінімальними енерговитратами бетонів та виробів під рейкових основ залізниць з них із заданими властивостями; розроблено теоретичні та експериментальні основи отримання композиційних силікатних матеріалів для вторинного захисту від агресивних впливів конструкцій та споруд; розроблено теоретичні основи удосконалення методів дослідження структуроутворення і властивостей силікатних композитів. На основі результатів виконаних досліджень розроблено та впроваджено нові склади композиційних силікатних матеріалів із заданими фізико-механічними і гідрофізичними характеристиками різного функціонального призначення. Впровадження результатів досліджень дозволить розробляти нові вискоелективні композиційні силікатні матеріали для ремонту, гідроізоляції і захисту конструкцій та споруд, у т.ч. транспортних, гідротехнічних тощо, застосування яких дозволить підвищити їх надійність і довговічність, підвищити безпеку руху транспорту. Умови одержання звіту: за договором 61050 Харків, пл. Фейербаха 7, УкрДУЗТ

67.09.18.0702/0218U000542

Високоміцні швидкотверднучі бетони і фібробетони та конструкції на їх основі для фортифікаційних споруд: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Дворкін Леонід Йосипович. – ДР 0116U003759. УДК 691.32:624.012.

502 с.

Об'єкт досліджень: високоміцні бетони, фібробетони, які використовуються для зведення сучасних фортифікаційних споруд у будівництві; Мета досліджень: розробка методології проектування і технології високоміцних швидкотверднучих бетонів і фібробетонів з покращеними властивостями щодо динамічних впливів і на їх основі розробка ефективних залізобетонних конструкцій для сучасних фортифікаційних споруд. Методи досліджень - планований експеримент, статистичний аналіз, фізико-механічні випробування. Розроблено технологічні умови отримання високоміцних бетонів та фібробетонів із жорстких та наджорстких сумішей, що ущільнюються вібропресуванням. Визначено можливість отримання високоміцних жаростійких золошлакових бетонів та базальтофібробетони з температурою можливого використання до 800оС. Виконано комплекс досліджень з визначенням ефективності підвищення динамічної стійкості бетону за рахунок демпферних включень та прошарків в бетоні у вигляді дисперсних компонентів. Запропонована методологія проектування складів бетонів та фібробетонів, що досліджені в роботі, з комплексом нормованих показників їх властивостей. Розроблено методологічні основи конструктивних розрахунків залізобетонних фортифікаційних споруд із урахуванням характеристик вогнепальної зброї, можливістю застосування демпферних (пружинних) систем. Наведено результати натурних випробувань залізобетонних конструкцій з застосуванням високоміцних дрібнозернистих фібробетонів і демпферного шару з мінераловатної плити, які випробувані на військовому полігоні. Галузь використання результатів - будівельна індустрія, залізобетонні споруди оборонного призначення в умовах дії потужних засобів озброєння та ін.

67.11 Будівельні конструкції

67.09.18.0703/0218U000140

Розроблення проекту Зміни №2 ДСТУ-Н Б

EN 1991-1-3:2010 Єврокод 1. Дії на конструкції. Частина 1-3. Загальні дії. Снігові навантаження(відповідно до EN 1991-1-3:2003/A1:2015): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут сталевих конструкцій імені В.М.Шимановського"; Керівник Адріанов Володимир Павлович. – ДР 0117U007026. УДК 624.042.4.

39 с.

Розробка ідентичної до EN 1991-1-3:2003/A1:2015 Зміни №2 до національного стандарту ДСТУ-Н Б EN 1991-1-3:2010 . Виконання розроблення методом "Перекладу". Узгодження проекту Зміни №2 на засіданні профільного Технічного Комітету. Направлення проекту Зміни №2 на технічну перевірку і прийняття до ДП "УкрНДНЦ". Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09.18.0704/0218U000141

Розроблення проекту Зміни №2 ДСТУ-Н Б EN 1991-1-7:2010 Єврокод 1. Дії на конструкції. Частина 1-7. Загальні дії. Особливі динамічні впливи (відповідно до EN 1991-1-7:2006/A1:2014): Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут сталевих конструкцій імені В.М.Шимановського"; Керівник Адріанов Володимир Павлович. – ДР 0117U007029. УДК 624.042.699.81.

35 с.

Розробка ідентичної до EN 1991-1-7:2006/A1:2014 Зміни №2 до національного стандарту ДСТУ-Н Б EN 1991-1-7:2010 . Виконання розроблення методом "Перекладу". Узгодження проекту Зміни №2 на засіданні профільного Технічного Комітету. Направлення проекту Зміни №2 на технічну перевірку і прийняття до ДП "УкрНДНЦ". Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09.18.0705/0218U000142

Розроблення проекту Зміни №2 ДСТУ-Н Б EN 1993-1-1:2010 "Єврокод 3. Проектування сталевих конструкцій. Частина 1-1. Загальні правила і правила для споруд" (відповідно до EN 1993-1-1:2005/A1:2014):

Заклучний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут сталевих конструкцій імені В.М.Шимановського"; Керівник Адріанов Володимир Павлович. – ДР 0117U007027. УДК 624.014.

21 с.

Розробка ідентичної до EN 1993-1-1:2005/A1:2014 Зміни №2 до національного стандарту ДСТУ-Н Б EN 1993-1-1:2010 . Виконання розроблення методом "Перекладу". Узгодження проекту Зміни №2 на засіданні профільного Технічного Комітету. Направлення проекту Зміни №2 на технічну перевірку і прийняття до ДП "УкрНДНЦ". Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09.18.0706/0218U000143

Розроблення проекту Зміни №2 ДСТУ-Н Б EN 1993-1-5:2012 "Єврокод 3. Проектування сталевих конструкцій. Частина 1-5. Пластинчасті конструктивні елементи" (відповідно до EN 1993-1-5:2006/A1:2017): Заклучний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут сталевих конструкцій імені В.М.Шимановського"; Керівник Адріанов Володимир Павлович. – ДР 0117U007028. УДК 624.014.

15 с.

Розробка ідентичної до EN 1993-1-5:2006/A1:2017 Зміни №2 до національного стандарту ДСТУ-Н Б EN 1993-1-5:2012

. Виконання розроблення методом "Перекладу". Узгодження проекту Зміни №2 на засіданні профільного Технічного Комітету. Направлення проекту Зміни №2 на технічну перевірку і прийняття до ДП "УкрНДНЦ". Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09.18.0707/0218U000501

Проведення аналітичних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо проекту Методики для визначення енергетичної ефективності будівель:

Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій"; Керівник Фаренюк Геннадій Григорович. – ДР 0117U006548. УДК 69.001.89.

45 с.

На другому етапі роботи представлені вимоги та положення Методики для визначення енергетичної ефективності будівель, методи визначення енергетичної ефективності об'єктів будівництва під час їх проектування, задачі об'єктів будівництва в експлуатацію, будівель, що експлуатуються, під час їх енергетичної сертифікації, посилання на нормативні акти та нормативні документи у сфері енергоефективності, показники енергетичної ефективності будівель, склад, методи збору та обробки вихідних даних для визначення показників енергоефективності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.09.18.0708/0218U000638

Розробка покриттів для захисту суднових конструкцій та електричного обладнання від дії відкритого полум'я при пожежі у замкнених приміщеннях: Заклучний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Коростильов Леонтій Іванович. – ДР 0116U003822. УДК 693.611.

120 с.

Об'єкт дослідження - параметри технологічного процесу суміщення компонентів при виготовленні покриття для захисту суднових конструкцій та електричного обладнання від дії відкритого полум'я при пожежі у замкнених приміщеннях. Мета дослідження - розробка технологічного процесу нанесення вогнезахисного покриття на полімерну оболонку електричного кабелю та суднові конструкції безпосередньо на місці їх монтажу. Методи дослідження - методи планування експерименту, статистичні методи обробки результатів експериментів. Апаратура - термоелектричні перетворювачі ТХК, термометри, зовнішній модуль розширення (ЗМР), перетворювач (конвертор), цифрові інтерфейси RS485, RS232. Наукова новизна: полягає у розробці складу і технології виготовлення вогнестійкого покриття, яке є нетоксичним і нешкідливим для людини, як при його виробництві і нанесенні на кабелі електричних мереж та інженерні споруди (замкнені суднові приміщення, атомні електростанції, підприємства нафтохімічної промисловості та інші небезпечні об'єкти), так і в умовах пожежі. Вперше отримано математичну модель впливу складу вогнестійкого покриття на теплоізоляційні властивості матеріалу. Розроблено метод експериментальних випробувань на вогнестійкість зразків вогнезахисного покриття, який дозволяє значно скоротити витрати на випробування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.15 Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів

67.09.18.0709/0218U000416

Розроблення проекту ДСТУ "Керамічна покрівельна черепиця для розташування внапусток. Технічні умови на продукцію" (відповідно до EN): Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут будівельних матеріалів і виробів"; Керівник Палієнко Олена Олексіївна. – ДР 0115U006897. УДК 666.74.

57 с.

Робота проводиться з метою актуалізації національної нормативної бази, а саме гармонізації національної нормативної бази з нормативними документами ЄС. Цей стандарт є тотожний переклад EN 1304:2013 Clay roofing tiles and fittings - Product definitions and specifications (Черепиця керамічна покрівельна для розташування внапусток і фасонні вироби). EN 1304:2013 підготовленого Технічним комітетом CEN/TC 128 "Roof covering products for discontinuous laying and products for wall cladding" ("Покрівельні вироби для укладання переривчасто і товари для облицювання стін") До національного стандарту долучено англomовний текст. На території України як національний стандарт діє ліва колонка тексту ДСТУ Б EN 1304:201x Черепиця керамічна покрівельна для розташування внапусток і фасонні вироби. Технічні умови на продукцію (EN 1304:2013, IDT), викладена українською мовою. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.21 Інженерні вишукування в будівництві

67.09.18.0710/0218U000013

Розроблення проекту Зміни № 1 ДБН В.1.3-2-2010 "Геодезичні роботи у будівництві":

Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Григоровський Петро Євгенович. – ДР 0116U007785. УДК 624.131.2;69:006.

190 с.

Проаналізовано нормативно-правові та нормативні акти, які прийнято після 2010 року. Розроблено першу редакцію проекту Зміни № 1 ДБН В.1.3:2010. За результатами опрацювання зауважень і пропозицій складено протокол погодження пропозицій та розроблено другу редакцію проекту Зміни № 1. За результатами перевірки розроблено остаточну редакцію проекту нормативного акту.

67.09.18.0711/0218U000275

Мобільна автоматизована система геодезичного моніторингу деформацій інженерних об'єктів та споруд: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Заяць Олександр Степанович. – ДР 0117U003300. УДК 624.131.32.

86 с.

В роботі розглянуто питання розроблення програмних модулів для функціонування мобільної автоматизованої системи геодезичного моніторингу (програмний модуль розрахунку попередньої точності проекту мережі моніторингу, програмний модуль керування та збору інформації з роботизованого електронного тахеометра, програмний модуль фільтрування та відбракування грубих помилок вимірів, програмний модуль врівноваження результатів вимірювань, розрахунку деформацій та оцінки точності). Наведено результати розробки спеціальної магнітної марки, застосування якої дозволить суттєво пришвидшити і максимально автоматизувати процес геодезичного моніторингу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.23 Архітектурно-будівельне проектування

67.09.18.0712/0417U003329

Руденко Марія Олександрівна. Архітектурно-планувальна організація громадських будинків і споруд на території рекультивованих кар'єрів (на прикладі Кривбасу): Дис... к.арх. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 23.06.2017.

УДК 725.622.721.33(477.63).

141 с.: 60 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

Робота присвячена вирішенню актуальної проблеми - реновації кар'єрів, що втратили свою основну функцію та виявленню можливості подальшої їх забудови громадськими будинками при проведенні рекультивації будівельного напрумку. Результати дослідження базуються на загальновизнаних методах, зокрема, урахування факторів, моделювання, експериментального проектування, тощо, та доповнюють та розвивають загальноприйняті підходи архітектурно-та містобудівного проектування в галузі забудови порушених територій. Об'єктом дослідження є функціонально-планувальна та об'ємно-просторова організація громадських будинків і споруд на території кар'єрів. У дослідженні визначено придатні для забудови кар'єри Кривбасу, відібрано типологічні групи будинків, що можуть бути залучені при реновації кар'єрів та сформовано принципи і прийоми архітектурно-планувальної організації громадських будинків на території кар'єрів.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.09.18.0713/0218U000561

Проект організації території Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка : Заклучний звіт /Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України; Керівник Шумик Микола Іванович. – ДР 0115U000641. УДК 712.3 : 711.52 : [58 : 069.029(477).

310 с.

Звіт заклучний про НДР: 2 тома: I том - звіт: 204 стор., 17 рис., 19 табл., 100 літературних джерел; II том - додатки: 8 шт., 106 с. Актуальність розробки Проекту організації території Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка зумовлена змінами в природоохоронному законодавстві України та необхідністю корегування стратегічних задач згідно нагальних проблем Саду та зовнішніх викликів. Актуальність досліджень продиктована як інтенсивністю антропогенного навантаження, так і швидкістю кліматичних змін протягом останніх років, зумовлених людиною, практична діяльність якої стала домінуючим екологічним чинником. Метою проекту є ефективне забезпечення виконання стратегічних наукових напрямків розвитку ботанічного саду згідно загальної концепції сталого розвитку та збереження і збагачення біологічного і ландшафтного різноманіття території саду. Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України (далі НБС) як поліфункціональний об'єкт, виконує важливу рекреаційну роль, і є своєрідним природним очисним комплексом центральної частини міста і потребує комплексного моніторингу екологічного стану території. Наведена загальна інформація про НБС - як науково-дослідної установи та об'єкту природно-заповідного фонду. Надано загальну характеристику екологічної ситуації у м. Києві. Подано дані щодо кліматичних умов, географічного розташування, рельєфу НБС. Відмічено, що велика кількість ярів та балок сприяють розвитку ерозійних процесів та, при наявності ізотермії, накопиченню забруднюючих речовин у пониженнях рельєфу. Зазначено, що для всіх ґрунтів НБС характерним є зниження родючості, порушення структури та наявність ерозійних процесів. Акцентовано роль мікоризи і ґрунтової мікрофлори для успішного

росту і розвитку зелених насаджень та необхідність створення сприятливих умов для їх розвитку. Подано загальну характеристику зелених насаджень, які представляють ботаніко-географічні та експозиційні ділянки НБС. Розроблена ландшафтно-екологічна система (Леіс), що забезпечує документування колекційних фондів НБС з прив'язкою до даних GPS і супутникових знімків та дозволяє вести постійний моніторинг стану та зміни структури насаджень і території НБС. Відмічається, що на території саду зафіксовано 127 видів хребетних тварин, які належать до 18 рядів і 4 класів. На системному рівні з'ясовано особливості та наслідки впливу техногенного забруднення на садово-паркові ландшафти в умовах мегаполісу. Запропоновано фітомеліоративні та еколого-компенсаційні заходи для прогнозування та запобігання екологічних ризиків. З'ясовано, що серед локальних джерел забруднення атмосферного повітря садово-паркових ландшафтів НБС переважали викиди промислових підприємств району Будівництва (включаючи ТЕЦ-5) та від автотранспорту прилеглих автодоріг. За вмістом діоксидів азоту та сірки, формальдегіду та пилу у повітрі на території НБС спостерігалось перевищення рівня ГДК для рослинності. Встановлені високі рекреаційні навантаження (в 1,5-2,5 рази), що перевищують рекреаційну ємність та спричиняють рекреаційну дигресію 3-4 стадії на ділянках: "Сад магнолій", "Сад бузків", "Гірський сад", "Квітникова гірка". Для рівелювання локальних критичних навантажень і розосередження потоку рекреантів по території НБС, запропоновано створити 4 екологічних стежини. В структурі саду 8 наукових відділів та 2 лабораторії. Здійснюються дослідження з проблем інтродукції та акліматизації рослин, збереження генофонду ендемічних, реліктових, рідкісних та зникаючих видів, селекції квітниково-декоративних, плодово-ягідних, овочевих, пряно-смакових та кормових культур, біотехнології, тропічних та субтропічних рослин, медичної ботаніки, фітодизайну, ландшафтного будівництва, хімічної взаємодії рослин (алелопатії), дендрології та паркознавства. Розроблені наукові обґрунтування і проекти створення в Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка ландшафтних і колекційно-експозиційних ділянок Український сад, Австрійський Альпійський Сад, Корейський традиційний сад, Ділянка Тибетської природи і культури. Враховано основні положення концепції сталого розвитку із забезпечення мінімальних енергетичних затрат при озелененні урбанізованих територій. Опрацьована стратегія розвитку саду на найближчі 10 років. Головними завданнями її є збереження природної спадщини Наддніпрянських схилів, збереження, відновлення і збагачення флори ботаніко-географічних ділянок, підвищення стійкості і екологічної ефективності зелених насаджень шляхом оптимізації їх складу і структури, покращення якості ґрунтів та збалансованої системи іригації території саду. Сформульовано концепцію розвитку ботанічних експозицій. Актуальним є створення етноботанічних експозицій для покращення художнього сприйняття території та пропаганди світової екологічної культури і досягнень ландшафтного мистецтва різних народів. Найповніше представлений Східний сектор - Корейський традиційний сад, ділянка Тибетської природи і культури, Індонезійський сад, в процесі розбудови Японський та Індійський сади, проектується Китайський сад та ділянка культури і ландшафтного мистецтва Об'єднаних Арабських Еміратів. На період дії Проекту запропоновано створити та добудувати 11 нових етноботанічних ділянок, 9 існуючих ділянок потребують капітальної реконструкції, для інших ділянок розроблені рекомендації з оптимізації складу та покращення стану колекцій інтродукованих рослин і експозицій. Розроблена Програма Моніторингу стану садово-паркових ландшафтів та зелених насаджень з метою обґрунтування й прийняття своєчасних рішень, ви-

бору оптимальних варіантів стратегії розвитку території і природоохоронних заходів, забезпечення раціональної й екологічно обґрунтованої системи ландшафтного будівництва з використанням еколого-економічних критеріїв, середовищевітвірних функцій і цільового призначення зелених насаджень.

67.09.18.0714/0218U000562

Відновлення пейзажних композицій та збереження біорізноманіття дендропарку "Тростянець": Заключний звіт /Державний дендрологічний парк "Тростянець" Національної академії наук України; Керівник Ільєнко О.О. – ДР 0115U000642. УДК 712.253:58]:[504.54.062.4+574.1](477.41).

138 с.

Звіт про НДР: 138с., 2табл., 61 рис. Об'єкт дослідження - ландшафтні насадження дендропарку "Тростянець". Мета роботи - розробка та реалізація заходів, спрямованих на забезпечення довговічності дендрологічного парку "Тростянець", максимального збереження його рослинного генофонду і первинних декоративно-художніх достоїнств парку. Задача досліджень - на основі аналізу структури паркових насаджень розробити технологічні схеми відновлення і реконструкції окремих паркових ділянок та вивчити можливість використання одержаних результатів для оптимізації насаджень інших старовинних парків. Метод дослідження. Дослідження проводились шляхом застосування прямих і опосередкованих методів, загальноприйнятих у дендрології, фітоценології та геоботаніці, а також шляхом опрацювання архівних документів дендропарку і матеріалів ботанічних інвентаризацій. Доцільність і необхідність проведення досліджень у цьому напрямку викликана понад 190-річним періодом існування парку, протягом якого відбулися зміни, обумовлені природними та антропогенними факторами: постійно змінюється форма і структура композиційних паркових елементів, змінюються об'єми паркових структур за рахунок інтенсивного природного відновлення небажаних деревних та кущових порід. В результаті виконаних досліджень проведено аналіз стану та змін, що відбулися в паркових ландшафтах; вивчена таксономічна та вікова структура ландшафтоутворювальних інтродуцентів та фітоценотичні взаємовідносини їх з місцевими породами; запропоновані та реалізовані конкретні заходи щодо забезпечення догляду за парковими ландшафтами.

67.29 Об'єкти будівництва

67.09.18.0715/0218U000493

Виготовлення робочого проекту на реставрацію (першочергові роботи) на пам'ятці архітектури національного значення дерев'яній церкві Воздвиження Чесного Хреста 1661 р. (охор. № 378) в м. Дрогобичі Львівської області: Заклучний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0117U0007393. УДК 726.54 (025.4)"17.

47 с.

Дослідження розроблене для створення робочого проекту реставрації пам'ятки архітектури та містобудування національного значення церкви Воздвиження Чесного Хреста, 1661р. (Охоронний № 378) у м. Дрогобичі, Львівської області. На основі зібраного матеріалу, технічних висновків про інженерно-геологічні умови ділянки розташування будівлі, згідно висновків про технічний стан церкви на основі інженерного обстеження, на основі науково-технологічних досліджень настінних розписів (хіміко-технологічних, біологічних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень було обрано правильну стратегію

виконання відновлювальних реставраційних та консерваційних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю). Створено робочий проект реставрації церкви з поверненням автентичного авторського вигляду з його візуальною консерваційною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту.

67.09.18.0716/0218U000494

Проектні (вишукувальні) роботи на виготовлення науково-проектної документації по об'єкту: "Реставрація пам'ятки архітектури (ох. №186/2) - дерев'яної дзвіниці Святодухівської церкви в с. Гукулівий Воловецького району Закарпатської області": Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Демцюх Едуард Григорович. – ДР 0117U007394. УДК 726.54 (025.4)"18.

35 с.

Дослідження охоплює проблему виготовлення науково-проектної документації для реставрації пам'ятки архітектури XVIII ст. - дзвіниці церкви Святого Духа в с. Гукулівому, Воловецького р-ну Закарпатської обл. охорон. № 186/2. На основі зібраного матеріалу, проведених технологічних, інженерних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень було запропоновано оптимальну стратегію виконання відновлювальних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю. Створено науково-проектну документацію для проведення першочергових (термінових) заходів реставрації з поверненням реставраційній дзвіниці автентичного вигляду з її візуальною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.09.18.0717/0218U000541

Дослідження та удосконалення раціональної ресурсозберігаючої технології очищення підземних вод від сполук заліза для питного водопостачання: Заклучний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Мартинов Сергій Юрійович. – ДР 0116U003758. УДК 628.14.

240 с.

Об'єкт дослідження - процес очищення залізовмісних підземних вод від сполук заліза та сірководню з невисокою їх концентрацією. Мета роботи - наукове обґрунтування раціональної ресурсозберігаючої технології знезалізення води для питного водопостачання та вдосконалення існуючих технологій по знезалізенню води, що використовуються на водоочисних станціях населених пунктів. Предмет дослідження - параметри споруд водоочисних об'єктів у схемах знезалізення води та конструкції фільтрів з пористими засипками вітчизняного виробництва.

67.09.18.0718/0218U000710

Технологічне забезпечення надійності функціонування систем водопостачання та водовідведення: Заклучний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Гончаренко Дмитро Федорович. – ДР 0116U006496. УДК 628.147.25.

81 с.

Досліджено конструктивні особливостей мереж водопостачання та каналізаційних колекторів, умов і тривалості їх експлуатації, нормативної бази на проектування. Встановлено, що на сьогодні відсутня однозначна система, яка б на

основі експлуатаційних, конструктивних і технічних особливостей мереж, а також з огляду на ресурсний потенціал служби експлуатації, дозволяла приймати обґрунтовані рішення щодо вибору раціональних організаційно-технологічних схем ремонтно-відновлювальних робіт. Для цього розроблено та обґрунтовано основні принципи системного підходу в організації комплексу рішень для подовження експлуатаційного ресурсу мереж. З'ясовано, що в даний час відсутній однозначний і універсальний метод для визначення категорійності ділянок каналізаційної мережі. Існуючі методи складні і вимагають спеціальних наукових і практичних навичок в різних областях знань, а також високого рівня володіння спеціалізованими інформаційними технологіями. Створена експертна система для визначення категорійності ділянок каналізаційних колекторів дозволяє задавати параметри входу вербально, не вдаючись до складного математичного та комп'ютерного інструментарію, із застосуванням апарату нечіткої логіки, який досить ефективний при вирішенні технічних завдань. Запропоновано науково обґрунтований механізм, який дозволяє обґрунтовано обирати метод відновлення або ремонту каналізаційного колектора орієнтуючись на більшість параметрів його функціонування, які, в свою чергу, визначають категорійність ділянки, а також з огляду на особливості організаційно-технологічних рішень ремонту. Доведено, що різноманіття параметрів ділянки і множини характеристик кожного з методів ремонту дуже складно звести до n-мірного простору рішень, де n дорівнюватиме хоча б трьом, тоді як за доцільне є отримання кількох альтернативних методів ремонту каналізаційного колектора, які обрані на підставі конструктивних, технічних і експлуатаційних параметрів ділянки мережі. Запропоновано алгоритмічну модель обґрунтованого вибору методу ремонту і відновлення ділянки каналізаційного колектора, яка враховує більшість його конструктивних, експлуатаційних та інших характеристик. Розроблено програмний інструментарій для реалізації запропонованої алгоритмічної моделі. Результати досліджень дозволяють покращити якість підготовки проектно-кошторисної документації при відновленні міських інженерних інфраструктур. Крім цього, запропоновані рішення направлені на охорону навколишнього середовища шляхом забезпечення надійної експлуатації трубопроводів водопостачання та водовідведення.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.09.18.0719/0217U007801

Вплив біодинамічних препаратів на продуктивність сільськогосподарських угідь на радіаційно забруднених регіонах України: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Жукорський Остап Мирославович. – ДР 0117U005164. УДК 631.81.096.337:631.81.036:631.861.

23 с.

Вперше в умовах радіоактивного забруднення сільськогосподарських угідь внаслідок аварії на ЧАЕС встановлено вплив ЕМ-препаратів та біодинамічних препаратів на продуктивність сільськогосподарських угідь в умовах радіаційного забруднення, урожайність і радіонуклідне забруднення сільськогосподарських культур. З'ясовано особливості дії окремих препаратів на урожайність і накопичення радіонуклідів основними сільськогосподарськими культурами та їх вплив на міграційні процеси радіонуклідів в трофічному ланцюзі ґрунт - рослина - продукція. Методичні рекоменда-

ції розроблено для працівників науково-дослідних установ, науково-дослідних станцій, господарств, які працюють з радіоактивно забрудненими ґрунтами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0720/0218U000009

Теоретичне обґрунтування напрямків технології переробки та використання вторинної сировини сільськогосподарських культур:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Рожко Валентин Іванович. – ДР 0107U006065. УДК 631.57.001.73.004.14.

42 с.

Об'єкт дослідження - вторина сировина льону олійного, конопель, ріпаку, соняшнику; Мета дослідження - Науково обґрунтувати економічно та екологічно вигідне використання вторинної сировини сільськогосподарських культур. Методи дослідження - загальнонаукові: діалектичний метод; метод гіпотез - складання схем дослідів; метод експерименту - проведення дослідів; метод аналізу - вивчення; метод синтезу - формування висновків, узагальнень; спеціальні: виробничий - проведення досліджень зі зберігання зерна пшениці в умовах складських приміщень; лабораторний метод - проведення хімічних досліджень та оцінка якості вторинної сировини; метод математичної статистики - підготовка експериментальних даних до аналізу та визначення точності і вірогідності досліджень. Галузь застосування - практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що встановлено основні напрями економічного та екологічного вигідного використання вторинної сировини сільськогосподарських культур. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0721/0218U000045

Обґрунтування параметрів розширення біорізноманіття польових культур у виробництві біологічно- та енергетично цінної продукції:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Каленська Світлана Михайлівна. – ДР 0116U001587. УДК 633/635:631.95.

125 с.

Об'єкт досліджень: промислово-цінні малопоширені культури: гірчиця біла (*Sinapis alba*); гірчиця сиза (*Brassica juncea*); коріандр посівний (*Coriandrum sativum*); нут (*Cicer arietinum*); просо посівне (*Panicum miliaceum*); сорго (*Sorghum bicolor*); сочевиця (*Lens culinaris*), тритикале (*Triticale*); чуфа (*Cyperus esculentus*). Мета роботи полягає в розробці та обґрунтуванні технологій вирощування нових біологічно цінних видів поліфункціонального використання з врахуванням сортових особливостей, адаптації виду до умов вирощування, особливостей формування урожайності та якості з врахуванням вмісту біологічно цінних компонентів залежно від технологічних чинників та чинників довкілля. Методи дослідження: візуальний - для виявлення фенологічних змін росту і розвитку рослин; кількісний - визначення густоти рослин, польової схожості насіння та виживання рослин; термостатно-ваговий і розрахунковий - визначення запасів продуктивної вологи, сумарного витрачання вологи за вегетаційний період, а також наростання біомаси рослин; метод промірів - обліку площі листової поверхні посівів; фізіологічний - визначення фотосинтетичної продуктивності рослин в онтогенезі; метод пробного відбору рослин - визначення індивідуальної продуктивності рослин; метод суцільного подільного збирання - визначення урожаю; біохімічний - встановлення якісних показників урожаю; статистичний: дисперсійний - для визначення вірогідності отриманих результатів досліджень, кореляційний - для встановлення тісноти зв'язків між факторами, що були поставлені на вивче-

ння, і продуктивністю рослин; розрахунково-порівняльний - для встановлення економічної та енергетичної ефективності технології вирощування польових культур. За результатами проведених досліджень в 2016-2017 рр. встановлено особливості формування врожайності та якості виробленої продукції сортів сочевиці (*Lens culinaris*), нуту (*Cicer arietinum*), чуфи (*Cyperus esculentus*); тритикале (*Triticale*); проса посівного (*Panicum miliaceum*); сорго (*Sorghum bicolor*); гірчиці білої (*Sinapis alba*); гірчиці сизої (*Brassica juncea*); коріандру посівного (*Coriandrum sativum*) під впливом окремих елементів технології вирощування. Досліджено біохімічний склад різних частин промислово-цінних малопоширених рослин в онтогенезі, морфологічні і екологічні властивості видів та їх адаптаційні можливості в умовах правобережного Лісостепу України. Визначено параметри формування біологічної та фактичної урожайності наземної маси та насіння, продуктивних та якісних показників посівного та садивного матеріалу сочевиці, нуту, чуфи, тритикале, проса посівного, сорго, гірчиці білої, гірчиці сизої та коріандру посівного залежно від біологічних особливостей культур, їх сортового складу, норм висіву насіння, строків і способів сівби, норм внесення мінеральних добрив. Розроблено та науково обґрунтовано технології вирощування нових біологічних цінних видів поліфункціонального використання з урахуванням сортових особливостей, адаптації виду до умов вирощування, особливостей формування урожайності та якості з урахуванням вмісту біологічно цінних компонентів залежно від технологічних чинників та чинників довкілля. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0722/0218U000442

Дослідження та розробка технології виробництва біогазу з відходів цукрової промисловості:

Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України; Керівник Матвеев Юрій Борисович. – ДР 0113U002900. УДК 662.767.2.

45 с.

На основі результатів експериментальних досліджень та з використанням запропонованої в роботі інженерно-розрахункової моделі виконано числове моделювання процесів метанового бродіння побічних продуктів цукрового виробництва та рослинництва, запропоновано раціональні технологічні регламенти та схеми на основі біореакторів квазі-проточного типу при їх круглорічній рівно навантаженій роботі.

68.09.18.0723/0218U000606

ДСТУ EN 690 Сільськогосподарські машини. Гноєрозкидачі. Вимоги щодо безпеки :

Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Науково-дослідний інститут фермських машин"; Керівник Коцар Михайло Володимирович. – ДР 0117U006332. УДК 631.334.

54 с.

Указом Президента України від 14.09.2000 р.№1072/2000 схвалено Програму інтеграції України до Європейського Союзу. Підґрунтям для цього став Закон України "Про стандартизацію", прийнятий Верховною Радою 17.05.2001р. за №2408-III. На підставі цього і згідно Тематичного плану наукових розробок у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції на 2017 р. розроблені національні стандарти, ідентичні міжнародним. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0724/0218U000607

ДСТУ EN ISO 2867 Землерийні машини. Системи доступу:

Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Науково-дослідний інститут

фермських машин"; Керівник Коцар Михайло Володимирович. – ДР 0117U006333. УДК 621.878.

42 с.

Указом Президента України від 14.09.2000 р. №1072/2000 схвалено Програму інтеграції України до Європейського Союзу. Підґрунтям для цього став Закон України "Про стандартизацію", прийнятий Верховною Радою 17.05.2001р. за №2408-III. На підставі цього і згідно Тематичного плану наукових розробок у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції на 2017 р. розроблені національні стандарти, ідентичні міжнародним. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0725/0218U000747

Впровадження інноваційних технологій виробництва свинини на основі перспективного генофонду вітчизняного та зарубіжного походження: Заключний звіт /Миколаївський національний аграрний університет; Керівник Топіха Віра Сергіївна. – ДР 0116U004760. УДК 636.4.082.22.

71 с.

Об'єкт дослідження - процес виробництва свинини за умов різних технологій, об'ємно-планувальних і технічних рішень, умов утримання та генотипів свиней. Мета роботи полягає в обґрунтуванні, розробці та реалізації сучасних технологій виробництва свинини з використанням перспективного генофонду свиней вітчизняного і зарубіжного походження та удосконалення системи селекційно-племінної роботи до рівня міжнародних стандартів. Методи досліджень: технологічні (конструктивні особливості обладнання для утримання та годівлі), зоотехнічні (оцінка продуктивності), фізико-хімічні (якість продукції), біохімічні (фізіологічний стан тварин), зоогігієнічні (температура, вологість та шкідливі гази повітря), економічна ефективність впровадження технологічних рішень. В результаті проведеної науково-дослідної роботи обґрунтовано принципово нову концепцію та розроблено інтенсивно-технологічні рішення з виробництва продукції свинарства, враховуючи сучасні вимоги до технологічного процесу. Доведено, що індивідуальне утримання холостих та поросних свиноматок в станках сприяє збільшенню показника заплідненості, багатоплідності, кількості та маси порослят при відлученні порівняно з тваринами групового способу утримання. Встановлено достовірний вплив конструктивних особливостей станка для індивідуального утримання холостих та поросних свиноматок на показники відтворювальних якостей. Розроблені технологічні рішення в умовах промислової технології виробництва свинини для цехів відтворення, дорощування та відгодівлі сприяють отриманню економічного ефекту.

68.05 Грунтознавство

68.09.18.0726/0417U003213

Огородня Альбіна Ігорівна. Окультурювання опідзолених ґрунтів фітомеліоративними заходами (на прикладі Харківської області): Дис... к.с.-г.н. /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського". – Захищена 15.06.2017.

УДК 631.452: 631.6.

152 с.: 29 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

Об'єкт - ґрунтові процеси в опідзолених ґрунтах під впливом окультурювання фітомеліоративними заходами. Мета - встановити вплив фітомеліоративних заходів окультурювання опідзолених ґрунтів на показники їх родючості, врожай та якість зерна сільськогосподарських культур у післядії. Методи - польовий, лабораторний, лабораторно-аналітичний, розрахунково-порівняльний та математичної

статистики. Теоретичні результати - теоретично узагальнено та науково обґрунтовано позитивний вплив окультурювання опідзолених ґрунтів фітомеліоративними заходами на їх кислотно-основний стан, що проявляється у зниженні кислотності, підвищенні активності кальцію, оптимізації вапняного потенціалу. Доведено, що вирощування культур-фітомеліорантів, за рахунок їх біопотенціалу, позитивно впливає на агрофізичні показники опідзолених ґрунтів, перш за все, на структурно-агрегатний склад, водотривкість структурних агрегатів, щільність та пористість. Виявлено вплив корневих систем фітомеліорантів на процес структурирування в нижніх горизонтах ґрунтів. Установлено тенденцію до підвищення вмісту гумусу у чорноземі опідзоленому важкосуглинковому за три роки проведення фітоокультурювання. Встановлено, що вирощування люцерни, еспарцету, люпину і сої сприяє підвищенню рівня забезпеченості ґрунту азотом з низького до середнього. Практичні результати - полягають в удосконаленні та науковому обґрунтуванні рекомендацій щодо вибору та застосування культур-фітомеліорантів, які базуються на виявленні їх диференційованого впливу на родючість та продуктивність опідзолених ґрунтів. Встановлено, що фітоокультурювання чорнозему опідзоленого забезпечило підвищення урожаю та якості продукції сільськогосподарських культур у післядії. Результати досліджень увійшли складовою частиною до монографії "Основи управління родючістю ґрунтів"; рекомендацій "Технологічні аспекти фітоокультурювання заплавлених ґрунтів". Новизна - вперше надано комплексну оцінку прямої фітомеліоративної дії (без заорювання) люцерни, еспарцету, люпину, сої, гірчиці та суданської трави на фізико-хімічні, агрофізичні та агрохімічні показники опідзолених ґрунтів; встановлено закономірності змін показників родючості опідзолених ґрунтів при окультурюванні фітомеліоративними заходами; вперше визначено найбільш ефективні культури-фітомеліоранти для поліпшення фізико-хімічних (люцерна, еспарцет), агрофізичних (люцерна, еспарцет, гірчиця) та агрохімічних показників (люцерна, еспарцет, люпин, соя) чорнозему опідзоленого; встановлено позитивний вплив проведення протягом трьох років фітоокультурювання (багаторічних трав) на показники кислотно-основної буферності; встановлено, що оптимізація агрофізичних параметрів (структурно-агрегатного складу, щільності складення) чорнозему опідзоленого досягається при вирощуванні багаторічних трав протягом двох років; встановлено високу ефективність післядії фітоокультурювання на урожай і якість сільськогосподарських культур (кукурудза, ячмінь, соя). Ступінь впровадження - основні результати досліджень впроваджено на землях ФООП "Панасенко О. В.", с. Костів Валківського району Харківської області у 2014-2016 рр. на площі 20 га. Матеріали дисертаційної роботи використано у навчальному процесі з підготовки магістрів ХНАУ імені В.В. Докучаєва за спеціальністю "Агрономія" при викладанні дисципліни "Охорона ґрунтів та відтворення їх родючості". Галузь - сільське господарство.

68.09.18.0727/0218U000170

Оцінка потоків біогенних елементів та парникових газів у наземних екосистемах прибережної Антарктики: Заключний звіт /Національний ботанічний сад ім. М. М. Гринька НАН України; Керівник Заїменко Н.В. – ДР 0117U003733. УДК 631.48.

40 с.

Побудовано схему векторних потоків біогенних елементів з океану на суходіл за участю морських птахів. Особливу увагу надано потокам хімічних елементів, що входять до складу мушель антарктичного лімпета і перш за все Кальцію, Карбону, Оксигену. Обґрунтовано важливу роль му-

шель антарктичного лімпета як джерела Кальцію для наземних екосистем Прибережної Антарктики. Встановлено, що одна особина *Larus dominicanus* Lichtenstein упродовж 9 місяців виносить з океану на суходіл (території біля гнізд та кормові столики) від 3,3 до 4,7 кг CaCO_3 у вигляді дрібних мушель (<27 мм) та від 1,3 до 1,8 кг у вигляді великих мушель (>35 мм). Залежно від кількості особин домініканської чайки та тривалості періоду, коли літораль вільна від криги, потік біогенного карбонату кальцію може сягати сотень кілограм на рік, що безперечно істотно впливає і на кислотно-основні властивості ґрунту, і на склад його органічної речовини (частини). Також, на підставі досліджень складу органічної речовини ґрунту (зокрема водорозчинних вуглеводів) і темпів асиміляції CO_2 антарктичними рослинами побудовано концептуальну модель резервуарів і потоків Карбону в наземних екосистемах прибережної Антарктики. Виявлено два проблемних елементи, які складно оцінити кількісно: потік елементів з суходолу в океан, а також пул та вплив алелохімікатів на процеси синтезу та поглинання парникових газів.

68.29 Землеробство

68.09.18.0728/0218U000046

Вивчення генетичних ознак та характер їх успадкування у гібридних популяцій при створенні сучасних конкурентоспроможних сортів пшениць ярих і тритикале: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Горган Михайло Дмитрович. – ДР 0115U003343. УДК 631.32:633.11"321" [633.11 + 634.14]. 110 с.

Об'єкт дослідження - гібридні популяції пшениці (м'якої, твердої) та тритикале ярих. Мета дослідження - вивчити основні генетичні ознаки та характер їх успадкування в гібридних популяціях та створити достатньо захищені генетичними механізмами комплексної стійкості при різних умовах вирощування сучасні конкурентоспроможні сорти пшениці і тритикале ярих. Методи дослідження - генетичних (гібридизація) та селекційний (добір), а також методи і методики, які використовуються в різних селекційних наукових установах. Предмет дослідження - розробка методів вивчення генетичних ознак та теоретичне обґрунтування характеру їх успадкування в гібридних популяціях пшениці і тритикале ярих. Завдання досліджень - створення та виділення необхідних за оригінальними ознаками форм і ліній у гомозиготному стані. Особлива увага приділяється дослідженням з питань трансгресивної мінливості кількісних і якісних ознак, які визначають рівні біологічних та господарських властивостей пшеничних рослин і тритикале. Впровадження в виробництво конкурентоспроможних сортів згаданих культур та визначення реалізації генетичного потенціалу високоякісної зернової продуктивності сортів, які стануть реальним об'єктом ринку. Отже, створення оригінальних генотипів пшениці та тритикале ярих вимагає застосування сучасних ефективних напрямків досліджень, великих обсягів селекційної роботи та всебічної оцінки гібридного матеріалу. Використовуючи такий підхід при розробці і застосуванні генетичних принципів у селекції базується на науковому програмуванні і прогнозуванні, що дозволить зробити його контрольованим процесом при створенні моделі нових оригінальних форм і ліній з комплексом господарсько-цінних ознак. Галузь застосування - харчова, кондитерська, кормова і спиртова промисловість. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0729/0218U000583

Оцінка земель сільськогосподарського призначення за придатністю та ефективністю

вирощування сільськогосподарських культур в умовах регіональних змін клімату: Заключний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Морозов Олексій Володимирович. – ДР 0117U002224. УДК 502.175:631.58:633:631.4:631.67.

127 с.

Рекомендовано систему природоохоронних заходів щодо управління землями сільськогосподарського призначення з урахуванням якісної оцінки ґрунтів (у т.ч. зрошуваними землями) для визначення змін потенціалу меліорованих ґрунтів, підвищення інформативності та об'єктивності прийняття управлінських рішень, щодо розробки меліоративних заходів та оптимізації використання сільськогосподарських земель в умовах регіональних змін клімату.

68.09.18.0730/0218U000584

Дослідити процеси формування врожаю високопродуктивними сортами основних с.-г. культур при зрошенні, розробити математичні моделі для оптимізації продукційних процесів: Заключний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Писаренко Павло Володимирович. – ДР 0113U001202. УДК 631.5:631.1:631.6(477.72).

151 с.

За результатами досліджень створено математичні та статистичні моделі оптимізації продукційних процесів с.-г. культур залежно від умов зволоження та проектних показників зрошувальних систем та біологічної потреби рослин. Створено програмно-інформаційний комплекс "Оптимальні технології вирощування с.-г. культур в сівозмінах при різних способах поливу". Розроблено методичні вказівки і методичні рекомендації.

68.09.18.0731/0218U000663

1. Розробити ефективні способи хімічного захисту посівів озимої пшениці на основі використання пестицидів з високими екологічними характеристиками: Заключний звіт /Державна установа Інститут зернових культур; Керівник Судак Володимир Миколайович. – ДР 0117U001269. УДК 633.11:324:632.93.

25 с.

1. 1. Об'єкт досліджень: Бур'яни, шкідники, хвороби у посівах пшениці озимої, що вирощується після стерньових попередників. Основна мета досліджень полягає у виявленні найбільш ефективних бакових сумішей проти ентомофітопатогенного комплексу та способи підвищення врожайності пшениці озимої після непарових попередників.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.09.18.0732/0218U000545

Раціональне природокористування природно-техногенними ландшафтами зони Полісся в умовах зміни клімату: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Волк Павло Павлович. – ДР 0117U003843. УДК 631.6:502.6.

44 с.

Об'єкт дослідження - складні процеси реалізації природно-технологічних режимів роботи природно-техногенних ландшафтів, еколого-економічна та ресурсозберігаюча ефективність яких визначається погоднокліматичними умовами. Мета роботи полягає в розвитку засад та розробці методів розрахунку проблемно орієнтованих моделей обґрунтування рішень з природокористування

природно-техногенними ландшафтами на основі еколого-економічних та ресурсозберігаючих технологій в умовах змін клімату. Метод дослідження - ґрунтуються на застосуванні теорії систем з основами системного підходу, системного аналізу та моделювання орієнтованого на широке використання ЕОМ та відповідного програмного забезпечення.

68.09.18.0733/0218U000586

Визначити вплив умов зволоження та мінерального живлення на продуктивність цибулі ріпчастої озимої в умовах краплинного зрошення півдня України: Заключний звіт / Державна установа "Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошувального землеробства Національної академії аграрних наук України"; Керівник Савостянник Софія Юріївна. – ДР 0117U002227. УДК 635.25:631.67.8/477.7.

24 с.

За краплинного зрошення та внесення добрив створюються оптимальні умови для росту і розвитку цибулі ріпчастої озимої. Найбільш розвинуті рослини були у варіантах за внесення мінеральних добрив 25 % в розкид і 75% з поливною водою за режиму зрошення 90-80-70 % НВ, що забезпечило одержання урожайності на рівні 40,1 т/га, найбільшого показника чистого прибутку – 77,0 тис. грн./га, рівень рентабельності при цьому склав 62,3 %.

68.33 Агрохімія

68.09.18.0734/0417U003214

Вега Наталія Ігорівна. Агрохімічна оцінка сучасних систем удобрення ячменю ярого на темно-сірому опідзоленому ґрунті в Західному Ліссостепу України: Дис... к.с.-г.н. / Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського". – Захищена 15.06.2017.

УДК 631.8:633.16:631.44 (477.8+292.485).

217 с.: 65 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

Об'єкт - агрохімічні та фізико-хімічні процеси в темно-сірому опідзоленому ґрунті під впливом систем удобрення ячменю ярого, процеси росту й розвитку, а також формування продуктивності ячменю ярого залежно від внесених мінеральних добрив та позакореневих підживлень добривами органічного походження на темно-сірому опідзоленому ґрунті в Західному Ліссостепу України. Мета - обґрунтувати та надати агрохімічну оцінку систем удобрення та визначити їх вплив на агрохімічні показники темно-сірого опідзоленого ґрунту в Західному Ліссостепу України та продуктивність і якість зерна ячменю ярого. Методи - польовий, лабораторний, статистичний та розрахунково-порівняльний. Теоретичні результати - науково обґрунтовано доцільність застосування позакореневих підживлень ячменю ярого добривами органічного походження на мінеральному фоні на темно-сірому опідзоленому ґрунті. Встановлено, що збільшення норм мінеральних добрив веде до підвищення вмісту елементів мінерального живлення у ґрунті за рахунок більшої кількості їх надходження. Доведено, що в результаті внесення мінеральних добрив та проведення позакореневих підживлень ячменю ярого посилюються процеси його росту та розвитку, покращуються показники елементів структури врожаю і, як наслідок, підвищується продуктивність та поліпшується якість зерна. Практичні результати - розроблено систему удобрення ячменю ярого з встановленням оптимальної норми мінеральних добрив та проведенням позакореневих підживлень добривами органічного походження на її фоні, що забезпечує зростання агрохімічних показників ґрунту, підвищення врожайності та показників

якості зерна. Обґрунтовано економічну та енергетичну доцільність її впровадження. На основі окремих положень дисертаційної роботи розроблено науково-практичні рекомендації "Застосування препаратів органічного походження у технології вирощування ячменю ярого". Новизна - вперше в умовах Західного Ліссостепу України на темно-сірому опідзоленому ґрунті обґрунтовано застосування позакореневих підживлень ячменю ярого добривами органічного походження з умістом мікроелементів на фоні мінеральних добрив, що створює сприятливі умови мінерального живлення та забезпечує отримання високих рівнів стабільної врожайності з оптимальними показниками якості зерна; надано агрохімічну оцінку сучасних систем удобрення ячменю ярого зі застосуванням позакореневих підживлень добривами органічного походження на різних агрофонах. Удосконалено систему удобрення ячменю ярого зі встановленням оптимальної норми мінеральних добрив та застосуванням позакореневих підживлень добривами органічного походження, що забезпечує покращання агрохімічних та фізико-хімічних показників темно-сірого опідзоленого ґрунту, сприяє підвищенню продуктивності агроценозів ячменю ярого та поліпшенню якості врожаю. Набуло подальшого розвитку питання щодо застосування позакореневих підживлень добривами органічного походження в посівах ячменю ярого на різних фонах мінерального живлення. Ступінь впровадження - основні результати досліджень впроваджено у ТзОВ "Жовківський племптачорепродуктор", с. Мервичі Жовківського району Львівської області на площі 87 га, в СГ ТзОВ "Краяни", с. Воля Висоцька Жовківського району Львівської області на площі 30 га, а також в освітній процес Львівського національного аграрного університету під час викладання навчальних дисциплін "Ґрунтознавство з основами геології", "Агрохімія", "Сучасні агротехнології" для студентів напрямку підготовки "Агрономія" освітнього ступеня "бакалавр" і "магістр". Галузь - сільське господарство.

68.09.18.0735/0218U000021

Розробка молекулярних та клітинних біотехнологій генетичного поліпшення якості зерна пшениці: Заключний звіт / Інститут фізіології рослин і генетики НАН України; Керівник Моргун Володимир Васильович. – ДР 0115U001627. УДК 621.8.

33 с.

Були створена колекція інтрогресивних ліній пшениці з метою ідентифікації алелів з позитивним впливом на хлібопекарські властивості борошна. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0736/0218U000044

Оцінка посівної якості насіння сільськогосподарських культур залежно від способу використання нових форм органічних добрив: Заключний звіт / Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Драга Мар'яна Василівна. – ДР 0117U000817. УДК 631.95:631.4:631.1.017.

34 с.

В умовах екологізації аграрного виробництва, збільшення його органічної складової, актуальності набуває використання екобезпечних форм орґано-мінеральних добрив, що сприятиме підвищенню продуктивності рослин та якості сільськогосподарської продукції. В якості перспективного препарату для передпосівної обробки насіння сільськогосподарських культур було відібрано нове еколого-безпечне орґано-мінеральне добриво VITERI 8-4-5 та проведено підбір оптимальних параметрів його застосування. Визначено тривалість та способи передпосівної обробки насіння препаратом VITERI 8-4-5 ряду сільськогосподарських культур.

Було проведено оцінку посівних якостей обробленого насіння та впливу препарату на ростові процеси рослин сільськогосподарських культур на ранніх етапах онтогенезу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0737/0218U000124

Розробка наукових основ насінництва, організація виробництва добазового й базового насіння, впровадження нових сортів озимої пшениці у виробництво: Заключний звіт /Інститут фізіології рослин і генетики НАН України; Керівник Гаврилюк Микола Микитович. – ДР 0115U002265. УДК 621.8.

84 с.

Результати досліджень висвітлено у звіті, який містить 84 сторінки друкованого тексту, 18 рисунків та 20 таблиць, висновки, кількість використаних джерел 64. Ключові слова: насіння, селекція, сорт, сортова агротехнологія, екологічне випробування, біотехнологічні дослідження, насінневий контроль. Мета досліджень: проведення агротехнологічних польових та лабораторних досліджень щодо екологічної пластичності сортів-інновацій; оптимізація технології прискореного розмноження добазового насіння нових сортів пшениці озимої; проведення польових та лабораторних досліджень визначення якісних показників насіння, сертифікація насінницьких посівів; здійснення маркетингових досліджень сортівих ресурсів, ринку насіння сортів пшениці озимої селекції Інституту. Методи досліджень. Польовий - розмножували і оцінювали потомства розсадників розмноження першого та другого років; лабораторний - визначення посівних якостей насіння та елементів структури врожайності; математично-статистичний - дисперсійний, варіаційний, кореляційний аналізи. Результати досліджень та їх новизна: Впроваджено у виробництво оптимізовану технологію прискореного розмноження насіння пшениці озимої насіння, що забезпечує високі показники посівних якостей, урожайних властивостей та збільшення коефіцієнту розмноження насіння. Розширено мережу базових насінницьких агроформувань в Україні та за її межами, за рахунок залучення до співпраці нових партнерів з різних регіонів України та Близького Зарубіжжя. В рамках виконання наукової роботи продовжено сортовипробування та розмноження насіння нових сортів озимої пшениці у Російській Федерації, Білорусі, Молдові та Придністров'ї. В цих державах закладено науково-технологічні полігони сортів-інновацій та проведено науково практичні заходи. Протягом 2015-2017 років укладено та забезпечено науковий супровід більш ніж 250 ліцензійних угод на вирощування добазового, базового та сертифікованого насіння пшениці озимої селекції Інституту. Видано методичні рекомендації "Порядок організації внутрішньогосподарського насінневого контролю", щодо порядку проведення внутрішньогосподарського насінневого контролю та положення про нормативи якості насіння зернових культур в Україні, які частково були впроваджені у виробничий процес ДСВ ІФРГ НАН України.

68.35 Рослинництво

68.09.18.0738/0417U003445

Пастух Олександр Дмитрович. Особливості формування агробіоценозів сумісних посівів проса і гречки залежно від застосування біопрепаратів в умовах Лісостепу західного:

Дис... к.с.-г.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК УДК: 633.16:631.95.504.5.001.365+633.12(477.43/44). 146 с.: 47 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 166 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню сумісних посівів гречки і проса та визначенню впливу передпосівної

обробки насіння біопрепаратами на формування продуктивності цих культур в умовах Лісостепу західного. Результати досліджень показали, що найбільший ефект, високу економічну та енергетичну ефективність вирощування забезпечував симбіоз гречки сорту Син 3/02 із просом сорту Омріяне, урожайність зерна з гектара посіву становила 4,97 т/га. Також, оптимальні значення урожайності круп'яних культур були на варіанті з обробкою насіння біологічним препаратом Агат 25 К, показник у гречки сорту Син 3/02 становив - 2,21 т/га, а у проса сорту Омріяне - 4,46 т/га, що перевищувало контрольні варіанти відповідно на: 0,29 та 0,44 т/га.

68.09.18.0739/0217U007802

Впровадження у виробництво нових високопродуктивних сортів озимої пшениці, стійких до стресових факторів, створених на основі використання хромосомної інженерії та маркер-допоміжної селекції: Заключний звіт /Інститут фізіології рослин і генетики; Керівник Гаврилюк Микола Микитович. – ДР 0113U000810. УДК 633.11:631.531:631.02.

52 с.

Домінуючим фактором в збільшенні валових зборів зерна належить сучасним молекулярно-генетичним дослідженням селекції і добре налагодженому насінництві. Ріст урожайності зернових культур за останні роки, в тому числі і озимої пшениці, обумовлені за рахунок використання у виробництві нових адаптованих до умов середовища сортів. Високопродуктивний сорт повинен відповідати трьом основним умовам: - успішно протистояти дії несприятливих факторів зовнішнього середовища; - з максимальною ефективністю використовувати сприятливі умови середовища; - стабільно зберігати в умовах виробництва високу продуктивність. Дослідження, проведені авторським колективом виконавців інноваційного проекту, дозволили отримати наступні результати: 1. На основі багаторічних досліджень попередніх років та в ході виконання інноваційного проекту впроваджено у виробництво добазового та базового насіння сортів озимої пшениці нові методи прискореного розмноження насіння сортів-інновацій. 2. Впровадження в практику використання системи генетичного контролю чистоти насіння первинних ланок озимої пшениці при його розмноженні селекційними установами та власниками сортів. 3. Переглянуто мережу базових насінницьких агроформувань, започатковано укладання з ними довготермінових угод, про співпрацю з маркетингу інновацій та науково-консультативного забезпечення технології виробництва високоякісного насіння сортів озимої пшениці селекції Інституту. 4. Значно розширено сітку агроформувань виробників насіння первинних ланок та укладено угоди на 2013-2014 роки. Передбачено в 2014 році довести обсяги виробництва оригінального насіння озимої пшениці (РР 2) до 1750 тон. 5. Виконуючи інноваційний проект передано на сортовипробування нові сорти озимої пшениці до Російської Федерації, Білорусі, Молдови та Придністров'я. В цих державах закладено науково-технологічні полігони сортів-інновацій озимої пшениці. 6. Вирощено та реалізовано базовими насінницькими формуваннями під урожай 2014 року 700 тон розсадників розмноження нових сортів озимої пшениці. В 13 насінницьких агроформуваннях в різних агроекологічних умовах України закладено науково-технологічні полігони сортів озимої пшениці селекції Інституту. 7. Укладено та забезпечено науковий супровід 289 ліцензійних угод на вирощування добазового, базового та сертифікованого насіння озимої м'якої пшениці селекції Інституту.

68.09.18.0740/0218U000008

Вплив режимів та тривалості зберігання на

якість зерна пшениці: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Насіковський Володимир Анатолійович. – ДР 0107U012060. УДК 613.5.664.7.663.11.006.015.5.

77 с.

Об'єкт дослідження - зерно сортів пшениці озимої; Мета дослідження - виявити технологічні (хлібопекарські та технічні) характеристики різних партій зерна озимої та ярої пшениці, які формуються в процесі тривалого зберігання в умовах звичайного сховища та охолодження. Методи дослідження - загальнонаукові: діалектичний метод - спостереження за процесами зміни показників якості; метод гіпотез - складання схем дослідів; метод експерименту - схеми дослідів по впливу умов зберігання на якість; метод аналізу - вивчення; метод синтезу - формування висновків, узагальнень; спеціальні: виробничий - проведення досліджень зі зберігання зерна пшениці в умовах складських приміщень; лабораторний метод - проведення хімічних досліджень та оцінка якості зерна пшениці; метод математичної статистики - підготовка експериментальних даних до аналізу та визначення точності і вірогідності досліджень. Галузь застосування - практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що проведені дослідження дозволяють обрати сорт пшениці озимої, який забезпечить максимально-високий урожай, з максимально високими якісними показниками зерна, що зберігатимуться протягом тривалого терміну зберігання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0741/0218U000128

Теоретичне обґрунтування елементів технології післязбиральної обробки та зберігання рослинницької продукції:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Войцехівський Володимир Іванович. – ДР 0108U004913. УДК 613.5.664.7.663.11.006.015.5; 613.563.:663.6.002.33.

57 с.

Об'єкт дослідження - бульби картоплі різних груп стиглості. Мета дослідження - дослідити зміни цінних технологічних показників бульб картоплі для обґрунтування оптимальних термінів зберігання бульб призначених для технічного перероблення. Методи дослідження - Загальнонаукові методи (метод гіпотез, аналізу, синтезу, аналогії); виробничий (фотоколориметрія). За результатами досліджень по науково-дослідній роботі в звіті теоретично та експериментально обґрунтовано ефективність перероблення бульб інтродукованих сортів картоплі. Встановлено, що під час тривалого зберігання бульб ранньої картоплі у спеціалізованому сховищі зниження сухої речовини (за весь період зберігання) становить в середньому - до 1%, а крохмалю - 0,73% в абсолютних величинах, а у відносних ці показники становлять - 4,43 і 4,86% відповідно. Усі досліджувані сорти мають хороші показники, але дещо вищу товарність на кінець зберігання мали бульби сортів: Венета та Латона. Дослідження структури втрат бульб ранньої картоплі виявило, що в середньому за досліджуваними сортами сума втрат складає до 12%. В той же час вищу товарність мали сорти Венета і Латона (понад 90%). Основна частина з втрат складають технічних брак та природні втрати в середньому по 4%. Виявлена частка абсолютного браку складає не більше 3%, а для сортів Венета і Латона не більше 2%. Під дослідження змін технологічних показників та втрат за тривалого зберігання бульб середньостиглих сортів виявлено, що більш істотні витрати сухої речовини відзначено в бульбах сорту Невська (понад 14,5%), а найменші - сортів Сільвана і Піроль (до 10%). Зниження вмісту крохмалю на кінець зберігання (після 270 діб) складало - найбільше у сорту Невський (понад 10%), найменше - Карлена (до 5%). Втрати аскор-

бінової кислоти сягають у бульбах сорту Невський (понад 20%), Карлена і Піроль (понад 17%) і до 12% - Сільвана. Аналізуючи зміни цінних компонентів біохімічного склад досліджуваних сортів під час зберігання встановлено, що зниження сухої речовини на кінець зберігання в середньому становив 11,13%. Найбільш втрати спостерігали у бульбах сортів Невська, найнижчі - Сільва і Піроль (нижче 10%). Зниження вмісту крохмалю за 9 місяців зберігання складав в середньому за сортами - 7,38%. Найбільші втрати спостерігали у сортів Невський, в решті сортів цей показник був нижче 10%. Детальний аналіз різних видів втрат виявив, що на частку природних втрат в середньому припадає - 4,37%, технічного і абсолютного браку - 4,25 і 3,24 відповідно. У структурі абсолютних втрат на частку повністю зіпсованих бульб припадає менше 40%, решта припадає на паростки. Аналіз змін товарності під час зберігання виявив, що з метою більш ефективного використання бульб досліджуваних сортів в першу Невського, Каролена і Сільвана, тому що після зими спостерігалось зниження товарності. Бульби сорту Піроль доцільно використовувати в останню чергу. Тривале зберігання бульб картоплі у спеціалізованому сховищі є досить ефективним і забезпечує майже 100% товарність до січня та квітня, а ревізія у кінці травня виявила досить високу товарність незважаючи на втрати (понад 85%), найвищу товарність має сорт Сіфра. Галузь застосування - Сільське господарство та харчова промисловість. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0742/0218U000129

Розробка нормативної документації технології отримання з'єднань зернових сівалок:

Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Опалко Вікторія Григорівна. – ДР 0112U008390. УДК 631.331.5:006.1.

147 с.

Об'єкт дослідження - різьбові з'єднання зернових сівалок. Предмет дослідження - закономірності зміни експлуатаційних показників різьбових з'єднань в умовах експлуатації зернових сівалок. Мета роботи - оцінка якості різьбових з'єднань в період розробки, виробництва, під час експлуатації шляхом постійного впливу на умови її створення, і на цій основі - уточнення нормативної документації. Методи досліджень: абстрактно-логічний, системно-структурний, формалізації, графічний, статистичний, лабораторний і польовий експеримент (дослідження коливань різьбових з'єднань, визначення їх працездатності), вібраційної діагностики. Системний аналіз конструкції сівалки типу СЗ свідчить, що багато компонентів машини на різних рівнях складності мають різьбові з'єднання, найбільша кількість їх зафіксована в системі ємностей, яка має найвищий пріоритет за кількістю виконуваних функцій. Отримані залежності свідчать, що цілісність різьбових з'єднань забезпечується його частотними, дисипативними характеристиками, які можна використовувати для характеристики ймовірності розкриття стюк деталей, що з'єднуються. Обґрунтовані показники якості різьбових з'єднань сівалок в умовах експлуатації, розроблена методика їх оцінки, карти вимірювань їх параметрів. Розроблено програму та методіку дослідження спектральних характеристик вібрацій різьбових з'єднань сівалки СЗ-3,6А в польових умовах і експериментальних лабораторних досліджень різьбових з'єднань. Результати досліджень прийняті до впровадження на підприємствах Міністерства аграрної політики та продовольства України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0743/0218U000556

Впровадження у селекційний процес пшениці молекулярно-генетичних маркерів стій-

кості до високовірулентних патотипів жовтої іржі азійського походження: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України"; Керівник Блюм Ярослав Борисович. – ДР 0117U002730. УДК 577.21:632.4.

50 с.

Здійснено моніторинг ступеня ураження сортів пшениці м'якої різними расами жовтої іржі в умовах північно-східного регіону України; оцінена стійкість колекційного матеріалу пшениці озимої до жовтої іржі в польових умовах; проведена оцінка стійкості сорторізразків озимої пшениці в жовтій іржі в польових інфекційних розсадниках; зібрано рослинний (насіневий) матеріал зі стійких і нестійких до патогена сортів пшениці м'якої. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0744/0218U000585

Визначити насінневу продуктивність буркуну білого однорічного залежно від застосування елементів агротехніки: Заклучний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Прищепко Микола Миколайович. – ДР 0117U002225. УДК 633.37:631.53.01:631.5(4772.72).

44 с.

Об'єкт дослідження - процес формування урожаю насіння нового сорту буркуну білого однорічного залежно від технологічних прийомів вирощування. Мета роботи - удосконалити елементи агротехніки нового сорту буркуну білого однорічного Південний в умовах півдня України. Визначити оптимальний строк сівби, норму висіву та ефективність застосування гербіцидів Трефлан та Пульсар з різною нормою їх внесення. Методи досліджень: польовий, візуальний, вимірювально-ваговий, лабораторний, математично-статистичний, розрахунково-порівняльний. В результаті виконання завдання за 2017 р. були визначені оптимальні елементи технології вирощування насіння буркуну білого однорічного. Дослідженнями встановлено, що оптимальні умови для росту і розвитку рослин буркуну білого однорічного склалися за сівби у першу декаду квітня, коли середня врожайність насіння становила - 0,43 т/га (НІР05 - 0,028 т/га). Найвищий урожай насіння, в середньому за 2017 р. - 0,49 т/га було одержано за норми висіву 2,5 млн шт./га (НІР05 - 0,032 т/га). В досліді з гербіцидами максимальна врожайність насіння буркуну білого однорічного сорту Південний - 0,48 т/га була отримана за застосування гербіциду Пульсар 40 нормою внесення 1,0 л/га (НІР05 - 0,062 т/га). Найкращі показники економічної ефективності вирощування культури було отримано за сівби у першу декаду квітня нормою висіву 2,5 млн шт./га, що забезпечило отримання умовно чистого прибутку - 42,5 тис. грн/га за найменшої собівартості 1 т насіння - 13,20 тис. грн/т та найвищому рівні рентабельності - 321,9 %. В дослідженнях із застосуванням гербіцидів максимальна вартість валової продукції з 1 га - 48,0 тис. грн/га була одержана на посівах буркуну білого однорічного сорту Південний, де застосували гербіцид Пульсар 40 нормою внесення 1 л/га. На цьому варіанті також отримали максимальний в досліді умовно чистий прибуток - 41,5 тис. грн/га та встановили найменшу собівартість однієї тонни посівного матеріалу - 13,5 тис. грн. Підсумковий показник економічної ефективності - рівень рентабельності при цьому був найвищий і склав 307,4%.

68.09.18.0745/0218U000661

Оптимізація врожайності та кормової цінності силосних гібридів при використанні цукрової кукурудзи: Заклучний звіт /Державна установа Інститут зернових культур; Керівник Клімова Оксана Євгенівна. – ДР 0117U001267. УДК 633.15:631.52.

23 с.

Розроблена база даних гібридів зерново-цукрового типу, з покращеною кормовою цінністю та якісними показниками силосної маси. Збільшення протеїну у даних гібридів у порівнянні з зерновими становить 15,-3%. Врожайність зеленої маси збільшується на 0,5 т/га, що буде більш економічно вигідно при заготівлі кормів і скоротить витрати часу на одержання зюалансованого корму. Дана продукція буде запропонована господарствам аграрного сектору різних форм власності для відгодівлі тварин.

68.09.18.0746/0218U000662

Реакція насіння батьківських компонентів гібридів кукурудзи з різними посівними якістьми на дію ґрунтових гербіцидів: Заклучний звіт /Державна установа Інститут зернових культур; Керівник Кравець Сергій Станіславович. – ДР 0117U001268. УДК 633.15:631.53.01.

20 с.

Вивчалась реакція насіння батьківських компонентів гібридів кукурудзи, що мають різні посівні якістьми, на дію ґрунтових гербіцидів Пропіт, Харнес, Примекстра, Дуал голд. Встановлено, що фракції дрібного насіння більш схильні до впливу ґрунтових гербіцидів ніж крупного; насіння з низькою лабораторною схожістю більш схильне до впливу ґрунтових гербіцидів, ніж насіння з високою лабораторною схожістю, особливо при застосуванні максимальних доз гербіцидів.

68.09.18.0747/0218U000707

Розробка інноваційних еколого-безпечних технологій вирощування біоенергетичних культур для забезпечення альтернативних джерел енергії: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад " Херсонський державний аграрний університет"; Керівник Федорчук Михайло Іванович. – ДР 0116U001517. УДК 633.17:631.527.5:631.5(477.7).

168 с.

Метою наукових досліджень є розробка та виробниче впровадження інноваційних еколого-безпечних технологій вирощування біоенергетичних культур для забезпечення альтернативних джерел енергії, які мають ресурсоощадні, економічні, енергетичні та екологічні переваги. Новизна розробки - підбір видового та кількісного складу енергетичних культур, оптимізація технологій їх вирощування, здійснення комплексної оцінки продуктивності, якості, енергетичної цінності, економічної ефективності та екологічної безпеки. Створена багатофакторна економіко-математична модель оптимізації виробництва біоенергетичних культур для різних господарсько-економічних умов України, здійснено виробничу перевірку наукових положень та практичних рекомендацій за темою проекту. Сфера використання - сільське господарство та енергетична галузь України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0748/0218U000781

Створення та впровадження високопродуктивних форм і сортів капустияних культур як перспективних джерел біодизеля: Заклучний звіт /Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України; Керівник Рахметов Джамал Бахлулович. – ДР 0113U002924. УДК 631.529:631.52:636.086.3:633.8(477).

84 с.

Звіт про НДР: 84 сторінок, 50 таблиць, 17 рисунків, список використаної літератури включає 59 посилань, додаток. Предмет дослідження - високоолійні види енергетичних рослин родини капустияних (суріпиця, гірчиця, тифон, рижій). Зібраний цінний генофонд - 62 таксонів. На нові сорти Обрій

- тифону та Євро-12 і Перемога - рижію посівного, Раміра - суріпиці озимої отримані авторські свідоцтва. Нові сорти характеризуються високою посухо-, холодо- та морозостійкістю і мають велику урожайність надземної маси (25-40 т/га), насіння (2,2-3,5 т/га), підвищений вміст (31-42%) та вихід ліпідів (920-1010 л/га). Енергетична цінність насіння досліджуваних зразків становить - 5229-5924 ккал/кг, олії - 8500-9100, побічної продукції - 3783-4232 ккал/кг. Розроблено рекомендації з особливостей розмноження, технології вирощування та напрямів використання основної і побічної продукції нових олійних рослин. Оpubліковано 11 наукових праць.

68.09.18.0749/0218U000782

Відбір та створення високопродуктивних генотипів енергетичних рослин - потенційних джерел біоетанолу другого покоління: Заключний звіт /Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України; Керівник Блюм Ярослав Борисович. – ДР 0113U002925. УДК 631.529: 631.52:636.086.3:633.8(477).

97 с.

Звіт про НДР: 97 сторінок, 31 рисуноків, 33 таблиць, 118 посилань на літературні джерела, додаток. Предмет дослідження - міскантус китайський, м. цукроквітковий, м. гігантський, просо прутоподібне і сорго цукрове та створені адаптивні форми, гібриди і сорти. Зібрано генофонд з 118 зразків. Отримано авторські свідоцтва на 3 сорти ("Снігопад", "Гулівер", "Зоряне"), які разом з сортом "Велетень міскантусу китайського занесено в Державний реєстр сортів рослин України. Нові форми та сорти рослин вирізняються високою адаптивністю, посухо-, холодо-, морозо- і зимостійкістю та забезпечують великий вихід основної і побічної продукції - понад 4,5-6,5 тис. л/га етанолу, 14-17 т/га - сухої речовини та 65-95 Гкал/га - валової енергії з надземної маси. Розроблено рекомендації з методів розмноження, технології вирощування та напрямів використання фітосировини (основної і побічної продукції) нових вуглеводмісних енергетичних рослин. Оpubліковано 11 наукових праць.

68.39 Тваринництво

68.09.18.0750/0417U003534

Фіялович Леся Миколаївна. Використання сухих яблучних вичавок, збагачених хелатними сполуками та ферментними препаратами, в годівлі гусей: Дис... к.с.-г.н. /Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Захищена 29.06.2017.

УДК 636.087.3:636.598.

140 с.: 35 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

Об'єкт дослідження: органічно-мінеральні змішанолігандні комплекси Міді та Цинку із підвищеною біологічною доступністю металів та встановлення доцільності їх використання у годівлі гусей. Мета дослідження: теоретичне та практичне обґрунтування доцільності використання в комбіормах для гусей сухих яблучних вичавок, збагачених хелатними сполуками та ферментними препаратами, і з'ясування їхнього впливу на показники яєчної продуктивності гусей, якість яєць та вміст поживних і біологічно активних речовин у гусячих жовтках. Методи дослідження: зоотехнічні, фізіологічні, біотехнологічні, біохімічні, теоретичні, статистичні. Наукова новизна: отримано нові дані щодо біотехнологічних прийомів, зокрема отримання комплексних кормових добавок, за рахунок збагачення яблучних вичавок біологічно активними речовинами. Вперше узагальнено відомості про найбільш ефективне використання відходів переробки яблук з урахуванням досягнень біотехнології. Ступінь впровадження: для збільшення продуктивності гусей та покращення вмісту поживних і біологічно активних

речовин у гусячих жовтках доцільно використовувати у весняний період утримання у годівлі гусей яблучні вичавки. Сфера використання: господарства які утримують батьківське стадо гусей, навчальному процесі в аграрних закладах освіти.

68.09.18.0751/0417U003535

Прудиус Тарас Ярославович. Ефективність використання біологічно активної кормової добавки "Активіо" в годівлі гусей та курчат-бройлерів: Дис... к.с.-г.н. /Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Захищена 29.06.2017.

УДК 636.087.7:636.598:636.5.

154 с.: 18 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 322 назви.

Об'єкт досліджень: гуси оброшинської породної групи, курчата-бройлери кросу Кобб-500, інкубаційні яйця гусей, м'ясо курчат-бройлерів. Мета дослідження: встановити ефективну кількість кормової добавки "Активіо", яка містить екстракти олій перцю чилі, орегано, кориці та розмарину, у складі комбікорму племінних гусей оброшинської породної групи і з'ясувати її вплив на яєчну продуктивність гусей, якість інкубаційних яєць, виводимість та життєздатність отриманого молодняка, а також вивчити вплив добавок "Активіо" до комбікорму на ефективність вирощування курчат-бройлерів, їх збереження та якість отриманого м'яса. Методи досліджень: зоотехнічні, морфометричні дослідження, хімічні, статистично-аналітичні. Наукова новизна: вперше встановлено ефективну кількість кормової добавки "Активіо" у складі комбікормів для гусей та курчат-бройлерів. Досліджено її вплив на яйценосність, морфометричні показники інкубаційних яєць, вміст загальних ліпідів та їх класів, вітаміну А і каротиноїдів у жовтку інкубаційних яєць, а для курчат-бройлерів на природи їх живої маси тіла, збереження курчат, вихід їстівних частин тушки, калорійність тушок та якість м'яса. Ступінь впровадження: Для підвищення яєчної продуктивності гусей та покращення інкубаційних якостей яєць та покращення якісних показників тушок при відгодівлі курчат-бройлерів рекомендуємо додавати 100 грамів кормової добавки "Активіо" на 1 т комбікорму. Сфера використання: птахогосподарства різних організаційно-правових форм.

68.09.18.0752/0417U003555

Бондар Світлана Олександрівна. Оцінка особливостей формування молочної продуктивності стада великої рогатої худоби різних порід: Дис... к.с.-г.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищена 04.07.2017.

УДК 636.082:636.27.

175 с.: 37 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

У дисертаційній роботі викладено результати дослідження з оцінювання процесу формування молочної продуктивності стада з розведення української червоної молочної, української червоно-рябої молочної та української чорно-рябої молочної порід. Встановлено, що підвищення генетичного потенціалу тварин різних порід відбувається за рахунок використання генофонду голштинської породи. Порівняльним аналізом рівня розвитку продуктивних ознак визначено ступінь реалізації спадкового потенціалу в материнському і дочірньому поколіннях. За проявом поєднаних ознак та індексів адаптації у тварин суміжних поколінь оцінено пристосованість молочної худоби різних порід до умов існуючого середовища. Виявлено зміни в груповій структурі дочірнього покоління кожної з досліджуваних порід, які відбулися під впливом бугаїв-плідників голштинської породи різної категорії племінної цінності за поєднаними ознаками. Визначено характер успадкування ознак продуктивно-

сті та відтворювальної здатності потомством голштинських бугаїв, що використовувалися на маточному поголів'ї різних порід. Доведено результативність лінійного розведення і оцінено інтенсивність та економічність породного перетворення у процесі формування молочної продуктивності стада великої рогатої худоби.

68.09.18.0753/0218U000130

Обґрунтування і розробка технічних засобів для забезпечення технології доїння при індивідуальному утриманні корів: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Дев'ятко Олена Сергіївна. – ДР 0113U000958. УДК 631.3:637.115:636.2.083.

101 с.

Об'єкт дослідження - технічні засоби для забезпечення ефективності технології транспортування молока під час доїння корів при їх індивідуальному утриманні. Мета роботи - удосконалення технічного забезпечення технології транспортування молока під час доїння корів при їх індивідуальному утриманні. Методи дослідження - морфологічний аналіз, метод стратифікації та метод патентно-інформаційного пошуку, метод зведеного показника якості продукції В.А. Трапезникова, статистичні методи, а також метод економічного оцінювання техніки на етапі випробування. Вперше доведено доцільність зміни технологічної схеми доїння корів у відра в результаті введення захисного вузла, що дає можливість зберегти якість зібраного молока. Удосконалено математичну модель транспортування молока за допомогою захисного вузла шляхом врахування його конструктивно-технологічних характеристик, що обумовлює максимальне використання об'єму та зниження піноутворення в процесі транспортування. Отримано експериментальні залежності тривалості транспортування молока від вакууметричного тиску, діаметра молочного шланга і маси молока, показників якості, що дозволило обґрунтувати раціональні параметри захисного вузла. Обґрунтовано схему і визначено раціональні параметри захисного вузла залежно від впливу навколишнього середовища приміщення на молоко при транспортуванні з доїльного відра до бідону зі збереженням його якості. Розроблено методику розрахунку нормативів часу для процесу транспортування молока за використанням захисного вузла і без нього при доїнні у відра. Запропоновано та розроблено конструкцію пристрою для розливу та закупорювання свіжовидоєного молока у ємності для приватного виробника без поєднання середовищ молока та повітря відповідно до міжнародних вимог. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0754/0218U000422

Удосконалення системи підтримання та розширення колекції Національного центру штамів мікроорганізмів патогенних для тварин: Заключний звіт /Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів; Керівник Напненко Олександр Олександрович. – ДР 0116U007116. УДК 636.09:578:579.6: 57.083.

268 с.

Звіт про науково-дослідну роботу викладений на 238 сторінках, містить 73 таблиці, 54 рисунків. Об'єктами дослідження були штамів мікроорганізмів з Колекції Національного центру штамів мікроорганізмів ДНКІВШМ та ізоляти *Cronobacter* spp. та *Escherichia coli*, бактерії родів *Listeria* та *Pasteurella*, збудники інфекційних захворювань, тест-штам CVS вірусу сказу, м'якуни; ген *sraA* штаму "К" бактерії *Erysipelothrix rhusiopathiae*; 30 ізолятів *Salmonella enterica* subsp. *enterica*; інтегрований помірний фаг в ізолятах та штамів *Salmonella enterica*; гени структурних та

не структурних білків *Salmonella* spp.; метицилінрезистентні (MRSA) ізоляти *Staphylococcus aureus*; 12 штамів *Bacillus anthracis*; ген B646L (VP72) вірусу африканської чуми свиней та рекомбінантна плазміда pUCB646L з колекції ДНКІВШМ; гени структурних та не структурних білків вірусу вірусної діареї ВРХ. Метою роботи було забезпечення епізоотичного благополуччя та контролю якості та безпечності ВІЗ, дезінфектантів, антибактеріальних засобів, а також харчових продуктів тваринницького походження. Методи дослідження - бактеріологічні, біохімічні, фізико-хімічні, культуральні, мікроскопічні, біологічні, вірусологічні. Отримані результати обробляли статистично та математично за допомогою методів варіаційної статистики з використанням програми "Microsoft Excel - 15,0" із обчисленням середнього арифметичного (M), стандартної помилки (m) та рівня вірогідності (p) за таблицею Стьюдента. Співробітниками була проведена робота по підборі оптимальних умов проведення ліофільного висушування мікроорганізмів та технологій виготовлення живильних середовищ; було проведено освіження мікроорганізмів роду лістерій, пастерел, сальмонел, клостридій та вірусів патогенних для тварин і встановлено їх відповідність паспортним характеристикам; проведено ліофілізацію та перевірку властивостей тест-штамів мікроорганізмів; отримано нові потенційно чутливі культури клітин, які можуть бути використані для тестувань цитотоксичної дії сполук та виділення вірусів-патогенів; були розроблені тест-системи "*Cronobacter* spp.-ПЛР-Тест" для виявлення ДНК бактерій *Enterobacter sakazakii* (*Cronobacter* spp.) методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР) та тест-система для виявлення та ідентифікації шигатоксин-продукуючих варіантів *E.coli*; розроблено методичні рекомендації по визначенню біологічних властивостей бактерій роду *Yersinia* та термофільних кампілобактерій. З метою вивчення можливості накопичення бактерійної маси для виробництва біопрепаратів було вивчено існуючі та розроблені нові системи культивування бактерій та вірусів. Застосовано метод полімеразна ланцюгова реакція (ПЛР), різні методи виділення та очистки ДНК, секвенування ДНК, комп'ютерне моделювання структури ДНК та білків, філогенетичний евристичний аналіз за двома алгоритмами, електрофорез ДНК в агарозному гелі, мікробіологічні. Основні результати досліджень - підтверджена видова відповідність 12 лабораторних та вакцинних штамів *Bacillus anthracis*; визначена нуклеотидна послідовність гена *sraA* контрольного шт."К" *E. rhusiopathiae* та проведений філогенетичний аналіз; виділено та ідентифіковано 7 ізолятів *S. aureus* (MRSA); досліджено 50 місцевих ізолятів *Salmonella enterica* subsp.

enterica, виділених у птахогосподарствах яєчного та м'ясного типу в Україні, та виявлено ізоляти, які потенційно є високопатогенними і антибіотикорезистентними; виявлена інтегрована форма помірною фагу в 4 місцевих ізолятів та 1 музейного штаму *Salmonella enterica*. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0755/0218U000425

Дослідження поліморфізму QTL генів овець, пов'язаних з їх плодючістю: Заключний звіт /Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова "Асканія-Нова" - Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства; Керівник Іовенко Василь Миколайович. – ДР 0117U002417. УДК 636.082.11.

29 с.

Об'єкт дослідження - поліморфізм генів, що беруть участь у розвитку окремих відтворювальних ознак овець. Мета роботи - з використанням ДНК-аналізу отримати базову інформацію стосовно QTL-генів, пов'язаних з плодючістю тварин та нові знання стосовно рівня їх поліморфізму у овець вітчизняної селекції. Для досягнення мети бу-

ли виконані наступні завдання: - з застосуванням ДНК-технологій визначено структурні гени, що впливають на рівень продуктивності овець; - опрацьовано методики визначення алейного стану генів FesB та BMP15; - виявлено індивідуальні генотипи овець і досліджено особливості генотипів порід різного напрямку продуктивності за генами FesB та BMP15; - оцінено можливість використання поліморфізму структурних генів для встановлення рівня генетичної диференції генотипів овець різного напрямку продуктивності за ДНК-маркерами. Методи досліджень - молекулярно-генетичні (ПЛР-ПДРФ). Визначено рівень поліморфізму QTL-генів, пов'язаних з плодючістю, та отримано нові знання стосовно впливу QTL-генів на рівень розвитку відтворювальних ознак овець асканійської селекції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0756/0218U000587

Інформаційна база даних селекційного призначення та оцінка типу тварин молочного напрямку продуктивності Миколаївської області: Заключний звіт /Державна установа "Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрощуваного землеробства Національної академії аграрних наук України"; Керівник Онищенко Людмила Володимирівна. – ДР 0117U002226. УДК 636.2:636.082/477.7.

36 с.

Сформоване високопродуктивне стадо корів української чорно-рябої молочної породи в ПЗ "Колос - 2011" і в ПР ДП ДГ "Агрономія". Продуктивність корів у стадах складала 4256-10820 кг молока та 160-386 кг молочного жиру. Кращою продуктивністю відрізнялися чистопородні тварини голштинської породи - 5415-5820 кг молока та 206-222 кг молочного жиру, що підвищило економічну ефективність на 12-15 %.

68.09.18.0757/0218U000626

Вивчення біологічної дії комбінованих пробіотиків: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Ушкалов Валерій Олександрович. – ДР 0117U001955. УДК 636.09:615.24.

79 с.

Об'єкт дослідження - комбіноване практичне застосування різних груп ветеринарних препаратів. Мета роботи - вивчити вплив на організм сільськогосподарських тварин комплексу "пробіотик+сорбент". Методи дослідження - фізико-хімічні, рентгенологічні, мікробіологічні, статистичні. Проведено дослідження ветеринарних препаратів "Анальдим-Si" та "Споро-лекс" на предмет нешкідливості та ефективності. Вивчено їх вплив на організм сільськогосподарських тварин та птиці. Експериментально доказано їх ефективність підвищення неспецифічної резистентності організму тварин, шляхом підвищення кількості еритроцитів, БАСК, ФАЛ, лізоцимної активності сироватки крові. Пробиотична мікрофлора, що входить до складу препарату "Споро-лекс" ефективно пригнічує ріст та розвиток БГКП. Галузь застосування - практична ветеринарна медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0758/0218U000706

Комерціалізація селекційної роботи з вівцями із врахуванням впливу кліматичних та антропогенних чинників: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет"; Керівник Нежлукченко Тетяна Іванівна. – ДР 0116U001516. УДК 636.3-082.2:551.5.

246 с.

Мета роботи - на основі дослідження показників продуктивності та відтворення овець, аналізу агрокліматичних умов визначити оптимальні методи ведення галузі вівчарства в умовах Півдня України. Оцінено динаміку вівцепоголів'я області, виявлено значне скорочення чисельності овець та їх продуктивності. Залежно від природно-кліматичних і ґрунтових особливостей проведено умовний розподіл Південних територій Херсонської області на 7 природно-сільськогосподарських районів. Визначено та апробовано методи попередньої оцінки продуктивності овець за показниками формуютьоруючих процесів. Визначені пріоритетні технології виробництва продукції вівчарства, селекційні підходи за даними кліматичними умовами, запропоновані найбільш адаптовані генотипи овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи, а саме лінії 7.71 та 7.9. Уперше впроваджено розподіл на 7 природно-сільськогосподарських районів залежно від природно-кліматичних і ґрунтових особливостей територій та рекомендовані генотипи адаптовані до визначених кліматичних умов. Робота виконана на практичному матеріалі із застосування сучасних ГІС технологій та має прикладний характер. Запропонована методика дозволяє визначати пріоритетні генотипи для окремих господарств. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.41 Ветеринарія

68.09.18.0759/0417U003179

Кушнір Володимир Ігорович. Фармако-токсикологічна характеристика імуностимулюючого препарату на основі пептидогліканів: Дис... к.вет.н. /Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Захищена 25.05.2017.

УДК 615.001.892:619:636.

172 с.: 37 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Дисертаційна робота присвячена фармако-токсикологічній характеристиці імуностимулювального препарату на основі пептидогліканів. Уперше проведено фармако-токсикологічне дослідження біологічно активного препарату "Біовір-П", виготовленого на основі пептидогліканів різних штамів молочнокислих бактерій. Вивчено якісний і кількісний склад амінокислот, органічних кислот, вітамінів групи В та стабільність препарату. Експериментально встановлено ефективну імуностимулювальну дозу і вивчено вплив Біовіру-П на гематологічні, біохімічні та імунологічні показники лабораторних тварин. Доведено здатність Біовіру-П посилювати фактори неспецифічної резистентності організму та підвищувати ефективність вакцинації проти вірусних захворювань птиці. Науково обґрунтовано й експериментально підтверджено доцільність застосування Біовіру-П при вирощуванні бройлерів. Також доведено ефективність Біовіру-П за умов спонтанного ауруфузаринотоксикозу курей-несучок. Зокрема, на основі вивчення динаміки імунологічних, гематологічних показників та дослідження активності антиоксидантної системи крові встановлено взаємозв'язок позитивних змін у процесі оздоровлення курей-несучок. На основі проведених досліджень розроблено методичні рекомендації "Застосування препарату "Біовір" у птахівництві" та розроблено технічні умови України на препарат "Біовір-П".

68.09.18.0760/0417U003376

Коваленко Ірина Володимирівна. Санітарно-гігієнічна оцінка дезінфікуючих засобів для передінкубаційної обробки яєць та імунізація ембріонів курчат: Дис... к.вет.н. /Сумський національний аграрний університет. – Захищена 16.06.2017.

УДК 619:614.48:636.5.

137 с.: 47 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

Визначено склад мікрофлори та ступінь бактеріальної контамінації поверхні шкаралупи інкубаційних курячих яєць до та після дезінфекції на різних стадіях технологічного циклу інкубації. Доведено ефективність застосування набору "СанСтим" для передінкубаційної обробки курячих яєць та імуоактивації ембріонів курчат. Удосконалено методи ветсанзаходів в умовах інкубаторію.

68.09.18.0761/0417U003377

Максименко Павло Миколайович. Санітарно-гігієнічна оцінка мийних і дезінфікуючих засобів для санації вимені корів та молочного обладнання: Дис... к.вет.н. /Сумський національний аграрний університет. – Захищена 15.06.2017.

УДК 613.287:637.128:579.62.

127 с.: 41 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Здійснено санітарно-гігієнічну оцінку мийного засобу "МолСан" та дезінфікуючого засобу "ТаблеДез". Проведено лабораторні, токсикологічні, виробничі дослідження; обґрунтовано технологічні режими застосування. Розроблено та затверджено рекомендації щодо їхнього використання. Для проведення санації вимені корів необхідно використовувати "МолСан" 0,2 % концентрації. Розчин "ТаблеДез" 0,1 % концентрації слід використовувати для дезінфекції доїльного обладнання згідно із розробленим режимом, що дасть змогу отримувати молоко високої гігієнічної якості.

68.09.18.0762/0417U003378

Бродовський В'ячеслав Анатолійович. Критерії оцінки безпечності яловичини та свинини на агропродовольчих ринках: Дис... к.вет.н. /Сумський національний аграрний університет. – Захищена 15.06.2017.

УДК 619:614.31:637.562.006.

135 с.: 42 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 333 назви.

В дисертації науково обґрунтовано комплексну систему контролю безпечності та якості м'яса забійних тварин, що надходять на агропродовольчі ринки, в ККТ первинного розбирання туш, їх зберігання і транспортування. Її впровадження забезпечує зменшення, практично, у два рази бактеріального обсіменіння м'яса МАФАНМ та умовно-патогенною мікрофлорою. Також розроблено токсико-біологічний метод визначення загальної токсичності м'яса та вмісту в ньому антибіотиків за допомогою тест-об'єкту інфузорії *Colpoda steinii* та метод діагностики цистицеркозу великої рогатої худоби та свиней, який має достовірність у показниках 99,5 %.

68.09.18.0763/0417U003529

Євтух Людмила Григорівна. Клініко-експериментальне обґрунтування порушень сперматогенезу в імпортованих в Україну бугаїв-плідників: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 21.06.2017.

УДК 636.2:591.111.1:591.463.1.

186 с.: 22 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Дисертаційну роботу присвячено обґрунтуванню етіології порушень сперматогенезу в імпортованих в Україну бугаїв-плідників та розробленню способів і засобів його стимулювання. Вперше за результатами андрологічної диспансеризації представлено комплексну оцінку імпортованих в Україну бугаїв-плідників, діагностовано окремі форми неплідності, запропоновано засоби і способи їх профілактики та лікування, підвищення кількості і якості отримуваної від них спермопродукції. Експериментально, за допомогою

приладу власної конструкції, обґрунтовано доцільність виконання біопсії сім'яників бугаїв-плідників і отримано біоптат, придатний для визначення та оцінки стану сперматогенезу, сперматогенних клітин і епітелію та інтерстиційної тканини шляхом виготовлення препаратів-відбитків, гістологічного дослідження паренхіми. Установлено ефективність 10-денного курсу опромінення усєї площі сім'яників некогерентним поляризованим світлом за допомогою лампи "Біоптрон Компакт III" з відстані 10 см при експозиції 6 хв; підшкірного введення комплексного тканинного препарату, виготовленого з тканин печінки, селезінки і сім'яників (10:2:1), у дозі 8 мл на 100 кг живої маси триразово з інтервалом 7 днів; згодовування бугаєм-плідникам у складі раціону полімінеральної кормової добавки "Мінероліт" у кількості 100 г на добу на тварину як засобів стимулювання сперматогенезу бугаїв-плідників, що проявляється підвищенням, порівняно з часом до їх застосування, якості сперми за активністю руху, концентрацією та загальною кількістю спермій в еякуляті.

68.09.18.0764/0417U003530

Кривда Марина Іванівна. Бактеріальні ускладнення в статевих шляхах кобил за латентного перебігу ринопневмонії: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 21.06.2017.

УДК 636.09 (477.41/42).

168 с.: 24 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Дисертацію присвячено вивченню контамінації епітелію статевих шляхів кобил аеробними та факультативно-анаеробними мікроорганізмами в умовах латентного перебігу ринопневмонії, зокрема, дослідженню резидентних умовно-патогенних факультативно-анаеробних ентеробактерій, виділених із піхви кобил (їх культуральних, морфологічних, біохімічних особливостей), а також встановленню імунної відповіді організму коней щодо досліджуваних бактеріальних штамів. У ході проведення дослідження проведено епізоотичний моніторинг кінного господарства щодо ринопневмонії. Проаналізовано гематологічні, серологічні та біохімічні показники крові кобил із виявленими різного роду порушеннями репродуктивної функції. Від кобил дослідного господарства виділено дві культури ентеробактерій, проведено вивчення зміни їх культуральних властивостей у процесі тривалого зберігання та пересівів, доведено приналежність бактеріальних штамів до родини *Enterobacteriaceae*, а також здійснено їх видову ідентифікацію. Доведено патогенність досліджуваних ізолятів для організму лабораторних тварин та імуногенність для організму коней різних вікових та статевих груп. Досліджено мікробний спектр вагінальних змивів кобил. Виявлено спільні та відмінні ознаки серед мікробного спектру контамінантів епітелію статевих шляхів у кобил досліджених груп. Встановлено залежність мікробної контамінації від фізіологічного стану кобил. Проведено співставлення антибіотикочутливості мікробних сукупностей статевих шляхів та окремих чистих бактеріальних культур – їх складових, – засвідчило, що стійкість мікробного конгломерату перевищує чутливість окремих чистих культур. Розроблено схеми оздоровлення кобил з виявленими порушеннями репродуктивної функції з метою одержання здорового молодяку.

68.09.18.0765/0217U993441

Біологічні властивості, молекулярно-генетична характеристика ізолятів збудника бешихи свиней: Заключний звіт /Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів; Керівник Пінчук Наталія Григорівна. – ДР 0116U007114. УДК 636.09:579.62:579.66.

78 с.

Звіт надрукований на 78 сторінках, має 13 таблиць та 16 рисунків. Ключові слова: бешиха, біологічний матеріал, ізоляти, штам. Об'єктами наших досліджень є бешиха свиней та збудники цієї хвороби, що циркулюють на території України. Мета роботи: виділення ізолятів збудника бешихи свиней та вивчення їх особливостей. Методи дослідження: молекулярно-генетичні, серологічні, мікроскопічні, бактеріологічні. Обґрунтовано необхідність удосконалення методів діагностики та профілактики бешихи. Проведено діагностику бешихи за допомогою молекулярно-генетичних та бактеріологічних методів. Встановлено поширення її серед свиней на території України. Виділено штами збудника та вивчено їх культуральні властивості. Штами збудника задепоновані у Національному центрі штамів мікроорганізмів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0766/0218U000423

Моніторинг якості антирабійних вакцин та оцінка різних методів контролю ефективності: Заключний звіт /Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів; Керівник Романенко Олег Анатолійович. – ДР 0116U007056. УДК 636.09:57.083.

183 с.

Звіт надрукований на 183 сторінках, має 33 таблиці, 24 рисунки, включає 51 джерело. Ключові слова: сказ, стандартизація, контроль, якість, вакцини, Міжнародне епізоотичне бюро, Всесвітня організація охорони здоров'я, міжнародні вимоги. Об'єкт дослідження - якість вакцин для профілактики сказу у тварин та діагностикумів. Мета дослідження - недопущення у практику ветеринарної медицини неякісних препаратів, забезпечення біологічної промисловості стандартними зразками, впровадження сучасних гуманних методів дослідження. Методи дослідження: фізико-хімічні, серологічні, вірусологічні. Проаналізовано епізоотичну ситуацію щодо сказу та вплив на неї пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин. Проведено аналіз систем контролю антирабійних вакцин у Європі та США. Виготовлено 1 серію референс-вакцини для дослідження імуногенності антирабійних інактивованих

вакцин. Проведено перевірку біологічних характеристик референтних зразків на відповідність НД. Проведено моніторинг якості парентеральних та пероральних вакцин для профілактики сказу тварин. Впроваджено принципи ЗР у систему контролю антирабійних вакцин. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0767/0218U000529

Розробити імуноферментну тест-систему для виявлення хлорамфеніколу в молоці та удосконалити систему оцінки ветеринарно-санітарної якості молокопродукції: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Горбатенко Станіслав Кіндратович. – ДР 0116U000240. УДК 002.53:510.631:681.3.016:001.891/.8902.

24 с.

Розроблено методики виготовлення компонентів ІФА для виявлення хлорамфеніколу. При валідації розробленої тест-системи встановлено, що вона є чутливою, специфічною та відтворюваною на рівні, що відповідає вимогам до тест-систем ІФА. На основі отриманих результатів розроблено проект ТУ на імуноферментну тест-систему для виявлення хлорамфеніколу в молоці. Удосконалено методику визначення жирів немолочного походження у молоці та молокопродуктах із застосуванням мікроскопічного методу. При дослідженні 14 зразків молокопродукції (молока, маргарину,

масла) фальсифікацію виявлено у 2 зразках масла, що складає 14,3% від загальної кількості. Для удосконалення системи оцінки ветеринарно-санітарної якості молокопродукції розроблено Методичні рекомендації з визначення жирів немолочного походження у молоці та молокопродуктах.

68.09.18.0768/0218U000530

Вивчити роль качок та амеб у формуванні ензоотичних осередків епідемічної діареї свиней: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Бузун Андрій Ігорович. – ДР 0117U000273. УДК 619:616.371:616.98:578.831.11.

40 с.

Об'єкт дослідження - механізми укорінення епідемічної діареї свиней, роль качок і амеб у формуванні ензоотичних вогнищ. Мета роботи - створити методологічну базу дослідження ризиків утворення ензоотичних осередків епідемічної діареї свиней. Методи дослідження - вірусологічні, серологічні, епізоотологічні, паразитологічні. За результатами досліджень встановлено, що збудник ЕДС, виділений з нозоареалу епідемічної діареї в східній частині України здатен активно розмножуватися у слизовій оболонці товстого кишечника каченят (n=37) і у низькопасажному стані викликати у каченят хворобу, подібну до коронавірусного ентрититу качок - як за клінічними, так і патологоанатомічними проявами. За клінічними та патогістологічними ознаками вірус ЕДС, виділений у східній частині України характеризується виразним тропізмом до слизової товстого кишечника каченят. Вірус низького пасажного рівня на каченятах (до 3 пасажу) та в культурі клітин (до 5-го пасажу) аглютинують еритроцити миші і накопичується за цитопатичною активністю в первинній культурі нирки поросят до титру 3,5-4,0 lg TCID₅₀/мл (за умови культивування у присутності трипси-ну) і до титру 1:32-1:128 - за гемаглютинуючою активністю (за умови використання 0,8-1,0% суспензії еритроцитів миші). Попередньо встановлено, що серійне пасажування вірусу ЕДС на каченятах призводить до його атенуації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0769/0218U000531

Вивчення можливості застосування двофазних систем водорозчинних полімерів при концентруванні та очищенні лейкозного антигену: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Горбатенко Станіслав Кіндратович. – ДР 0117U000274. УДК 002.53:510.631:681.3.016:001.891/.8902.

24 с.

Розроблено оптимальний склад двофазної системи водорозчинних полімерів та умови її приготування та застосування. Отримано зразки антигенів ВЛВРХ, концентрованих в системі водорозчинних полімерів, що реагують в РІД, при цьому перевищують контрольні антигени за специфічною активністю в імунологічних реакціях та за вмістом загального білку в 1,7-2,5 рази. Отримані результати свідчать, що в системі полімерів осадження білку здійснюється з його меншими, на 30%, витратами, більш інтенсивно, у 1.5-2 рази, ніж при застосуванні ПЕГ

68.09.18.0770/0218U000622

Розробка імуносенсорної тест-системи для експрес-діагностики соціально-значущих бактеріальних інфекцій тварин в Україні: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Ушкалов Валерій Олександрович. – ДР 0116U001586. УДК 619:616-07:615.9(477).

86 с.

Об'єкт дослідження - бактеріальні токсикоінфекції, *Salmonella typhimurium*, *Pseudomonas aeruginosa* та *Escherichia coli*. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою дослідження є роботи провідних вітчизняних та закордонних дослідників у галузі бактеріології, біофізики та біології і ветеринарної медицини. В процесі дослідження використовувалися наступні методи: епізоотологічні (епізоотичний моніторинг), мікробіологічні (проведення бактеріологічних досліджень, вивчення біологічних властивостей збудників мікроорганізмів), серологічні (гіперімунізація тварин-донорів), імунологічні (приготування специфічних діагностичних сироваток та імуноглобулінів, розробка технології виготовлення ФІТЦ-мічених імуноглобулінів) та біофізичні (розробка імуносенсорної тест-системи експрес-діагностики збудників бактеріальних інфекцій тварин). Значення отриманих результатів полягає в тому, що авторами розроблено імуносенсорну діагностичну тест-систему експрес-методу діагностики соціально-значущих бактеріальних інфекцій тварин в Україні. Проведено аналіз *P. aeruginosa*, *Salmonella typhimurium*, *Escherichia coli* в модельних розчинах та реальних зразках. Визначено специфічність, селективність і правильність імуноаналізу ППР. Встановлено при дослідженні реальних зразків, дані отримані класичним мікробіологічним методом шляхом посіву та за допомогою імуносенсорного аналізу, високої вірогідної різниці не містили. Результати визначення концентрації *P. aeruginosa*, *Salmonella typhimurium*, *Escherichia coli* в реальних зразках підтверджують коректність використання експрес-методу і необхідності його запровадження в практичних умовах. Галузь застосування - ветеринарна медицина, гуманна медицина, біологія Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0771/0218U000694

Розробка методів діагностики, лікування та профілактики за вірусних хвороб собак і котів: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Недосеков Віталій Володимирович. – ДР 0112U005601. УДК 619:616.98:578.824.11.

98 с.

Об'єкт дослідження - інфекційні хвороби собак і котів. Мета дослідження - Розробка методів діагностики, лікування та профілактики за вірусних хвороб собак і котів Методи дослідження - у роботі використовували вірусологічні, аналітичні, культуральні, епізоотологічні методи дослідження. Діагностику здійснювали з використанням полімеразно ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу та серологічні тести. Галузь застосування - ветеринарна медицина Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0772/0218U000696

Розробка засобів діагностики та контролю імуногенності вакцин проти сказу тварин: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Недосеков Віталій Володимирович. – ДР 0116U001588. УДК 619:616.98:578.824.11.

129 с.

Об'єкт дослідження - методи діагностики сказу тварин. Мета дослідження - розробка засобів (антигенів та сироваток) для діагностики сказу на основі імунофлуоресценції та вдосконалення методів контролю імуногенної активності інактивованих антирабійних вакцин. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні роботи провідних вітчизняних дослідників. В роботі використовували статистичну обробку резуль-

татів дослідження: досліди проводили з числом повторення ? 3, що забезпечило отримання достовірних результатів. Цифрові значення піддавались статистичній обробці в програмі Microsoft Office Excel 2007 з використанням персонального комп'ютера Intel. вивчені й проаналізовані такі документи як експертизи лабораторних досліджень, супровідні листи до патологічних матеріалів визнаних позитивними на сказ в Державних обласних лабораторіях ветеринарної медицини, звіти обласних управлінь ветеринарної медицини, Державного науково-дослідного інституту лабораторної діагностики і ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДЛДВ-СЕ), Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів (ДНКІВШМ), Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Європейського бюлетеня зі сказу та інформації МЕБ та ВООЗ. Галузь застосування - ветеринарна медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0773/0218U000724

Імуносенсорний експрес-аналізатор на основі поверхневого плазмонного резонансу для кількісного визначення маркерів системи гемостазу для медицини і ветеринарії: метрологічне забезпечення та дослідна експлуатація: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Комісаренко Сергій Васильович. – ДР 0113U002496. УДК 577.112.3:612.39.

85 с.

В процесі дослідної експлуатації діючого макету ППР експрес-аналізатора маркерів системи гемостазу було удосконалено двохканальну імуносенсорну камеру, оптимізовано метод нанесення золотого покриття на чіп, охарактеризовано елементний склад і структуру золотої плівки, оптимізовано способи формування самопорядкованого моношару (SAM) з коротко-ланцюгових тіосполук - меркаптоетанолу і меркаптоетиламіну, оптимізовано метод функціоналізації поверхні золотої пластинки чіпа з використанням карбоксиметилдекстрану, відпрацьовано технологію приготування фібрин(оген)- специфічних імуносенсорних чіпів на основі мАт, розроблених в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України, для визначення фібриногену, фібрину і D-димеру в плазмі крові і модельних системах із очищених білків; відпрацьовано технологію визначення маркерів системи гемостазу, яка включає приготування зразків плазми крові для аналізу шляхом розбавлення в буфері, що містить інгібітори полімеризації фібрину, коктейль інгібіторів протеолітичних ферментів, і регенерації робочої поверхні імуносенсорного чіпа; отримано калібрувальні криві для визначення концентрації фібриногену і фібрину в плазмі крові людини, визначено концентрацію фібриногену і фібрину в плазмі крові і в модельній системі із очищених білків. Розроблено методи приготування білків-калібраторів для побудови калібрувальних кривих. Знайдено, що застосування фториду натрію замість хлориду натрію вдвічі збільшує відповідь сенсора на зв'язування фібрину з моноклональними антитілами. Для підвищення чутливості імунобіосенсора були розроблені і охарактеризовані селективні наночастинки золота, кон'юговані з GPRP пептидом (НЧЗ-GPRP), який являє собою сайт полімеризації фібрину. Знайдено, що НЧЗ-GPRP підсилювали на порядок величину відповіді фібрин(оген)-специфічного імунобіосенсора. Дослідна експлуатація ППР експрес-аналізатора як нового методу вивчення в реальному часі процесу тромбін-залежної трансформації фібриногену у фібрин і механізму формування фібринового згустку - основні тромбу, дозволила встановити, що швидкість трансформації фібриногену в фібрин після відщеплення фібринопептиду А тромбіном регулюється іонами Cl⁻; зв'язування пептидів з мАт I-3с однозначно вказує на ділянку 126-135 В?

ланцюга фібрину, як на сайт на молекулі фібрину, залучений у латеральну асоціацію протофібрил; ділянка, в якій спостерігаються конформаційні зміни, охоплює 123-135 амінокислотні залишки В?-ланцюга молекули; пептиди, які моделюють амінокислотні послідовності в шарнірній ділянці фібрину і блокують латеральну асоціацію протофібрил фібрину, зв'язуються з монАТ І-3с, епітоп якого локалізовано також в шарнірній ділянці фібрину. Розроблено метод визначення кінетичних параметрів реакцій взаємодії "антиген-антитіло" (ka, kd і Kd) для аналізу окремих сенсограм, отриманих із застосуванням ППР-спектрополяриметра "Плазмон-6". Проведено аналіз сенсограм зв'язування фібриногену з монАТ ІІ-4d та фібрину дезАВ з монАТ І-3с у системі з очищених білків і у плазмі крові, а також Х-фрагментів фібрину дезАВ з монАТ І-3с у системі з очищених білків, та обчислено кінетичні параметри для досліджуваних реакцій асоціації. У співпраці з ІФН ім. В.Є. Лашкарьова НАН України розроблена програма "Itera" для автоматизованого кількісного визначення кінетичних параметрів зв'язування маркерів системи гемостазу у зразках плазми крові на основі аналізу сенсограми приладу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.47 Лісове господарство

68.09.18.0774/0417U003279

Голяка Марина Андріївна. Лісівничо-екологічні особливості динаміки деревного детриту в березниках Українського Полісся: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 02.06.2017.

УДК 630*5:630*28(477.51).

220 с.: 23 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню лісівничо-екологічних особливостей динаміки деревного детриту в березниках Українського Полісся, в тому числі закономірностей формування відпаду дерев у молодняках берези повислої, терміну перебування сухостійних дерев у насадженні, швидкості деструкції деревного детриту берези повислої за умов Українського Полісся та встановленню видової приуроченості грибів до компонентів та класів деструкції деревного детриту. У дисертаційній роботі вперше встановлено морфологічні особливості динаміки деревного детриту в насадженнях берези повислої в Українському Поліссі, з'ясовано закономірності формування відпаду дерев у молодняках берези повислої, визначено середньозважений термін перебування сухостійних дерев у насадженнях берези повислої, встановлено взаємозв'язок динаміки деревного детриту та видового різноманіття мікобіоти, виявлено більшу кількість видів мікобіоти для деревної ламані у порівнянні з мортмасою грубих гілок і сухостійними деревами, встановлено закономірність збільшення видового різноманіття мікобіоти деревного детриту від І до ІІ-ІV класів деструкції та зменшення кількості видів мікобіоти у разі досягнення V класу деструкції.

68.09.18.0775/0417U003299

Ковалишин Ірина Богданівна. Біологічні та екологічні особливості рослин роду Clematis L. в умовах м. Києва: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 02.06.2017.

УДК 635.9:582.675.1(477-25).

170 с.: 20 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню біологічних та екологічних особливостей рослин роду Clematis L. в умовах м. Києва для ширшого їх впровадження в систему зелених насаджень міста. Визначено і проаналізовано кількісну та якісну структуру видового та внутрішньовидового різномані-

тя дрібноквіткових ломиносів у насадженнях загального користування та ботанічних садах м. Києва. За результатами дослідження фенології ломиносів здійснено їх розподіл на групи за ознакою періоду квітання. Проаналізовано репродуктивну здатність видових представників роду. Визначено стійкі рослини проти ураження збудниками захворювань та пошкодження шкідниками. Опрацьовано способи вегетативного розмноження ломиносів та визначено їх технологічні особливості. Здійснено добір оптимального режиму стерилізації рослинного матеріалу для введення в культуру in vitro живильного середовища для культивування й укорінення та субстрату для адаптації рослин-регенерантів. Оцінено зимо- та посухостійкість ломиносів, що вирощуються в умовах м. Києва, та охарактеризовано їх фізіологічний стан за показниками кривої ІФХ (Каутського). Визначено вміст вологи і твердої речовини в листках та виражено процес втрати вологи за допомогою математичної функції. Виявлено кореляційний зв'язок між параметрами функції та кількісними ознаками будови листкових пластинок. За будовою тканин листків визначено умови світло- та вологозабезпечення, яким надають перевагу ломиноси.

68.09.18.0776/0417U003499

Любичч Микола Васильович. Удосконалення методичних підходів до оцінювання сортиментно-гатункової структури деревостанів на корені: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 630.525:658.56.

250 с.: 36 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

Дисертаційну роботу присвячено удосконаленню методичних підходів, які забезпечать найбільш раціональне використання деревних лісових ресурсів шляхом встановлення максимально точної промислової сортиментно-гатункової структури деревостанів на корені, що відводяться в рубку, а також створенню механізмів аналізу та контролю за отриманням планових показників сортиментно-гатункової структури та забезпечення максимально достовірної інформації про характеристики деревини в лотах, що виставляють лісогосподарські підприємства на біржові торги. Запропоновано два методи визначення сортиментно-гатункової структури, складено алгоритм для створення програмного комплексу "Автоматизоване робоче місце "Лісосічний фонд підприємства", а також використано електронні таблиці MS Excel для регулярного зіставлення планових та фактично отриманих обсягів сортиментно-гатункової структури лісосічного фонду, здійснення оперативного контролю за виходом сортименту. Метод визначення й розкряжування модельних дерев дає найточніші результати, що є дуже важливим за наявності високоякісних сортиментів або у деревостанах із деревами, що мають внутрішні вади стовбурів. Метод використання наявної сортиментно-гатункової структури дає змогу врахувати вплив на вихід сортиментів лісорослинних умов, наявних вад деревини, інших специфічних особливостей кожного лісництва (рівня ґрунтових вод, техногенного забруднення тощо). Середнє відхилення вартості лісоматеріалів круглих, техсировини для переробки та дров, встановленої за методами визначення й розкряжування модельних дерев та використання наявної сортиментно-гатункової структури, від фактично отриманої є меншим, ніж запланованої лісгоспами, в 7, 3 і 4 рази відповідно.

68.09.18.0777/0218U000010

Лісівничо-екологічний потенціал дібров Полісся в умовах зміни клімату: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Лакида Петро Іванович. – ДР

0117U002911. УДК 630*2:630*18:504.7.

114 с.

Об'єкт дослідження - дубові деревостани в Українському Поліссі. Мета дослідження - розробка нормативів у вигляді динамічної бонітетної шкали та таблиць ходу росту для модальних дубових деревостанів, а також таблиць біопродуктивності за компонентами фітомаси для дубових деревостанів Українського Полісся, оцінка депоновано вуглецю та киснепродуктивності. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою дослідження є роботи провідних вітчизняних дослідників у галузі лісовпорядкування та лісової таксації. В процесі наукового дослідження використовувалися наступні методи емпіричного дослідження: опис та порівняння, методи графічного аналізу (під час характеристики сучасного стану дібров в межах адміністративних областей); порівняльний і статистичний аналізи (при визначенні основних середніх таксаційних показників), методи математичного моделювання (при складанні таблиць ходу росту та таблиць біопродуктивності). Значення отриманих результатів полягає в розробці таблиць біопродуктивності за компонентами фітомаси для дібров українського Полісся та розрахунок кількості депонованого вуглецю та киснепродуктивності. Галузь застосування - наявність розроблених нормативів надасть можливість дослідження сучасного стану дібров Полісся в умовах зміни клімату а також розробити концепцію відновлення лісівничо-екологічного потенціалу дібров, що дозволить збільшити їх дольову участь в складі лісового фонду України, продуктивність і біологічну стійкість Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.09.18.0778/0218U000624

Прикладні рішення комплексного оцінювання екосистемних функцій лісів на основі даних дистанційного зондування Землі: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Лакида Петро Іванович. – ДР 0116U001583. УДК 001.8 : 630*1 : 528.8 + 628.783.

404 с.

Об'єкт дослідження - лісові екосистеми Українського Полісся. Мета дослідження - розроблення алгоритмів та системи моделей і нормативно-інформаційного забезпечення для оцінювання екосистемних функцій лісів на основі комплексного використання наземних спостережень та даних дистанційного зондування Землі. Методи дослідження - таксаційні методи, експертні оцінювання, математичне моделювання, методи аналізу, синтезу та системного підходу, k-NN метод. Галузь застосування - лісове господарство Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.09.18.0779/0218U000698

Експериментальна оцінка біогенних потоків ¹³⁷Cs в лісових екосистемах: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Кашпаров Валерій Олександрович. – ДР 0113U003827. УДК 630*1:504.5:[546.36+546.42](476).

339 с.

Об'єкт дослідження - основні біогенні потоки ¹³⁷Cs у типових деревних видах лісових екосистем на радіоактивно забруднених територіях України. Україна має унікальний науковий полігон для радіоекологічних досліджень - Чорнобильська зона відчуження. Мета роботи - отримання повного набору даних, кількісної оцінки та створення математичної моделі ди-намічного моделювання основних біогенних потоків ¹³⁷Cs у типових деревних видах лісових екосистем на радіоактивно забруднених територіях України Методи дослідження - методи радіоекологічних, спектрометричних, радіохімічних досліджень, польових і лабораторних

дослідів, методи відбору та підготовки зразків для радіометрії, визначення фізико-хімічних та агрохімічних показників ґрунтів, статистична обробка даних та комп'ютерне моделювання. Галузь застосування - радіоактивно забруднені внаслідок аварії на ЧАЕС лісові угіддя України в Чорнобильській зоні відчуження (ЧЗВ) та в зоні безумовного (обов'язкового) відселення ЧАЕС Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.85 Механізація й електрифікація сільськогосподарства

68.09.18.0780/0417U003216

Лисий Олександр Олександрович. Вплив ходових систем тягово-транспортних засобів на підорний шар ґрунту: Дис... к.т.н. /Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільськогосподарства". – Захищена 23.05.2017.

УДК 631.431.

174 с.: 25 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 131 назва.

Дисертаційна робота присвячена теоретичному та експериментальному дослідженню процесів взаємодії коліс ходових систем тракторів з підорними шарами ґрунту. На основі аналізу існуючих методів визначення процесів ущільнення ґрунту запропоновано п'ятимасову динамічну модель пружних деформацій, адекватність якої підтверджено експериментальними дослідженнями. Крім того, на підставі експериментальних досліджень запропоновано методики визначення несучої здатності ґрунтових агрегатів на різних глибинах та поширення напружень в підорних шарах ґрунту від ходових систем тягово-транспортних засобів. Використовуючи ці методики в умовах реальної експлуатації можна визначити необхідність виконання операцій з проведення глибокого розпушення та налаштування їх глибини. Економічні розрахунки засновані на застосуванні запропонованих модернізованих робочих органів глибокорозпушувача з прямою лапою показали зменшення витрат палива на 2,6 л / рік в порівнянні з стрілковою. Розрахунковий сумарний економічний ефект від зменшення втрат врожайності і зекономленого палива при використанні глибокорозпушувача протягом 170 год на рік, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України (від 12 липня 2004 №885 Про затвердження методики розрахунку вартості машинодня та збитків від простою машин) становить 36737,85 грн на рік.

68.09.18.0781/0218U000127

Аналіз технічного стану сільськогосподарської техніки при постачанні і експлуатації і розробка щодо покращення її якості рекомендацій щодо покращення її якості покращення її якості: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Опалко Вікторія Григорівна. – ДР 0112U008391. УДК 631.3:006.015.5.

72 с.

Об'єктом дослідження є сільськогосподарська техніка зокрема техніка для вирощування продукції рослинництва і техніка для механізації процесів у тваринництві. Предметом дослідження є процеси забезпечення якості вказаної техніки при постачанні і експлуатації. Мета роботи - розробка органолептичних методів контролю для забезпечення достовірної оцінки технічного стану сільськогосподарської техніки і розробки рекомендації щодо покращення її якості. Методи досліджень: системний принцип аналізу конструкції машин (для забезпечення єдності збору і визначення показників надійності), фактографічні, експертні, статистичні, експертні (базуються на індивідуальних і колективних експертних оцінках) методи досліджень, методи аналогій. В роботі на

основі системного аналізу для визначення якості сільськогосподарської техніки проведена структуризація її будови по складових частинах від загального устрою до окремих вузлів і деталей. В роботі визначений технічний стан сільськогосподарської техніки на стадії постачання і експлуатації, встановлені недоліки оцінки технічного стану сільськогосподарської техніки при постачанні і експлуатації, які впливають на ефективність розробки рекомендацій щодо покращення її якості. Для достовірної оцінки технічного стану сільськогосподарської техніки при постачанні і експлуатації розроблені рекомендації щодо покращення органолептичних методів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

69.25 Аквакультура

69.09.18.0782/0417U003416

Грудко Наталя Олександрівна. Оптимізація технології вирощування рибосадкового матеріалу веслоноса (*Polyodon spathula* (Walbaum)) в умовах півдня України (на прикладі виробничо-експериментального Дніпровського осетрового риборозплідного заводу): Дис... к.с.-г.н. /Інститут рибного господарства НААН. – Захищена 04.07.2017.

УДК 639.371.2 (477.7).

213 с.: 41 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Вивчено вплив основних екологічних та технологічних чинників на результати вирощування мальків та цьоголіток веслоноса. Встановлено оптимальні фізико-хімічні параметри водного середовища, щільність посадки і тривалість вирощування у басейнах, маса мальків та щільність посадки при зарибленні ставів. Проведена оцінка мальків та цьоголіток за біохімічними та екстер'єрними показниками. Зроблений аналіз економічної ефективності вирощування. Оптимізовано технологію вирощування рибосадкового матеріалу веслоноса комбінованим методом в умовах півдня України.

69.35 Технічна експлуатація рибних морських портів

69.09.18.0783/0218U000636

Розробка методів та моделей управління проектами розвитку систем енергозабезпечення об'єктів портової інфраструктури: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Харитонов Юрій Миколайович. – ДР 0116U003823. УДК 627.3.

317 с.

Об'єктом дослідження виступають процеси управління проектами і програмами розвитку систем енергопостачання об'єктів портової інфраструктури. Метою проекту є сприяння сталому розвитку морських портів шляхом створення методів та моделей управління проектами та програмами розвитку систем енергопостачання об'єктів портової інфраструктури. Стратегічна важливість проекту полягає у підвищенні енергетичної ефективності, екологічної безпеки та економічної ефективності об'єктів морської портової інфраструктури, а також підвищенні конкурентоспроможності портів України у схемах транснаціонального співробітництва. Методи дослідження - методологія теорії управління проектами, структурно-параметричний аналіз, математичне моделювання, статистичне зондування. Новизна отриманих результатів полягає в отриманні теоретичних положень та моделей з управління проектами розвитку систем енергопостачання об'єктів портової інфраструктури. Результати досліджень плануються використовувати при виконанні господарств з Адміністрацією морських та річкових портів

України, інших портів світу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.01 Загальні питання водного господарства

70.09.18.0784/0417U003310

Донська Марія Дмитрівна. Розвиток методів і технологій очищення води в Національній академії наук України (30-ті рр. ХХ - початок ХХІ ст.): Дис... к.і.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 27.06.2017.

УДК УДК 628.16.

182 с. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню формування та розвитку методів і технологій очищення води в НАН України, а саме Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України в галузі очищення питної та стічної води в Україні, Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України в галузі видалення шкідливих речовин з промислових стічних вод, Інституту гідробіології НАН України в галузі забруднення прісноводних екосистем в Україні, вивчення гідробіологічного режиму та санітарного стану вод Чорноморсько-Азовського басейну в Інституті біології південних морів ім. О. О. Ковалевського НАН України, Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України з ліквідації наслідків техногенного впливу промислових підприємств і сміттєзвалищ на стічні води, Інституту гідромеханіки НАН України в галузі розробки полімерних волокнисто-пористих матеріалів для меліоративного та гідротехнічного будівництва та очищення води. Представлені основні методи та технології очищення води, показані їх переваги та недоліки. Проаналізовано досягнення вчених в галузі підготовки питної води та сучасні тенденції розвитку галузі, а саме: Є. В. Оппокова, О. В. Топачевського, О. П. Лідова, І. Т. Горонівського, Ф. Д. Овчаренка, А. А. Пилипенка, Л. А. Кульського В. В. Гончарука, В. Д. Романенка, О. І. Денисової, Л. О. Журавльової, Ю. П. Зайцева Розглядаються наукова, науково-організаційна та громадська діяльність відомого українського вченого в галузі колоїдної хімії та очищення води Л. А. Кульського. Проаналізовано внесок Л. А. Кульського та його послідовників у розробку методів та обладнання для очищення знезараження води.

70.03 Наукові основи водного господарства

70.09.18.0785/0218U000108

Розроблення методів та моделей, що розширюють функціональні можливості космічного геомоніторингу, на основі системних принципів аналізу і моделювання взаємозв'язаних просторових, спектральних та часових інформативних ознак об'єктів: Заключний звіт /Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України"; Керівник Федоровський Олександр Дмитрович. – ДР 0113U000096. УДК 528.831.1/.4.04.

302 с.

Звіт про НДР на 302 аркушах, 90 рис., 35 табл., 229 джерел. Об'єкт дослідження - методи і моделі, що розширюють функціональні можливості космічного геомоніторингу. Мета роботи - розроблення наукових основ і підвищення ефективності космічного геомоніторингу на основі системних принципів аналізу взаємозв'язку просторових, спектральних та часових характеристик об'єктів. Методи дослідження, на яких будується робота - системний аналіз, фракталь-

ний аналіз, полігонні дослідження, спектральні вимірювання, цифрове оброблення аерокосмічних зображень, комп'ютерне та аналітичне моделювання. Основні результати: - розроблено теоретико-методичні основи статистичних моделей динаміки змін структур складних систем, які самоорганізуються, за даними геомоніторингу; - обґрунтовано методи визначення інформативних ознак на основі взаємозв'язку просторових, спектральних та часових даних дистанційних досліджень Землі; - створено нові методи оцінювання стану міських територій на основі дистанційних аерокосмічних досліджень та визначення еколого-меліоративного стану дельтових ландшафтів у басейні Дніпра на основі космічної інформації ДЗЗ і наземних спостережень; - модифіковано модель системної динаміки Форрестора - Грехема, а саме проведено асиміляцію інформації космічного геомоніторингу і впровадження загального критерію стану довкілля та виконано моделювання і вперше на основі космічної інформації ДЗЗ отримано прогнозу оцінку стану довкілля міста Києва до 2025 р; - для визначення стану водно-болотних угідь у верхів'ї Київського водосховища обґрунтуванні та адаптовані методи системного аналізу, а саме: метод багатокритеріальної оптимізації, метод аналізу ієрархій, метод фрактального аналізу, метод адаптивного балансу впливів.

70.17 Водогосподарське будівництво. Гідротехнічні і гидромеліоративні споруди

70.09.18.0786/0218U000324

Виготовлення експериментальних зразків сірковмісного модифікатора сірки для сіркобетону: Заключний звіт /Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України; Керівник Кашковський Володимир Ілл'яч. – ДР 0117U001435. УДК 544.2; 546.03; 661.689.

16 с.

Напрацьовано зразки модифікованої елементарної сірки з використанням органічного полісульфіду з ароматичними замісниками з вмістом полімерного сульфуру 18-20 %. Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.23 Осушувальні системи

70.09.18.0787/0218U000547

Розробка інноваційних рішень забезпечення водної безпеки в межах річкових басейнів України: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Пінчук Олег Леонідович. – ДР 0117U003844. УДК 626.862.2.

35 с.

Об'єкт дослідження - процес управління водною безпекою в межах річкових басейнів України. Предмет - інноваційні техніко-технологічні рішення, що забезпечують водну безпеку в межах річкових басейнів України Мета роботи - розробити інноваційні техніко-технологічні рішення управління водною безпекою в межах річкових басейнів України. Завдання, на вирішення яких спрямовано проєкт: - обґрунтування механізмів підтримання прийнятних рівнів водних ризиків та їх адаптація до водних та ґрунтових екосистем; - розроблення рекомендацій адаптації управління водними ресурсами в умовах зміни клімату; - створення моделей та методик щодо прогнозування можливих ризиків забруднення басейнів річок та ґрунтових масивів в межах басейнів.

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.09.18.0788/0417U003267

Самченко Дмитро Миколайович. Удосконалення роботи споруд з вилучення іонів важких металів феритним методом: Дис... к.т.н.

/Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 21.06.2017.

УДК 628.162.

164 с.: 47 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 159 назв.

Дисертація присвячена розробці більш досконалих і надійних ресурсощадних методів і засобів переробки висококонцентрованих стічних вод гальванічних виробництв з утилізацією рідких і твердих відходів водоочиснення. В результаті проведених експериментальних досліджень обґрунтовано доцільність застосування електромагнітних імпульсних розрядів для проведення інтенсифікації процесу очистки стічних вод від іонів важких металів методом феритизації. Експериментально визначено вплив основних технологічних параметрів феритної очистки стічних вод гальванічних виробництв від іонів нікелю та заліза при різних способах активації процесу. Побудовано та науково обґрунтовано нові математичні моделі кінетики вилучення іонів нікелю та заліза з висококонцентрованих стічних вод методом феритизації, а на їх основі розроблено методику інженерного розрахунку ступеня очистки стічних вод, які містять іони важких металів.

70.09.18.0789/0417U003497

Галкіна Олена Павлівна. Підвищення ефективності роботи систем оборотного водопостачання коксохімічних підприємств: Дис...

к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 29.06.2017.

УДК 628.387.

198 с.: 31 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

Дисертаційну роботу присвячено підвищенню ефективності роботи систем оборотного водопостачання коксохімічних підприємств шляхом використання очищених фенольних стічних вод підприємства для підживлення системи та інгібіторної композиції для зниження швидкості перебігу корозії й уповільнення процесів нітрифікації цих вод. Досліджено ефективний склад підживлювальної води. Розроблено нову інгібіторну композицію. Визначено закономірності залежності зміни швидкості корозії від параметрів якості води та використання інгібіторної композиції.

70.27 Якість води

70.09.18.0790/0218U000534

Моніторинг якості доочищених стічних вод іммобілізованими мікро-гідробіоценозами:

Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Рильський Олександр Федорович. – ДР 0117U001631. УДК 628:3:543.061:574.

51 с.

Об'єкт дослідження - стічні води зливових очисних споруд № 54 АТ "Мотор Січ". Мета НДР: визначення доцільності використання природоохоронної біотехнології з використанням закріплених іммобілізованих мікро-гідробіоценозів для очищення виробничо-зливових стічних вод заводу. За результатами роботи було встановлено, що на розвиненій поверхні волокнистого носія встановлених "плотиків" в умовах зливових очисних споруд ЗОС №54 заводу АТ "Мотор Січ" формується розвинений мікро-гідробіоценоз, який характеризується високим видовим різноманіттям та чисельністю, що сприяє інтенсифікації процесу біологічного очищення стічних вод заводу. Чисельність обростання волокнистого носія "плотиків" очисної споруди заводу за досліджений період (весна-осінь) коливалась у межах від 2210 екз/мл до 34992 екз/мл. Високі показники чисельності зооценозу головним чином обумовлені розвитком інфузорій, середня чисельність яких складала 8409-13403 екз/мл. За результатами

біологічної очистки води встановлено, що ефективність очищення стічних вод від нафтопродуктів в експериментальному каналі після 76 плотиків із волокнистим носієм у кінці каналу була на рівні 58,7-72,5%. В контрольних каналах, без використання волокнистого носія, ступінь очищення води від нафтопродуктів у даний період була на рівні 0,0-26,4% (з додаванням адсорбенту "Еколан"). Ефективність очищення стічних вод від нафтопродуктів в експериментальному каналі із волокнистим носієм на випуску після керамзитного завантаження була на рівні 80,54-91,65%. В контрольних каналах (без використання волокнистого носія) ступінь очищення води від нафтопродуктів на випуску після завантаження у даний період була на рівні 6,22-46,87% (з додаванням адсорбенту "Еколан"). Тобто, наведені дані підтверджують, що використання волокнистого носія "ВІА" для очищення стічних вод від нафтопродуктів в 2,7 рази більш ефективніше ніж очищення цієї ж води за традиційною технологією. Новизна роботи полягає в тому, що вперше досліджено використання волокнистого носія "ВІА" в якості агенту для очищення зливових стічних вод заводу від нафтопродуктів у продовж весняно-осіннього періоду. Волокнистий носій типу "ВІА" може бути використаний промисловими підприємствами та комунальними установами для більш ефективного очищення стічних вод. Галузь застосування: Біотехнологія очищення води. Робота розповсюджується за договірною ціною.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.01 Загальні питання внутрішньої торгівлі

71.09.18.0791/0417U003380

Бучківська Уляна Богданівна. Формування асортименту та якості платтяно-костюмних тканин з використанням нитки еластан:

Дис... к.т.н. /Львівський торговельно-економічний університет Центральної спілки споживчих товариств України. – Захищена 05.07.2017.

УДК 677.499.

156 с.: 16 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Дисертаційна робота присвячена науковому обґрунтуванню формування та розширення асортименту високоеластичних платтяно-костюмних тканин, призначених для виготовлення швейних виробів, що досягається завдяки введенню у волокнистий склад тканини нитки еластан. В основі досліджень є комплексне оцінювання якості платтяно-костюмних тканин різного волокнистого складу, призначених для виготовлення легкого швейного одягу, дослідження їх зносостійкості та формостійкості, виявлення переваг для подальшої оптимізації асортименту і рівня їх якості. Розроблено методику оцінювання формостійкості платтяно-костюмних тканин з ниткою еластан для швейного виробництва, яка дозволяє прогнозувати поведінку текстильних матеріалів у процесі експлуатації готових виробів. У дисертаційній роботі проаналізовано закономірності впливу еластанових ниток на показники споживчих властивостей платтяно-костюмних тканин. Розроблено оптимальний волокнистий склад платтяно-костюмних тканин із використанням нитки еластан, який забезпечує формостійкість та зносостійкість готових швейних виробів. Отримано нові відомості про характер комплексного зношування платтяно-костюмних тканин із використанням нитки еластан. Доведено доцільність та економічну ефективність впровадження цих платтяно-костюмних тканин у практику швейного виробництва. Використання нових платтяно-костюмних тканин з ниткою еластан дозволяє вдвічі скоротити витрати на пошиття суконь та спідниць і досягти значного економічного ефекту за рахунок здешевлення вартості сировини.

71.09.18.0792/0218U000511

Удосконалення нормативної бази оцінювання якості і безпечності туристичних послуг:

Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Хімичева Ганна Іванівна. – ДР 0116U008730. УДК 381:006.1.

68 с.

Об'єкт дослідження - нормативні документи на туристичні послуги. Мета роботи - розробка принципів і підходів щодо удосконалення нормативних документів з оцінки якості та безпеки туристичної послуги з урахуванням її структури. Методи дослідження - принципи та підходи TQM та методи систематизації, зіставлення та аналізу, що дали змогу проаналізувати чинні нормативно-правові документи з позицій комплексності туристичної послуги. Результатами НДР є удосконалена класифікація структурних складових туристичної індустрії на основі застосування єдиного критерію - швидкозмінні вимоги споживача, та проведена систематизація нормативно-правового забезпечення оцінки якості і безпеки туристичної послуги. Наукова новизна НДР полягає в визначенні і обґрунтованні критерію комплексної туристичної послуги. Доведено, що туристична послуга має комплексний характер, тому нормативно-правову базу для оцінки її якості та безпеки доцільно структурувати за сферами сервісу. Розроблено інструмент, який дозволяє виявити слабкі місця в нормативному забезпеченні туристичної послуги. Основні організаційно-технічні заходи стосовно визначення рівня нормативного забезпечення туристичної послуги впроваджено у 2017 році у Приватне підприємство "Туристична Агенція "ВП-Травел". Отримані результати доцільно використовувати при проектуванні туристичних послуг, зокрема на стадії визначення її якості і безпеки. Надані рекомендації щодо структурування нормативних документів дозволяють виділити "слабкі" та "сильні" сторони структурних складових туристичного продукту, що є особливо важливим для потенційного споживача на етапі вибору туристичного агентства. Проведені дослідження доводять, що в цілому законодавчо-нормативна база дозволяє оцінити якість і безпечність туристичної послуги. Однак для національного туристичного продукту і збільшення ринку його збуту потрібно гармонізувати вітчизняну нормативно-правову базу з вимогами європейських Постанов, Регламентів, Директив та основними положеннями міжнародних Угод. Такий підхід підвищить імідж країни і зробить її більш привабливою для іноземного туриста. Висновки. Проведені дослідження доводять, що в якості ефективного інструменту для визначення і прогнозування збалансованості нормативного забезпечення взаємопов'язаних сегментів туристичної індустрії доцільно застосовувати методи матричного аналізу. Такий підхід дозволяє виявити слабкі місця в нормативному забезпеченні туристичних послуг і може бути передумовою для впорядкування його структури.

71.37 Туристсько-екскурсійне обслуговування

71.09.18.0793/0218U000239

Обґрунтування та розробка маркетингової та соціально-психологічної стратегії просування туристичного продукту в сфері event туристичної діяльності:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Наумік-Гладка Катерина Георгіївна. – ДР 0117U007673. УДК 658.8:338.487.

43 с.

Мета дослідження - Розробка маркетингового та соціально-психологічного інструментарію управління кластером послуг у сфері event-туристичної діяльності. У робо-

ті здійснено статистичний аналіз туристичних потоків Харківського регіону за 2012-2016 рр. Проведений аналіз показав, що організація подієвих заходів, особливо міжнародного характеру, є перспективною для розвитку не тільки туристичної галузі, але й суміжних галузей. Розроблено рекомендації щодо організації подієвих заходів за допомогою маркетингового та соціально-психологічного інструментарію. Запропонована комплексна програма просування туристичного продукту в сфері event туристичної діяльності. Об'єкт дослідження - процеси надання туристичних послуг в івент-сфері. Предмет дослідження - кластер послуг у сфері event- туристичної діяльності. Наукова новизна роботи полягає у такому: вперше запропоновано комплексний підхід із застосуванням маркетингового та соціально-психологічного інструментарію в організації івент туристичної діяльності, одержали подальший розвиток пріоритетні напрями подієвого туризму в Харківському регіоні. Основні результати, що отримані в ході проведеного дослідження впроваджені у діяльність ФОП Гладкий Ю.М.

72 ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

72.25 Світові товарні ринки

72.09.18.0794/0218U000250

Детермінанти конкурентоспроможності бізнесу та просторовий розвиток регіону в умовах децентралізації системи публічного управління: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Черленяк Іван Іванович. – ДР 0115U004623. УДК 339.137.2:332.12.

380 с.

В НДР проведено аналітичну розвідку джерел трансформаційної рецесії постсоціалістичної економіки України. Здійснено комплексне оцінювання факторів гальмування розвитку конкурентоспроможності суб'єктів ділового середовища України на базі синтезу підходів неінституціональної економіки, системної парадигми Я.Корнаї та теорії складності. Розроблено концепцію трансформаційної пастки інверсної індустріалізації. Модифіковано на основ системної парадигми економіки та концепту кібернетичної взаємодії масштабів модель детермінант конкурентоспроможності акторів бізнесу у фокусі викликів трансформаційної економіки. Проведено оцінку проблем та перспектив соціально-економічного розвитку Закарпатської області. Розроблено модель активаторів інноваційного розвитку та концепцію активаторної інноваційної промислової політики. Проведено компаративний аналіз проблемних аспектів управління процесом децентралізації публічного управління та формування дієздатних об'єднаних громад

72.75 Організація і управління зовнішньої торгівлі

72.09.18.0795/0218U000097

Механізми залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій для забезпечення реформування економіки України: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Іванов Сергій Миколайович. – ДР 0115U000941. УДК 339.73.

150 с.

Об'єкт дослідження - система законодавчого та нормативно-правового регулювання, що забезпечує організацію, реалізацію, супроводження, взаємодію, контроль та моніторинг процесів міжнародного фінансового співробітництва України Предмет дослідження - механізми забезпечення реалізації проектів з використанням ресурсів МФО

Мета роботи - науково-методичне обґрунтування та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення механізмів забезпечення результативності реалізації проектів з використанням ресурсів МФО. Результати дослідження передаються Департаменту співробітництва з міжнародними організаціями Міністерства фінансів України для використання у практичній діяльності. Місія дослідження - ідентифікація найбільш результативних шляхів реалізації співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями в контексті забезпечення економічного відновлення, оздоровлення державних фінансів, створення умов підтримання фінансової збалансованості, а також фінансування великих інфраструктурних та соціально значущих проектів у державному секторі. Методи дослідження: узагальнення, спостереження та порівняння, синтез та аналіз, статистичних спостережень, системний підхід, структурний аналіз. Результати та їх новизна. Результатами виконання НДР є обґрунтування підходу і напрямів щодо вдосконалення механізмів забезпечення результативності реалізації проектів з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги, та підготовка пропозицій щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення. Новизна отриманих результатів полягає у тому, що пропозиції зорієнтовані на удосконалення системи управління залученими ресурсами МФО, а саме - оптимізації процедур і термінів підготовки проектів, за умов підвищення ефективності реалізації проектів МФО, збільшення вибірки коштів за проектами, зменшення кількості анульованих проектів, розширення доступу вітчизняних виробників і поставальників до участі у тендерних процедурах для участі у закупівлях за проектами, що фінансуються коштами МФО.

73 ТРАНСПОРТ

73.29 Залізничний транспорт

73.09.18.0796/0417U003196

Германюк Юлія Миколаївна. Удосконалення методів оцінки роботи залізничного транспорту при виконанні транзитних перевезень вантажів у міжнародному сполученні: Дис... к.т.н. /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна. – Захищена 25.05.2017.

УДК 656.223.2.

224 с.: 46 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

У результаті дослідження методів оцінки транзитних залізничних перевезень виявлено, що використовуються кількісні показники. Розроблено методи оцінки ефективності роботи у міжнародному сполученні рухомого складу та залізничних прикордонних переходів, які, на основі даних автоматизованих систем управління, дозволяють оцінювати показники вантажних перевезень за окремими маршрутами. Удосконалено модель процесу перевезень вантажів у міжнародному сполученні за участю транзитних залізничних адміністрацій, яка дозволяє враховувати різницю в організації вагонопотоків на території різних адміністрацій. Удосконалено методи вибору вартості послуг транзитної залізничної адміністрації і маршрутною швидкості перевезень; виконано дослідження конкуренції на транспортній мережі в умовах, коли один з перевізників встановлює тарифи, залежні від обсягів перевезень, і співпрацює з експедитором.

73.09.18.0797/0417U003350

Саяпіна Інна Олександрівна. Удосконалення методів і засобів підвищення завадостійкості тональних рейкових кіл: Дис... к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 30.06.2017.

УДК 656.259.12 : 004.032.26.

208 с.: 22 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 123 назви.

Об'єкт дослідження - процес поширення інформаційних сигналів в тональному рейковому колі. Дослідження проводилося із застосуванням методів програмного моделювання, математичної статистики, гармонійного аналізу, теорії електричних кіл, теорії матриць, теорії нейронних мереж. У результаті дослідження отримано нові науково обгрунтовані методи підвищення завадостійкості тонального рейкового кола, адаптивного керування пристроєм підвищення завадостійкості тонального рейкового кола, удосконалено метод приймання амплітудно-маніпульованих сигналів тонального рейкового кола та імітаційну модель тонального рейкового кола. Сферою застосування отриманих результатів є залізничні підприємства, у роботі яких використовуються системи на основі тональних рейкових кіл з централізованим розміщенням апаратури.

73.09.18.0798/0417U003351

Сумцов Андрій Леонідович. Удосконалення методів та моделей визначення системи технічної експлуатації модернізованих маневрових тепловозів: Дис... к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 30.06.2017.

УДК 629.4.08.

165 с.: 8 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Об'єкт дослідження - процес технічної експлуатації модернізованих маневрових тепловозів. Дослідження проводилося із застосуванням статистичних методів збору та обробки інформації, оцінки якості продукції, математичного моделювання, теорії графів, теорії надійності, математичного моделювання та чисельного розрахунку. В результаті проведеного дослідження отримано науково-обгрунтовану модель вибору раціональної системи технічної експлуатації на базі комплексного підходу з урахуванням фактичних умов експлуатації та розроблено рекомендації щодо її застосування. Сферою застосування отриманих результатів є локомотивні підприємства, підприємства промислового транспорту та затізниці, які експлуатують маневрові тепловози.

73.09.18.0799/0417U003352

Трихліб Олексій Дмитрович. Удосконалення системи контролю витрат дизельного палива маневровими тепловозами в експлуатації: Дис... к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 29.06.2017.

УДК 629.424:681.3.08.

180 с.: 17 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 127 назв.

Об'єкт дослідження - процес контролю витрати дизельного палива маневровими тепловозами в експлуатації. Дослідження проводилися із застосуванням методів математичної статистики, планування експерименту, математичного моделювання. У результаті досліджень отримані нові науково обгрунтовані методи удосконалення контролю витрат дизельного палива у виробничому процесі маневрових тепловозів, формалізовано процес автоматичного виміру й комплексного обліку кількості палива в емностях для його зберігання та використання (у т. ч. у баці тепловоза), проведена оцінка точності контролю. Сферою їх застосування є залізничні підприємства діяльність яких пов'язана з зберіганням, транспортуванням та використанням дизельного палива.

73.09.18.0800/0417U003353

Павлюченков Михайло Васильович. Удосконалення конструкції кінцевих опорних пристроїв вагонів-цистерн з метою зниження

матеріалоємності: Дис... к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 29.06.2017.

УДК 629.463.32.

157 с.: 21 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 154 назви.

Об'єкт дослідження - процес удосконалення конструкції кінцевих опорних пристроїв вагонів-цистерн з метою зниження матеріалоємності. Дослідження проводилося із застосуванням методів математичної статистики, будівельної механіки та теорії пружності, методу скінченних елементів, числових методів та математичного моделювання. У результаті дослідження отримані нові науково обгрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для поліпшення техніко-економічних показників вагонів-цистерн за рахунок удосконалення конструкції кінцевих опорних пристроїв.

73.09.18.0801/0218U000503

Розвиток теоретичних основ виникнення та запобігання порушень стійкості земляних та інших споруд: Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Трикоз Людмила Вікторівна. – ДР 0115U000276. УДК 625.122.

276 с.

Об'єкт дослідження - нестійкі ґрунти, схильні до зсувів, споруди в них, матеріали для їх закріплення колоїдно-хімічними та електрохімічними засобами. Ціль роботи - розвиток теоретичних основ виникнення та запобігання порушень стійкості земляних та інших споруд, а також створення у подальшому інформаційної системи прогнозування та запобігання порушенням цих споруд, ґрунтових масивів на схилах, зокрема елементів земляного полотна, верхньої будови колії, технічних пристроїв. Методи дослідження: аналітичний огляд існуючих теоретичних уявлень - формулювання робочих гіпотез - теоретичний та експериментальний доказ гіпотез - їх уточнення до теоретичних уявлень - розробка математичних моделей. Для забезпечення достовірності результатів при експериментальних дослідженнях використано обладнання для стандартних фізико-механічних випробувань, а також фізико-хімічні, колоїдно-хімічні, електрохімічні методи досліджень. Результати досліджень та їх новизна: - уперше запропоновано розглянути проблему забезпечення стійкості споруд залізниць з точки зору комплексної роботи всієї системи в цілому як ланцюга послідовних та взаємопов'язаних елементів: "рейки-скріплення-шпали-баласт-земляне полотно-бетонна споруда"; - розроблено фізико-математичні моделі зміння властивостей нестійких ґрунтів та виникнення додаткових сил зсуву в умовах обводнення та струмів витоку; - запропоновано нову методику оцінки ризику появи відмов у роботі невідновлювальних елементів конструкції верхньої будови безстиквої колії в процесі її експлуатації; - виявлено закономірності зміни електричних властивостей багатокомпонентних систем, до яких відносяться щебеневий баласт, ґрунти земляного полотна, бетон інженерних споруд; - розроблено матеріали з покращеними електрофізичними властивостями для влаштування баластної призми, земляного полотна залізниць, виробництва бетону для шпал та інших споруд залізниць. Впровадження результатів досліджень було здійснено на підприємствах залізничного транспорту і дозволило зменшити коефіцієнт стисливості зразків ґрунтовогомісних матеріалів у 12 разів, збільшити модуль деформації від 7,8 МПа до 20,3 МПа, збільшити електричний опір у 4 рази. Економічний ефект від прогнозування фактичної довговічності і запобігання негативного впливу руйнівних дій на земляні та інші споруди залізничного транспорту буде забезпечений зниженням витрат на їх утримання, продовженням їх строків служби, збільшенням надійності, довговічності і безпеки

експлуатації.

73.09.18.0802/0218U000504

Формування теоретичних засад підвищення ефективності використання інформаційно-керуючих систем на залізничному транспорті:

Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Мойсеєнко Валентин Іванович. – ДР 0116U000787. УДК 656.021; 621.391.

510 с.

При виконанні НДР отримано методи рішення задач нелінійного булевого програмування та метод планування завдань в кластерах ГРІД-систем які дозволили побудувати удосконалену модель планування завдань у кластері на основі пакетного планування рангового підходу які мають поліноміальну тимчасову складність і зменшену похибку, що дозволяє забезпечити оперативність процесу планування пакетів завдань на рівні грид-сегмента розподіленої обчислювальної системи і максимізувати пріоритет виконуваних завдань в системі управління. Додатково отримано наукові основи розпаралелювання рішення задач дискретної оптимізації, що дозволяє здійснити синтез алгоритму рішення задачі дискретної оптимізації. Розроблений паралельний алгоритм маршрутизації, який дозволяє підвищити оперативність керування інформаційними ресурсами на 7,3 % Удосконалені методи верифікації програмно-апаратного забезпечення розподіленими інформаційно-керуючими системами (РІКС) на основі рішення SAT задачі, що дозволяє здійснювати тестування апаратних засобів та верифікацію програмного забезпечення. Запропоновані нові наукові підходи, методи та моделі дозволили підвищити на 5,7% коефіцієнт використання інформаційних ресурсів комп'ютерних систем на залізничному транспорті. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.31 Автомобільний транспорт

73.09.18.0803/0218U000609

Провести дослідження та розробити методику визначення і підготовки ділянок автомобільних доріг для подальшого проведення на них калібрувальних випробувань різних засобів вимірювання та оцінки рівності дорожніх покриттів:

Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр" Дорожній контроль якості"; Керівник Семенюк Сергій Миколайович. – ДР 0116U0007502. УДК 625.7./8.

77 с.

Виконання обробки та аналіз результатів дослідження, проведення визначення фізичного профілю дорожніх покриттів на дослідних ділянках, розроблення розділів методики визначення і підготовки ділянок автомобільних доріг для подальшого проведення на них калібрувальних випробувань різних засобів вимірювання та оцінки рівності дорожніх покриттів.

73.34 Водний транспорт

73.09.18.0804/0218U000732

Теоретичні засади оптимального управління функціонуванням та розвитком морських транспортних систем:

Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Махуренко Геннадій Сергійович. – ДР 0115U000605. УДК 338.2: 656.61.07+519.86.

160 с.

Об'єкт - функціонування та розвиток морських транспортних систем; мета - підвищення ефективності розвитку

морських виробничо-транспортних систем; методи - економічна теорія, економіко-математичне моделювання; результати - методологія управління ризиками у морських транспортних системах; новизна - рекомендації щодо ефективного функціонування та розвитку морських транспортних систем; впровадження - навчальний процес; галузь - морський транспорт

73.37 Повітряний транспорт

73.09.18.0805/0417U003587

Афкарі Мехрабані Ахмад Реза. Метод і моделі побудови супутникових радіонавігаційних систем на геостационарній орбіті з використанням шумоподібних просторово-часових сигналів:

Дис... к.т.н. /Відокремленого структурного підрозділу Національного авіаційного університету "Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету". – Захищена 30.06.2017.

УДК 629.7 : 527.62.

183 с.: 16 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 153 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення точності вимірювань супутникових радіонавігаційних систем на геостационарній орбіті за рахунок використання шумоподібних просторово-часових сигналів. Для цього в дисертації розроблено модель супутникової радіонавігаційної системи на геостационарній орбіті. Відмінною особливістю даної моделі від існуючих моделей СРНС є те, що розроблена модель СРНС в кількості 4-х НКА забезпечує необхідну точність у визначенні місця розташування, безперервність, доступність, оперативність і цілісність подачі радіонавігаційної інформації до споживачів в заданому регіоні; удосконалено метод синтезу оптимальних систем обробки просторово-часових сигналів, що забезпечує за рахунок використання шумоподібних сигналів і алгоритмів оптимальної і субоптимальної обробки складних просторово-часових сигналів для різних умов функціонування систем отримання істотних вигащів в порівнянні з звичайно використовуваними методами; отримала подальший розвиток модель складної діаграми направленості функціонує в широкому секторі огляду, відмінна риса якої від існуючих моделей є те, що в її основі лежить складна діаграма спрямованості, що характеризується величиною просторової бази, яка визначається як добуток ширини спектра просторових частот на ширину сектора огляду, значно більшою одиниці, що дозволяє здійснювати стиснення (як за часом, так і по спектру).

73.39 Трубопровідний транспорт

73.09.18.0806/0417U003389

Мельник Мар'ян Ігорович. Розроблення методу і засобів контролю поляризаційного потенціалу підземних трубопроводів:

Дис... к.т.н. /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України. – Захищена 16.06.2017.

УДК 681.518.3: 537.8: 620.1: 621.643.2.

250 с.: 19 табл., 102 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної і практично важливої науково-технічної задачі неруйнівного контролю стану комплексного захисту від корозії підземних металевих конструкцій. Досліджено залежності ефективної ємності металевого циліндра з ізоляцією в електропровідному середовищі від електрофізичних параметрів структури і частоти поля, що дає змогу обґрунтовано вибирати частоту поля для визначення омичного складника потенціалу. Розвинуто метод і створено апаратуру для контактних вимірювань постійних і змінних електричних напруг та поляризаційного потенціалу поверхні металу в електропровідному середовищі для контролю катодної поляризації та пошуку місць

пошкодження ізоляції підземного трубопроводу за відомими методами Пірсона і поперечного градієнта потенціалу. Розроблено апаратуру типу ВПП-М з модулем визначення координат, пам'яттю та інтерфейсом для передачі даних у комп'ютер і програму опрацювання вимірів і відображення інформації. Розвинуто метод визначення розподілу перехідного питомого опору ізоляційного покриву ПТ за комплексом вимірів струмів, потенціалів і координат для неруйнівного контролю протикорозійного захисту.

73.09.18.0807/0218U000467

Розробка нових екологічно безпечних інгібувальних синергічних композицій для протикорозійного захисту та продовження ресурсу обладнання нафтової та енергетичної галузей промисловості: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Зінь Іван Миколайович. – ДР 0117U000719. УДК 621.193:678.643:656.36.

53 с.

Розроблено нову екологічно безпечну інгібувальну композицію на основі рамноліпідного біокомплексу та неорганічної сполуки - фосфату цинку. Синергічний протикорозійний ефект цієї композиції зумовлений утворенням на

металі захисної плівки, яка включає комплексні сполуки рамноліпиду з фосфатом цинку. При цьому ступінь захисту вуглецевої сталі від корозії досягає 96 %.

73.41 Промисловий транспорт

73.09.18.0808/0417U003374

Удовікова Світлана Володимирівна. Підвищення продуктивності похилого ковшового елеватора з ковшами з рухомими днищами півкруглої форми: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 08.06.2017.

УДК 621.867.3.

253 с.: 27 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 134 назви.

Об'єкт: процес розвантаження елеватора з ковшами ПФ. Мета: підвищення продуктивності похилого ковшового елеватора з ковшами ПФ. Методи: аналітичний, числовий, візуальний, фото- та кінофіксації. Теоретичні та практичні результати: розроблена нова конструкція ковшового елеватора з ковшами ПФ та за рахунок підібраних його параметрів отримано нове явище - зростання "квазішлейфа" матеріала, за відсутності зворотного висипання з ковша ПФ. Наукова новизна: теоретично обґрунтовано та експериментально підтверджено: математичну модель, фізичне явище зростання "квазішлейфа", залежності по зміні кутів відносно полюсу під час руху ковша і матеріала в ньому. Впровадження: інститут "Укроргверстатінпром".

73.09.18.0809/0417U003528

Дженчако Вадим Георгійович. Підвищення ефективності роботи транспортно-вантажного комплексу промислового підприємства з вивантаження масової сировини у зимовий період: Дис... к.т.н. /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – Захищена 29.06.2017.

УДК 656.073(043.3).

191 с.: 28 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 153 назви.

В роботі проведена комплексна оцінка роботи транспортно-вантажного комплексу промислового підприємства з вивантаження масової сировини у зимовий період. Розроблено метод визначення тривалості розморожування сировини у вагонах, який забезпечує планову переробку спроможність і ритмічну роботу транспортно-вантажного

комплексу, скорочення простою вагонів і тривалості експлуатації локомотивів. Розроблена модель визначення витрати теплоносія при підготовці змерзлої сировини у вагонах до вивантаження, яка забезпечує економію теплоносія, збільшення пропускної спроможності гаражів розморожування і фактичної переробної спроможності комплексу.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.09.18.0810/0218U000621

Розробка системи базових алгоритмів імунодіагностики протозойних хвороб на основі принципів: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Галат Марина Владиславівна. – ДР 0116U001592. УДК 602.1:53.082.9:619.616.98.

129 с.

Об'єкт дослідження - детектування протозойних організмів (токсоплазм) з використанням оптичних біосенсорів. Мета проекту полягає в розробці принципово нових методів діагностики протозойних хвороб різних видів тварин з використанням оптичних біосенсорів та запропонувати базові алгоритми їх використання. Методи дослідження. За результатами проведеної роботи, а також аналізу попередніх напрацювань вітчизняних і зарубіжних науковців, ми створили і випробували для діагностики протозойних хвороб, на прикладі токсоплазмозу, принципово нові методи: імунохімічної діагностики з застосуванням імуного біосенсора на основі поверхневого плазмонного резонансу (ППР) та фотолюмінесценції з використанням наноструктур оксиду цинку. За результатами даного дослідження було напрацьовано алгоритми реалізації даних методів. При цьому важливим етапом стало порівняння ефективності даних методів за допомогою серологічних (імуноферментний аналіз і метод аглютинації), а також полімеразної ланцюгової реакції. Для порівняння ефективності різних методик досліджень сироваток крові різних видів тварин було використано оновлені селективні структури на трансдюсерних поверхнях і було встановлено, що комплекси імуних біосенсорів на основі оксиду цинку мають достатню специфічність реакції, враховуючи значне зниження сигналу при внесенні специфічної сироватки з розведенням 1:5. Зниження інтенсивності фотолюмінесценції свідчить про утворення біокомплексу на поверхні ZnO нанородів за принципом "ключ-замок" і супроводжується модифікацією структури попередньо адсорбованих молекул антитіл. Також це свідчить про високу швидкість детектування і порівняно невисоку складність при застосуванні. Таким чином, використання даних методів діагностики токсоплазмозу дасть можливість здешевити процес діагностики хвороби і пришвидшити його. Галузь застосування - ветеринарна медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0811/0218U000623

Розробити теоретичні та технологічні основи застосування комплексних нанопрепаратів для підвищення стійкості рослин стійкості рослин: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Колесніченко Олена Валеріївна. – ДР 0116U001595. УДК 606 : 712.4 - 026.564.

120 с.

Об'єкт дослідження - деревні, чагарникові та трав'янисті рослини системи зелених насаджень міста Києва. Предмет дослідження - розроблення теоретичних та технологічних основ застосування комплексних нанопрепаратів з ме-

тою збереження та підвищення стійкості рослин в умовах урбанізованого середовища. Методи дослідження - комплексні новітні біологічні, порівняльно-морфологічні, фізіологічні, біохімічні біотехнологічні, світлової мікроскопії, лабораторні, статистичні. За результатами проведених досліджень здійснено оцінювання дії нанопрепаратів на регуляцію процесів росту, розвитку, стійкості до стресів деревних, чагарникових та трав'янистих рослин зелених насаджень різного функціонального призначення міста Києва. Значення отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних та технологічних основи застосування композиційних біорегуляторів росту та наноаквахелатів біогенних елементів, що дозволяє індукувати та координувати процеси фітоімунореакції, регуляції процесів росту і розвитку деревних, чагарникових та трав'янистих рослин, підвищення їх імунітету та стійкості до стресів, зменшенню капітальних видатків на створення та утримання екологічно ефективної системи зелених насаджень в умовах м. Києва. Представлені за результатами проведених досліджень монографії, науково-методичні рекомендації та регламенти застосування нанопрепаратів під час створення та утримання системи зелених насаджень в умовах м. Києва дозволять значно зменшити витрати державних коштів на комплексне екологічне відродження столиці України. Галузь застосування - застосування зазначених підходів можливе у сфері зеленого будівництва, що сприятиме покращенню стану зелених насаджень, підвищенню стійкості рослин проти дії несприятливих чинників навколишнього середовища, зменшенню капітальних видатків на створення та утримання екологічно ефективної системи зелених насаджень в умовах м. Києва. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.09.18.0812/0417U003187

Вордєєва Юлія Іванівна. Особливості стану системи монооксиду азоту міокарда лівого шлуночка серця у препубертатному періоді внаслідок дії хронічної пренатальної гіперглікемії: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 31.05.2017.

УДК 616.12.008.318+612.616.31-092]:616-008.09]:599.323.4-005.1/.15.

143 с.: 12 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

У роботі встановлено патогенетичний зв'язок порушення стану системи монооксиду азоту міокарда лівого шлуночка серця, внаслідок хронічної гіперглікемії плоду, із метаболічними порушеннями, нейровегетативним та гормональним дисбалансами у препубертатному періоді. Показано, що пренатальна гіперглікемія призводить до багатокомпонентних змін у системних нейрогуморальних і локальних (монооксиду азоту) контурах регуляції метаболізму. Вперше доведено, що комплекс нейро-гормонально-метаболічних порушень формується у препубертатному віці паралельно із змінами розподілу та співвідношення показників експресії всіх трьох ізоформ NOS в панкреатичних острівцях підшлункової залози й шарах міокарда лівого шлуночка.

76.09.18.0813/0417U003533

Шмуліч Олеся Вадимівна. Особливості метаболічного профілю та гормональної регуляції у дітей з atopічними захворюваннями:

Дис... к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 30.06.2017.

УДК 616-021.8-053.2-074:577.121(043.3).

176 с.: 26 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Об'єкт – особливості метаболічного патерну у дітей з atopічними захворюваннями (АЗ); мета – з'ясувати особливості метаболічного профілю та гормональної регуляції у

дітей з atopічними захворюваннями шляхом комплексної оцінки показників білкового, вуглеводного, ліпідного, мікроелементного обміну, рівнів стероїдних, тиреоїдних гормонів та обґрунтувати їх критеріальну значущість у різні періоди захворювання; методи – клініко-лабораторні, спектрофотометричні, спектрофлюориметричні, хроматографічні, електрофоретичні, імуноферментні, радіоімунні, атомно-абсорбційний, пламенево-фотометричний, статистичні, математичне моделювання; результати – вперше проведена комплексна оцінка показників обміну білків, вуглеводів, ліпідів, біогенних елементів, рівня кортикостероїдних та тиреоїдних гормонів у дітей, хворих на atopічну форму бронхіальної астми, atopічний дерматит, кропив'янку, поєднану з набряком Квінке залежно від періоду захворювання, персоналізовані підходи до моніторингу метаболічних порушень та з'ясована їх значущість як додаткових критеріїв перебігу АЗ у дітей; доповнені теоретичні поняття щодо плінності біохімічних процесів та їх гормональної регуляції у дітей з АЗ, окреслені критеріальні показники оцінки метаболічного патерну для підвищення ефективності діагностики та контролю перебігу atopічної патології; встановлено, що розвиток АЗ у дітей пов'язаний не лише з безпосереднім впливом алергенів на імунну систему, а і опосередковується через порушення основних видів обміну речовин; вперше засвідчено, що у дітей з АЗ у період загострення та клінічної ремісії спостерігаються зміни показників білкового обміну, виявляються характерні зміни амінокислотного спектру плазми крові у період ремісії, реєструється підвищення рівня сечової кислоти в крові у різні періоди АЗ; вперше встановлено, що у дітей з АЗ виявляється характерний дисбаланс мікроелементного обміну зі зниженням вмісту заліза, цинку та міді в плазмі крові із посиленням їх дефіциту в період загострення; галузь – медицина.

76.13 Медична техніка

76.09.18.0814/0417U003356

Ткачук Богдан Володимирович. Визначення рівня гідратації пацієнтів, які отримують лікування методом програмного гемодіалізу: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 15.06.2017.

УДК 621.317.33 : 612.014.461.

155 с.: 14 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 99 назв.

Об'єкт дослідження - процес перерозподілу рідини в організмі пацієнта під час процедури програмного гемодіалізу. Мета дослідження-підвищення достовірності неінвазивного визначення моменту досягнення "сухої ваги" пацієнтів, під час процедури програмного гемодіалізу шляхом розробки методу та створення алгоритмічних рішень для визначення стану гідратації. Методи дослідження - елементи теорії нерівноважної термодинаміки; основи теорії електричних ланцюгів; для проведення розрахунків імітаційне моделювання в середовищі MathCad; елементи статистичного аналізу. Наукова новизна - вперше отримано математичну модель процесу переміщення рідини в організмі пацієнта при ультрафільтрації, на підставі теорії нерівноважної термодинаміки, що дозволило виявити взаємну функціональну залежність наповнення рідинних секторів при процедурі ПГД;- удосконалено електрофізичну модель живої матерії Фріке-Морзе, за рахунок поділу рідинних секторів, що дозволило використовувати метод біоімпедансометрії для визначення стану гідратації пацієнта при процедурі ПГД;- удосконалено метод визначення "сухої ваги" пацієнтів, який на відміну від існуючих, за рахунок безперервного контролю складових об'єму ультрафільтрату, методом біоімпедансометрії, дозволяє автоматизовано та об'єктивно визначати момент досягнення стану нормогідратації при ПГД. Ступінь впровадження:

КЗОЗ "ОКЦУН ім. В.І. Шаповала"; НТУУ "КПІ ім. І. Сікорського"; НТУ "ХПІ". Сфера використання - галузь медичного приладобудування.

76.09.18.0815/0417U003510

Стиценко Тетяна Євгенівна. Метод оцінки ефективності захисту медичного персоналу від впливу випромінювань надвисокої частоти:

Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 30.06.2017.

УДК 615.849.11.

170 с.: 3 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 115 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальній науково-технічній задачі - розробці метода оцінки ефективності захисту медичного персоналу, удосконаленню існуючих методів та засобів захисту від впливу електромагнітного випромінювання. В удосконалених моделях на відміну від відомих враховуються як паразитні випромінювання, число відбитих хвиль так і число зовнішніх джерел, які мають випадкові амплітуди і фази. Це дозволило визначити показники електромагнітного випромінювання в медичних приладах і системах. Розроблена математична модель біологічної системи життєдіяльності і узагальнений критерій ефективності системи. Це дозволило характеризувати як всю систему, так і її окремі частини, що важливо при порівнянні декількох систем. Визначення параметрів багатошарових покриттів при довільних кутах падіння електромагнітної хвилі дозволило розрахувати коефіцієнт поглинання при різних товщинах захисних матеріалів.

76.09.18.0816/0218U000647

Розробка електрохімічних моно- та мульти-сенсорів для визначення основних метаболітів крові: метрологічне забезпечення та дослідна експлуатація. Розробка та виготовлення датчиків, перетворювачів, програмного забезпечення:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Кукла Олександр Леонідович. – ДР 0113U002645. УДК 621.315.592; 577.152; 53.082.72.

86 с.

Звіт про НДР: 86 стор., 27 рис., 1 табл., 60 літер. джерел. Створено багатоканальну сенсорну систему на основі масивів рН-ПТ сенсорів. До приладів розроблено програмний пакет Multisensor Workstation MSW32. Виготовлено та введено в експлуатацію 6 діючих зразків портативних вимірювальних приладів типу ІСПТ-3 та МЕС-5 (атестованих за метрологічною методикою). Розроблено 8-канальні кювети об'ємом до 1,5 мл під 4 диференційних рН-ПТ електроди для проведення одночасних вимірювань основних метаболітів крові.

76.09.18.0817/0218U000683

Система автоматизованої багатофункціональної лазерної поляриметриї плівок плазми крові людини для діагностики патологічних змін молочних залоз: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Павлов Сергій Володимирович. – ДР 0116U004709. УДК 615.471:616.073.55.

114 с.

Об'єкт дослідження - процеси вимірювання та аналізу поляризаційних та анізотропних параметрів плівок плазми крові людини з подальшим діагностуванням на їх основі патологічних змін молочних залоз. Мета роботи - підвищення інформативності та достовірності діагностування системи автоматизованої багатофункціональної лазерної поляриметриї плівок плазми крові людини при патологічних змі-

нах молочних залоз шляхом розширення функціональних можливостей системи, доповненої методами поляризаційної томографії в поєднанні із комплексним аналізом отриманих зображень і їх класифікацією на основі нечіткої логіки. Запропоновано нові методи діагностики молочних залоз шляхом виявлення патологічних змін на основі аналізу статистичних та кореляційних характеристик вимірних розподілів азимутів, еліптичностей та фазових зсувів поляризаційного зображення плівки плазми крові, відтворених розподілів орієнтаційно-фазових параметрів матриць Мюллера та Джонса плівок плазми крові. Розроблено автоматизовану багатофункціональну систему лазерної поляриметриї плівок плазми крові, що реалізує зазначені методи поляризаційної діагностики раку молочних залоз, яка дозволила підвищити достовірність діагностування на 3% - 4% до рівня 95,3% шляхом введення до її складу автоматизованого блоку підтримки прийняття рішення на основі нейромережі типу персептрон при забезпеченні чутливості 93%; специфічності 96,5%. Запропоновано інформаційну технологію підтримки прийняття рішення при ідентифікації фіброаденоми молочних залоз на основі координатних розподілів відтворених орієнтаційно-фазових параметрів плівок плазми крові із застосуванням нейро-нечіткого та дискримінаційного аналізу. Область застосування результатів робіт - використання в профілактичних і лікувальних установах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.09.18.0818/0218U000723

Впровадження у практику комплексу сенсорних пристроїв для діагностики гелікобактеріозу шлунка, непереносимості лактози та бронхіальної астми:

Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Шандренко Сергій Григорович. – ДР 0113U002497. УДК 577.1:53.082.9.

123 с.

Мета роботи полягала у впровадженні у виробництво та медичну практику комплексу діагностичних сенсорних апаратів для експрес діагностики гелікобактеріозу шлунка, непереносимості лактози, бронхіальної астми. Використання сенсорів для аналізу певних компонентів газового середовища зразків повітря, що видихає пацієнт після вживання відповідних препаратів, дозволить автоматизувати процедуру діагностики, суттєво зменшити її вартість, що може стати запорукою широкого впровадження цих методів в медичну практику. Зважаючи на широке поширення вказаних захворювань серед населення України впровадження сенсорного обладнання для їх експрес-діагностики має значну медичну актуальність. Практичні результати виконання проекту наступні. Завершена реєстрація та запускається виробництво медичного виробу: "Апарат для експрес-діагностики гелікобактеріозу шлунка "Гелікотестер" ТУ У 26.5-05417288-010: 2014 на термін часу "без обмежень". Розроблено, виготовлено експериментальні зразки, проведено науково-технічні дослідження, розроблено конструктивно-технологічну документацію сенсорних апаратів: для діагностики непереносимості лактози "Лактозотестер" ТУ У 26.5-05417288-012:201_ та для діагностики бронхіальної астми "Астматестер" ТУ У 26.5-05417288-013:201_. На базі власного сенсору на вологу типу "гребінка" розроблено апарат "Індикатор вологи ЕН" для профілактики та лікування енурезу. Проведена реєстрація відповідних ТУ У 26.5-05417288-011: 2016 на термін часу "без обмежень" та запускається промислове виробництво.

76.29 Клінічна медицина

76.09.18.0819/0417U003170

Школовий Василь Володимирович. Кардіо-

гемодинамічні та нейрогуморальні особливості перебігу артеріальної гіпертензії, асоційованої з оклюзійно-стенотичними ураженнями брахіоцефальних артерій, та можливості медикаментозної корекції: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 15.05.2017.

УДК 616.12-008.331.1-005-097-06:616.133-007]-085.

191 с.: 36 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 286 назв.

Дисертація присвячена поліпшенню діагностики та лікування гіпертонічної хвороби II стадії у поєднанні з каротидним атеросклерозом. Встановлено, що перебіг артеріальної гіпертензії у даної категорії хворих характеризується переважанням несприятливих профілів артеріального тиску, агресивними процесами кардіоваскулярного ремоделювання, вірогідним зростанням ектопічної активності серця та достовірним збільшенням рівня уротензину II. Отримані дані свідчать про доцільність призначення лерканіпіну за наявності каротидного атеросклерозу і кандесартану - за відсутності ураження каротид у хворих на гіпертонічну хворобу II стадії.

76.09.18.0820/0417U003186

Чумаченко Наталя Володимирівна. Клініко-генетичні асоціації ефективності кардіоцитопротекторної терапії у пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевачії сегменту ST та метаболічним синдромом, які перенесли черезшкірне коронарне втручання: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.132.2-008.6-06 : 616-008.9]-085.224.

246 с.: 49 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 337 назв.

У дисертаційній роботі проведено теоретичне узагальнення та викладено нове вирішення актуального науково-практичного завдання кардіології - виявлення генетичних передумов виникнення гострого коронарного синдрому без елевачії сегмента ST у пацієнтів з ішемічною хворобою серця та метаболічним синдромом, визначення клінічних проявів захворювання протягом 12 місяців після проведення ЧКВ, проспективний аналіз клініко-лабораторних та інструментальних даних хворих в залежності від призначення та варіанту кардіоцитопротекторної терапії (триметазидін або кверцетин), статистичний розрахунок прогностичних факторів серцево-судинних ускладнень з урахуванням генетичних асоціацій (T786C та G894T поліморфізмів гену eNOS та C825T поліморфізму гену GN?3).

76.09.18.0821/0417U003194

Дирик Володимира Тарасівна. Обґрунтування профілактики та лікування захворювань пародонта у працівників, контактуючих з пестицидами в умовах закритого та відкритого ґрунту: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 02.06.2017.

УДК 616.311.2+616.314.17+616.314.19)-002-057:632.95]-084-08.

195 с.: 33 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 287 назв.

При обстеженні 184 працівників агропромислових виробництв, які здійснювали свою трудову діяльність в умовах відкритого ґрунту (I основна група) та 212 працюючих в умовах закритого ґрунту (II основна група) за впливу пестицидів та 90 людей, які не контактували зі шкідливими чинниками тепличних господарств (порівняльна група), запальні захворювання тканин пародонта були виявлені у 77,72+3,07 % обстежених I основної та у 95,75+1,38 % робітни-

ків II основної групи проти 48,89+5,26 % досліджуваних порівняльної групи, $p < 0,01$. Звертало увагу, що у працівників основних груп інтенсивність запальних захворювань тканин пародонта за індексами РМА, РІ, СРІ була вище стосовно даних у порівнянні. У результаті експериментальних досліджень встановлено, що у піддослідних шурів з модельованим пародонтитом на тлі пестицидного навантаження, у сироватці крові підвищується вміст середньомолекулярних пептидів, кількісний склад лейкоцитів на тлі зменшення у крові сорбційної здатності еритроцитів, вмісту IgA та IgG, гемоглобіну, гематокриту. Доведено, що у робітників ТГ, працюючих в умовах відкритого та закритого ґрунтів за впливу пестицидів з запальними захворюваннями тканин пародонта, спостерігаються значні порушення у системі загального і місцевого імунітету. Розроблена схема лікування та профілактики загострень запальних захворювань тканин пародонта із залученням засобів патогенетично спрямованої дії. Ефективність запропонованого комплексного лікування підтверджена скороченням кількості відвідувань, покращенням пародонтального статусу хворих після лікування і тривалою стабілізацією патологічного процесу у тканинах пародонта.

76.09.18.0822/0417U003207

Писарева Ольга Леонідівна. Відновлення репродуктивної функції у жінок з субмукозною міомою матки: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 13.06.2017.

УДК 618.14-006.363.03-053.84-089-197.3.

143 с.: 31 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Метою проведеного дослідження було підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції у жінок із субмукозною міомою матки шляхом розробки та впровадження науково-обґрунтованого диференційованого підходу до діагностики та органозберігаючого лікування. Було проведено вивчення результатів оперативного лікування та відновлення репродуктивної функції у жінок з різними типами субмукозних вузлів, гормонального фону, ультразвукового, доплерографічного, магнітно-резонансного, імуногістохімічного дослідження у жінок з безпліддям та субмукозними вузлами I та II типу за гістероскопічною класифікацією, оцінена якість їх життя, запропоновано проведення двоетапного оперативного лікування з медикаментозною терапією між першим та другим етапом, оцінено ефективність запропонованого підходу. Проведене дослідження показало, що розроблений комплексний підхід до лікування субмукозної міоми матки I та II типу дає можливість майже на 30 % підвищити ефективність відновлення репродуктивної функції протягом першого року після оперативного втручання.

76.09.18.0823/0417U003208

Базюта Людмила Зіновіївна. Обґрунтування профілактики, ранньої діагностики та лікування гіперплазії ендометрія у жінок репродуктивного віку: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 13.06.2017.

УДК 618.145-007.61-06:616-006-0567.

170 с.: 17 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

Робота присвячена системному аналізу і комплексному дослідженню репродуктивної функції жінок фертильного віку із гіперплазією ендометрія з урахуванням спадковості, молекулярно-генетичних особливостей ендометрія, імунно-гормональних, морфологічних та імуногістохімічних особливостей гіперплазії ендометрія різних типів. Встановлено, що коливання рівнів естрадіолу і прогестерону сироватки крові перешкоджають повноцінним перетворе-

нням ендометрія і сприяють порушенням його морфоструктури. Показано, що у 74% обстежених осіб наявні порушення імунного гомеостазу. У жінок з гіперплазією ендометрія спостерігалось підвищення вмісту ПК-клітин з помітним зниженням вмісту Т-хелперів, що розглядали, як критерій онкологічного ризику виникнення гіперплазії ендометрія. Маркером імунофенотипування осіб з підвищеним ризиком патології ендометрія вважали індекс природної резистентності нижчий 3-х і вищий 9-ти. Генеалогічним дослідженням пацієнток з обтяженим і необтяженим онкоанамнезом встановлено аутосомно-домінантний тип успадкування патології ендометрія. Рівень спонтанних хромосомних аберацій у пацієнток без обтяженого онкоанамнезу суттєво не відрізнявся від такого у жінок з обтяженим, за винятком пацієнток із комплексною ГПЕ, проте за обтяженого онкоанамнезу частіше зустрічалися аберації хроматидного типу: 1,46±0,3%; 4,5±1,7%; 6,5±2,0%, порівняно з пацієнтками без обтяженого анамнезу щодо онкопатології -1,6±0,5%; 1,7±0,7%; 2,4±0,6% осіб. Доведено, що зростання експресії маркерів проліферації Ki-67 та інгібітора апоптозу сурвівіна (BIRC5) сприяють розвитку структурних порушень ендометрія, зміни яких найбільш виражені за атипової гіперплазії ендометрія, що дозволило прогнозувати перебіг гіперплазії ендометрію залежно від спадковості та показників апоптозу. Розроблений алгоритм формування груп підвищеного онкологічного ризику і профілактики рецидиву гіперплазії ендометрія дозволив знизити кількість рецидивів гіперплазії у 1,92 рази, частоту порушень менструального циклу - у 2,46 рази і підвищити кількість запланованих вагітностей протягом року у 1,81 рази порівняно з традиційним методом лікування.

76.09.18.0824/0417U003212

Чемерис Юлія Олександрівна. Передопераційна підготовка та післяопераційна інтенсивна терапія дітей раннього віку з хірургічною патологією: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". - Захищена 19.05.2017.

УДК 617-053.3/.4-089.163-089.168-083.98.

151 с.: 29 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

В дисертації науково обґрунтовано нове вирішення науково-практичної задачі - підвищення ефективності лікування новонароджених та дітей першого року життя з гострою хірургічною патологією в перед- та післяопераційному періодах шляхом удосконалення періоперативної інтенсивної терапії. На основі клінічних досліджень були розроблені критерії ефективності періоперативної інтенсивної терапії у новонароджених та дітей раннього віку з вродженими вадами розвитку ШКТ. Розроблено алгоритм передопераційної підготовки і післяопераційної інтенсивної терапії, в основу якого покладені інтегральні показники оцінки ступеня тяжкості хворих - центральна гемодинаміка, транспорт кисню, споживання кисню, динаміка середньомолекулярних пептидів в крові, ступінь легеневої гідратації (дозволяє запобігати ятрогенних ускладнень інфузійної терапії, значно зменшує вірогідність ускладнень під час операцій); а також алгоритм післяопераційної інтенсивної терапії, в якому вибір післяопераційного знеболення базується на дослідженні рівнів деяких маркерів стресу та на вивченні центральної гемодинаміки в післяопераційному періоді у новонароджених та дітей грудного віку, а призначення та зміна антибактеріальних препаратів здійснюється за результатами бактеріологічного моніторингу, що поліпшує результати лікування.

76.09.18.0825/0417U003254

Бабляк Сергій Дмитрович. Резистентна артеріальна гіпертензія у осіб літнього віку:

фактори ризику, ремодельовання лівого шлуночка та особливості лікування: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. - Захищена 29.06.2017.

УДК 616.12-008.331.1:615.015.46]+616.124.3-003.96)-038-053.9-08.

202 с.: 35 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

У дослідження включено 80 хворих із РАГ та 490 із КАГ у віці 60-89 років. Отримано нові науково обґрунтовані результати, які вирішують актуальне завдання сучасної кардіології - покращення якості діагностики та ефективності лікування хворих на РАГ на основі вивчення факторів ризику, супутньої патології, ремодельовання ЛШ, даних ДМАТ, динаміки біохімічних показників, системи гемостазу та ліпідного спектру крові, їх корекції за допомогою комбінованого антигіпертензивного лікування з включенням урапідилу, карведілолу або спіронолактону в якості 4-го лікувального засобу. Застосування урапідилу (60-180 мг на добу в 2 приймання) протягом 6 місяців (середня доза 103,3 мг/добу) в якості доповнення до базової 3-компонентної антигіпертензивної терапії сприяло досягненню цільових рівнів АТ у переважній більшості пацієнтів (92,6% осіб), що супроводжувалося нормалізацією лабораторних показників та зменшенням вираженості патологічного ремодельовання ЛШ, зниженням частоти госпіталізації та ускладнень. За своїм комплексним позитивним впливом на клінічний перебіг захворювання урапідил переважав ефекти спіронолактону та карведілолу. Галузь - медицина.

76.09.18.0826/0417U003255

Вірна Маріанна Михайлівна. Оптимізація комбінованої антигіпертензивної терапії у хворих на артеріальну гіпертензію: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. - Захищена 29.05.2017.

УДК 616.12-008.331.1-085.225.2-08-059.

155 с.: 24 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

Робота присвячена підвищенню ефективності лікування хворих на АГ II стадії 2-3 ступенів на основі вивчення добового моніторингу артеріального тиску, ліпідного спектру крові, системного запалення, сечової кислоти та корекції виявлених порушень за допомогою комбінованої антигіпертензивної терапії (лізиноприлу 10 мг з амлодипіном 5 мг та/або біспрололу 5 мг з амлодипіном 5 мг) і розувастатину 10 мг з равісолом. На основі аналізу ДМАТ встановлено залежність між ступенем нічного зниження АТ та лабораторними показниками (ліпідного спектру крові, системного запалення, рівня сечової кислоти), що розглядаються як фактори ризику несприятливих серцево-судинних ускладнень. Встановлено зв'язки між ЧСС (як модифікуючим фактором ризику) та показниками ліпідного спектру крові (ХС ЛПНЦ), системного запалення (СРБ) і рівнем сечової кислоти, що можуть погіршувати перебіг АГ. Виявлено гіперхолестеринемію та дисліпідемію, які є основними факторами ризику розвитку атеросклерозу, що призводить до прогресування АГ. Виявлено наявність гіперурикемії у 70% хворих, ознаки системної запальної відповіді, що проявляється підвищенням ФНП, ІЛ-1, ІЛ-6, СРБ. Застосування комбінованої антигіпертензивної терапії у поєднанні з равісолом (по 1 ч. л. 3 рази на день) сприяє нормалізації показників ДМАТ, системного запалення, ліпідного спектру крові та рівня сечової кислоти. Галузь - медицина.

76.09.18.0827/0417U003256

Курбан Мар'яна Миколаївна. Гелікобактерна інфекція та рівень гомоцистеїну у хворих на артеріальну гіпертензію в поєднанні з Helicobacter pylori асоційованим гастритом:

Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.12-008.331.1-06:616.33-002-022.7]-078.4-07:616.633-07.

161 с.: 50 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.02 – внутрішні хвороби. – Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького МОЗ України, Львів, 2017. У дисертаційній роботі представлено теоретичне узагальнення і вирішення актуального наукового завдання – підвищення ефективності діагностики та лікування пацієнтів з коморбідним перебігом артеріальної гіпертензії та хронічного гастриту шляхом корекції гіпергомоцистемії та ерадикації *Helicobacter pylori*. Показано, що за умов коморбідного перебігу АГ та ХГ достовірно частіше виявляли важчий перебіг ХГ, що характеризувався розвитком тотального ураження слизової оболонки шлунка з її подальшою атрофією. Порушення добового профілю артеріального тиску істотно частіше виявляли у пацієнтів з тяжким ступенем обсіменіння гелікобактерною інфекцією. Доведено, що наявність гелікобактерної інфекції у хворих з артеріальною гіпертензією сприяє більш частому виникненню гіпергомоцистемії, гіповітамінозу В12, підвищеного рівня С-реактивного протеїну та дисліпідемії, що супроводжується несприятливими змінами добового профілю артеріального тиску. Призначення лікування з врахуванням обсіменіння *H. pylori* слизової оболонки шлунка та з додатковим включенням до комплексної терапії парентерального введення вітаміну В12 дозволило підвищити ефективність лікування, що було підтверджено зниженням рівнів гомоцистеїну, С-реактивного протеїну, підвищенням вмісту вітаміну В12 та покращенням показників добового моніторингу артеріального тиску. Галузь - медицина.

76.09.18.0828/0417U003257

Лісний Андрій Євстахович. Вплив забезпеченості організму дитини цинком та повноти проведення перинатальної антиретровірусної профілактики на частоту вертикальної трансмісії ВІЛ у Львівській області: Дис...

к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 27.05.2017.

УДК 616-092.19-008.64-022.6-056.716-092:[612.015.7:546.47]-053.2.-084.

170 с.: 29 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуального питання сучасної педіатрії: підвищення ефективності запобігання вертикальної передачі ВІЛ від матері до дитини та удосконалення прогнозування розвитку захворювань у ВІЛ-інфікованих дітей на підставі вивчення особливостей їх клінічного перебігу. У роботі представлено результати комплексного клінічного, біохімічного та імунологічного обстеження дітей з перинатальною експозицією ВІЛ.

76.09.18.0829/0417U003258

Троцький Григорій Михайлович. Особливості перебігу та лікування гострих розладів травлення ротавірусної етіології у дітей, народжених від ВІЛ-інфікованих матерів:

Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 27.05.2017.

УДК 616.988.7-053.37-056.76:616-092.19-008.64.

149 с.: 20 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

Дисертація присвячена питанням перебігу гострих розладів травлення ротавірусної етіології у дітей, народжених від ВІЛ-інфікованих матерів. Проведено спостереження за 42 дітьми раннього віку, народжених від ВІЛ-інфікованих

матерів, та 40 дітьми раннього віку без контакту з ВІЛ на фоні перебігу гострих розладів травлення ротавірусної етіології. Запропоновано комплекс лікувально-профілактичних заходів, який передбачав індивідуальну корекцію харчування дитини з додатковим призначенням сухих дитячих низьколактозних сумішей, ентеросорбенту та призначення антибактеріальної терапії при високих показниках прокальцитоніну.

76.09.18.0830/0417U003271

Білостоцький Антон Ігорович. Клініко-біомеханічне обґрунтування вибору тактики хірургічного лікування пацієнтів з порушеннями консолидації переломів дистального відділу стегнової кістки:

Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України". – Захищена 24.05.2017.

УДК 616-003.9:611.018.4(616.717.4+616.718.5)831.45-089.

214 с.: 19 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Об'єкт: клінічні форми порушень консолидації переломів: перелом з уповільненою консолидацією, перелом, що не зростає, псевдоартроз дистального відділу стегнової кістки. Мета: поліпшити результати лікування шляхом розробки, обґрунтування і впровадження в клінічну практику комплексної диференційованої програми лікування пацієнтів із порушеннями консолидації після переломів дистального відділу стегнової кістки. Методи: клінічні, променеві (рентгенологічний, комп'ютерно-томографічний, денситометричний), доплерографічний, статистичні та математичний (метод кінцевих елементів). У результаті проведених експериментальних досліджень уперше отримано показники напружено-деформованого стану в моделі остеосинтезу незрощеного перелому дистального відділу стегнової кістки за умов різних варіантів фіксації з різною локалізацією лінії перелому й площею контакту фрагментів. У процесі біомеханічного експерименту отримано нові знання про розподіл навантаження і жорсткості системи "кістка - фіксатор": зі збільшенням площі контакту між фрагментами знижується напруження в кістковій тканині та фіксувальних елементах, підвищується жорсткість системи "кістка - фіксатор"; за всіх умов локалізації порушення консолидації перелому та незалежно від величини площі контакту фрагментів ротаційне навантаження викликає найвище напруження у фіксувальних елементах і кістковій тканині порівняно з осьовим навантаженням та навантаженням на згинання у всіх досліджених моделях; у разі локалізації зони незрощення перелому в епіфізарному та метаепіфізарному відділі (висота лінії перелому 3 і 6 см від верхнього краю латерального виростка стегнової кістки) найбільша стійкість до деформації разом із найменшим напруженням за всіх типів застосованого навантаження виявилися в моделі, фіксованій блокованою пластиною. Водночас у моделі, фіксованій блокованим інтрамедулярним стрижнем, відмічено значне напруження в корковому і губчастому шарах кісткової тканини (порівняно з іншими моделями) за умов всіх видів застосованих навантажень; у випадку розташування зони незрощення на відстані понад 6 см від верхнього краю зовнішнього виростка стегнової кістки модель із блокованим стрижнем виявила найбільшу здатність опору застосованим навантаженням порівняно з іншими моделями. Уперше розроблено й науково обґрунтовано комплексний диференційований підхід до лікування зазначеної категорії пацієнтів із урахуванням клініко-рентгенологічних характеристик певного порушення консолидації перелому. Розроблено спосіб вибору тактики хірургічного лікування пацієнтів із порушеннями консолидації перелому дистального відділу стегнової кістки. Запропонований спосіб дає змогу здійснити вибір металофіксатора,

методики остеосинтезу й визначити показання до виконання кісткової пластики. Розроблена програма фізичної реабілітації пацієнтів із порушеною функцією колінного суглоба після хірургічного втручання на дистальному відділі стегнової кістки дає змогу не лише збільшити обсяг рухів у суглобі, а й відновити його функцію, функціональність кінцівки та працездатність пацієнта. Результати досліджень впроваджено в клінічну практику КЗОЗ "Лікарня швидкої та невідкладної допомоги ім. проф. О.І.Мещанінова", КЗОЗ "Обласна клінічна лікарня - Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф", ДУ "Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І.Ситенка НАМН України", Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М.В.Скляфосовського, КЗОЗ "Харківська міська клінічна багатопрофільна лікарня №17". Травматологія та ортопедія.

76.09.18.0831/0417U003273

Пирогов Євген Миколайович. Хірургічне лікування пацієнтів із медіальними переломами шийки стегнової кістки шляхом малоінвазивного остеосинтезу: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України". – Захищена 24.05.2017.

УДК 616.718.42-001.5-089.227.84.

265 с.: 9 табл., 129 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Об'єкт: хірургічне лікування медіальних переломів шийки стегнової кістки. Мета: покращити результати хірургічного лікування пацієнтів із медіальними переломами шийки стегнової кістки шляхом біомеханічного обґрунтування, розроблення та клінічного застосування нового способу малоінвазивного остеосинтезу. Методи: комплексне клінічне обстеження; рентгенологічні (рентгенометричні) - для визначення виду перелому, динаміки крайової резорбції відламків кісток і процесу консолідації; біомеханічний аналіз - для обґрунтування фіксатора; статистичний - для встановлення достовірності отриманих результатів. Уперше отримані нові знання про динаміку і часові межі резорбційного процесу в зоні перелому шийки стегнової кістки в різних клінічних групах пацієнтів. Виявлено прямий кореляційний зв'язок кількісного значення втрати кісткової речовини в зоні перелому з віком пацієнта, тривалістю передопераційного періоду і втратою міжвідламкової компресії. Доведено необхідність односпрямованого телескопічного ефекту і вторинної міжвідламкової компресії на етапі раннього післяопераційного періоду в разі остеосинтезу медіальних переломів шийки стегнової кістки. Розроблено і біомеханічно обґрунтовано ефективний малоінвазивний метод хірургічного лікування медіальних переломів шийки стегнової кістки. На підставі результатів біомеханічних досліджень обґрунтовано та розроблено піддружнинний фіксатор із храповим зачепленням, який дає змогу забезпечити стабільну фіксацію відламків шийки стегнової кістки з мінімально-достатнім значенням вторинної міжвідламкової компресії силою 100 Н. Використання запропонованого пристрою дало можливість покращити результати хірургічного лікування пацієнтів із медіальними переломами шийки стегнової кістки на 39 %. Результати дослідження крайової резорбції кісткових відламків у процесі консолідації медіальних переломів шийки стегнової кістки в клінічних групах пацієнтів, різних за віком та тривалістю передопераційного періоду, дали змогу обґрунтувати малоінвазивну методику остеосинтезу й досягти 89 % позитивних результатів лікування цієї категорії хворих. Результати дослідження впроваджено в клінічну практику Державної установи "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка НАМН України", КУ "Запорізька обласна клінічна лікарня" Запорізької обласної Ради, КУ "ТМО "Багатопрофільна лікарня інтенсивних ме-

тодів лікування та швидкої медичної допомоги" Мелітопольської міськради Запорізької області. Травматологія та ортопедія.

76.09.18.0832/0417U003278

Ляховська Анастасія Віталіївна. Клініко-функціональне обґрунтування оптимізації ортодонтичного лікування дівчат-підлітків із порушенням формування репродуктивної системи: Дис... к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.314 - 089.23 - 053.5. - 055.2: 618.1 - 002.

186 с.: 35 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Дисертаційна робота присвячена питанню оптимізації ортодонтичного лікування дівчат-підлітків із порушенням формування репродуктивної системи на підставі аналізу клініко-функціонального стану зубо-щелепної ділянки і використання оптимальної ортодонтичної конструкції. У всіх дівчат із порушенням формування репродуктивної системи виявлені більш тяжкі ступені зубо-щелепних аномалій, скупченості зубів, які у 40,6% мали високий та дуже високий ступінь потреби в ортодонтичному лікуванні. Клінічні прояви симптомів дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу виявлені у 93,8% дівчат-підлітків. У дисертації представлені дані щодо корелятивних взаємозв'язків між фізичним розвитком, ознаками статевого дозрівання, мінеральною щільністю кісткової тканини і станом зубо-щелепної ділянки у дівчат підліткового віку із порушенням формування репродуктивної системи. Обґрунтована та клінічно підтверджена ефективність використання розробленого способу лікування дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу у дівчат підліткового віку із зубо-щелепними аномаліями на фоні порушень формування репродуктивної системи. Ефективність застосування запропонованого пристрою і способу підтверджена даними клінічного обстеження, результатами електроміографії жувальних м'язів та постурологічних проб.

76.09.18.0833/0417U003281

Горзов Людмила Федорівна. Клініко-лабораторне обґрунтування ефективності лікування хронічних гінгівітів у дітей 12-15 років з незмінною ортодонтичною апаратурою: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 29.05.2017.

УДК 616.311.2-002-089.23-053.2-085.

194 с.: 31 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 328 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування хронічних гінгівітів у дітей з незмінною ортодонтичною апаратурою шляхом розробки лікувально-профілактичних заходів на основі вивчення клінічних та лабораторних досліджень (мікробіологічних, імунологічних, цитологічних параметрів та маркерів кісткового ремоделювання) та корекції виявлених порушень у комплексній терапії. У результаті проведених досліджень встановлено провідні фактори, які відіграють роль патогенетичних ланцюгів у виникненні запальних захворювань тканин пародонта під час ортодонтичного лікування незмінною апаратурою та піки їх маніфестації.

76.09.18.0834/0417U003282

Підгірний Богдан Ярославович. Перехресні механізми запалення і гемостазу в лікуванні хворих на гострий панкреатит: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 29.05.2017.

УДК 616.37-002-036.11-005.3-08.

271 с.: 44 табл., 107 іл. – Бібліогр.: 328 назв.

Робота є комплексним дослідженням, в якому проведено оцінку особливостей запального процесу і гемостазу при різних формах гострого панкреатиту в клініці і експерименті. Отримані експериментальні дані свідчать про вагоме значення у патогенезі L-орнітин-індукованого ГП нітрозацийного стресу, розладів у гемостазі, недостатності синтезу фізіологічних газотрансмітерів. Зміни у гемостазі хворих на тяжкий ГП і ГП середньої тяжкості можна було охарактеризувати, як набуту тромбофілію, яка характеризується первинним активуванням факторів гемокоагуляції, дефіцитом природних антикоагулянтів і фібринолітиків, активуванням міжклітинної взаємодії.

76.09.18.0835/0417U003283

Рівіс Олег Юрійович. Апаратурно-хірургічне лікування зубоцелепних аномалій та деформацій з використанням скелетної опори на мініімплантати (експериментально-клінічне дослідження):

Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 16.06.2017.

УДК 616.31- 007.24 – 089.843.

178 с.: 12 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування пацієнтів із зубоцелепними аномаліями та деформаціями і дефектами бічних ділянок зубних рядів на нижній щелепі, заміщення яких проводилося шляхом мезіалізації молярів з використанням скелетної опори на мініімплантати власної конструкції.

76.09.18.0836/0417U003284

Тепла Тамара Олександрівна. Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонта у пацієнтів з ураженнями міжхребцевих дисків шийного відділу: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 15.06.2017.

УДК УДК 616.314-084:616.71-018.3.

228 с.: 26 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 264 назви.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування та профілактики захворювань пародонта у пацієнтів з УМДШВ шляхом опрацювання комплексної методики на основі виявлення дисбалансу в системі вегетативної іннервації, порушень магістральної гемодинаміки і мікроциркуляції в тканинах пародонта, зміни стану біологічного середовища порожнини рота та їх експериментально обґрунтованої корекції.

76.09.18.0837/0417U003285

Мельничук Віктор Володимирович. Профілактика та реабілітація стоматологічних хворих з недиференційованою дисплазією сполучної тканини: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 16.06.2017.

УДК УДК: [616.314:616-018.2-007.17]-084.

174 с.: 30 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності профілактичних і реабілітаційних заходів у хворих із стоматологічною патологією (карієсом зубів) пубертатного віку на тлі недиференційованої дисплазії сполучної тканини шляхом своєчасної діагностики та корекції порушень електролітного балансу, D3 – вітамінного обміну, показників фагоцитозу та місцевого імунітету.

76.09.18.0838/0417U003287

Холодняк Олександр Володимирович. Лікування, профілактика та прогнозування локалізованих запальних захворювань тканин пародонта:

Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 30.05.2017.

УДК УДК 616.314.17 - 008.1 - 031 - 036.1 - 053.81.

204 с.: 17 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування і профілактики локалізованих запальних захворювань тканин пародонта у пацієнтів молодого віку шляхом розробки об'єктивного способу їх прогнозування на основі клінічного, функціонального і морфологічного дослідження та створення алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

76.09.18.0839/0417U003298

Вовк Анастасія Вікторівна. Супероксид- та NO-залежні процеси при пухлинному рості:

Дис... к.б.н. /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького. – Захищена 14.06.2017.

УДК 616-006.04:616.351:577.3.

142 с.: 8 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

Дисертаційна робота присвячена встановленню ролі оксиду азоту (NO) і супероксидних радикалів у порушенні функціонування електронтранспортного ланцюга (ЕТЛ) мітохондрій та метаболізму заліза за умов пухлинного процесу in vivo та у хворих на рак прямої кишки (РПК). В експерименті на моделі карциноми легені Л'юїс (КЛЛ) виявлено, що утворення комплексів NO-ЦП у крові тварин призводить до змін в метаболізмі заліза. Одержано дані стосовно механізмів реалізації NO пухлинних та протипухлинних ефектів залежно від дози L-аргініну: введення L-аргініну в дозі 360 мг/кг маси тіла викликало гальмування пухлинного росту та зменшення кількості метастазів; в дозі 60 мг/кг маси тіла - стимуляцію пухлинного росту. Встановлено NO-залежний механізм зміни метаболізму кисню в мітохондріях клітин РПК у хворих II-III стадії та виявлено кореляційний зв'язок між рівнем NO та стадією захворювання ($r=0,49$; $p<0,05$). Доповнено наукові дані щодо наявності достовірного кореляційного зв'язку між рівнем ЛФ та "вільного" заліза у тканині РПК ($r=0,51$) та ступенем диференціювання пухлин ($r=-0,61$). Виявлено зниження рівня ЦП у крові хворих на РПК, утворення комплексів NO-ЦП та встановлено обернений кореляційний зв'язок між вмістом ЦП та "вільного" заліза ($r=-0,58$; $p<0,05$). Виявлено, що рівень супероксид-та NO-генеруючої активності нейтрофілів крові достовірно корелював зі стадією пухлинного процесу та розміром пухлини. Доповнено наукові дані про зв'язок швидкості генерування супероксидних радикалів тромбоцитами із стадією пухлинного процесу ($r=0,74$), розміром пухлини ($r=0,65$) та рівнем фібриногену ($r=0,59$) у сироватці крові ($p<0,05$).

76.09.18.0840/0417U003308

Широков Олександр Васильович. Психосоціальна реабілітація хворих на параноїдну шизофренію, поєднану з кістковим туберкульозом:

Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 07.06.2016.

УДК 616.89-02-085:[616.71/002.52].

157 с.: 32 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

Роботу присвячено актуальній задачі психіатрії - розробці заходів психосоціальної реабілітації хворих на параноїдну шизофренію, поєднану з кістковим туберкульозом. Досліджені особливості клініко-психопатологічної симптоматики та реагування на нейролептичну терапію хворих на

параноїдну шизофренію, поєднану з кістковим туберкульозом. Встановлені особливості їх соціального функціонування та якості життя. На основі узагальнення отриманих даних, доведено факт існування у цих хворих коморбідної дезадаптації, обумовленої подвійним діагнозом. Сформульовано, що комплексне лікування даного контингенту, повинно передбачати урахування клінічної картини обох захворювань, індивідуальну чутливість до психофармакотерапії та протитуберкульозного лікування, їх поєднання та дії побічних ефектів. Заходи психосоціальної реабілітації повинні враховувати погіршення суб'єктивного самопочуття, яке обмежує функціональні можливості хворих та призводить до вираженої соціальної дезадаптації, зниженні якості життя в цілому. При проведенні психосоціальної реабілітації необхідно застосовувати чотири пізнавально-поведінкові стратегії, а саме: 1. Пізнавально-поведінкова терапія; 2. Програми навчання для заповнення нейрокогнітивного дефіциту; 3. Формування психологічного захисту у хворих; 4. Навчання соціальним навичкам. Ефективність впроваджених заходів доведено їх дієвістю в аспекті підвищення рівню соціального функціонування, якості життя хворих та удосконалення дотримання ними режиму підтримуючої терапії.

76.09.18.0841/0417U003313

Різник Альона Валеріївна. Прогнозування і діагностика дисфункції шлуночків серця в період загострення бронхіальної астми у дітей: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 31.05.2017.

УДК 616.124-008.6:616.248-002.1-037-07.
143 с.: 28 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

У роботі представлено шлях покращення можливостей прогнозування розвитку дисфункції шлуночків серця та своєчасної діагностики серцево-судинних ускладнень в період загострення бронхіальної астми у дітей шляхом визначення клінічних факторів ризику розвитку дисфункції шлуночків і розробки додаткових інформативних клініко-ехокардіографічних діагностичних критеріїв правшлуночкової серцевої недостатності. Визначено прогностичні клінічні фактори ризику розвитку систоло-діастолічної дисфункції шлуночків серця у випадку можливого нападу бронхіальної астми, до яких було віднесено: наявність у хворої дитини бронхіальної астми тяжкого перебігу; наявність тахікардії у спокої; порушення реполяризації в міокарді шлуночків на електрокардіограмі; наявність у хворого на астму супутнього хронічного тонзиліту; бактеріоносійство у носоглотці; жіночу стать. Розроблено додаткові інформативні діагностичні критерії розвитку правшлуночкової серцевої недостатності в період загострення бронхіальної астми у дітей. Установлено, що застосування еуфіліну поряд з β_2 -агоністами для бронхолітичної терапії дітей в період загострення бронхіальної астми негативно впливає на діастолічну функцію шлуночків серця і сприяє збереженню підвищеного тиску в легеневій артерії.

76.09.18.0842/0417U003319

Салій Марина Ігорівна. Оптимізація діагностики лакунарного інсульту з урахуванням гемодинамічних, нейровізуалізаційних та нейропсихологічних характеристик: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 22.06.2017.

УДК 616.831-005.1-02:(612.13+616.89)-07.001.26.
214 с.: 29 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертаційна робота присвячена встановленню особливостей гострого періоду лакунарного інсульту на підставі вивчення клінічних, нейропсихологічних, лабораторних та

нейровізуалізаційних показників для удосконалення діагностичної тактики у хворих з ЛІ. За результатами комплексного обстеження 120 хворих з ішемічним лакунарним інсультом було підтверджено наявність когнітивних порушень різного ступеня вираженості та встановлено особливості змін когнітивної й емоційної сфери в залежності від віку, статі, рівня освіти, анамнезу артеріальної гіпертензії, типу лакунарного синдрому та нейровізуалізаційних характеристик головного мозку. У 72 % пацієнтів ЛІ розвивався на фоні атрофії головного мозку (внутрішньої, зовнішньої та змішаної). Доведено, що наявність морфометричних ознак внутрішньої або змішаної церебральної атрофії, є фактором прогресування когнітивного дефіциту. Підтверджено роль чоловічої статі та змін емоційної сфери в якості додаткових чинників формування когнітивного дефіциту. Встановлено домінування застійного типу мікроциркуляції та морфометричні особливості мікроциркуляторного русла за наявності атрофічного процесу головного мозку. "Німі" лакунарні вогнища вдвічі частіше виявляли у пацієнтів з великокаліберним типом мікроангіоархітектури. Підтверджено порушення синтетичної активності ендотелію в гострому періоді ЛІ та показано достовірно нижчі показники стабільного метаболіту NO та ET-1 у пацієнтів з повторними ЛІ та за наявності множинних лакунарних вогнищ.

76.09.18.0843/0417U003332

Нарольська Аліна Ігорівна. Оптимізація діагностики та лікування дисплазій епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 29.06.2017.

УДК 618.146:616-096.5-053.7/.84-07-08.

176 с.: 24 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Роботу присвячено підвищенню ефективності лікування диспластичних уражень епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку шляхом розробки комплексу діагностично-лікувальних заходів на підставі вивчення клінічних, цитологічних, кольпоскопічних, мікробіологічних, вірусологічних, морфологічних та імуногістохімічних особливостей епітелію шийки матки. У всіх обстежених жінок з ДЕШМ на тлі ГЗТМ виявлено характерні цитологічні ознаки інфікування епітелію ШМ високоонкогенними штамами ВПЛІ; у 67,8 % пацієнок підтверджено наявність цервікальних інтраепітеліальних уражень низького ступеня та 32,2% обстежених - цервікальних інтраепітеліальних уражень високого ступеня; встановлено аномальні кольпоскопічні ознаки: ацетобільний епітелій - у 96,7% жінок, мозаїка та пунктуація - у 68,9% обстежених; кондиломи та поліпи ЦК - 11,1% та 7,8% випадків відповідно. У пацієнок з дисплазіями епітелію шийки матки та гіперпроліферативними захворюваннями матки частота інфікування статевих шляхів ВПГ-II становила 41,1%, ЦМВ - 36,7% випадків. Легка дисплазія багатоядерного плоского епітелію (CIN I), слабкопозитивна експресія проліферативного антигену Ki-67 (1 бал), нерівномірна вогнищева експресія PE в ядрах клітин епітелію ШМ, експресія P16 в ядрах стромальних клітин ШМ та поодинокі ядра клітин БШПЕ ШМ були верифіковані у 19,4 % обстежених з ДЕШМ на тлі ГЗТМ. У 55,6% пацієнок гістологічно підтверджено наявність дисплазії епітелію шийки матки середнього ступеня важкості (CIN II), позитивну експресію проліферативного антигену Ki-67 (2 бали), експресію PE в поодинокі ядрах клітин БШПЕ та помірну експресію P16 в ядрах клітин епітелію ШМ. За результатами гістологічного та імуногістохімічних досліджень діагностовано дисплазію важкого ступеня (CIN III) та значну експресію проліфера-

тивного антигену Ki-67 (3 бали), помірну експресію РП та слабку експресію РЕ в ядрах базальних клітин БШПЕ ШМ, виразу експресію РП та помірну експресію РЕ в ядрах клітин строми ШМ у 25,0% обстежених жінок. Інтенсивність окиснювальної модифікації білків мала лінійний характер зростання відповідно до гістологічно верифікованого ступеня дисплазії епітелію шийки матки. Застосування комплексу діагностичних та лікувальних заходів у жінок репродуктивного віку з ДЕШМ на тлі ГЗТМ сприяло підвищенню ефективності хірургічного лікування ДЕШМ в 1,2 разу, що дало змогу в подальшому безпечно застосовувати гормональне лікування гіперпроліферативної патології тіла матки.

76.09.18.0844/0417U003333

Гнатенко Тетяна Миколаївна. Клініко-патогенетичне обґрунтування протирецидивного лікування синдрому ацетонемічної блювоти у дітей з соматичними захворюваннями: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 29.06.2017.

УДК 616.33-008.3-02:616.153.284]-053.2-092-036.65-039.35.

187 с.: 50 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

В дисертації наведені дані ретроспективного дослідження поширеності та сучасних особливостей перебігу синдрому ацетонемічної блювоти (САБ) у дітей. Підтверджено збільшення в 5 разів частоти САБ за десятирічний період часу та виявлено, так званий, феномен "помолодшання" цієї патології. Представлені результати проспективного комплексного обстеження 94 дітей віком від 3 до 10 років з рецидивуючим САБ і соматичною патологією (основна група) та 30 умовно здорових дітей, які склали групу порівняння. Визначено прогностично значимі фактори ризику та розроблено математичну модель прогнозування рецидивів САБ для визначення дітей групи високого ризику та своєчасного застосування протирецидивної терапії. Удосконалено діагностику метаболічних порушень при рецидивуючому САБ на підставі визначення органічних кислот сечі методом газової хроматографії - маспектрометрії. У кризовому періоді САБ виявлено низку енергетично значущих метаболічних порушень в циклі Кребса, процесах гліколізу, окислення жирних кислот та обміні амінокислот. Встановлено, що рецидивуючий САБ найчастіше (61,7 %) виявляється у дітей з фенотиповими ознаками недиференційованої дисплазії сполучної тканини та характеризується збільшенням в 2 рази рівня маркера деградації колагену - гідроксипроліну. Доведено, що метаболічні порушення у дітей з САБ характеризуються недостатністю макроелементу магнію та вітаміну В6. Виявлено, що більшості хворим на САБ притаманна як особистісна, так і ситуативна тривожність, які усуваються під дією метаболічної терапії. На основі результатів дослідження науково обґрунтована, розроблена, апробована комплексна поетапна терапія САБ із застосуванням нутритивної корекції високоенергетичним лікувальним дитячим продуктом та усуненням недостатності магнію і вітаміну В6 препаратом, що містить ці компоненти та магнійвмісною мінеральною водою на тлі нормалізації способу життя та гіпокетогенної дієти з урахуванням типу кристалурії. Порівняльне та катamnестичне спостереження підтвердило достовірно значиме скорочення тривалості і тяжкості клінічних проявів кризи САБ, нормалізацію обмінних порушень, покращення психосоматичного стану дітей, зменшення частоти і тяжкості перебігу рецидивів САБ та зниження частоти госпіталізації.

76.09.18.0845/0417U003369

Ковалик Соломія Земомиславівна. Особливості сезонної алергії та оптимізація підходів

до її контролю у дітей Львівської області:

Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 27.06.2017.

УДК 616-056.3-053.2-085(477.83).

133 с.: 29 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

У роботі проаналізовано динамічні зміни структури сенсibiliзації дітей із проявами сезонної алергії протягом 21-річного періоду. Установлено зростання частоти реєстрації сенсibiliзації до дерев і бур'янів, і зниження її стосовно групи лугових трав і злаків. Показано, що найвища частота загострень сезонної алергії у дітей Львівської області припадає на травень - червень і серпень - вересень, що, за даними аеропалінологічних досліджень, співпадає з піковою концентрацією пилку берези, дуба, злаків, полину і лободи.

76.09.18.0846/0417U003370

Кияк Соломія Володимирівна. Підвищення ефективності діагностики ретенції третіх молярів нижньої щелепи та оцінка прогностичних критеріїв їх атипного видалення:

Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 23.06.2017.

УДК УДК: 616.314.8-007.13-089.87)-06-037-084:004.94084.

162 с.: 29 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності діагностично-лікувального процесу пацієнтів з нижніми ретендованими третіми молярами. Після проведення комплексної оцінки різноманітних клінічних та рентгенологічних критеріїв ретенції, ми інтегрували отримані дані у комп'ютерну програму з подальшим плануванням атипного видалення нижніх ретендованих третіх молярів та оцінкою можливих ускладнень. Встановлено, що достовірність діагностичних критеріїв комп'ютерної програми "Xray analyzer" становить 89,3 – 100,0%. Урахування запропонованої програмою "Xray analyzer" алгоритму операції атипного видалення нижніх ретендованих третіх молярів дозволило скоротити час операційного втручання на 26,8+-3,3% (p<0,01); зменшити післяопераційний біль пацієнтів на 21,3+-1,9% (p<0,01); набряк - на 29,1+-2,0% (p<0,01); збільшити ступінь відкривання рота на 19,9+-1,8% (p<0,01); знизити відсоток внутрішньо- та післяопераційних ускладнень на 65,3+-2,0% (p<0,01) в порівнянні із пацієнтами, операційні втручання яким проводились за класичною методикою. Впровадження у клінічну практику методики діагностично-лікувального підходу до асимптоматичних та без видимих патологічних змін нижніх ретендованих третіх молярів дозволяє сформулювати показання до їх профілактичного видалення шляхом прогнозування ймовірних ускладнень, які в майбутньому стануть підставою до видалення вказаних зубів.

76.09.18.0847/0417U003375

Шляхтиченко Тетяна Юріївна. Особливості цитокінового профілю в прогнозі перебігу та ефективності терапії інгібіторами тирозинкіназ у хворих на хронічну мієлоїдну лейкемію: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України". – Захищена 27.06.2017.

УДК 612.017:616.155.392-006-053.8.

133 с.: 20 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Об'єкт:Периферична кров та кістковий мозок хворих в ХФ ХМЛ в динаміці патогенетичної терапії імаїнібом. Мета:Удосконалення прогностичних критеріїв перебігу ХМЛ та відповіді на таргетну терапію імаїнібом у хворих на ХМЛ.Визначені особливості секреції та дисбалансу рівнів запальних і протизапальних цитокінів у хворих в хронічній

фазі ХМЛ в динаміці таргетної терапії іматинібом в залежності від цитогенетичної редукції Ph+ пухлинного клону клітин. Встановлено, що порушення гемопоєзу у хворих на ХМЛ супроводжується вірогідним підвищенням вмісту як прозапальних цитокінів (ІЛ-1бета, ІЛ-6, ІЛ-8, ФНП-альфа), так і протизапальних (ІЛ-4, ІЛ-10) на тлі вірогідно знижених рівнів ІЛ-2 та ІФН-гама у кістковому мозку і периферичній крові. Мета: Удосконалення прогностичних критеріїв перебігу ХМЛ та відповіді на таргетну терапію іматинібом у хворих на ХМЛ. Медицина

76.09.18.0848/0417U003393

Коцабин Наталія Володимирівна. Диференційований підхід до покращення імплантаційного потенціалу ендометрію у жінок із невдалими спробами запліднення in vitro в анамнезі: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 26.06.2017.

УДК УДК: 618.2-082+618.177+618.177-089.888.1.
224 с.: 34 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності програми IVF та зниження відсотку невдалих спроб імплантації ембріону. Приведено результати дослідження гормонального дисбалансу, стану оваріального резерву, соно-, морфо- та імуногістоструктури ендометрію у 105 жінок різних вікових груп. Встановлено провідні чинники невдалих спроб імплантації, особливості гормонального фону та рівня ростових факторів VEGF та IGF-1, а також

імунохістохімічні маркери внутрішньоматкової патології. Розроблено та впроваджено діагностичний алгоритм та диференційовану схему прекоңцепційної підготовки та корекції порушень, що сприяли підвищенню ефективності лікування безпліддя. Галузь - медицина.

76.09.18.0849/0417U003414

Коцюбайло Любов Петрівна. Особливості гострих респіраторних вірусних інфекцій коронавірусної етіології у дорослих: клініка, діагностика та лікування: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України". – Захищена 27.06.2017.

УДК 616.988.7:578.834:578.2]-036.1-07-08.
132 с.: 23 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертаційній роботі висвітлені результати клініко-лабораторного обстеження 150 хворих на гострі респіраторні вірусні інфекції, у тому числі 65 - з ускладненням пневмонією. У 36 (24,0 %) пацієнтів підтверджено коронавірусну етіологію. Вивчено роль імунологічних показників клітинного та неспецифічного вродженого імунітету у хворих на ГРВІ коронавірусної етіології. За рівнем показників клітинного імунітету можна прогнозувати ступінь тяжкості перебігу та можливість розвитку ускладнень у хворих на КВІ. Доведено клінічну та імунологічну ефективність препарату з РНК дріжджів.

76.09.18.0850/0417U003417

Турчина Інна Петрівна. Ефективність комбінації індуктора інтерферону в поєднанні з полівалентним піобактеріофагом у комплексному лікуванні хворих на персистуючу бронхіальну астму середнього ступеня тяжкості: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут фізіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського АМН України". – Захищена 26.06.2017.

УДК 616.248.992.28:576.8-084.001.5.
175 с.: 33 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Об'єкт дослідження: персистуюча бронхіальна астма середнього ступеня тяжкості; мета - підвищити ефективність лікування хворих на бронхіальну астму (БА) з колонізацією верхніх дихальних шляхів умовно-патогенною мікрофлорою шляхом застосування у комплексній терапії індуктора інтерферону в поєднанні з полівалентним піобактеріофагом; методи дослідження: загально-клінічні, функціональні, мікробіологічні, імунологічні, статистичні; новизна: отримано нові наукові дані щодо структури і частоти колонізації умовно-патогенною мікрофлорою верхніх дихальних шляхів у хворих на персистуючу бронхіальну астму середнього ступеня тяжкості у фазі загострення та ремісії захворювання; доповнено наукові дані щодо особливостей стану системного імунітету хворих на персистуючу бронхіальну астму середнього ступеня тяжкості з різним типом мікробної колонізації дихальних шляхів; встановлено особливості перебігу бронхіальної астми у хворих з колонізацією дихальних шляхів умовно-патогенною мікрофлорою; науково обґрунтовано ефективність застосування комбінації індуктора інтерферону з полівалентним піобактеріофагом у комплексному лікуванні хворих на персистуючу бронхіальну астму середнього ступеня тяжкості з колонізацією верхніх дихальних шляхів умовно-патогенною мікрофлорою; доведено, що поєднання індуктора інтерферону з полівалентним піобактеріофагом у комплексному лікуванні хворих на БА дає змогу покращити стан мікрофлори верхніх дихальних шляхів за рахунок ерадикації потенційних патогенів та збільшення відсотку сапрофітної мікрофлори в носовій порожнині й зіві, а також нормалізувати імунологічні показники, зменшити клінічні симптоми астми, частоту загострень БА та подовжити термін ремісії. Галузь застосування - медицина.

76.09.18.0851/0417U003441

Краснянська Лілія Орестівна. Імунокорекція в комплексному лікуванні хворих із зовнішнім генітальним ендометріозом: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 28.06.2017.

УДК 618.1-006.526-085.37.
186 с.: 34 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування зовнішнього генітального ендометріозу шляхом використання у комплексній терапії низькомолекулярного метаболічного імуномодулятора 5-аміно-1,2,3,4-тетрагідрофталазин-1,4-діону натрієвої солі. В експерименті на самках-щурах доведено ефективність використання низькомолекулярного метаболічного імуномодулятора, що проявляється у вираженій регресії імуністичних структур, зменшенні їх проліферативної активності, нормалізації естрального циклу та в зміні кількості імунокомпетентних клітин у перитонеальній рідині експериментальних тварин. Клінічні дослідження проведені у 66 пацієнток фертильного віку із зовнішнім генітальним ендометріозом, які були розділені на 2 репрезентативні групи. Включення низькомолекулярного метаболічного імуномодулятора 5-аміно-1,2,3,4-тетрагідрофталазин-1,4-діону натрієвої солі у комплексну терапію зовнішнього генітального ендометріозу забезпечує ефективне відновлення менструального циклу, зменшення вираженості больового синдрому та частоти виникнення рецидивів захворювання, що відчутно впливає на якість життя. Запропонований метод лікування сприяв відновленню фертильної функції у 50 % жінок із зовнішнім генітальним ендометріозом впродовж першого року лікування.

76.09.18.0852/0417U003515

Яечник Олег Романович. Інтенсивна терапія синдрому гастро-інтестинальної дисфункції

кції у пацієнтів з черепно-мозковою травмою, поєднаною з травмою кісток скелету:

Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". – Захищена 26.06.2017.

УДК 616.831+616.71)-001.5-02:616.33/.34-008.6]-08-039.35.

148 с.: 23 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 166 назв.

Дисертація присвячена вивченню функціонального стану шлунково-кишкового тракту, удосконаленню визначення тяжкості синдрому гастро-інтестинальної дисфункції та диференційованому вибору методів протезування функцій шлунково-кишкового тракту у хворих з черепно-мозковою травмою, поєднаною з травмою кісток скелету, ускладненою синдромом поліорганної дисфункції з ознаками синдрому гастро-інтестинальної дисфункції (СГІД). Стадійність СГІД визначалася за запропонованою нами модифікованою шкалою визначення ступеня гастро-інтестинальної дисфункції. Інтенсивна терапія доповнювалася різними технологіями протезування функції ШКТ і визначалася ступенем пошкодження останнього. У хворих з черепно-мозковою травмою, поєднаною з травмою кісток скелету, ускладненою синдромом поліорганної дисфункції з проявами СГІД, виникає порушення моторно-евакуаторної, всмоктувальної, бар'єрної функцій. Включення в комплекс інтенсивної терапії ентерального харчування із застосуванням тримебутину малеату, інтестинальної оксигенації, перидуральної аналгезії, рифаксиміну та фідаксоміцину сприяють більш швидкому покращенню функціонального стану шлунково-кишкового тракту, позитивно впливають на гомеостаз, що дозволило знизити летальність при компенсованій стадії на 4,1%, субкомпенсованій - на 2,7%, декомпенсованій - на 1,4%.

76.09.18.0853/0417U003519

Мохамад Аднан Гхалеб Аль-Травнех. Післяопераційна ад'ювантна терапія, якість життя і прогнозування результатів лікування хворих з метастатичними пухлинами головного мозку:

Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут нейрохірургії імені академіка А. П. Ромоданова". – Захищена 27.06.2017.

УДК 616.831-006.04-033.2-08-036.8-037.

239 с.: 26 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності комбінованого лікування хворих з метастатичними пухлинами головного мозку на основі оптимізації післяопераційної протипухлинної терапії з визначенням якості життя та прогностичних критеріїв захворювання. Проведено активне когортне рандомізоване дослідження, що включає ретро- і проспективний, одномоментний і лонгітюдний компоненти у контингенті 176 хворих, 96 чоловіків і 80 жінок у віці 56 років з аденокарциномами, меланобластомами і саркомами. Джерелом метастазів були: легені (39), молочна залоза (34), шкіра (25), нирки (9), травний тракт (11), яєчник і матка (по 4), тимус (2), носоглотка, преддвір'я піхви (по 1). Отримав подальшого розвитку пошук шляхів удосконалення діагностичної та лікувальної тактики за метастатичних пухлин головного мозку з урахуванням клінічних і патоморфологічних відомостей, результатів додаткових методів обстеження. Розроблено дискримінантні моделі вибору післяопераційної тактики, прогностичний алгоритм оцінки ризику несприятливого перебігу після лікування. Апробація алгоритму дозволила встановити його чутливість (69,2 %), специфічність (95,2 %), позитивну прогностичну цінність (75,0 %), негативну прогностичну цінність (93,7 %).

76.09.18.0854/0417U003532

Атанова Яна Олегівна. Вплив цукрового діабету 2 типу на мінеральну щільність кіс-

ткової тканини, маркери кісткового метаболізму та фосфорно-кальцієвий обмін у постменопаузальних жінок різного віку:

Дис... к.мед.н. /Український науково-практичний центр ендокриної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин. – Захищена 29.06.2017.

УДК 616.379:616.71-007.234:618.173.

158 с.: 28 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Дисертація присвячена дослідженню МЩКТ, маркерів кісткового метаболізму, фосфорно-кальцієвого обміну у жінок із ЦД 2 типу в постменопаузі. Встановлені функціональні та морфологічні особливості МЩКТ залежно від стану компенсації ЦД, тривалості постменопаузи, ступеня ожиріння, виду цукрознижувальної терапії. Встановлено патогенетичні особливості гормональної регуляції кісткового метаболізму у жінок в постменопаузі за ЦД 2 типу у вигляді розвитку діабетичного гіпаратиреїдизму у сполученні з дисбалансом кісткового ремоделювання, що визначаються уповільненням процесів кісткоутворення та остеорезорбції. Показано збільшення ризику переломів шийки стегнової кістки за FRAX-індексом серед жінок при збільшенні тривалості ЦД 2 типу. Обґрунтовано зменшення вікового порогу обстеження жінок з ЦД 2 типу методом DXA до 60 років. Виявлено, що позитивний ефект інсулінотерапії на МЩКТ розповсюджується на поперековий відділ хребта. На підставі отриманих наукових даних розроблено алгоритм діагностики остеопорозу у жінок в постменопаузі, що хворіють на ЦД 2 типу. Затверджено МОЗ України методичні рекомендації за темою дисертації, отримано патент України на корисну модель. Запропоновано включення до особливої групи ризику щодо підвищення кісткової резорбції у жінок за ЦД 2 типу в постменопаузі із ожирінням III ступеня. Для підтримки оптимальних параметрів кісткового метаболізму вказано на необхідність застосування комплексної терапії, спрямованої на зниження маси тіла та підвищення рівня остеогенної активності. Обґрунтовано доцільність визначення сироваткового остеокальцину для ранньої діагностики остеопорозу у жінок в постменопаузі з тривалістю ЦД 2 типу до 10 років.

76.09.18.0855/0417U003581

Лапшин Дмитро Вячеславович. Оптимізація обсягу остеосинтезу переломів довгих кісток у постраждалих із різним ступенем тяжкості політравми:

Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". – Захищена 29.06.2017.

УДК 616.717.4/.6+616.718.4/.6-001.5-089(043.3).

178 с.: 38 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

У дисертації обґрунтована оптимальна лікувально-діагностична тактика остеосинтезу у постраждалих із множинними та поєднаними переломами довгих кісток у залежності від тяжкості травми та стану. Математично і статистично доведено, що для визначення лікувальної тактики постраждалих із політравмою оптимальними є шкали ISS (тяжкість пошкодження) та ВПХ-СП, доповнена показником віку (тяжкість стану). Порівняння клінічного матеріалу 104 постраждалих із множинними та поєднаними переломами довгих кісток, щодо яких застосовувалася одноетапна (43 особи) та двоетапна (61 особа) тактика остеосинтезу, засвідчило, що для постраждалих, тяжкість пошкоджень яких за шкалою ISS складає 25-40 балів та тяжкість стану за шкалою ВПХ-СП, доповненою показниками віку, 21-32 бали, оптимальним є одноетапне виконання всіх видів позаосередкового остеосинтезу з репозицією кісткових фрагментів та закритого інтрамедулярного блокуючого остеосинтезу.

76.09.18.0856/0218U000002

Нові поліфункціоналізовані гібридні нано-

композити для фотодинамічної хіміотерапії злоякісних пухлин: Заключний звіт /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім.Р.Є.Кавецького НАН України; Керівник Чехун Василь Федорович. – ДР 0117U007033. УДК 616-006.04:615.28:620.03.

75 с.

Синтезовано та охарактеризовано зіркоподібні водорозчинні кополімери декстран-поліакриламід в неіонній та аніонній формах, розроблено та оптимізовано методику синтезу подвійних гібридних наносистем, які містять наночастинки золота, синтезовані in-situ в розгалуженій водорозчинній неіонній та аніонній кополімерній матриці декстран-поліакриламід. Показано, що синтезовані нанокompозити є стабільними в часі і мають розмір наночастинок золота 10-20 нм. Розроблено методику синтезу потрійної наносистеми, яка містить наночастинки золота та фотосенсибілізатор в полімерній матриці та досліджено її фізико-хімічні та фотофізичні властивості. При аналізі цитотоксичної активності гібридних наносистем по відношенню до злоякісно трансформованих клітин різного гістогенезу встановлено, що найбільш чутливими серед досліджених культур клітин є лінія МТ-4. ІС30 та ІС50 для цих клітин становила 25 мкг/мл та 50 мкг/мл відповідно. В цей же час аналогічні показники для культури клітин МСF-7 були майже вдвічі більшими і складала 50 мкг/мл та 126 мкг/мл відповідно. Найменшу чутливість до токсичного впливу наносистеми виявлено на клітинах раку молочної залози людини, резистентних до цитостатиків (цисплатину або доксорубіцину). Так, 30% загибель клітин МСF-7/Ср спостерігалась при дії 250 мкг/мл наносистеми, а 50% - при 500 мкг/мл. Така ж картина спостерігалась і в культурі МСF-7/Доx: ІС30 - 375 мкг/мл, ІС50 - 500 мкг/мл. Доведено, що подвійні та потрійні наностеми, синтезовані в розгалуженій кополімерній матриці, є стійкими в часі (розмір наночастинок золота практично не змінюється), наносистема має розмір, придатний для використання в експериментах in vitro. Встановлено, що найбільш чутливою до цитотоксичного впливу подвійної наносистеми на основі іонних декстран-поліакриламідних кополімерів виявилась культура Т-клітинного лейкозу людини МТ-4. Для культури клітин раку молочної залози МСF-7 наносистема була майже вдвічі менш токсичною. Найменш чутливими до цитотоксичного впливу наносистеми виявились клітини лінії МСF-7, резистентні до цитостатиків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0857/0218U000114

Вивчити механізми ішемічних, реперфузійних та запальних змін в печінці з метою попередження інтра- та післяопераційних ускладнень при резекційних методах лікування її об'ємних утворень: Заключний звіт /Державна установа"Інститут загальної та невідкладної хірургії ім.В.Т.Зайцева НАМН України"; Керівник Тищенко Олександр Михайлович. – ДР 0114U006575. УДК 616.36-089.87:616.06-092.

161 с.

У хворих на об'ємні утворення печінки розроблялись методи профілактики післяопераційних жовчовитікань. Доведено, що знизити ці ускладнення можливо за рахунок доопераційного відтворення будови внутрішньопечінкових жовчних проток разом з прецезійною дисекцією та використанням проб на герметичність. Доопераційне відтворення індивідуальної будови внутрішньопечінкових жовчних проток у комплексі зі Pringl-маневром і струминною дисекцією забезпечило зменшення загальної кількості ускладнень на 15,8%, в тому числі і гнійно-септичних на 11,9% і кількості післяопераційних жовчовитікань на 19,7%, знизив

ло летальність з 7,3 % до 4,8 % Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0858/0218U000115

Розробити технології евісцерації малого таза в умовах ускладнених пухлин тазових органів: Заключний звіт /Державна установа"Інститут загальної та невідкладної хірургії ім.В.Т.Зайцева НАМН України"; Керівник Бойко Валерій Володимирович. – ДР 0114U006576. УДК 616.718.192-089.883:616-006-06.

160 с.

Впроваджена нова класифікація місцевого розповсюдження пухлини на суміжні тазові органи та запропоновані нові види оперативних втручань, які передбачають заміщення порожнистих органів малого таза ізольованими сегментами тонкої та товстої кишки Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0859/0218U000116

Вибір та обґрунтування методу корекції порушень коронарного кровотоку у пацієнтів з поєднаною хірургічною патологією у вигляді злоякісного утворення легень та ішемічної хвороби серця: Заключний звіт /Державна установа"Інститут загальної та невідкладної хірургії ім.В.Т.Зайцева НАМН України"; Керівник Бойко Валерій Володимирович. – ДР 0114U006577. УДК 616.24-006.6+616.12-005.4]:616.132.2-005-08.

182 с.

Розроблено систему прогностичної оцінки та критерії гострої серцевої недостатності, оптимальні діагностичні алгоритми стосовно до хворих ,які потребують резекції легень і пульмонектомій. Розроблено хірургічні способи корекції порушень коронарного кровообігу та попередження гострої серцевої недостатності при резекціях легень і пульмонектоміях. Вивчено результати впровадження розробленої хірургічної тактики, обґрунтованої на своєчасній оцінці стану коронарного кровообігу та корекції його порушень при резекціях легень та пульмонектоміях Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0860/0218U000117

Вивчити механізми злукоутворення та розробити методи профілактики і лікування при розповсюджених формах перитоніту: Заключний звіт /Державна установа"Інститут загальної та невідкладної хірургії ім.В.Т.Зайцева НАМН України"; Керівник Бойко Валерій Володимирович. – ДР 0114U006573. УДК 616.381-002.3-031.81-007.274.

268 с.

Встановлено, що при розповсюдженому перитоніті існує тісний взаємозв'язок між змінами в системі згуртування крові, інтенсивністю процесів перекисного окислення ліпідів, активністю фосфоліпази А₂ а також складом основних класів ліпідів, яку слід розглядати як патологічні процеси, що визначають активність злукоутворення в черевній порожнині. Ці дані покладено в основу розробки індивідуалізованої лікувальної тактики Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0861/0218U000118

Розробити критерії діагностики, методи профілактики та лікування загальних і місцевих гнійно-септичних ускладнень опікової хвороби: Заключний звіт /Державна установа"Інститут загальної та невідкладної хірургії ім.В.Т.Зайцева НАМН України"; Керівник Бойко Валерій Володимирович. – ДР 0114U006574. УДК 616.-002.3-08-07-084:617-001.17-06.

323 с.

Запропоновані методи лікувального впливу на зону панекрозу озонованими цитопротекторами прямої дії та засоби закриття опікових ран в умовах дефіциту донорських ресурсів шкіри за застосуванням оригінальних модифікованих ауто-ксенотрансплантатів та ранових покриттів забезпечують оптимізацію ранового процесу за рахунок запобігання поглиблення опіків та зменшення дефіциту донорських ресурсів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0862/0218U000119

Вивчити особливості перебігу виразкового коліту у дітей та встановити предиктори прогресування хвороби: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Денисова Маргарита Федорівна; Ципкун Анатолій Григорович. – ДР 0115U003300. УДК 616.5-002.525.2.

112 с.

Вперше у дітей з виразковим колітом для встановлення діагнозу та визначення ступеню активності захворювання застосовано принцип мультифакторності у методах обстеження - клінічна активність захворювання (педіатричний індекс активності), концентрація фекального кальпротектину, гістологічні критерії активності, особливості стану системи L-аргінін-NO, показники якості життя, що сприяло підвищенню рівня діагностики та дозволило прогнозувати перебіг захворювання. Аналіз клініко-параклінічного перебігу виразкового коліту дозволив виділити два фенотипи хвороби: хронічний рецидивуючий (сприятливий перебіг) та хронічний безперервний (несприятливий перебіг). Вперше у дітей з виразковим колітом розроблено гістологічні критерії активності запального процесу в кишечнику та критерії прогнозування перебігу хвороби. Доведено, що морфологічним субстратом несприятливого перебігу захворювання (безперервна форма) є поєднання морфологічних ознак високого ступеня активності запального процесу в кишечнику з ознаками ранньої хронізації. Вперше у дітей з виразковим колітом на основі визначення фенотипів хвороби та ступеню активності розроблено підходи до патогенетичної терапії вже на ранніх етапах обстеження. Діагностика безперервної форми виразкового коліту при первинному обстеженні пацієнта обґрунтовує доцільність призначення комбінованої терапії, що дає змогу отримання ремісії захворювання в більш ранній термін. Встановлено, що якість життя хворих на виразковий коліт залежить від ступеня активності запалення, локалізації ураження, тяжкості перебігу. Обґрунтовано напрямки оптимізації сучасних протоколів діагностики на лікування виразкового коліту у дітей з метою підвищення рівня надання медичної допомоги дітям з цією патологією. За матеріалами НДР подано заявку на корисну модель опубліковано 4 статті, 2 тези, зроблено 9 доповідей на наукових форумах України.

76.09.18.0863/0218U000120

Розробити нові підходи до перинатальної діагностики та хірургічного лікування гастрошизису у плодів і новонароджених дітей: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Слепов О.К. – ДР 0115U003301. УДК 616.329-002-073.4-8-089-053.1-053.31.

165 с.

Об'єкт дослідження - гастрошизис у плодів і новонароджених дітей. Мета роботи - підвищити ефективність хірургічного лікування гастрошизису шляхом розробки і обґрунтування раннього способу хірургічного втручання на підставі перинатальної діагностики вади, народження і лікуван-

ня дитини в єдиному науково-лікувальному закладі. Методи дослідження: загальноклінічні, оглядова рентгенографія органів черевної порожнини; пасаж по ШКТ, іригографія; перинатальні ультразвукові дослідження, консультація спеціалістів, морфологічний при аутопсії, статистичні методи. В роботі використано: УЗД Esoate (Нідерланди), фіб्रोезофагодуоденоскоп Olympus GIF XP 20 (Японія). Визначено частоту та причини післяопераційної летальності у новонароджених із ГШ та вплив гіпотермії і збільшення тривалості передопераційного періоду на їх виживання. Визначено основні критерії перинатальної діагностики ГШ у плода. Визначено вплив способу транспортування пацієнта з ГШ на частоту ВАД. Вперше досліджено вплив способу родорозрішення (кесарський розтин або вагінальні пологи) на частоту та ступінь ВАД та анатомічні особливості ГШ, визначено основні критерії перинатальної діагностики та розроблено алгоритм постнатальної діагностики цієї вади. Розроблено нову стратегію і тактику хірургічного лікування гастрошизису у новонароджених в залежності від характеру вади і ступеня вісцеро-абдомінальної диспропорції.

76.09.18.0864/0218U000121

Дослідити показники соматичного та становлення репродуктивного здоров'я дітей різного віку за результатами епідеміологічного, довготривалого спостереження: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник І.Антипкін Юрій Геннадійович Шкіряк-Нижник Зореслава Антонівна – ДР 0115U003302. УДК 613.956:616-053.7.84+613.63-036.2.

192 с.

Проведено епідеміологічне когортне дослідження по вивченню показників соматичного та становлення репродуктивного здоров'я дітей різного віку за результатами довготривалого епідеміологічного спостереження, аналіз даних з медичної документації, соціологічне опитування підлітків та батьків, психологічне тестування дітей, аналіз бази даних. Визначено актуальні проблеми здоров'я дітей, психологічні особистісні характеристики, гендерні відмінності в контексті умов та способу життя сімей. На основі аналізу інформації розроблено заходи по елімінації факторів ризику та рекомендації загальноосвітнім навчальним закладам щодо збереження здоров'я дітей, розроблена та впроваджена автоматизована модель моніторингу школярів, соматичного та репродуктивного здоров'я дівчат і хлопців

76.09.18.0865/0218U000122

Розробити комплекс лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів у жінок з гестаційним діабетом з урахуванням впливу стресогенних факторів, в тому числі, зумовлених бойовими діями: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Авраменко Тетяна Василівна, Лук'янова Ірина Сергіївна. – ДР 0115U003303. УДК 618.3:616.379-008.64-08-039.71-08:618.4/5+616-053.31.

166 с.

Вперше встановлено, що важливою частиною преморбідного фону у хворих на гестаційний діабет (ГД) є стійкий високий рівень особистісної тривожності, що під впливом різного виду стресів, в тому числі пов'язаних з бойовими діями, сприяє збільшенню захворюваності на ГД. Різке поєднання таких поширених клінічних ризик-факторів виникнення ГД як ожиріння, патологічне збільшення маси тіла в I-II триместрах вагітності, обтяжена спадковість з цукрового діабету 2 типу збільшує вірогідність появи цього захворювання від 3,5 до 15 разів. Розвиток ГД асоціюється

з генотипом 10109 G/G гену PNPLA3, за наявності якого ризик появи захворювання зростає в 7,5 разів. Визначені генетичні особливості жінок із захворюванням класів А1 та А2. У розвитку ускладнень вагітності та порушень стану плода і новонародженого у жінок з ГД значну роль відіграють тривала неконтрольована гіперглікемія, про яку свідчить підвищення показника HbA1c, та ендотеліальна дисфункція з порушенням співвідношень між пресорними та депресорними, агрегантними та антиагрегантними біологічно активними речовинами. Різні види порушень процесів обміну у вагітних з ГД призводять до гормональних та гемодинамічних змін матково-плацентарно-плодового комплексу. За наявності дистресу та діабетичної фетопатії виявлено значні зміни показників кровотоку в аорті, середній мозковій артерії, басейні СМА, ниркових артеріях та порушення процесів релаксації міокарду у плода. Такі зміни гемодинаміки у плода як підвищення швидкостей кровотоку в веніозній протоці, на мітральному та трикуспідальному клапанах, гіпертрофія міокарду дають можливість прогнозувати порушення з боку серцево-судинної і нервової системи у новонародженого. Запропоновано ряд показників (клінічних, біохімічних, радіоімунологічних, імуноферментних, доплерометричних) для визначення прогнозу виникнення ГД та його ускладнень, а також проведення доклінічної діагностики порушень стану плода і новонародженого у жінок із цим захворюванням. Патогенетично обґрунтовано та розроблено лікувально-профілактичні заходи з покращення закінчення вагітності для матері і дитини у хворих на ГД та показано їх ефективність. Висунуто пропозицію щодо перегляду офіційних документів з питання діагностики ГД в Україні згідно зі світовими рекомендаціями, з метою більш раннього виявлення захворювання та своєчасного його лікування. Результати роботи можуть бути використані при наданні медичної допомоги вагітним в рододопомічних закладах України. За матеріалами дослідження надруковано 10 статей, зроблено 12 доповідей на наукових форумах України, отримано 3 патенти на корисну модель.

76.09.18.0866/0218U000123

Вивчити роль молекулярно-генетичних та психо-соціальних аспектів у розвитку невиношування вагітності в нестабільних умовах сьогодення: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Воробйова І.І., Скрипченко Н.Я., Знаменська Т.К. – ДР 0115U003304. УДК 618.3-06:616-053.31+575.191+577.73.

124 с.

Основний напрямок досліджень - вивчення молекулярно-генетичних механізмів патогенезу невиношування, які стосуються поліморфізмів генів, задіяних у регуляції імунної системи, гормональному гомеостазу, системи згортання крові. Внаслідок досліджень вперше опрацьована концепція причинно-наслідкового зв'язку деяких ланок патогенезу невиношування вагітності, яка полягає в наступному: генетичні та психологічні передумови у жінок груп ризику призводять до активації прозапальної відповіді з подальшим розвитком синдрому гіперкоагуляції і плацентарного тромбозу, які в умовах порушення рецепції до естрогенів та прогестерону, викликають комплекс нейроімунно-гуморальних змін з розвитком плацентарної дисфункції та активації скорочувальної активності міометрію, що призводить до передчасного переривання вагітності. На тлі цього створено систему профілактики та лікування жінок з невиношуванням до та під час вагітності. Результати робіт широко впроваджені у вітчизняних рододопомічних закладах, ефективність запропонованої технології профілактики та лікування невиношування вагітності підтверджується пери-

натальними наслідками.

76.09.18.0867/0218U000152

Дослідити роль патологічно змінених білків при поліпозному риносинуситі: Заключний звіт /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"; Керівник Заболотний Д.І., Верьовка С.В. – ДР 0115U002825. УДК 612.015:616.211/.232-006:612-092-07.001.8.

44 с.

Досліджено особливості клінічної картини, даних комп'ютерної томографії хворих з аспіриновою триадою та поліпозним риносинуситом без алергії та з алергією. Визначено рівні амідолітичної трипсин-, тромбін-, плазмін- та калікреїн-подібної активностей, вміст основних інгібіторів протеолізу - ?1-інгібітору протеїназ та ?2-макроглобуліну - в тканинах поліпів хворих на поліпозний риносинусит з алергією та без алергії. Показано утворення нефункціонально фрагментованих похідних ферментів, що частково зберігають гідролітичну дію та не піддаються інактивації білковими інгібіторами. Виявлено кількісні відмінності у рівнях утворених фрагментованих похідних протеолітичних ферментів в тканинах поліпів залежно від наявності чи відсутності алергії. Не меншою увагою приділено й нефункціонально асоційованим формам білків, що утворюють відкладення в тканинах поліпів. Морфологічний аналіз поліпів порожнини носа виявив виражений поліморфізм структурних складових, які їх утворюють. Показано високу інформативність спільного застосування світлової та поляризаційної мікроскопії при дослідженні розвитку патологічного процесу, зокрема - для виявлення нефункціонально асоційованих форм білків, що утворюють відкладення в тканинах поліпів. Вперше показано інформаційну цінність комплексного дослідження структури поліпів, їх взаємозв'язок з досліджуваними біохімічними показниками та обґрунтовано їх роль в формуванні особливостей захворювання. Отримані експериментальні дані добре узгоджуються з відомими фундаментальними положеннями стосовно механізмів функціонування білкових систем, шляхів та наслідків порушення їх регуляції.

76.09.18.0868/0218U000153

Вивчити клінічні та морфологічні аспекти застосування клітинної терапії для удосконалення методів реконструктивно-відновлювальної хірургії при патології ЛОР-органів: Заключний звіт /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"; Керівник Мінін Ю.В. – ДР 0115U002827. УДК 616.211/.232:212.015:615-07-08.

44 с.

Клінічними та морфологічними методами визначені особливості регенерації хрящової тканини при її пошкодженні в експерименті після місцевого застосування недиференційованих та диференційованих в хондроцити ММСК. При порівняльному аналізу в терміні спостереження до 3 місяців не відмічено суттєвих розбіжностей в активності хондрогенезу, стимуляції клітинних реакцій в оточуючих місто дефекту тканинах. В порівнянні з контрольною групою після застосування ММСК різного ступеню диференціювання в зоні дефекту були менш вираженими процеси фібротизації. Вивчені особливості культивування аллогенних ММСК та хондроцитів на фасції та колагеновій губці, створені біокомпозиції мезенхімальних клітин на цих біоносіях. Вивчено їх вплив на регенерацію пошкодженого хряща. При застосуванні біокомпозицій клітин з фасцією поряд з активацією хондрогенезу відмічено виражений фібрілогенез. Розроблено спосіб диференціації мезенхімальних стовбурових клітин, який скорочує час отримання клітинного матеріалу.

76.09.18.0869/0218U000154

Діагностика та шляхи корекції слухових порушень за типом звукосприйняття у осіб, які знаходились в зоні проведення антитерористичної операції з урахуванням ауральних та екстраауральних змін: Заключний звіт /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"; Керівник Шидловська Тетяна Анатолівна. – ДР 0115U002828. УДК 616.282.7:616.1:616.8:613.164.001.8.

103 с.

Акутравма, вплив звуків високої інтенсивності викликає специфічне ураження слухової системи. Саме з впливом потужних звуків, які нерідко супроводжуються ударною хвилею при застосуванні різних типів озброєння, стикаються під час виконання службових обов'язків військовослужбовці, що робить акубаротравматичне ураження слухової системи професійною патологією. В зв'язку з цим необхідно об'єктивно діагностувати порушення у різних відділах слухового аналізатора, а також екстраауральні прояви при акутравмі. Обстежено 152 особи, які знаходились в зоні проведення антитерористичної операції (АТО). Дана характеристика слухової функції з урахуванням екстраауральних проявів у осіб, що отримали акутравму в зоні АТО, які були розподілені на три групи в залежності від аудіологічної характеристики слухових порушень. Контролем слугували 15 здорових нормальнотуючих осіб, які не мали контакту з інтенсивним шумом. Всього було обстежено 167 осіб. Мета роботи - визначити найбільш значущі показники клінічних, електроакустичних, пси-хоакустичних та електрофізіологічних досліджень з урахуванням екстраауральних проявів у осіб, які отримали акутравму в зоні проведення антитерористичної операції в плані прогнозування перебігу, шляхів корекції СНП та запобігання розвитку тяжких порушень слуху. Методи дослідження: клінічні; суб'єктивна аудіометрія, акустична імпедаансометрія, слухові викликані потенціали (КСВП та ДСВП), реоенцефалографія (РЕГ), електроенцефалографія (ЕЕГ) і вестибулометрія. В роботі дана характеристика стану різних відділів слухового аналізатора при бойовій акутравмі та описані екстраауральні прояви. Виявлені виражені

зміни на рівні стовбуромозкових та коркових структур слухового аналізатора, а також порушення центральної регуляції та ознаки не-достатності компенсаторно - пристосувальних механізмів слухової системи у постраждалих в зоні АТО. У досліджуваних хворих виявлені виражені екстраауральні порушення, що свідчать про по-тужній системний вплив бойової акутравми. Проведені нами дослідження дозволили встановити наявність порушення слухової функції по типу звукосприйняття за даними як суб'єктивної, так і об'єктивної аудіометрії, а також екстраауральні прояви у осіб, які отримали акутравму в зоні проведення АТО та визначити найбільш інформативні ознаки за даними комплексних клініко - інструментальних досліджень в плані прогнозування перебігу та шляхів корекції сенсоневральних порушень слуху при бойовій акутравмі.

76.09.18.0870/0218U000377

Закономірності формування індивідуальних комплексних регуляторних порушень у онкологічних хворих при комбінованому лікуванні: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Сорочан П.П., Прохач Н.Е. – ДР 0115U003001. УДК 616-006:612.017.

196 с.

Об'єкт дослідження: імунологічні, гематологічні та психосоматичні порушення при комбінованій терапії хворих на

рак тіла матки (45 осіб) та грудної залози (45 осіб). Мета дослідження: встановити закономірності формування комбінованих імунологічних, гематологічних та психосоматичних порушень у онкологічних хворих та визначити індивідуальні фактори ризику ускладнень протипухлинного лікування. Методи дослідження та апаратура: імунологічні, гематологічні, біохімічні, клінічні, морфологічні, статистичні; світлові мікроскопи, протоковий цитофлуориметр, спектрофотометр, гематологічний та імуноферментний аналізатори. Теоретичні і практичні результати: встановлено закономірності формування регуляторних порушень у хворих на рак грудної залози та тіла матки при комбінованому лікуванні. Визначено групи ризику та розроблено математичні моделі прогнозування розвитку окремих гематологічних, імунних та психосоматичних порушень у хворих на рак грудної залози та тіла матки. Розроблено методологію попереднього групування хворих на основі аналізу варіабельності серцевого ритму, яка дозволяє індивідуалізувати передбачувані імуногематологічні та психосоматичні ускладнення лікування. Новизна: вперше обґрунтовано підхід до визначення індивідуального ризику виникнення специфічних імунних і гематологічних розладів та психосоматичних порушень при протипухлинному лікуванні онкологічних хворих, який базується на оцінці вихідного стану вегетативної регуляції та урахуванні окремих гематологічних, імунних та ендокринних показників. Ефективність впровадження: своєчасне прогнозування розвитку гематологічних, імунних та психосоматичних ускладнень протипухлинного лікування у хворих на рак тіла матки та грудної залози дасть можливість призначити супровідне лікування, яке дозволить провести протипухлинну терапію у повному обсязі, скоротити строки госпіталізації та покращити якість життя онкологічних хворих. Галузь використання: онкологія, радіологія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0871/0218U000379

Вибір тактики лікування кісткових метастазів ^{153}Sm -оксабифором для зниження ризиків ускладнень: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Грушка Г.В. – ДР 0115U003003. УДК 616-006:612.017.

199 с.

Об'єкт дослідження: токсична дія радіонуклідної терапії (РНТ), клінічні, лабораторні, морфологічні дозиметричні властивості. Мета дослідження: підвищити ефективність радіонуклідної терапії кісткових метастазів за рахунок зниження частоти та ступеня ускладнень шляхом індивідуалізації вибору схеми лікування. Методи дослідження та апаратура: клінічні, лабораторні (визначення рівня лейкоцитів, гемоглобіну, тромбоцитів, граулоцитів), променеві, радіонуклідні з $^{99\text{mTc}}$ -пірфотехом та ^{153}Sm -оксабифором і статистичні дослідження. Апаратура: гамма-камера, радіометер, рентгеноапарат, комп'ютерний томограф, автоматичний аналізатор. Теоретичні і практичні результати: відмічена висока ступінь кореляції між введеною питомою активністю і поглиненою дозою на червоний кістковий мозок; між поглиненою дозою на червоний кістковий мозок і кумулятивною активністю в кістці. Отримано співвідношення між поглинутою дозою на червоний кістковий мозок, індивідуальними показниками фармакокінетики ^{153}Sm -оксабифору та анатомічними особливостями пролікованих пацієнтів, що дозволяє визначити питому активність радіофармпрепарату (РФП) для наступних курсів РНТ з урахуванням коефіцієнтів утримання РФП та варіабельності об'єму трабекулярної кістки поперекових хребців L2-L4. Новизна: вперше доведено, що для індивідуалізації лікування кісткових метастазів, тобто вибору індивідуальної (оптимізованої) для кожного

хворого лікувальної активності ^{153}Sm -оксабифору, доцільно здійснювати прогностичну оцінку поглинутої дози на червоний кістковий мозок при проведенні попередніх курсів РНТ з урахуванням коефіцієнта утримання радіофармапрепарата та коефіцієнта варіабельності об'єму трабекулярної кістки поперекових хребців L2-L4. Ефективність впровадження: полягають у зниженні кількості курсів РНТ, що зменшує вартість лікування на 2000-4000 грн. Галузь використання: радіологія, онкологія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0872/0218U000380

Розробити шляхи індивідуалізації комплексного лікування хворих на вторинно-набряковий рак грудної залози з урахуванням молекулярно-біологічних характеристик пухлини: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Красносельський М.В. – ДР 0115U003004. УДК 616.006.-618.19+615.2.

179 с.

Об'єкт дослідження: вторинно-набряковий рак грудної залози (ВНРГЗ) із різним профілем експресії діагностичних та прогностичних маркерів у 54 хворих. Мета дослідження: підвищити ефективність комплексного лікування хворих на набряковий рак грудної залози шляхом розробки тактики індивідуалізації лікування на основі оцінки молекулярно-біологічних маркерів пухлини. Методи дослідження та апаратура: клініко-інструментальні, імуноферментні, електронномікроскопічні, дозиметричні, статистичні; аналізатор імуноферментний Immunoschem-2100, мікромом санний МС-2. Теоретичні і практичні результати: отримано наукові дані щодо об'єктивного визначення поширеності пухлини та вторинного набряку грудної залози в динаміці лікування. Встановлено підвищення рівня VEGF до лікування в усіх хворих на ВНРГЗ, що свідчить о високої агресивності пухлини, доведено прогностичну значущість рівнів VEGF на неoad'ювантну поліхіміотерапію. Розроблено алгоритм вибору тактики неoad'ювантного лікування хворих на ВНРГЗ з урахуванням оптимальної комбінації прогностичних молекулярно-біологічних маркерів агресивності пухлини. Новизна: вперше обґрунтовано шляхи індивідуалізації комплексного лікування хворих на вторинно-набряковий рак грудної залози з урахуванням молекулярно-біологічних характеристик пухлини. Розроблено спосіб прогнозування розвитку рецидивів вторинно-набрякового раку грудної залози після комплексного лікування, який дозволяє імовірно прогнозувати виникнення рецидиву на ранніх стадіях його розвитку. Доповнено наукові дані щодо клініко-морфологічних та ультраструктурних особливостей ВНРГЗ. Ефективність впровадження: полягає у зменшенні кількості курсів неoad'ювантної хіміотерапії, що дозволяє заощадити понад 10000 гривень на одну хвору (витрати на перебування у стаціонарі та медикаментозне забезпечення). Галузь використання: онкологія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0873/0218U000381

Комбіноване лікування хворих на рак яєчників III - IV стадії з урахуванням молекулярно-біологічних чинників ризику розвитку рецидивів і метастазів: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Міхановський О.А. – ДР 0115U003005. УДК 616.06-618.11.

214 с.

Об'єкт дослідження: комбінований метод лікування раку яєчників з проведенням неoad'ювантної хіміотерапії. Мета роботи: підвищити ефективність комбінованого лікування хворих на рак яєчників III-IV стадії шляхом розробки технології індивідуалізації неoad'ювантної хіміотерапії на підставі оцінки молекулярно-біологічних властивостей пухлини за допомогою відеолапароскопії. Методи дослідження та апаратура: клінічні, рентгенологічні, імунологічні, морфологічні, статистичні, прилад діагностичний ультразвуковий GEE0843, аналізатор автоматичний гематологічний SF-3000 "SYSMEX". Теоретичні і практичні результати: встановлено взаємозв'язок між рівнем експресії молекулярно-біологічних маркерів і терапевтичним патоморфозом пухлини у хворих на рак яєчників. Доведено значущість визначення рівня експресії молекулярно-біологічних маркерів для оцінки ризику розвитку того чи іншого виду рецидиву у хворих на рак яєчників III-IV стадії. Розроблено спосіб комбінованого лікування завдяки визначенню виду рецидиву захворювання залежно від рівнів експресії молекулярно-біологічних маркерів VEGF, Vcl-2, Ki67 і p53, що дозволило індивідуалізувати вибір схем лікування та попередити виникнення рецидивів. Новизна: вперше в Україні розроблено технологію комплексного лікування хворих на рак яєчників III-IV стадії на підставі оцінки рівня експресії молекулярно-біологічних маркерів пухлини та їх співвідношення з видом рецидиву захворювання. Визначено показники до застосування діагностичної лапароскопії у хворих на поширений рак яєчників. Ефективність впровадження: економічний ефект полягає у зменшенні кількості циклів хіміотерапії другої лінії, що дозволяє заощадити понад 10000 гривень на одного хворого на рак яєчників III-IV стадії (витрати на перебування у стаціонарі та медикаментозне забезпечення). Галузь використання - онкологія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0874/0218U000382

Оптимізація діагностики раку яєчників шляхом обґрунтування можливості використання пухлиноасоційованого маркера HE-4: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Сухіна О.М., Міхановський О.А. – ДР 0117U001050. УДК 618.11-006.6.

148 с.

Об'єкт дослідження: злоякісні пухлини яєчників. Мета дослідження: підвищити точність діагностики раку яєчників та прогнозування його рецидивів шляхом визначення клінічної інформативності пухлиноасоційованого маркера HE-4. Методи дослідження та апаратура: радіологічні, морфологічні, клініко-інструментальні, статистичні; імуноаналізатор-фотометр електрореміюнісцентний cobas e 411. Теоретичні і практичні результати: встановлено клінічну інформативність пухлиноасоційованого маркера HE-4, яка вище в 1,8 разу в порівнянні з СА-125, для діагностики злоякісних пухлин яєчників (ЗПЯ). Визначено, що наявність асцитів впливає на вихідний рівень експресії пухлинних маркерів, підвищуючи HE-4 в 3,7 разу, а СА-125 - в 2,1 разу. Виявлено, що при асцитних формах новоутворень яєчників чутливість HE-4 вище тільки у пацієток віком понад 50 років у порівнянні з СА-125. Уточнені наукові дані стосовно точності маркера HE-4, яка є вище за СА-125 при всіх гістологічних типах злоякісних пухлин яєчників (особливо у випадках муцинозного, ендометріоїдного і світлоклітинного раку). Виявлено, що вищевказаний маркер є стадієзалежним. Новизна: вперше доведено, що вихідний рівень HE-4 вище 500 пмоль/л є показником ризику рецидивування до 1 року, на основі чого розроблено спосіб прогнозування виникнення рецидивів у хворих на ЗПЯ та встановлення терміну безрецидивного періоду. Встановлено, що специфічність

інгібітору протеаз HE-4 перевищує специфічність онкофетального протеїну CA-125 в 1,5 разу, що дозволяє рекомендувати його використання в діагностиці ЗПЯ. Ефективність впровадження: первинна діагностика пацієнток з пухлиною яєчника з пухлиноасоційованим HE-4 в 1,8 разу підвищує відсоток виявлення пухлини на ранніх стадіях, що дозволяє знизити кількість циклів ПХТ з 8-10 до 6, що дозволяє заощадити близько 8 тис. грн. на лікування однієї хворої. Галузь застосування: онкологія. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

76.09.18.0875/0218U000383

Визначення потенційної протипухлинної активності комплексів хіміопрепаратів з неорганічними наночастинками: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України"; Керівник Красносельський М.В. – ДР 0117U001051. УДК 616-006.

104 с.

Об'єкт дослідження: протипухлинні властивості наночастинок з доксорубіцином. Мета дослідження: порівняння в експерименті протипухлинної активності, туморотропності і гострої токсичності комплексів хіміопрепаратів з нанорозмірними неорганічними носіями українського виробництва. Методи дослідження та апаратура: радіобіологічні, фізико-хімічні, морфологічні, статистичні. Апаратура: рентгенівська установка РУМ-17, універсальний дозиметр UNIDOS, мікроскоп Leica 6000B, цифрова камера Leica DFC 310 FX, спектрофотометр SPECORD 200, спектрофлюориметр Lumina. Теоретичні і практичні результати: встановлена протипухлинна активність наноконкомплексів доксорубіцину з ортованадатом гадолінію за показником гальмування росту карциноми Герена - 46,1 %. Кінетичні параметри росту карциноми Герена за часом подвоєння об'єму пухлини (Td, доба) складала 3,13. Доведено радіосенсibiliзуючий ефект наноконкомплексів доксорубіцину при поєднанні з рентгенівським опроміненням (доза 10,0 Гр на зону росту пухлини) за індукцією апоптозу пухлинних клітин карциноми Герена через 6 і 24 години після опромінення та гальмуванням росту пухлини. Новизна: вперше в експерименті розроблено метод одержання комплексів основної форми доксорубіцину з магнітними наночастинками і наночастинками ортованадатів гадолінію та проведена оцінка їх протипухлинної активності. Ефективність впровадження: немає. Галузь використання: радіологія, клінічна онкологія. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

76.09.18.0876/0218U000392

Дослідити ефективність і розробити критерії лікування травматичних та вогнепальних ушкоджень грудного та поперекового відділів хребта та їх наслідків: Заключний звіт /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України"; Керівник Радченко Володимир Олександрович. – ДР 0115U003023. УДК 616.711.5/.6-001.515-089.

185 с.

Об'єкт дослідження - математична модель різноманітних методів фіксації хребта при ушкодженнях грудного та поперекового відділів хребта. Фактори впливу на перебіг регенерації тіла грудного та поперекового відділу хребта. Мета роботи - розробити математичну модель різноманітних методів фіксації та вивчити розподіл внутрішніх напружень в конструкціях при хірургічному лікуванні ушкоджень грудного та поперекового відділу хребта. Визначити вплив різних факторів, а саме роль крововиливу, на регенерацію тіла хребця. Методи дослідження - клінічні, біомеханічні, мате-

матичні, статистичні. Найбільш поширеними травматичними та вогнепальними ушкодженнями грудного та поперекового відділу хребта, що підлягали хірургічному втручанню були різноманітні клінічні форми вибухових переломів хребта. Створена математична біомеханічна модель ушкоджень грудного та поперекового відділу хребта. В експерименті було доведено що використання фіксуючої конструкції дозволило знизити напруження у зруйнованому хребці. Під час вертикального навантаження найбільш напруженим є задній опорний комплекс. У хребцях над фіксуючою конструкцією більш напруженими є ніжки хребців, а нижче - пластини дуг. Максимальні напруження у фіксуючій конструкції розташовані у стержнях під механізмом кріплення верхніх гвинтів. Використання фіксуючої конструкції з шістьма фіксуючими гвинтами суттєво не змінило НДС в розрахунковій моделі. Найбільше зниження напружень спостерігається у стержнях фіксуючої конструкції - близько 20 %. У результаті морфологічного дослідження встановлено, що введення в дірчастий дефект тіла хребця кролів фібринового згустку сприяє прискоренню кісткоутворення через 14 дб та 1 міс. після травми, причому кісткова тканина утворюється безпосередньо на фрагментах фібринового згустку. Через 14 дб після операції за умов використання фібрину відносна площа кісткової тканини була у 2,17 рази більшою порівняно з контролем. Через 1 міс. вона заповнювала всю територію дефекту, а в дефектах тіл хребців кролів контрольної групи зберігалися ділянки фіброретикулярної тканини.

76.09.18.0877/0218U000393

Оптимізувати діагностику та удосконалити хірургічне лікування у хворих на первинні пухлинні ураження грудного та поперекового відділів хребта: Заключний звіт /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України"; Керівник Корж Микола Олексійович. – ДР 0115U003024. УДК 616.711.5/.6-006-07-089.

231 с.

Об'єкт дослідження - хворі з первинними пухлинними ураженнями хребта. Мета роботи: Оптимізувати диференційну діагностику та удосконалити хірургічне лікування хворих на первинні пухлинні ураження грудного та поперекового відділів хребта. Методи дослідження - клінічні, магнітно-резонансна та комп'ютерна томографія, біохімічні, експериментальні біомеханічні, імунологічні, гістологічні, математичне моделювання, статистичний. Досліджено біохімічні та імунологічні показники у хворих з первинними пухлинними та метастатичними ураженнями грудного та поперекового відділів хребта та виявлено найбільш характерні зміни. Розроблено нові та удосконалено вже відомі способи та пристрої для біопсії пухлин хребта в залежності від щільності ураження та проведено їх апробацію. На основі математичного моделювання визначено оптимальні варіанти спондилодезу при вертеброектоміях грудного та поперекового відділів хребта. На основі математичного моделювання розроблено та обґрунтовано використання різних імплантів при вертебректомії. На підставі експериментальних біомеханічних досліджень визначено оптимальні варіанти спондилодезу при вертеброектоміях хребців. Розроблено новий спосіб та пристрій для ендопротезування сегменту хребта. Удосконалено показання до хірургічного лікування в залежності від рівня та об'єму ураження.

76.09.18.0878/0218U000394

Розробити методики ендопротезування кульшового суглоба при наслідках травм кульшової западини та проксимального від-

ділу стегнової кістки: Заключний звіт /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України"; Керівник Філіпенко Володимир Акимович. – ДР 0115U003025. УДК 616.728.2-089.

305 с.

Досліджено рентгенанатомічні зміни, стан кісткової тканини, особливості метаболічних реакцій, зміни напружено-деформованого стану кульшової западини та проксимального відділу стегнової кістки та можливості його нормалізування у пацієнтів з наслідками травм кульшової западини та проксимального відділу стегнової кістки, проведено дослідження остеointegraційних процесів в різних типах поверхонь імплантатів та порівняльний аналіз міцності кістково-металевого блока для 6 типів поверхонь імплантатів в експерименті на щурах. Шляхом експериментально-біомеханічного обґрунтування розроблено методики ендопротезування та післяопераційної реабілітації цієї групи пацієнтів. Проведено апробування розроблених методик в клініці, досліджено їх ефективність.

76.09.18.0879/0218U000402

Методи прямої та непрямой профілактики тромбоемболії легеневої артерії: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Корсак В'ячеслав Васильович. – ДР 0115U001104. УДК 616.14-005.6-031.38-073.916.

87 с.

Робота мала на меті визначити основні порушення регіонарної гемодинаміки при тромбозах глибоких вен у системі нижньої порожнистої вени і визначити основні кількісні параметри венозного кровоплину в залежності від рівня тромбозу. З'ясувати практичну схему венозної системи нижньої порожнистої вени, що ґрунтується на особливостях анатомічної будови і функціональних можливостях її складових (магістраль - колагераль, колектор). Обґрунтувати вибір оптимального способу хірургічного лікування залежно від стану функціонального стану колатерального кровоплину

76.09.18.0880/0218U000427

Дослідження взаємозв'язку апоптозу нейтрофілів і фагоцитарно-лімфоцитарних механізмів із ступенем активності та клінічними проявами у хворих на системні захворювання сполучної тканини: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького; Керівник Потьомкіна Галина Олександрівна. – ДР 0115U000055. УДК 612.014.33+576.385:616.155.34:616-018.2.

78 с.

Об'єкт дослідження - хворі на системні захворювання сполучної тканини (СЗСТ) та гострі запальні процеси органів черевної порожнини (гострий панкреатит і панкреонекроз). Мета роботи - дослідити взаємозв'язок апоптозу та вторинного некрозу гранулоцитів та мононуклеарів (лімфоцитів і моноцитів) із ступенем активності та клінічними проявами СЗСТ з метою вдосконалення діагностики та визначення ступеню активності базової терапії. Методи дослідження - проточна цитофлюорометрія, мікроскопія, імуногістохімічні, статистичні методи дослідження дослідження. З використанням технології Arolect встановлено, що некроз гранулоцитів та мононуклеарних клітин був вірогідно більшим при хронічному запаленні у хворих на СЗСТ, а саме в пацієнтів на системну склеродермію та системний червоний вовчак. Натомість, апоптоз гранулоцитів і мононуклеарних клітин крові виявився найвищим у хворих на змішані СЗСТ. На основі отриманих даних розраховано ROC-криву

для визначення чутливості (69,5%) і специфічності (88,8%) технології Arolect та кількості некротичних й апоптичних лейкоцитів у групі здорових осіб, число яких не переважало 3,0%. Комплексні імунологічні дослідження та визначення апоптичних та некротичних лейкоцитів дасть можливість більш диференційовано підійти до вибору схеми базової терапії для лікування СЗСТ. З метою профілактики формування аутоімунних ускладнень у хворих після гострих запальних процесів та попередження посилення аутоагресії у хворих на СЗСТ рекомендовано перспективний метод використання лектин-кон'югованих магнітних мікрочастинок. Галузь застосування: клінічна імунологія, ревматологія, хірургія, кардіологія.

76.09.18.0881/0218U000428

Вивчення патоморфологічних, етіологічних та патогенетичних особливостей захворювань щитоподібної залози, серцево-судинної, травної, сечовидільної та репродуктивної систем і перинатального періоду з метою удосконалення їх морфологічної діагностики: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Зербіно Дмитро Деонисович; Поспішіль Юрій Олексійович. – ДР 0113U000205. УДК 616.1+616.3+616.44+616.6+618.15/.16+618.29+618.36)-02-092-091.8.

127 с.

Виявлено прояви патоморфозу захворювань щитоподібної залози у жителів Прикарпатського ендемічного зобного регіону за період з 1981 року по 2012 рік. Визначено морфологічні зміни у внутрішніх сонних артеріях при їх патологічних деформаціях, критерії морфологічної діагностики синдрому Бланда-Уайта-Гарланда та ідіопатичного гранулематозного міокардиту, розподіл ЕрСМ+ та СК19+ клітин при хронічному стеатогепатиті та гепатиті С. Уточнено критерії морфологічної діагностики атипичної залозистої гіперплазії передміхурової залози та простатичної інтраепітеліальної неоплазії. Проведено клініко-морфологічний аналіз випадків артеріо-венозних мальформацій головного мозку у дітей, муковісцидозу та синдрому Шинцеля-Гідіона.

76.09.18.0882/0218U000429

Управління здоров'ям населення в системі медичного забезпечення України: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Рудень Василь Володимирович. – ДР 0113U000202. УДК 614.2:658(477).

34 с.

За результатами комплексного соціально-гігієнічного дослідження обґрунтовано ризик-орієнтовану модель медичної профілактики раку молочної залози серед осіб жіночої статі на первинному рівні медичного обслуговування, де в основу покладені механізми виявлення та мінімізації керованих наявних факторів ризику з персоналізацією на конкретну жінку у практичній діяльності лікаря загальної практики - сімейного лікаря, ефективність чого засвідчують результати експертної оцінки та дані локального організаційного експерименту. Робота передається за кордон за довірливою ціною.

76.09.18.0883/0218U000430

Вивчити епідеміологічні особливості формування і функціонування природних осередків актуальних ендемічних захворювань в різних клімато-географічних зонах і регіонах України: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Ке-

рівник Виноград Наталія Олексіївна. – ДР 0113U000212. УДК 616.91-022-036.21.

43 с.

Встановлено, що у західноукраїнському і центральному регіонах країни наявні адекватні клімато-географічні та біофілотичні умови для формування і функціонування природних осередків зооантропонозних трансмісивних і нетрансмісивних інфекцій, зокрема туляремії, Ку-гарячки, ГЗН і ГГНС. Вивчено видовий спектр гризунів і кліщів на ендемічних територіях. Збільшення їх частки та переважання приватного сектору в тваринництві є об'єктивними чинниками довготривалого існування природних і антропоургічних осередків зооантропонозів. Виявлено, що територія західного регіону за результатами сероепідеміологічного моніторингу сукупного населення є ендемічною щодо Ку-гарячки, де групою ризику ураження є населення сільської місцевості, а Київська область – гіпоендемічна щодо *S. burnetii*. Уперше в центральному регіоні держави встановлено циркуляцію збудників ГГНС, що має високе медико-соціальне значення для населення цього регіону і країни в цілому. Висока частка виявлених серопозитивних осіб серед груп високого професійного ризику зараження хантавірусами зумовлює необхідність подальшого поглибленого вивчення проблеми ГГНС для з'ясування причин існуючої ситуації. Вагоме медико-соціальне значення ГЗН у західноукраїнському регіоні підтверджено результатами госпітального нагляду: частка ГЗН в структурі сезонних гарячкових стаїв була суттєвою. Вперше вивчені особливості клінічної маніфестації ГЗН та епідеміологічні прояви цього захворювання є визначальними для організації надання медичної допомоги таким хворим і планування протиепідемічних заходів для захисту населення від цього трансмісивного особливо небезпечного захворювання. Виявлені природні осередки зумовлюють необхідність проведення верифікації діагнозів у хворих на сезонні гарячкові стани у системі закладів практичної охорони здоров'я, що дозволить оптимізувати специфічне лікування пацієнтів, знизити летальність та інвалідизацію у разі інфікування їх хантавірусами, *S. burnetii*, вірусом ГЗН, *F. tularensis*. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.09.18.0884/0218U000431

Опрацювання вікових стандартів фізичного розвитку молодших школярів м. Львова:

Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Федоренко Віра Іларіонівна. – ДР 0113U000211. УДК 613.955:616-053.5-071.3(477.83).

179 с.

Упродовж 2014 - 2015 р.р. проведено антропометричні виміри (зріст, маса тіла, обвід грудної клітки) у 1966 школярів віком 7 - 10 років (979 хлопчиків, 987 дівчаток) загальноосвітніх шкіл м. Львова. Установлено, що зріст, маса тіла, обвід грудної клітки обстежених хлопчиків і дівчаток відповідають віковим фізіологічним закономірностям розвитку. На основі отриманих антропометричних показників опрацьовані регіональні стандартизовані показники фізичного розвитку і шкали регресії. Виявлено, що більшість львівських молодших школярів поміж обстежених мають середній зріст та гармонійний розвиток. З'ясовано, що динаміка змін зросту, маси тіла і обводу грудної клітки молодших школярів за останні 49 та 19 років свідчить про активацію процесів акселерації на фоні астенізації і граціалізації дітей.

76.09.18.0885/0218U000432

Діагностика та лікування інфекційних хвороб при їх несприятливому перебігу із ускладненнями та хронізацією: Заклучний звіт

/Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Зінчук Олександр Миколайович. – ДР 0113U000206. УДК 616.9-036.12-039.36-092.19-08.218 с.

Використовуючи сучасні відомості про патогенез найбільш актуальних інфекційних хвороб, розроблено нові методи їх діагностики та лікування у випадках несприятливого перебігу. Запропоновано шляхи корекції негативного впливу етіотропної та патогенетичної терапії. В ході виконання НДР успішно випробувано розроблений на кафедрі поліпотентний метод імунізації автолейкоцитами для посилення противірусної терапії ХГВ, лікування позапечінокових проявів ХГВ та ХГС, зокрема криоглобулінемічних васкулітів, для впливу на рівень активності прозапального цитокіну ФНП-альфа, а також для зменшення побічного ефекту противірусної інтерферонотерапії. З'ясовано етіологічну роль *V.Burkholderii* у виникненні вогнищевої склеродермії, генетичні передумови і прогностичне значення рибавірин-індукованої гемолітичної анемії, можливості регресії виражених стадій фіброзу засобами противірусної терапії хронічного гепатиту С при різних варіантах поліморфізму гену IL28b, інструментальна оцінка порушень когнітивних функцій у хворих на хронічні вірусні гепатити тощо.

76.09.18.0886/0218U000433

Клініко-патогенетичні особливості захворювань нервової системи різного генезу (розсіяний склероз, епілепсія, вертеброневрологічні розлади, хвороба Паркінсона) в мешканців Західноукраїнського регіону: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Негрич Тетяна Іванівна. – ДР 0113U000210. УДК 616.8-02-092(477.83).

260 с.

Вивчити особливості клінічних проявів, соціального статусу та імунобіологічних показників плазми крові у хворих на розсіяний склероз дітей, визначення найбільш інформативних прогностичних критеріїв перебігу цього захворювання й оптимізація його лікувальної тактики, удосконалення діагностики та лікувальної тактики при епілепсії шляхом встановлення закономірностей та типології патоморфозу симптоматичної епілепсії в порівнянні з криптогенною та ідіопатичною епілепсією, базуючись на результатах комплексного лонгітюдного клінічного, нейропсихологічного, нейрофізіологічного, нейровізуалізаційного обстеження.

76.09.18.0887/0218U000434

Організація служби управління медичними послугами (в інтеграції з медичними стандартами, клінічними протоколами та DRG): Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Любінець Олег Володимирович. – ДР 0113U000208. УДК 614.21.001.37.004.68.

46 с.

Об'єкт дослідження: служби управління медичними послугами у сфері охорони здоров'я України, провідних країн ЄС і світу, система охорони здоров'я України, інструментарій та механізми управління галуззю і регулювання діяльності у сфері охорони здоров'я через організацію служби управління медичними послугами в інтеграції з медичними стандартами, клінічними протоколами. Мета роботи: дослідження інструментів та механізмів застосування стандартів та нормативів СОЗ, провідних країн ЄС і світу для розробки пропозицій щодо їх використання для організації служби управління медичними послугами (в інтеграції зі стандартами, госпітальним протоколами і DRG) СОЗ України. Методи дослідження: системний аналіз (обґрунтуван-

ня напрямів та обраних методів вирішення завдань, розробка методики дослідження), ретроспективний (щодо перспектив розвитку галузі), метод експертних оцінок (отримання вихідної інформації, її підготовка та обробка для аналізу), математично-статистичні методи (визначення узгодженості отриманих результатів), порівняльного аналізу (узагальнення законодавчої бази щодо організації служби управління медичними послугами), методи описового та абстрактного моделювання (формулювання висновків). Для виконання поставлених завдань використано кількісні методи дослідження з широкого кола соціально-економічних та гуманітарних наук. Проблеми адаптації і функціонування соціально-економічних структур в умовах ринкових відносин сьогодні як ніколи надзвичайно актуальні. Повсюдне впровадження в соціальну сферу належного інструментарію та механізмів, широке використання маркетингових технологій у сфері медичних послуг - все це докорінно впливає на виробничі відносини. У сучасних реаліях для успішної конкурентоспроможної діяльності на ринку медичних послуг необхідно використовувати нові принципи управління, адекватні ринковій економіці. Дослідження показують, що теоретичний і практичний досвід традиційних методів управління сьогодні розумно поєднується з науковими основами маркетингу і новітніми інформаційними технологіями математичного і економічного моделювання. Особлива увага надається фундаментальним концепціям і принципам управлінського фінансування в тих галузях і структурах суспільства, в яких проблеми управління і ухвалення рішень щодо інвестування, ґрунтуються на принципах економічної значущості. Наприкінці ХХ століття з'явилася безліч наукових досліджень і публікацій, що вивчають вітчизняний ринок і відносини, які характеризують його. Однак у вітчизняній літературі проблема організації служби управління медичними послугами висвітлена ще явно недостатньо. В цілях підвищення ефективності використання ресурсів таких систем в умовах ринкових відносин є вкрай актуальними визначення і узгодження понятійного апарату такої системи, а також побудова науково-обґрунтованих моделей системи управління медичними послугами, їх опис і пошук варіантів оптимального функціонування. У сучасних умовах широко впровадження інформаційних технологій актуальні наукові дослідження, що розкривають роль і ступінь формалізації управлінської й виробничої діяльності та можливості її моделювання. У дослідженні розкривається суть системи управління медичними послугами, зокрема управління безперервним покращенням якості медичних послуг. Представлено понятійний апарат термінів і характеристик, що описують ці системи. Обґрунтовано концептуальність побудованої моделі системи управління медичними послугами. Такий підхід визначення одних елементів системи за допомогою інших, з одного боку, дозволяє розкрити діалектику об'єктивних взаємозв'язків структур послуг управління медичними послугами, з іншого - генетика таких взаємозв'язків довела об'єктивність відкритої моделі і її адекватність реальній системі. Результати. Застосування вищезазначених методів дослідження дозволить дослідити напрями удосконалення управління СОЗ та регулювання діяльності у сфері охорони здоров'я в Україні, провідних країнах ЄС і світу щодо організації служби управління медичними послугами і інтеграції зі стандартами, госпітальними протоколами та діагностично-розрахунковими групами (DRG), розробити моделі їх реалізації на національному, регіональному та місцевих рівнях, опрацювати науково-практичні засади регулювання вищезазначеної діяльності в Україні і на цій основі обґрунтувати доцільність створення інтегрованої служби управління медичними послугами та інтегрованої СОЗ України, а також здійснити оцінку сучасного стану та виявити проблеми управління вітчизняною СОЗ на різних

її рівнях. На думку усіх охоплених проведеним кафедрою анкетуванням ООЗ - не слід інтегрувати у систему ринкових відносин підсистему охорони здоров'я Міністерства оборони (66,0%), МВС(64,2%), СБУ(52,1%), прикордонної служби (49,8%) та пенітенціарної системи (27,4%). Кожен третій опитаний ООЗ (33,6+4,5%) та 42,9+4,8% лікарів-спеціалістів вважають доцільним впровадити у всю систему охорони здоров'я України ринкові відносини. 51,8+4,8% ООЗ та 40,9+4,8% лікарів-спеціалістів негативно оцінюють перехід усієї системи охорони здоров'я на ринкові відносини. Серед ООЗ 43,6+4,7% осіб позитивно оцінили надання ЗОЗ статусу некомерційних комунальних підприємств, серед лікарів-спеціалістів таких осіб було 29,5+4,5%. Негативну оцінку можливості переходу ЗОЗ у статус некомерційних комунальних підприємств дали 26,4+4,2 ООЗ та 39,1+4,8% лікарів-спеціалістів. Ще відповідно 30,0% та 31,4% опитаних не змогли відповісти на поставлене запитання. Найбільш доцільною формою організації роботи сімейного лікаря опитані особи (57,3+4,7% ООЗ та 59,0+4,8% лікарів-спеціалістів) назвали працю сімейного лікаря у ЗОЗ, як найманого працівника на умовах, при яких він працює у даний час. Щодо інших організаційних форм роботи сімейного лікаря думки опитаних розділились наступним чином: ? сімейний лікар повинен працювати у комунальному некомерційному підприємстві за контрактом (19,0+3,7% ООЗ та 14,3+3,4% лікарів-спеціалістів); ? сімейний лікар повинен бути найманим працівником у комунальному некомерційному підприємстві (відповідно 7,3+2,5% та 8,6+2,7%); ? як найманий працівник у приватному медичному закладі (3,6+1,8% та 6,7+2,4%). Лише 12,7+3,2% ООЗ та 11,4+3,1% лікарів-спеціалістів підтримують думку МОЗ України про те, що оптимальною формою роботи сімейного лікаря є його праця, як фізичної особи підприємця, у власній приватній амбулаторії. Обчислення вартості та ціни медичних послуг у ЗОЗ, на думку осіб охоплених анкетуванням, повинні забезпечити: агенція фінансування медичних послуг (41,8+4,7% ООЗ та 47,6+4,9% лікарів-спеціалістів) або МОЗ України (20,0+3,8% ООЗ та 25,7+4,3% лікарів-спеціалістів). Кожен п'ятий опитаний ООЗ (20,9+3,9%) та лікар-спеціаліст (21,9+4,0%) вважав, що розрахунок вартості та ціни медичних послуг слід робити у ЗОЗ; 17,3+3,6% ООЗ та 4,8+2,1% лікарів-спеціалістів відповіли, що лікар, який працює як ФОП, повинен сам вести такі розрахунки. Анкетування показало, що значний відсоток опитаних (47,4+4,8% ООЗ та 47,6+4,9% лікарів-спеціалістів) не розуміють принципу фінансування ЗОЗ за глобальним бюджетом і не змогли відповісти на запитання, чи поліпшить якість медичної допомоги фінансування ЗОЗ за принципом "Глобального бюджету". 20,9+3,9% ООЗ та 29,5+4,5% лікарів-спеціалістів відповіли на це запитання позитивно, а відповідно 31,8+4,4% та 22,8+4,1% ? негативно. На жаль, 68,1+ 4,4% опитаних ООЗ та 83,8+3,6% лікарів-спеціалістів не знають методики обчислення вартості медичних послуг, а відповідно 70,0+4,4% та 84,8+3,5% ? методики обчислення ціни медичних послуг. Очевидно, це можна пояснити тим, що, як показують результати опитування, тільки у 24,6+2,9 ЗОЗ надавались платні медичні послуги. Середня тривалість надання платних медичних послуг у цих ЗОЗ становила 3,7+0,21 років. Модель інтегрованої медицини є оптимальним варіантом організації служби управління медичними послугами населенню, особливо в умовах децентралізації. Вона дозволить уникнути фінансової та організаційної фрагментації в роботі медичних установ, мотивувати співробітників до раціонального розподілу поособового нормативу за рівнями надання медичної допомоги, забезпечити роботу базового механізму "гроші йдуть за пацієнтом". Загалом модель інтегрованої медицини дозволить істотно поліпшити спадкоємність в роботі медичних установ різного рівня, своєча-

сність і якість медичної допомоги, забезпечить оптимальне співвідношення витрати/якість. Галузь застосування: система охорони здоров'я України.

76.09.18.0888/0218U000435

Оптимізація лікувально-діагностичних алгоритмів в офтальмології з використанням комп'ютерних технологій: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Гудзь А.С. – ДР 0113U000204. УДК 617.7-08-07:681.40.

115 с.

Установлено медико-статистичні та епідеміологічні характеристики офтальмоонкологічної захворюваності населення; обґрунтовано математичну модель прогнозування офтальмоонкологічної захворюваності населення України; розроблено детермінаційну модель формування захворюваності населення на ЗНОЗ; показано залежність прогресування діабетичної ретинопатії від генотипів rs2010963 і rs699947 гена VEGFA і від генотипів rs759853 і rs9640883 гена AKR1B1; доведено, що у хворих із ДР без змін на очному дні має місце протромбогенний фенотип Тц, що обумовлює ризик тромбозу і порушень мікроциркуляції ока; доведено вплив дефіциту слізної рідини на захисно-приспосувальні механізми рогівки в умовах розвитку в ній запального процесу, уточнено наукові дані про гіперактивацію місцевого імунітету при бактерійному стафілококовому ендодфальміті, доповнені дані про показники напівкількісної оцінки ступеня гістоморфологічних змін ока при бактерійному стафілококовому ендодфальміті та їх нормалізацію.

76.09.18.0889/0218U000436

Застосування доказових технологій клінічної ефективності засобів немедикаментозної терапії в реабілітації хворих з геморагічним інсультом: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Андрійок Лук'ян Васильович. – ДР 0113U000203. УДК 616-07+615.81.84.

34 с.

В результаті проведеного дослідження встановлено комплекс діагностичних та функціональних показників, що дає можливість розділити реабілітаційний процес на етапи: діагностичний, адаптаційний, контрольний-корекційний, стабілізаційний, підсумковий. З метою визначення ефективності реабілітаційних заходів та корекції відновного процесу, дослідження рекомендовано проводити тричі: при поступленні, після місяця проведеного лікування та по закінченні лікування. Реабілітаційна програма, що включає застосування етапного та комплексного лікування з включенням немедикаментозних методів реабілітації (голкорексфлексотерапії, мануальної, гірудо- та апітерапії) є патогенетично обґрунтованою, що підтверджується достовірно позитивними оцінками функціональних шкал, зменшенням залежності пацієнтів від оточуючих за індексом Бартеля на 20% ($p < 0,05$) та зменшенням інвалідизації пацієнтів за шкалою Ренкіна на 29% ($p < 0,05$). Призначення комплексу медикаментозних, фізіотерапевтичних та натуропатичних методів в комбінації з класичними методиками фізичної та психологічної реабілітації достовірно покращує рухову та чутливу функції пацієнтів на 8% ($p < 0,05$) за шкалою NIHSS, достовірно зменшує спастичний тонус уражених м'язів у пацієнтів на 12% ($p < 0,05$) за даними шкали Ашфорт та покращує когнітивні функції за шкалою MMSE на 19% ($p < 0,05$). Використання комплексного поетапного підходу реабілітації з включенням натуропатичних методів та поєднанням медичної реабілітації із заходами соціальної, професійної та трудової реабілітації значно покращує психо-емоційний стан пацієнтів та змен-

шує прояви депресії (на 44% ($p < 0,05$) за шкалою MADRS та на 40% ($p < 0,05$) за шкалою Бека). Об'єкт дослідження - паренхіматозний півкульовий геморагічний інсульт у пізньому реабілітаційному періоді. Мета роботи - удосконалення діагностички станів та стратегії реабілітації пацієнтів з геморагічним інсультом в пізньому відновному та резидуальному періодах, шляхом застосування індивідуальної (персоніфікованої) комплексної поетапної реабілітації на основі клініко-лабораторного обстеження, в першу чергу, даних нуклеїнового обміну. Подано характеристику пацієнтів при поступленні, результати бальних шкал та біохімічні показники нуклеїнового обміну. За неврологічним статусом у пацієнтів діагностували вкрай важкі (30,3% ОГ та 30% КГ) та важкі порушення (69,7% ОГ та 70% КГ). Діагностували виражені ознаки (42,4% ОГ і 36% КГ) та помірно виражені ознаки (57,6% ОГ та 64% КГ) функціональної неспроможності (за шкалою Ренкіна). За індексом Бартеля у пацієнтів спостерігали виражену (31,8% ОГ і 30% КГ) та помірно виражену (68,2% ОГ і 70% КГ) залежність від оточення. У пацієнтів діагностували значне (15,2% ОГ та 18% КГ) та помірне підвищення м'язового тону (84,8% ОГ і 82% КГ) за шкалою Ашфорта. За шкалою MMSE діагностовано деменцію помірного ступеня (у 60% ОГ і 58% КГ). В порівнянні з показниками у практично здорових людей у хворих з паренхіматозними півкульовими геморагічними інсультами в пізньому реабілітаційному періоді встановлені зміни нуклеїнового гомеостазу.

76.09.18.0890/0218U000437

Рентген-ендоурологічні та інші малоінвазивні методи лікування хворих з патологією сечостатевої системи: Заклучний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Борис Юрій Богданович. – ДР 0113U0004541. УДК 616.6072.1-089.819.

318 с.

Об'єкт дослідження - хворі на сечокам'яну хворобу з подвоєнням нирок та іншими аномаліями, а також аналіз ускладнень ЧШНЛ у хворих з СКХ аномальних нирок; хворі з малими нирковими утворами; хворі з гідронефрозом, зумовленим стриктурою ПУС; хворі з гострим гострим гнійним піелонефритом, нагноєними кістами нирок, абсцесами нирок. Мета роботи - підвищити ефективність ендоскопічних методів в лікуванні хворих сечокам'яною хворобою подвоєних нирок; підвищити ефективність ендоскопічних методів та знизити рівень ускладнень в лікуванні хворих сечокам'яною хворобою з аномаліями нирок; підвищити ефективність лікування малих ниркових утворів ґрунтуючись на результатах резекції нирки, енуклеації пухлини, застосування методу радіочастотної абляції; покращити результати оперативного лікування гідронефрозу, зумовленого стриктурою піелоретерального сегменту, шляхом розробки й застосування диференційованого підходу до комплексного використання сучасних малоінвазивних методик (лапароскопічна піелопластика, ендопіелотомія, балонна дилатація та лазерне розсічення); покращити результати лікування хворих на гострий гнійний піелонефрит та нагноєні кісти нирок шляхом патогенетично обґрунтованого застосування малоінвазивних хірургічних технологій. Метод дослідження - загальні, біохімічні і бактеріологічні аналізи крові і сечі; рентгенологічні, ультрасонографічні і радіоізотопні методи обстеження нирок і верхніх сечових шляхів, рентгенструктурний аналіз каменів нирок; статистичний аналіз. Покращено малоінвазивні методи лікування на основі аналізу даних 42 хворих на нефролітіаз подвоєних нирок, 85 хворих на нефролітіаз аномальних нирок, лікування яких супроводжувалось ускладненнями; результатів малоінвазивних методів лікування 127 хворих з малими нирковими утворами;

результатів лікування 180 хворих з гідронефрозом, зумовленим первинними та вторинними стриктурами ПУС; а також результатів лікування 264 хворих з гнійно-інфекційними захворюваннями ВСВШ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.09.18.0891/0218U000438

Обґрунтувати необхідність юридично-правового становлення і медичної реорганізації стоматологічної імплантологічної допомоги в Україні та надати рекомендації щодо шляхів її вирішення з урахуванням наслідків АТО: Заключний звіт /Державна установа "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України"; Керівник Шнайдер Станіслав Аркадійович, Лабунець Василь Аксентійович. – ДР 0115U000270. УДК 616.31.001.73(049.3)+616=089.843(477).

378 с.

Об'єкт дослідження - клінічні і зуботехнічні процеси поетапного виготовлення зубних протезів з опорою на імплантати в залежності від виду, об'єму, структури, їх тривалість, нормативи часу. Предмет дослідження - розробка відомчих норм часу роботи лікарів стоматологів-ортопедів та зубних техніків на виготовлення зубних протезів з опорою на імплантати та уніфікованої системи обліку і оцінки їх труда. Мета дослідження - підвищення ефективності надання стоматологічної ортопедичної допомоги населенню України з урахуванням наслідків АТО, шляхом розробки концепції поетапної протетичної реабілітації поранених, травмованих та хворих з адентіями із застосуванням дентальних імплантатів. Методи дослідження: аналітичний, обсерваційний, хронометраж, моментних спостережень, розрахунковий, експертних оцінок, математичний, статистичний. Виявлено та проаналізовано 64 основні види імплантологічної стоматологічної допомоги, що використовуються в практичній охороні здоров'я нашої країни, які можуть бути застосовані для надання стоматологічної допомоги учасникам АТО і постраждалим в наслідок АТО, визначений перелік ортопедичних заходів при дентальній імплантації, структура й об'єм відповідних клінічних та лабораторних етапів в залежності від виду адентії та локалізації дефектів зубного ряду. Встановлено, що тривалість ортопедичних і зуботехнічних протоколів виготовлення зубних протезів прямо пропорційно залежить від кутів нахилу опорних імплантатів від вертикальної вісі зубів.

76.09.18.0892/0218U000439

Дослідити вплив жирнокислотного складу харчових жирів на стан тканин порожнини рота, печінки і шлунково-кишкового тракту та розробити рекомендації по жировому харчуванню: Заключний звіт /Державна установа "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України"; Керівник Левицький Анатолій Павлович. – ДР 0115U000271. УДК 612.397.23(049.3):616.31:611.36:612.386.

94 с.

Об'єкт дослідження - печінка, сироватка крові щурів, харчові жири, "Ліпосан", "Леквін", "Оливка". Мета роботи - дослідження впливу жирних кислот в складі різних харчових жирів на стан тканин травної системи в нормі та при експериментальній патології, запропонувати методи корекції порушень ліпідного обміну. Методи дослідження - експериментальні, біохімічні та статистичні. Наукова новизна. 1) Встановлено, що довготривале вживання надлишку харчових жирів викликає приріст маси тіла щурів, підвищення вмісту жиру в печінці та в сироватці крові, вміст холестерину в сироватці, а також розвиток неалкогольного стеатогепатиту. Встановлені порушення в більшій мірі про-

явилися після введення пальмової олії та вершкового масла, що стало підставою вважати пальмітинову кислоту важливим патогенним фактором. 2) Експериментально показано, що аліментарне навантаження жирами значно знижує вміст незамінних жирних кислот. Припущено, що в механізмі патогенної дії надлишку жирів одним з факторів може бути пригнічення власного біосинтезу поліненасичених жирних кислот і розвиток авітамінозу F. 3) Експериментальний дисбіоз на тлі високожирового раціону грає негативну роль у розвитку стоматологічної патології (запалення, зниження антиоксидантного захисту, посилення репесії тканин пародонта і каріозного процесу). 4) Встановлені факти з'явилися теоретичною підставою для розробки препарату незамінних жирних кислот "Ліпосан" і добавки дієтичної "Леквін" з вмістом лецитину та квертуліну для корекції ліпідного обміну та профілактики запальних і дисбіотичних процесів при аліментарному жировому навантаженні, а також рекомендовано замінювати в раціоні харчування звичайну соняшникову олію на високоолеїнову "Оливка". Практична цінність. Розроблена нормативно-технічна документація, отриманий дозвіл МОЗ України на застосування та організовано промисловий випуск препарату незамінних жирних кислот "Ліпосан" для дієтичного харчування, "Добавки дієтичної "Леквін" з вмістом лецитину та квертуліну і високоолеїнової олії "Оливка" для дієтичного харчування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0893/0218U000486

Визначити ефективність застосування аутологічних та донорських клітинних трансплантатів для захисту жирового тканинного трансплантату від тканинної резорбції: Заключний звіт /Координаційний центр трансплантації органів, тканин і клітин Міністерства охорони здоров'я України; Керівник

Паляниця С.С. – ДР 0114U007379. УДК 616-007.23-036.8-08-089.843+576.7+577.115.

171 с.

Розробка експериментальної моделі з дослідження перебігу регенеративно-пластичних процесів після гетеротипної трансплантації клітинно-тканинного комплексу. На основі експериментальних даних буде визначено метод захисту трансплантованого жирового графту від тканинної резорбції на основі використання аутологічного та алогенного клітинного матеріалу для зменшення операційної травми за рахунок мініінвазивності оперативного втручання та забезпечення максимально естетичного результату в пластичній та реконструктивній хірургії.

76.09.18.0894/0218U000497

Вивчення репаративних процесів в кістковій та хрящовій тканинах при застосуванні нових композицій наноструктурованих матеріалів для імплантації при пластичних операціях в отоларингології: Заключний звіт /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"; Керівник Заболотний Дмитро Ілліч. – ДР 0115U002826. УДК 612:014-018.4.001.8.

117 с.

Удосконалено методики і створені нові зразки композицій на основі синтетичної кістки (СК), гелю гідроксиапатиту (ГАП гелю), полілактиду і їх модифікацій з біополімерами, застосуванням розчину хітозану в яблучній кислоті і стимулятора ербісолу. In vitro та in vivo показано високий рівень біосумісності композитних матеріалів, стимуляція проліферації та функціональної активності клітин, а також репаративних процесів при пластичній дефектів хрящової і кісткової

тканин. Розроблено спосіб моделювання трубчастих біоструктур для відновлення носослізного протоку і спосіб реконструкції при дефектах кісток з використанням аутофасції, аутокістки та гелю гідроксиапатиту (ГАП гелю)

76.09.18.0895/0218U000532

Визначити та обґрунтувати найбільш актуальний склад антигенів для створення асоційованої вакцини проти економічно значущих бактеріальних захворювань рогатої худоби:

Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Гадзевич Дмитро Вікторович. – ДР 0117U000275. УДК 619:616.2:579:636.22/.28.

18 с.

Об'єкт дослідження - імуногенність та сумісність збудників. Обґрунтовано актуальний склад антигенів з чотирьох культур мікроорганізмів (*Salmonella* №4, *Enterococcus faecalis* №44, *E. coli* №4Кут та *Pseudomonas aeruginosa* №2МолКут) для розробки асоційованої вакцини проти економічно значимих бактеріальних захворювань рогатої худоби. Складена інформаційно-аналітична довідка щодо антигенних та імуногенних властивостей цих мікроорганізмів та можливості використання їх у виробництві. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.09.18.0896/0218U000567

Медико-соціальне обґрунтування комплексу заходів запобігання та зниження інвалідності внаслідок військових (локальних) конфліктів:

Заключний звіт /ДУ "Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України"; Керівник Гондуленко Наталія Олексіївна, Кириченко Алла Григорівна. – ДР 0115U003081. УДК 616-036.86:335.4.

350 с.

Наукове та методологічне обґрунтування комплексу заходів запобігання та зниження інвалідності, прогнозування наслідків, розробка й впровадження науково обґрунтованих рекомендацій застосування оптимізованої багаторівневої функціонально-організаційної системи медико-соціальної експертної та реабілітаційної допомоги. Об'єкт дослідження - інвалідність учасників та населення внаслідок локальних військових конфліктів. Для опрацювання, аналізу, оцінки результатів дослідження використані такі методи: метод монографічного дослідження; метод документального обліку; метод програмно-цільового підходу та системного аналізу; аналітико-синтетичний метод та метод організаційного проектування; метод експертних оцінок; системного підходу; бібліосемантичний; соціологічний; статистичний; епідеміологічний та геотопографічний; клініко-функціональний та психологічний; організаційного експерименту. Психологічні методи: Патопсихологічна оцінка індивідуально-психологічних особливостей досліджуванася за допомогою опитувальника ММРІ; опитувальник Бехтерєвського інституту (ООБІ); Міссісіпська шкала для оцінки посттравматичних реакцій (військовий варіант); Опитувальник травматичного стресу для дослідження станів внаслідок розвитку ПТСР і гострого стресового розладу (ОСР); Шкала оцінки впливу травматичної події (скор. ШОВТС, англ. Impact of Event Scale, IES-R), опитувальник SF-36, спеціалізована анкета "Анкета учасника бойових дій" Математичну обробку результатів дослідження виконували методами математичної статистики. Оцінку відмінностей розподілу показників для хворих з різними діагнозами проводили за допомогою t-критерію Стьюдента, коефіцієнта рангової кореляції Спірмена. Статистичну обробку даних проводили з використанням пакету комп'ю-

терних програм "Statistica 7.0 for Windows" (StatSoft Inc.), "Excel 2007" (Microsoft). При наростаючій важкості і множинності ушкоджень під час бойових дій в умовах сучасного збройного конфлікту принципове значення набувають питання подальшого вдосконалення організації надання медико-соціальної та психологічної допомоги та медико-санітарної евакуації. Перевага даного дослідження полягає в застосуванні системного підходу до вирішення цієї проблеми. Комплексність медичної та психологічної допомоги сприятиме більш цілісному процесу медико-соціальної реабілітації учасників збройних конфліктів на такому співвідношенні його механізмів, при якому не виникатиме диспропорції в його здійсненні, а сама його реалізація буде більш ефективною. Досліджені та описані механізми соціалізації комбатантів, їх повернення до громадського життя та взаємовідносини учасників локальних військових конфліктів і суспільства (соціального оточення і соціального середовища). Науково обґрунтовані комплекс заходів запобігання, зниження інвалідності та розроблені й впроваджені оптимізована функціонально-організаційна, багаторівнева модель вдосконалення комплексної медико-соціальної допомоги, що дозволило отримати соціально-економічний ефект в результаті виконання проекту. Робота має науково-прикладне значення та використовується при розробці програм МОЗ з профілактики та зниження інвалідності, підвищення якості медико-соціальної та реабілітаційної допомоги учасникам військових локальних конфліктів, зокрема, учасникам антитерористичної операції та мирному населенню, що постраждало під час її проведення. У роботі реалізована ідея стандартизації і об'єктивізації критеріїв МСЕ, що дозволяє чітко визначити фактори обмеження життєдіяльності та реабілітаційний прогноз при бойових ураженнях та їх наслідках. Запропоновані уніфіковані програми та технології запобігання та зниження інвалідності впроваджені і ефективно використані у практиці МСЕ та ЛПЗ. Розроблено та впроваджено спеціальні форми для збору статистичної інформації стосовно епідеміології інвалідності учасників АТО та їх потреб в різних видах реабілітаційної допомоги, у тому числі й технічних засобах і реабілітації. Реалізовано задум розробки стандартизованої технології багаторівневої психологічної та медико-соціальної реабілітації з метою зменшення проявів обмеження життєдіяльності при бойових ураженнях в учасників локальних військових конфліктів та профілактики інвалідності.

76.09.18.0897/0218U000569

Вивчити вплив механічної підтримки на гемодинаміку великого кола кровообігу при лівошлунчковій недостатності серця: Заключний звіт /ДУ "Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М.М. Амосова НАМН"; Керівник Руденко Анатолій Вікторович. – ДР 0115U003088. УДК 616-124.

170 с.

Об'єкт дослідження - кардіохірургічні хворі з гострою та хронічною лівошлунчковою недостатністю серця, яким проведено стентування чи аортокоронарне шунтування в поєднанні з постановкою ВАБК, серце і коронарні судини, аорта, центральна нервова система і судини головного мозку. Предмет дослідження - пульсова хвиля утворена внаслідок роботи ВАБК. Лівий шлуночок в комплексі з великим колом кровообігу в нормі і при гострій та хронічній лівошлунчкової недостатності в поєднанні з ВАБК та ШК. В роботі досліджено етіологічну роль гемодинаміки периферичного судинного русла в патогенезі гострої серцевої недостатності. Створенні моделі великого кола кровообігу та гідродинаміки ВАБК. Мета роботи: Визначити природні механізми підтримки гемодинамічного гомеостазу при недостатності лівого шлуночка в умовах штучного моделювання хвилі тиску в грудному відділі аорти за допомогою балонної контрапуль-

сації. Таким чином, створення моделі роботи великого кола кровообігу в умовах гідродинаміки ВАБК, дослідження біоелектричних потенціалів серця та судин допоможуть більш глибоко розкрити та дослідити компенсаторні механізми у пацієнтів зі зниженою фракцією викиду. Виконання запланованої роботи має велике науково-практичне значення для сучасної охорони здоров'я, та направлено на зниження летальності та продовження життя хворих з різними формами серцевої недостатності. В даній роботі буде проведено детальне вивчення структури патогенезу лівошлуночної недостатності у світлі нового погляду на функції судин великого кола кровообігу, яке можливо допоможе зрозуміти причини розвитку цих захворювань. Застосування ВАБК, зовнішня контрпульсація та створення моделі великого кола кровообігу в патології, дадуть більш аргументоване пояснення розвитку серцевої недостатності при різних серцево-судинних захворюваннях, і, як наслідок, правильного підходу до лікування даних патологічних процесів. Виконання запланованої роботи має велике науково-практичне значення для сучасної охорони здоров'я, та направлене на зниження летальності та продовження життя хворих з різними формами кардіоміопатій та гострої лівошлуночної недостатності.

76.09.18.0898/0218U000572

Вивчити тип патологічних інгібіторів зсідання крові та їх патогенетичне значення у хворих на гемофілію, імунну коагулопатію та з антифосфоліпідним синдромом: Заключний звіт /Державна установа "Інститут патології крові та трансфузійної медицини Національної академії медичних наук України"; Керівник Логінський Володимир Євстахович. – ДР 0115U000127. УДК 616.151.514-092: 612.017.1.

136 с.

Об'єкт дослідження - 395 хворих (віком від 6 місяців до 79 років), з них 61 хворий з геморагічним синдромом, 101 хворий на гемофілію (96 - гемофілія А, 5 - гемофілія В), 233 пацієнти з підозрою на АФС. Всі хворі були обстежені та лікувалися в ДУ ШКТМ НАМН України (м. Львів). Мета: на основі вивчення кінетики патологічних інгібіторних антитіл системи зсідання у відповідь на нейтралізацію нормальною плазмою встановити тип інгібітору та його патогенетичне та прогностичне значення у клінічному перебігу захворювання та ефективності лікування хворих на гемофілію, імунну коагулопатію та хворих з АФС. Клініко-лабораторні дослідження включали клінічне обстеження, клініко-генеалогічні, молекулярно-генетичні, цитологічні, цитогенетичні, гормональні, гематологічні, імунологічні, біохімічні та загальні коагулологічні дослідження. Використовували гематологічний аналізатор Rucu № 36688BG, біохімічний аналізатор Pentra-400, № 807P4-2012, напівавтоматичний коагулометр Helena-C4, № C4-2489. У результаті проведених досліджень 61 хворого з геморагічним синдромом та ізольованим подовженим АЧТЧ у 34,4% діагностовано гемофілію А, у 11,5% гемофілію В, у 13,1% гемофілію А з інгібітором ФVIII, у 6,5% набуто гемофілію А, у 1,6% набуто гемофілію В, у 4,9% хворобу Віллебранда, у 27,9% АФС. Розроблено алгоритм лабораторної діагностики порушень гемостазу у хворих з ізольованим подовженим АЧТЧ, який включає корекційні тести двох видів та уточнюючі тести, що дозволяє діагностувати дефіцит факторів та диференціювати прогресивний аллоімунний інгібітор I типу з негайним аутоімунним інгібітором II типу. У хворих на гемофілію з інгібітором ФVIII(IX), кількість суглобів-"мішеней" на пряму позитивно зв'язана із титром інгібітору, часткою спонтанних кровотеч та споживанням препарату rFVIIa. У хворих з ВА встановлено пряму кореляцію з титром інгібітору та частотою всіх кровотеч та обернену з частотою спон-

танних кровотеч та кількістю суглобів-"мішеней". Серед 233 пацієнтів з підозрою на АФС у 104 пацієнтів (44,6%) встановлено діагноз АФС, з них первинний у 89 (85,6%) хворих, у 15 (14,4%) - вторинний АФС. Діагностику ВА можна виконувати у 2 етапи, найбільша інформативність досягається у разі комбінування тестів.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.09.18.0899/0417U003234

Малюгіна Олена Олександрівна. Фармакогностичне дослідження каротиноїдовмісних видів і сортів роду *Tagetes L.* та отримання субстанцій на їх основі: Дис... к.фарм.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищено 07.06.2017.

УДК 615.31:615.322:582.998.2:581.9 (477).

201 с.: 27 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата фармацевтичних наук за спеціальністю 15.00.02 - фармацевтична хімія та фармакогнозія. - Запорізький державний медичний університет МОЗ України, Запоріжжя, 2017. Вперше проведено фармакогностичне дослідження каротиноїдовмісних сортів видів роду *Tagetes L.* флори України та отримано субстанції протизапальної та антиоксидантної дії. Встановлено якісний склад і кількісний вміст основних БАР у період вегетації. Встановлені відмінні діагностичні морфолого-анатомічні та мікроскопічні ознаки ЛРС Розроблено спосіб одержання та стандартизації ліпофільних екстрактів з суцвіть *T. patula nana L. var "Goldkorpfen"* та *T. erecta plena L. var. "Hawaji"*. Розроблено проекти МКЯ на рослину сировину "Чорнобривців квітки" та екстракт "Чорнобривців олійний екстракт". Досліджено токсичність та фармакологічну активність екстрактів. Вивчено бактеріостатичну та мікостатичну активність ефірних олій з суцвіть досліджуваних сортів.

76.09.18.0900/0218U000348

Фізико-хімічні закономірності компатибілізації в нанонаповнених сумішах полімерів:

Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Плаван Вікторія Петрівна. – ДР 0115U002478. УДК 678.494.742.

120 с.

Об'єкти дослідження - суміші поліпропілен/співполіамід (ПП/СПА) і ПП/пластифікований полівініловий спирт (ПВС), що містять (20?30) мас. % ПП; суміші, модифіковані нанодобавками - TiO_2/SiO_2 , Ag/SiO_2 , Ag/Al_2O_3 , вуглецеві нанотрубками та компатибілізаторами - олеат натрію, полігексаметиленгуанідинхлорид і ПП зі щепленим малеїновим ангідридом, а також нитки і фільтрувальні матеріали на основі ПП мікрОВОЛОКОН. Концентрація модифікаторів складала (0,1?5,0) мас. % від маси ПП. Мета роботи - встановлення механізму впливу компатибілізаторів на мікро- і макрореологічні процеси в нанонаповнених сумішах полімерів. Методи дослідження: капілярна віскозиметрія, електронна і оптична мікроскопія, спектрометрія, диференціальний термічний аналіз, методи дослідження бактеріцидних і механічних властивостей ниток та ефективності фільтрувальних матеріалів. Розроблена концепція вдосконалення матрично-фібрилярної структури в несумісних нанонаповнених компатибілізованих сумішах полімерів. Ефект модифікації має місце при використанні полярних і неполярних добавок, залежить від їх природи, концентрації та селективного розміщення в об'ємі одного із компонентів або на межі поділу фаз. За умови введення нанодобавки в розплав ПП утворюються мікрОВОЛОКНА, а переважна локалізація наночастинок в термодинамічно вигідній фазі обумовлює виникнення інших тер-

пів структур - переплетеної морфології та концентрично розташованих кілець. Встановлено механізм формування рідких струменів (мікрволокон) полімером дисперсної фази в матриці, який полягає в синергічній дії обох модифікаторів на реалізацію явищ і процесів в полімерній дисперсії - змінюється величина поверхневого натягу, змінюються реологічні властивості компонентів суміші, підвищуються спорідненість між полімерами та ступінь диспергування і деформації крапель дисперсної фази. Локалізовані в струмені наночастинки пригнічують зростання амплітуди хвилі руйнівного збурення, стабілізують найтонші мікрволокна, запобігаючи їх розпаду. Практичним результатом досліджень є розробка комплексних ниток із нанопоповнених ПП мікрволокон, які мають високі гігієнічні властивості та проявляють антимікробну дію. Методом 3D формування одержані нові тонковолокнисті фільтри, що за своїми основними характеристиками знаходяться на рівні зарубіжних аналогів.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.09.18.0901/0218U000177

Розробка сучасних біотехнологій якісних та безпечних м'ясних, рибних і молочних продуктів подовженого терміну зберігання: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Баль-Прилипка Лариса Вацлавівна. – ДР 0116U001593. УДК 613.26/29.006.83.

175 с.

Об'єкт дослідження - технологія м'ясних, рибних та молочних виробів різних асортиментних груп подовженого терміну зберігання. Мета - отримання харчових продуктів (м'ясних, рибних та молочних) різних асортиментних груп подовженого терміну зберігання. Методи дослідження - органолептичні, фізичні, фізико-хімічні, мікробіологічні, методи планування експерименту і статистично-математичної обробки даних на основі комп'ютерних технологій. За результатами досліджень розроблено концепцію створення біотехнологій якісних та безпечних м'ясних, рибних та молочних продуктів подовженого терміну зберігання; розроблені та апробовані сучасні біотехнології одержання якісних та безпечних харчових продуктів (м'ясних, рибних та молочних) різних асортиментних груп подовженого терміну зберігання. Авторами проекту класифіковані дані про використання різних харчових добавок у виробництві м'ясних консервів; систематизовані дані про відомі способи використання тваринного білку Scan Gel DI-91, концентрату лактулози та йодовмісного препарату еламіну у виробництві м'ясних консервів функціонального призначення; використання ферментних препаратів і розсолів у виробництві м'ясних шинкових консервів; способи використання католіту у виробництві м'ясних шинкових консервів. Розроблено технології м'ясних консервів геродіетичного призначення з використанням екстрактів рослинних спецій (розмарину, кропу, коріандру, мускатного горіха); субпродуктових паштетних консервів; удосконалено технологію функціональних паштетів з використанням харчових волокон (пшеничної клітковини) та білку плазми крові; розроблено технологію молочних продуктів (Консерви молочні "Масло вершкове стерилізоване збагачене йодом" у металевій тарі), рибних продуктів (пресерви та паштети рибні, з додаванням рослинної сировини) подовженого терміну зберігання. Запропоновані технології дозволяють отримати високоякісні продукти харчування функціонального спрямування з підвищеною біологічною та енергетичною цінністю, що дасть можливість вирішити проблеми харчування людей, які перебувають у надзвичайних ситуаціях, військовослужбовців під час виконання військових дій, що має базуватися на використанні продуктів високого ступеня готовності до промислового виробництва за гарантованими показниками якості і безпечності. Галузь

застосування - на підприємствах харчової та переробної галузей АПК; нормативна і методологічна документації можуть бути передані установам Міністерства оборони України та Міністерства охорони здоров'я України, Державної санітарно-епідеміологічної служби України для використання у процесах формування програм, заходів з оптимізації харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту та Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, виконання ринкового нагляду за якістю і безпечністю харчових продуктів; результати комплексних будуть використовуватися у навчальному процесі ВНЗ України. Міністерства освіти і науки України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0902/0218U000570

Ідентифікація канцерогенної небезпеки та обґрунтування заходів профілактик онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я: Заключний звіт /Державна установа Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України; Керівник Варивончик Д.В. – ДР 0115U002427. УДК (616-006:616-057):614.2:001.5.

198 с.

Об'єкт дослідження - система профілактичних заходів, спрямованих на попередження виникнення виробничо-зумовленої онкологічної патології у працівників галузі охорони здоров'я. Мета роботи - обґрунтувати систему профілактики онкологічної захворюваності працівників галузі охорони здоров'я. Методи дослідження - бібліосемантичний, гігієнічний, хронометражний, фармакокінетичного аналізу ЛЗКП, епідеміологічний, медико-соціологічний, медико-статистичний, концептуального моделювання. Отримані результати: Проведеними гігієнічними, епідеміологічними та медико-соціальними дослідженнями з'ясовано причини та рівні канцерогенної небезпеки на робочих місцях у спеціалізованих службах та у професійних групах працівників галузі охорони здоров'я; визначено епідеміологічні закономірності виникнення онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я. Встановлено роль професійних та непрофесійних факторів ризику у виникненні онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я. Науково обґрунтовано систему профілактичних заходів, спрямованих на попередження виробничо-зумовленої онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я, на основі системи управління канцерогенними ризиками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09.18.0903/0218U000571

Обґрунтування системи інформаційного забезпечення комп'ютерних технологій обліку та аналізу професійної патології: Заключний звіт /Державна установа "Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва НАМН"; Керівник Кундієв Юрій Ілліч. – ДР 0115U002426. УДК 616-057:364.463:001.5.

190 с.

Метою даного дослідження було наукове обґрунтування та створення інформаційної системи обліку та аналізу професійної патології за допомогою розробленої методології на підставі використання концепції Державного реєстру осіб, яким встановлено професійне захворювання. Об'єктом дослідження є статистичні форми обліку і реєстрації професійних захворювань, електронні форми "Карт обліку профзахворювань і профотруень", матеріали періодичних медичних оглядів, бази даних професійних захворювань Фонду соціального страхування України. Методика й обсяг дослідження - поділялася на кілька етапів. Перший етап - збір,

обробка на ЕОМ "Карт обліку профзахворювань (профотруень)", вперше зареєстрованих у країні в 2007-2016 роках, та аналіз отриманих даних. Вивчалися основні форми профпатології за видами економічної діяльності та по регіонах України з урахуванням віку та стажу постраждалих. На другому етапі було проведено аналіз нормативно правової бази щодо встановлення та реєстрації професійних захворювань в Україні. Останнім етапом було обґрунтування в рамках Концепції створення Державного реєстру осіб, яким встановлено професійне захворювання, структури та принципів функціонування реєстру. Також було розглянуто матеріали до створення нормативних основ Державного реєстру профзахворювань. Окрема увага була приділена розробці принципів побудови і змісту технічного завдання для програмного забезпечення лікаря-профпатолога. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.09.18.0904/0417U003211

Канюка Євген Валерійович. Оптимізація засобів фізичної реабілітації пацієнтів з наслідками травм дистальних відділів верхніх кінцівок: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". – Захищена 19.05.2017.

УДК 616.727-001-036.86:615.825.

233 с.: 60 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 261 назва.

Робота присвячена проблемі підвищення ефективності засобів фізичної реабілітації пацієнтів з наслідками травм дистальних відділів верхніх кінцівок шляхом удосконалення методики лікувальної фізкультури в післяопераційному періоді на підставі клінічних, морфологічних та функціональних даних. В роботі науково обґрунтовано позитивний вплив колового комбінованого тренувального навантаження на відновлення функції дистальних відділів верхньої кінцівки при кісткових, сухожилкових та поліструктурних пошкодженнях. Вперше на основі морфологічних змін у прооперованих сухожилках дистальних відділів верхньої кінцівки встановлено критерії початку та дозування раннього функціонального навантаження у післяопераційному періоді. Вперше рівень болю було використано в якості кількісного маркера для дозування лікувального впливу фізичних навантажень. Доповнені дані щодо особливостей врахування зони та виду ушкодження кисті для визначення напрямку та об'єму активних та пасивних рухів при виконанні лікувальних фізичних вправ. Розширені дані щодо типу порушень гемодинаміки у дистальних відділах верхньої кінцівки у пацієнтів з наслідками кісткових, сухожилкових та поліструктурних пошкоджень і характеру мікроциркуляторних зрушень після застосування відновних засобів.

76.09.18.0905/0417U003331

Вілсон Джосіах Іджу. Променева діагностика та ехоконтрольоване черезшкірне дренивання абсцесів печінки: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 616.36-002.3-073.4-073.753.

217 с.: 18 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності діагностики та лікування абсцесів печінки (АП) шляхом оптимізації використання методів ультразвукової (УЗ) візуалізації на усіх етапах лікувально-діагностичного процесу. Проаналізовано результати УЗ обстеження та лікування за допомогою ехоконтрольованих черезшкірних пункційних та дренажних мініінвазивних втручань (МІВ) 248 хворих на

зазначену патологію. Згідно даних УЗ дослідження встановлено, що частіше зустрічаються пілефлебтичні АП (64,1%), які розвиваються насамперед у хворих на запальні захворювання кишковика (87,4%) і визначена роль тривалого прийому інгібіторів протонної помпи в їх виникненні, уточнені відомості про розподіл абсцесів по сегментах печінки, уперше акцентовано на пріоритетність VII сегменту в ураженні пілефлебтичними абсцесами (45,3% пацієнтів в етіологічній підгрупі) і відсутність статистично значимих закономірностей для АП іншої етіології. Вперше описані УЗ ознаки АП різного генезу на окремих стадіях формування, на підставі чого в 92,3% випадків була визначена етіологія процесу. Уточнені наукові дані відносно диференційно-діагностичного ряду для АП, описані способи УЗ дослідження, які забезпечують їх диференціацію з іншою вогнищевою патологією печінки, серед яких провідним (73,9%) визнана діагностична пункція ділянки ураження під УЗ контролем. Вперше вивчені можливості використання доплерографічних режимів і доплерівських артефактів в оптимізації візуалізації пункційного інструментарію і дренажів, внаслідок чого абсолютне зниження ризику невірної визначення локалізації і конфігурації дистальної частини дренажу склало 70,0%. Отримали подальший розвиток положення про можливість використання УЗ ознак АП у виборі оптимального способу їх лікування, що дозволило досягти лікувального ефекту у 98,8% хворих незалежно від етіології ураження. Використання розробленого комплексу заходів дозволило підвищити ефективність лікування АП з 84,3% до 97,7%, скоротити тривалість стаціонарного лікування з 18,2+-9,9 до 8,3+-4,4 діб ($p<0,001$), зменшити кількість випадків неадекватного дренивання з 45,8+-4,2% до 18,9+-4,6% ($p<0,001$), уникнути значимих ускладнень (підтікання крові і жовчі, формування субкапсулярної гематоми) і летальності.

76.09.18.0906/0417U003514

Терещенко Тетяна Олександрівна. Оптимізація лікарського контролю за футбольними арбітрами високої кваліфікації: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". – Захищена 26.06.2017.

УДК 61:796.065.42-43:616.1-084:612.176.4:613.31:572.087.

172 с.: 36 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 211 назва.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності медичного супроводу футбольних арбітрів високої кваліфікації шляхом наукового обґрунтування та розробки алгоритму поглибленого та поточного лікарського контролю за даним контингентом з підтвердженням його ефективності на основі клініко-інструментальних та лабораторних досліджень. В роботі за допомогою клінічних, соціометричних, соматометричних, інструментальних та лабораторних методів обстеження проведено аналіз серцево-судинного ризику, показників соматометрії, стану серцево-судинної системи, загальної фізичної роботоздатності та рівня гідратації організму професійних футбольних арбітрів. Загальна кількість обстежених футбольних арбітрів склала 202 особи, дослідження проводилося в динаміці протягом трьох років. У дисертації обґрунтована ефективність визначення факторів ризику серцево-судинних захворювань та подальшої їх корекції, вимірювання окружностей талії та тазу для своєчасного виявлення абдомінального ожиріння та зниження ризику виникнення метаболічного синдрому, складу тіла для індивідуалізації тренувального процесу та підвищення фізичної роботоздатності, рівня гідратації для корекції питного режиму футбольних арбітрів. Розроблено спосіб експрес-діагностики адаптації організму спортсменів до фізичних навантажень, що дозволяє проводити спостереження за функціональним станом організму великих груп спортсменів.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.09.18.0907/0417U003222

Дідик Наталія Василівна. Обґрунтування гігієнічного нормативу магнітного поля (50 Гц), що створюється кабельними лініями електропередачі в населених місцях (експериментальні дослідження): Дис... к.б.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзеева Національної Академії медичних наук України". – Захищена 09.06.2017.

УДК 613.168:621.3.052:57.084.

160 с.: 41 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертація присвячена вивченню особливостей біоефектів дії магнітного поля промислової частоти 50 Гц та обґрунтуванню для населення гігієнічного нормативу магнітного поля 50 Гц, що створюється кабельними лініями електропередачі в населених місцях. Особливості і ступінь вираженості функціональних порушень метаболічних систем характеризується, як реакція впливу МП на організм в залежності від рівня та часу дії фактора. Під дією МП відбуваються порушення прооксидантних та антиоксидантних процесів в організмі, що може призводити до напруження механізмів адаптації під впливом магнітного поля. Магнітне поле промислової частоти 50 Гц викликає зміни у поведінкових реакціях тварин. Зафіксовані зміни у поведінкових параметрах, які характеризують реакції центральної нервової системи на вплив магнітного фактору, дозволили класифікувати відповідні реакції як загальні неспецифічні адаптаційні реакції організму. На основі визначення біологічних ефектів дії МП 50 Гц на організм піддослідних тварин обґрунтовано гігієнічні нормативи магнітного поля 50 Гц для населення на територіях різного функціонального призначення.

76.09.18.0908/0218U000082

Наукове обґрунтування обсягів фінансування соціальної допомоги на 2018 рік в умовах вдосконалення механізмів її адресного надання, у тому числі: субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг і субсидій на придбання твердого та рідкого пального побутового палива і скрапленого газу; державної допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства і дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за особами з інвалідністю I та II груп внаслідок психічного розладу: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Бубуйок Олена Опанасівна. – ДР 0117U004397. УДК 364.04.

199 с.

Об'єктом дослідження є система державної матеріальної підтримки найбільш вразливих верств населення, зокрема, субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг і субсидій на придбання твердого та рідкого пального побутового палива і скрапленого газу; державної допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства і дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу. Мета роботи - наукове обґрунтування обсягів витрат, що будуть затверджені у Державному бюджеті України на 2018 рік на надання населенню житлових субсидій, державної соціальної допомоги малозабезпеченим

сім'ям, державної допомоги сім'ям з дітьми, тимчасової допомоги дітям, державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства і дітям з інвалідністю, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.09.18.0909/0218U000195

Наукові основи вдосконалення санітарно-гігієнічного контролю безпеки харчової сировини і продуктів її переробки: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Ямборко Ганна Валентинівна. – ДР 0115U003194. УДК 614.31.049.5:664-027.3.

143 с.

Мета НДР - розробка наукових основ прискореного визначення санітарної якості та безпеки харчової сировини і продуктів її переробки шляхом диференційованої молекулярно-біологічної діагностики мікроорганізмів-контамінантів роду *Bacillus* за їх генетичними детермінантами, а також наукового обґрунтування методології досліджень з урахуванням сучасних умов і принципів НАС-СР. Методи дослідження - сучасні і класичні мікробіологічні, фізико-хімічні, молекулярно-біологічні, молекулярно-генетичні. Відповідно до технічного завдання уперше розроблено диференційовану молекулярно-біологічну діагностику мікроорганізмів-контамінантів роду *Bacillus* за їх генетичними детермінантами та пріоритетний метод їх визначення. Вперше науково обґрунтовані і розроблені способи попередньої обробки проб різних видів харчової сировини і продукції та способи визначення бациллярних збудників харчових отруєнь та псування харчових продуктів за генами токсичності. Створено методичні рекомендації щодо прискореної діагностики санітарної якості і безпеки харчової сировини та продуктів її переробки за складом мікробних контамінантів роду *Bacillus*

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.01 Загальні питання фізичної культури і спорту

77.09.18.0910/0218U000180

Формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури в період навчання у вищому навчальному закладі: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Товт Валерій Адальбертович. – ДР 0115U004635. УДК 796:159.9:371.134.

32 с.

Об'єктом дослідження є технології формування професійної компетентності вчителя фізичної культури в умовах підготовки у вищому навчальному закладі. та ключові елементи структури його професійної компетентності. Результати дослідження впроваджено у навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю 014 Середня освіта (фізична культура). Вони також можуть бути використані у розробці галузевих стандартів в сфері освіти для підготовки бакалаврів за спеціальністю 014 Середня освіта (фізична культура).

77.09.18.0911/0218U000182

Професійно-особистісна фізична підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту; Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Марюнда Іван Іванович. – ДР 0115U007027. УДК 796:371.134.

29 с.

Об'єктом дослідження є технології формування професійно-особистісної фізичної підготовки вчителів фізичної культури і спорту, та ключові елементи структури його професійної діяльності. Результати дослідження впроваджено у навчальний процес підготовки фахівців за спеціальностями 017 "Фізична культура і спорт" та 014 "Середня освіта (фізична культура)". Вони також можуть бути використані у розробці галузевих стандартів в сфері освіти для підготовки бакалаврів за спеціальностями 017 "Фізична культура і спорт" та 014 "Середня освіта (фізична культура)".

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.09.18.0912/0417U003296

Сабодош Мар'яна Володимирівна. Фізична реабілітація дітей молодшого шкільного віку, хворих на рецидивуючий бронхіт, в умовах санаторію: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 22.06.2017.

УДК 796:616.233-002-085+615.825-057.874.

229 с.: 25 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

У дисертаційній роботі науково обґрунтовано та розроблено програму фізичної реабілітації, спрямовану на покращення здоров'я дітей 7-9 років, хворих на РБ, в умовах санаторію. У програмі враховувалися принципи фізичної реабілітації, етіопатогенетичні механізми розвитку РБ, вікові особливості дітей, їх фізичний розвиток, функціональний стан дихальної системи, адаптаційних можливостей ССС та показників біогеометричного профілю постави. До змісту процедур програми включалися класичні дихальні вправи, елементи респіраторних практик йоги, методів Бутейко, Стрельнікової, а також коригувальні вправи та вправи у воді.

77.09.18.0913/0417U003297

Томіліна Юлія Ігорівна. Програмування занять пілатесом з жінками першого зрілого віку: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 23.06.2017.

УДК 796.035.015.2-055.2.

215 с.: 46 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

У роботі вперше науково обґрунтовано особливості програмування занять з використанням засобів системи Пілатес для жінок першого періоду зрілого віку, обґрунтовано раціональні рухові режими, критерії дозування навантажень та оптимальні параметри в заняттях оздоровчої спрямованості на основі даних про рівень показників фізичного стану жінок першого періоду зрілого віку, здійснено диференціацію фізичних навантажень у фізкультурно-оздоровчих заняттях залежно від особливостей морфо-функціонального стану, ступеня відхилення показників від нормативних параметрів, наявності та локалізації больових відчуттів. Установлено чинники, які стимулюють жінок першого періоду зрілого віку займатися оздоровчим фітнесом з використанням засобів системи Пілатес, та визначено їх пріоритетність

77.09.18.0914/0218U000485

Олімпійська освіта в системі навчально-виховного процесу підростаючого покоління:

Заключний звіт /Національний університет фізичного виховання і спорту України; Керівник Булатова Марія Михайлівна. – ДР 0115U002373. УДК 796.032:371.3-053.6.

153 с.

Ключові слова: олімпійська освіта, навчально-виховний процес, олімпійські цінності Мета дослідження полягала у

формуванні системи олімпійської освіти учнівської та студентської молоді та обґрунтуванні шляхів її впровадження у навчально-виховний процес навчальних закладів різних рівнів акредитації. Мета етапу дослідження: розробити для вищих спеціалізованих навчальних закладів I-II та III-IV рівнів акредитації план-проспект підручника "Історія спортивного та олімпійського руху в Україні" та рекомендувати авторський колектив до його написання. Об'єкт дослідження: олімпійська освіта. Предмет дослідження: система навчально-виховного процесу загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. Методи досліджень: аналіз літературних джерел, документальних матеріалів та інформації мережі Інтернет; історико-логічний метод; порівняння і зіставлення, опитування, методи математичної статистики. Результати дослідження: На підставі вивчення світового та вітчизняного досвіду систематизовано напрями та організаційні форми реалізації олімпійської освіти в навчальних закладах різних рівнів акредитації. Доведено їх значущість в оновленні системи національної освіти, розроблено навчально-методичний супровід впровадження олімпійської освіти у навчальний процес навчальних закладів різних рівнів акредитації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.09 Воєнна історія

78.09.18.0915/0417U003502

Кирея Віктор Васильович. Авіація Української Галицької Армії (1918–1920): Дис... к.і.п. /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. – Захищена 06.07.2017.

УДК 94:358.4(477.83/.86):355.422["1918/1920"] (043.3).

190 с. – Бібліогр.: 395 назв.

Об'єкт: авіація Української Галицької Армії в 1918–1920 рр. Мета: узагальнення процесу становлення, розвитку, функціонування авіації армії ЗУНР у період 1918–1920 рр. Методи: порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, системний, статистичний. Результати: вперше проаналізовано матеріально-технічну базу, яка послужила підґрунтям для формування авіації армії ЗУНР, прослідковано кадрове забезпечення, мобілізаційні заходи, встановлено чисельність, вік особового складу, обов'язки окремих військових, досліджено процес навчання особового складу летунства ГА і на території ЗУНР, і на території УНР, уперше залучено до наукового обігу і проаналізовано настановчо-інструктивні матеріали, що розроблялись в структурі летунства армії ЗУНР, простежено фінансування, забезпечення соціальних пільг військовим авіації, реконструйовано форму авіаторів, охарактеризовано щоденне життя та побут особового складу, виявлено метафоричні емблеми, поширені серед польської і частково української авіацій, виявлено і спростовано низку фактологічних помилок, поширених в історіографії. Сфера використання: для підготовки узагальнювальних та спеціальних праць з історії українського військового будівництва, підручників, курсів лекцій з історії українського державотворення новітньої доби; у навчальному процесі вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України під час вивчення дисциплін з історії війн і воєнного мистецтва, для підготовки офіцерських кадрів під час вивчення ними світової та української воєнної історії.

78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини

78.09.18.0916/0218U000446

Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення системи оборонного планування в Збройних Сил України на основі оцінювання його ефективності: Заключний звіт /Централь-

ний науково-дослідний інститут Збройних сил України; Керівник Денежкін Микола Миколайович. – ДР 0116U008792. УДК 355.02.

137 с.

Основними результатами НДР є: удосконалений методичний апарат оцінювання ефективності оборонного планування в ЗС України, новизна якого полягає в: обґрунтуванні системи показників та критерію оцінювання ефективності оборонного планування; розробленні моделі функціонування системи оборонного планування; удосконаленні методику обґрунтування заходів розвитку ЗС на середньострокову перспективу; удосконаленні методику визначення потреб у ресурсах на основі оцінювання вартості життєвого циклу складових спроможностей ЗС України; рекомендації щодо використання зазначеного методичного апарату; рекомендації щодо вдосконалення системи оборонного планування за результатами оцінювання його ефективності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.25 Озброєння і воєнна техніка

78.09.18.0917/0218U000168

Удосконалення інформаційно-аналітичної системи обліку інформаційних ресурсів у підрозділах військово-наукової інформації науково-дослідних установ Збройних Сил України: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут Збройних сил України; Керівник Васянович Микола Олександрович. – ДР 0117U001583. УДК 355.40.

47 с.

У результаті виконання роботи розроблено робочу версію інформаційно-аналітичної системи обліку інформаційних ресурсів, сформовано пробний масив даних до неї; визначено типові приклади для тестування програмного продукту; організовано дослідну експлуатацію програми; виявлено проблемні питання та запропоновано шляхи їх вирішення; запропоновано рекомендації щодо використання розробленої програми у підрозділах військово-наукової інформації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

80 ІНШІ ГАЛУЗІ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

80.31 Виробництво художніх виробів

80.09.18.0918/0218U000492

Дослідження феномену художнього дерева Закарпаття: європейський контекст та регіональні особливості: Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0116U004800. УДК 745.51(477.87)"18/19".

266 с.

Дослідження ґрунтується головним чином на роботі з матеріалами, зібраними в експедиціях по Закарпаттю. Широка географія дослідження відповідає потребі вивчення і аналізу, генези, художньо-стилістичних особливостей і взаємовпливів культурно-етнічного пограниччя в межах Карпатського регіону. Всі об'єкти фотофіксовано для подальшої каталогізації, здійснена вибіркова атрибуція невідомих артефактів, також введено в обіг раніше невідомі імена майстрів. На основі цього розширено усталену типологію художнього дерева (зокрема, як об'єкт наукового вивчення фігурують ново виявлені пам'ятки малої пластики - дерев'яні хрести на давніх цвинтарях Західного Закарпаття). В межах типології поділу пам'яток на сакральні, секулярні, живих в народному побуті проаналізовано художньо-декоративні та

конструктивні особливості храмового будівництва, житлових, господарських споруд. Виявлено і названо риси, детерміновані народною традицією, спільною для Карпатського етнічно-культурного регіону в діахронному розрізі, а також названо локальні особливі характеристики, притаманні конкретній території, визначено взаємовпливи і шляхи їхнього поширення між різними етнографічними групами. В ході експедиційних досліджень виявлено низку пам'яток художнього дерева в народному будівництві, насамперед житловому, які були важкодоступні для дослідників, через перебудови і незадовільний стан збереження раніше не фігурували в наукових студіях на цю тему. Натомість виявлено, що вони представляють матеріал, придатний для вивчення і проведення аналогій з наявними пам'ятками на територіях сусідніх держав, що історично належали до регіону Східних Карпат. Здійснено фахову реконструкцію зразків народного будівництва із залученням унікальних фотоматеріалів 1920-х - 1930-х рр. з приватних архівів. Сформовано базу даних пам'яток художнього дерева Закарпаття (за експедиційними матеріалами), які розширюють наявну типологію. Укладено бібліографію з архівних й бібліотечних джерел. Виявлено невідомі артефакти (архітектура, пластика, декоративне мистецтво) та імена народних майстрів (маловідомих і зовсім невідомих). Польові матеріали, належним чином проаналізовані (проведено класифікацію, типологізацію і узагальнення художньо-стилістичних рис художнього дерева в контексті етнічного культурогенезу). За результатами дослідження сформовано типологію пам'яток художнього дерева та класифіковано місцеві мистецькі осередки на основі експедиційних матеріалів та з врахуванням міжконфесійних взаємовпливів у пам'ятках дерев'яного сакрального мистецтва. Укладання електронного ілюстративного довідника про художнє дерево Закарпаття з фактологічним систематизованим візуальним рядом мистецьких пам'яток у формі інтерактивної карти (розробка технічного функціоналу сайту і наповнення текстово-візуальними супровідними матеріалами) На основі дослідження систематизовано весь масив зібраного матеріалу та окреслено художньо-стилістичні та конструктивні особливості художнього дерева Закарпаття.

80.09.18.0919/0218U000495

Проведення першочергових реставраційних робіт зі збереження настінного живопису стін пам'ятки архітектури національного значення 1754 р. (охор. № 419/1) дерев'яної церкви Святого Михаїла у місті Комарно Львівської області: Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0117U007395. УДК 75.023.:666.291.3(091)"17.

29 с.

Проект спрямований на проведення першочергових реставраційних робіт зі збереження настінного живопису інтер'єру дерев'яної церкви Святого Михаїла у м. Комарно Львівської області. Для цього було проведено низку досліджень стану збереження настінного живопису для подальшого проведення рятівних консерваційних робіт. Зокрема, було виконано лабораторні дослідження, розчищено поверхню живопису від пилових забруднень, укріплено аварійні ділянки фарбового шару живопису та ґрунту. Також було проведено антисептування фарбового шару з ґрунтом, здійснено хімічне травлення жука деревогриза в інтер'єрі церкви. Виконано комплексний науково-реставраційний супровід рятівних консерваційних робіт (фотофіксація, відбір додаткових проб, звіт про проведення картографування).

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.09 Матеріалознавство

81.09.18.0920/0417U003238

Войтович Андрій Андрійович. Диспергування структури наплавлених шарів системи Fe-Cr-B-C для підвищення їх зносостійкості:

Дис... к.т.н. /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України. – Захищена 31.05.2017.

УДК 621.791.92.

131 с.: 17 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 105 назв.

Деталі машин, які працюють за дії абразиву та ударних навантажень, інтенсивно зношуються. Для їх відновлення розроблено велику кількість матеріалів, зокрема порошкові дроти, що дають змогу підвищити ступінь легування наплавленого металу і ефективність його наплавлення. Порошкові дроти, якими наплавляють метал для роботи в умовах абразивного зношування під ударними навантаженнями, легують дороговартісними елементами. Це суттєво впливає на вартість відновлення. Відносно дешевим є наплавлений метал з ПД системи Fe-Cr-B-C, що має задовільну зносостійкість під час абразивного зношування, однак, за дії ударних навантажень отримані шари розтріскуються, оскільки за підвищеного вмісту вуглецю і бору в металі виділяються дендритні голкоподібні включення боридів. Гострі кінці голкових включень служать концентраторами напружень, що спричиняє розтріскуванню за ударних навантажень. Зносостійкість наплавленого металу і його опірність до розтріскування зростає з подрібненням боридних включень. Тому, щоб отримати зносостійкий шар запропоновано під час наплавлення ПД системи Fe-Cr-B-C прикладати ззовні до підкладки вібрацію частотою 100 Гц і амплітудою 0; 70; 300 мкм. Досліджено, що горизонтальна вібрація впливає на подрібнення боридних включень: їхній середній діаметр зменшується з 175 до 5 мкм, а також на перерозподіл фаз: підвищується кількість пластичної фази (FeCr)₂B. Внаслідок диспергування структурних складових змінюються механічні характеристики, зокрема, зменшується розкид даних мікротвердості та підвищується її середнє значення від 600 до 780 HV, зростають модуль Юнга і опірність матеріалу пересуванню індентора. Зносостійкість наплавленого металу наплавленого за горизонтальної вібрації амплітудою 300 мкм зростає у 2,3-2,5 рази під час зношування закріпленим і незакріпленим абразивом та у 2,8 разів за зношування ударними навантаженнями. Для відновлення та зміцнення великогабаритних деталей запропоновано вводити порошок ПАМ у шихту ПД для підвищення зносостійкості наплавленого металу системи Fe-Cr-B-C. Це посприяло диспергуванню боридних включень середній, діаметр

яких зменшився з 70 до 5 мкм. У структурі наплавленого металу системи Fe-Cr-B-C виділяються включення складнолегованих нітридів розміром менше 1 мкм, через що, середнє значення мікротвердості підвищується від 700 до 900 HV. Зносостійкість наплавленого металу зростає 1,5 за зношування закріпленим і незакріпленим абразивом та вдчі за зношування під ударними навантаженнями.

81.09.18.0921/0417U003388

Сокол Галина Миколаївна. Розробка технології одержання органомінеральних сорбційних матеріалів на основі сапоніту: Дис... к.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 16.06.2017.

УДК 621.763:667.637.22.

150 с.: 24 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці технології одержання ефективних сорбційних матеріалів шляхом модифікації поверхні природних мінералів сапонітів поліорганосилоксанами з метою розширення спектра вилучення забруднюючих речовин з рідких середовищ та підвищення їх селективності. Детально досліджено фізико-хімічні властивості та структурні характеристики сорбційних матеріалів на основі сапонітових глин. На основі результатів досліджень встановлено, що органомінеральний сорбційний матеріал на основі сапоніту покращує основні експлуатаційні характеристики палива.

81.09.18.0922/0417U003522

Присяжна Катерина Олександрівна. Екологічно безпечні мастильні матеріали за технологіями рециклінгу полімерних відходів:

Дис... к.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 30.06.2017.

УДК 678.5.02.

168 с.: 33 табл., 114 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

Розроблено новий клас мастильних матеріалів на основі природної відновлюваної, біодеградуєної сировини з використанням технологій рециклінгу полімерних відходів.

81.14 Проектування. Конструювання

81.09.18.0923/0417U003236

Філімончук Тетяна Володимирівна. Методи та інформаційна технологія розподілу завдань в гетерогенних GRID-системах: Дис...

к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 31.05.2017.

УДК 004.942:004.272.26.

180 с.: 4 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

У дисертаційній роботі запропоновано нове вирішення актуальної науково-практичної задачі розробки методів та інформаційної технології розподілу завдань в гетерогенних GRID-системах. Об'єктом дослідження в роботі виступає процес розподілу завдань в гетерогенних GRID-системах, предметом дослідження - методи планування та інформаційна технологія розподілу завдань в гетерогенних GRID-системах. Запропоновано модифіковану математичну модель розподілу завдань на обчислювальних ресурсах в GRID-системі, розширені кортежі подання завдань та обчислювальних ресурсів, модифіковано метод Backfill з консервативним резервуванням, розроблено та впроваджено в імітаційне середовище GRASS метод пошуку розподілу завдань з мінімальним часом виконання пулу завдань та мінімальним простим обчислювальних ресурсів. На підставі цих результатів розроблено інформаційну технологію розподілу завдань, яка дає можливість підвищити ефективність використання обчислювальних ресурсів GRID-системи за рахунок зменшення їх простую.

81.09.18.0924/0417U003447

Посадська Аліна Сергіївна. Інформаційна технологія підтримки рішень з урахуванням ризиків при мережевому плануванні та управлінні: Дис... к.т.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 004.942:004.021(043.3).

147 с.: 6 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 122 назви.

Науково-прикладне завдання дисертаційної роботи - розробка інформаційної технології підтримки прийняття рішень з урахуванням ризиків при мережевому плануванні та управлінні. Об'єкт дослідження - процес оцінки ризику при прийнятті рішень в системах мережевого планування

та управління. Предмет дослідження - методи, моделі та інформаційні технології прийняття рішень з урахуванням ризиків при мережевому плануванні та управлінні. Мета дослідження полягає у підвищенні ефективності мережевого планування та управління за рахунок розробки методів, моделей та інформаційних технологій підтримки прийняття рішень з урахуванням ризиків. Вперше розроблено метод динамічної оцінки ризику виконання плану робіт, який базується на використанні імітаційної моделі сітьового графіку та темпоральних формул для обчислення ймовірності виконання плану при заданих обмеженнях. Вперше запропоновано метод знаходження оптимальної стратегії при мережевому плануванні та управлінні, який використовує формальну модель статистичної гри, побудовану за результатами імітаційних експериментів. Набула подальшого розвитку формальна модель управляючих Е-мереж шляхом додаткового включення у визначення моделі заданої множини формул темпоральної логіки. Удосконалений метод дослідження нечітких когнітивних карт за рахунок використання агрегативних імітаційних моделей для прогнозування зміни станів системи під впливом окремих факторів.

81.09.18.0925/0218U000059

Методи визначення істотних змінних для космічного моніторингу довкілля в рамках міжнародного проекту "Era-Planet": Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Куссуль Наталія Миколаївна. – ДР 0117U001175. УДК 004.932.

31 с.

Об'єкт дослідження - істотні змінні для космічного моніторингу довкілля. Мета роботи - дослідити та вдосконалити методи визначення істотних змінних (індикаторів), які можна використовувати для космічного моніторингу довкілля та побудувати інформаційні продукти оцінки індикаторів деградації земель для території України. Метод дослідження - геопросторовий аналіз, машинне навчання, об'єктно-орієнтоване проектування, структурний функціональний аналіз, статистичні методи, нейронні мережі. В даній роботі розглядаються результати порівняльного аналізу глобальних та регіональних індикаторів оцінки ступеня деградації землі в Україні. Зокрема, представлено результати аналізу глобальних карт земного покриття та карт змін земного покриття (просторове розрізнення - 300 м), наданих Секретаріатом Конвенції по боротьбі з опустелюванням (CCILC) та відповідних регіональних продуктів, отриманих ІКД НАН-ДКАУ (просторове розрізнення - 300 м). Обидві групи продуктів взято з часових кроком в 10 років (2000 та 2010 для глобальних даних та 1990, 2000 та 2010 для регіональних). Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0926/0218U000229

Методи управління складними об'єктами та розроблення інформаційних систем сучасними засобами проектування та моделювання: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Пономаренко Володимир Степанович. – ДР 0117U007656. УДК 681.3:65.01.

289 с.

Об'єкт дослідження - процеси функціонування, проектування та моделювання складних систем та об'єктів управління. Мета роботи - теоретичне обґрунтування та розробка методичних підходів і рекомендацій щодо моделювання, проектування та управління складними системами. Методи дослідження - методи дискретної оптимізації та теорії графів, методи оптимізації в ієрархічних та однорівневих

системах, методи розроблення моделей баз даних інформаційних систем, методи інтелектуального аналізу даних, методи комбінаторної оптимізації, логічне та концептуально-математичне моделювання знань, структурно-логічний аналіз, структурне та об'єктно-орієнтоване проектування; імітаційне моделювання; методи та засоби захисту інформації в комп'ютерних системах та мережах.

81.09.18.0927/0218U000356

Гібридна інтелектуальна інформаційна технологія діагностування передракових станів молочної залози на основі аналізу зображень: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Березький Олег Миколайович. – ДР 0116U002500. УДК 004.932.2:616-006.

374 с.

Об'єкт дослідження - гібридні інтелектуальні інформаційні технології. Мета роботи - розроблення гібридної інтелектуальної інформаційної технології та інтелектуальної системи діагностування передракових станів на основі аналізу гістологічних та цитологічних зображень. Методи дослідження - методи теорії дискретних кристалграфічних груп, методи топології, методи лінійної алгебри та аналітичної геометрії, методи комп'ютерного зору, методи комп'ютерного моделювання. Результати дослідження - методи і алгоритми попередньої обробки та сегментації зображень, алгоритми обробки зображень на графічних процесорах, нечіткі моделі представлення знань, алгоритми захисту інформації в системах автоматизованої мікроскопії, компоненти інтелектуальної системи діагностування передракових станів. Економічна ефективність: застосування розробленої системи дозволить підвищити продуктивність праці цитолога, патогістолога та зменшити трудомісткість морфометричного аналізу. Сфери впровадження: результати роботи можуть бути використані в клінічній практиці, для наукових досліджень в морфології і в навчальному процесі.

81.09.18.0928/0218U000686

Дослідження та розробка самокаліброваних аналого-цифрових систем для опрацювання сигналів мікроелектронних біомедичних сенсорів: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Азаров Олексій Дмитрович. – ДР 0116U004708. УДК 004.9.

233 с.

Об'єктом дослідження є процеси, що протікають в системах живлення, підсилення, перетворення і опрацювання сигналів мікроелектронних сенсорів біомедичних пристроїв. Предметом дослідження є методи розширення функціональності, збільшення точності та швидкодії опрацювання сигналів за рахунок самокалібрування аналого-цифрових систем. Метою роботи є створення самокаліброваних аналого-цифрових (АЦ) систем сигнального перетворення і обробки сигналів мікроелектронних оптичних і акустичних біомедичних сенсорів. Здійснено аналітичний огляд структурних і схемотехнічних рішень та методів самокалібрування вимірвальних АЦ-систем. Проведено класифікацію структурних, схемотехнічних рішень та методів самокалібрування таких систем. Здійснено дослідження підсилювачів напруг і струмів, буферних каскадів та схем комутації сигнальних перетворювачів біомедичних сигналів. Проведено моделювання і макетування аналогових схем. Розроблено технічні вимоги до параметрів аналогових і цифрових пристроїв експериментального зразка самокаліброваної АЦ-системи. Побудовано схему електричну принципову та перелік елементів експериментального зразка самокаліброваної АЦ-системи. Розроблено алгоритми та програмне забезпечення (ПЗ) для самокалібрування та попередньої цифрової

обробки сигналів біомедичних сенсорів та спеціалізованого ПЗ для аналізу периферійного обігу судин та для акустичного дослідження кишківника. Проведено комплексні дослідження АЦ-системи в клінічних умовах. Результати НДР дозволяють суттєво зменшити вартість та збільшити надійність, швидкодію та продуктивність, як безпосередньо пристроїв аналого-цифрового перетворення, так і самокаліброваної АЦ-системи в цілому. Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.09.18.0929/0218U000756

Інформаційно-аналітична система опрацювання зображень ауто- та ксеногенних тканин: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Березький Олег Миколайович. – ДР 0117U000418. УДК 004.932.2:616-006.6.

93 с.

Об'єкт дослідження - інформаційно-аналітична система опрацювання зображень. Мета роботи - розробити алгоритми аналізу гістологічних та цитологічних зображень та побудувати інформаційно-аналітичну систему опрацювання зображень ауто- та ксеногенних тканин. Методи дослідження: методи вищої алгебри, методи теорії дискретних кристалграфічних груп, методи лінійної алгебри та аналітичної геометрії, методи контурного та текстурного аналізу зображень, методи комп'ютерного моделювання. Результати дослідження: розроблено алгоритми аналізу гістологічних та цитологічних зображень, на основі яких програмно реалізовано інформаційно-аналітичну систему опрацювання зображень ауто- та ксеногенних тканин. Сфери впровадження: результати роботи можуть бути використані в клінічній практиці, для наукових досліджень в морфології і в навчальному процесі. Галузь застосування - медицина: гістологія, цитологія. Розроблено методи та алгоритми перетворення зображень в топологічному просторі, методи та алгоритми оцінки якості зображень в метриках Фреше, Хаусдорфа, Громова-Хаусдорфа, метод і алгоритми зважених хорд для співставлення областей зображень, метод та адаптивні алгоритми медіанної та гаусової фільтрації. Впровадження розробленої системи в клінічній практиці, для наукових досліджень в морфології дозволить підвищити продуктивність діагностичного процесу цитолога, патогістолога та зменшити суб'єктивність і трудомісткість морфометричного аналізу.

81.29 Вакуумна техніка

81.09.18.0930/0218U000481

Встановлення закономірностей впливу хімічного і структурно-фазового складу на електрохімічні властивості та опір корозійно-втомному руйнуванню титанових композитів систем Ti-Si-Nb (Zr, Sn, Al) і Ti(Nb)-Si(Al)-C(N) за дії фізіологічних середовищ: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Осташ Орест Петрович. – ДР 0117U001913. УДК 539.43:669.295.

25 с.

Вперше встановлено закономірності зміни циклічної тріщиностійкості (ЦТ) залежно від технологічних режимів обробки сплавів системи Ti-Si-Nb, а на підставі запропонованого комплексного параметра конструкційної міцності обґрунтовано шляхи оптимізації цих сплавів для використання в якості матеріалів імплантів. Встановлено, що за характеристиками міцності і циклічної тріщиностійкості сплав Ti-1,25Si-20,9Nb після термомеханічної обробки куванням поступається сплаву Ti-1,0Si-18,7Nb після гвинтової прокатки. Після гартування характеристики ЦТ сплаву Ti-

1,0Si-18,7Nb зростають, а після гартування і відпуску за максимальної міцності вже зафіксовано зниження характеристик ЦТ, очевидно внаслідок дисперсійного зміцнення вторинною фазою. Порівняння кінетичних діаграм втомного руйнування і аналіз діаграм конструкційної міцності досліджених сплавів, а також літературних даних показує, що в межах припорогової ділянок діаграм литий сплав Ti-1,0Si-18,7Nb після гвинтової прокатки і гартування знаходиться на рівні закордонних сплавів типу Ti-6Al-4V; у середньо- і високоамплітудній ділянках діаграми поступається сплаву Ti-6Al-4V виробництва США. За оптимальним поєднанням міцності та порогової циклічної тріщиностійкості перевагу має розроблений в ІПМ НАН України сплав Ti-1,0Si-18,7Nb після гвинтової прокатки і гартування та гартування і відпуску, переважаючи при цьому закордонний сплав Ti-6Al-4V. Оптимальним поєднанням міцності і критичної циклічної тріщиностійкості володіє сплав Ti-1,0Si-18,7Nb після гвинтової прокатки і гартування.

81.09.18.0931/0218U000482

Розроблення технології поверхневого модифікування титанових компонентів пар тертя штучних суглобів: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Погреблюк Ірина Миколаївна. – ДР 0117U001914. УДК 669.295:539.43.

39 с.

На основі кінетичних досліджень за низькотемпературного азотування в атмосфері азоту та розрідженому динамічному його потоці в діапазоні температур 650...750°C отримано кореляційні залежності між параметрами насичення, рівнем приповерхневого зміцнення та фазово-структурним станом модифікованих поверхневих шарів технічно чистого титану VT1-0. Показано, що зі збільшенням тривалості насичення, за однакових тиску газового середовища та температури, параметри азотованого шару поверхневого мікротвердості H_{npov}, товщина нітридної зони lTiN та глибина дифузійного шару lTi(N) зростають; зі зниженням парціального тиску азоту до 0,1...10 Па зменшуються товщина нітридного шару lTiN, поверхневого мікротвердості H_{npov} та зростає глибина дифузійного шару lTi(N). Рекомендовано параметри азотування технічно чистого титану VT1-0 для отримання регламентованого приповерхневого зміцнення. Розроблено та адаптовано до азотування головок ендопротезів кульшового суглоба обладнання, яке дозволяє відтворювати технологічний регламент термодифузійного насичення азотом, забезпечуючи температурно-часовий та газодинамічний режим оброблення.

81.33 Корозія і захист від корозії

81.09.18.0932/0218U000471

Розроблення методу оцінювання роботоздатності та залишкової довговічності магістральних трубопроводів з експлуатаційним макророзшаруванням: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Цирульник Олександр Тимофійович. – ДР 0117U000723. УДК 620.197.3:669.094:533.9:541.115.

30 с.

Пластичність та ударна в'язкість, визначені на зразках, вирізаних вздовж осі труб магістральних трубопроводів з експлуатаційним макророзшаруванням, можуть не відбивати технічного стану металу. Водночас тріщиностійкість повздовжніх зразків, визначена методом J-інтегралу, коректно відбиває стан металу експлуатованих магістральних трубопроводів

81.35 Зварювання

81.09.18.0933/0218U000515

Дослідження та розробка електродних матеріалів для дугового наплавлення зносостійких композиційних сплавів, армованих литими карбідами вольфраму": Заклучний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Жудра Олександр Петрович. – ДР 0115U003141. УДК 621.791.92:669.14/15.

110 с.

Проведено дослідження з використанням сучасних та розроблених методик і устаткування, отримані нові наукові результати про особливості формування структури металу при електродуговому наплавленні композиційних сплавів армованих литими карбідами вольфраму з матрицею на основі сталі, нікелю та міді. Показано, що високі показники зносостійкості наплавлений метал має при високому вмісту армуючих частинок та мінімальному їх розчиненні в сплаві-зв'язці. Для автоматичного електродугового наплавлення композиційних сплавів розроблені порошкові стрічки, а для ручного наплавлення - електроди, з покриттям на основі литих карбідів вольфраму. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0934/0218U000516

Розробити основи металургії та технології виготовлення зварних комбінованих з'єднань компонентів турбо-і котлоагрегатів із теплостійких сталей різних структурних класів стосовно потужних енергоблоків ТЕС: Заклучний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона; Керівник Царюк Анатолій Корнійович. – ДР 0115U003137. УДК 621.791.75.

230 с.

Запропоновано замість традиційного двоступінчастого (750°C + 630°C) відпуску застосовувати одноступінчастий низькотемпературний (620°C) замінивши відпуск сталей з високою температурою аустенітизації попереднім трьохшаровим облицюванням її кромок в комбінації з високотемпературною обробкою кожного наплавленого шару. Розроблена шлакова система електродів рутил-алюмосилікатного виду, що забезпечує максимальну ширину наплавленого валика при мінімальній глибині провару. Розроблено принципову технологію зварювання комбінованих з'єднань компонентів турбо- і котлоагрегатів із теплостійких складнолегованих сталей перлітного класу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0935/0218U000521

Закономірності впливу змін енергетичних параметрів процесу підводного дугового зварювання низьколегованих сталей на формування металу шва в різних просторових положеннях, його структуру і механічні властивості: Заклучний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Максимов Сергій Юрійович. – ДР 0115U003140. УДК 621.791.75.

353 с.

Досліджено особливості еволюції парогазового пузири і механізм її впливу на поведінку розплавленої краплі. Підтверджено ефективність використання імпульсного характеру горіння дуги для керування геометричними характеристиками металу шва, параметрами переносу електродного металу, хімічним складом, структурою і механічними властивостями наплавленого металу. Створено обладнання для реалізації імпульсної подачі порошкового дроту з частотою до 60 Гц, у відповідності до вимог стандарту EN

ISO 15607:2003 розроблено WPS (Технічні вимоги до технології зварювання) та WPQR (Протокол атестації технології зварювання) і вихідні положення технології підводного імпульсно-дугового зварювання об'єктів відповідально-го призначення із сталей підвищеної міцності. Проведено дослідно-промислово перевірку розробленої технології. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0936/0218U000610

Розробка та впровадження зварювальних технологій для виготовлення та ремонту елементів авіаційних двигунів військового призначення з високонікелевих жароміцних сталей і сплавів: Заклучний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона Національної академії наук України; Керівник Ющенко Костянтин Андрійович. – ДР 0116U006501. УДК 621.791.75.

585 с.

Розкрито механізм впливу надлишкового вмісту кисню та азоту у дисперсній присадці на схильність до утворення тріщин, кількість тепловкладень у виріб та обсяг супроводжуючої механічної обробки. При кімнатних та підвищених температурах оцінено механічні властивості зварних з'єднань "основний-наплавлений метал" за участю нікелевих жароміцних сплавів ЖС32, ЖС6У, ЖС6К, IN625, ЧС40. Розроблено технологічні процеси відновлення робочих, блоків соплових лопаток і стулок реактивного сопла деталей авіаційних ГТД РД33, АЛ-21-Ф3, АЛ31 з нікелевих жароміцних сплавів ЖС26, ЖС32, ЖС6У, ЖСЗДК, ВХ4Л способом мікроплазмового порошкового наплавлення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0937/0218U000612

ІЕЗ-2017/3 (Розробка обладнання та відпрацювання технології лазерного зварювання складнопрофільних тонкостінних елементів): Заклучний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона; Керівник Шелягін Володимир Дмитрович. – ДР 0117U006064. УДК 621.791.72.

341 с.

Об'єкт досліджень - процес лазерного зварювання тонкостінних деталей аеродинамічного керма ракети. Метою роботи було розробити обладнання та відпрацювати технології лазерного зварювання тонкостінних деталей аеродинамічного керма ракети; спроектувати на підставі розроблених технологій лазерний зварювальний комплекс, який може бути впроваджений на підприємствах ракетобудівної галузі України. Виконано аналіз сучасних розробок у галузі зварювання тонкостінних складнопрофільних конструкцій з високолегованих сталей. Встановлено перспективні напрямки проведення власних досліджень, а саме, для спрощення розв'язання задачі зварювання, складну просторову траєкторію зварювання аеродинамічного керма ракети було умовно відокремлено на просторові примітиви, тобто окремі зварні з'єднання (стикові, таврові, напусткові). Це дало змогу розглянути проблеми лазерного зварювання конструкцій аеродинамічного керма ракети, з позиції зварювання окремих примітивів. Було запропоновано варіант конструкції аеродинамічного керма ракети у якому використовувалось 4 варіанти зварних з'єднань з нержавіючих сталей: стикове, з товщиною обох деталей 1,5 мм; стикове, з товщиною обох деталей 3,0 мм; напусткове, з товщиною верхньої деталі 1,5 мм та товщиною нижньої деталі 3,0 мм; таврове, з товщиною полки 1,5 мм та товщиною ребра 3,0 мм. Для виготовлення контрольних зразків зварних з'єднань з тонколистових високолегованих сталей, що відповідають вимогам діючих стандартів, було розроблено ескізний проект та виготовлено макети технологічного оснащення для одержання

за допомогою лазерного зварювання: 1) таврових; 2) стикових та напусткових; 3) кутових зварних з'єднань. Проведено відпрацювання режимів лазерного зварювання та ремонту контрольних зварних таврових, стикових та напусткових з'єднань з тонколистових нержавіючих сталей на лабораторному стенді, створеному на базі Nd:YAG-лазері "DY044" (виробництва "ROFIN-SINAR" (Німеччина)). За результатами візуального, радіографічного, капілярного контролю та металографічних досліджень одержаних зварних з'єднань виконана оцінка параметрів, що передбачені стандартом ДСТУ EN ISO 13919-1:2015. Встановлено оптимальні режими лазерного зварювання зварних з'єднань (стикових товщиною 1,5+1,5 мм та 3,0 +3,0 мм; таврових (полка) 1,5 мм + (ребро) 3,0 мм; напусткових (верх) 1,5 мм + (низ) 3,0 мм). Встановлено, що всі зразки, піддані контролю відповідають рівню якості "високий В", згідно з ДСТУ EN ISO 13919-1:2015. За результатами механічних випробувань на статичний розтяг встановлено, що рівень зусилля руйнування контрольованих зварних з'єднань складає не менше 0,8 від зусилля руйнування основного матеріалу, що відповідає вимогам, що пред'являються до таких зварних з'єднань. Встановлено основні причини виникнення дефектів, що виникають при лазерному зварюванні тонкостінних зварних з'єднань з нержавіючих сталей та запропоновано методики їх усунення та запобігання їх утворенню, а саме: для усунення дефектів в вигляді пор, ланцюгу пор, несплавлення, непроварів, - переварювання шва, з додаванням присаджувального матеріалу (за необхідністю); для запобігання утворенню усадочних раковин та раковин в кратері, - використання вивідних планок та присаджувальних матеріалів; для усунення підрізів, перевищення випуклості та перевищення провару зварного з'єднання - виконання додаткового переплавлення розфокусованим променем; для збільшення критичного перерізу у тавровому зварному з'єднанні з товщиною полки 1,5 мм та товщиною ребра 3,0 мм,- застосування об'єктиву лінзового з подільником лазерного випромінювання для розширення зони дії. Виконано розробку технологічних рекомендацій з лазерного зварювання елементів конструкції аеродинамічного керма ракети для відповідних зварних з'єднань (стикових товщиною 1,5+1,5 мм та 3,0 +3,0 мм; таврових (полка) 1,5 мм + (ребро) 3,0 мм; напусткових (верх) 1,5 мм + (низ) 3,0 мм). Розроблено комплект ескізної конструкторської документації на виготовлення технологічного комплексу для лазерного зварювання елементів конструкції аеродинамічного керма ракети. Надалі розроблений лазерний технологічний комплекс, може бути тиражований для промислового впровадження на підприємствах ракетобудівної галузі промисловості України, зокрема на ДП КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля" (м. Дніпро). Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.79 Кадри

81.09.18.0938/0218U000110

Науково-методичні основи практичної підготовки психолога: Заклучний звіт /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського"; Керівник Чебикін Олександр Якович. – ДР 0113U003018. УДК 152+378.05.

47 с.

Об'єкт: навчально-професійна діяльність студентів-психологів. Мета: теоретичне обґрунтування цілісної концепції практичної підготовки психолога у системі фахової підготовки. Методи дослідження: теоретичні - аналіз, узагальнення і систематизація теоретичних підходів та емпіричних результатів, що містяться у наукових літературних джерелах; емпіричні - спостереження, бесіда, аналіз продуктів діяльності, тестування; математико-статистичні методи опрацювання отриманих результатів. Статистична обробка

даних здійснювалася за допомогою комп'ютерної програми SPSS v 13,0 for Windows. Наукова новизна: Вперше на основі принципів суб'єктності, процесуалізації та операціоналізації теоретично обґрунтована і розроблена цілісна концепція практичної підготовки психолога у навчально-професійній діяльності; - аргументована доцільність практичної підготовки психолога у комунікативній парадигмі; - показано, що становлення фахової компетенції психолога є функцією інтерактивних установок суб'єктів та одержаних результатів; - визначено, що компетентність особистості психолога у системі фахової підготовки потенційно є функцією діалогічних стосунків викладача та студентів у педагогічному процесі; - розроблено модель практичної підготовки психолога у системі фахової підготовки; - з'ясовано особливості впливу інтерактивних діалогічних систем у навчально-професійній діяльності. Поглиблено розуміння становлення діяльності психолога у системі фахової підготовки як складного явища, професійного за змістом і інтерактивно-діалогічного за формою, якому притаманні ознаки приналежності до проблематики психології особистості, свідомості, діяльності, а також до проблематики навчання. Обґрунтовано положення про психодіагностичну методичку як спільний об'єкт, який опосередковує міжособистісні стосунки викладача та студентів у практичній підготовці. Практична значимість. Результати можуть бути використані спеціалістами в галузі психології вищої школи, теорії та методики професійної освіти для подальшого розвитку психолого-педагогічних досліджень, а також в навчальному процесі в межах ВНЗ. Основні здобутки дослідження можуть увійти у зміст відповідних лекційних і практичних занять за темами "Психологія особистості", "Психологія діяльності", "Психологія свідомості". Ефективність впровадження. Результати дослідження апробовано на 8 міжнародних та 11 всеукраїнських науково-практичних конференціях, відображено у 155 публікаціях. Організовано і проведено 5 всеукраїнських науково-практичних конференцій. Галузь використання. Вища освіта, Психологічна служба ВНЗ.

81.09.18.0939/0218U000112

Теоретико-методичні засади формування художньо-педагогічної ментальності майбутніх учителів хореографії як чинника підвищення якості освіти: Заклучний звіт /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського"; Керівник Реброва Олена Євгенівна. – ДР 0115U000321. УДК 378+316.317+796.012.656; 793.3.01.

42 с.

Об'єктом є хореографічно-педагогічна освіта. Предметом є теоретико-методичні засади формування художньо-педагогічної ментальності майбутніх учителів хореографії як чинника підвищення якості освіти. Метою є обґрунтування теоретичні та методичні засади розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні та розробка багатокomпонентної організаційно-методичної системи з науково-методичним комплексним забезпеченням навчального процесу підготовки майбутніх учителів хореографії. Методи дослідження: категоріальний аналіз, узагальнення, класифікація та порівняння, теоретичне моделювання; педагогічне спостереження, опитування, хореографічних постановок; організаційні форми і методи. Результати: На основі поліпарадигмальної методології визначено конструкти організаційно-методичної системи: факторно-методологічний; змістово-ціннісний; організаційно-регулятивний; методико-технологічний. Обґрунтовано сутність та опрацьовано крос-навчальну містечку інтеграцію технологічний засіб, що дозволяв використовувати знання та досвід, отриманий в одних ди-

дисциплінах для більшої результативності засвоєння інших. Відмінністю системи є цілеспрямоване та наскрізне формування художньо-композиційного мислення майбутніх учителів хореографії, засвоєння виконавських хореографічних дисциплін крізь призму методики їх викладання відповідно до вікової категорії учнів. Новизна: Вперше обґрунтовано та розкрито сутність атрибутів хореографічно-педагогічної ментальності: хореографічна картина світу, мова хореографії, хореографічне сприйняття, стереотипи та хореографічно-композиційне мислення майбутнього вчителя. Представлені етапи латентного розвитку хореографічно-педагогічної ментальності (протокультурний, протопрофесійний, професійно-динамічний, нормативно-методичний, хореографічно-фахового становлення, хореографічно-експериментальний). Результати дослідження впроваджено в освітній процес підготовки майбутніх учителів хореографії. Зокрема у дисципліні: "Методологія мистецької педагогіки та методі наукового дослідження", "Теорія і методика викладання хореографічних дисциплін у вищій школі", "Основи дослідження та викладання художньої культури", "Композиція і постановка танців" тощо. Результати враховувалися під час розробки держстандарту спеціальності фахових компетентностей майбутніх учителів хореографії 014 Середня освіта (Хореографія).

81.09.18.0940/0218U000204

Контекстність освіти у прикордонних вищих навчальних закладах як умова особистісної, регіональної та прикордонної безпеки: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Коваль Ігор Миколайович. – ДР 0115U003203. УДК 378.4(1-04):372:341:351.862.4.

122 с.

Об'єкт дослідження - особистісні, регіональні та міжнародні контексти вищої освіти у прикордонних регіонах. Предмет дослідження - методологічні та методичні засади контекстності вищої освіти як умови особистісної, регіональної та міжнародної безпеки прикордонного регіону. Мета проекту полягає в концептуалізації та емпіричному обґрунтуванні в межах постнекласичної наукової парадигми феномена соціогуманітарної і міжнародної безпеки та його відображення в змісті і методах навчання у вищих навчальних закладах в підвищенні особистої безпеки громадян, територіальних спільнот та країни в цілому. Методи дослідження: теоретичні (узагальнення та систематизація наукових джерел з проблеми дослідження); емпіричні (спостереження, бесіда, контент-аналіз, діагностичні методики, методи опитування, групові фокусовані інтерв'ю, метод експертних оцінок). Вперше запропонована концептуалізація соціогуманітарних ризиків у прикордонному мультикультурному середовищі на основі моделі індивідуальної, регіональної та міжнародної безпеки в мультикультурному регіоні, розроблено систему методичних підходів до оптимізації навчального процесу. На основі єдиної програми оцінки та моніторингу соціальних ризиків і факторів безпеки етнокультурних прикордонних регіонів України обґрунтовано сутність та зміст системи соціальних ризиків освітнього середовища прикордонних регіонів. Результати НДР впровадженні в наукових роботах (індивідуальні та колективні монографії, розділи книг, статті, тези доповідей, навчальні матеріали, тощо) авторів дослідження та навчальних курсах з предметів, які викладаються для студентів гуманітарного профілю ОНУ імені І.І. Мечникова. Отримані наукові результати можуть стати методологічною та методичною основою для подальших досліджень розвитку класичних університетів прикордонних регіонів різних країн у пошуках новітніх організаційно-функціональних форм та моделей співпраці

класичного університету за підготовку кадрів прикордонного регіону, що спроможні забезпечувати особистісну, регіональну та національну безпеку.

81.09.18.0941/0218U000752

Теорія та практика підготовки майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у вищих навчальних закладах: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Романишина Людмила Михайлівна. – ДР 0115U000220. УДК 378.1:643/645:684.

159 с.

Об'єктом дослідження виступала професійна готовність майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у вищих навчальних закладах України. Метою роботи було виявити компоненти професійної підготовки та розробити програму формування їх професійної готовності до майбутньої діяльності. Під час роботи було використано емпіричні, теоретичні методи, а також методи математичної статистики у вигляді визначення критерію згоди Пірсона для обчислення відмінностей між контрольними та експериментальними групами та коефіцієнт Стюдента для визначення ймовірностей випадковості відхилення успішності студентів - майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів з фахових дисциплін і їхніх умінь виконувати завдання з реального дизайн-проекування. Досліджено стан формування професійної компетентності майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у Хмельницькому національному університеті. Розроблено методику формування професійної компетентності майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у процесі теоретичної та практичної підготовки та запроваджено її у навчально-виховний процес кафедри дизайну Хмельницького національного університету. Розроблено науково-методичні рекомендації щодо покращення формування професійної компетентності майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у процесі навчання. Результати дослідження можуть використовуватись з метою вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців дизайну інтер'єру і меблів у вищих навчальних закладах України

81.81 Контроль і управління якістю

81.09.18.0942/0417U003180

Пахалович Микола Євгенович. Удосконалення нормативних документів з безпечної експлуатації елементів трубопроводних систем атомних електростанцій у понадпроектний термін: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 19.05.2017.

УДК 621:658.562.

126 с.: 9 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення експлуатаційної безпеки трубопроводів реакторного відділення АЕС; Метою роботи є удосконалення нормативних документів з експлуатаційної безпеки та продовження ресурсу трубопроводів реакторного відділення АЕС на основі розробки науково-обґрунтованої математичної моделі та алгоритму їх технічної діагностики. Новизна базується на таких наукових розробках: Вперше розроблено математичні моделі розрахунку крижкості металу трубопроводів шляхом врахування часу та геометрії розвитку тріщини при тривалій експлуатації в залежності від навантажень, що дозволило провести оцінку технічного стану та прогнозування термінів експлуатації трубопроводів і підвищення безпеки роботи трубопроводних систем: математичну модель визначення накопичення втомного пошкодження при жорсткому симетричному режимі навантаження; математичну модель визначення накопичення втомного пошкодження при м'якому симетри-

чному режимі навантаження ; математичну модель визначення накопичення втомного пошкодження при жорсткому асиметричному режимі навантаження ; математичну модель визначення накопичення втомного пошкодження при м'якому асиметричному режимі навантаження ; Вперше отримані залежності концентрації напружень в металі трубопроводу від часу експлуатації та геометрії тріщини шляхом розв'язання нелінійного диференційного рівняння розвитку тріщини в металі, що дозволяє прогнозувати залишковий ресурс трубопроводу. Отримали подальший розвиток метод та модель прогнозування технічного стану трубопровідних систем, за рахунок розробки автоматизованої системи розрахунку напружено-деформованого стану, що дало змогу визначити технічні параметри трубопроводів в поза проєктні терміни експлуатації. Методи дослідження: Теоретичні базуються на сучасних положеннях теорії стандартизації, фундаментальних положеннях в області динаміки та міцності, системного аналізу. При розрахунках швидкоплинних процесів використовувався метод кінцево-різницевого елементів. Емпіричні дослідження базуються на використанні сучасної техніки, обробки результатів вимірювань та реалізувалися за допомогою апробованих інженерних методик.

81.09.18.0943/0417U003181

Альравашдех Бакер. Удосконалення нормативних документів з безпечної експлуатації елементів трубопровідних систем атомних електростанцій у понадпроєктний термін: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 19.05.2017.

УДК 681.2.

139 с.: 3 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 127 назв.

Об'єктом дослідження являються результати випробувань АТЗ з урахуванням ДХ використовуваних при випробуваннях ЗВТ; Метою дисертаційної роботи являється удосконалення методів обробки результатів випробувань АТЗ з урахуванням ДХ використовуваних акселерометрів шляхом розробки, дослідження, оптимізації та підвищення точності методів їх ідентифікації. Новизна базується на таких наукових розробках: - вдосконалені методи ідентифікації сталої часу і коефіцієнта затухання акселерометрів, використовуваних при випробуваннях автотранспортних засобів, за амплітудно-частотною характеристикою і передатною функцією шляхом попередньої оцінки їх невизначеності, а також застосування методу найменших квадратів, що дозволяє підвищити достовірність результатів випробувань автотранспортних засобів за рахунок використання повнішого об'єму інформації про динамічні характеристики використовуваних акселерометрів; - вперше запропонований метод, що ґрунтується на розрахунку площ під амплітудно-частотною характеристикою акселерометра з подальшим визначенням сталої часу і коефіцієнта затухання, оптимізований шляхом підбору оптимального співвідношення між граничними частотами площ для зменшення невизначеностей результатів ідентифікації і підвищення точності результатів випробувань автотранспортних засобів; - вперше запропонований метод ідентифікації сталої часу і коефіцієнта затухання акселерометрів, використовуваних в автотранспортних засобах, за імпульсними характеристиками із застосуванням штучних нейронних мереж, що оптимізується внаслідок використання їх адаптивних властивостей, у тому числі здібності до безперервного навчання, гнучкості в рішенні різних технічних завдань і можливості управляти точністю ідентифікації і точністю результатів випробувань автотранспортних засобів при обмеженій кількості початкової інформації, у тому числі в режим реального часу.

81.09.18.0944/0417U003182

Діденко Наталя Вікторівна. Розробка нормативних параметрів захисного матеріалу для безпечної праці в умовах іонізуючого випромінювання методом чисельного моделювання: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 18.05.2017.

УДК 006.82:006.88.

194 с.: 31 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

Об'єкт дослідження: розробка нормативних параметрів захисного матеріалу для створення особистого захисту людей, які працюють в умовах іонізуючої радіації. Метою дисертації є розробка нового захисного матеріалу з іонізуючої радіації та визначення його юридичних можливостей для створення захисного одягу з метою забезпечення безпечних робочих місць для людей з високим рівнем іонізуючого випромінювання. Методи: теоретичні та експериментальні. Теоретичні дослідження, засновані на застосуванні теорії математичної фізики, теорії атомної фізики, математичних методів чисельного моделювання. Для моделювання проходження нейтронів через речовину для вивчення їх радіаційно-захисних властивостей були обрані стохастический метод (Монте-Карло). Експериментальне дослідження здійснило експеримент по визначенню процесу проходження через радіаційно-захисний матеріал та проведено в спеціалізованій і акредитованій лабораторії. Наукова новизна результатів. Аналіз і синтез даних припускав, що новий тип захисного матеріалу і застосування методу чисельного моделювання розробили його регуляторні параметри для створення особистого захисту людей, які працюють в умовах іонізуючої радіації. Таким чином були отримані наступні результати досліджень: 1. Вперше використання нового захисного матеріалу проти іонізуючого випромінювання у вигляді шару скляних сфер бажаної товщини, який отримав формулу їх об'ємної щільності, яка буде визначати ступінь теоретично зменшувати енергію гамма - променів. 2. Вперше отримано повне лінійне загасання гамма-квантів, запропонованого захисним матеріалом, який буде аналітично визначати товщину захисного матеріалу. 3. З використанням методу чисельного моделювання вперше був отриманий ряд стандартних параметрів як ряд взаємозв'язків між ступенем зменшення поглиненої енергії і джерелом енергії людської енергії. 4. Застосовуючи метод чисельного моделювання, спочатку було отримано ряд стандартних параметрів як ряд взаємозв'язків між поглиненою дозою товщини захисного матеріалу.

81.09.18.0945/0218U000235

Розробка високопродуктивних машин і прогресивних процесів, підвищення надійності техніки: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Новіков Федір Васильович. – ДР 0117U007660. УДК 62.521.

123 с.

Розглянуті питання розробки теоретичних та практичних положень щодо створення нових та удосконалення існуючих технологічних процесів ресурсо - енергозбереження в провистості. Досліджуються також технології створення нових неметалевих, склокерамічних матеріалів. Особлива увага приділяється безпечності, підвищення надійності виробів у сучасному промисловому виробництві, гнучкому, динамічному і багатомоноклатурному. Проведено теоретичний аналіз технологічних можливостей та визначено основні напрями підвищення ефективності обробки деталей різанням на основі застосування сучасних лезових інструментів, високопродуктивних технологій обробки на високооборотних металорізальних верстатах зі ЧПУ типу "обробний центр", що дозволяють виконувати високоточну обробку де-

талей з одного установа з найменшими виробничими витратами. З цією метою на основі комплексного підходу досліджуються питання створення і підвищення ефективності прогресивних методів обробки матеріалів, використання ресурсо- і енергозберігаючих технологій, забезпечення безпеки їх впровадження. Проаналізовано сучасний стан розробок в галузі створення матеріалів для бронезахисних елементів. Проводиться аналіз впливу основних технологічних параметрів на вибір напрямів інтенсифікації різних стадій виробничих процесів виготовлення виробів в заготовчому, механічному виробництві та розглядаються питання створення нових типів устаткування і пристроїв для високоінтелектуальних інтегрованих виробничих систем. Особливе значення приділяється розробці ресурсо- і енергозберігаючих процесів отримання прогресивних заготовок, їх обробці тиском, шліфуванням і із зняттям стружки, створенню нових склокерамічних захисних та екологічних матеріалів.

81.83 Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування

81.09.18.0946/0218U000470

Розроблення нових методів підвищення надійності та довговічності гнучких труб для газонафтовидобування за колтубінговими технологіями: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Сиротюк Андрій Михайлович. – ДР 0117U000722. УДК 620.191.33.

38 с.

Проведено серію випробувань елементів гнучких труб для дослідження особливостей початкових стадій пошкоджуваності та поверхневого тріщинотворення на їх внутрішніх і зовнішніх поверхнях в умовах, що моделюють реальні експлуатаційні. Встановлено експериментальні залежності "довжина поверхневого тріщиноподібного дефекту - кількість циклів навантаження" за випробувань у повітрі та спеціальному водному розчині NS4, що імітує підземні води в умовах різних типів ґрунтів. Побудовано діаграми циклічної тріщиностійкості даних сталей, що встановлюють взаємозв'язок між швидкістю росту поверхневої корозійно-втомної тріщини та кількістю циклів навантаження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.09.18.0947/0218U000473

Розроблення методологічних основ оцінки технічного стану та обґрунтування безпечного терміну експлуатації елементів конструкцій об'єктів підвищеної небезпеки у воденьвмісних середовищах: Заключний звіт /Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України; Керівник Дмитрах Ігор Миколайович. – ДР 0117U000725. УДК 620.191.33.

43 с.

На основі проведеного комплексу експериментальних досліджень побудовано узагальнені діаграми циклічної тріщиностійкості трубних низьколегованих сталей залежно від об'ємної концентрації водню в металі, які є базисом для оцінки технічного стану та безпечного терміну експлуатації трубопроводів при дії воденьвмісних середовищ. Продемонстровано застосування одержаних результатів для розроблення методологічних основ оцінки технічного стану та обґрунтування безпечного терміну експлуатації трубопроводів при дії воденьвмісних середовищ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.95 Технічна естетика. Ергономіка

81.09.18.0948/0218U000220

Формування та розвиток економіки праці у 25-річній історії України: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Назарова Галина Валентинівна. – ДР 0117U007661. УДК 331.101.5.

195 с.

Обґрунтовано науково-теоретичні засади та розроблено практичні рекомендації щодо використання сучасного зарубіжного досвіду державного регулювання відтворення робочої сили в Україні. Удосконалено типову структуру системи забезпечення кадрової безпеки підприємства та перелік функціональних обов'язків основних підрозділів служби безпеки. Дістали подальшого розвитку теоретичні аспекти, що визначають умови, чинники та можливості, які надає реалізація положень сталого професійного розвитку працівників. Розроблено та обґрунтовано теоретичні положення і прикладні рекомендації щодо формування системи управління розвитком персоналу в організації. Обґрунтовано методичний підхід до аналізу заохочення на основі ефективності праці із застосуванням індикаторів ключових показників ефективності (Key Performance Indicators) та методики Performance Management. Уточнено засади формування сприятливого соціально-психологічного клімату колективу на підприємстві за рахунок врахування оптимальних соціотипів за кожною посадою. Розглянуто підходи щодо удосконалення розвитку персоналу на основі зарубіжного досвіду. Обґрунтовано перспективні напрями розвитку добровільного медичного страхування в Україні. Розглянути історичні передумови становлення економіки праці як науки.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.01 Загальні питання організації й управління

82.09.18.0949/0218U000231

Теоретико-практичні та методичні аспекти підвищення ефективності управління підприємствами: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Афанасьєв Микола Васильович. – ДР 0117U007661. УДК 005.591.6:621.311.22 (477).

376 с.

Мета роботи - обґрунтування теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління підприємствами. Об'єкт дослідження - процес підвищення ефективності управління підприємством. Предмет дослідження - форми і методи розвитку підприємства в сучасних умовах з метою підвищення ефективності його функціонування. Методи дослідження - порівняння й аналіз емпіричних даних науки; логічного узагальнення; системний підхід; економіко-математичне моделювання.

82.09.18.0950/0218U000312

Розробка методики управління стратегічними ризиками підприємства": Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Кузнецова Інна Олексіївна. – ДР 0118U000074. УДК 005.52:005.334.

35 с.

У процесі виконання дослідження встановлено недостатність розробок категоріального апарату управління стратегічними ризиками підприємства. Виділено ключові елементи, які дозволяють розкрити сутність стратегічного ризику, а саме: комбінований підхід стосовно сутності ризику, основні характеристики ризику та неструктурований характер проблем, що вирішуються в циклі стратегічного управління.

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.09.18.0951/0417U003590

Черняхівська Вікторія Валеріївна. Гендерна політика в системі державного управління: Україна та європейський досвід: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 29.06.2017.

УДК УДК 35-027.21/.22:305](477+4).

255 с. – Бібліогр.: 326 назв.

У дисертації комплексно досліджено сутність та особливості формування й реалізації гендерної політики в системі державного управління України та європейських країн. Проаналізовано поняття "державне управління", "гендер", "гендерна ідентичність", "гендерна ідеологія", "гендерна політика". На основі аналізу існуючих у літературі визначень гендерної політики розкрито сутність поняття "гендерна політика в державному управлінні в соціокультурному вимірі".

82.09.18.0952/0417U003591

Дубінська Вікторія Олександрівна. Феномен політичного лідерства в державному управлінні України: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 29.06.2017.

УДК УДК 35-027.21/.22:323.39:316.46](477).

258 с.: 6 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

У дисертації вирішено наукове завдання щодо обґрунтування теоретико-методологічних основ і розробки науково-практичних рекомендацій стосовно феномену політичного лідерства в державному управлінні в Україні. Проаналізовано широке коло джерел із використанням комплексу методів збирання та інтерпретації емпіричного матеріалу.

82.09.18.0953/0417U003592

Горбань Юлія Степанівна. Державне управління у сфері довкілля в умовах європейської інтеграції України: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 30.06.2017.

УДК УДК [351:502.1]:327.7:061.1ЄС:(447).

212 с. – Бібліогр.: 212 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено науковому обґрунтуванню теоретико-методологічних засад державного управління у сфері довкілля в умовах європейської інтеграції України. Зокрема, у дисертаційній роботі визначено: основні теоретичні підходи до вивчення сутності та змісту державного управління у сфері довкілля в умовах європейської інтеграції України, поняття "довкілля", "державне управління у сфері довкілля". Розроблено концептуальні засади державного управління у сфері довкілля за сучасних умов.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.09.18.0954/0417U003334

Мочков Олександр Борисович. Організація участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого розвитку: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 27.06.2017.

УДК 352.07(043.3).

257 с.: 2 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 283 назв.

Розглянуто вітчизняний стан та досвід упровадження місцевої демократії: проведення зборів громадян, громадських слухань; нормативно-правове забезпечення проведення місцевих референдумів та опитувань; місцеві ініціативи та участь громад у проектній діяльності місцевих громад; особливості місцевих виборів на сучасному етапі розвитку демократії в країні. Досліджено участь територіальних громад у муніципальному управлінні в європейських країнах (окремо північно-американської місцевої демократії та в пострадянських країнах) і залучення громадян до управління місцевим розвитком.

82.09.18.0955/0417U003442

Юр'єва Ольга Іванівна. Механізм державного управління податковим боргом в Україні: Дис... к.держ.упр. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК УДК 351.82:336.225.64.

273 с.: 23 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 212 назв.

У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування змісту механізму державного управління податковим боргом в Україні та на цій основі розроблено практичні рекомендації щодо його вдосконалення. У роботі визначено категорію механізм державного управління податковим боргом та побудовано схему механізму державного управління податковим боргом. Проаналізовано сучасний стан управління податковим боргом та визначено дієвість застосування інструментів управління боргом. З метою вирішення проблем державного управління у податковій сфері визначено шляхи вдосконалення інструментів та складових механізму державного управління податковим боргом в Україні.

82.09.18.0956/0417U003443

Лихач Юлія Юріївна. Механізми реформування державного управління: досвід країн Східного партнерства: Дис... к.держ.упр. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 29.06.2017.

УДК 351/327+328.

258 с.: 3 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 379 назв.

Дисертація присвячена розробленню механізмів реформування державного управління на основі європейських принципів державного управління та досвіду країн Східного партнерства. У роботі розкрито роль та здійснено класифікацію механізмів реформування державного управління відповідно до критеріїв та міжнародних індексів ефективності. Окреслено стратегічні напрями реформування державного управління у контексті реалізації положень Угоди про асоціацію на основі засадничих нормативно-правових актів. Розроблено та запропоновано інноваційні механізми реалізації реформи державного управління в Україні.

82.09.18.0957/0417U003593

Алімова Світлана Леонідівна. Вплив державної фінансової політики на людський розвиток: Дис... к.держ.упр. /Національна академія

державного управління при Президентіві України. – Захищена 30.06.2017.

УДК УДК 351.82:336.02.

204 с.: 7 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз впливу державної фінансової політики на людський розвиток в Україні за роки незалежності, розкрито сутність понять "державна фінансова політика", "людський розвиток", "людський потенціал", "людський капітал", "якість життя", "вплив". Уточнено деякі із цих термінів. Досліджено нормативно-правові засади функціонування державної фінансової політики у сфері людського розвитку. Особливу увагу приділено дослідженню галузей охорони здоров'я, освіти та аналізу динаміки ВВП на душу населення за ПКС; встановлено взаємозв'язок цих показників та державної фінансової політики.

82.09.18.0958/0218U000094

Удосконалення податкової системи в умовах децентралізації державної влади: Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Соколовська Алла Михайлівна. – ДР 0115U000938. УДК 336.22.

467 с.

Об'єкт дослідження: непряме оподаткування в ЄС і Україні. Мета дослідження: обґрунтувати шляхи удосконалення податкового законодавства України в частині акцизного оподаткування у процесі його гармонізації із законодавством ЄС. Методи дослідження: системно-структурного аналізу, аналітичний, систематизації, компаративний, діалектичний та формальний логіки. Результати та їх новизна: - обґрунтовано наявність та причини виникнення двох протилежних тенденцій у гармонізації ставок ПДВ у ЄС: до посилення гармонізації стандартних ставок ПДВ і до зниження гармонізації пільгових ставок податку; - визначено пріоритетні сфери координації податкових політик країн - членів ЄС у царині ПДВ на даному етапі; - на основі аналізу коефіцієнтів варіації ставок акцизного податку на сигарети в країнах - членах ЄС упродовж 2003-2017 рр. обґрунтовано висновок про досягнення високого ступеня гармонізації такого відносного показника, як сукупна акцизна ставка, і негармонізованості таких показників, як ціни на сигарети і акцизний дохід; - встановлено, що фактичний рівень ставок акцизних податків на спирт та алкогольні напої в країнах ЄС не є гармонізованим, свідченням чого є надзвичайно високі коефіцієнти варіації, які набагато перевищують нормативну позначку в 33%; - встановлено напрями зміни концептуальної основи дизайну елементів податкового механізму енергетичних акцизів в ЄС; - визначено напрями наближення специфічного акцизного оподаткування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та енергопродуктів в Україні до вимог директив ЄС; - сформульовано вимоги до ефективної політики підвищення ставок акцизного податку в Україні; - здійснено оцінку регуляторного впливу гармонізації податкового законодавства у сфері енергопродуктів та електроенергії в Україні за трьома ймовірними сценаріями, на основі якої зроблено висновок про необхідність проведення "поміркованої" гармонізації тривалістю 8-12 років та виявлено ефекти реалізації зазначеного сценарію.

82.09.18.0959/0218U000104

Державна інвестиційна діяльність: бюджетне інвестування та моніторинг: Заклучний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Затонацька Тетяна Георгіївна. – ДР 0115U000948. УДК 336.531.2.

86 с.

Об'єктом дослідження є сучасний інструментарій управління ризиками державних інвестиційних проектів. Метою

науково-дослідної роботи є розробка методичних підходів до управління ризиками державних інвестиційних проектів. Предметом дослідження є комплекс взаємопов'язаних теоретичних, методичних і практичних проблем, що виникають в процесі управління ризиками державних інвестиційних проектів. Наукова новизна, теоретична значимість дослідження: проаналізовано теоретичні основи щодо управління ризиками в сфері державних інвестиційних проектів; досліджено світову практику застосування економіко-математичних методів та моделей при оцінці ризиків, що притаманні державним інвестиційним проектам; здійснено оцінку ризиків при виконанні державних інвестиційних проектів в Україні; надано пропозиції щодо удосконалення методології управління ризиками державних інвестиційних проектів; проаналізоване сучасне інституційне забезпечення управління ризиками державних інвестиційних проектів в Україні; надані рекомендації щодо вдосконалення інституційного забезпечення управління ризиками державних інвестиційних проектів. Методологічною базою дослідження є системний, порівняльний аналіз, основоположні концептуальні положення, які містяться в роботах вітчизняних і зарубіжних економістів з питань методології управління ризиками державних інвестиційних проектів; системно-структурний метод було використано у процесі дослідження нормативно-правового забезпечення управління ризиками державних інвестиційних проектів. У роботі використовувалися методологічні розробки, нормативно-правові акти, статистичні звіти Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України, з окремих питань державного інвестування. Практична цінність одержаних результатів полягає в тому, що отримані наукові результати можуть використовуватись центральними органами законодавчої та виконавчої влади, дослідниками та науковцями для вдосконалення методології управління ризиками державних інвестиційних проектів

82.09.18.0960/0218U000498

Розвиток механізмів управління інноваційною складовою економічної безпеки України: Заклучний звіт /Сумський державний університет; Керівник Прокопенко Ольга Володимирівна. – ДР 0117U007024. УДК 351.82+354.81.

177 с.

Об'єктом дослідження є інноваційна складова економічної безпеки України. Предметом дослідження є некономічна безпека України та роль інновацій у її підвищенні. Метою проекту є розробка концептуальних основ інноваційної складової економічної безпеки і шляхів її забезпечення в Україні в умовах глобалізації. Завдання дослідження: - розроблення та обґрунтування теоретико-методологічних засад формування і реалізації механізмів управління інноваційною складовою економічної безпеки України і шляхів їх забезпечення в умовах глобалізації; - розроблення та обґрунтування теорії та методології управління інноваційною складовою економічної безпеки; - розроблення нових методів оцінки глобальних та локальних викликів у системі забезпечення соціальної та екологічної безпеки території; - розроблення та обґрунтування науково-практичних засад формування інноваційних чинників забезпечення науково-технологічної та виробничої безпеки економічної системи; - розроблення та обґрунтування теоретико-методологічних засад управління інноваційним базисом фінансової та інвестиційної складової економічної безпеки; - обґрунтування шляхів забезпечення економічної безпеки України в умовах глобалізації за рахунок розвитку її інноваційної складової; - формування пропозицій щодо напрямків удосконалення науково-методичного підходу до управління інноваційним базисом фінансової та

інвестиційної складової економічної безпеки.

82.15 Організація управління економікою

82.09.18.0961/0218U000099

Наукове забезпечення подальшого удосконалення фінансової звітності суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції України:

Заключний звіт /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"; Керівник Єфименко Тетяна Іванівна. – ДР 0115U000943. УДК 338.2:658.15.

409 с.

Об'єкт дослідження - система бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання в Україні. Метою роботи є наукове забезпечення удосконалення державної політики у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності шляхом подальшої адаптації методології та вітчизняної практики бухгалтерського обліку до європейського законодавства, кращої світової практики. Методи дослідження. Підходи та методи наукового аналізу: інституціональний, системний, емпіричний, структурно-функціональний, порівняльний, ретроспективний, індуктивний, дедуктивний, а також логічні, аналітичні та інші методи. Результати та їх новизна. Ідентифіковано основні зміни та законодавчих ініціатив до директивних вимог ЄС (Директива 2013/34/ЄС, Директива 2014/95/ЄС); визначено концептуальні підходи щодо запровадження імplementованих до законодавства України директивних вимог ЄС (Директива 2013/34/ЄС, Директива 2014/95/ЄС) у частині розробки форм нефінансової звітності та методичних рекомендацій із їх складання; розроблено проект форми звіту про платежі на користь держави та Методичних рекомендацій щодо заповнення форми звіту про платежі на користь держави; розроблено проект Методичних рекомендацій щодо порядку складання звіту про управління. Галузь застосування - може використовуватись Міністерством фінансів України для: вироблення та провадження єдиної державної політики у сфері методології бухгалтерського обліку, фінансової звітності, застосування МСФЗ та національних стандартів бухгалтерського обліку; опрацювання змін та доповнень до Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших законодавчих актів України.

82.09.18.0962/0218U000157

Організаційне та техніко-економічне обґрунтування видання газети "Львівський залізничник": Заключний звіт /Українська академія друкарства; Керівник Палига Євген Миколайович. – ДР 0116U008226. УДК 65.012.224+070.

82 с.

Виконано аналітичне дослідження фінансових можливостей підприємства "Рокс-Львів" щодо видання газети "Львівський залізничник". Визначено видавничо-поліграфічні параметри газети. Розроблено механізм технічної підготовки видання газети "Львівський залізничник" для трьох організаційних варіантів її виготовлення. Розраховані витрати на видання газети по кожному із запропонованих організаційних варіантів технічної підготовки. Зроблено висновки щодо організаційно-економічних можливостей підприємства "Рокс-Львів" у виданні газети "Львівський залізничник"

82.09.18.0963/0218U000225

Економічні реформи в Україні: теорія та практика: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Попов Олександр Євгенійович. – ДР 0117U007662.

УДК 338.24.021.8.

414 с.

Мета роботи - дослідження сучасних особливостей суспільно-економічних відносин, теоретичне обґрунтування стратегічних напрямків економічного і соціального розвитку України, розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності реформаційних процесів. Об'єкт дослідження - сучасна система різномірних суспільно-економічних відносин у динаміці розвитку. Предмет дослідження - процеси формування основ економічного і соціального розвитку у виробничій та соціальній сферах. Методи дослідження - монографічний і теоретичне узагальнення; абстрагування, аналізу і синтезу, індукції та дедукції; статистичного й техніко-економічного аналізу; графічний.

82.09.18.0964/0218U000448

Інтелектуалізація й оптимізація бізнес-процесів: Заключний звіт /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Керівник Чирва Ольга Григорівна. – ДР 0116U004804. УДК 65.012.23.

127 с.

Проблематика розробки методологічного апарату, програмного інструментарію в сукупності з проблемами практичної реалізації створення бізнес-моделей на основі інтелектуалізації бізнес-процесів господарюючих структур. Мета - теоретичний розвиток та вдосконалення процесу управління підприємством на основі оптимізації бізнес-процесів, що відповідає потребам сучасних вітчизняних підприємств за рахунок підвищення гнучкості і зниження витрат на їх підтримку за допомогою інтелектуалізації та розробці рекомендацій щодо їх практичної реалізації. Основні завдання, задачі чи проблеми, які необхідно було вирішити для досягнення мети: виявити особливості процесного підходу до управління і його принципова відмінність від традиційного функціонально-орієнтованого підходу; уточнити поняття "інтелектуалізація", "бізнес-процес"; розробити механізм формування групи показників бізнес-процесів підприємства; розробити архітектуру мультиагентної системи (МАС) управління бізнес-процесами підприємства. Обґрунтовано концептуальний підхід до формування моделей управління бізнес-процесами підприємств на основі симбіозу теорій: розвитку, інноваційного підприємництва та ресурсів. Запропонована модель оптимізації управління бізнес-процесами підприємства на засадах посилення контролю над ними і динамізації здатностей, які орієнтовані на тип розвитку бізнесу (що варіює від найбільш традиційного (консервативного) до випереджально-інноваційного), а також розроблено методичні основи ідентифікації пропонуєних моделей та аналізу їх на відповідність цілям і можливостям бізнесу та корекції у напрямку забезпечення пріоритетів розвитку підприємства.

82.09.18.0965/0218U000591

Інформаційні механізми управління економічними процесами: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Войнаренко Михайло Петрович. – ДР 0116U006900. УДК 65.01:621:004.7.

140 с.

Об'єкт дослідження - процес управління виробничо-господарською діяльністю промислового підприємства в умовах функціонування інформаційних систем управління. Метою роботи є розробка теоретико-методологічних положень управління виробничо-господарською діяльністю промислового підприємства на основі сучасних інформаційних систем. В процесі науково-дослідної роботи було використано системний і комплексний підходи. Методи дослідження: традиційні методи економічного аналізу, економіко-математичні методи. Обробка даних здійснювалась шляхом

використання комп'ютерних технологій і програмного забезпечення. У ході виконання роботи: теоретично показано сутність та проблеми функціонування інформаційних механізмів в управлінні виробничо-господарською діяльністю підприємства; удосконалено економіко-математичні моделі оцінки інформаційної системи управління машинобудівним підприємством, які доповнено параметричною моделлю залежності фінансових результатів діяльності підприємств від нематеріальної і матеріальних складових; практично перевірено теоретичні результати. Результати НДР: інформаційні механізми управління діяльністю машинобудівних підприємств з використанням сучасних інформаційних систем. Дослідження проводилось на ПАТ "Завод "Темп"

82.09.18.0966/0218U000767

Теоретико-методологічні та прикладні аспекти управління збалансованим розвитком національної економіки: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Желюк Тетяна Леонітівна. – ДР 0115U007209. УДК 338.24. 241 с.

Об'єкт - процес управління збалансованим розвитком національної економіки. Мета - обґрунтування концептуальних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо підвищення дієвості системи управління збалансованим розвитком національної економіки для забезпечення її цілісності та підвищення конкурентоспроможності. Методи - теоретичного узагальнення, економіко-статистичного аналізу, структуризації, групування, компаративного аналізу, економетричні. Результати - поглиблення теоретичних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління збалансованим розвитком національної економіки для забезпечення її цілісності та конкурентоспроможності. Новизна - запропоновано концептуальну модель управління збалансованим розвитком національної економіки; удосконалено понятійний апарат управління збалансованим розвитком національної економіки, зокрема запропоновано розглядати дефініцію "збалансований розвиток національної економіки" в короткостроковому та довгостроковому зрізах; впорядковано інституційне та функціональне забезпечення управління збалансованим розвитком України шляхом закріплення сфер компетенцій органів державної влади за рівнями і формами управління; поглиблено засади інформаційно-аналітичного забезпечення управління національною економікою; розвинуто науково-теоретичні підходи до визначення критеріїв збалансованого, цілісного, конкурентного розвитку національної економіки; розвинуто інструментарій прогнозування розвитку інституційних секторів національної економіки та запропоновано програму макроекономічної стабілізації; поглиблено організаційно-методичні підходи до коригування напрямів використання зовнішніх фінансових ресурсів; запропоновано концептуальну модель управління кадровим потенціалом, можливі шляхи диверсифікації фінансування освітньої підготовки фахівців і реалізації потенціалу кадрів, обґрунтовано використання прогнозування як інструменту збалансування попиту і пропозиції робочої сили. Впроваджено у роботу Національного банку України, Департаменту фінансової політики Секретаріату КМУ, Тернопільської міської ради, Тернопільської обласної державної адміністрації та у навчальний процес Тернопільського національного економічного університету.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.01 Загальні питання стандартизації

84.09.18.0967/0218U000224

Діагностування розвитку соціально-

економічного потенціалу виробничої організації: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Дороніна Майя Степанівна. – ДР 0117U007666. УДК 65.014.1. 40 с.

Об'єкт дослідження - процес розвитку соціально-економічного потенціалу виробничої організації. Предмет дослідження - діагностування розвитку СЕП виробничої організації (в контексті життєвого циклу розвитку його структурних елементів). Мета роботи - удосконалення діагностування розвитку СЕП виробничої організації (на прикладі конкретних виробничих організацій). Методи дослідження - системний, логічний підходи; аналізу і синтезу, індукції та дедукції; таксономічний та порівняльний аналіз; графічний.

84.17 Інтеграція до ЄС

84.09.18.0968/0218U000708

Розвиток організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції:

Заключний звіт /Маріупольський державний університет; Керівник Булатова Олена Валеріївна. – ДР 0115U003043. УДК 339.92.

228 с.

Об'єкт дослідження - процеси міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції. Предмет дослідження - системні компоненти, детермінанти, форми, організаційно-економічні моделі міжрегіонального співробітництва. Мета дослідження - є поглиблення теоретико-методологічних основ формування та розробка практичних рекомендацій щодо імплементації ефективних організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської моделі інтеграції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

85 ПАТЕНТНА СПРАВА. ВИНАХІДНИЦТВО. РАЦІОНАЛІЗАТОРСТВО

85.35 Техніко-економічний аналіз по патентних матеріалах

85.09.18.0969/0218U000519

Розробка і впровадження технології паяння однорідних і різнорідних з'єднань для виготовлення окремих вузлів корпусу фотоприймального пристрою УФП-303:

Заключний звіт /Інститут електроварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Максимова Світлана Василівна. – ДР 0116U006502. УДК 621.791.3.

91 с.

Розроблено технологічний процес вакуумного паяння різнорідних (ВТ1-0 + 29НК) і однорідних (29НК+29НК) матеріалів. Виготовлено макети паяних вузлів фотоприймального пристрою, виконана дослідно-промислова перевірка експлуатаційних характеристик і показана їх відповідність вимогам технічного завдання. Розроблено технологічні рекомендації з паяння різнорідних і однорідних матеріалів і передано на підприємство-потенціальний споживач. Результати роботи можна застосовувати при виготовленні і модернізації ракетних комплексів шляхом паяння елементів корпусу фотоприймального пристрою. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.09.18.0970/0218U000755

Науковий моніторинг радіобіологічних ефектів хронічного іонізуючого опромінення референтних видів рослин в зонах радіоактивного забруднення ЧАЕС: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Кашпаров Валерій Олександрович. – ДР 0115U003477. УДК 504.064.3/.5 :628.4.047 :630*1(477.41). 136 с.

Об'єкт дослідження - формування радіобіологічних ефектів хронічного іонізуючого опромінення референтних видів рослин в зонах ЧАЕС з різним рівнем радіоактивного забруднення. Мета дослідження - отримання залежностей "доза - ефект" на основі результатів наукового моніторингу радіобіологічних ефектів хронічного іонізуючого опромінення референтних видів рослин в зонах радіоактивного забруднення ЧАЕС при різних рівнях зовнішнього і внутрішнього опромінення для розробки підходів до новітньої методології радіаційного захисту навколишнього середовища. Методи дослідження - методи натурних спостережень; радіометричні, спектрометричні, біохімічні, біометричні, методи математичної статистики. Проведено дослідження радіобіологічних ефектів хронічного іонізуючого опромінення референтних видів рослин (*Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh., *Betula pendula* Roth. і *Pinus sylvestris* L.) у Чорнобильській зоні відчуження. Проведено оцінку дозового навантаження досліджених референтних видів рослин за показниками потужності поглинутої дози зовнішнього та внутрішнього опромінення. Встановлено, що внесок внутрішньої дози у потужність сумарної дози опромінення на забруднених ділянках Чорнобильської зони відчуження варіював в межах 43-96 % і для більшості ділянок був вищим за внесок зовнішньої дози. Основним дозотворюючим радіонуклідом на досліджених ділянках Чорнобильської зони відчуження є ⁹⁰Sr, відносний внесок якого у дозу внутрішнього опромінення досліджених рослин був не меншим за 85 %. Виявлені ефекти зміни функціонального стану системи антиоксидантного захисту клітин *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh. залежно від потужності дози опромінення, які, ймовірно, носять адаптивний характер. Морфологічних ефектів хронічного іонізуючого опромінення досліджених видів рослин не виявлено. Сформульовано залежності "доза-ефект" по дослідженим видам рослин. Встановлено, що радіоактивне забруднення у зоні відчуження на даний момент впливає на ріст і розвиток біологічних об'єктів не більше, ніж інші негативні фактори навколишнього середовища. Сформульовано підходи до оцінки популяційного ризику хронічного іонізуючого опромінення та методологію подальших досліджень з метою створення системи радіоекологічного нормування. Галузь застосування - наукові та урядові установи, діяльність яких спрямована на вирішення проблем зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення ЧАЕС; радіоекологія; радіаційний захист навколишнього середовища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.09.18.0971/0218U000729

Аналіз вимог національних нормативно-правових актів і міжнародних норм, правил і стандартів та оцінка їх достатності

для вирішення проблем перетворення об'єкта "Укриття": Заключний звіт /Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України; Керівник Щербін Володимир Миколайович. – ДР 0116U008975. УДК 504.03, 504.05/06, 621.039, 628.5.

92 с.

Проаналізовано документи України, Міжнародних організацій та іноземних держав, які регламентують додержання норм протирадіаційної безпеки під час виконання радіаційно-небезпечних робіт. Надано пропозицій щодо внесення змін до чинних нормативних документів України та щодо створення спеціальних нормативних документів для вирішення проблем перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно-безпечну систему

87.09.18.0972/0218U000731

Аналіз варіантів Стратегії перетворення об'єкта "Укриття". Окремі розділи: Заключний звіт /Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України; Керівник Щербін Володимир Миколайович. – ДР 0116U008976. УДК 504.03, 504.05/06, 621.039, 628.5.

30 с.

Надано аналіз радіаційних впливів на персонал та навколишнє середовище в результаті реалізації трьох сценаріїв Стратегії перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно-безпечну систему, що стосується поводження з високоактивними відходами, які будуть утворюватись внаслідок виконання цих робіт. Розглянуто такі сценарії поводження з високоактивними відходами: 1 - тимчасове захоронення на місці; 2 - часткове вилучення; 3 - повне вилучення.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.09.18.0973/0417U003266

Плахотній Сергій Анатолійович. Удосконалення системи управління екологічною безпекою атмосферного повітря та гідрогеологічного середовища навколо вугільних шахт: Дис... к.т.н. /Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. – Захищена 09.06.2017.

УДК 504.054:550.424.4:622.8(045).

177 с.: 13 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 22 назви.

Об'єкт дослідження: процес управління екологічною безпекою атмосферного повітря та гідрогеологічного середовища навколо вугільних шахт. Мета роботи: розкриття особливостей негативного впливу на атмосферне повітря та гідрогеологічне середовище наслідків функціонування та ліквідації вугільних шахт як наукове підґрунтя удосконалення системи управління екологічною безпекою навколо вугільних шахт. Методи дослідження: Методологічною та теоретичною основою дисертації є фундаментальні і прикладні роботи українських та закордонних вчених з проблем закриття вугільних шахт, що базуються на використанні системного аналізу умов і закономірностей формування екологічної небезпеки та пошуку ефективних заходів і методів управління екологічною безпекою. Інформаційною базою дисертації стали результати польових гідрогеологічних досліджень і дані вітчизняних та закордонних наукових робіт. Розроблено модель, яка враховує зміни гідрогеофільтраційних процесів, які відбуваються під час ліквідації вугільних шахт та забезпечує прогнозування екологічних ризиків внаслідок підтоплення територій до рівня ґрунтових вод від 0,5 до 1,5 метра та забрудненням водоносних горизонтів мінералізованими шахтними водами з концентрацією солей у діапазоні від 6 г/дм³ до 10 г/дм³; Обґрунтовано застосування інтегрального показника - індексу забруднення атмо-

сфери внаслідок діяльності вугільних підприємств та з його використанням визначено екологічні ризики та рівні екологічної небезпеки атмосферного повітря навколо чотирьох шахт м. Лисичанська (ім. Г.Г. Капустіна, "Привольнянське", "Новодружівська" та ім. Д.Ф. Мельнікова). Удосконалено систему управління екологічною безпекою вуглевидобувних регіонів шляхом застосування запропонованих алгоритмів і програм інформаційно-аналітичних систем оцінювання екологічних загроз та ризиків з використанням індексу забруднення атмосфери навколо вугільних шахт. Результати досліджень впроваджено у ДП "Львіввугілля", "ДП "Об'єднана Компанія" "Укрвуглереструктуризація" і Острівською сільською радою Сокальського району Львівської області та у навчальний процес кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища ДВНЗ "Національний гірничий університет МОН України при підготовці студентів-бакалаврів напрямку "Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування" а також спеціалістів і магістрів за спеціальністю "Екологія", що засвідчено відповідними актами впровадження.

87.09.18.0974/0218U000407

Концепція реабілітації торфових ґрунтів у віддаленій період після радіаційних аварій: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Лазарев Микола Михайлович. – ДР 0115U003348. УДК 504.054:504.75:502.313.

126 с.

Об'єкт дослідження - процеси й закономірності поведінки ¹³⁷Сs у системі "ґрунт-рослина", набори контрзаходів, що направлені на зниження біологічної доступності ¹³⁷Сs на радіоактивно забруднених торфових ґрунтах. Мета роботи - розробити концепцію "Реабілітації торфових ґрунтів у віддаленій період після радіаційних аварій" Методи дослідження - радіоекологічні дослідження, польові досліді, методи відбору та підготовки зразків для радіометрії, методи гамма-спектрометрії та статистичного аналізу. Галузь застосування - території з поширенням торфових ґрунтів, що забруднені радіонуклідами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів

87.09.18.0975/0218U000703

Розробка та вдосконалення методів прогнозу метеорологічних умов забруднення атмосфери над промисловими районами Одеси: Заключний звіт /Одеський державний екологічний університет; Керівник Івус Галина Петрівна. – ДР 0113U007881. УДК 551.501.7:504.35.

82 с.

Об'єкт дослідження - метеорологічні та циркуляційні умови в районі Одеси та над Одеською областю, що сприяють забрудненню повітря над промисловими районами Одеси. Мета роботи - розробка та вдосконалення методів прогнозу метеорологічних умов забруднення атмосфери над промисловими районами Одеси, а також характеристика мінливості метеорологічних величин над Північно-Західним Причорномор'ям, оцінка сучасних аеросиноптичних особливостей регіону. Методи дослідження - просторово-часовий аналіз метеорологічної інформації та даних про рівень забруднення повітря, статистичний аналіз, синоптичний аналіз, типізація синоптичних процесів. Визначені тенденції формування вітрового режиму Одеси та Одеської області та їх значення для екологічного ста-

ну. Виявлений зв'язок особливостей вітрового режиму у різних районах Одеси з рівнем забруднення повітря. Оновлена типізація синоптичних процесів, які сприяють накопиченню шкідливих домішок над Одесою. Охарактеризовані умови формування затримуючих шарів та низьких струменів у сполученні зі слабким вітром. На основі результатів виконаних досліджень розроблений альтернативний метод прогнозу метеорологічних умов забруднення (можливості перевищення ГДК) для промислових районів Одеси при різних типах синоптичних процесів. Впровадження отриманих результатів в роботу ГМЦ ЧАМ спрощуватиме прогноз метеорологічних умов забруднення повітря над Одесою. Впровадження результатів у навчальний процес поліпшить засвоєння дисципліни "Спеціалізовані прогнози погоди" та осягнуть зміст чергувань щодо прогнозу метеорологічних умов забруднення повітря в НБП ОДЕКУ для магістрів 1 року навчання зі спеціальності "Науки про Землю" (спеціалізація "Метеорологія"). Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.09.18.0976/0218U000704

Науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки: частина (лот) 1 - гідрологічне обстеження на 2017 рік: Заключний звіт /Одеський державний екологічний університет; Керівник Лобода Наталія Степанівна. – ДР 0116U007903. УДК 556.551.

149 с.

Звіт про науково-дослідну роботу (НДР): 149 с., 60 рис., 11 табл., 63 джерела, 2 додатка. Об'єкт дослідження - Куяльницький лиман та Одеська затока. Предмет дослідження - фізико-хімічні характеристики води, зміни рельєфу дна водойми, рівні води та об'єми наповнення лиману, мінералізація води та інші складові водно-сольового балансу лиману. Мета роботи полягає у проведенні науково-дослідних робіт з гідрологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки для визначення умов функціонування його природної системи, забезпечення збереження та відновлення його природних ресурсів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, а також визначення змін стану природних ресурсів Куяльницького лиману в умовах штучного поповнення лиману морською водою з Одеської затоки та наукове визначення конкретних термінів подачі морської води до лиману. Методи дослідження - гідрологічні обстеження (вимірювання) згідно діючих нормативних документів щодо проведення гідрологічних спостережень і робіт на великих і середніх та малих річках, озерах і водосховищах, берегових станціях і постах, хімічному аналізу вод суші; математичне моделювання рівнів та солоності за методом водно-сольового балансу. У роботі наведені результати вимірювання на прибережних постах в лимані і в Одеській затоці (в створі трубопроводу) та в трубопроводі (з сторони моря) рівня води, температури води, прозорості води, кольору води, глибини води, мутності води (вмісту завислих у воді речовин), питомої електропровідності води, густини води, сухого та прожареного залишку розчинених у воді речовин (мінералізації води); на виході з трубопроводу, в гирлових ділянках річок, балок і скидних лотків рівня води, температури води, прозорості води, кольору води, глибини води, мутності води (вмісту завислих у воді речовин), питомої електропровідності води, густини води, сухого та прожареного залишку розчинених у воді речовин (мінералізації води), швидкості та напрямку течії, витрати води та завислих у воді наносів (речовин). Проведено оцінку мінливості складових водно-сольового балансу лиману. Здійснено порівняльний аналіз з даними попередніх років. Складені

науково-обґрунтовані висновки щодо стану лиману та рекомендації відносно його поповнення морською водою з Одеської затоки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

87.29 Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида

87.09.18.0977/0417U003197

Барсукова Ганна Володимирівна. Зниження техногенного навантаження на навколишнє середовище при утилізації залізного купоросу виробництва пігментного двоокису титану: Дис... к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 504.064.4+661.872.22.

157 с.: 11 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

Дисертація присвячена зниженню техногенного впливу відвалу залізного купоросу виробництва пігментного двоокису титану на навколишнє середовище шляхом розроблення технології його утилізації. Досліджено основні властивості ґрунтів району відвалу залізного купоросу. З метою оцінки закисненості ґрунтів розроблено математичну модель проникнення в ґрунт кислих розчинів, які утворюються при розчиненні залізного купоросу. Запропоновано безвідходну технологію перероблення залізного купоросу з одержанням двох продуктів, які в подальшому використовуються в чорній металургії та сільському господарстві. Описано технологічну схему перероблення залізного купоросу.

87.09.18.0978/0417U003235

Вознюк Світлана Володимирівна. Обґрунтування параметрів конструкції лабіринту лакунарних порожнин в структурі газопилозахисних лісосмуг автомобільних доріг: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 26.05.2017.

УДК 504.54:630*26.

134 с.: 25 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуального науково-практичного завдання, що полягає в обґрунтуванні параметрів, розробленні та практичній реалізації конструкцій лісових ПЗС деревно-чагарникового типу із штучно створеним лабіринтом у вигляді лакунарних порожнин, які при урахуванні таких чинників, як категорія автодороги, інтенсивність автотранспортного потоку, погоднокліматичні та ландшафтні особливості території, дозволяють обмежити обсяги та ареали поширення на пришляхових територіях мінеральних пилових забруднювачів, які продукуються автотранспортними потоками

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.09.18.0979/0417U003611

Триснюк Тарас Васильович. Моніторинг природно-заповідних територій та об'єктів з використанням геоінформаційних технологій (на прикладі Тернопільської області): Дис... к.т.н. /Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. – Захищена 03.07.2017.

УДК 502.4:528.004+528.8.

136 с.: 13 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Об'єкт дослідження - процес антропогенного впливу на екосистеми природно-заповідних територій. Метою дисертаційної роботи є розкриття особливостей екологічного моніторингу природно-заповідних територій та об'єктів для

прогнозування оцінки її екологічного стану засобами геоінформаційних технологій на прикладі Тернопільської області. При проведенні дослідження використано контактні та дистанційні методи, методи кореляційного і порівняльного аналізу, імітаційного та комп'ютерного моделювання, статистичного аналізу. Розроблено моделі аналізу впливу антропогенних чинників на екосистеми природно-заповідних територій та удосконалено технології екологічно безпечного їх розвитку з використанням геоінформаційних технологій для підтримки прийняття управлінських рішень. Новизна: розроблено екологічні карти забруднення ґрунтів природно-заповідних територій, які базуються на фоновій концентрації окремих хімічних елементів; запропоновано 3D модель для дослідження екосистеми водного об'єкта та електронну карту глибин Тернопільського ставу. Удосконалено інформаційні моделі зон ймовірних підтоплень на основі аерокосмічних та контактних методів. Отримали подальшого розвитку: технологія оцінки екологічного стану ґрунту в залежності від концентрацій природного фону окремих хімічних елементів та запропоновано програму визначення фонового показника; інформаційна система екологічного моніторингу природно-заповідних територій та об'єктів на регіональному рівні. Впровадження: в Управлінні екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації; в Управлінні державної служби з надзвичайних ситуацій України в Тернопільській області; в природному заповіднику "Медобори".

87.09.18.0980/0218U000147

Розробка наукових принципів та ландшафтно-біотичних критеріїв організації перспективної сітки заповідних територій різного рангу: Заключний звіт /Інститут географії НАН України; Керівник Руденко Леонід Григорович. – ДР 0115U004246. УДК 911.2(9)+581.9+591.9.

349 с.

Об'єкт (об'єктно-предметне поле) дослідження - ландшафтне та біотичне різноманіття території степової зони України, її природно-заповідний фонд. Мета роботи - на основі аналізу біотичного- та ландшафтного різноманіття степової зони України виявити перспективні для заповідання території, виробити рекомендації щодо їх створення. Методи дослідження - географічний, ландшафтознавчо-екологічний, біогеографічний, геоботанічний, зоологічний, зоогеографічний. Результати дослідження. У контексті стратегічних цілей розвитку ПЗФ України розглянуто проблеми сучасної просторової організації мережі природно-заповідних територій степової зони, виявлено прогалини в існуючій системі природно-заповідного фонду досліджуваної природної зони на рівні окремих фізико-географічних областей. З урахуванням цього - для територій окремих адміністративних областей, що розташовані у межах степової зони України обґрунтовано пропозиції щодо створення мережі нових та розширення наявних заповідних територій. Такі пропозиції створені на основі оцінки ландшафтного та біотичного різноманіття досліджуваної території з урахуванням пропозиції державних органів виконавчої влади та місцевих органів самоврядування, науковців, освітян і громадськості. Оцінено перспективи запропонованих змін ПЗФ у контексті забезпечення можливостей досягнення у 2020 р. 15% заповідності - відповідно до вимог Закону України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року". Опрацьовано питання щодо картографування та ГІС-візуалізації ПЗФ степової зони - на основі аналізу стану і тенденцій розвитку тематичного картографування об'єктів ПЗФ у світі. За даними Мінпривроди України укладено зведену схему екомережі степової зони. Здійснено ГІС-аналіз ландшафтних сте-

пової зони з метою визначення потенційних для заповідання територій - на основі оцінювання глибини трансформації ландшафтів внаслідок антропогенної діяльності та ступеню ландшафтного різноманіття території дослідження. Застосовано принципи та методичні підходи ландшафтного планування, зокрема спряженого аналізу результатів оцінювання значимості ландшафтів та їхньої чутливості до різних впливів. На рівні адміністративних областей досліджуваної території розкрито особливості рамкових умов заповідання з урахуванням стратегій розвитку цих регіонів та планів їх реалізації, зокрема з урахуванням "слабких" та "сильних" сторін регіону (SWOT-аналіз). Здійснено оцінювання території з позицій суспільної значимості із залученням існуючих схем районного планування територій, вироблено пропозиції щодо цінних територій, що потребують охорони.

87.09.18.0981/0218U000778

Інтродукція рослин та наукові основи збереження генофонду природної та культурної флори Державного дендрологічного парку "Олександрія" НАН України: Заключний звіт /Державний дендрологічний парк "Олександрія" Національної академії наук України; Керівник Галкін Сергій Іванович. – ДР 0107U011325. УДК 712.253:502.75(477.41)"20". 387 с.

Звіт по НДР, Звіт по НДР, 573 с., 99 рис., 70 табл., 308 першоджерел використаної літератури, додатки. Об'єкти дослідження - насадження парку, природна та інтродукована флора парку, в т.ч. рідкісні та зникаючі види. Мета та завдання роботи - збереження насаджень парку, які утворюють високохудожні ландшафтні композиції, створення та моніторинг природних та інтродукованих популяцій рідкісних видів рослин, збагачення дендрофлори парку новими перспективними видами та культурами, раціональне використання колекційних фондів, забезпечення сталого розвитку парку за рахунок використання нових територій парку як природоохоронних та рекреаційних об'єктів. В результаті проведеної роботи: виконано лісопатологічне обстеження сучасного стану вікової діброви (75,95 га), проведено порівняльний аналіз з даними за 2098-2012 рр., визначено динаміку стану дубових насаджень за 5-річний період, визначено динаміку і структуру поточного відпаду дубів та динаміку вологості ґрунту. Вивчено систематичний склад раритетної фракції фітобіоти дендропарку (256 видів), проведено біоморфологічний, географічний, соціологічний та фітоценотичний аналізи видів колекції, за результатами досліджень підібрано відповідні екотопи для формування в фітоценозах дендропарку інтродукційних популяцій цих видів, за станом популяцій організовано постійний локальний моніторинг. Розроблено проект оптимізації насаджень урочища "Гайок" (95,5). Проведено моніторинг поверхневих та підземних вод дендропарку "Олександрія", виявлено основні забруднювачі та їх вміст у воді. Колекційний фонд інтродукованих рослин збільшено на таксони. Умови одержання звіту: за договором

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.09.18.0982/0417U003444

Єгорова Оксана В'ячеславівна. Екологічно безпечне поводження з міцеліальними відходами біотехнологічного виробництва лимонної кислоти: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищено на 23.06.2017.

УДК 504.064.4:661.756.5.

209 с.: 37 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуального науково-практичного завдання, що полягає в розробці екологічно безпечної технології утилізації міцеліальних відходів біотехнологічного виробництва лимонної кислоти з одержанням корисного вторинного продукту - хітозану.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.53 Геофізичні дослідження космічними засобами

89.09.18.0983/0218U000603

Дослідження магнітосферно-іоносферної взаємодії з використанням високоорбітальних КА". Етап 5 "Дослідження магнітосферно-іоносферної взаємодії з використанням високоорбітальних КА, турбулентні властивості сонячної та навколосферної плазми, супровід Програми: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Федоренко Алла Костянтинівна. – ДР 0117U001256. УДК 551.510.536, 551.510.535.

42 с.

Одновимірною-неоднорідною циліндричною моделлю магнітосфери застосовано для опису резонансних дискретних мод в магнітосфері Землі. Встановлено, що поява ШМЗ хвиль в магнітосферній плазмі призводить до генерації альфвенівських хвиль із дискретним спектром, які перебувають в резонансі з цією хвилею. В рамках гідродинамічної моделі досліджено особливості поширення акустико-гравітаційних хвиль в областях полярної циркуляції термосфери Землі. Отримані результати добре узгоджуються з даними вимірювань параметрів АГХ в полярних областях на супутнику Dynamic Explorer. Досліджено АГХ в мезосфері за даними вимірювань амплітуди ДНЧ радіосигналів.

89.57 Дослідження Землі з космосу

89.09.18.0984/0417U003398

Дугін Станіслав Сергійович. Обґрунтування вибору тестових ділянок для наземної верифікації інформації космічного геомоніторингу території України: Дис... к.геол.н. /Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі" Інституту геологічних наук Національної академії наук України. – Захищено 04.07.2017.

УДК 528.88.04:504.064.2(477).

214 с.: 43 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата геологічних наук за спеціальністю 05.07.12 - Дистанційні аерокосмічні дослідження. - Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України", Київ, 2017. Дисертаційну роботу присвячено вибору тестових ділянок земної поверхні для верифікації космічної інформації з метою підвищення достовірності дослідження геологічного середовища у приповерхневих шарах літосфери. Обґрунтовано експертні оцінки для вибору тестових ділянок. Здійснено порівняльний аналіз спектрометричних характеристик ландшафтно-геологічних особливостей України, тематичних задач природокористування та космічних систем спостереження, у результаті якого сформульовані вимоги до тестових ділянок. Виконано експертні оцінки для шести основних полігонів ДЗЗ з урахуванням різних ландшафтно-геологічних умов України. Отримано спектральні характеристики відбиття природного та антропогенного походження для вибраних тестових ділянок і створено відповідну спектрометричну базу даних. Проведено синхронні газометричні та спектрометричні наземні вимірюван-

ня абсорбції CO₂ та встановлено емпіричну залежність між цими вимірами. Це дає можливість покращення результатів космічних зйомок при визначенні кругообігу CO₂ в системі "атмосфера-рослинність". Виконано апробацію варіацій індексів червоного краю спектрів відбиття пшениці під впливом просочування вуглеводнів на наземний хлорофільний індекс над родовищами нафти та газу. Виявлено аномалії природного та антропогенного походження на основі спектрометричної інформації. Ключові слова: дистанційне зондування Землі, геологічне середовище, полігонні дослідження, матеріали аерокосмічної зйомки, кругообіг вуглецю, раціональне природокористування.

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.03 Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення

90.09.18.0985/0218U000039

Забезпечення збереження та функціонування державних еталонів та лінійно-геодезичного полігону, що становлять національне надбання і зберігаються в Національному науковому центрі "Інститут метрології": Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Склярів Володимир Васильович. – ДР 0117U002937. УДК 006.91:531.7+536+621.3.

42 с.

Об'єктом роботи є державні еталони одиниць вимірювання та лінійно-геодезичний полігон ННЦ "Інститут метрології", що становлять національне надбання. Мета роботи - забезпечення збереження та функціонування державних первинних еталонів одиниць вимірювання та лінійно-геодезичного полігону. Метод виконання - забезпечення необхідних умов збереження і функціонування державних еталонів та лінійно-геодезичного полігону

90.09.18.0986/0218U000596

Дослідження та удосконалення методів і засобів групового експертного оцінювання у сфері технічного регулювання: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Гордієнко Тетяна Богданівна. – ДР 0116U003478. УДК 389:14:621.317:354.

344 с.

Об'єкт дослідження – процес групового експертного оцінювання. Метою роботи є інтеграція оцінювання рівня компетентності експертів у групове експертне оцінювання шляхом відбору найбільш кваліфікованих фахівців у експертну групу. Основне завдання роботи – є розроблення найбільш ефективних методів і засобів як для оцінювання компетентності експертів з використанням науково-обґрунтованих критеріїв, так і методів групового експертного оцінювання з гнучкими показниками оцінювання сфер чи об'єктів, що досліджуються. Метод дослідження – застосовано порівняльний аналіз наявних методів і засобів оцінювання компетентності експертів і групового експертного оцінювання; системні та графоаналітичні методи дослідження статистичних даних. Основні результати досліджень: розроблено спеціальну опитувальну анкету для обраного проблемного питання у сфері технічного регулювання (оцінено дані експертів-метрологів за десятьма видами вимірювань та експертів зі стандартизації) і визначено коло експертів, яких залучали до анкетування; удосконалено метод оцінювання компетентності експертів у сфері технічного регулювання на основі використання об'єктивних даних про експертів і науково-обґрунтованих критеріїв для їх оцінювання; отримані дані опрацьовано за допомогою спеціальних методик і програмних засобів, призначених для оцінювання ком-

петентності експертів, що ураховують невизначеність даних, та із застосуванням методу аналітичної ієрархії; проведено порівняльний аналіз отриманих результатів з метою оцінювання їх збіжності і придатності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.21 Державні, національні і міжнародні системи і служби метрології

90.09.18.0987/0218U000034

Дослідження щодо створення стандартних зразків складу та властивостей речовин і матеріалів: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Івков Андрій Гаврилович. – ДР 0117U000960. УДК 006.91:620.11:006.

179 с.

Об'єкт дослідження - стандартні зразки складу та властивостей речовин і матеріалів, що необхідні для забезпечення єдності (простежуваності) вимірювань, які неможливо забезпечити з використанням лише еталонів. Мета дослідження - проведення наукових досліджень щодо створення стандартних зразків через вивчення шляхів удосконалення раніше існуючої системи стандартних зразків України з науковим обґрунтуванням вибору оптимального варіанту заснованої на європейських вимогах організації системи референтних матеріалів (стандартних зразків) України та розробленням методичних рекомендацій ННЦ "Інститут метрології" щодо створення і застосування референтних матеріалів; область застосування - вимірювання у виробничій та невиробничій сферах діяльності суспільства; галузь застосування - економіка і наука України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

90.09.18.0988/0218U000035

Дослідження стабільності відтворення та зберігання одиниць часу і частоти та шкал часу: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Корецький Едуард Анатолійович. – ДР 0117U000961. УДК 006.92:531.761.

119 с.

Мета роботи – забезпечення єдності вимірювань часу і частоти в Україні, а також надання часочастотної інформації та інформації для забезпечення єдиного обліково-звітного часу. Предмет дослідження – державний первинний еталон одиниць часу і частоти ДЕТУ 07-01-97, національна шкала часу, методи передавання одиниць часу і частоти, нові методи та засоби вимірювань часу і частоти. Метод дослідження – експериментальний: проведення вимірювань з використанням державного первинного еталона одиниць часу і частоти та статистичний аналіз результатів вимірювань.

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.09.18.0989/0218U000033

Дослідження стабільності відтворення та зберігання одиниць вимірювання державними первинними еталонами, що знаходяться в Національному науковому центрі "Інститут метрології": Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Склярів Володимир Васильович. – ДР 0117U000959. УДК 006.91:531.7+536+621.3.

669 с.

Об'єктом роботи є державні первинні еталони одиниць вимірювання. Мета роботи - дослідження стабільності відтворення та зберігання одиниць вимірювання державними

первинними еталонами під час їх утримання та експлуатації, для забезпечення єдності вимірювань у державі. Метод виконання - контроль умов зберігання еталонів, дослідження метрологічних характеристик державних еталонів та їх складових частин.

90.09.18.0990/0218U000036

Створення державного первинного еталона одиниці тиску для надлишкового тиску в діапазоні від $1 \cdot 10^7 \Delta 10^8$: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Зуєв Олексій Вікторович. – ДР 0117U000962. УДК 531.7:006.91. 79 с.

Об'єктом роботи є процес функціонування та розвитку забезпечення єдності вимірювань тиску. Мета роботи – забезпечення єдності і необхідної точності вимірювань надлишкових тисків в діапазоні від $1 \cdot 10^7$ Па до $4 \cdot 10^8$ Па у підвиді вимірювань "тиск". Предмет дослідження – створення державного первинного еталона одиниці тиску для надлишкового тиску в діапазоні від $1 \cdot 10^7$ Па до $4 \cdot 10^8$ Па. Проведено дослідження системи передачі тиску та комплексу вантажів для створення та передачі тиску, виготовлено та досліджено обладнання для розподілу вимірювальних середовищ, розроблено та досліджено комп'ютеризовану систему визначення параметрів навколишнього середовища, розроблено програмне забезпечення для розрахунку відтворюваного тиску, досліджено та дороблено еталон за результатами досліджень, розроблено документацію до еталона відповідно до ДСТУ 3231:2007.

90.09.18.0991/0218U000037

Удосконалення державного первинного еталона одиниці енергії згоряння ДЕТУ 06-04-97: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Сліпущенко Василь Павлович. – ДР 0117U000963. УДК 006.91:536.6. 132 с.

Забезпечення єдності та простежуваності вимірювань у державі у виді - температурні та теплофізичні вимірювання - за допомогою удосконаленого державного первинного еталона одиниці енергії згоряння ДЕТУ 06-04-97. Предметом НДР та ДКР є удосконалення державного первинного еталона одиниці енергії згоряння, а саме, покращення його технічних та метрологічних характеристик до значень - відносна невизначеність за типом А відтворення розміру одиниці енергії згоряння $4 \cdot 10^{-5}$, відносна невизначеність за типом В відтворення розміру одиниці енергії згоряння $4,2 \cdot 10^{-5}$, розширення функціональних можливостей еталона, впровадження в конструкцію еталона новітніх наукових і технічних досягнень.

90.09.18.0992/0218U000038

Дослідження ступеню еквівалентності державних первинних еталонів, які зберігаються в Національному науковому центрі "Інститут метрології", шляхом звірень з національними еталонами інших держав і міжнародними еталонами: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Неєжмаков Павло Іванович. – ДР 0117U002936. УДК 53.08:006.91. 123 с.

Об'єктом роботи є проведення міжнародних звірень державних еталонів України та науково-методичне керівництво щодо організації та проведення цих звірень. Мета роботи - дослідження ступеню еквівалентності державних первинних еталонів, які зберігаються в Національному науковому центрі "Інститут метрології", шляхом звірень з національними

еталонами інших держав і міжнародними еталонами. Метод виконання - організація та проведення звірень відповідно до затвердженого План-графіку. Робота має галузеве значення.

90.09.18.0993/0218U000040

Удосконалення державного первинного еталона одиниці тиску для абсолютних тисків у діапазоні від $2,7 \cdot 10^2$ до $1,3 \cdot 10^5$ Па ДЕТУ 04-02-97: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Любецький Сергій Григорович. – ДР 0117U002938. УДК 531.7:006.91. 70 с.

Об'єктом роботи є процес функціонування та розвитку забезпечення єдності вимірювань тиску. Мета роботи – забезпечення єдності і необхідної точності вимірювань абсолютного та надлишкового тисків газу до $7,0 \cdot 10^6$ Па у підвиді вимірювань "тиск". Предмет дослідження – удосконалення державного первинного еталона одиниці тиску для абсолютних тисків в діапазоні від $2,7 \cdot 10^2$ до $1,3 \cdot 10^5$ Па (ДЕТУ 04-02-97).

90.09.18.0994/0218U000041

Удосконалення державного первинного еталона одиниці дев'яти частоти частотно-модульованих коливань ДЕТУ 09-03-96: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Павленко Юрій Федорович. – ДР 0117U002939. УДК 621.3:006.91. 42 с.

Об'єктом роботи є Державний первинний еталон одиниці дев'яти частоти частотно-модульованих коливань ДЕТУ 09-03-96. Мета роботи – забезпечення єдності і необхідної точності вимірювань дев'яти частоти частотно-модульованих коливань. Предмет дослідження – удосконалення державного первинного еталона одиниці дев'яти частоти. Проведено дослідження невизначеності відтворення дев'яти частоти еталонам, а також невизначеностей калібрування вказаних засобів вимірювальної техніки, складено бюджети невизначеностей. Обговорюються шляхи метрологічного забезпечення в галузі цифрової модуляції.

90.09.18.0995/0218U000042

Удосконалення державного первинного еталона одиниці маси ДЕТУ 02-01-96: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Колозінська Ірина Олександрівна. – ДР 0117U002940. УДК 531.7:006.91. 58 с.

Об'єктом роботи є процес функціонування та розвитку забезпечення єдності вимірювань маси. Мета роботи – забезпечення єдності та простежуваності вимірювань в галузі вимірювання маси за допомогою удосконаленого державного первинного еталона одиниці маси ДЕТУ 02-01-96. Предмет дослідження – удосконалення державного первинного еталона одиниці маси ДЕТУ 02-01-96 з урахуванням сучасних вимог до його характеристик, розширення функціональних можливостей, впровадження новітніх науково-технічних досліджень в галузі вимірювань маси.

90.09.18.0996/0218U000043

Удосконалення державного первинного еталона одиниць часу та частоти ДЕТУ 07-01-97: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Корецький Едуард Анатолійович. – ДР 0117U002941. УДК 006.92:531.76. 90 с.

Об'єктом дослідження є процес функціонування та розвитку Служби єдиного часу та еталонних частот (СЧЧ). Мета роботи – удосконалення державного первинного еталона одиниць часу та частоти ДЕТУ 07-01-97 для забезпечення держави часочастотною інформацією найвищого рівня точності в єдиних одиницях і шкалах без просторово-часових обмежень її одержання і використання шляхом оновлення складу групової міри еталона. Предмет дослідження – державний первинний еталон одиниць часу і частоти ДЕТУ 07-01-97, національна шкала часу, методи передавання одиниць часу і частоти, нові методи та засоби вимірювань часу і частоти. Метод дослідження – експериментальний: проведення вимірювань з використанням державного первинного еталона одиниць часу і частоти та статистичний аналіз результатів вимірювань.

90.09.18.0997/0218U000078

Розробка наукових засад створення афінних біосенсорів на основі біологічних молекул та біоміметиків: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики; Керівник Єльська Ганна Валентинівна, Солдаткін Олексій Петрович. – ДР 0112U004025. УДК 57.08+577.11+543.9.

330 с.

Досліджено фундаментальні аспекти різних типів міжмолекулярних взаємодій (молекулярного розпізнавання) та розроблено наукові та технологічні засади створення сенсорів, що ґрунтуються на афінних взаємодіях аналітів рідкої природи з біологічними макромолекулами (дезоксирибонуклеотиди, імуноглобулін-зв'язувальні компоненти) та полімерами біоміметиками для медицини, біотехнології та моніторингу довкілля. Створено лабораторні прототипи портативних біоафінних приладів для експрес аналізу маркерів туберкульозу та лейкемії, концентрацій лактоферину, харчових токсинів (афлатоксину В1) та деяких ендокринних руйнівників (триазинові гербіциди, бісфенол А, сульфаметоксазол) в біологічних зразках та зразках довкілля.

90.09.18.0998/0218U000267

Нанокристалічні функціональні матеріали на основі складних оксидів рідкісноземельних елементів: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Василечко Леонід Орестович. – ДР 0116U004140. УДК 669.04:536, 621.317.4, 543.08.

179 с.

Метою проекту є пошук нових матеріалів на основі змішаних оксидів перехідних та рідкісноземельних металів з оптимізованими властивостями для їх застосування у пристроях функціональної електроніки, конверторах енергії та випромінювання, сенсорах фізичних величин та хімічних сенсорах, а також розробка способів їх отримання та управління властивостями для забезпечення потреб використання. Проект спрямований на оптимізацію властивостей функціональних матеріалів за допомогою керованого впливу на параметри кристалічної структури шляхом ізо- та гетеро-валентного заміщення катіонів та створення вакансій в кінцевій підґратці. Додаткові можливості управління власти-

востями матеріалів пов'язані із розмірно-чутливими та поверхневими властивостями надтонких шарів, наночастинок та наноструктурованих гетеросистем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.09.18.0999/0218U000648

Сенсорний оптоелектронний газоаналізатор-течощукач для оцінки рівня загазованості відсіків порожнистих конструкцій гептилом, амілом та локалізації місць їх витоків, а також амоніаку крізь з'єднання конструкцій. Розробка оптичних та електронних вузлів, програмного забезпечення для сенсорного оптоелектронного газоаналізатора-течощукача та їх випробування з використанням сенсорів на гептил, амил, амоніак: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Федченко Олександр Миколайович. – ДР 0113U002646. УДК 621.315.592; 577.152; 53.082.72.

73 с.

Звіт по НДР: 73 стор., 53 рис., 3 табл., 41 літер, джер. Розроблені та виготовлені малогабаритні колориметричні установки "КД-2" (універсального типу) та "КД-3" (спеціалізованого типу для течощукачів) для оптоелектронної R,G,B-оцінки рівня загазованості повітря та відсіків порожнистих конструкцій. Установки складаються з блока освітлювача, блока відео реєстрації на основі кольорової веб-камери, сенсорного вузла з хімічним датчиком, блока живлення 5 і 12 В та блоку інтерфейсу з комп'ютером. Сенсорний модуль складається з хімічного стрічкового датчика на основі паперу або бязі, просоченої бромкрезоловим зеленим індикатором, та герметичної газової кювети.

90.09.18.1000/0218U000649

Розробка, апробація та метрологічна атестація сенсорної системи на основі композитів електропровідних полімерів для реєстрації речовин з основними та кислотними властивостями. Розробка перетворювачів, програмного та метрологічного забезпечення: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Гринько Дмитро Олександрович. – ДР 0113U002647. УДК 535.41; 539.411.

78 с.

Звіт по НДР: 78 стор., 44 рис., 27 табл., 12 літер, джер. Досліджено газову чутливість та селективність ряду нових композитних електропровідних матеріалів на основі плівок ПАн-ДБСК/УНТ (поліанілін-вуглецеві нанотрубки, допант додецилбензолсульфонова кислота - ДБСК), ПАн-ДБСК/ПВДФ (поліанілін-полівініліденфторид, допант ДБСК), ПЗМТ-СІ/ПВДФ (полі-3-метилтіофен-полівініліденфторид, допант СІ-), ПАн-ДБСК (поліанілін, допант ДБСК), ПП-ДБСК/УНТ (поліпірол-вуглецеві нанотрубки, допант ДБСК). Розроблено та апробовано метод кількісного визначення складу багатокомпонентних газових сумішей за допомогою методів статистичного аналізу.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Абросімов Юрій Юрійович	0499	Вовк Лілія Миколаївна	0263
Абухін Руслан Дмитрович	0167	Воейкова Дарина Олександрівна	0475
Алімова Світлана Леонідівна	0957	Вознюк Світлана Володимирівна	0978
Аль-Хамадані Мохаммед Джаліл Ісмаель	0664	Войтович Андрій Андрійович	0920
Альравашдех Бакер	0943	Войтович Світлана Петрівна	0533
Ангеловська Катерина Владиславівна	0343	Войчак Микола Анатолійович	0043
Андріяш Микола Михайлович	0040	Волгіна Олена Олександрівна	0329
Андрусак Ірина Павлівна	0151	Волосюк Тетяна Вікторівна	0286
Андрущенко Наталія Вікторівна	0266	Волошена Вікторія Вікторівна	0265
Аніщенко Віктор Миколайович	0454	Вородеева Юлія Іванівна	0812
Асатурян Анна Самвелівна	0370	Ворок Христина Богданівна	0351
Асланов Галаңдар Асдан огли	0273	Гаврош Оксана Іванівна	0362
Атанова Яна Олегівна	0854	Галамага Олена Володимирівна	0338
Афкарі Мехрабані Ахмад Реза	0805	Галамбош Габріелла Василівна	0292
Аюпова Рано Мухтарівна	0192	Галкіна Олена Павлівна	0789
Бабій Олександр Іванович	0302	Германюк Юлія Миколаївна	0796
Бабляк Сергій Дмитрович	0825	Гідора Алла Леонідівна	0323
Бадзян Володимир Володимирович	0073	Глазкова Анна Сергіївна	0102
Базалійська Наталія Петрівна	0127	Гнатенко Тетяна Миколаївна	0844
Базюта Людмила Зіновіївна	0823	Гнатюк Віктор Олександрович	0579
Баламуш Мар'яна Анатоліївна	0186	Гненна Валентина Олегівна	0501
Баранова Ольга Сергіївна	0696	Го Цзяфей	0104
Барсукова Ганна Володимирівна	0977	Голяка Марина Андріївна	0774
Батраченко Олег Вікторович	0193	Гончарова Ірина Анатоліївна	0185
Безшкуренко Олексій Георгійович	0602	Гончарова Юлія Анатоліївна	0233
Бензюк Олександр Олексійович	0248	Гончарук Олександр Віталійович	0363
Березенко Віктор Вікторович	0171	Горбань Юлія Степанівна	0953
Березовська Катерина Ігорівна	0032	Гордєєва Дар'я Валеріївна	0083
Берладір Христина Володимирівна	0666	Горзов Людмила Федорівна	0833
Бех Микола Васильович	0017	Горова Наталія Вадимівна	0358
Бикова Ольга Вікторівна	0288	Городняк Роман Васильович	0648
Бистренко Тетяна Олександрівна	0428	Гош Вікторія Євгеніївна	0256
Білоостоцький Антон Ігорович	0830	Гощіцька Тетяна Богданівна	0016
Благова Наталія Володимирівна	0300	Грачова Вікторія Вікторівна	0234
Бондар Світлана Олександрівна	0752	Грень Наталія Михайлівна	0164
Бондаренко Олена Миколаївна	0371	Гречко Вячеслав Вадимович	0555
Бровко Антон Олександрович	0486	Гречкосій Руслан Миколайович	0008
Бровко Віталій Миколайович	0219	Гридасова Ганна Олександрівна	0241
Бродовський В'ячеслав Анатолійович	0762	Гримич Майя Костянтинівна	0190
Брус Віктор Васильович	0416	Грубич Костянтин Володимирович	0376
Будник Андрій Вікторович	0364	Грудко Наталя Олександрівна	0782
Булатова Яна Валеріївна	0301	Гуменюк Інна Леонідівна	0332
Бурель Олександр Володимирович	0373	Гусев Євген Ігорович	0574
Бурмака Геннадій Павлович	0450	Дайнека Надія Миколаївна	0333
Бутирська Ірина Анатоліївна	0203	Даниленко Ольга Володимирівна	0208
Буценко Антон Володимирович	0255	Данилов Максим Олександрович	0213
Бучківська Уляна Богданівна	0791	Данченко Максим Миколайович	0508
Бушман Тетяна Сергіївна	0119	Дармограй Петро Валерійович	0289
Вакуленко Олександр Федорович	0227	Дащенко Наталя Миколаївна	0124
Ващенко Валерія Вадимівна	0115	Дегтяренко Марія Андріївна	0307
Вега Наталія Ігорівна	0734	Дегтярьов Іван Михайлович	0619
Висікайло Тетяна Володимирівна	0281	Дем'яненко Ірина Володимирівна	0211
Вислободська Галина Петрівна	0070	Дерев'янку Тарас Олександрович	0385
Вілсон Джосіах Іджу	0905	Дженчако Вадим Георгійович	0809
Вірна Маріанна Михайлівна	0826	Дирик Володимира Тарасівна	0821
Вовк Анастасія Вікторівна	0839	Діденко Наталя Вікторівна	0944
		Дідик Наталія Василівна	0907

Долгіх Денис Олександрович	0632	Козира Петро Володимирович	0311
Долинний Андрій Володимирович	0191	Колесніков Олександр Анатолійович	0204
Донська Марія Дмитрівна	0784	Колич Ольга Іванівна	0163
Дорогих Сергій Олександрович	0179	Комлик Володимир Володимирович	0156
Драгієва Людмила Василівна	0282	Компанієць Ірина Василівна	0321
Дрюченко Майя Олександрівна	0312	Коновалов Андрій Вікторович	0628
Дугін Станіслав Сергійович	0984	Коркішко Леся Мирославівна	0578
Дудля Катерина Євгенівна	0592	Корнева Поліна Михайлівна	0215
Думич Степан Степанович	0571	Корольова Юлія Володимирівна	0157
Дученко Катерина Андріївна	0506	Косарчук Ольга Вікторівна	0509
Євтух Людмила Григорівна	0763	Котова Ірина Анверівна	0335
Євтушок Богдана Анатоліївна	0487	Коцабин Наталія Володимирівна	0848
Єгорова Оксана В'ячеславівна	0982	Коцюбайло Любов Петрівна	0849
Ємельянова Ольга Олександрівна	0200	Кошель Вікторія Олегівна	0046
Єфіменко Людмила Леонідівна	0198	Кравченко Марта Ярославівна	0359
Єфіменко Наталія Валентинівна	0476	Краснянська Лілія Орестівна	0851
Єфімова Анна Вікторівна	0361	Кривда Марина Іванівна	0764
Жилкова Євгенія Станіславівна	0488	Кузьменко Володимир Володимирович	0214
Жукова Олена Юріївна	0117	Кузьменко Тетяна Миколаївна	0523
Журавель Вадим Васильович	0577	Кукаріна Анна Дмитрівна	0327
Журавльова Людмила Віталіївна	0010	Куксенко Сергій Іванович	0022
Заєць Мар'яна Зіновіївна	0290	Кулик Катерина Дмитрівна	0230
Заїка Юлія Андріївна	0116	Курбан Мар'яна Миколаївна	0827
Захарчук Ольга Ігнатівна	0005	Курдидик Назар Іванович	0084
Зачоса Оксана Дмитрівна	0111	Кучерган Єлизавета Валеріївна	0257
Заярнюк Павло Михайлович	0561	Кушнір Володимир Ігорович	0759
Заяць Ольга Вікторівна	0532	Кушнір Микола Миколайович	0229
Звонко Ганна Олександрівна	0324	Лабезна Лариса Петрівна	0303
Зетова Тетяна Расімовна	0419	Лагойда Андрій Іванович	0589
Золотарьова Дар'я Михайлівна	0212	Лаптії Тетяна Миколаївна	0103
Зубенко Костянтин Володимирович	0206	Лашин Дмитро Вячеславович	0855
Ілєнко Володимир Віталійович	0510	Лелет Сергій Миколайович	0176
Ільїн Вадим Геннадійович	0013	Лисий Олександр Олександрович	0780
Ісакова Валентина Сергіївна	0271	Литвин Олена Олександрівна	0322
Кадигроб Дмитро Васильович	0420	Лихач Юлія Юріївна	0956
Каленіченко Лідія Іванівна	0154	Лінь Хуацінь	0285
Калмикова Людмила Володимирівна	0299	Лісний Андрій Євстахович	0828
Кантор Сергій Анатолійович	0626	Літинський Святослав Володимирович	0392
Канюка Євген Валерійович	0904	Лубан Сергій Володимирович	0597
Карбан Аліна Анатоліївна	0319	Лузан Тетяна Леонідівна	0209
Карпа Іван Васильович	0417	Лук'яничков Максим Ігорович	0275
Качмар Богдан Миколайович	0226	Любчич Микола Васильович	0776
Кирея Віктор Васильович	0915	Лютянська Наталя Іванівна	0330
Кириченко Юлія Тарасівна	0021	Ляховська Анастасія Віталіївна	0832
Кирицький Олег Володимирович	0006	Ляшенко Марина Юріївна	0278
Кияк Соломія Володимирівна	0846	Лящук Ольга Сергіївна	0267
Кияниця Євгенія Олегівна	0250	Майорчак Наталія Михайлівна	0306
Клещов Антон Йосипович	0593	Макаренко Вікторія Василівна	0601
Клименко Анастасія Леонідівна	0217	Максименко Павло Миколайович	0761
Клименко Віталій Григорович	0615	Малашенкова Вікторія Олександрівна	0700
Кметь Вікторія Сергіївна	0357	Малюгіна Олена Олександрівна	0899
Кобилко Наталія Андріївна	0355	Малюта Людмила Ярославівна	0113
Коваленко Ірина Володимирівна	0760	Манжула Світлана Петрівна	0035
Ковалик Соломія Земомиславівна	0845	Марков Артур Рубенович	0310
Ковалишин Ірина Богданівна	0775	Маркова Анна Сергіївна	0313
Ковальчук Ольга Василівна	0393	Марченко Валерій Віталійович	0375
Ковальчук Сергій Олександрович	0221	Масалігіна Наталія Юріївна	0662

Мельник Мар'ян Ігорович	0806	Пілецька Ксенія Олександрівна	0464
Мельничук Віктор Володимирович	0837	Плаксії Катерина Юріївна	0382
Мельніченко Оксана Іванівна	0308	Плахотній Сергій Анатолійович	0973
Метіль Анастасія Сергіївна	0216	Погоренко Юлія Володимирівна	0456
Мешкова Наталія Олександрівна	0505	Поздрань Юлія В'ячеславівна	0318
Милик Оксана Василівна	0336	Поліщак Наталія Ігорівна	0228
Мироненко Ілона Сергіївна	0188	Полозова Олена Олександрівна	0320
Михайленко Дмитро Григорович	0222	Полтавець Анатолій Миколайович	0074
Михайлов Дмитро Євгенович	0003	Помпеева Анна Юріївна	0369
Мірзак Володимир Якович	0613	Попельницька Наталія Олександрівна	0541
Міщенко Тетяна Михайлівна	0195	Попович Андрій Анатолійович	0071
Мойсеєнко Галина В'ячеславівна	0184	Посадська Аліна Сергіївна	0924
Монова Дарія Анатоліївна	0697	Посадська Ірина Сергіївна	0251
Мороз Надія Сергіївна	0181	Постова Валентина Вікторівна	0126
Мороховець Галина Юріївна	0276	Поцелуєв Сергій Іванович	0438
Мочков Олександр Борисович	0954	Присяжна Катерина Олександрівна	0922
Муж Валерій Вікторович	0160	Проценко Ірина Юріївна	0409
Навозенко Олена Іванівна	0224	Прудивус Лілія Валеріївна	0105
Наїста Андрій Сергійович	0079	Прудиус Тарас Ярославович	0751
Нарольська Аліна Ігорівна	0843	Пугачова Дар'я Володимирівна	0240
Настасієнко Наталія Сергіївна	0471	Пухаленко Владислава Павлівна	0235
Нікітюк Олена Миколаївна	0205	Редько Михайло Сергійович	0075
Ню Нін	0366	Рібакова Ольга Анатоліївна	0034
Оболєнська Марія Михайлівна	0367	Рибікова Ганна Володимирівна	0158
Обруч Ганна Володимирівна	0121	Рівіс Олег Юрійович	0835
Огневий Віталій Олександрович	0122	Рівчаченко Станіслав Вікторович	0183
Огородня Альбіна Ігорівна	0726	Різак Михайло Васильович	0175
Олешко Юлія Леонідівна	0317	Різник Альона Валеріївна	0841
Олійник Олеся Василівна	0283	Ростока Марина Львівна	0280
Омаров Аміл Азад огли	0225	Руденко Марія Олександрівна	0712
Омельчук Ігор Вікторович	0004	Руднев Олександр Віталійович	0616
Онищенко Сергій Вікторович	0274	Русіна Аліна Володимирівна	0383
Осадча Маргарита Володимирівна	0287	Рябова Світлана Олександрівна	0627
Осадчук Микола Павлович	0381	Рябуха Тамара Миколаївна	0368
Осипчук Дарія Віталіївна	0503	Сабадош Мар'яна Володимирівна	0912
Остапюк Борис Ярославович	0101	Савенко Богдан Васильович	0072
Отчич Оксана Орестівна	0483	Савицька Оксана Олександрівна	0014
Павлюченков Михайло Васильович	0800	Сазонова Світлана Володимирівна	0114
Падалка Роман Олегович	0155	Салій Марина Ігоровна	0842
Панкратов Володимир Андрійович	0407	Самкова Олеся Миколаївна	0305
Панчишин Руслан Ігорович	0162	Самченко Дмитро Миколайович	0788
Панчук Лариса Володимирівна	0044	Саяпіна Інна Олександрівна	0797
Папета Олена Валеріївна	0360	Свистак Оксана Леонідівна	0297
Параниця Надія Володимирівна	0081	Світлична Вікторія Леонідівна	0120
Парцевська Софія Василівна	0474	Селіванов Олег Анатолійович	0170
Пастух Олександр Дмитрович	0738	Сердюк Лариса Рудольфівна	0210
Патлашинська Ірина Вікторівна	0242	Сивохоп Ярослав Михайлович	0270
Паустовська Анастасія Сергіївна	0468	Сидор Роман Ігорович	0504
Пахалович Микола Євгенович	0942	Сидоренко Тетяна Валеріївна	0249
П'ятков Петро Вадимович	0187	Симонович Наталія Василівна	0268
Пекач Катерина Афанасіївна	0264	Синоверський Роман Любомирович	0082
Пелих Ігор Володимирович	0624	Сич Марина Анатоліївна	0591
Петриченко Євгеній Анатолійович	0649	Сіянгіна Катерина Андріївна	0410
Пилипишин Павло Богданович	0169	Скомаров Олександр Вікторович	0189
Пирогов Євген Миколайович	0831	Скорук Роман Васильович	0500
Писарева Ольга Леонідівна	0822	Слинько Дмитро Вікторович	0153
Підгірний Богдан Ярославович	0834	Смаглій Ілона Володимирівна	0349

Смадич Іван Петрович	0699	Цибульник Тетяна Анатоліївна	0180
Смоленніков Денис Олегович	0076	Циплюк Аліна Миколаївна	0277
Сокол Галина Миколаївна	0921	Цьомик Оксана Євгенівна	0455
Спесівцев Денис Сергійович	0207	Чаплинська Юлія Анатоліївна	0173
Старова Юлія Василівна	0309	Чвартацький Роман Ігорович	0623
Стасюк Марія Іванівна	0298	Чемерис Юлія Олександрівна	0824
Стахова Анжеліка Петрівна	0654	Чентуков Ілля Юрійович	0045
Степаненко Анастасія Ігорівна	0272	Черкашин Олександр Віталійович	0262
Стеценко Анастасія Михайлівна	0588	Чернецька Ольга Василівна	0123
Стиценко Тетяна Євгенівна	0815	Черниш Андрій Анатолійович	0612
Стішова Наталія Сергіївна	0018	Чжоу ХунЮй	0633
Страп Наталія Ігорівна	0387	Чирченко Дмитро Вячеславович	0408
Судин Юлія Анатоліївна	0033	Чичина Ольга Андріївна	0047
Сумцов Андрій Леонідович	0798	Чопик Юрій Степанович	0258
Суховетрук Ірина Ігорівна	0178	Чорна Аліна Миколаївна	0174
Тан Чжанчен	0374	Чубова Ірина Іванівна	0304
Тепла Тамара Олександрівна	0836	Чумаченко Наталя Володимирівна	0820
Терещенко Тетяна Олександрівна	0906	Чухлебов Ігор Олександрович	0182
Тихоненко Ірина Володимирівна	0239	Шандала Ольга Олегівна	0168
Тітаренко Олена Олексіївна	0352	Шараг Олена Сергіївна	0029
Ткаченко Марія Геннадіївна	0542	Шатерніков Микола Іванович	0194
Ткачук Богдан Володимирович	0814	Швець Ольга Вікторівна	0080
Ткачук Катерина Володимирівна	0645	Шевченко Ореста Вікторівна	0012
Томіліна Юлія Ігорівна	0913	Шен Вікторія Володимирівна	0372
Триснюк Тарас Васильович	0979	Шереметьєва Вікторія Костянтинівна	0354
Трихліб Олексій Дмитрович	0799	Шестопалова Олена Євгенівна	0534
Трофімова Наталя Сергіївна	0489	Шилова Крістіна Олександрівна	0331
Троханяк Віктор Іванович	0558	Широков Олександр Васильович	0840
Трохлюк Олександр Петрович	0223	Школовий Василь Володимирович	0819
Троцька Алла Іванівна	0159	Школьна Олена Валентинівна	0590
Троцький Григорій Михайлович	0829	Шляхтиченко Тетяна Юріївна	0847
Турчина Інна Петрівна	0850	Шмуліч Олеся Вадимівна	0813
Файзулліна Ганна Станіславівна	0247	Штегін Олексій Олександрович	0621
Федоренко Ольга Борисівна	0350	Штирхун Христина Ігорівна	0106
Фесенко Андрій Олексійович	0580	Шуліка Ольга Олександрівна	0641
Фещенко Олена Валеріївна	0337	Шульга Альона Валеріївна	0284
Филь Світлана Петрівна	0177	Щибря Володимир Васильович	0019
Філімончук Тетяна Володимирівна	0923	Юмрукуз Анастасія Анатоліївна	0328
Фіялович Леся Миколаївна	0750	Юр'єва Ольга Іванівна	0955
Хамза Омар Адел Хамза	0638	Юрчак Ірина Романівна	0161
Ходикіна Марія Олегівна	0457	Юшко Ігор Олегович	0042
Хороб Соломія Степанівна	0356	Яворська Вікторія Вікторівна	0069
Хорольська Тетяна Володимирівна	0348	Яечник Олег Романович	0852
Хорошилова Вероніка Миколаївна	0334	Ярита Олександр Олександрович	0640
Христюк Андрій Олексійович	0594	Ярова Аліна Віталіївна	0020
Хуан Цзіншен	0291	Ярош Анна Олександрівна	0199
Цебенко Андрій Миколайович	0386	Яценко Богдан Ігорович	0118
Цепкало Олексій Володимирович	0279		
Церковняк Іванна Георгіївна	0365		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
00 СУСПІЛЬНІ НАУКИ У ЦІЛОМУ	3
00.08 Суспільні науки й ідеологія	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.11 Загальні проблеми сучасної філософії	3
02.15 Загальнофілософські проблеми	3
02.31 Філософія і методологія науки	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.51 Етика	4
02.91 Історія філософії	4
03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ	4
03.01 Загальні питання історичних наук	4
03.09 Загальна історія	4
03.19 Історія окремих країн	5
03.61 Етнографія й історична антропологія	6
03.81 Допоміжні історичні дисципліни	7
04 СОЦІОЛОГІЯ	7
04.01 Загальні питання соціології	7
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси	7
04.41 Соціальні класи, спільності і групи	8
04.61 Соціологія особистості і поведінки	8
06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	8
06.01 Загальні питання економічних наук	8
06.03 Економічні теорії	9
06.04 Політична економія	9
06.09 Історія економічної думки	9
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	10
06.39 Наука управління економікою	11
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	12
06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи	14
06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес	17
06.56 Суспільно-економічна структура	17
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	18
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	18
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	20
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	22
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	27
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	29
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	30
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	39
10.01 Загальні питання	39
10.07 Загальна теорія держави і права	39
10.09 Історія держави і права	42
10.15 Державне (конституційне) право і управління	42
10.17 Адміністративне право	43
10.21 Фінансове право	47
10.23 Господарське право	48
10.27 Цивільне право	48
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	49
10.55 Земельне право	50
10.63 Трудове право	50
10.67 Право соціального забезпечення	51
10.77 Кримінальне право	51
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	52

10.81	Кримінологія	53
10.85	Криміналістика	54
10.87	Міжнародне право	54
11	ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	55
11.15	Теорія політичних систем. Внутрішня політика	55
11.25	Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	55
13	КУЛЬТУРА	56
13.01	Загальні питання культури	56
13.07	Теорія, методологія і філософія культури	57
13.31	Бібліотечна справа. Бібліотекознавство	58
14	НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	58
14.01	Загальні питання народної освіти і педагогіки	58
14.09	Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	59
14.15	Система народної освіти	60
14.25	Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	61
14.27	Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка	62
14.31	Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи	63
14.35	Вища освіта. Педагогіка вищої школи	63
14.91	Народна освіта і педагогіка в окремих країнах	68
15	ПСИХОЛОГІЯ	68
15.21	Загальна психологія	68
15.41	Соціальна психологія	70
15.81	Прикладна психологія	71
16	МОВОЗНАВСТВО	73
16.21	Загальне мовознавство	73
16.31	Прикладне мовознавство	75
16.41	Мови світу	75
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	79
17.01	Загальні питання літературознавства	79
17.07	Теорія літератури	80
17.09	Історія літератури	82
17.71	Народна поетична творчість	82
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	83
18.31	Образотворче мистецтво	83
18.41	Музика. Музикознавство	84
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	86
19.61	Телебачення	86
20	ІНФОРМАТИКА	86
20.53	Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів	86
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	87
27	МАТЕМАТИКА	87
27.01	Загальні питання математики	87
27.17	Алгебра	87
27.29	Звичайні диференціальні рівняння	87
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	88
27.35	Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	89
27.37	Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування	89
27.39	Функціональний аналіз	89
27.41	Обчислювальна математика	89
27.47	Математична кібернетика	91
28	КІБЕРНЕТИКА	91
28.01	Загальні питання кібернетики	91
28.17	Теорія моделювання	92
28.23	Штучний інтелект	92
28.29	Системний аналіз	93
29	ФІЗИКА	94
29.01	Загальні питання фізики	94
29.17	Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика	95
29.19	Фізика твердих тіл	95
29.27	Фізика плазми	97
29.29	Фізика атома і молекули	98
29.31	Оптика	98
30	МЕХАНІКА	100
30.17	Механіка рідини і газу	100
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	100
30.51	Комплексні і спеціальні розділи механіки	102
31	ХІМІЯ	102
31.01	Загальні питання хімії	102

31.15	Фізична хімія	104
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	106
31.19	Аналітична хімія	107
31.21	Органічна хімія	108
31.25	Хімія високомолекулярних сполук	108
31.27	Біологічна хімія	109
34	БІОЛОГІЯ	110
34.15	Молекулярна біологія	110
34.17	Біофізика	111
34.23	Генетика	111
34.27	Мікробіологія	113
34.29	Ботаніка	113
34.31	Фізіологія рослин	113
34.33	Зоологія	114
34.41	Морфологія людини і тварин	114
34.43	Імунологія	115
34.45	Фармакологія	116
34.49	Радіаційна біологія	116
37	ГЕОФІЗИКА	117
37.01	Загальні питання геофізики	117
37.15	Геомagnetизм і високі шари атмосфери	118
37.21	Метеорологія	118
37.25	Океанологія	119
37.31	Фізика Землі	119
37.35	Прикладна геофізика	120
38	ГЕОЛОГІЯ	120
38.01	Загальні питання геології	120
38.19	Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі	120
38.33	Геохімія	121
38.37	Петрографія	122
38.47	Геоморфологія	122
38.53	Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів	122
38.57	Методи пошуку і розвідки родовищ корисних копалин	123
39	ГЕОГРАФІЯ	123
39.01	Загальні питання географії	123
39.19	Фізична географія	124
41	АСТРОНОМІЯ	124
41.23	Зорі	124
41.29	Космологія	125
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	125
44	ЕНЕРГЕТИКА	125
44.09	Енергоресурси. Енергетичний баланс	125
44.29	Електроенергетика	125
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	126
44.41	Пряме перетворення енергії	126
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	126
45.03	Теоретична електротехніка	126
45.33	Трансформатори й електричні реактори	127
45.37	Силова перетворювальна техніка	127
45.51	Світлотехніка	127
45.53	Електротехнічне устаткування спеціального призначення	128
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	128
47.09	Матеріали для електроніки і радіотехніки	128
47.13	Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва	128
47.29	Електровакуумні і газорозрядні прилади й пристрої	130
47.33	Твердотільні прилади	130
47.49	Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	130
47.59	Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури	131
49	ЗВ'ЯЗОК	131
49.01	Загальні питання зв'язку	131
49.03	Теорія зв'язку	131
49.37	Системи й апаратура передачі даних	132
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА, ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	132
50.05	Теоретичні основи програмування	132
50.07	Теоретичні основи обчислювальної техніки	132
50.11	Запам'ятовуючі пристрої	133
50.37	Обчислювальні центри (ОЦ)	133
50.39	Обчислювальні мережі (ОМ)	134

50.41	Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	135
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	136
52	ГІРНИЧА СПРАВА	137
52.01	Загальні питання гірничої справи	137
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	138
52.45	Збагачення корисних копалин	139
52.47	Розробка нафтових і газових родовищ	139
53	МЕТАЛУРГІЯ	139
53.01	Загальні питання металургії	139
53.03	Теорія металургійних процесів	139
53.07	Металургійна теплотехніка	140
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	141
53.37	Виробництво кольорових металів і сплавів	141
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	142
55.01	Загальні питання машинобудування	142
55.13	Технологія машинобудування	142
55.16	Ковальсько-штампувальне виробництво	142
55.19	Різання матеріалів	143
55.22	Обробка поверхонь і нанесення покриттів	144
55.29	Верстатобудування	145
55.31	Інструментальне виробництво	145
55.33	Гірниче машинобудування	146
55.37	Турбобудування	146
55.38	Спеціальні енергетичні установки	147
55.39	Хімічне і нафтове машинобудування	147
55.41	Локомотивобудування і вагонобудування	148
55.42	Двигунобудування	149
55.43	Автомобілебудування	149
55.45	Суднобудування	150
55.51	Підійомно-транспортне машинобудування	150
55.55	Комунальне машинобудування	151
55.57	Тракторне і сільськогосподарське машинобудування	151
58	ЯДЕРНА ТЕХНІКА	152
58.31	Застосування ізотопів і іонізуючих випромінювань	152
58.35	Дія випромінювань і захист від них	152
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	152
59.01	Загальні питання приладобудування	152
59.31	Прилади для вимірювання механічних величин	153
59.35	Прилади для вимірювання складу і фізико-хімічних властивостей речовин і матеріалів	153
59.37	Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань	153
59.41	Прилади для вимірювання оптичних і світлотехнічних величин і характеристик	153
59.45	Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів	153
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	154
61.01	Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості	154
61.13	Процеси й апарати хімічної технології	154
61.31	Технологія неорганічних речовин і продуктів	155
61.35	Технологія виробництва силікатних матеріалів	155
61.37	Технологія органічних речовин і продуктів	155
61.51	Технологія переробки нафти і газу	156
61.61	Технологія пластмас	156
61.74	Технологія допоміжних матеріалів	156
62	БІОТЕХНОЛОГІЯ	156
62.01	Загальні питання біотехнології	156
62.13	Біотехнологічні процеси й апарати	156
62.33	Клітинна інженерія	157
62.35	Технологічна біоенергетика	157
62.37	Прикладна генетична інженерія	157
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	158
64.29	Текстильна промисловість	158
64.33	Швейна промисловість	159
64.35	Шкіряна промисловість	159
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	160
65.01	Загальні питання харчової промисловості	160
65.09	Харчова сировина і допоміжні матеріали	163
65.31	Комбікормова промисловість	163
65.41	Дріжджова промисловість	163
65.59	М'ясна і птахопереробна промисловість	163
66	ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	164

66.35	Виробництво фанери і плит	164
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	164
67.01	Загальні питання будівництва	164
67.07	Архітектура	164
67.09	Будівельні матеріали і вироби	165
67.11	Будівельні конструкції	166
67.13	Технологія будівельно-монтажних робіт	166
67.15	Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів	167
67.21	Інженерні вишукування в будівництві	167
67.23	Архітектурно-будівельне проектування	167
67.25	Районне планування. Містобудування	167
67.29	Об'єкти будівництва	168
67.53	Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	169
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	170
68.01	Загальні питання сільського господарства	170
68.05	Грунтознавство	171
68.29	Землеробство	172
68.31	Сільськогосподарська меліорація	173
68.33	Агрохімія	173
68.35	Рослинництво	174
68.39	Тваринництво	177
68.41	Ветеринарія	179
68.47	Лісове господарство	183
68.85	Механізація й електрифікація сільського господарства	184
69	РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО	185
69.25	Аквакультура	185
69.35	Технічна експлуатація рибних морських портів	185
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	185
70.01	Загальні питання водного господарства	185
70.03	Наукові основи водного господарства	185
70.17	Водогосподарське будівництво. Гідротехнічні і гидромеліоративні споруди	186
70.23	Осушувальні системи	186
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	186
70.27	Якість води	186
71	ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ, ТУРИСТСЬКО-ЕКСКАРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	187
71.01	Загальні питання внутрішньої торгівлі	187
71.37	Туристсько-екскурсійне обслуговування	187
72	ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ	188
72.25	Світові товарні ринки	188
72.75	Організація і управління зовнішньої торгівлі	188
73	ТРАНСПОРТ	188
73.29	Залізничний транспорт	188
73.31	Автомобільний транспорт	190
73.34	Водний транспорт	190
73.37	Повітряний транспорт	190
73.39	Трубопровідний транспорт	190
73.41	Промисловий транспорт	191
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	191
76.01	Загальні питання медицини й охорони здоров'я	191
76.03	Медико-біологічні дисципліни	192
76.13	Медична техніка	192
76.29	Клінічна медицина	194
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	215
76.33	Гігієна й епідеміологія	215
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	216
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	217
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	218
77.01	Загальні питання фізичної культури і спорту	218
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	218
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	219
78.09	Воєнна історія	219
78.17	Воєнна політика. Воєнні доктрини	219
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	219
80	ІНШІ ГАЛУЗІ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА	219
80.31	Виробництво художніх виробів	219
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	220
81.09	Матеріалознавство	220

81.14	Проектування. Конструювання	221
81.29	Вакуумна техніка	222
81.33	Корозія і захист від корозії	223
81.35	Зварювання	223
81.79	Кадри	224
81.81	Контроль і управління якістю	226
81.83	Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування	227
81.95	Технічна естетика. Ергономіка	228
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	228
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	228
82.01	Загальні питання організації й управління	228
82.05	Загальна теорія організації й управління	228
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	229
82.15	Організація управління економікою	230
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	232
84.01	Загальні питання стандартизації	232
84.17	Інтеграція до ЄС	232
85	ПАТЕНТНА СПРАВА. ВИНАХІДНИЦТВО. РАЦІОНАЛІЗАТОРСТВО	232
85.35	Техніко-економічний аналіз по патентних матеріалах	232
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	232
87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	232
87.03	Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	233
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	233
87.19	Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	233
87.29	Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида	234
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	234
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	236
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	236
89.53	Геофізичні дослідження космічними засобами	236
89.57	Дослідження Землі з космосу	236
90	МЕТРОЛОГІЯ	236
90.03	Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення	236
90.21	Державні, національні і міжнародні системи і служби метрології	237
90.27	Вимірювання окремих величин і характеристик	237
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	240